

Brian ALDISS

HELLICONIA

PRIMĂVARA

BRIAN ALDISS

Seria: Helliconia

Volumul 1

PRIMĂVARA

Original: *Helliconia Spring* (1982)

Traducere din limba engleză și note:
ȘTEFAN GHIDOVEANU

virtual-project.eu

PALADIN

2017

Introducere

Un prieten editor încerca să mă convingă să scriu o carte pe care nu doream prea tare s-o scriu. Încercând să mă eschivez, i-am trimis o scrisoare sugerând ceva ușor diferit. Ceea ce aveam în minte era o planetă foarte asemănătoare cu Pământul, dar unde anul dura mai mult. Nici nu voiam să aud de măruntele noastre 365 de zile.

„Hai să zicem că planeta asta se numește Helliconia”, i-am scris eu, sub impulsul momentului.

Apăruse cuvântul. *Helliconia*! Și de la acest cuvânt a crescut cartea.

•

Știința din ultimii ani abundă în concepte uluitoare, rivalizând cu SF-ul! Suntem acum familiarizați cu fenomenele violente care se petrec foarte departe de sistemul nostru solar, atât în timp, cât și în spațiu. Cosmologii, vorbind despre unele noi descoperiri, spun deseori: „Sună a science-fiction”. O remarcă perfect justă, reflectând prin ea însăși relația care există între science-fiction și știință.

Această relație nu poate fi definită precis, din moment ce știința pătrunde în viețile noastre și atât oamenii de știință, cât și scriitorii sunt imprevizibili. Este o relație schimbătoare. Este limpede că science-fiction-ul funcționează ca o predicție sau ca o descriere; poate încerca fie să prevadă, cu un pas înaintea științei, progrese sau discontinuități viitoare, fie să dramatizeze noile descoperiri realizate, făcând faptele seci (și, pentru unii, aride) ale științei accesibile unui public cititor mai larg.

Un exemplu pentru prima metodă (metoda „așteaptă și vezi”) este romanul lui Gregory Benford *Timperfect*, în care vorbește despre complexitatea timpului într-un fel care abia acum a pătruns în discuțiile comunității științifice.

Un exemplu pentru cea de-a doua metodă (metoda „tubului digestiv”) este *Mașina Timpului* de H.G. Wells, în care autorul demonstrează, am putea spune, posibilitatea morții soarelui – o idee șocant de nouă la vremea când scria Wells.

În *Helliconia* este folosită metoda „tubului digestiv”. În 1979, pe când această carte era un simplu șantier de construcții, cu

fundația deschisă către cerul extraterestru, James Lovelock a publicat o cărticică numită *Gaia*: *o privire nouă asupra vieții pe Pământ*. Numele Gaia a fost sugerat de prietenul lui Lovelock (aș putea chiar să-l revendic și drept prieten al meu), scriitorul William Golding. În accepțiune clasică, Gaia era zeița Pământului în mitologia greacă; Lovelock a schițat o versiune actualizată și impersonală a acestui personaj suveran. Scriitorul a subliniat faptul că persistența vieții pe Pământ este miraculoasă. Viața continuă în ciuda parametrilor chimici și fizici uimitor de înguști – parametri supuși fluctuațiilor.

De ce nu a crescut temperatura Pământului în îndepărtata lui istorie, așa cum s-a întâmplat pe „planeta-soră”, Venus? De ce nu a devenit salinitatea oceanelor mai toxică decât cea a Mării Moarte? De ce oxigenul atmosferic n-a fost fixat în oxizi sau de ce hidrogenul nu s-a scurs din atmosfera superioară? Răspunsul lui Lovelock, cunoscut sub numele de „Ipoteza Gaia”, este că tot ceea ce se află pe Pământ, biomasa, constituie o singură entitate autoreglabilă – vie, desigur, dar la fel de sigur lipsită de intenționalitate. Gaia nu are un centru anume, niciun prim-ministru sau un parlament, niciun *Führer*; nici măcar o zeiță greacă; Gaia funcționează prin complexitatea ei nefocalizată, clădită de-a lungul milioanelor de ani. Se presupune că activitatea bacteriană și alte forțe au construit (și întrețin) lumea vie, așa cum le convine lor – un proces în care omenirea a jucat un rol neînsemnat.

Am cedat în fața argumentelor lui James Lovelock din prima lui carte și din cele ce au urmat, în același fel în care, într-o fază mai timpurie a existenței mele, capitulasem în fața romanelor lui Thomas Hardy.

Interesant, Lovelock este un biolog independent din categoria mai curând de modă veche, nesusținut de universități sau de alte instituții. Iar ipoteza lui se bazează pe o atentă observație și cercetare, o trăsătură atât de evidentă a operei lui Charles Darwin. Darwin percepea acolo unde noi doar vedem. Lovelock atrage atenția că ceea ce el numește „înțelepciunea orașului” a devenit aproape în întregime centrată asupra problemelor relațiilor umane, în timp ce într-un grup tribal natural înțelepciunea înseamnă acordarea ponderii cuvenite relațiilor cu restul lumii animate și inanimate.

El spune: „Vorbesc din experiența personală atunci când spun

că aceia dintre noi care pornesc pe corăbii ca să călătorească în locuri îndepărtate […] sunt puțini la număr în comparație cu cei care aleg să lucreze în instituții și universități cu sediul în orașe”.

Pornind de la călătorii, cercetare și percepție, Lovelock și-a construit ipoteza integratoare. Am fost teribil de incitat de ea. Fie că era *adevărată*, fie că nu, am simțit că era justă și că ar trebui dovedită prin cercetare, că aici se afla o teză care oferea o nouă perspectivă. Lovelock a scris în perioada Războiului Rece, când trăiam în umbra războiului nuclear și sub amenințarea distrugerii nucleare, urmate de iarna nucleară. Dacă s-ar fi petrecut iarna nucleară, ar fi fost profanarea supremă a naturii, violarea și distrugerea Gaiei.

Aceste idei, care ne-au provocat atât intelectual, cât și emoțional, se aflau în mintea mea când am început să scriu *Helliconia*, o provocare ce a durat șapte ani. Am sperat să dramatizez în ea, pe scară largă, consecințele ipotezei lui Lovelock.

•

Povestea dintre aceste coperte este doar o fantezie științifică. Vorbește despre oameni destul de obișnuiți, supuși greșelii, trăind în interiorul unor sisteme supuse greșelii, exact ca noi – alături de lumea extraterestră care ocupă și ea o parte din noi. Deși s-ar putea să nu pară astfel, n-am avut intenția să pun un accent științific prea mare pe această introducere. Science-fiction, această entitate spectrală, nu este știință, ci ficțiune, menită să se supună multora dintre regulile obișnuite ale ficțiunii, posibil cu o dimensiune imaginară suplimentară, întrucât nu avem nici cea mai mică dovadă că există viață și altundeva în galaxie.

Profund interesat de cum funcționează lumea afacerilor, a economiei, a ideologiei și a religiei, am scris un roman (*Life in the West*) referitor la asemenea probleme, la care eu eram doar spectator. Romanul a avut parte de îndeajuns succes ca să sper că o să fac ceva asemănător, dar mai amplu.

Așa că mai întâi m-am gândit la o alegorie, cu cele trei mari blocuri de putere reprezentate de trei continente helliconiene. Din fericire, acest scenariu a fost abandonat. Totuși, trei continente au fost lăsate în urmă de maree: Campannlat, Hespagorat și Sibornal.

În acea perioadă, instinctele creatoare au dat năvală, măturându-mi-le pe cele didactice. Toate impulsurile contradictorii de care abundă minţile noastre păreau să se trezească şi să se organizeze într-un mod uimitor. Întregi populaţii păreau să se adune din întuneric şi le puteam auzi foşnetul veşmintelor. Acest uimitor proces creator, cu aparenta lui autonomie, este una dintre marile plăceri ale scrisului.

Fireşte, trebuia să găsesc o poveste. Trei poveşti, de fapt.

Aveam deja ideile generale, odată ce mi-am dat seama că doream să adun o distribuţie mare de personaje.

Ceea ce nu reuşeam să-mi dau seama, pentru început, era *cum va arăta natura helliconiană*.

Mă împotmolisem. Cei trei foarte capabili sfătuitori ai mei, Tom Shippey, Iain Nicolson şi Peter Cattermole, făcuseră tot ce le stătuse în putinţă să îmi sugereze chestiuni de natură filologică şi cosmologică. Dar tot nu reuşeam să-mi imaginez cum ar arăta un copac de pe Helliconia. Dacă nu-mi puteam imagina un copac, mi-am spus, eram incapabil să zugrăvesc întregul sistem binar pe care eu, mai exact *noi* îl născociserăm.

Într-o seară din 1980, mergeam de la Oxford la Londra cu trenul, ca să particip la un eveniment găzduit de Consiliul Britanic. Se apropia apusul soarelui când trenul trecea pe lângă centrala electrică de la Didcot. Soţia mea şi cu mine vorbiserăm de multe ori despre turnurile de răcire ale centralei; nu erau oare, cel puţin de la distanţă, frumoase? Nu era frumos peisajul industrial? Ar fi socotit John Keats asemenea privelişti ca fiind „o bucurie pentru veşnicie”?

Turnurile se înălţau pe fundalul soarelui care apunea. Scoteau nori imenşi de aburi către cerul încă luminos. Turnurile şi aburii formau o singură entitate, întunecată pe fundalul luminos.

Da! *Erau copaci helliconieni*!

Turnurile de răcire, acei cilindri cu talia victoriană încorsetată, erau trunchiurile. Formele neregulate, unduitoare ale aburului erau frunzişul. Frunzişul ar apărea din trunchi numai în anumite perioade ale anului.

Acea revelaţie a fost ceea ce aveam nevoie. Am început să-mi scriu fantezia ştiinţifică. Printre multele personaje de care m-am ataşat, am simţit cea mai profundă afecţiune pentru Shay Tal, care rămâne de neclintit la Lacul Peştelui; pentru fermecătoarea regină a verii, MyrdemInggala; pentru tânărul Luterin; şi în

special pentru Căpitanul Gheții Muntras, care se îndeletnicește cu o afacere cândva la modă pe Pământ în zilele de dinainte de apariția frigiderelor, vânzând ceea ce uneori este prețuit, alteori blestemat.

Așa cum întregul conținut păruse să se dezvolte din acel singur cuvânt, Helliconia, tot astfel credem că întregul univers s-a dezvoltat din atomul primordial. Principiul e asemănător. Este inclus de asemenea în al doilea volum al acestui roman. Un general învins merge printr-o pădure randonană, o mare pădure tropicală care abundă de viață și care pare să existe dintotdeauna. Și totuși, totul s-a născut dintr-un pumn de nuci, cu numai câteva generații în urmă.

Când a apărut al treilea și ultimul volum, entuziastul meu editor, Tom Maschler, m-a întrebat la un pahar: „Despre ce-ai spune tu că e vorba până la urmă în Helliconia?”

Am ridicat din umeri. „Despre o schimbare de vreme…”, I-am răspuns.

•

Cele mai multe dintre așa-numitele romane contemporane sunt încărcate de nostalgie. Poate că unul dintre motivele pentru a iubi sau pentru a respinge literatura science-fiction e acela că este relativ liberă de otrava privitului mereu în urmă. Acest tip de literatură privește către viitor chiar și atunci când privește cu presimțiri rele.

Science-fiction-ul are o istorie remarcabilă, în expansiune, în acest secol. S-a diversificat de la ediții broșate și reviste ieftine la toate formele de cultură, fie recunoscute, fie nu, de la cele populare la operele monumentale. Este un fapt curios că în majoritatea romanelor SF acțiunea are loc în afara Pământului, uneori foarte departe. Cândva, un critic inteligent va explica aceste mistere.

Între timp, iată încă o poveste care se petrece la o mie de ani-lumină de Pământ. Dar mai puțin departe de lucrurile care îl privesc.

BRIAN W. ALDISS
1996

Dragul meu Clive,

În romanul meu anterior, Life in the West, *am încercat să înfățișez o parte dintre problemele cu care se confruntă omenirea*.

Faptul că succesul meu a fost doar unul parțial mi-a creat un sentiment de nemulțumire și m-a ambiționat. *M-am hotărât s-o iau de la capăt*. *Întreaga artă este o metaforă*, *dar unele forme de artă sunt mai metaforice decât altele*; *m-am gândit că poate m-aș descurca mai bine cu o abordare mai puțin directă*. *Așa că am creat Helliconia*: *un loc foarte asemănător cu lumea noastră*, *în care am schimbat un singur lucru – lungimea anului*. *Trebuia să fie o scenă pentru genul de dramă în care suntem implicați în secolul nostru*.

Pentru a dobândi o oarecare verosimilitate, *am cerut sfatul unor experți*, *care m-au convins că mica mea Helliconia era o simplă fantezie*; *aveam nevoie de ceva mult mai solid*.

Ficțiunea a luat rolul alegoriei. *Și a fost un lucru bun*. *Sub imboldul realității științifice*, *o serie întreagă de imagini noi*, *legate între ele*, *mi-au invadat conștiința*. *Le-am dezvoltat cum am putut mai bine*. *Când m-am aflat cel mai departe de ideea mea originară – la afeliul primelor mele intenții – am descoperit că exprimam dualități la fel de relevante pentru secolul nostru ca și pentru cel al Helliconiei*.

Era greu de închipuit să fie altfel. *Pentru că oamenii de pe Helliconia*, *ca și non-oamenii*, *animalele și alte personaje*, *ne interesează numai dacă oglindesc preocupările noastre*. *Nimeni nu vrea un pașaport către o națiune de melci vorbitori*.

Așa că îți ofer acest volum ca să te delectezi, *sperând că vei găsi mai multe lucruri cu care să fii de acord decât ai găsit în* Life in the West – *și poate chiar mai multe care să te amuze*.

Cu afecțiune,
Tata

Begbroke
Oxford

De ce au fost uitate atât de multe isprăvi eroice și nu și-au putut găsi sanctuar în monumentele trainice ale faimei? Răspunsul, cred, este că *această lume e nouă*; originea ei este un eveniment recent, nu unul îndepărtat.

De aceea, chiar și acum, unele arte încă mai au nevoie de perfecționare: procesul de evoluție este în plină desfășurare. Da, și n-a trecut mult de când adevărul despre natură a fost descoperit pentru prima oară, iar eu însumi sunt chiar și acum cel dintâi care a exprimat această revelație în graiul meu…

Lucrețiu: *De Rerum Natura*
55 e.n.

PRELUDIU

YULI

Aceasta este povestea despre cum a sosit Yuli, fiul lui Alehaw, într-un loc numit Oldorando, unde urmașii lui au prosperat în zilele mai bune ce urmau să vină.

•

Yuli avea șapte ani, practic bărbat în toată firea. Se ghemui sub piei împreună cu tatăl lui și privi în zare către pustietatea sălbatică a unui ținut cunoscut chiar și în vremea aceea sub numele de Campannlat. Se trezise dintr-un pui de somn, lovit în coaste de cotul tatălui său, care îi zisese cu o voce aspră:

— Furtuna se potolește.

Furtuna suflase dinspre apus vreme de trei zile, aducând cu ea zăpadă și așchii de gheață de pe Bariere. Umplea lumea cu un vuiet puternic, transformând-o într-o beznă alb-cenușie, ca un urlet căruia niciun om nu-i putea ține piept. Terasa pe care se înălța cortul oferea prea puțină apărare în fața celor mai puternice rafale; tatăl și fiul nu puteau face nimic altceva decât să stea întinși unde se aflau, acoperiți de piei, moțăind, mestecând din când în când câte o bucățică de pește afumat, în timp ce vijelia bătea pe deasupra capetelor lor.

Pe măsură ce vântul se domolea, zăpada sosea în rafale, aruncând nori de fulgi peste peisajul monoton. Deși Freyr era sus pe cer – pentru că vânătorii se aflau între tropice părea să atârne acolo înghețat. Aurorele unduiau deasupra capului, în voaluri după voaluri aurii, ale căror margini păreau să atingă pământul, în timp ce faldurile se înălțau și se tot înălțau, până când dispăreau în zenitul de plumb al cerului. Aurorele dădeau puțină lumină și niciun pic de căldură.

Atât tatăl, cât și fiul se ridicară din instinct, întinzându-se, bătând din picioare, scuturându-și cu violență brațele pe lângă trupurile masive ca niște butoaie. Niciunul dintre ei nu vorbi. Nu aveau ce să spună. Furtuna se oprise. Încă erau nevoiți să aștepte. Știau că în curând yelkii aveau să fie acolo. Veghea lor nu va mai dura multă vreme.

Deși terenul era accidentat, era lipsit de trăsături distinctive, fiind acoperit de gheață și de zăpadă. În spatele celor doi bărbați se afla o zonă mai înaltă, acoperită și ea de covorul alb. Numai către nord se zărea o umbră cenușie, întunecată și sinistră, în locul în care cerul cobora ca un braț vânăt să întâlnească marea. Privirile bărbaților erau totuși fixate mai departe, către răsărit. După un timp în care au continuat să tropăie și își lovească ușor corpul ca să nu înghețe, atunci când aerul din jurul lor se umplu de vaporii răsuflării lor, se așezară la loc sub piei ca să aștepte.

Alehaw se sprijini de piatră cu un cot înveșmântat în blănuri, astfel încât să-și poată băga degetul mare adânc în falca obrazului stâng, sprijinindu-și greutatea craniului pe osul zigomatic și apărându-și ochii cu celelalte patru degete îndoite, înmănușate.

Fiul lui aștepta cu mai puțină răbdare. Se foia între pieile cusute. Nici el, nici tatăl lui nu erau născuți pentru acest fel de vânătoare. Vânătoarea de urși în Bariere era modul lor de viață și al părinților lor. Dar gerul năprasnic, suflat din gurile înalte și aspre ale uraganului din Bariere, îi alungase, împreună cu Onesa cea bolnavă, jos, către vremea mai blândă a câmpiilor. Așa că Yuli era neliniștit și entuziasmat.

Mama lui suferindă și sora lui, laolaltă cu familia mamei, se aflau la câțiva kilometri depărtare, în timp ce unchii se aventuraseră plini de speranță către marea înghețată, cu sania și cu sulițele lor de fildeș. Yuli se întreba cum călătoriseră prin furtuna care durase zile întregi, dacă se ospătau chiar și acum, gătind pește sau bucăți de carne de focă în oala de bronz a mamei lui. Visa la aroma cărnii, la senzația aspră a ei amestecată cu saliva în timp ce era înghițită, la gust… și ceva în burta lui goală o luă razna la acest gând.

— Acolo, uite!

Tatăl îl împunse cu cotul în umăr.

Un front înalt de nori, de culoarea fierului, se înălța repede pe cer, întunecându-l pe Freyr, umbrind peisajul. Totul era o negură de alb, fără contururi clare. Dedesubtul terasei pe care stăteau întinși se întindea un râu mare, înghețat – Vark, auzise Yuli că era numit. Era acoperit de un strat atât de gros de zăpadă, încât nimeni nu-și putea da seama că era un râu decât dacă pășea peste el. Cufundați până la genunchi în pulberea purtată de

vânt, auziră sub tălpi un clinchet slab; Alehaw se opri, punând vârful ascuțit al suliței pe gheață și capătul bont la ureche și ascultă curgerea întunecată a apei, undeva sub picioarele lor. Malul celălalt al râului Vark era marcat de movile, întrerupte ici și colo de petice negre, unde arborii căzuți zăceau pe jumătate ascunși în zăpadă. Dincolo de asta, nu se vedea decât câmpia monotonă, care se întindea la nesfârșit, până când o linie cafenie se putea distinge la est, sub voalurile mohorâte ale cerului…

Clipind, Yuli privi încordat și stăruitor către acea linie. Sigur că tatăl lui avea dreptate. Tatăl lui știa totul. Inima îi crescu de mândrie la gândul că era Yuli, fiul lui Alehaw. Yelkii soseau.

În câteva minute, animalele din frunte puteau fi deslușite deplasându-se compact într-un evantai larg, formând un val alb în fața lor, acolo unde copitele lor elegante izbeau zăpada. Înaintau cu capetele plecate și în urma lor veneau și mai multe din rasa lor, tot mai multe, fără sfârșit. Lui Yuli i se părea că animalele îi văzuseră pe el și pe tatăl lui și avansau direct spre ei. Aruncă o privire neliniștită către Alehaw, care-i făcu semn cu un deget să fie prudent.

— Așteaptă.

Yuli se cutremură sub pieile de urs. Mâncarea se apropia – destulă mâncare ca să hrănească până și ultima persoană din fiecare trib deasupra căruia au strălucit vreodată Freyr și Batalix sau a zâmbit vreodată Wutra.

Pe măsură ce animalele se deplasau spre ei, apropiindu-se constant, cu un pas asemănător mersului grăbit al unui om, încercă să cuprindă cu mintea mărimea turmei. Până acum, jumătate din câmpul lui vizual se umpluse de animale în mișcare, de textura albă și cafenie a pieilor lor, în timp ce tot mai multe sălbăticiuni apăreau de dincolo de orizontul de la răsărit. Cine știa ce se afla în direcția aceea, ce mistere, ce lucruri înspăimântătoare? Și totuși, nimic nu putea fi mai rău decât Barierele, cu frigul lor mistuitor și cu gura aceea uriașă, roșie, pe care Yuli o zărise odată printre norii joși și franjurați, vărsând lavă pe panta fumegândă…

Acum se putea vedea că turma de animale nu era alcătuită numai din yelki, deși ei formau cea mai mare parte. În mijlocul turmei se aflau grupuri dintr-o specie de animale mai mari, care ieșeau în evidență ca niște bolovani pe o câmpie mișcătoare.

Aceste animale mai mari semănau cu yelkii, aveau același craniu lung pe care coarne elegante se curbau protector de ambele părți, aveau aceeași coamă mițoasă revărsată peste o blană groasă și încâlcită, aceeași cocoașă pe spate, situată către crupă. În schimb, se înălțau o dată și jumătate cât yelkii care le înconjurau. Erau giganticii biyelki, animale formidabile, capabile să poarte în spinare doi oameni în același timp – așa-i spusese lui Yuli unul dintre unchii lui.

Și un al treilea animal se alăturase turmei. Era gunnadu. Yuli le văzu gâturile ridicându-se la marginile turmei. În timp ce mulțimea de yelki se mișca indiferentă drept înainte, gunnazii alergau agitați pe ambele flancuri, cu craniile mici legănându-se la capătul gâturilor lungi. Trăsătura lor cea mai bătătoare la ochi era o pereche de urechi uriașe, care se întorceau încoace și-ncolo, în căutarea sunetelor neașteptate. Acesta era primul animal cu două picioare pe care-l văzuse Yuli vreodată; trunchiul lui lățos era propulsat de două picioare uriașe, ca niște pistoane. Gunnazii se mișcau de două ori mai repede decât yelkii și biyelkii, parcurgând de două ori mai mult teren, și totuși fiecare animal rămânea la locul lui în relație cu turma.

Un duduit surd, greu și continuu anunța apropierea turmei. Din locul în care Yuli stătea întins alături de tatăl lui, cele trei specii de animale se puteau distinge numai pentru că băiatul știa la ce să se uite. Toate se contopeau în lumina de nuanțe diferite. Frontul de nori negri avansase mai repede decât turma și acum acoperea în întregime Batalixul; acel străjer curajos n-avea să mai fie văzut din nou vreme de zile-ntregi. Un covor pestriț de animale se rostogolea peste ținut, iar mișcările individuale ale bestiilor nu puteau fi distinse mai ușor decât curenții dintr-un râu tumultuos.

Un fel de ceață plutea deasupra animalelor, ascunzându-le tot mai mult vederii. Acea pâclă includea sudoare, căldură și mici insecte înțepătoare cu aripi, capabile să procreeze numai în căldura produsă de mișcarea cirezii cu copite greoaie.

Respirând mai iute, Yuli se uită din nou și – ce să vezi! – animalele din prima linie înfruntau deja malurile Varkului înghețat. Erau aproape, se apropiau și mai mult – lumea părea un furnicar de animale de care nu puteai scăpa. Își întoarse brusc capul ca să se uite la tatăl lui, să-i ghicească gândurile. Deși observă gestul fiului său, Alehaw rămase încremenit,

privind drept înainte, cu dinții scrâșnindu-i și pleoapele strânse împotriva frigului sub arcadele grele.

— Nu te mișca, ordonă el.

Valul de animale se revărsa de-a lungul malurilor, curgea peste ele, năvălea în cascade peste gheața ascunsă. Unele dintre bestii, adulți înceți și greoi, fauni săltăreți, cădeau peste buștenii acoperiți, cu picioarele fragile zvâcnind cu furie înainte de a fi călcați de alții sub forța marșului.

Se putea distinge acum silueta fiecărui animal. Își purtau capetele plecate și se holbau cu ochii lor tiviți cu alb. Dâre groase și verzi de salivă atârnau din gurile multora dintre ele. Frigul îngheța aburul ce le ieșea din nările întoarse în sus, lăsându-le urme de gheață pe blana de pe țeste. Cele mai multe sălbăticiuni abia se târau, mizerabile, cu blana acoperită de noroi, excremente și sânge, sau atârnându-le în fâșii, în locurile în care coarnele vreunui vecin le împunseseră și le sfâșiaseră.

Biyelkii în special, pășind înconjurați de frații lor mai pipernicniți, cu pulpele din față enorme, acoperite de blană cu smocuri sure, se mișcau cu un fel de neliniște controlată, își rostogoleau ochii când auzeau țipetele celor care cădeau și înțelegeau că un oarecare pericol, către care avansau inevitabil, îi amenința din față.

Mulțimea de animale traversa râul înghețat, spulberând zăpada. Zgomotul pe care îl făceau ajungea limpede până la cei doi bărbați care le priveau, nu se auzea numai sunetul copitelor, ci și hârâitul răsuflării lor și un cor continuu de grohăituri, sforăieli și tusete, de coarne izbindu-se și foșniturile stridente ale urechilor scuturate ca să alunge neobositele și sâcâitoarele muște.

Trei biyelki înaintară împreună pe râul înghețat. Cu trosnete ascuțite și răsunătoare, gheața se rupse. Bucăți groase de aproape un metru se înălțară la vedere în timp ce animalele masive se prăbușeau în față. Yelkii fură cuprinși de panică. Cei de pe gheață încercară să se împrăștie în toate direcțiile. Mulți se poticniră și se pierdură sub picioarele a și mai multe animale. Crăpăturile se întinseră. Apa, cenușie și furioasă, țâșni în aer – iute și rece. Râul curgea încă. Năvălea, izbucnea și spumega, ca și cum s-ar fi bucurat să fie liber, iar animalele se scufundau în el cu gurile deschise, mugind.

Nimic nu descuraja animalele care continuau să năvălească.

Erau o forță a naturii în aceeași măsură ca râul. Înaintau neîncetat, nimicindu-și frații care se împiedicau, nimicind și rănile adânci deschise în râul Vark, făcând punte peste ele cu trupurile răsturnate, până când se revărsară pe malul apropiat.

Yuli se ridică în genunchi și își înălță sulița de fildeș, cu privirea înflăcărată. Tatăl lui îl apucă de braț și-l trase în jos.

— Uite fagorii, prostule, exclamă el, aruncându-i fiului său o privire furioasă, disprețuitoare, împungând în față cu sulița ca să-i arate pericolul.

Zguduit, Yuli se lăsă din nou la pământ, speriat atât de mânia tatălui său, cât și de gândul la venirea fagorilor.

Turma de yelki se îngrămădea în jurul aflorimentului de piatră, pășind legănat pe ambele părți ale bazei sale sfărâmicioase. Norul de muște și alte insecte înțepătoare care bâzâia deasupra spinărilor lor tremurătoare îi învălui acum pe Yuli și pe Alehaw. Yuli privea atent prin acest văl, încercând să-i zărească pe fagori. La început nu desluși niciunul.

În fața nu se vedea decât avalanșa de vietăți mițoase, mânate de impulsuri pe care niciun om nu le înțelegea. Acoperea râul înghețat, acoperea malurile și acoperea lumea cenușie până la orizontul îndepărtat, unde se îndesa sub norii posomorâți ca o cuvertură sub o pernă. Acea avalanșă era formată din sute de mii de animale, iar musculițele pluteau deasupra lor într-o ceață neagră, permanentă.

Alehaw își trase fiul în jos și-i arătă cu una dintre sprâncenele stufoase un loc în stânga lor. Pe jumătate ascuns sub pielea care le servea drept adăpost, Yuli scrută bestiile din față. Doi biyelki uriași se îndreptau cu pași nesiguri către punctul lor de observație. Pulpele masive din față, acoperite cu blană albă, le ajungeau aproape la același nivel cu terasa din stâncă. Când Yuli alungă musculițele care îi obstrucționau vederea, blana albă se dovedi a fi de fapt niște fagori. Patru la număr, câte doi aflați pe spinarea fiecărui biyelk, se țineau strâns de părul animalelor pe care le călăreau.

Se întrebă cum de nu reușise să-i vadă mai devreme. Deși se contopeau cu armăsarii lor gigantici, trădau prezența tuturor celor care călăreau, în timp ce alții mergeau pe jos. Stăteau ciorchine pe spatele biyelkilor, întorcându-și fețele bovine și mohorâte către terenul mai înalt unde turma se putea opri să pască. Ochii le ardeau sub coarnele curbate în sus. Din când în

când, își împrăștiau lichidul lăptos, scuipându-l în sus prin despicătura nărilor puternice, ca să înlăture musculițele sâcâitoare.

Capetele lor greoaie se roteau deasupra corpurilor acoperite în întregime cu păr lung și alb. Creaturile erau în întregime albe, în afară de ochii roz-stacojii. Călăreau biyelkii greoi ca și cum ar fi făcut parte din ei. În spatele lor, un samar din piele netăbăcită plin cu bâte și arme se legăna încoace și-ncolo.

După ce fusese avertizat cu privire la natura pericolului, Yuli distinse și alți fagori. Numai privilegiații călăreau. Membrii de rând din ceata lor mergeau pe jos, potrivindu-și pasul cu cel al animalelor. În timp ce privea atât de încordat încât nu îndrăznea nici măcar să-și scuture muștele de pe pleoape, Yuli zări un grup de patru fagori trecând la câțiva metri de locul unde stăteau întinși el și tatăl lui. N-ar fi avut nicio dificultate să înfigă sulița între omoplații căpeteniei dacă Alehaw ar fi dat comanda.

Yuli studia cu deosebit interes coarnele care treceau pe lângă el, două câte două. Deși păreau netede în lumina difuză, muchia interioară și cea exterioară ale fiecărui corn erau ascuțite de la bază până la vârf.

Își dorea cu ardoare unul dintre aceste coarne. Coarnele de fagori erau folosite ca arme prin ascunzătorile sălbatice din Bariere. Datorită coarnelor lor, oamenii învățați din orașele îndepărtate – ascunși în bârloguri, la adăpost de furtuni – se refereau la fagori ca la rasa ancipitală: specia cu două muchii ascuțite.

Fagorul din frunte pășea neînfricat. Lipsa unei încheieturi obișnuite a genunchiului îi făcea mersul nefiresc; mărșăluia mecanic și probabil că parcursese astfel mulți kilometri. Distanța nu era un obstacol.

Craniul prelung i se bomba, în felul specific fagorilor, iar capul îi era adânc cufundat între umeri. Pe fiecare braț purta fâșii de piele, pe care erau prinse coarne îndreptate spre exterior, cu vârfurile învelite în metal. Creatura putea împunge cu ele orice animal care se apropia prea mult. Altfel, era neînarmat; dar pe un yelk din apropierea lui fusese legat un samar care includea sulițe și un harpon de vânătoare. Alte animale din jur erau împovărate cu obiecte aparținând celorlalți fagori din grup.

În spatele căpeteniei mai erau doi masculi – așa presupunea Yuli – urmați de o femelă fagor. Aceasta era ceva mai puțin

masivă și purta un fel de desagă legată în jurul mijlocului. Sub părul lung și alb se legănau ugere rozalii. Pe umerii ei stătea un pui de fagor, agățat incomod de blana de pe gâtul mamei lui, cu capul strâns lipit de capul ei. Ținea ochii închiși. Femela pășea mecanic, parcă năucită. Nu puteai ghici de câte zile mergeau ea și restul fagorilor sau de cât de departe veneau.

Și mai erau și alți fagori, risipiți ici și colo spre marginile mulțimii în mișcare. Animalele nu-i băgau în seamă, acceptându-i așa cum acceptau muștele, pentru că nu aveau alternativă.

Bubuitul copitelor era însoțit din când în când de sunetul răsuflărilor lor greoaie, de tusete și de pârțuri. Încă un sunet se putea distinge. Fagorul care conducea micul grup emitea un soi de murmur sau de mârâit, un zgomot aspru produs cu ajutorul vibrației limbii, care varia în tonalitate; poate era menit să-i încurajeze pe cei trei care veneau în urma lui. Sunetul îl îngrozea pe Yuli. Apoi dispăru, la fel și fagorii. Tot mai multe animale curgeau pe lângă el și, în cele din urmă, tot mai mulți fagori, avansând fără oprire. Yuli și tatăl lui rămaseră pe loc, scuipând din când în când muștele care li se așezau pe gură, așteptând momentul în care să atace și să-și câștige carnea de care aveau nevoie cu disperare.

Înainte de asfințit, vântul se stârni din nou, suflând la fel ca înainte de pe calotele de gheață ale Barierelor, drept în fața armatei migratoare. Fagorii însoțitori mărșăluiau cu capul plecat, cu ochii abia deschiși și cu dâre lungi de salivă prelinse în evantai din colțurile gurii și înghețate pe piept, așa cum îngheață grăsimea când este aruncată pe gheață.

Atmosfera era ca de fier. Wutra, zeul cerurilor, își retrăsese voalurile de lumină și-și învăluise tărâmul în nori. Poate că pierduse încă o bătălie.

De sub această perdea neagră, Freyr își făcu apariția numai când ajunse la orizont. Păturile de nori se sfâșiară ca să dezvăluie străjerul ce fumega într-o aureolă de cenușă aurie. Strălucea cu înflăcărare deasupra pustietăților – mic, dar luminos, cu discul nu mai mare de o treime din cel al stelei sale însoțitoare, Batalix, și totuși lumina lui Freyr era mai mare, mai vie.

Se cufundă în eddrele pământului și dispăru.

Acum era vremea zilei-obscure, care predomina vara și

toamna și care aproape că deosebea ea singură aceste două anotimpuri de acele perioade chiar și mai puțin îndurătoare. Ziua-obscură răspândea pe cerul nopții o lumină slabă, cețoasă. Batalix și Freyr se înălțau și apuneau împreună numai la vremea Anului Nou. În momentul de față, cei doi aștri își duceau viața singuratici, deseori ascunși în spatele norului alcătuit din fumul învolburat emanat de războiul lui Wutra.

Din felul în care ziua se transforma în zi-obscură, Yuli citi semnele prevestitoare ale vremii. Vânturile puternice aveau să se stârnească în curând, aducând cu ele zăpadă. Își aminti poezioara pe care o cântau în oloneza veche, limba magiei, a lucrurilor trecute, a ruinelor roșii, limba catastrofei, a femeilor frumoase, a uriașilor și a mâncărurilor îmbelșugate, limba unui trecut de neatins. Poezioara fusese evocată în peșterile vuitoare ale Barierelor:

Wutra, apăsat de necazuri,
Îl va trimite pe Freyr sub pământ,
Iar pe noi, pe talazuri.

Ca pentru a răspunde luminii schimbătoare, un fior străbătu mulțimea de yelki, iar aceștia se opriră. Mormăind, se așezară pe pământul tasat, îndesându-și picioarele sub corp. Biyelkilor enormi le era imposibil să facă la fel. Ei rămaseră pe loc și dormiră cu urechile trase peste ochi. Unele dintre grupurile de fagori se adunară laolaltă în căutare de tovărășie; cei mai mulți se trântiră cu indiferență pe jos și adormiră îndesându-se cu spatele în coastele yelkilor culcați.

Nimic nu mai mișca. Cele două siluete întinse pe terasa de piatră își traseră peste cap pieile care-i adăposteau și visară, cu burțile goale și fețele îngropate în brațele îndoite. Totul era adormit, în afară de ceața insectelor care mușcau și înțepau.

Vietățile capabile să viseze se zbăteau printre mirajele neliniștitoare pe care ziua-obscură le aducea.

În general, priveliștea, lipsită de umbre și cuprinsă constant de suferință, i-ar fi putut părea celui care o examina pentru prima oară nu atât o lume, cât un loc care aștepta să se nască.

În acest decor tihnit, se mișcă ceva pe cer, doar cu puțin mai energic decât etalarea aurorei care luminase bolta mai devreme. Din direcția mării se apropia un visfior solitar, plutind

prin aer la câțiva metri deasupra mulțimii de vietăți căzute la pământ. Nu părea să fie mai mult decât o aripă mare, arzând roșie ca tăciunii unui foc gata să se stingă, bătând într-un ritm leneș, regulat. În timp ce trecea pe deasupra animalelor, acestea tresăriră și oftară. Zbură peste piatra unde dormeau cei doi oameni, aproape atingând-o, iar Yuli și tatăl lui tresăriră și oftară, la fel ca yelkii cărora le apăreau în vis. Apoi apariția se făcu nevăzută, îndreptându-se singuratică spre munții din sud și lăsând în urmă o dâră de scântei roșii care se stinseră în văzduh ca un ecou al propriei sale prezențe.

După o vreme, animalele se treziră și se ridicară în picioare. Își scuturară urechile, care sângerau în urma atenției acordate de țânțari, și porniră iarăși la drum. Împreună cu ele se urniră biyelkii și gunnazii, care începură să alerge încoace și-ncolo. Tot împreună cu ele porniră și fagorii. Cei doi oameni se ridicară și-i priviră cum se îndepărtează.

Marea migrație continuă încă o zi și viscolele se dezlănțuiră, acoperind animalele cu zăpadă. Către seară, când vântul împrăștia pe cer norii zdrențuiți și frigul șuiera tăios, Alehaw zări ultimele animale din turmă.

Ariergarda nu era la fel de compactă cum fusese avangarda. Animale rătăcite de turmă se târau în urma ei cale de câțiva kilometri, unele șchiopătând, altele tușind jalnic. În spatele lor și pe lângă ele, mișunau vietăți lungi, îmblănite, cu burțile aproape de pământ, așteptând ocazia să ciupească de chișița vreunei victime și s-o facă să se prăbușească la pământ.

Ultimii fagori treceau pe lângă terasa din stâncă. Nu mergeau la coada turmei, fie din respect pentru carnivorele cu burțile joase, fie pentru că mersul era dificil pe un teren atât de accidentat, plin de rămășițe.

Acum Alehaw se ridică și îi făcu semn fiului său să facă la fel. Stăteau ținându-și strâns armele, apoi se lăsară la nivelul solului.

— Bine, rosti Alehaw.

Zăpada era presărată cu animale moarte, cele mai multe îngrămădite pe lângă malurile Varkului. Spărtura din gheață era astupată de trupurile înecate. Multe dintre acele creaturi care fuseseră silite să se așeze chiar în locul unde le prinsese ziua-obscură muriseră înghețate în timp ce se odihneau, iar acum se transformaseră în blocuri de gheață. Forma bucăților din care

era format nucleul roșu era de nerecunoscut după viscol.

Încântat că se putea mișca, tânărul Yuli începu să alerge, să sară și să strige. Țâșnind pe râul înghețat, făcea salturi periculoase de la o formă nedefinită de gheață la alta, fluturând din mâini și râzând. Tatăl lui îl potoli cu un strigăt tăios.

Alehaw arătă în jos, prin gheață. Forme negre se mișcau în apă, abia vizibile, neclare, trădate în parte de bule de oxigen. Lăsau urme stacojii prin apa tulbure în care înotau, sfredelind de dedesubt straturile înghețate ca să atace banchetul oferit în cinstea lor.

Alți prădători soseau pe calea aerului: păsări mari, albe, venind dinspre răsărit și din înneguratul nord, fâlfâind greoi în jos, etalându-și ciocuri ornamentate cu care găureau gheața ca să ajungă la carnea de dedesubt. În timp ce devorau, își ațінteau asupra vânătorului și a fiului său ochii în care li se citea precauția.

Dar Alehaw nu-și irosi nicio clipă cu ele. Strigând și fluturându-și sulița în mers, ca să sperie prădătorii, îi ordonă lui Yuli să-l urmeze către locul în care turma se poticnise de copacii căzuți. Aici se puteau înșfăca ușor animalele moarte. Deși zdrobite, păstrau încă intactă o parte a anatomiei lor – craniile. Către acestea își îndreptă atenția Alehaw. Folosind lama unui cuțit, le deschise cu forța fălcile încleștate și le tăie cu îndemânare limbile groase. Sângele țâșni peste încheieturile mâinilor lui, pe zăpadă.

În acest timp, Yuli se cățără peste trunchiurile copacilor și adună crengi rupte. Împrăștie cu piciorul zăpada de pe un trunchi prăbușit și făcu un loc adăpostit în care putea aprinde un foc mic. Înfășură coarda arcului în jurul unui băț ascuțit și îl frecă în ambele direcții. Lemnul sfărâmat începu să fumege. Yuli suflă încetișor. Se ivi o flăcăruie, așa cum văzuse deseori întâmplându-se sub răsuflarea magică a lui Onesa. Când focul ajunse să ardă bine, așeză deasupra lui oala de bronz și puse în ea zăpadă ca s-o topească, adăugând sare dintr-un săculeț de piele pe care-l purta printre blănuri. Totul era pregătit când tatăl lui apăru ținând în brațe șapte limbi lipicioase, pe care le lăsă să alunece în oală.

Patru dintre limbi erau pentru Alehaw, trei, pentru Yuli. Mâncară gemând de satisfacție; Yuli încerca să atragă privirea tatălui său și să zâmbească, să-și arate mulțumirea; dar Alehaw

rămase încruntat în timp ce mestеca, cu privirea îndreptată în jos, către pământul frământat de copite.

Mai aveau destule de făcut. Chiar înainte să termine de mâncat, Alehaw se ridică și împrăștie cu piciorul tăciunii care ardeau mocnit. Păsările hoitare din apropiere se înălțară pentru o clipă, apoi se așezară din nou la ospăț. Yuli goli oala de bronz și și-o legă la brâu.

Erau aproape de locul unde turma atingea limita vestică a deplasării lor. Aici, pe terenul mai înalt, animalele căutau licheni sub zăpadă și păşteau firele țepoase de mușchi verde care acopereau solul pădurii de zadă. Și tot aici, pe un platou jos, unora dintre animale avea să le vină sorocul și să dea naștere puilor. Pe acest platou, la un mai mult de doi kilometri depărtare, Alehaw și fiul său înaintau prin lumina cenușie a zilei. În depărtare, vedeau grupuri de alți vânători, care se îndreptau în aceeași direcție; fiecare grup le ignora în mod voit pe celelalte. Niciun alt grup nu era format din numai doi oameni, observă Yuli; aceasta era sancțiunea pe care familia lui o suporta pentru că nu era de la câmpie, ci din Barieră. Pentru ei, totul cerea mai multă cazna.

Mergeau aplecați, urcând panta. Calea era presărată cu bolovani, acolo unde o mare străveche se retrăsese cândva în fața gerului invadator, dar cei doi nu știau nimic despre aceste lucruri și nici nu le păsa; numai prezentul era important pentru Alehaw și pentru fiul lui.

Stăteau în picioare pe buza platoului, apărându-și ochii de frigul mușcător ca să cerceteze ce se afla în fața lor. Cea mai mare parte a turmei dispăruse. Tot ce mai rămăsese dintre membrii ei încă activi erau roiurile de insecte zburătoare care apăreau ici și colo și mirosul înțepător. Abandonaseră pe platou bestiile care se reproduceau.

Printre animalele condamnate nu se aflau doar yelki, ci și gunnazi mai fragili și trupurile mătăhăloase ale uriașilor biyelki. Zăceau nemișcați, acoperind o suprafață mare, morți sau aproape morți, uneori cu coastele ridicându-se ritmic. Un alt grup de vânători se apropia printre animalele muribunde. Mormăind, Alehaw făcu semn într-o parte, iar el și Yuli se îndreptară în direcția unui pâlc răvășit de pini, lângă care erau întinși câțiva yelki. Yuli așteptă lângă unul dintre ei și-l urmări pe tatăl lui cum omoară animalul neajutorat, pornit deja pe

calea istovitoare către lumea cenușie a veșniciei.

Ca și vărul lui monstruos, biyelkul, sau ca gunnadu, yelkul era necrogen, dând naștere numai prin propria lui moarte. Animalele erau hermafrodite, uneori masculi, alteori femele. Erau prea neevoluate pentru a avea înăuntru organe de mamifer, cum ar fi ovare și uter. După împerechere, sperma împrăștiată se dezvolta în interiorul corpului cald în mici forme larvare, care creșteau pe măsură ce devorau stomacul gazdei lor materne.

Sosea un moment când larvele de yelk ajungeau la o arteră principală. Se răspândeau în număr mare, ca semințele în vânt, prin trupul-gazdă, provocându-i moartea în scurtă vreme. Acest eveniment se întâmpla fără greș atunci când marile turme ajungeau pe platoul de la limita vestică a călătoriei lor. Așa se întâmplase de-a lungul tuturor erelor pe care nimeni nu le putea număra.

Chiar în timp ce Alehaw și Yuli stăteau aplecați deasupra yelkului, stomacul acestuia se nărui ca un sac vechi. Capul îi zvâcni în sus și animalul muri. Alehaw își înfipse sulița, cu un gest ritual. Cei doi bărbați se lăsară în genunchi în zăpadă și spintecară cu pumnalele burta animalului.

Yelkii larvari erau înăuntru, nu mai mari decât o unghie – aproape prea mici ca să fie vizibili, dar, până la urmă, delicioși la gust și extrem de hrănitori. Aveau s-o ajute pe Onesa să înfrunte boala. Larvele mureau la contactul cu aerul înghețat.

Lăsate în pace, acestea ar fi trăit în siguranță înăuntrul pielii gazdelor. În micul lor univers întunecos, n-ar fi șovăit să se devoreze între ele și multe erau bătăliile sângeroase duse în aortă și în arterele mezenterice. Larvele care reușeau să supraviețuiască creșteau trecând prin metamorfoze succesive, mărindu-și dimensiunea în timp ce se împuținau la număr. După o vreme, doi sau poate trei yelki mai rapizi ieșeau pe gât sau prin anus, ca să înfrunte lumea bântuită de foamete de afară. Iar această ieșire se petrecea la timp ca să evite moartea prin strivire, în timp ce turmele se deplasau încet spre locurile lor pe platou, pentru migrația de întoarcere, spre nord-est, către îndepărtatul Chalce.

Presărați pe platou, printre animalele care procreau și mureau simultan, se aflau trei stâlpi groși de piatră. Aceștia fuseseră așezați aici de o rasă străveche de oameni. Pe fiecare stâlp era

cioplit un desen simplu: un cerc sau o roată cu un cerc mai mic în centru. Din cercul central, două spițe curbe opuse radiau către cel exterior. Niciuna dintre ființele prezente pe platoul sculptat de mare, animal sau vânător, nu dădea câtuși de puțin atenție acestor stâlpi.

Yuli era absorbit de pradă. Jupui fâșii de piele și le îndesă într-un sac, în care răsturnă și larvele muribunde de yelki. Între timp, tatăl lui se ocupa de disecarea carcasei. Fiecare bucățică din corpul mort putea fi folosită. Din oasele cele mai lungi, legate laolaltă cu fâșii de piele, avea să fie construită o sanie. Coarnele aveau să servească drept tălpi, pentru a le ușura sarcina de a trage sania tot drumul până acasă. Pentru că până atunci mica sanie avea să fie încărcată până la refuz cu bucăți solide din pulpele din față, cu coaste și șolduri, acoperite cu pielea rămasă.

Lucrau împreună, gâfâind din cauza efortului, cu mâinile înroșite, cu răsuflarea formând un nor deasupra capului, unde gângăniile se adunau pe neobservate.

Dintr-odată, Alehaw scoase un strigăt teribil, căzu pe spate, apoi încercă s-o ia la fugă.

Yuli se uită în jur, înspăimântat. Trei fagori mari, albi, se târâseră dintr-o ascunzătoare dintre pini și-și ațintiseră ochii asupra lor. Doi se repeziră la Alehaw în timp ce se ridica în picioare și-l doborâră în zăpadă cu ciomegele. Al treilea îl atacă pe Yuli. Băiatul se rostogoli într-o parte, țipând.

Uitaseră complet de pericolul fagorilor și neglijaseră să stea de pază. În timp ce se tăvălea, sărea și se ferea de lovitura bâtei, Yuli îi văzu pe ceilalți vânători în apropiere cum tranșează liniștiți yelkii muribunzi, la fel cum făcuseră el și tatăl lui. Erau atât de hotărâți să-și vadă mai departe de treabă, să-și umple săniile și să plece – atât de aproape pândea foametea –, încât își continuară munca aruncând doar din când în când câte o privire la lupta care se dădea în apropierea lor. Povestea ar fi fost cu totul alta dacă vânătorii ar fi fost de același neam cu Alehaw și Yuli. Dar aceștia erau oameni de la câmpie, sedentari și neprietenoși. Yuli strigă la ei după ajutor, dar în van. Un bărbat aflat mai aproape aruncă spre fagori un os însângerat. Și nimic mai mult.

Evitând ciomagul care se învârtea, Yuli o luă la fugă, alunecă și se prăbuși. Deasupra lui, fagorul răcnea. Yuli se așeză, din

instinct, într-o poziție defensivă, sprijinit pe un genunchi. În timp ce fagorul plonjă spre el, ridică pumnalul cu o mișcare șireată și-l înfipse în burta lată a atacatorului său. Își urmări uluit brațul dispărând în pielea păroasă, musculoasă și rigidă, iar blana fagorului se pătă imediat de un sânge vâscos, auriu, care țâșnea pretutindeni. Apoi trupul îl lovi în cădere, iar Yuli începu să se rostogolească – să se rostogolească din propria-i voință, să se rostogolească departe de pericol, să se rostogolească către orice adăpost s-ar fi ivit, să se rostogolească după pulpa proeminentă a yelkului mort, de unde privi către lumea devenită dintr-odată neprietenoasă.

Atacatorul lui căzuse. Apoi, se ridică cu greutate, ținându-și labele enorme, cornoase, peste peticul acela auriu din burtă, clătinându-se prostește și urlând „Uf, uf, ufff, uffff. Căzu cu capul înainte și nu se mai mișcă.

În spatele trupului căzut, Alehaw fusese bătut și doborât la pământ. Zăcea ghemuit, dar cei doi fagori îl apucară imediat, iar unul dintre ei îl săltă pe umeri. Cei doi se uitară în jur, se holbară în spate la camaradul lor mort, se priviră unul pe altul, mormăiră, apoi se întoarseră cu spatele la Yuli și plecară.

Yuli se ridică în picioare. Realiză că îi tremurau picioarele înfășurate în pantalonii de blană. N-avea nici cea mai mică idee ce să facă. Neatent, ocoli corpul fagorului pe care-l omorâse – cum avea să se mai fălească în fața mamei și a unchilor lui cu isprava asta! – și alergă înapoi la locul încăierării. Își luă sulița, apoi, după o mică șovăială, o luă și pe a tatălui său și porni în urmărirea fagorilor.

Aceștia își târau picioarele tot înainte, căznindu-se să urce la deal cu povara lor. Îl simțiră curând pe băiat pe urmele lor și se întoarseră din când în când, încercând, fără prea multă convingere, să alunge cu amenințări și gesturi. Evident, nu credeau că merită să risipească o suliță pentru el.

Când Alehaw își recăpătă cunoștința, cei doi fagori se opriră, îl puseră pe picioare și-l siliră să meargă între ei, lovindu-l cu pumnii. Scoțând un șir de fluierături, Yuli își anunță tatăl că se afla prin apropiere; dar de câte ori bărbatul mai în vârstă se aventura să se uite peste umăr, primea de la unul dintre fagori un ghiont care-l amețea.

Fagorii ajunseră încet din urmă un alt grup din neamul lor, constând dintr-o femelă și doi masculi; unul dintre ei era bătrân

și mergea purtând un baston cât el de înalt, în care se sprijinea greoi în susul pantei. Din când în când, se împiedica în grămezile de bălegar de yelk.

În cele din urmă, nu mai dădură peste nicio grămadă, iar mirosul de bălegar le dispăru din nări. Se deplasau de-a lungul unei poteci care urca și pe care turma migratoare n-o urmase. Vântul se oprise. Panta era acoperită de molizi. Câteva cete de fagori se zăreau urcând coasta dealului, mulți dintre ei încovoiați sub carcasele de yelk. Iar în urma lor se târa un tânăr cu frica în inimă, încercând să nu-l scape din ochi pe tatăl său.

Ca prin farmec, aerul deveni dens și apăsător. Pașii le deveniră mai înceți, zada se îndesi, iar fagorii fură siliți să se strângă mai aproape unul de altul. Cântecul lor aspru, ieșindu-le scrâșnit de pe limbile cornoase, răsuna tare, un murmur care uneori se înălța într-un crescendo înflăcărat și apoi se stingea din nou. Yuli era îngrozit și rămase și mai mult în urmă, țâșnind ca o săgeată și ascunzându-se după copaci.

Nu înțelegea de ce Alehaw nu se smulgea din mâinile celor care-l țineau prizonier și n-o lua la fugă înapoi, la vale; atunci și-ar fi putut lua din nou sulița și împreună ar sta umăr la umăr și i-ar omorî pe toți fagorii mițoși. În schimb, tatăl lui continua să rămână captiv, iar acum silueta lui subțire se pierdea printre trupurile îngrămădite unele într-altele în amurg, sub coroanele copacilor.

Cântecul murmurat de fagori se înălță strident, apoi se opri. O lumină cețoasă, verzuie, radia undeva în față, prevestind noi probleme. Yuli se strecură înainte, alergând aplecat până la copacul următor. Sub ochii lui se înălța un fel de clădire, având în față o poartă dublă, întredeschisă, înăuntru se întrezărea focul slab. Fagorii strigară, iar poarta se deschise mai mult. Începură să se înghesuie înăuntru. Lumina se dovedi a fi o făclie, pe care o ținea ridicată unul din neamul lor.

— Tată, tată! strigă Yuli. Fugi, tată! Sunt aici!

Nu se auzi niciun răspuns. În întuneric, pe care torța îl făcea și mai confuz, era imposibil să vezi dacă Alehaw fusese deja împins înăuntrul porții sau nu. Unul sau doi fagori se întoarseră nepăsători la auzul strigătelor și-l alungară pe Yuli fără dușmănie.

— Du-te și zztrigă în vânt! răcni unul în oloneză.

Nu voiau decât sclavi umani pe deplin maturi.

Ultima siluetă voluminoasă intră în clădire. Printre alte strigăte, porțile se închiseră. Yuli alergă până la ele țipând, izbind în lemnul lor aspru când auzi cum zăvorul este tras pe partea cealaltă. Rămase pe loc multă vreme, cu fruntea rezemată de suprafața netedă a porților, incapabil să accepte ce se întâmplase.

Porțile erau tăiate într-o fortificație de piatră, ale cărei blocuri erau îmbinate grosolan și presărate cu petice de mușchi cu tulpini lungi. Edificiul nu era nimic mai mult decât intrarea într-una dintre peșterile subterane în care, după cât știa Yuli, își duceau existența fagorii. Erau creaturi trândave și preferau să pună oamenii să muncească pentru ei.

O vreme, rătăci prin preajma porții, cățărându-se pe coasta abruptă a dealului, până când găsi ceea ce spera să găsească. Era un horn, de trei ori mai înalt decât el și cu o circumferință impresionantă. Putea urca pe el cu ușurință, pentru că se îngusta către vârf și pentru că blocurile de piatră care îl alcătuiau erau asamblate grosolan, oferind destule prize pentru picioare. Pietrele nu erau atât de înghețate pe cât te-ai fi așteptat și nici nu erau acoperite de chiciură.

În vârf, își aplecă imprudent fața peste margine și fu imediat îmbrâncit înapoi, așa că mâna i se desprinse de zid și căzu, aterizând pe umărul drept și rostogolindu-se în zăpadă.

Îl izbise o răbufnire de aer fierbinte, urât mirositor, amestecat cu fum degajat de arderea lemnului și cu emanații stătute. Hornul servea drept ventilație pentru furnicarul fagorilor de sub pământ. Știa că nu poate coborî pe acolo. Era blocat afară, iar tatăl lui era pierdut pentru totdeauna.

Se așeză nefericit în zăpadă. Avea picioarele înfășurate în piei legate cu sfoară. Purta o pereche de pantaloni și o tunică din blană de urs, cusută de mama lui, cu blana pe dinăuntru, lipită de piele. Ca să-i fie și mai cald, avea pe el un cojoc cu glugă de blană. Onesa, într-o perioadă în care se simțea destul de bine, decorase cojocul în jurul umerilor cu cozile albe ale unor iepuri de zăpadă, trei pe fiecare umăr, și brodase gulerul cu mărgele roșii și albastre. Cu toate astea, Yuli avea o înfățișare dezolantă, întrucât își pătase cojocul cu resturi de mâncare și picături de grăsime, în timp ce blana hainelor era plină de noroi închegat; îmbrăcămintea lui mirosea puternic a Yuli. Fața băiatului, de culoare galben-deschis sau bej când era curată, avea acum

dungi cafenii și negre de praf, iar părul îi atârna unsuros peste tâmple și pe guler. Avea un nas cu nările turtite, pe care începu să-l frece, și gura mare, senzuală, care începu să se strâmbe, dezvăluind un dinte din față rupt printre vecinii lui albi, când izbucni în plâns și începu să izbească zăpada cu pumnul.

După un timp, se ridică și porni printre zadele firave, târând după el sulița tatălui său. Nu avea de ales decât să se întoarcă pe propriile urme și să încerce să ajungă la mama lui bolnavă, dacă reușea să găsească drumul înapoi prin pustietățile înzăpezite.

Își mai dădu seama și că-i era foame.

Disperat și părăsit, începu să facă tărăboi în fața porților închise. Nu primi niciun fel de răspuns. Începuse să ningă încet, dar fără oprire. Rămase pe loc, cu pumnii ridicați deasupra capului. Scuipă și saliva ajunse pe porți. Asta era pentru tatăl lui. Îl ura pentru că era slab. Își aminti de toate bătăile pe care le primise din mâna tatii – de ce nu-i bătuse și pe fagori?

În cele din urmă, se întoarse dezgustat și porni la vale, printre fulgii care cădeau din văzduh.

Aruncă sulița tatălui lui într-un tufiș.

•

Flămând și obosit, Yuli nu ajunse mai departe de râul Vark. Speranțele îi fură spulberate imediat. Niciunul dintre yelkii morți nu rămăsese nedevorat. Prădătorii sosiseră din toate părțile și le sfâșiaseră carnea. Îl mai așteptau doar carcasele și grămezile de oase goale de lângă râu. Scoase un urlet de mânie și de disperare.

Râul înghețase complet și pe gheața solidă se așternuse zăpada. O mătură cu piciorul și se uită în jos. Trupurile unora dintre animalele înecate rămăseseră în gheață; văzu un yelk al cărui cap atârna în curentul întunecat de dedesubt. Pești mari îi mâncau ochii.

Mânuindu-și cu înverșunare sulița și folosind un corn ascuțit, Yuli săpă o gaură în gheață, o lărgi și așteptă deasupra ei cu sulița pregătită. Înotătoarele peștilor licăreau în apă. Lovi. Un pește cu pete albastre, cu gura deschisă de uimire, lucea în vârful suliței. Îl trase afară picurând. Era lung cât palmele lui deschise, cu degetele mari unite. Îl fripse la foc mic și i se păru delicios. Râgâi, după aceea dormi timp de o oră, sprijinit între bușteni. Apoi porni spre sud, de-a lungul unei cărări pe care

îmbulzeala animalelor o ștersese aproape de tot.

Freyr și Batalix schimbară garda pe cer, dar Yuli încă mergea, singura siluetă care se mișca prin pustietatea sălbatică.

•

— Mamă, o strigă bătrânul Hasele pe nevastă-sa, chiar înainte de a ajunge la coliba lui. Mamă, uite ce-am găsit la Trei Arlechini!

Lorel, bătrâna lui nevastă ca o cotoroanță, șchioapă încă din copilărie, șontâcăi până la ușă, scoase nasul afară, în aerul rece, mușcător, și răspunse:

— Lasă ce-ai găsit. Te așteaptă niște domni din Pannoval să facă afaceri cu tine.

— Pannoval, zici? Stai să vezi ce-am găsit la Trei Arlechini. Am nevoie de ajutor aici, mamă. Hai, nu-i frig. Îți irosești viața, închisă în casa aia.

Casa era extrem de rudimentară. Pereții erau de fapt grămezi de bolovani, unii dintre ei mai înalți decât un om, susținuți de scânduri și bârne, și cu acoperiș din piei pe care creștea iarbă. Spațiile dintre bolovani erau umplute cu licheni și pământ, ca să etanșeze interiorul împotriva vântului, în timp ce pari și trunchiuri întregi de copac propteau pereții în mai multe locuri, așa încât întreaga construcție semăna cu un cadavru de porc spinos. Construcției principale îi fuseseră adăugate camere suplimentare în același spirit de improvizație care dăduse naștere originalului. Hornuri de bronz se înălțau către cerul mohorât, fumegând încet; unele camere erau folosite pentru uscarea blănurilor și a pieilor, altele serveau pentru vânzarea acestora. Hasele era negustor și vânător cu capcane și câștigase destul pentru ca acum, către sfârșitul vieții, să-și poată permite o soție și o sanie trasă de trei câini.

Casa lui Hasele era cocoțată pe un povârniș nu prea înalt, care se curba către est de-a lungul câtorva kilometri. Povârnișul era presărat cu bolovani, în unele locuri împrăștiați, în altele îngrămădiți unul peste altul. Bolovanii ofereau adăpost animalelor mici, așa că formau un teren bun de vânătoare pentru capcanele bătrânului, care nu mai era dornic să hoinărească departe de casă, așa cum obișnuia să facă în zilele tinereții sale. Unora dintre grămezile mai impunătoare de pietre le pusese nume, Trei Arlechini fiind una dintre aceste grămezi. La Trei Arlechini, săpa în depozitele de sare după mineralul de

care avea nevoie ca să-și conserve pieile.

Pe povârniș erau risipite pietre mai mici, fiecare prelungindu-se în partea dinspre est cu un con de zăpadă adunată, îndreptat în partea opusă celei din care sufla vântul de vest, coborând din Bariere. Aceasta fusese cândva o plajă ce aparținuse țărmului unei mări demult dispărute, coasta nordică a continentului Campannlat, când vremurile fuseseră mai favorabile.

La est de cei Trei Arlechini creștea un mic desiș de tufe cu ghimpi, care profita de adăpostul pietrelor de granit ca să scoată din când în când câte o frunză verde. Bătrânului Hasele îi plăceau aceste frunze verzi în oala cu supă, așa că punea capcane peste tot în jurul tufișurilor pentru a ține animalele la distanță. Acolo zăcea, fără cunoștință și încâlcit în crenguțele ascuțite, un băiat. Hasele îl descoperise și îl trăgea acum, cu ajutorul lui Lorel, la adăpost, în coliba lui fumegoasă.

— Nu-i un sălbatic, spuse Lorel admirativ. Uite-aici, jacheta lui e decorată cu mărgele roșii și albastre. Drăguțe, nu-i așa?

— Lasă asta. Dă-i o înghițitură de supă, mamă.

Ea îl ascultă, mângâind gâtul băiatului până când supa îi alunecă pe gât, iar pacientul ei se foi, tuși, se ridică în capul oaselor și mai ceru, în șoaptă. În timp ce-l hrănea, Lorel se uită în jos, țuguindu-și buzele, la obrajii, ochii și urechile umflate, la locurile unde nenumărate înțepături de insecte făcuseră sângele să curgă și să se închege dedesubtul gulerului. Yuli mai înghiți puțină supă, apoi gemu și își pierdu din nou cunoștința. Femeia îl ținu strâns la piept, înconjurându-l cu o mână pe la subsuoară, legănându-l, amintindu-și de fericiri de demult cărora nu le mai putea da un nume.

Aruncând în jur priviri vinovate, în căutarea lui Hasele, descoperi că acesta deja plecase tiptil, nerăbdător să facă afaceri cu domnii din Pannoval.

Oftând, lăsă din brațe capul brunet al tânărului și se duse după soțul ei. Hasele bea tărie împreună cu doi negustori solizi. Cojoacele lor scoteau aburi în căldura din încăpere. Lorel îl trase de mânecă pe Hasele.

— Poate că acești doi domni o să-l ia cu ei până la Pannoval pe tânărul acesta bolnav pe care l-ai găsit. Aici nu-i putem da de mâncare. Murim de foame și-așa. Pannoval e îmbelșugat și bogat.

— Lasă-ne, mamă. Negociem, răspunse Hasele pe un ton

mândru.

Femeia ieși șchiopătând prin spatele clădirii și se uită cum fagorul lor prizonier închidea câinii în cotețul de zăpadă, târșindu-și picioarele sub greutatea lanțurilor. Privi dincolo de trupul aplecat către peisajul cenușiu și nisipos, la kilometrii de pustietate care se contopeau cu cerul mohorât. De acolo de undeva, din sălbăticie, venise tânărul. Poate o dată sau de două ori pe an, oamenii, singuri sau în perechi, se răzlețeau muribunzi din deșerturile de gheață. Lorel nu reușea niciodată să-și facă o impresie clară despre locul de unde veneau, știa numai că dincolo de deșert erau munți încă și mai friguroși. Un fugar bolborosise ceva despre o mare înghețată care trebuia traversată. Își făcu semnul cercului sfânt peste sânii ofiliți.

În zilele tinereții, o sâcâise faptul că nu avea o imagine mai limpede a acelui loc. Apoi se dusese înfofolită să stea pe povârniș, cu ochii ațintiți spre nord. Iar pe deasupra zburară visfiorii, fluturând din aripa lor singuratică, iar ea căzuse în genunchi, cu senzația amețitoare a prezenței unor oameni – adunați la un loc, sfinți, mânând uriașa roată plată a lumii către cine știe ce loc unde zăpada nu cădea tot timpul, iar vântul nu bătea fără-ncetare. Se întorsese înăuntru plângând, urând speranța pe care i-o aduceau visfiorii.

Deși bătrânul Hasele își trimisese nevasta afară cu un aer seniorial, ținuse cont de spusele ei, ca întotdeauna. Când afacerea cu cei doi domni din Pannoval fu încheiată și o grămăjoară de ierburi și mirodenii prețioase, de fibre de lână și de făină echilibră talerul balanței pe care erau așezate pieile care urmau să fie încărcate de bărbați pe sania lor, Hasele îi întrebă dacă îl pot duce pe băiatul bolnav înapoi la civilizație. Pomeni de faptul că tânărul purta un cojoc frumos decorat și prin urmare – e doar o posibilitate, domnilor – ar putea fi cineva important, sau cel puțin fiul cuiva important.

Mai curând spre surprinderea lui, cei doi domni căzură de acord că ar fi încântați să-l ia pe tânăr cu ei. Ar trebui să ceară un mic supliment de o piele de yelk în plus, ca să-l învelească pe tânăr și să acopere cheltuiala suplimentară. Hasele bombăni, însă cedă îndatoritor; nu-și putea permite să-l hrănească pe băiat dacă trăia, iar dacă murea – nu-i făcuse niciodată plăcere să dea la câini rămășițe umane, iar obiceiul localnicilor, de mumificare și înmormântare aeriană, nu era și al lui.

— De acord, zise el și se duse să aducă ultima piele bună pe care putea pune repede mâna.

Tânărul se trezise acum. Acceptase de la Lorel încă niște linguri de supă și un picior de iepure de zăpadă încălzit. Când auzi bărbații venind, se lăsă pe spate și închise ochii, cu o mână băgată în cojoc.

Îl examinară numai în treacăt, apoi ieșiră. Planul lor era să încarce achizițiile în sanie, să petreacă aici câteva ore de destindere alături de Hasele și de soția lui, să se îmbete, să doarmă și apoi să pornească în călătoria periculoasă către sud, până în Pannoval.

Își îndepliniră sarcinile și un zumzet plăcut se auzea în timp ce bărbații consumau băuturile spirtoase ale lui Hasele. Chiar și când zăceau adormiți pe grămada de piei, sforăiau sonor. În tot acest timp, Lorel îl îngriji în secret pe Yuli, dându-i de mâncare, spălându-i fața, netezindu-i părul des, ținându-l în brațe.

În zorii zilei-obscure, când Batalix era jos pe cer, îl luară de lângă ea, iar Yuli se prefăcu inconștient când domnii îl urcară pe sanie, pocniră din bice, se încruntară ca să-și adune puterile între mahmureală și gerul mușcător și porniră la drum.

Cei doi domni, care duceau o viață grea, îi jecmăneau pe Hasele și pe oricare alt vânător pe care-l vizitau – atât de mult pe cât îngăduiau vânătorii să fie jecmăniți – știind că aveau să fie și ei înșelați când, la rândul lor, ajungeau să vândă pieile. Înșelătoria era una dintre metodele lor de supraviețuire, la fel ca îmbrăcămintea groasă. Planul lor simplu era ca, de îndată ce se îndepărtau de casa dărăpănată a lui Hasele suficient de mult pentru a nu mai putea fi văzuți, să despice gâtlejul proaspăt-căpătatului lor invalid, să-i arunce cadavrul în cel mai apropiat troian de zăpadă și să aibă grijă ca numai cojocul frumos decorat – poate împreună cu tunica de dedesubt și pantalonii – să ajungă la adăpostul pieței din Pannoval.

Opriră câinii și puseră frâna la sanie. Unul dintre ei scoase un pumnal lucitor de metal și se întoarse spre trupul inert al băiatului.

În acel moment, trupul inert se ridică țipând. Yuli aruncă peste capul domnului pielea care-l acoperise, îl lovi feroce în stomac și o luă la fugă în zigzag, ca să evite vreo suliță în zbor.

Când socoti că a ajuns destul de departe, se opri și se ghemui în spatele unei pietre cenușii, ca să vadă dacă era urmărit. În

lumina mohorâtă, sania dispăruse deja din vedere. Nu se zărea nici urmă de cei doi domni. În afară de șuieratul vântului de la apus, totul era liniștit. Era singur în pustiul înghețat, cu câteva ore înainte de răsăritul lui Freyr.

O groază imensă îl copleși pe Yuli. După ce fagorii îi luaseră tatăl în vizuina lor subterană, colindase prin sălbăticie mai multe zile decât putea număra, năucit de frig și de oboseală, înnebunit de insecte. Rătăcise drumul și era în pragul morții atunci când se prăbușise în tufișul cu ghimpi.

Puțină odihnă și mâncare îi redaseră puterile. Se lăsase aruncat pe sanie nu pentru că ar fi avut câtuși de puțin încredere în cei doi domni din Pannoval, care nu-i miroseau deloc a bine, ci pentru că n-o mai suporta pe cotoroanță, care insista să-l atingă într-un fel care nu-i plăcea.

Acum, după acest scurt interludiu, iată-l din nou în sălbăticie, în bătaia vântului rece care îi biciuia urechile. Se gândi încă o dată la mama lui, Onesa, și la boala de care aceasta suferea. Ultima oară când o văzuse, Onesa tușise și sângele îi ieșise pe gură înspumat. Se uitase la el într-un fel care-l înfiorase atunci când plecase cu Alehaw. Abia acum își dădea seama Yuli ce însemna acea privire înfiorătoare: mama lui nu se aștepta să-l mai revadă vreodată. Era zadarnic să încerce să se întoarcă la ea dacă era deja moartă.

Și atunci?

Dacă voia să supraviețuiască, avea o singură soluție.

Se ridică și porni, cu pas iute și hotărât, pe urmele saniei.

•

Șapte câini mari, cu coarne, din rasa cunoscută sub numele asokini, trăgeau sania. Conducătorul era o cățea pe nume Bătăioasa. Erau cunoscuți toți laolaltă ca echipa Bătăioasei. Se odihneau câte zece minute la fiecare oră; din două în două pauze de odihnă, erau hrăniți cu pește uscat, urât mirositor, dintr-un sac. Cei doi domni făceau cu rândul să umble pe lângă sanie sau să se întindă pe ea.

Yuli înțelese repede cum stau lucrurile. Rămânea mult în urmă pe traseu. Chiar și când sania dispărea din vedere, atâta vreme cât nu bătea vântul, nasul lui fin putea detecta duhoarea oamenilor și a câinilor care alergau în fața lui. Uneori se ducea mai aproape ca să se uite cum se făceau lucrurile. Voia să învețe cum să conducă singur un atelaj de câini.

După trei zile de mers continuu, când asokinii aveau nevoie de pauze mai lungi de odihnă, ajunseră la alt adăpost, care aparținea tot unui vânător cu capcane, un mic fort de lemn, decorat cu coarne simple sau ramificate de animale sălbatice. Șiruri de piei fâlfâiau țeapăn în adierea vântului. Domnii rămaseră aici până când Freyr coborî de pe cer, palidul Batalix se stinse și el, iar străjerul cel mai luminos se înălță din nou. Cei doi domni urlară beți împreună cu vânătorul, apoi adormiră. Yuli fură din sanie niște pesmeți și căzu într-un somn agitat, înfășurat într-o piele, la adăpostul saniei.

Plecară mai departe.

Mai făcură două opriri, pe parcursul câtorva zile de călătorie. Atelajul Bătăioasei mergea spre sud. Vântul deveni mai puțin înghețat.

După o vreme, începu să devină limpede că se apropiau de Pannoval. Negurile către care se îndrepta atelajul se dovediră a fi rocă solidă.

Munții se înălțau din câmpia din fața lor, cu versanții acoperiți cu un strat gros de zăpadă. Câmpia însăși devenea mai înaltă, iar acum călătorii își croiau drum printre dealuri și amândoi domnii erau nevoiți să meargă pe jos pe lângă sanie sau chiar s-o împingă. Și mai erau turnuri de piatră, unele cu paznici care-i luară la întrebări. Paznicii îl luară la întrebări și pe Yuli.

— Merg după tatăl și unchiul meu, strigă el.

— Ai rămas cam mult în urmă. O să te prindă visfiorii.

— Știu, știu. Tata nu mai are răbdare să ajungă acasă la mama. Nici eu.

Îi făcură semn cu mâna să treacă, zâmbind în semn de simpatie pentru tinerețea lui.

În sfârșit, domnii făcură popas. Bătăioasei și atelajului ei li se aruncă pește uscat și fură priponiți. Cei doi domni își săpară o groapă comodă pe coasta dealului, se înveliră cu blănuri, își căptușiră stomacurile cu alcool și adormiră.

De îndată ce le auzi sforăielile, Yuli se târî mai aproape.

Trebuia să scape de amândoi aproape în același timp. N-ar fi fost pe măsura niciunuia dintre ei într-o luptă, așa că trebuia să-i ia pe nepregătite. Se gândi să-i înjunghie cu pumnalul sau să le zdrobească creierii cu o piatră, dar ambele alternative aveau riscurile lor.

Se uită în jur să vadă dacă nu e urmărit. Scoase o chingă de la

sanie, se târî aproape de domni și reuși să lege chinga în jurul gleznei drepte a unuia și al gleznei stângi a celuilalt, astfel încât oricare dintre ei ar fi sărit primul, ar fi fost împiedicat de tovarășul lui. Domnii sforăiau netulburați.

În timp ce dezlegase cureaua de la sanie, observase mai multe sulițe. Poate că voiseră să le vândă și nu reușiseră. Nu l-ar fi mirat. Scoase o suliță din cureaua care le ținea, o cântări în mână și socoti că, dacă ar arunca-o, s-ar duce prost. Cu toate acestea, era admirabil de ascuțită.

Întorcându-se la groapă, îl împunse cu piciorul pe unul dintre domni, până când acesta se întoarse, mormăind, pe spate. Ridicând sulița ca și cum ar fi fost gata s-o înfigă într-un pește, Yuli îl străpunse prin cojoc, prin cutia toracică și prin inimă. Domnul fu scuturat de o convulsie îngrozitoare. Cu o expresie oribilă, cu ochii căscați, se ridică în capul oaselor, apucă de mânerul suliței, se încovoie asupra ei și căzu apoi la loc cu un geamăt prelung, încheiat cu un acces de tuse. De pe buze i se prelingeau vomă și sânge. Tovarășul lui nu făcu altceva decât să se foiască și să murmure.

Yuli descoperi că înfipsese sulița cu atâta înverșunare, încât aceasta îi străpunsese corpul bărbatului și intrase în pământ. Se întoarse la sanie după o a doua suliță și se ocupă de al doilea domn la fel ca de primul – cu același succes. Sania era a lui. Și atelajul.

O venă îi pulsa la tâmplă. Îi părea rău că cei doi bărbați nu erau fagori.

Înhămă asokinii care mârâiau și scheunau și-i mână departe de acel loc.

Perdele neclare de lumină unduiau pe cer deasupra lui, dar fură acoperite curând de o creastă înaltă a muntelui. Drumul se zărea acum clar, un făgaș care se lățea cu fiecare kilometru. Șerpuia în sus, până când ajunse la o proeminență impunătoare de piatră. În jurul bazei stâncii, ieși la iveală o vale înaltă, adăpostită, păzită de un castel formidabil.

Castelul era construit parțial din piatră și parțial cioplit în stâncă. Avea streșinile late, pentru a permite zăpezii să se reverse de pe acoperișurile sale pe drumul de dedesubt. În fața castelului, stătea o gardă înarmată formată din patru oameni, păzind bariera de lemn care bloca drumul.

Yuli se opri și un străjer cu blănurile împodobite cu alamă

lucitoare se apropie de el.

— Cine ești, băiete?

— Sunt cu doi prieteni de-ai mei. Am fost plecați după negoț, după cum vezi. Sunt destul de mult în urmă, cu o a doua sanie.

— Nu-i văd.

Avea un accent ciudat; nu era oloneza cu care era obișnuit Yuli în regiunea Barierelor.

— O să mă ajungă din urmă. Nu recunoști atelajul Bătăioasei?

Făcu un gest cu biciul către animale.

— Ba da. Sigur că da. Îi cunosc bine. Pe cățeaua aia n-o cheamă Bătăioasa degeaba…

Făcu un pas într-o parte, ridicându-și brațul puternic.

— Lăsați-l să treacă, strigă el.

Bariera se ridică, biciul trosni, Yuli strigă și trecu pe partea cealaltă.

I se tăie respirația când dădu cu ochii pentru prima oară de Pannoval.

În fața lui se afla o stâncă uriașă, atât de abruptă încât nu se agăța de ea niciun pic de zăpadă. Pe suprafața stâncii fusese cioplită o reprezentare enormă a lui Akha cel Mare. Akha era așezat într-o poziție tradițională, cu genunchii îndoiți lângă umeri, cu brațele în jurul genunchilor, cu mâinile împreunate cu palmele în sus, cu flacăra sacră în palme. Avea capul mare, cu un smoc de păr în creștet. Fața pe jumătate umană trezea groaza în privitori. Până și obrajii lui inspirau venerație. Și totuși, ochii mari și migdalați erau liniștitori, și se putea citi atât seninătate, cât și ferocitate în gura cu colțurile ridicate și în acele sprâncene maiestuoase.

Lângă piciorul lui stâng se afla o deschizătură în piatră, care părea mică pe lângă el. Când sania trase în apropiere, Yuli văzu că această gură era uriașă în sine, poate de trei ori mai înaltă decât un om. Înăuntru se zăreau lumini și gărzi cu obiceiuri și accente stranii, cu gânduri bizare traversându-le mintea.

Își îndreptă umerii tineri și păși înainte cu îndrăzneală.

Astfel ajunse Yuli în Pannoval.

•

N-avea să uite niciodată intrarea în Pannoval și trecerea din lumea de sub cer. Năucit, cârmi sania pe lângă gardieni, pe lângă un crâng de copaci-cerșetor, și se opri să cuprindă cu vederea întinderea de acoperișuri de dinaintea lui, sub care

atâția oameni își trăiau zilele. De îndată ce se îndepărtă de poartă văzu că ceața și întunericul se amestecau într-un peisaj abia schițat, cu forme, dar fără contururi. Era noapte; puținii oameni care umblau de colo până colo erau înfofoliți în haine groase care, la rândul lor, erau învăluite într-un nor de ceață, ce plutea deasupra capetelor lor, deplasându-se după ei în vârtejuri lente ca umbrele lăsate de niște mantii zdrențuite. Peste tot vedeai piatră, piatră cioplită în pereți și despărțituri, chioșcuri, case, țarcuri și scări – pentru că această imensă peșteră misterioasă se curba în sus, către interiorul muntelui, și fusese sculptată de-a lungul secolelor în mici pătrate, fiecare separat de următorul prin trepte și pereți laterali.

În urma unei drămuiri atente a resurselor, torțe singuratice pâlpâiau la capătul fiecărui șir de trepte, cu flăcările îndreptate într-o parte în curentul slab, luminând nu spațiul din jur, ci aerul cețos, care devenea și mai opac din cauza fumului lor.

Acțiunea neîncetată a apei în cursul lungilor ere sculptase în piatră un număr de peșteri ce comunicau între ele, de mărimi diferite și la niveluri diferite. Unele erau locuite și căpătaseră o formă regulată prin strădania oamenilor. Primiseră nume și fuseseră dotate cu cele necesare pentru o viață umană rudimentară.

Sălbaticul se opri. Nu putea merge mai departe în acest labirint întunecos până nu găsea pe cineva care să-l însoțească. Puținii oameni din afară care, precum Yuli, vizitau Pannovalul se trezeau într-una dintre peșterile mai mari, pe care locuitorii o cunoșteau sub numele de Piață. Aici se desfășura o mare parte din activitatea comunității, pentru că era nevoie de puțină lumină artificială, sau chiar deloc, odată ce ochii se obișnuiau cu penumbra. În timpul zilei, locul răsuna de voci și de bubuituri de ciocan neregulate. La Piață, Yuli reuși să schimbe asokinii și bunurile de pe sanie pe lucruri necesare pentru noua sa viață. Aici trebuia să rămână. N-avea unde altundeva să se ducă. Treptat, se obișnui cu semiîntunericul, cu fumul, cu ochii usturători și cu tușea locuitorilor; le acceptă pe toate, laolaltă cu senzația de siguranță.

Fusese norocos să dea peste un negustor cumsecade, cu aer patern, pe nume Kyale, care, împreună cu soția lui, avea un chioșc într-unul dintre pătratele mici ale Pieței. Kyale era un bărbat trist, cu gura curbată în jos ascunsă în parte de o

mustață negricioasă. Se împrieteni cu Yuli din motive pe care băiatul nu le înțelegea și-l apără de șarlatani. Își dădu apoi o oarecare osteneală să-l ajute pe Yuli să se obișnuiască cu această lume nouă.

Unele dintre zgomotele care răsunau în Piață veneau de la pârâul Vakk, care curgea pe la capătul din spate al Pieței, adânc în propriul lui abis. Era prima apă curgătoare fără gheață pe care Yuli o văzuse vreodată, și rămase pentru el una dintre minunile așezării. Apele săltărețe îl umpleau de plăcere și, cu credința lui animistă, îl privea aproape ca pe ceva viu.

Se construiseră poduri peste Vakk, așa că oamenii aveau acces la zona din capăt a Pieței, unde, din cauza terenului din ce în ce mai abrupt, fusese nevoie de multe trepte, care se terminau cu un balcon larg, ce adăpostea statuia uriașă, sculptată în piatră, a lui Akha. Această figură putea fi văzută, cu umerii înălțându-i-se din beznă, chiar și din latura cea mai îndepărtată a Pieței. Akha ținea în mâinile întinse o flacără pe care un preot o realimenta la intervale regulate, folosind pentru aceasta o ușă tăiată în abdomenul lui Akha. Oamenii lui Akha veneau să se închine tot timpul la picioarele zeului lor; îi aduceau ofrandă diverse daruri, care erau acceptate de preoți, pe care abia îi observai în robele lor cu dungi albe și negre. Adoratorii se prosternau, iar un novice mătura solul cu un pămătuf de pene, înainte ca ei să îndrăznească să privească plini de speranță în sus, la ochii de piatră neagră de deasupra lor, în plasa de umbre, și să se retragă către un pământ mai puțin sacru.

Asemenea ceremonii erau un mister pentru Yuli. Îl întrebă pe Kyale despre ele. Se alese cu o prelegere care-l lăsă și mai nedumerit ca înainte. Nimeni nu poate să-și explice religia unui străin. Cu toate acestea, impresia lui Yuli fu că ființa arhaică reprezentată în piatră îi apăra de puterile dezlănțuite în lumea din afară, în special de Wutra, care domnea asupra cerurilor și a tuturor relelor asociate cu cerul. Akha nu arăta foarte mult interes pentru oameni; aceștia erau prea mici pentru preocupările lui. El voia doar ca ei să îi aducă ofrande cu regularitate, pentru a-l menține puternic în lupta cu Wutra, și exista un corp ecleziastic akhan puternic, menit să vegheze ca dorințele lui Akha în această privință să fie îndeplinite, pentru ca dezastrul să nu se pogoare asupra comunității.

Preoțimea, în alianță cu miliția, se ocupa de cârmuirea Pannovalului; nu exista niciun conducător absolut, dacă nu îl puneai la socoteală pe Akha însuși, despre care se presupunea în general că ar colinda munții cu măciuca lui celestă, căutându-l pe Wutra și pe acoliții săi îngrozitori, așa cum era viermele.

Lucrul acesta îl uimi pe Yuli. El îl cunoștea pe Wutra. Wutra era spiritul măreț înaintea căruia părinții lui, Alehaw și Onesa, aduceau rugăciuni în vremuri de primejdie. Ei și-l reprezentaseră pe Wutra ca fiind un spirit binevoitor, aducător de lumină. Și, din câte își aducea el aminte, nu-l pomeniseră niciodată pe Akha.

Tot felul de pasaje, la fel de labirintice ca legile emise de cler, duceau spre diferite încăperi alăturate Pieței. Unele dintre aceste camere erau accesibile, în altele era interzisă intrarea oamenilor obișnuiți. Nimeni nu voia să vorbească despre zonele interzise. Dar Yuli observă curând că răufăcătorii erau târâți acolo, cu mâinile legate la spate, puși să urce scări șerpuite, întunecate, în umbrele din aule, unii către altar, alții către o fermă de pedeapsă din spatele Pieței, numită Twink.

La timpul cuvenit, Yuli traversă un pasaj îngust, sufocat de trepte, care ducea la o peșteră mare, amenajată, numită Reck. Și aici se afla o statuie uriașă a lui Akha. Dedicată activităților sportive, statuia îl reprezenta pe Akha cu un animal atârnându-i de un lanț în jurul gâtului. Reck era locul în care se simulau bătălii, unde aveau loc demonstrații, concursuri atletice și lupte de gladiatori. Pereții peșterii erau pictați în stacojiu și roșu-cărămiziu, ornamentați cu modele spiralate. De obicei, Reck era aproape pustie, iar vocile răsunau ca tunetele în spațiile sale goale; atunci veneau cetățenii cu o înclinație specială pentru sfințenie și se tânguiau sub bolta înaltă și cufundată în întuneric. Dar când se disputau înflăcăratele lupte răsuna muzica, iar caverna era aglomerată până la refuz.

Alte peșteri importante se deschideau din Piață. Pe latura estică, pătrate mici sau mezanine largi duceau, printre șiruri de scări susținute de balustrade grele, către o cavernă rezidențială vastă numită Vakk, după apa curgătoare îngropată adânc în defileul ei clipocitor, care ieșea la suprafață aici. Deasupra arcadei grandioase de la intrarea în Vakk se aflau sculpturi complicate, cu corpuri globulare împletite între valuri line și stele, dar multe dintre ele fuseseră distruse într-o de mult uitată prăbușire a tavanului.

Vakk era cea mai veche grotă după Piață, plină de „sălașe”, așa cum erau numite, datând din urmă cu multe secole. Pentru cineva care sosea aici din lumea din afară și care vedea – sau mai curând ghicea – terasele suprapuse și încâlcite care urcau în spate către beznă, Vakk, în lumina tulbure, era un vis înfricoșător, în care materia nu putea fi deosebită de umbră. Copilul venit din Barieră își simți inima zbătându-i-se în piept. Era nevoie de o forță precum cea a lui Akha pentru a salva pe oricine pășea într-o asemenea necropolă aglomerată!

Yuli se adaptă însă locului cu flexibilitatea specifică tinereții. Peștera Vakk i se părea acum un oraș extravagant. Alăturându-se unor ucenici de vârsta lui, Yuli cutreieră prin harababura de sălașe îngrămădite pe multe niveluri, care deseori dădeau dintr-unul într-altul. Firide peste firide erau înghesuite unele peste altele, cu mobila din fiecare de neclintit, pentru că era cioplită din aceeași piatră ca și podelele și pereții, totul într-o singură linie curgătoare. Povestea dreptului de trecere și a celui la intimitate în aceste furnicare organice era complexă și avea legătură cu sistemul de bresle din Vakk. Disputele se rezolvau întotdeauna în urma judecății unui preot.

Într-unul dintre aceste sălașe, Tusca, prietenoasa nevastă a lui Kyale, îi găsi lui Yuli o cameră numai pentru el, la doar trei uși de locul unde stăteau ea și Kyale. Nu avea acoperiș, iar pereții erau curbați; se simțea ca și cum ar fi fost așezat într-o floare de piatră.

Vakk urca într-o pantă abruptă și era slab luminată natural – mai slab decât Piața. Aerul era încărcat din cauza funinginii emanate de lămpile cu grăsime. Fiecare lampă avea inscripționate pe baza de lut niște numere, iar clericii percepeau taxe, astfel că lămpile erau folosite cu zgârcenie. Cețurile misterioase care afectau Piața aveau mai puțină putere în Vakk.

Din Vakk, o galerie ducea direct în Reck. Mai erau, pe teren mai jos, arcade nefinisate către o cavernă cu tavanul înalt numită Groyne, unde aerul era curat și plăcut. Însă locuitorii din Vakk îi socoteau pe cei din Groyne mai curând barbari, în special pentru că erau membrii unor bresle mai umile: măcelari, tăbăcari, săpători de cremene, de lut și de lemn fosil.

În stânca-fagure învecinată atât cu Groyne, cât și cu Reck se afla încă o grotă mare, plină cu locuințe și cu vite. Aceasta era Prayn, pe care însă mulți o ocoleau. În perioada în care sosise

Yuli, breasla săpătorilor de tuneluri lucra, cu mult entuziasm, la extinderea grotei. Prayn colecta în timpul nopții deșeurile din celelalte suburbii și hrănea cu ele porcinele și culturile noctiflore, care prosperau la căldură. Unii dintre fermierii din Prayn creșteau ca produs secundar un soi de pasăre numită pagal, care avea ochi luminoși și petice fosforescente pe aripi. Pagalii erau populari ca păsări de ținut în cușcă; adăugau puțină strălucire sălașelor din Vakk și Groyne, deși erau și ei supuși taxelor percepute de preoți pentru Akha.

„În Groyne sunt țâfnoși, în Prayn sunt chiar vânjoși”, spunea o zicală locală. Dar Yuli îi găsi pe acești oameni lipsiți de viață, în afară de momentele în care erau însuflețiți de jocuri; rarele excepții erau acei puțini negustori și vânători care locuiau în Piață, pe terasele propriilor bresle, și care aveau cu regularitate ocazia să fie binecuvântați de Akha și trimiși cu afaceri în lumea din afară, așa cum fusese cazul cu cei doi domni pe care îi întâlnise.

Din toate cavernele importante, ca și din cele mai mici, poteci și tuneluri duceau în stânca întunecată, unele urcând, altele coborând. Pannovalul era plin de legende despre fiare magice care veniseră din bezna primordială a rocii sau despre oameni ademeniți cu vrăji departe de sălașele lor și dispăruți în munte. Era mai bine să rămâi aici, în Pannoval, unde Akha cel fără vedere avea grijă de adepții lui. În ciuda taxelor percepute, Pannovalul era preferabil gerului năprasnic de afară.

Legendele erau ținute în viață de către breasla zicătorilor, ai cărei membri stăteau pe fiecare scară sau așteptau pe terase și depănau povești fantastice. În această lume nebuloasă, cuvintele erau precum lumina.

Într-o singură secțiune din Pannoval, prezentă în mare măsură în discuțiile șoptite ale oamenilor, nu-i era permis lui Yuli să se ducă. Aceasta era altarul. Accesul în altar se putea face printr-o galerie și o scară ce porneau din Piață, dar era păzită de miliție și ieșea în evidență prin reputație. Nimeni nu trecea de bunăvoie prin șerpuitele sale căi de acces. În altar locuiau Miliția, care păzea întru veșnicie legea din Pannoval, și preoțimea, care păzea întru veșnicie sufletul așezării.

Organizarea i se părea atât de magnifică lui Yuli, încât băiatul nu vedea josnicia ei ascunsă.

Îi luă puțin timp lui Yuli ca să afle cât de îndeaproape erau

guvernați oamenii. Nu-și manifestau surprinderea față de sistemul în care se născuseră; dar Yuli, obișnuit cu spațiile deschise și cu legea ușor de înțeles a supraviețuirii, era uluit de felul în care le era strict delimitată fiecare mișcare. Și totuși, ei se considerau privilegiați ca nimeni altcineva.

Cu rezerva lui de piei legitim dobândită, Yuli plănuia să cumpere un compartiment alături de Kyale și să deschidă o prăvălie. Descoperi însă că existau multe regulamente care interziceau un lucru atât de simplu. Nici nu putea face comerț fără prăvălie – în afară de cazul în care avea o autorizație specială – și pentru asta ar fi trebuit să se nască membru al unei bresle de negustori ambulanți. Avea nevoie de o breaslă, de o ucenicie și de anumite calificări – un soi de examen – pe care numai clerul le putea conferi. Îi era necesar, de asemenea, un certificat în două părți, eliberat de miliție, laolaltă cu o asigurare și referințe. Și mai mult, nu se putea apuca de comerț până când nu deținea un sălaș. Însă nu putea deveni proprietarul camerei pe care i-o închiriase Tusca până când nu era pe deplin autorizat de miliție. Îi era imposibil să întrunească până și cele mai elementare condiții: credința în Akha și dovada sacrificiilor regulate către zeu.

— E simplu. Mai întâi tu, ca sălbatic, trebuie să frecventezi un preot.

Acesta fu verdictul unui căpitan de miliție cu trăsături ascuțite, înaintea căruia trebui să apară Yuli. Îl primi pe băiat într-o cameră mică de piatră al cărei balcon se afla la aproximativ un metru deasupra uneia dintre terasele Pieței și de la care se putea observa agitația de afară.

Căpitanul purta peste pieile obișnuite o mantie lungă până la pământ, în alb și negru. Pe cap avea un coif de bronz care etala simbolul sacru al lui Akha, un fel de roată cu două spițe. Ghetele de piele îi ajungeau până la jumătatea gambei. În spatele lui stătea un fagor care avea legată în jurul frunții albe, păroase o banderolă țesută în alb și negru.

— Fii atent la mine! mârâi căpitanul.

Dar privirea lui Yuli era atrasă neîncetat de fagorul tăcut. Băiatul se întreba ce căuta creatura acolo.

Ancipitalul stătea în picioare, taciturn, cu capul diform împins în față. Avea coarnele boante; îi fuseseră scurtate cu ferăstrăul, iar muchiile tăioase fuseseră șlefuite cu o pilă. Yuli observă că

fagorul avea la gât o zgardă de piele, pe jumătate ascunsă sub părul alb, semn al supunerii în fața stăpânirii omului. Și totuși, era o amenințare pentru cetățenii din Pannoval. Mulți dintre ofițeri apăreau însoțiți de un fagor ascultător; fagorii erau prețuiți pentru capacitatea lor superioară de a vedea în întuneric. Oamenii obișnuiți se temeau de animalele care-și târau picioarele și vorbeau o oloneză rudimentară. Cum era posibil, se întrebă Yuli, ca oamenii să aibă legături cu aceleași fiare care-i luaseră prizonier tatăl, fiare pe care toți cei din sălbăticie le urau încă din leagăn?

Întrevederea dintre Yuli și căpitan fu descurajatoare. Lucruri și mai rele urmau să vină. Nu putea trăi dacă nu respecta regulile, iar acestea păreau interminabile. Kyale îi dădu însă de înțeles că trebuie să se conformeze. Pentru a fi cetățean al Pannovalului, trebuia să gândească și să simtă ca un pannovalian.

Așa că Yuli era constrâns să-l viziteze pe Sataal, clericul de pe aleea de sălașe unde-și avea camera. Acest lucru atrăgea după sine numeroase ședințe în care i se preda o istorie ritualizată a Pannovalului („născut din umbra Marelui Akha pe zăpezile eterne”) și obligația de a învăța pe de rost multe dintre scripturi. De asemenea, trebuia să facă tot ceea ce-i cerea preotul, inclusiv o mulțime de comisioane plictisitoare, deoarece Sataal era leneș. Pentru Yuli nu era o consolare prea mare să afle că toți copiii din Pannoval treceau prin lecții asemănătoare la o vârstă mai fragedă.

Sataal era un bărbat solid, palid la față, cu urechi mici și mână grea. Avea capul ras și barba împletită, în stilul multora dintre preoții ordinului său. I se zăreau șuvițe albe în codițe. Purta un veșmânt alb cu negru, lung până la genunchi. Fața îi era adânc ciupită de vărsat. Yuli avu nevoie de ceva timp să-și dea seama că, în ciuda firelor albe de păr, Sataal nu trecuse de vârsta mijlocie, neavând nici douăzeci de ani. Și totuși, pășea adus de spate, într-un fel care sugera atât vârsta înaintată, cât și cucernicia.

Când i se adresa lui Yuli, Sataal vorbea întotdeauna cu blândețe, dar distant. Pe Yuli îl liniștea atitudinea bărbatului, care părea să spună: „Asta-i treaba noastră, a ta și-a mea, dar n-o s-o fac mai complicată încercând să aflu care îți sunt sentimentele”. Așa că Yuli nu comentă și se dedică sarcinii de a învăța toate versetele bombastice de care avea nevoie.

— Dar ce vor să spună? întrebă el, zăpăcit, la un moment dat.
Sataal se ridică încet și se răsuci, astfel încât umerii i se răsfrânseră pe fundalul luminii îndepărtate, restul siluetei plutind în umbra atotcuprinzătoare. O lucire slabă pâlpâi pe creștetul său când înclină capul către Yuli, rostind mustrător:
— Învățatul mai întâi, tinere, apoi interpretarea. După învățare, interpretarea e mai puțin grea. Primește totul prin inimă, n-ai nevoie să treci nimic prin cap. Akha nu pretinde niciodată înțelegere de la ai lui, numai supunere.
— Ai zis că lui Akha nu-i pasă câtuși de puțin de nimeni din Pannoval.
— Lucrul important, Yuli, este că Pannovalului îi pasă de Akha. Acum, încă o dată:

„*Oricine soarbe veninul lui Freyr*
Ca un pește înghite rea momeală;
Când crește mai târziu,
Trupurile noastre slabe le va arde".

— Dar ce înseamnă? întrebă Yuli din nou. Cum pot să învăț dacă nu înțeleg?
— Repetă, fiule, ordonă Sataal cu severitate. *Oricine soarbe*...
Yuli se cufundase cu totul în orașul întunecat. Plasele lui de umbre îi înhățaseră spiritul, așa cum văzuse în lumea din afară oameni prinzând cu năvoade peștii pe sub gheață. În vise îi apărea mama lui, iar din gura ei țâșnea sânge. Apoi se trezea și rămânea întins în patul lui îngust, privind sus, foarte sus, mult dincolo de limitele camerei sale în formă de floare, către tavanul grotei Vakk. Uneori, când atmosfera era destul de limpede, ieșeau în evidență detalii aflate departe: lilieci, stalactite și roca sclipind acoperită de un lichid care încetase să fie lichid; și în acele momente nu dorea decât să-și ia zborul din temnița în care se afla. Dar nu avea unde altundeva să se ducă.
Odată, cuprins de disperare în miez de noapte, se furișă până la casa lui Kyale, căutând alinare. Kyale se enervă că fusese trezit, dar Tusca îi vorbi cu blândețe, ca și cum ar fi fost băiatul ei. Îl bătu ușor cu palma pe braț și-l strânse de mână.
După o vreme, femeia începu să plângă încetișor și-i spuse că avea și ea un fiu, un băiat bun și cuminte, cam de vârsta lui Yuli, pe nume Usilk. Dar îi fusese luat de către miliție pentru un delict

pe care Tusca știa că băiatul nu-l comisese niciodată. Cuprinsă de griji și neputând să doarmă, femeia își petrecea nopțile întrebându-se dacă avea să-și mai vadă vreodată copilul întemnițat și păzit de fagori într-unul dintre acele locuri înfricoșătoare din altar.

— Miliția și preoții sunt atât de nedrepți aici…, îi șopti Yuli. Sălbăticia în care trăiesc ai mei nu le oferă prea multe, însă în fața frigului toți sunt egali.

După o pauză, Tusca zise:

— Sunt oameni în Pannoval, atât femei, cât și bărbați, care nu învață scripturile și se gândesc să-i răstoarne de la putere pe cei care ne conduc. Și totuși, fără ei am fi distruși de Akha.

Prin întuneric, Yuli își fixă privirea asupra chipului abia conturat al femeii.

— Și crezi că Usilk a fost luat… pentru că voia să-i răstoarne pe conducători?

Cu voce joasă, Tusca răspunse ținându-l strâns de mână:

— Nu trebuie să pui asemenea întrebări. Poți da de necaz. Usilk a fost întotdeauna un rebel – da, poate că s-a amestecat cu cine nu trebuia…

— Terminați cu trăncăneala, strigă Kyale. Treci înapoi în pat, femeie, și tu într-al tău, Yuli.

În sinea lui, băiatul era preocupat de toate aceste lucruri chiar și în timpul lecțiilor lui Sataal. Văzut însă din afară, era ascultător față de preot.

— Nu ești prost, chiar dacă ești sălbatic – și asta putem schimba, spunea Sataal. Vei face în curând pasul următor. Pentru că Akha e zeul pământului și al subteranului, iar tu ar trebui să înțelegi cum trăiește pământul și cum trăim noi în vinele lui. Aceste vine se numesc sol-armonice. Niciun om nu poate fi fericit sau sănătos dacă nu locuiește de-a lungul propriilor lui sol-armonice. Încet, poți dobândi revelația, Yuli. Iar dacă ești destul de bun, ai deveni preot și l-ai sluji pe Akha într-un mod mai înalt.

Yuli nu zise însă nimic. Era mai presus de putința lui să-i spună preotului că nu avea nevoie de atenție specială din partea lui Akha; noua lui viață în Pannoval era în sine o revelație.

Zilele treceau liniștite una după alta. Yuli era impresionat de răbdarea lui Sataal și începură să-i displacă mai puțin perioadele

de instruire. Chiar și când nu se afla împreună cu preotul se gândea la învățăturile lui. Totul era nou și curios de captivant. Sataal îi spusese că preoții care posteau erau capabili să comunice cu morții sau chiar cu personaje din istorie. Yuli nu mai auzise niciodată de asemenea lucruri, dar șovăia să le numească absurdități.

Începu să hoinărească singur prin suburbiile orașului, până când umbrele dese îi deveniră familiare. Îi asculta pe oameni, care vorbeau deseori despre religie, sau pe zicătorii care vorbeau pe la colțurile străzilor și ale căror povești se întrețeseau adesea cu religia.

Religia era romantismul beznei, așa cum teroarea fusese romantismul Barierelor, unde tobele tribale îi țineau la distanță pe diavoli. Treptat, Yuli începu să nu mai perceapă în cuvântările religioase doar un vid, ci un sâmbure de adevăr; felul în care trăiau și mureau oamenii trebuia explicat. Numai sălbaticii n-aveau nevoie de explicații. Toate acestea aduceau cu găsirea în zăpadă a unei urme de animal.

Odată, Yuli se afla într-o parte urât-mirositoare din Prayn, unde reziduurile umane se revărsau în șanțuri lungi pe care creșteau recoltele noctiflore. Aici, oamenii erau destul de aspri, după cum mergea vorba. Un bărbat cu părul tuns scurt, prin urmare nici preot, nici zicător, se apropie în fugă și sări pe o roabă cu reziduuri.

— Prieteni, vorbi el stând în picioare în fața lor. Ascultați-mă o clipă, vă rog! Opriți-vă din truda voastră și ascultați ce am de zis. Nu vorbesc în numele meu, ci al Marelui Akha, al cărui spirit trăiește înăuntrul meu. Trebuie să vorbesc în numele lui, deși îmi pun viața în primejdie, pentru că preoții denaturează vorbele lui Akha pentru propriile lor interese.

Oamenii se opriră să asculte. Doi dintre ei încercară să facă o glumă pe socoteala tânărului, dar ceilalți manifestară un interes docil, inclusiv Yuli.

— Prieteni, preoții spun că trebuie să-i aducem sacrificii lui Akha și nimic mai mult, iar el ne va ține la adăpost în inima măreață a muntelui său. Eu zic însă că e o minciună. Preoții sunt mulțumiți și nu le pasă cum suferim noi, oamenii obișnuiți. Akha vă spune, prin gura mea, că ar trebui să facem mai mult. Ar trebui să fim mai buni înăuntrul nostru. Suntem prea comozi – odată ce am adus sacrificiile și am plătit taxele, nu ne mai pasă

de nimic. Nu facem decât să ne distrăm sau să mergem la jocuri. Auziți atât de des că lui Akha nu-i pasă câtuși de puțin de noi, ci numai de bătălia lui cu Wutra. Trebuie să-l convingem să-i pese, trebuie să devenim demni de grija lui. Trebuie să ne îndreptăm! Da, să ne îndreptăm! Și preoții, care duc o viață atât de ușoară, trebuie să se îndrepte și ei…

Cineva strigă avertizându-i că venea miliția.

Tânărul făcu o pauză.

— Mă cheamă Naab. Aduceți-vă aminte ce vă spun. Avem și noi un rol în marele război dintre Cer și Pământ. Mă voi întoarce – dacă pot – să transmit mesajul meu către întregul Pannoval. Îndreptați-vă, îndreptați-vă! Înainte de a fi prea târziu…

În timp ce tânărul sărea de pe roabă, un freamăt străbătu mulțimea care se adunase. Un fagor mare, legat, se repezi înainte cu un soldat la capătul celălalt al lesei. Fagorul se întinse și-l prinse pe Naab de braț cu puternicele lui mâini cornoase. Tânărul scoase un țipăt de durere, iar un braț alb și păros îi înconjură gâtul și fu condus în direcția Pieței și a altarului.

— N-ar fi trebuit să spună asemenea lucruri, murmură un bărbat cărunt, în timp ce mulțimea se împrăștia.

Yuli se luă instinctiv după bărbat și-l apucă de mânecă.

— Omul acela, Naab, n-a zis nimic împotriva lui Akha. Și atunci, de ce ar trebui să-l ia miliția?

Bărbatul se uită în jur pe furiș.

— Te recunosc. Ești un sălbatic, altfel n-ai pune întrebări atât de prostești.

La auzul răspunsului, Yuli ridică pumnul.

— Nu sunt prost, altfel n-aș fi pus întrebarea.

— Dacă n-ai fi prost, ai tăcea. Cine crezi că are puterea aici? Preoțimea, desigur. Dacă vorbești împotriva lor…

— Dar e puterea lui Akha…

Bărbatul cărunt se îndepărtase pe nesimțite în întuneric. Și acolo, în acel întuneric mereu iscoditor, se simțea prezența a ceva monstruos. Akha?

Într-o zi, în Reck urma să aibă loc un mare eveniment sportiv. Atunci se întâmplă ca Yuli, care se acomodase deja în Pannoval, să treacă printr-o cristalizare remarcabilă a emoțiilor. Însoțit de Kyale și de Tusca, porni în grabă către competiție. Lămpi cu grăsime ardeau în firide, indicând drumul dintre Vakk și Reck. Mulțimi de oameni treceau prin pasajele de piatră din ce în ce

mai înguste și urcau cu greu treptele tocite, strigându-se unii pe ceilalți pe măsură ce umpleau arena sportivă.

Purtat de valul de oameni, Yuli zări brusc în față sala din Reck, ai cărei pereți curbi tremurau în lumină. Pentru început, nu văzu decât o porțiune din încăpere, prins între zidurile brăzdate de vinișoare ale pasajului prin care trebuia să treacă gloata. În timp ce se deplasa, în acel cadru îndepărtat intră Akha însuși, mult deasupra capetelor mulțimii.

Încetă să mai asculte ce spunea Kyale. Privirea lui Akha era îndreptată spre el; prezența monstruoasă din beznă devenise cu siguranță vizibilă.

Stridentă și incitantă, în Reck răsuna muzica. Erau cântece interpretate pentru a-l onora pe Akha. Acolo se înălța statuia cu chip înfricoșător, cu ochi mari de piatră nevăzători și totuși atoatevăzători, a cărei siluetă era scoasă în evidență de flăcări ce o luminau de jos în sus. Pe buzele lui Akha se citea disprețul.

În sălbăticia în care crescuse, Yuli nu întâlnise nimic asemănător. Băiatului i se înmuiară genunchii. O voce puternică dinăuntrul lui, una pe care abia dacă o recunoștea ca aparținându-i, exclamă: „O, Akha, în sfârșit cred în tine! A ta este puterea! Iartă-mă, primește-mă ca slujitor!”

Și totuși, pe lângă vocea celui care tânjea să se înrobească singur, mai era o alta. Aceasta vorbea în același timp, însă pe un ton mai calculat: „Oamenii din Pannoval trebuie să înțeleagă un mare adevăr și ar fi folositor ca el să fie înțeles urmându-l pe Akha”.

Yuli era confuz. Înlăuntrul lui se ducea o luptă care nu se domoli când intrară în sală și trupul zeului de piatră fu și mai mult expus vederii. Naab spusese: „Oamenii au un rol în războiul dintre Cer și Pământ”. Acum, băiatul simțea că războiul acela trăiește în el.

Jocurile erau extrem de captivante. Întrecerile de alergări și de aruncare a suliței fură urmate de lupte corp la corp între oameni și fagori. Urmă vânătoarea de lilieci, iar Yuli ieși din zăpăceala lui pietistă ca să urmărească zarva. Îi era frică de lilieci. Sus, deasupra mulțimii, tavanul din Reck era acoperit de creaturile blănoase ce atârnau cu aripile de piele înfășurate peste cap. Arcașii veniră în față și traseră pe rând în lilieci, cu săgeți de care erau legate șnururi de mătase. Când erau loviți, liliecii cădeau fâlfâind și erau revendicați pentru oala cu

mâncare.

Întrecerea fu câștigată de o fată. Purta un veșmânt de un roșu aprins, strâns pe gât și lung până la pământ. Trăgea cu arcul și țintea mai precis decât orice bărbat. Avea părul lung și negru. O chema Iskador, iar mulțimea o aplaudă cu frenezie, niciunul însă mai mult decât Yuli.

Apoi avură loc luptele de gladiatori, oameni împotriva oamenilor, oameni împotriva fagorilor, iar sângele și moartea umplură arena. Și totuși, în tot acest timp, chiar și când Iskador își încorda arcul și fermecătorul ei trup, Yuli gândea, cuprins de o mare bucurie, că descoperise o credință uimitoare. Nelămuririle legate de aceasta aveau să fie alungate de o mai mare cunoaștere, presupuse el.

Își aduse aminte de legendele pe care le ascultase în jurul focului aprins de tatăl lui. Bătrânii vorbiseră de doi străjeri pe cer și de felul în care pământenii îl jigniseră pe Zeul Cerurilor, al cărui nume era Wutra. Așa încât acesta îndepărtase planeta de căldura lui. Acum, străjerii așteptau ceasul în care Wutra avea să-i privească iarăși cu afecțiune pe oameni și să observe comportamentul lor. În cazul în care considera că era o schimbare în bine, avea să alunge înghețul.

Ei bine, Yuli trebuia să admită că ai lui erau sălbatici, exact așa cum afirmase Sataal; cum altfel ar fi îngăduit tatăl lui ca fagorii să-l târască după ei? Și totuși, poveștile ar fi trebuit să conțină un sâmbure de adevăr. Pentru că aici, în Pannoval, exista o versiune mai rațională a acestora. Wutra era acum o zeitate minoră, dar răzbunătoare, ce umbla liber prin ceruri. De aici venea primejdia. Akha era marele zeu al Pământului, domnind în subteran, unde oamenii erau feriți de pericole. Cei Doi Străjeri nu erau inofensivi; aflându-se pe cer, aceștia îi aparțineau lui Wutra și se puteau întoarce împotriva omenirii.

Acum, versetele memorate începură să capete sens. Înțelegerea radia din ele, astfel că Yuli începu să murmure cu plăcere ceea ce mai înainte îl făcuse să sufere. În tot acest timp se uitase fix la chipul lui Akha:

Cerul cu speranțe mincinoase ne-amăgește,
Cerul dincolo de limite ne-mpinge;
Împotriva acestor uneltiri viclene
Pământul lui Akha deasupra ne-ocrotește.

În ziua următoare, Yuli se duse smerit la Sataal și-i spuse că se convertise. Preotul îl privi cu chipul lui palid și începu să bată darabana cu degetele pe genunchi.

— Cum te-ai convertit? Zilele acestea, minciunile zboară printre sălașe.

— M-am uitat la fața lui Akha și pentru prima oară am văzut limpede. Acum am inima deschisă.

— Încă un fals profet a fost arestat zilele astea.

Yuli se lovi cu palma în piept.

— Simțămintele mele nu sunt false, părinte.

— Nu-i atât de ușor, replică preotul.

— O, e ușor, e ușor. Acum totul o să fie ușor!

Căzu la picioarele preotului, strigându-și încântarea.

— Nimic nu-i atât de ușor.

— Învățătorule, îți datorez totul. Ajută-mă. Vreau să devin preot, să fiu la fel ca tine.

•

În următoarele câteva zile, Yuli umblă pe alei și printre sălașe, observând lucruri noi. Nu se mai simțea încătușat în subterana întunecată. Se afla într-un loc privilegiat, apărat de toate lucrurile pline de cruzime care îl sălbăticiseră. Își dădu seama cât de folositoare era lumina slabă.

Observă și cât de frumoase erau toate sălile Pannovalului. În îndelungata lor utilizare ca locuințe, peșterile fuseseră decorate de artiști. Pereți întregi erau acoperiți cu picturi și sculpturi, multe dintre ele ilustrând viața lui Akha și marile bătălii pe care le purtase, ca și cele pe care urma să le ducă din momentul în care suficient de mulți oameni vor avea din nou încredere în puterea lui. Acolo unde picturile erau foarte vechi și se estompaseră, altele noi fuseseră desenate deasupra lor. Artiștii încă lucrau, deseori cocoțați periculos pe schele, care se înălțau spre tavan precum scheletul vreunei creaturi mitice cu gâtul lung.

— Ce se-ntâmplă cu tine, Yuli? Nu te ocupi cu nimic, spuse Kyale.

— O să fiu preot, m-am hotărât.

— Nu-ți vor permite niciodată – ești din afară.

— Preotul meu vorbește cu autoritățile.

În timp ce-l contempla pe Yuli, Kyale se trase de nas, apoi își

coborî încet mâna și făcu același gest cu un capăt al mustății. Vederea lui Yuli se adaptase atât de mult la penumbră, încât putea vedea limpede fiecare expresie de pe chipul prietenului său. Când Kyale porni, fără să spună vreun cuvânt, către partea din spate a prăvăliei lui, Yuli se luă după el.

Apucându-se din nou de mustață, ca să se simtă în siguranță, Kyale puse mâna cealaltă pe umărul lui Yuli.

— Ești băiat bun. Îmi aduci aminte de Usilk, dar n-o să vorbim despre asta… Ascultă-mă: Pannovalul nu mai e cum obișnuia să fie pe vremea când eram copil și alergam desculț prin bazaruri. Nu știu ce s-a-ntâmplat, dar nu mai avem pace. Toate vorbele astea despre schimbare sunt absurdități, după părerea mea. Chiar și preoții sunt amestecați în asta, alături de tot felul de nebuni care țin discursuri aiuritoare despre reformă. Și dacă sunt lăsați în pace suficient. Știi la ce mă refer?

— Știu ce vrei să spui, da.

— Bine atunci. S-ar putea să crezi că o să fie plăcut să fii preot. S-ar putea să fie așa. Dar nu ți-aș recomanda în prezent. Nu-i la fel de… sigur cum era cândva, dacă înțelegi ce vreau să spun. Au început să se agite. Am auzit că se întâmplă deseori ca în altar să fie executați preoți eretici. Ți-ar fi mai bine aici, ca ucenic al meu, făcând ceva folositor. Înțelegi? Îți vorbesc pentru propriul tău bine.

Yuli se uită la pământul bătătorit.

— Nu pot să-ți explic cum mă simt, Kyale. Cumva… plin de speranță… Cred că lucrurile ar trebui să se schimbe. Vreau să mă schimb pe mine, nu știu cum…

Oftând, Kyale își luă mâna de pe umărul lui Yuli.

— Ei bine, băiete, dacă așa gândești tu, să nu spui că nu te-am prevenit…

În ciuda posomorârii lui Kyale, Yuli se simțea mișcat că bărbatului îi păsa de el. Iar Kyale îi spuse soției lui despre intențiile lui Yuli. În seara aceea, când băiatul se duse în mica lui cameră curbată, Tusca apăru în cadrul ușii.

— Preoții au voie să meargă peste tot. Dacă devii inițiat, o să ai acces la locul acela. O să intri și-o să ieși din altar când vrei.

— Presupun că da.

— Atunci ai putea afla ce s-a-ntâmplat cu Usilk. Încearcă, de dragul meu. Spune-i că mă gândesc încă la el. Și vino și spune-mi dacă afli vreo veste despre el.

Femeia îi puse o mână pe braț. Yuli îi zâmbi.

— Ești atât de bună, Tusca. Rebelii tăi, cei care vor să-i dea jos pe conducătorii Pannovalului, n-au nicio veste despre fiul tău?

Tusca era înspăimântată.

— Yuli, o să te schimbi întru totul atunci când vei deveni preot. Așa că nu mai zic nimic, de teamă să nu fac vreun rău restului familiei mele.

Băiatul își plecă privirea.

— Să mă lovească Akha dacă o să vă fac vreodată vreun rău!

Următoarea dată când apăru în fața preotului, în încăpere era prezent și un soldat, care stătea în umbră, în spatele lui Sataal, ținând în lesă un fagor. Preotul îl întrebă pe Yuli dacă ar renunța la tot ceea ce posedă ca să pășească pe drumul lui Akha. Yuli răspunse că da.

— Atunci așa se va face.

Preotul bătu din palme și soldatul ieși. Yuli înțelese atunci că tocmai pierduse puținele lui bunuri; totul, în afară de hainele pe care le purta și de cuțitul pe care-l cioplise mama lui, avea să fie luat de soldați. Fără să mai scoată vreun cuvânt, Sataal se întoarse, făcându-i semn lui Yuli cu un deget, și porni către partea din spate a Pieței. Yuli n-avea nimic altceva de făcut decât să-l urmeze, iar inima îi bătea cu putere.

Când ajunseră la podul de lemn care trecea peste prăpastia unde curgea învolburat pârâul Vakk, Yuli se uită în urmă, dincolo de aglomeratul spectacol al comerțului și al schimburilor de mărfuri, prin arcada îndepărtată a intrării, și zări scânteierea fugară a zăpezii.

Dintr-un motiv pe care nu-l înțelegea, se gândi la Iskador, fata cu părul negru, unduitor. Apoi se grăbi să-l prindă din urmă pe preot.

Urcară terasele zonei de cult, unde oamenii se înghesuiau să-și depună jertfele la picioarele lui Akha. În spate se aflau paravane cu picturi complicate. Sataal trecu în grabă pe lângă ele și îl conduse pe Yuli într-un pasaj care se îngusta, apoi urcă pe niște trepte scunde. Lumina păli dintr-odată când trecură de o cotitură. Se auzi sunând un clopoțel. În neliniștea lui, Yuli se împiedică; ajunsese la altar mai repede decât se așteptase.

Pentru prima dată în aglomeratul Pannoval, nimeni altcineva nu se afla prin preajmă. Nu se auzea decât ecoul pașilor lor. Yuli

nu vedea nimic; preotul din fața lui era o impresie, beznă înăuntrul beznei. Nu îndrăznea să se oprească, să întindă mâna sau să strige – tot ceea ce i se cerea era să-l urmeze orbește, iar el trebuia să trateze tot ceea ce venea ca pe un test al intențiilor sale. Dacă Akha iubea întunericul htonic, la fel trebuia să-l iubească și el. În aceeași măsură, *lipsa* a orice, vidul care i se întipărea în simțuri doar ca o șoaptă, îl năpădea din toate părțile.

Mergeau de-o veșnicie prin măruntaiele pământului. Sau așa i se părea lui Yuli.

Cu blândețe, pe neașteptate, lumina sosi – o coloană ce părea să străpungă un lac inert de beznă, creând pe fundul lui un cerc strălucitor către care înaintau cele două creaturi din adâncuri. Lumina contura silueta greoaie a preotului, cu veșmântul alb și negru înfoindu-se în jurul taliei. Îi îngădui lui Yuli să-și dea oarecum seama unde se afla.

Nu existau pereți.

Era și mai înfricoșător decât întunericul total. Se obișnuise deja atât de mult cu îngrădirile așezării, cu faptul de a avea întotdeauna în apropiere o stâncă, o despărțitură, spatele unui camarad, umărul unei femei, încât îl cuprinse teama de locurile deschise. Căzu cu mâinile întinse și scoase un icnet înainte de a lovi pământul.

Preotul nu se întoarse. Ajunse la locul unde cădea lumina și păși neabătut mai departe, cu încălțările lipăind, iar silueta i se pierdu aproape imediat în spatele puțului cețos de lumină.

Disperat că fusese abandonat acolo, tânărul se ridică în picioare și o luă la fugă. Când lancea de lumină îl atinse, își îndreptă privirea în sus. Mult deasupra lui se afla o gaură prin care pătrundea lumina obișnuită a zilei. Acolo sus se aflau lucruri pe care le cunoscuse întreaga lui viață, lucruri la care renunța în acest moment pentru un zeu al beznei.

Văzu piatra colțuroasă. Acum pricepea că se afla într-o încăpere mai mare și mai înaltă decât restul Pannovalului. La un semnal – probabil clinchetul clopoțelului pe care-l auzise –, cineva deschisese undeva o ușă înaltă către lumea din afară. Ca avertisment? Ca ispită? Sau doar o manevră teatrală?

Poate toate trei – gândi Yuli – din moment ce erau cu mult mai deștepți decât el. Băiatul se grăbi mai departe după silueta preotului pe cale să dispară iar. După o clipă, simți, mai curând

decât văzu, cum lumina din spatele lui se stingea; ușa de sus se închisese. Era din nou în întunericul nesfârșit.

În cele din urmă, ajunseseră în capătul cel mai îndepărtat al giganticei săli. Yuli auzi pașii preotului încetinind. Fără șovăială, Sataal se apropie de o ușă, în tăblia căreia ciocăni. După o oarecare întârziere, ușa se deschise. O lampă cu grăsime plutea în aer, purtată deasupra capului de o femeie în vârstă, care pufnea continuu. Le dădu voie să treacă într-un coridor de piatră, înainte să zăvorască ușa în urma lor.

Podeaua era acoperită cu rogojini. Câteva uși se aflau în fața lor. De-a lungul ambilor pereți, la înălțimea șoldului, se întindea o bandă îngustă, sculptată, pe care Yuli ar fi vrut să o examineze mai îndeaproape, dar nu îndrăzni; altfel, pereții nu erau decorați. Bătrâna ciocăni la una dintre uși. Când se auzi răspunsul, Sataal împinse ușa și-i făcu semn lui Yuli să intre. Înclinându-se, Yuli trecu de brațul întins al mentorului său și păși în cameră. Ușa se închise în urma lui. Aceea era ultima oară când îl mai văzu pe Sataal.

Camera era mobilată cu piese de piatră detașabile, acoperite de cuverturi colorate, și luminată de o lampă dublă așezată pe un suport de fier. Doi bărbați stăteau la o masă de piatră și își ridicară capetele din foile pe care le aveau în față, fără să zâmbească. Unul era căpitan de miliție, iar coiful lui cu însemnul roții era așezat pe masă, lângă cot. Celălalt bărbat era un preot slab, cărunt, cu un chip binevoitor, care clipea ca și cum simpla vedere a lui Yuli l-ar fi orbit.

— Yuli din Exterior? Din moment ce ai ajuns atât de departe, ai făcut un pas pe calea de a deveni preot al Marelui Akha, rosti preotul cu glas subțire. Eu sunt părintele Sifans și mai întâi trebuie să te întreb dacă ai vreun păcat care îți macină liniștea sufletească și pe care ai dori să-l mărturisești.

Yuli era dezorientat de plecarea atât de bruscă a lui Sataal, care nici măcar nu-i șoptise un rămas-bun, deși înțelegea că trebuia să renunțe acum la lucruri lumești precum dragostea și prietenia.

— N-am nimic de mărturisit, răspunse el ursuz, fără să-l privească în ochi pe preotul cel slab.

Preotul își drese glasul. Căpitanul spuse:

— Tinere, uită-te la mine. Sunt căpitanul Ebron din Garda de Nord. Ai intrat în Pannoval pe o sanie trasă de asokinii

Bătăioasei. A fost furată de la doi negustori renumiți din acest oraș, pe nume Atrimb și Prast, ambii din Vakk. Trupurile lor au fost găsite nu foarte departe de aici, străpunse de sulițe, ca și cum ar fi fost date morții în somn. Ce ne poți spune despre această crimă?

Yuli își fixă privirea în podea.

— Nu știu nimic despre asta.

— Noi credem că știi totul. Dacă această crimă ar fi fost comisă pe teritoriul Pannovalului, ar fi fost supusă pedepsei cu moartea. Ce ai de spus?

Yuli începu să tremure. Nu se așteptase la așa ceva.

— N-am nimic de spus.

— Foarte bine. Nu poți să devii preot atât timp cât această vină zace în tine. Vei fi închis până când vei vorbi.

Căpitanul Ebron bătu din palme. Doi soldați intrară și îl înșfăcară pe Yuli. Băiatul se zbătu pentru o clipă, ca să le încerce forța, dar se trezi cu brațele răsucite energic și se lăsă dus de-acolo.

„Da, gândi el, altar – plin de preoți și de soldați. Strașnic m-au mai lucrat. Ce prost am fost… Sunt o victimă. O, Tată, m-ai părăsit…”

Nici măcar nu reușise să uite ce le făcuse celor doi bărbați. Dubla crimă atârna încă greu înăuntrul lui, deși încerca mereu să o justifice aducându-și aminte că cei doi încercaseră să-l omoare. De multe ori, noaptea, în timp ce stătea întins în patul lui din Vakk, cu ochii ațintiți la tavanul îndepărtat, vedea ochii negustorului care se ridicase și încercase să-și smulgă sulița din măruntaie.

Celula în care fusese aruncat era mică, umedă și întunecoasă.

Când își reveni din șocul singurătății, pipăi cu prudență în jurul lui. În temniță, în afară de un șanț urât mirositor și de un prici scund pe care să doarmă, nu se afla nimic altceva. Yuli se așeză pe patul rudimentar și-și îngropă fața în mâini.

•

Avu parte de timp din belșug ca să cugete. În bezna de nepătruns, gândurile lui Yuli căpătau o viață proprie, ca și cum ar fi fost plăsmuiri ale delirului. Oameni pe care-i cunoștea, oameni pe care nu-i văzuse niciodată veneau și plecau în jurul lui, prinși în activități misterioase.

— Mamă! exclamă el.

Onesa era acolo, așa cum fusese înainte de a se îmbolnăvi, zveltă și neobosită, cu chipul prelung și serios care era oricând gata să zâmbească pentru fiul ei – însă zâmbea reținut, cu buzele abia deschise. Purta pe umăr o legătură mare de nuiele. O turmă de purceluși negri cu coarne mergea înaintea ei. Cerul era de un albastru strălucitor; atât Batalix, cât și Freyr luminau pe boltă. Onesa și Yuli pășeau pe o cărare care ieșea dintr-o pădure întunecoasă de zadă și erau amețiți de strălucirea cerului. Nu mai existase niciodată un albastru ca acela; părea să coloreze mormanele de zăpadă și să inunde întreaga lume.

În față se afla o clădire în ruină. Deși fusese solid construită în trecutul îndepărtat, vremea o despicase ca pe o ciupercă prinsă de un copac bătrân. În fața ei se întindea un șir de trepte joase, acum măcinate. Onesa aruncă jos nuielele și țâșni cu atâta nerăbdare în sus, pe trepte, încât aproape că se împiedică. Ridică din mers mâinile înmănușate și chiar începu să fredoneze un crâmpei dintr-un cântec, în aerul rece.

Rareori o văzuse Yuli pe mama lui într-o asemenea dispoziție. De ce se simțea astfel? De ce nu se-ntâmpla asta mai des? Neîndrăznind să-i pună aceste întrebări direct și tânjind totuși ca mama lui să-i vorbească, întrebă:

— Cine a construit locul ăsta, mamă?

— O, a fost întotdeauna aici. E la fel de vechi ca și dealurile…

— Dar cine l-a construit, mamă?

— Nu știu… familia tatălui meu, probabil, demult. Erau oameni de seamă, cu hambare de grâne.

Legenda măreției familiei mamei lui îi era bine cunoscută, ca și amănuntul privind hambarul de grâne. Păși în susul treptelor distruse și împinse în ușa care se împotrivea să se deschidă. Zăpada se spulberă într-un nor când intră cu umărul înainte. Acolo era grâul auriu, adunat în grămezi, destul pentru ei toți, pentru totdeauna. Grăunțele năvăliră spre Yuli într-un șuvoi și grămezi întregi căzură în cascadă, peste trepte. Și de sub grâu, două cadavre ieșiră la vedere, zbătându-se orbește să ajungă la lumină.

Se ridică în capul oaselor cu un țipăt puternic, sări în picioare și făcu vreo câțiva pași către ușa celulei. Nu înțelegea de unde veneau aceste viziuni neliniștitoare; păreau să nu facă parte din ființa lui.

Yuli își spuse în gând: „Visele nu sunt pentru tine, șmechere.

Ești prea dur. Acum te gândești la mama ta, și totuși nu i-ai arătat niciodată afecțiune. Ți-era prea frică de pumnul tatălui tău. Știi, chiar cred că l-am urât pe tata. Cred că m-am bucurat când fagorii l-au luat cu ei – tu nu?

Nu, nu… Numai că experiențele m-au înăsprit. Ești dur, șmechere, dur și plin de cruzime. I-ai omorât pe cei doi negustori. Ce-o să se aleagă de tine? Mai bine mărturisești crimele și vezi ce se mai întâmplă. Încearcă să mă iubești, încearcă să mă iubești…

Știu atât de puține… Asta este. Întreaga lume – vrei să afli. Akha trebuie să știe. Ochii aceia văd totul. Dar eu… ești atât de mic, șmechere – viața nu-i nimic altceva decât una dintre senzațiile acelea ciudate pe care le ai când visfiorul zboară pe deasupra ta”.

Se minună de propriile lui gânduri. În cele din urmă, strigă la paznici să-i deschidă ușa și descoperi că fusese închis timp de trei zile.

•

Vreme de un an și o zi, Yuli sluji în altar ca novice. Nu avea voie să părăsească sălile. Locuia într-o nocturnă monastică, fără să știe dacă Freyr și Batalix pluteau pe cer separat sau împreună. Dorința de a alerga prin sălbăticia albă se stinse treptat, alungată de măreția crepusculară a altarului.

Mărturisise că-i ucisese pe cei doi negustori. Nu urmase nicio pedeapsă.

Sifans, preotul slab și cărunt care clipea des din ochi, era părintele responsabil pentru Yuli și pentru alți novici. Își unise mâinile și-i zisese lui Yuli:

— Incidentul nefericit prin care ai trecut este acum pecetluit dincolo de zidul trecutului. Cu toate acestea, nu trebuie să-l uiți niciodată și cu atât mai puțin, uitând, să ajungi să crezi că nu s-a întâmplat niciodată. La fel ca multele suburbii din Pannoval, toate lucrurile din viață sunt legate între ele. Păcatul tău și dorința de a-l sluji pe Akha vin din aceeași sursă. Ți-ai închipuit că sfințenia e aceea care împinge un om să-l slujească pe Akha? Nu-i așa. Păcatul e un motor mult mai puternic. Îmbrățișează bezna – prin păcat vei ajunge să te împaci cu propria insuficiență.

În acea perioadă, „păcat” era un cuvânt aflat deseori pe buzele părintelui Sifans. Yuli îl urmărea plin de interes, cu

admirația unui discipol pentru maestrul lui. Mai târziu, imita de unul singur felul în care părintele Sifans își mișca buzele, folosind mișcările respective pentru a repeta tot ceea ce trebuia să învețe pe de rost.

În timp ce părintele avea propriul apartament privat în care se retrăgea după lecții, Yuli dormea într-un dormitor cu alții ca el, într-un cuib de beznă dinăuntrul beznei. Spre deosebire de preoți, lor nu li se îngăduia nicio plăcere; cântecele, băutura, femeile, distracțiile erau interzise, iar mâncarea era din soiul cel mai spartan, aleasă din jertfele aduse zilnic de adoratorii lui Akha.

— Nu mă pot concentra. Mi-e foame, se plânse el o dată părintelui-responsabil.

— Foamea e universală. Nu ne putem aștepta ca Akha să ne pună la îngrășat. El ne apără de forțele dușmănoase din afară, generație după generație.

— Ce e mai important, supraviețuirea sau individul?

— Un individ are importanță în propriii lui ochi, însă generațiile au prioritate.

Învăța să argumenteze în felul preotului, pas cu pas.

— Dar generațiile sunt alcătuite din indivizi…

— Generațiile nu sunt doar suma indivizilor. Ele conțin și aspirații, planuri, istorii, legi – mai presus de orice, continuități. Ele conțin trecutul și viitorul. Akha refuză să lucreze numai cu indivizi, așa că aceștia trebuie supuși – îngenuncheați, dacă e nevoie.

Cu rafinament, părintele îl învăță pe Yuli să argumenteze. Pe de o parte, trebuia să creadă orbește; pe de alta, avea nevoie de rațiune. Pentru lunga ei călătorie în timp, comunitatea închisă în subteran avea nevoie de toate mijloacele de apărare, avea nevoie atât de rugăciune, cât și de judecată. Versetele sacre susțineau că, la un moment dat în viitor, Akha, în bătălia lui singuratică, ar putea suferi o înfrângere, iar lumea ar putea trece printr-o perioadă de foc intens ce va coborî din ceruri. Individul trebuia să fie îngenuncheat, pentru a evita arderea.

Prin sălile ca niște cavouri trecea Yuli, cu toate aceste idei răsunând în capul lui. Ele răsturnau felul în care înțelegea lumea – dar aici se afla o mare parte din atractivitatea lor, din moment ce fiecare nouă descoperire revoluționară nu făcea decât să scoată în evidență starea lui anterioară de ignoranță.

Printre toate lipsurile, o desfătare senzorială îi atrăgea uimirea, alinându-l. Preoții își găseau drumul prin labirintul întunecat citind inscripțiile de pe ziduri, un mister tainic în care Yuli urma să fie inițiat în curând. Exista și un alt indiciu pentru a afla direcția, menit să aducă plăcere. Muzica. La început, Yuli, în nevinovăția lui, își închipuia că auzea sunetul spiritelor de deasupra lui. Nu pricepea nimic din linia mângâietoare a melodiei cântate la o guzlă cu o singură coardă. Nu văzuse niciodată un asemenea instrument muzical. Dacă nu era un spirit, ar fi putut oare fi vuietul vântului printr-o crăpătură undeva în piatră?

Plăcerea lui era atât de tainică, încât nu întrebă pe nimeni despre muzică, nici măcar pe colegii lui novici, până într-o zi, când se duse pe neașteptate cu Sifans la un serviciu religios. Corurile erau importante, iar monodia încă și mai importantă, cu o singură voce trimisă în bezna cavernelor; dar ceea ce Yuli ajunse să iubească cel mai mult erau intervențiile vocilor neomenești, cele ale instrumentelor din Pannoval.

Nimic asemănător nu se auzise vreodată în Bariere. Singura muzică pe care o cunoșteau triburile asediate acolo era o darabană prelungită, pe o tobă făcută din piele, pocnetele scoase de oasele de animal lovite între ele și bătaia palmelor umane, acompaniate de o incantație monotonă. Complexitatea somptuoasă a noii muzici fu cea care-l convinse pe Yuli de realitatea vieții lui spirituale care era în curs de trezire. O anumită melodie minunată îl răvășea în mod special, „Oldorando”, care dedica un fragment unui instrument care se înălța deasupra tuturor celorlalte, apoi se cufunda în mijlocul lor, pentru ca în cele din urmă să se retragă într-un refugiu melodic sigur, numai al lui.

Muzica deveni pentru Yuli aproape o alternativă la lumină. Când vorbi cu colegii lui novici, descoperi că aceștia simțeau prea puțin din euforia lui. Însă ei – ajunse să-și dea seama Yuli – purtau înăuntrul lor un nucleu mult mai mare de devotament față de Akha, în comparație cu el. Cei mai mulți dintre novici îl iubiseră sau îl urâseră pe Akha de la naștere; Akha era o a doua natură a lor, așa cum nu era pentru Yuli.

Când se lupta cu asemenea probleme în timpul puținelor ore destinate somnului, Yuli se simțea vinovat că nu era la fel ca ceilalți novici. Îi plăcea muzica lui Akha. Era un nou limbaj. Dar

nu era oare muzica o creație a oamenilor, mai curând decât a lui?

Chiar și când scăpa de îndoială, o alta îi lua locul. Cum rămânea cu limbajul religiei? Nu era și acesta invenția oamenilor – poate a unor oameni plăcuți, dar nepricepuți, precum părintele Sifans?

„Credința nu înseamnă pace, ci chin; numai Marele Război înseamnă pace”. Măcar partea asta a Crezului era adevărată.

Între timp, Yuli se sfătuia cu sine însuși și fraterniza numai superficial cu colegii lui.

Se întâlneau pentru instruire într-o sală joasă, umedă și cețoasă numită Despicătura. Uneori intrau acolo în întuneric complet, alteori la flacăra mucurilor de lumânare purtate de preoți. Fiecare ședință se încheia când unul dintre preoți își apăsa mâna pe fruntea novicilor, făcând semn spre creierul acestora, gest de care ei râdeau mai târziu în dormitor. Degetele preoților erau aspre, deoarece le foloseau să descifreze zidurile cu ajutorul cărora navigau cu vioiciune prin labirinturile altarului, chiar și în cea mai adâncă beznă.

Fiecare novice stătea într-o boxă de formă ciudată, construită din cărămizi de lut, cu fața la instructorul lui. Boxele erau decorate cu basoreliefuri specifice, pentru ca identificarea lor pe întuneric să fie ușor de făcut. Instructorul stătea în fața lor, deasupra, călare pe o șa de lut.

Când trecuseră numai câteva săptămâni de noviciat, părintele Sifans anunță subiectul ereziei. Preotul vorbi cu voce joasă, tușind. Mai rău decât să nu crezi era să crezi greșit. Yuli se aplecă în față. El și cu Sifans nu aveau lumină, dar părintele-responsabil din boxa alăturată avea – o flacără pâlpâitoare care arunca un nimb portocaliu, tulbure, în jurul capului lui Sifans, umbrindu-i acestuia chipul. Veșmântul în alb și negru al bătrânului îi destrăma și mai mult contururile, așa că preotul se contopea cu întunericul încăperii. Ceața se învolbura în jurul lor, însoțindu-i pe cei ce treceau încet pe lângă ei exersând citirea zidurilor. Tusete și murmure umpleau caverna joasă; apa picura fără încetare, răsunând ca niște clopoței.

— Un sacrificiu uman, părinte, ai zis sacrificiu uman?

— Trupul e prețios, de spirit ne putem lipsi. Cineva care a vorbit împotriva preoților, spunând că aceștia ar trebui să fie mai cumpătați ca să-l ajute pe Akha… Ai avansat destul cu

studiile ca să participi la execuție. Un ritual din vremuri barbare…

Ochii neliniștiți, ca două punctișoare portocalii, licăriră în beznă ca un semnal dat de la mare distanță.

Când sosi timpul, Yuli păși prin galeriile lugubre, încercând agitat să citească zidurile cu degetele. Intrară în cea mai mare cavernă din altar, numită Sala de Onoare. Nu era permisă nicio lumină. Încăperea se umplea de murmure, în timp ce clerul se aduna. Yuli apucă pe furiș tivul robei părintelui Sifans, ca să nu se piardă de el. Apoi se auzi vocea unui preot, declamând istoria lungului război dintre Akha și Wutra. Noaptea era a lui Akha, iar preoții erau hotărâți să-și păzească turma în lunga bătălie a nopții. Cei care se opuneau paznicilor aveau să moară.

— Aduceți prizonierul!

Se vorbea mult despre prizonieri în altar, dar acesta era unul aparte. Se auzi tropăitul sandalelor grele ale miliției, apoi un târșâit. Apoi strălucire.

O lance de lumină coborî brusc. Novicilor li se tăie răsuflarea. Yuli recunoscu sala imensă în care îl condusese Sataal, cu multă vreme în urmă. La fel ca înainte, sursa de lumină era mult deasupra numeroaselor capete; părea orbitoare.

La baza coloanei de lumină se afla o siluetă umană legată de un cadru de lemn, cu picioarele și mâinile întinse. Stătea în poziție verticală și avea trupul dezgolit.

Chiar când prizonierul scoase un strigăt, Yuli recunoscu fața lată, plină de pasiune, colțuroasă și încadrată de păr tuns scurt. Era tânărul pe care-l auzise vorbind cândva în Prayn – Naab.

Recunoscu și vocea, și mesajul lui.

— Preoți, nu vă sunt dușman, deși așa mă tratați, ci prieten. Generație după generație, vă cufundați în inerție, numărul vostru scade, Pannovalul moare. Nu suntem doar adoratori pasivi ai Marelui Akha. Nu! Trebuie să luptăm alături de el! Trebuie să suferim și noi! În marele război dintre Cer și Pământ, trebuie să ne jucăm rolul. Trebuie să ne îndreptăm și să ne purificăm…

În spatele bărbatului legat erau milițieni cu coifuri lucitoare, care îl păzeau. Sosiră și alții, purtând torțe fumegânde. Alături de ei pășeau fagorii lor, ținuți în frâu cu hamuri de piele. Se opriră. Se întoarseră spre interior. Ridicară torțele mult deasupra capului, iar fumul se ridică în fuioare leneșe către

tavan. Un cardinal țeapăn înaintă lent, încovoiat sub veșmântul lui alb-negru și sub o mitră lucrată cu măiestrie. Lovi de trei ori pământul cu un toiag aurit, strigând strident în oloneza clericală:

— Încetează, încetează, încetează… O, Mărețule Akha, zeul nostru războinic, apari în fața noastră!

Sună un clopoțel.

Un al doilea stâlp de lumină albă strălucitoare înteți, mai curând decât alungă noaptea din jur. În spatele prizonierului, în spatele fagorilor și al soldaților, apăru Akha, înălțându-se. Un murmur de nerăbdare veni dinspre mulțime. Imaginea semăna cu un schelet – miliția și fiarele albe, masive, aproape transparente, Akha, ca de cretă în coloana de lumină, totul încastrat în obsidian. În această scenă, capul semiuman al zeului era împins înainte și gura îi era deschisă. Ochii erau la fel de orbi ca întotdeauna.

— Ia această viață nemulțumitoare, o, Mărețule Akha, și folosește-o pentru mulțumirea Ta!

Slujbașii pășiră repede înainte. Unul începu să manevreze un ansamblu de manete de pe marginea cadrului care-l ținea pe prizonier. Cadrul începu să trosnească și să se miște. Prizonierul scoase un scurt țipăt, nu prea tare, când corpul îi fu silit să se îndoaie spre spate. În timp ce balamalele cadrului se deschiseră, trupul se arcui pe spate, etalându-și neputința.

Doi căpitani înaintară cu un fagor între ei. Coarnele boante ale fiarei celei mari fuseseră învelite cu argint și ajungeau aproape la înălțimea sprâncenelor soldaților. Stătea în poziția obișnuită, stângace, a unui fagor, cu fruntea și coșul pieptului ieșite în afară, cu părul lung și alb fluturându-i ușor în adierea ce sufla prin Sala de Onoare.

Muzica răsună din nou – tobă, gonguri, guzle – și acoperi vocea lui Naab și trilurile prelungite ale unui fligorn care se înălțau mult deasupra lor. Apoi totul se opri.

Corpul lui Naab era îndoit complet acum, cu picioarele și mâinile răsucite undeva în afara razei vizuale, cu capul dat pe spate, lăsând expuse gâtul și toracele, lucind palid în coloana de lumină.

— O, Tu, Mare Akha! Ia ceea ce este deja al Tău! Stârpește-l!

La strigătul preotului, fagorul făcu un pas în față și se aplecă. Deschise gura cât o cupă de excavator și își încleștă dinții tociți de fiecare parte a gâtului lui Naab. Mușcă. Își trase capul spre

spate și smulse o bucată mare de carne. Se întoarse la locul lui, între cei doi soldați, înghițind inexpresiv. O dâră roșie se scurgea pe fața lui albă. Coloana de lumină din spate fu întreruptă. Akha dispăru înapoi în bezna care-l hrănea. Mulți dintre novici leșinară.

În timp ce se îngrămădeau să iasă din Sala de Onoare, Yuli întrebă:

— Dar de ce folosim fagorii ăștia diavolești? Sunt dușmanii omului. Ar trebui omorâți toți.

— Sunt creaturile lui Wutra, așa cum arată culoarea lor. Îi ținem ca să ne aducem aminte de dușman, răspunse Sifans.

— Și ce-o să se-ntâmple cu… cu trupul lui Naab?

— N-o să se irosească. Fiecare părticică poate fi folosită. Carcasa întreagă poate merge la combustibil – poate la olari, care au mereu nevoie să-și aprindă cuptoarele. Chiar nu știu. Prefer să mă țin departe de amănuntele administrative.

Auzind dezgustul din vocea bătrânului preot, Yuli nu îndrăzni să-l mai întrebe nimic pe părintele Sifans. În sinea lui, repetă fără-ncetare: „Bestiile alea drăcești! Bestiile alea drăcești! Akha n-ar trebui să aibă de-a face cu ei!” Dar fagorii erau prezenți peste tot în altar. Călcau ușor și răbdător alături de milițieni, iar ochii luminoși li se iveau în întuneric ici și colo sub sprâncenele lor stufoase.

Într-o zi, Yuli încercă să-i explice părintelui-responsabil cum fusese prins și ucis tatăl lui de către fagori în sălbăticie.

— Nu știi sigur dacă l-au ucis. Fagorii nu sunt întotdeauna pe de-a-ntregul răi. Uneori, Akha pune stăpânire pe spiritul lor.

— Sunt sigur că între timp a murit. Totuși, n-am nicio certitudine, așa-i?

Îl auzi pe părinte umezindu-și șovăitor buzele. Apoi preotul se aplecă spre Yuli în beznă.

— Există totuși o cale să afli sigur, fiule.

— O, da, dacă pui la cale o mare expediție care să plece din Pannoval spre nord…

— Nu, nu… alte metode, mai subtile. O să înțelegi într-o zi mai bine complexitățile Pannovalului. Sau poate că nu… Pentru că există ordine cu totul diferite ale preoției, mistici războinici despre care tu n-ai aflat. Poate că ar fi mai bine să nu mai spun nimic…

Yuli îl îndemnă să continue. Vocea preotului coborî încă și mai

mult, până când aproape că se pierdu sub plescăitul unui firicel de apă care picura foarte aproape de ei.

— Da, mistici războinici, care se leapădă de plăcerile cărnii și capătă în schimb puteri misterioase…

— Asta susținea Naab și a fost omorât pentru ideile lui.

— Executat în urma unui proces. Ordinele superioare preferă ca noi, ordinele administrative, să rămânem așa cum suntem… Dar ei… ei intră în legătură cu morții. Dacă ai fi unul dintre ei, ai putea vorbi cu tatăl tău după moarte.

În întuneric, Yuli se bâlbâi uluit.

— Există multe abilități umane și divine care pot fi antrenate, fiule. Chiar și eu, când tatăl meu a murit, am căzut într-o mâhnire profundă și, după trecerea multor zile, l-am văzut limpede, suspendat în pământul care este al lui Akha de parcă ar fi fost în altă dimensiune, cu mâinile pe urechi, ca și cum ar fi auzit un sunet care nu-i plăcea. Moartea nu este un sfârșit, ci prelungirea noastră către Akha – îți amintești învățătura, fiule…

— Încă sunt furios pe tatăl meu. Poate că mi-e greu din cauza asta. A fost slab. Îmi doresc să fiu puternic. Unde sunt acești… acești mistici războinici despre care vorbești, părinte?

— Dacă nu mă crezi, așa cum simt că faci, n-are niciun rost să vorbesc mai departe.

Glasul lui ascundea o nuanță de iritare bine calculată.

— Îmi pare rău, părinte. Sunt un sălbatic, așa cum spui tu… Crezi că preoțimea ar trebui să se îndrepte, așa cum susținea Naab, nu-i așa?

— Eu prefer o cale de mijloc.

Rămase o vreme încordat, aplecat în față, clipind ca și cum ar mai fi multe de spus, iar Yuli percepu tremurul pleoapelor uscate ale preotului.

— Multe schisme dezbină altarul, Yuli, așa cum o să ajungi să-ți dai seama dacă depui jurămintele. Lucrurile nu mai sunt atât de simple ca pe vremea când eram băiețandru. Uneori mi se pare…

Se auziră picături de apă, pleosc-pleosc-pleosc, și cineva tuși în depărtare.

— Ce-i, părinte?

— Oh… ai destule gânduri eretice, fără să-ți mai bag și eu altele în cap. Nu-mi pot închipui de ce stau de vorbă cu tine. Aici se încheie instruirea pentru azi, băiete.

Vorbind nu cu Sifans, căruia îi plăcea să se exprime prin ambiguități, ci cu colegii lui, Yuli învăță treptat câte ceva despre structurile de putere care țineau laolaltă comunitatea din Pannoval. Administrația se afla în mâinile preoților, iar aceștia lucrau cu miliția, întărindu-și reciproc puterea. Nu exista un ultim arbitru, niciun mare șef, cum erau șefii triburilor din sălbăticie. În spatele fiecărui ordin al clerului se afla altul. Se pierdeau în bezna metafizică, în ierarhii obscure. Și niciuna nu avea până la urmă puterea de a le porunci tuturor celorlalte.

Unele ordine, umblau zvonurile, locuiau în caverne mai îndepărtate din lanțul muntos. În altar, obiceiurile nu erau stricte. Preoții puteau servi ca soldați și invers. Femeile veneau și plecau printre ei. Dincolo de rugăciuni și de învățătură domnea haosul. Akha era în altă parte. Undeva... undeva unde exista mai multă credință.

Undeva departe în structura ierarhică, gândi Yuli, trebuie să fie ordinul de mistici războinici al lui Sifans, care puteau să comunice cu morții și să îndeplinească alte fapte uimitoare. Zvonurile, nedemne de a fi ascultate mai mult decât picuratul apei pe un perete, șopteau despre un ordin aflat în altă parte, plasat mai presus de locuitorii din altar, menționat, atunci când se aducea în treacăt vorba despre el, cu numele Păzitorii.

Păzitorii, potrivit unor informații neconfirmate, erau o sectă în care intrai dacă erai ales. Combinau dublul rol de soldat și preot. Ceea ce păstrau era cunoașterea. Știau lucruri necunoscute chiar și în altar, iar acea cunoaștere le dădea putere. Păzind trecutul, ridicau pretenții asupra viitorului.

— Cine sunt acești Păzitori? Îi vedem vreodată? întrebă Yuli.

Misterul îl umplea de entuziasm și, de îndată ce auzi despre ei, dori să facă parte din secta misterioasă.

Vorbi din nou cu părintele Sifans, aproape de sfârșitul perioadei de instrucție. Trecerea timpului îl maturizase; nu-și mai jelea părinții, iar altarul îl ținea ocupat. Descoperise de curând la părintele-responsabil o plăcere imensă pentru bârfe. Ochii lui clipeau și mai repede, buzele îi începeau să tremure și dădeau drumul fărâmelor de informații. În fiecare zi, în timp ce lucrau împreună în sala de rugăciune a ordinului lor, părintele Sifans își îngăduia să-i ofere o mică porție de dezvăluiri.

— Păzitorii se pot amesteca printre noi. Nu știm cine sunt. În exterior, nu arată altfel decât noi. Atât cât știi tu despre mine,

eu aș putea fi un Păzitor…

În ziua următoare, după rugăciune, părintele Sifans îi făcu semn lui Yuli cu mâna înmănușată și spuse:

— Vino-ncoace. Pentru că perioada ta de noviciat este aproape de sfârșit, o să-ți arăt ceva. Îți amintești despre ce vorbeam ieri?

— Sigur că da.

Părintele Sifans își țuguie buzele, se încruntă, își ridică nasul mic și ascuțit către tavan și dădu din cap cu hotărâre de mai multe ori. Apoi porni cu pași mici și hotărâți, lăsându-l pe Yuli să-l urmeze.

Luminile erau rare în această porțiune a altarului și, în unele locuri, complet interzise. Cei doi se mișcau acum cu încredere prin întunericul de nepătruns. Yuli își ținea întinse degetele de la mâna dreaptă, cu care atingea ușor motivul în basorelief care se desfășura pe peretele coridorului. Treceau prin Warrborw, iar Yuli citea zidurile.

În față, erau indicate trepte. Doi dintre pagalii cu ochi luminoși dădură din aripi într-o cușcă de răchită, anunțând întâlnirea dintre pasajul principal, unul lateral și scări. Yuli și bătrânul său părinte-responsabil urcau cu hotărâre treptele, *clac-clac-clac*, traversau pasajele întrerupte din loc în loc de și mai multe scări, ocolindu-i din obișnuință pe alții care mergeau prin bezna de calcar.

Acum erau în Tangwild. Basorelieful de pe piatra de sub degetele lui Yuli îi spuse acest lucru. Într-un model unic de ramuri întrețesute erau înfățișate mici animale care, socotea Yuli, trebuie să fi fost plăsmuiri ale imaginației vreunui artist mort acum mult timp – animale care săltau, înotau, se cățărau și se rostogoleau. Din cine știe ce motiv, Yuli și le închipuia pe toate în culori vii. Șirul de basoreliefuri se întindea pe kilometri întregi, în toate direcțiile, niciodată mai lat de o palmă. Acesta era unul dintre secretele altarului; nimeni nu se putea pierde în bezna labirintică odată ce memorase diversele modele care identificau sectoarele și semnele codificate care anunțau cotituri, trepte sau bifurcări de coridoare, toate reprezentate în forma basoreliefurilor.

Cotiră și ajunseră într-o galerie joasă în care rezonanța sunetului le spuse că era neocupată. Aici, basorelieful conținea oameni ciudați, stând ghemuiți, cu palmele întoarse în afară,

printre colibe de lemn. Trebuie să fie undeva pe-afară, își zise Yuli amuzându-se de ceea ce descifra cu palmele.

Sifans se opri, iar Yuli se ciocni de el. În timp ce băiatul își cerea scuze, bătrânul se rezemă de perete să se odihnească.

— Taci și lasă-mă să mă bucur de un gâfâit ca lumea, spuse preotul.

După o clipă, ca și cum ar fi regretat severitatea tonului, adăugă:

— Îmbătrânesc. La următoarea aniversare, o să am douăzeci și cinci de ani. Dar moartea unui individ nu înseamnă nimic pentru stăpânul nostru Akha.

Yuli se temea pentru el.

Părintele bâjbâi pe perete. Apa se scurgea pe piatră, iar totul în jur era umed.

— Ah, da, aici…

Părintele-responsabil deschise un mic oblon, lăsând lumina să cadă, orbitoare, asupra lor. Pentru o clipă, Yuli fu nevoit să-și apere ochii. Apoi se duse lângă părintele Sifans și se uită afară.

Îi scăpă un murmur de uimire.

Dedesubtul lor se întindea un orășel construit pe un deal. Era traversat de străduțe șerpuite care treceau uneori prin fața unor case cu adevărat impunătoare. Se intersectau cu alei, în locuri unde construcția dezordonată dăduse naștere unui labirint de locuințe. Pe o latură, apele unui râu se prăvăleau într-un abis, iar pe marginile acestuia erau cocoțate periculos niște sălașe. Oamenii, minusculi ca niște furnici, se mișcau pe străduțe și mișunau în încăperile fără acoperiș. Zgomotul acelui furnicar se înălța slab până în locul unde stăteau ei.

— Unde suntem? întrebă Yuli.

Sifans îi făcu un semn din mână.

— E peștera Vakk. Ai uitat, nu-i așa?

Preotul privi ușor amuzat, strâmbând din nas, cum Yuli se uita în jos, cu gura căscată.

Ce netot era, gândi el. Ar fi trebuit să recunoască peștera Vakk fără să trebuiască să întrebe, ca un sălbatic. Undeva acolo vedea arcada care ducea în Reck, neclară, precum gheața în depărtare. Mai aproape, mijindu-și ochii, distingea sălașele familiare, aleea unde fusese camera lui și casa lui Kyale și a Tuscăi. Își aduse aminte de ei – și de frumoasa Iskador, cea cu părul negru – cuprins de dor, dar cu sentimentele ținute în frâu,

pentru că n-avea niciun rost să tânjească după o lume căreia nu-i mai aparținea. Kyale și Tusca îl uitaseră probabil, așa cum îi uitase și el. Ceea ce-l izbi însă cel mai mult fu cât de luminoasă i se păru peștera Vakk, pentru că și-o aducea aminte ca pe un loc cu umbre dese, lipsit de orice culoare. Diferența arăta cât de mult i se îmbunătățise vederea în timpul petrecut în altar.

— Îți aduci aminte că m-ai întrebat cine sunt Păzitorii, vorbi părintele Sifans. Ai întrebat dacă-i vedem. Iată răspunsul meu.

Arătă înspre lumea de dedesubtul lui.

— Oamenii de acolo de jos nu ne văd. Chiar dacă se uită în sus, tot nu ne pot zări. Le suntem superiori. La fel și Păzitorii sunt superiori membrilor simpli ai clerului. Înăuntrul fortăreței noastre există o altă fortăreață, secretă.

— Părinte Sifans, ajută-mă... Această fortăreață secretă... e binevoitoare față de noi? Secretul nu e întotdeauna binevoitor.

Părintele clipi.

— Întrebarea ar fi mai curând aceasta: este necesară fortăreața secretă pentru supraviețuirea noastră? Iar răspunsul este că da, indiferent de preț. Poți socoti răspunsul ciudat, având în vedere că vine din partea mea. Sunt partizanul căii de mijloc în toate, mai puțin în asta. Împotriva dificultăților din viața noastră, de care Akha încearcă să ne apere, extremele sunt necesare. Păzitorii păstrează adevărul. Potrivit scripturilor, lumea noastră a fost îndepărtată din fața focului lui Wutra. Cu multe generații în urmă, oamenii din Pannoval au îndrăznit să-l sfideze pe Marele Akha și s-au dus să locuiască în afara muntelui nostru sfânt, care ne apără. Orășele cum ar fi Vakk, pe care-l vedem în fața noastră, au fost construite sub cerul liber. Apoi am fost pedepsiți prin foc, pe care l-au trimis Wutra și adepții lui. Câțiva supraviețuitori au rămas și s-au întors aici, în casa noastră naturală. Acestea nu sunt *doar* scripturi, Yuli. Uită de blasfemia acelui „doar". Acestea sunt scripturi, așa ar trebui să zic. Este și o istorie pe care poporul nostru a trăit-o. Păzitorii, aflați în fortăreața lor secretă, conservă această istorie. Multe lucruri supraviețuiesc încă din perioada cerului liber. Cred că ei văd limpede ceea ce noi vedem ca prin ceață.

— Dar de ce noi, cei din altar, nu suntem socotiți demni să știm aceste lucruri?

— E destul să le știm ca scriptură, ca parabolă. Eu unul cred că suntem ținuți departe de cunoașterea pură în primul rând

pentru că cei de sus preferă întotdeauna să ascundă cunoașterea, care înseamnă putere, și în al doilea rând pentru că ei consideră că, înarmați cu asemenea cunoaștere, am putea încerca din nou să ne întoarcem în lumea de afară, de sub cerul liber, din vremurile în care Marele Akha alunga zăpezile.

Gândurile lui Yuli alergau nebunește. Sinceritatea părintelui Sifans îl uluia. Dacă știința însemna putere, unde se situa credința? Îi trecu prin minte că era posibil să fie pus la încercare și își dădu seama că preotul îi aștepta răspunsul cu viu interes. Alegând varianta sigură, aduse în discuție din nou numele lui Akha.

— Dacă Akha alungă zăpezile, n-ar fi asta oare invitația ca noi să ne întoarcem în lumea cerurilor? Căci nu e firesc pentru bărbați și femei să se nască și să moară în întuneric.

Părintele Sifans oftă.

— Așa spui tu, însă tu te-ai născut sub ceruri.

— Sper să și mor tot acolo, replică Yuli cu o fervoare care-l surprinse chiar și pe el.

Se temea ca răspunsul său spontan să nu provoace mânia părintelui-responsabil; în schimb, bătrânul îi puse mâna pe umăr.

— Cu toții avem dorințe contradictorii…

Duse o luptă cu el însuși – să vorbească sau să tacă –, apoi adăugă calm:

— Vino, o să ne întoarcem, iar tu o să deschizi calea. Ai început să citești excelent zidurile.

Închise oblonul către Vakk. Se priviră unul pe altul, în timp ce întunericul se așternu într-o clipită. Apoi se întoarseră în bezna galeriei.

•

Inițierea lui Yuli ca preot fu un mare eveniment. Posti vreme de patru zile și ajunse amețit în fața cardinalului său în Lathorn. Odată cu el veniră alți trei tineri de vârsta lui Yuli, care urma să depună și ei jurămintele complete pentru a deveni preoți, să cânte și ei vreme de două ore, stând în picioare în haine scorțoase, fără acompaniament muzical, cu liturghiile memorate pentru această ocazie.

Vocile lor se înălțară subțiri în biserica mare și întunecoasă, goală ca un bazin.

„Bezna fie haina noastră
Pe vecie și să îmboldească păcătosul dinăuntru
Să cânte. *Începem cu înverșunare*
Preoți, *preoți cu mare vrednicie*,
Auriți sub privirea străveche a lui Akha,
Înarmați cu dreptatea străveche”.

O lumânare singuratică stătea între ei și silueta cardinalului așezat. Bătrânul rămase nemișcat pe tot timpul ceremoniei; poate că dormea. O adiere făcu flacăra lumânării să fluture în direcția lui. În spate stăteau cei trei părinți-responsabili care îi îndrumaseră pe tineri către preoție. Yuli îl zărea neclar pe Sifans, mistuit de plăcere, dând din cap la auzul incantației. Nu era prezent niciun milițian și niciun fagor.

La sfârșitul inițierii, bătrâna siluetă țeapănă, gătită în negru și alb și cu lanțuri de aur, se ridică în picioare, își înălță mâinile deasupra capului și intonă o rugăciune pentru inițiați:

— … Și îngăduie în sfârșit, o, Străvechi Akha, să putem intra tot mai adânc în cavernele gândirii tale, până când o să descoperim înăuntrul nostru secretele acelui ocean nețărmurit, fără hotare sau dimensiune, pe care lumea îl numește viață, dar despre care noi, puținii privilegiați, știm că este Tot ceea ce există dincolo de Moarte și de Viață…

Fligornurile începură să cânte, iar muzica tot mai intensă inundă Lathornul și inima lui Yuli.

În ziua următoare, i se dădu prima lui sarcină: să meargă printre prizonierii din Pannoval și să le asculte necazurile.

•

Pentru preoții proaspăt hirotonisiți exista un parcurs prestabilit. Slujeau întâi în Zona de pedeapsă și apoi erau transferați la Securitate, înainte de a li se permite să lucreze printre oamenii obișnuiți. În acest proces de oțelire erau întăriți în privința distanțării de oamenii de care era legată hirotonisirea lor.

Zona de pedeapsă era plină de zgomot și de torțe aprinse. Tot acolo se afla și un anumit număr de temniceri, aleși din miliție, și de fagori. Era situată într-o cavernă deosebit de umedă. În cea mai mare parte a timpului, cădea o ploaie ușoară. Oricine se uita în sus putea zări picăturile de apă căzând înclinat în bătaia vântului venit dinspre stalactitele aflate foarte sus, deasupra lor.

Tălpile grele ale bocancilor temnicerilor răsunau pe pavaj. Fagorii înveliți în alb care-i însoțeau nu purtau nimic, putându-se bizui pe protecția oferită de propria natură.

Sarcina fratelui Yuli era să lucreze în schimburi cu unul dintre cei trei locotenenți de gardă, un bărbat masiv și necioplit pe nume Dravog, care pășea ca și cum ar fi strivit gândaci și vorbea ca și cum i-ar fi mestecat. Își lovea tot timpul carâmbii cu bastonul, scoțând un zgomot de tobă enervant. Tot ceea ce-i privea pe prizonieri – inclusiv prizonierii înșiși – era menit să fie izbit. Toate mișcările erau executate pe sunete de gong, orice întârziere pedepsită prin aplicarea unui baston. Zgomotul era la ordinea zilei. Prizonierii formau un grup tăcut. Yuli trebuia să justifice orice violență și deseori să le oblojească pe victimele acesteia.

Deveni curând adversarul brutalității iraționale a lui Dravog, în timp ce ostilitatea neîncetată a prizonierilor îi măcina nervii. Zilele petrecute sub îndrumarea părintelui Sifans fuseseră fericite, chiar dacă nu apreciase întotdeauna acest lucru. În acest mediu nou și nemilos simțea lipsa întunericului dens, a tăcerii, a evlaviei și chiar a lui Sifans, cu prietenia lui prudentă. Prietenia nu era o calitate recunoscută de Dravog.

Unul dintre sectoarele Zonei de pedeapsă era o cavernă numită Twink. Aici, detașamente de prizonieri munceau la demolarea peretelui din spate, pentru a lărgi spațiul de lucru. Trudeau la nesfârșit.

— Sunt sclavi și trebuie să-i bați ca să-i faci să muncească, spunea Dravog.

Remarca îi prilejui lui Yuli o scurtă revelație incomodă asupra istoriei – probabil că o mare parte din Pannoval fusese lărgită astfel.

Pietrișul rezultat în urma excavației era încărcat în cărucioare rudimentare de lemn, care aveau nevoie de eforturile a doi oameni ca să se urnească. Cărucioarele erau trase către un loc aflat undeva în labirintul din altar, unde pârâul Vakk curgea mult sub pământ și o groapă adâncă aștepta să primească pietrișul.

În Twink se afla și o fermă în care munceau prizonieri. Se cultiva orz noctiflor pentru pâine și se creșteau pești într-un bazin alimentat de un pârâu ce curgea din piatră. Un anumit număr de pești mai mari erau adunați în fiecare zi. Peștii bolnavi erau îngropați în brazde lungi unde creșteau ciuperci

comestibile enorme. Mirosul lor pătrunzător dădea gata simțurile oricui intra în Twink.

În apropiere, în alte caverne, erau alte ferme și mine de cremene. Dar deplasările lui Yuli erau aproape la fel de limitate ca și cele ale prizonierilor; Yuli nu avea voie să iasă din Twink. Fu surprins când Dravog, într-o discuție cu un alt temnicer, pomeni de faptul că unul dintre pasajele laterale care plecau din Twink l-ar fi dus în Piață. Piața! Numele evoca o lume agitată, pe care o lăsase în urmă într-o altă viață, și se gândi cu nostalgie la Kyale și la soția lui.

„N-o să fii niciodată un preot adevărat”, își zise el.

Gongurile sunară, temnicerii strigară, prizonierii își încordară trupurile. Fagorii își târau picioarele de colo-colo, scuipând un lichid alb pe deasupra nărilor ca niște fante și schimbând între ei, din când în când, câte un cuvânt mormăit. Yuli le detesta simpla prezență. Privea cum patru prizonieri supravegheați de unul dintre temnicerii lui Dravog pescuiau cu năvodul în bazinul cu pești. Ca să facă acest lucru, oamenii erau siliți să intre până la brâu în apa înghețată. Când plasa era plină, aveau voie să iasă și să tragă captura pe mal.

Peștii erau păstrăvi de grotă. Aveau o culoare palidă ca paiul, cu ochi albaștri orbi. Se zbăteau fără speranță în timp ce erau scoși din mediul lor natural.

Un cărucior cu pietriș trecea pe lângă Yuli, împins de doi prizonieri. Una dintre roți lovi o piatră. Prizonierul care ținea pe umăr huluba de pe partea cu roata se poticni și căzu. În cădere, îl lovi pe unul dintre pescari, un tânăr care se apleca să apuce capătul năvodului și care fu aruncat cu capul înainte în apă.

Temnicerul începu să răcnească și să-l lovească peste tot cu bastonul. Fagorul lui făcu un salt înainte și-l apucă pe prizonierul care alunecase, ridicându-l în aer. Dravog și încă un temnicer veniră în fugă, la timp ca să-l lovească pe tânărul prizonier în cap, în timp ce acesta se târa afară din bazin.

Yuli îl apucă pe Dravog de braț.

— Lasă-l în pace. A fost un accident. Ajută-l să iasă.

— N-are voie să intre în bazin de capul lui, replică violent Dravog, înghiontindu-l pe Yuli ca să-l dea la o parte și lovindu-l din nou pe tânăr.

Prizonierul ieși din bazin, iar din creștet i se scurgeau sânge și apă. Un alt temnicer se repezi spre el, cu torța sfârâind în

ploaie, cu fagorul după el și cu ochii lucindu-i rozalii în penumbră. Strigă că-i pare rău că a lipsit de la distracție. Se alătură lui Dravog și celorlalți temniceri, mânându-l cu lovituri de picior pe prizonierul pe jumătate înecat înapoi în celula lui, aflată în caverna următoare.

Când zarva se stinse și mulțimea dispăru, Yuli se apropie cu prudență de temniță, la timp ca să-l audă pe prizonierul din celula alăturată strigând:

— Cum te simți, Usilk?

Yuli se duse în biroul lui Dravog și luă cheia universală. Descuie ușa celulei, luă o lampă cu grăsime dintr-o firidă din pasaj și intră.

Prizonierul stătea întins cu fața în jos, într-o baltă de apă. Își susținea trunchiul cu mâinile, astfel încât contururile omoplaților se ridicau dureros prin cămașă. Capul și obrajii îi sângerau.

Întoarse către Yuli o privire posomorâtă, apoi, fără nicio schimbare de expresie, lăsă capul să-i cadă la loc.

Yuli își coborî ochii către craniul ud și plin de lovituri. Tulburat, se așeză pe vine lângă bărbat și puse lampa jos, pe podeaua murdară.

— Șterge-o, călugăre, mârâi bărbatul.

— O să te ajut dacă pot.

— Nu mă poți ajuta. Tai-o!

Rămaseră în aceleași poziții, fără să se miște sau să vorbească, iar apa și sângele se amestecau în băltoacă.

— Numele tău e Usilk, nu-i așa?

Niciun răspuns. Chipul emaciat rămase îndreptat către podea.

— Pe tatăl tău îl cheamă Kyale? Locuiește în Vakk?

— Lasă-mă-n pace.

— Îl cunosc… l-am cunoscut bine. Și pe mama ta. A avut grijă de mine.

— Ai auzit ce-am zis…

Cu o izbucnire bruscă de energie, prizonierul se aruncă asupra lui Yuli, lovindu-l, însă nu cu putere. Yuli se rostogoli și se desprinse, sărind în sus ca un asokin. Era pe cale să pornească la atac, dar se opri. Cu un efort de voință, se controlă și se trase înapoi. Fără nicio vorbă în plus, își luă lampa și ieși din celulă.

— Un tip periculos, îi spuse Dravog lui Yuli și își îngădui un surâs viclean pe socoteala preotului, văzându-i înfățișarea tulburată.

Yuli se retrase în capela fraților și se rugă în întuneric unui Akha care nu îi răspundea.

Era o poveste pe care Yuli o auzise în Piață, o poveste nu chiar necunoscută clericilor din altar, despre un anumit vierme.

Viermele era trimis de Wutra, zeul cel hain al cerurilor. Wutra a pus viermele în labirintul de pasaje din muntele sfânt al lui Akha. Viermele e mare și lung, circumferința lui fiind aproape egală cu cea a unui pasaj. E slinos și alunecă fără zgomot în beznă. Numai răsuflarea i se aude, ieșindu-i de pe buzele moi. Mănâncă oameni. Poți fi la adăpost în clipa asta, pentru ca în următoarea să îi auzi răsuflarea malefică, foșnetul perilor lungi din jurul gurii, și să fii înghițit.

Un echivalent spiritual al viermelui lui Wutra se dezlănțuise acum în labirinturile minții lui Yuli. Nu putea să nu vadă în umerii slabi și în sângele prizonierului prăpastia care se căsca între predici și practică la Akha. Nu era simplul fapt că predicile erau atât de evlavioase, pentru că acestea erau mai ales slujbe practice, centrate pe acțiunea de a sluji; nici faptul că viața era atât de grea; ceea ce-l deranja era că se contraziceau.

Îi reveni în minte ceva ce-i spusese părintele Sifans: „Nu bunătatea și sfințenia îl împing pe un om să-l slujească pe Akha. Mai des se întâmplă să fie un păcat, așa, ca al tău”.

Ceea ce sugera că mulți din rândul clerului erau ucigași și infractori – abia cu puțin mai buni decât prizonierii. Și totuși, erau puși mai presus decât prizonierii. Aveau putere.

Yuli își văzu mai departe cu îndârjire de îndatoririle lui. Zâmbea mai puțin decât înainte. Nu se simțea fericit lucrând ca preot. Își petrecea nopțile rugându-se, iar zilele cugetând și încercând, atât cât era posibil, să se apropie de Usilk.

Acesta îl evita.

În sfârșit, perioada petrecută de Yuli în Zona de pedeapsă se încheie. Intră într-o perioadă de meditație înainte de a se duce să lucreze cu Securitatea. Această ramură a miliției îi atrăsese atenția în timp ce lucra în celule, iar el găsi în sine spectrul unei idei primejdioase.

După numai câteva zile la Securitate, viermele lui Wutra deveni și mai activ. Sarcina lui Yuli era să meargă să îi vadă pe oamenii bătuți și interogați și să le dea o ultimă binecuvântare pe patul de moarte. Tânărul preot deveni din ce în ce mai necruțător, până când superiorii îl lăudară și-i dădură cazuri de

care să se ocupe singur.
Interogatoriile erau simple, pentru că existau puține categorii de infracțiuni. Oamenii înșelau, furau, vorbeau erezii sau mergeau în locuri interzise și puneau la cale revoluții – acesta fusese delictul lui Usilk. Unii încercau chiar să scape în tărâmul lui Wutra, sub cerul liber. Acum își dădu Yuli seama că un soi de boală prinsese în gheare lumea întunecată; cei care aveau puterea suspectau că se pun la cale revoluții. Boala creștea în întuneric și era vinovată pentru numeroasele legi meschine care guvernau viața din Pannoval. Incluzând preoțimea, așezarea număra aproape șase mii șapte sute cincizeci de oameni, fiecare fiind silit să intre într-o breaslă sau într-un ordin. Fiecare sălaș, breaslă, ordin sau dormitor era infiltrat de către spioni, care nu se bucurau nici ei de încredere și aveau propria lor breaslă infiltrată. Întunericul năștea neîncredere, iar unele dintre victimele sale defilau, abătute, prin fața fratelui Yuli.
Deși se ura pentru asta, Yuli descoperi că era bun în ceea ce făcea. Simțea destulă compasiune pentru a-i slăbi apărarea victimei sale, destulă furie distrugătoare ca să smulgă adevărul de la aceasta. În ciuda lui însuși, căpătă o plăcere profesională pentru ceea ce făcea. Numai când ajunse să se simtă sigur pe faptele lui puse să fie adus Usilk dinaintea lui.
La sfârșitul îndatoririlor de fiecare zi, se ținea o slujbă în caverna numită Lathorn. Participarea era obligatorie pentru cler și facultativă pentru membrii miliției. Acustica din Lathorn era excelentă: corul și muzicienii umpleau aerul întunecat cu valuri de muzică ce se revărsau prin toate ungherele. Yuli începuse de curând să învețe să cânte la un instrument muzical. Devenea expert în fligorn, un instrument de bronz nu mai mare decât mâna lui, pe care la început îl disprețuise, văzând alți muzicieni cântând la peete enorme, la guzle, la baranboimuri și la ghire duble. Dar micuțul fligorn îi transforma răsuflarea într-o notă care zbura la fel de sus ca un visfior, înălțându-se către tavanul înnorat din Lathorn, mai sus decât toate celelalte sunete. Cu ea, zbura și spiritul lui Yuli, pe tonalitățile tradiționale din „Calul împodobit”, „În penumbra lui” și pe favorita lui, „Oldorando”, compusă într-un contrapunct amplu.
Într-o seară, după slujbă, Yuli plecă din Lathorn cu o cunoștință, un coleg preot dezlegat de păcate, pe nume Bervin. Se plimbară împreună pe aleile ca niște cavouri ale altarului,

pentru a-și trece degetele peste noile sculpturi create chiar atunci de către cei trei frați Kilandar. Se întâmplă să-l întâlnească pe părintele Sifans, și el ieșit să se plimbe, care recita numai pentru el o litanie, pe un ton scăzut, neliniștit. Se salutară cordial. Bervin își ceru scuze politicos, astfel ca Yuli și părintele Sifans să se plimbe și să stea de vorbă singuri.

— Nu-mi plac sentimentele pe care le am despre munca mea de zi cu zi, părinte. M-am bucurat de slujbă.

După cum îi era obiceiul, Sifans răspunse la vorbele lui Yuli numai pe ocolite.

— Aud relatări minunate despre ceea ce faci, frate Yuli. Va trebui să avansezi mai mult. Când o s-o faci, o să te ajut.

— Ești prea bun, părinte. Îmi aduc aminte ce mi-ai spus – Yuli își coborî vocea – despre Păzitori. Parcă spuneai că ar fi o organizație în care poți intra ca voluntar?

— Nu, am zis că poți intra în rândurile Păzitorilor doar dacă ești ales.

— Cum aș putea ieși în evidență?

— Akha o să te ajute când o să fie nevoie.

Preotul pufni în râs.

— Acum, că ești unul dintre noi, mă întreb... ai auzit vreun zvon legat de existența unui ordin mai presus decât Păzitorii?

— Nu, părinte. Știi că nu ascult ce se șușotește.

— Aha, ar trebui. Șușotelile sunt vederea unui orb. Dar dacă ești atât de virtuos, n-o să spun nimic despre Primitori.

— Primitorii? Cine sunt? întrebă Yuli.

— Nu, nu, nu-ți face griji, n-o să scot niciun cuvânt. De ce-ar trebui să-ți bați capul cu organizații secrete sau cu povești despre lacuri ascunse, neacoperite de gheață? La urma urmei, asemenea lucruri ar putea fi minciuni. Legende, ca viermele lui Wutra.

Yuli izbucni în râs.

— Poarte bine, părinte, mi-ai stârnit destul interesul. Poți să-mi spui totul.

Sifans țâțâi din buzele subțiri. Își încetini pasul și coti spre o firidă.

— Dacă mă silești... De-a dreptul regretabil... Poate-ți aduci aminte cum trăiește mulțimea în Vakk, în camerele îngrămădite una peste alta, în dezordine. Să presupunem că acest lanț muntos în care trăiește Pannovalul seamănă cu Vakk, mai bine,

cu un corp cu diferite organe legate între ele, splină, plămâni, alte organe vitale, inimă. Să presupunem că există caverne la fel de mari ca ale noastre deasupra și dedesubtul nostru. Nu e posibil, nu?

— Nu.

— Eu spun că e posibil. E o ipoteză. Să zicem că undeva, dincolo de Twink, există o cascadă care cade dintr-o cavernă de deasupra noastră. Și că acea cascadă cade la un nivel de dedesubtul nostru, mult mai jos. Apa cade unde vrea ea. Să zicem că ar cădea într-un lac, ale cărui ape sunt pure și prea calde pentru ca gheața să se formeze deasupra lor. Să ne închipuim că în acel loc râvnit și lipsit de pericole trăiesc cei mai favorizați și mai puternici oameni, Primitorii. Ei primesc tot ce e mai bun – cunoaștere și putere – și le țin acolo pentru noi, ca pe niște comori, până în ziua victoriei lui Akha.

— Și țin acele lucruri *departe* de noi…

— Poftim? Hei, mi-a scăpat ce-ai zis, frate. Ce ți-am povestit nu e decât o istorioară amuzantă.

— Și ca să intri în rândul Primitorilor trebuie să fii ales?

Părintele scoase mici pocnete din limbă.

— Cine-ar putea primi asemenea privilegii, presupunând că acestea există? Nu, băiete, ar trebui să fii născut pentru ele – un număr de familii puternice, cu femei frumoase care să le țină de cald, poate cu drumuri secrete pe unde vin și pleacă chiar și dincolo de tărâmurile lui Akha. Ar fi nevoie de o revoluție pentru a te apropia de un asemenea loc ipotetic.

Bătrânul își ridică nasul în aer și chicoti.

— Părinte, îi iei peste picior pe săracii preoți simpli, mai prejos de tine.

Capul bătrânului preot se apleacă într-o parte, cu un aer critic.

— Sărac ești, tinere prieten, și cel mai probabil așa vei rămâne. Simplu nu ești – de aceea vei fi întotdeauna un preot imperfect, atâta vreme cât vei rămâne în slujbă. Și pentru toate astea te iubesc.

Se despărțiră. Declarația preotului îl tulbură pe Yuli. Da, era un preot imperfect, așa cum spunea Sifans. Un iubitor de muzică, nimic mai mult.

Se spălă pe față în apa înghețată, în timp ce gândurile îl ardeau. Toate aceste ierarhii de preoți – dacă existau – conduceau numai spre putere. Nu duceau la Akha. Credința nu

explica niciodată clar, cu acea precizie verbală care să rivalizeze cu exactitatea muzicii, cum putea pietatea să miște o efigie de piatră; cuvintele credinței duceau numai la o obscuritate încețoșată numită sfințenie. Înțelegerea acestui fapt fu la fel de aspră ca prosopul cu care își ștergea chipul.

Întins în dormitorul lui și neavând somn, Yuli își dădu seama cum îi fusese smulsă viața bătrânului Sifans, cum dragostea adevărată îi fusese înăbușită până când preotul rămăsese numai cu umbre de afecțiune. Nu-i păsa cu adevărat – încetase probabil să-i pese cu ceva vreme în urmă – dacă cei subordonați lui credeau sau nu. Aluziile și ghicitorile lui exprimau o nemulțumire adânc înrădăcinată față de propria lui viață.

Cuprins brusc de frică, Yuli își spuse că ar fi mai bine să moară ca un bărbat în sălbăticie decât ca o epavă dezamăgită aici, în adăpostul întunecat al Pannovalului. Chiar dacă însemna să renunțe la fligorn și la acordurile lui „Oldorando”.

Teama îl făcu să se ridice în capul oaselor și să dea pătura la o parte. Vânturile întunecate și oamenii neobosiți din dormitor îi vuiau în jurul capului. Îl străbătu un frison.

Cu o exaltare asemănătoare celei pe care o simțise când intrase în Reck, cu multă vreme în urmă, spuse cu voce tare:

— Nu cred, nu cred nimic.

Credea în puterea asupra altora. O vedea în acțiune în fiecare zi. Dar asta era ceva pur uman. Poate că încetase de fapt să mai creadă în altceva în afară de asuprirea umană, în timpul acelui ritual din Sala de Onoare, când niște oameni i-au îngăduit unui fagor detestabil să muște vorbele din gâtul tânărului Naab. Poate că vorbele lui Naab ar putea încă să triumfe, iar preoții să se îndrepte, iar viețile lor să ajungă să însemne ceva. Vorbe, preoți – acestea erau lucruri adevărate. Akha era cel care nu însemna nimic.

În bezna mișcătoare, Yuli murmură:

— Akha, nu ești nimic!

Nu muri, iar vântul încă îi foșnea prin păr.

Sări în picioare și o luă la fugă. Trecându-și degetele peste basoreliefurile de pe perete, fugi și iar fugi până când se simți istovit, iar degetele i se umflară. Se întoarse gâfâind. Voia putere, nu supunere.

Războiul din mintea lui se potolise. Se întoarse la pătura lui. Mâine avea să acționeze. Gata cu preoții.

Moțăind, începu din nou să cugete. Era din nou pe o coastă de deal înghețată. Tatăl lui îl părăsise, luat de fagori, iar el arunca disprețuitor sulița tatălui său într-un tufiș. Îi reveneau în minte mișcarea brațului, șuierul suliței când pătrunsese printre ramurile rupte, aerul tăios străbătându-i ca un pumnal plămânii.

De ce-și aducea dintr-odată aminte de acel amănunt neînsemnat?

Din moment ce nu avea nicio putere de autoanaliză, întrebarea rămase fără răspuns în timp ce Yuli aluneca în somn.

•

În ziua următoare avea să se încheie interogatoriul lui Usilk. Interogatoriile erau permise pentru numai șase zile consecutiv, apoi victima era lăsată să se odihnească. Regulile în această privință erau stricte, iar miliția urmărea bănuitoare clerul în toate aceste probleme.

Usilk nu spusese nimic folositor și nu reacționa nici la bătaie, nici la vorbă bună.

Stătea în picioare în fața lui Yuli, care era așezat pe un scaun de inchizitor, minuțios sculptat dintr-un buștean solid; servea la accentuarea diferenței dintre situația celor doi: Yuli, calm la exterior, iar Usilk aproape mort de foame, zdrențuit, cu umerii gârboviți, palid și lipsit de expresie.

— Știm că ai fost abordat de oameni care amenință securitatea Pannovalului. Nu dorim nimic altceva decât numele lor, apoi ești liber să te întorci în Vakk.

— Nu-i cunosc. N-am auzit decât niște vorbe rostite în mulțime.

Atât întrebarea, cât și răspunsul deveniseră o rutină.

Yuli se ridică de pe scaun și-l înconjură pe prizonier, fără să își trădeze sentimentele.

— Usilk, ascultă. Nu simt nici urmă de dușmănie față de tine. Îi respect pe părinții tăi, așa cum ți-am spus. Este ultima noastră ședință împreună. N-o să ne mai întâlnim, iar tu o să mori cu siguranță în locul ăsta mizerabil, fără niciun rost.

— Am motivele mele, călugăre.

Yuli fu surprins. Nu se așteptase să i se răspundă. Coborî vocea.

— Toți avem motive. O să-mi pun viața în mâinile tale. Sunt nedemn să fiu preot, Usilk. M-am născut în sălbăticia albă, sub cerul liber, departe către nord față de Pannoval, și doresc să mă

întorc în sălbăticie. O să te iau cu mine, o să te ajut să evadezi. Îți spun adevărul.

Usilk ridică privirea spre Yuli.

— Las-o baltă, călugăre. Înșelătoriile astea nu merg cu mine.

— E adevărul. Cum pot să-ți dovedesc? Vrei să rostesc o blasfemie împotriva zeului către care mi-am depus jurămintele? Crezi că pot spune asemenea lucruri cu ușurință? Pannovalul m-a făcut ceea ce sunt și totuși ceva din natura mea interioară face din mine un rebel care se revoltă împotriva lui și a instituțiilor sale. Acestea le oferă adăpost și mulțumire maselor, dar nu și mie, nici măcar în rolul privilegiat de preot. N-aș putea spune de ce, în afară de faptul că așa sunt eu făcut...

Își stăpâni revărsarea de vorbe.

— O să acționez inteligent. Pot să-ți fac rost de o sutană. Când plecăm din celula asta, mai târziu, o să te ajut să te strecori în altar și o să evadăm împreună.

— Șterge-o cu șiretlicurile tale!

Yuli fu cuprins de mânie. Făcu tot posibilul ca să se stăpânească și să nu sară să-l bată pe tânăr. Se repezi furios la instrumentele care atârnau pe perete și-și lovi scaunul cu un bici. Apucă lampa cu grăsime care stătea pe masă și dădu cu ea de pământ sub ochii lui Usilk. Se bătu cu pumnii în piept.

— De ce te-aș minți, de ce m-aș trăda singur? Ce știi, la urma urmei? Nimic, nimic care să merite știut. Ești doar un obiect furat din Vakk. Viața ta n-are niciun înțeles, nicio importanță. Trebuie să fii torturat și ucis, pentru că asta ți-e soarta. Bine, dă-i înainte cu asta, bucură-te să simți cum te ofilești cu fiecare zi care trece – e prețul pe care-l plătești pentru mândrie și pentru că ești cretin. Fă ce vrei, mori de o mie de ori. Mie mi-a ajuns. Nu mai suport chinul. Am plecat. Gândește-te la mine în timp ce zaci în propriul rahat – eu o să fiu afară, liber, liber sub cerul unde puterea lui Akha nu are nicio influență.

Răcni aceste vorbe fără să-i pese cine le auzea, trâmbițând în fața palorii înfrânte a chipului lui Usilk.

— Șterge-o, călugăre.

Aceeași frază ursuză pe care i-o aruncase în față toată săptămâna.

Făcând un salt în spate, scoase biciul și-l lovi pe Usilk cu bățul biciului peste obrazul rănit. Își puse în lovitură toată forța și toată furia. Privirea lui feroce văzu, la lumina nesigură a lămpii,

locul exact unde nimeri bățul, pe obraz, dedesubtul ochiului și la rădăcina nasului. Rămase în picioare, cu biciul pe jumătate ridicat, urmărind cum mâinile lui Usilk se ridicară către rană, cum i se îndoaie genunchii. Usilk se clătină și căzu la podea, sprijinindu-se în genunchi și pe coate.

Încă ținând strâns biciul, Yuli păși peste trup și ieși din celulă.

Profund tulburat, abia dacă-și dădea seama de agitația din jurul lui. Temnicerii și milițienii alergau de colo-colo într-un fel neașteptat – prin arterele întunecate ale altarului se mergea de obicei cu pas lent, de înmormântare.

Un căpitan se apropie sprinten, răcnind ordine și ținând într-o mână o torță aprinsă.

— Ești unul dintre preoții-anchetatori? îl întrebă pe Yuli pe un ton autoritar.

— De ce întrebi?

— Vreau ca toate camerele să fie golite de prizonieri. Du-i înapoi în celulele lor. Cei răniți o să fie băgați aici. Dă-i bătaie.

— Răniți? Ce răniți?

Căpitanul urlă enervat:

— Ești surd, frate? De ce crezi c-au fost toate strigătele astea de-o oră-ncoace? Noile săpături în Twink s-au prăbușit și mulți oameni de treabă au fost îngropați. E ca un câmp de bătălie acolo. Acum, dă-i drumul și du-ți prizonierul înapoi în celulă, repede. Vreau coridorul ăsta golit în două minute.

Căpitanul porni mai departe strigând și înjurând. Îi plăcea agitația.

Yuli se întoarse. Usilk zăcea încă ghemuit pe podeaua camerei de interogatoriu. Aplecându-se, îl apucă pe după umeri și-l trase în picioare. Sprijinind unul dintre brațele prizonierului pe umărul lui, Yuli reuși să-l convingă să meargă cât de cât. Pe coridor, unde căpitanul încă urla, alți anchetatori își luau victimele, îmbrâncindu-se nerăbdători. Nimeni nu arăta prea nemulțumit de întreruperea rutinei zilnice.

Intrară în întuneric ca niște umbre. Acum avea o șansă să dispară, cât zarva era încă în toi. Și Usilk?

Mânia i se stingea, iar vinovăția îi luă locul. Era conștient că dorea să-i dovedească lui Usilk sinceritatea ofertei de ajutor de mai devreme.

Hotărârea era luată. În loc să se îndrepte către celulele închisorii, o luă către propria lui cameră. Planul se țesea în

minte. Mai întâi, trebuia să-l repună pe picioare pe Usilk, să-l pregătească pentru evadare. Era inutil să-l ducă în dormitorul fraților, unde puteau fi descoperiți; exista un loc mai sigur.

Citind zidurile cu mâna, o luă într-o parte înainte de a ajunge la dormitoare, împingându-l pe Usilk în sus, pe o scară șerpuită, de la care porneau camerele unora dintre preoți, ca într-un furnicar. Șirul de basoreliefuri de sub mâna lui îi indica locul în care se afla, chiar și atunci când bezna devenea atât de intensă încât fantasme stacojii pluteau prin ea ca niște ierburi cufundate în mare. Ciocăni în ușa părintelui Sifans și intră.

Așa cum socotise, nu se auzi niciun răspuns. La ora asta, Sifans ar trebui să fie ocupat în altă parte. Îl împinse pe Usilk înăuntru.

Stătuse de multe ori în fața acestei uși, dar nu intrase niciodată pe ea. Era dezorientat. Îl ajută pe Usilk să se așeze, rezemându-l cu spatele de un perete, și bâjbâi după suportul de lampă.

După ce se ciocni de câteva ori de mobilă, îl găsi și învârti rotița de cremene atașată de lampă. O scânteie pârâi și o limbă de foc se aprinse; ridică lampa din suport și se uită în jurul lui. Aici se aflau toate bunurile lumești ale părintelui Sifans, puține la număr. Într-un colț se afla un mic altar cu o statuie a lui Akha, unsuroasă de la cât de des fusese folosită. În încăpere erau un loc pentru abluțiuni, un raft care susținea unul sau două obiecte, inclusiv un instrument muzical, și o rogojină pe podea. Nimic mai mult. Fără masă sau scaune. Pierdută în umbră, se afla o firidă despre care Yuli știa, fără să se uite, că trebuia să conțină un pat mic pe care dormea bătrânul preot.

Se apucă de treabă. Cu apă din bazin, scoasă din stâncă printr-o țeavă, îl spălă pe față pe Usilk și încercă să-l facă să-și vină în fire. Bărbatul înghiți puțină apă, dar o vomită. Pe raft, într-un vas de tinichea, era niște pâine din orz, cam necoaptă; Yuli îi dădu puțină lui Usilk și mâncă și el o bucată.

Îl scutură ușor de umăr pe Usilk.

— O să trebuiască să-mi ierți accesul de furie. Tu l-ai provocat. În adâncul inimii, sunt doar un sălbatic, nepotrivit să fiu preot. Acum vezi că am spus adevărul – o să evadăm de-aici. Cu prăbușirea petrecută în Twink, ar trebui să ne fie ușor să scăpăm.

Usilk nu făcu decât să geamă.

— Ce spui? Nu ești chiar atât de grav rănit. O să trebuiască să te miști singur.
— N-o să mă păcălești niciodată, călugăre.
Se uită la Yuli cu ochii abia deschiși.
Yuli se așeză pe vine lângă el. Mișcarea îl făcu pe Usilk să se dea înapoi.
— Uite, ne-am pus deja în pericol. Eu m-am pus în pericol. Încearcă să înțelegi. Nu cer nimic de la tine, Usilk. O să te ajut doar să ieși de-aici. Trebuie să existe vreo cale de a evada pe poarta de nord îmbrăcați în călugări. Știu o femeie bătrână care vânează cu capcane. Locuiește la câteva zile distanță spre nord. Ea ne va oferi adăpost până ne obișnuim cu frigul.
— Nu mă mișc de-aici, omule.
Lovindu-se cu palma peste frunte, Yuli zise:
— O să fie nevoie să te miști. Ne ascundem în camera unui preot. Nu putem rămâne aici. Nu e un bătrânel chiar atât de rău, dar cu siguranță ne va denunța dacă ne descoperă.
— Nu-i chiar așa, frate Yuli. Bătrânelul tău „nu chiar atât de rău” e un cavou plin cu secrete.
Tresărind violent, Yuli se întoarse și se trezi față în față cu părintele Sifans, care ieșise fără zgomot din firidă. Întinse în față mâna cu pielea ca pergamentul, într-un gest de apărare, temându-se de un atac.
— Părinte…
Gestul deveni unul liniștitor când părintele Sifans clipi către el în lumina palidă.
— Mă odihneam. Eram în Twink când s-a prăbușit tavanul – ce dezastru! Din fericire, n-am fost în prea mare pericol, dar o bucată de piatră a sărit și m-a lovit la picior. Te anunț că n-o să poți fugi prin poarta de nord; garda a închis-o și a declarat stare de urgență pentru cazul în care demnii cetățeni ar vrea să facă ceva lipsit de înțelepciune.
— O să ne denunți, părinte?
Din zilele de demult, zilele adolescenței, Yuli păstrase un singur obiect, cuțitul de os pe care mama lui îl cioplise pentru el. Mâna i se strecură sub sutană și apucă pumnalul când puse întrebarea.
Sifans pufni.
— Ca și tine, o să fac ceva lipsit de înțelepciune. O să vă sfătuiesc asupra celui mai bun drum pe care să-l iei ca să pleci

din ținutul nostru. O să te mai sfătuiesc să nu-l iei pe omul ăsta cu tine. Lasă-l aici, o să am eu grijă de el. E la un pas de moarte.

— Nu, e rezistent, părinte. O să-și revină când ideea de libertate o să-i pătrundă bine în minte. A trecut prin multe. Nu-i așa, Usilk?

Prizonierul ridică privirea spre ei, pe deasupra obrazului învinețit care deja se umflase, silindu-l să-și țină un ochi închis.

— Este dușmanul tău, Yuli, și așa va rămâne. Păzește-te de el. Lasă-mi-l mie.

— E vina mea că e dușmanul meu. O să-mi răscumpăr vina și-o să mă ierte când o să ajungem la adăpost.

Părintele spuse:

— Unii oameni nu iartă.

În timp ce se uitau unii la alții, Usilk făcu mișcări stângace să se ridice în picioare și rămase astfel, gâfâind, cu fruntea rezemată de perete.

— Părinte, cu greu îți pot cere asta, zise Yuli. Din câte știu, ești un Păzitor. O să vii cu noi în lumea din afară?

Ochii preotului clipiră repede.

— Înainte de inițiere, am simțit că nu-l pot sluji pe Akha și am încercat o dată să plec din Pannoval. Dar am fost prins, pentru că am fost întotdeauna docil de felul meu, și nu un sălbatic ca tine.

— Nu uiți niciodată de unde vin.

— O, am invidiat sălbăticia. Încă o invidiez. Dar am fost înfrânt; dorința mi-a fost înăbușită de fire. Am fost prins și îngrijit – ei, cât despre cum am fost îngrijit, dă-mi voie să spun doar că și eu sunt un om care nu poate să ierte. Asta a fost cu multă vreme în urmă. De atunci am fost avansat.

— Vino cu noi.

— O să rămân aici și-o să-mi oblojesc piciorul rănit. Întotdeauna găsesc scuze, Yuli.

Scoțând din podea o piatră, părintele trasă pentru Yuli o schiță pe perete, explicându-i un traseu de evadare.

— E un drum lung. Trebuie să mergi pe sub munții Quzint. La final, vei ajunge nu în nord, ci în sudul mai milostiv. Îți doresc să-ți fie bine și să prosperi.

Scuipându-și în palmă, șterse schița de pe perete și aruncă piatra într-un colț.

Negăsind nimic de spus, Yuli îl cuprinse la piept pe bătrân,

prinzându-i în îmbrățișare trupul și brațele fragile.

— O să plecăm imediat. Rămas-bun!

Usilk vorbi cu dificultate:

— Trebuie să-l omori pe individul ăsta. Omoară-l acum sau o să dea alarma imediat după ce plecăm.

— Îl cunosc și am încredere în el.

— E un șiretlic.

— Tu și afurisitele tale de șiretlicuri, Usilk! N-o să te las să te-atingi de părintele Sifans!

Rostise cuvintele cu o oarecare surescitare. Usilk făcu un pas în față, iar Yuli întinse un braț, pentru a-l ține departe de bătrânul preot. Usilk îl lovi peste mână și, pentru o clipă, cei doi se luptară, până când Yuli îl împinse deoparte cât mai blând cu putință.

— Hai, Usilk, dacă ești destul de în formă ca să te bați, să mergem.

— Așteaptă. Văd că va trebui să am încredere în tine, călugăre. Dovedește că ești sincer și eliberează un camarad de-al meu. Îl cheamă Scoraw și lucra cu mine la bazinul cu pește. O să-l găsești în celula 65. Mai adu-l cu tine și pe un prieten din Vakk.

Ducându-și mâna la bărbie, Yuli îl mustră:

— Nu ești în situația de a-mi da ordine.

Cea mai mică întârziere le punea viețile în pericol. Și totuși, Yuli își dădea seama că era necesar să facă un gest care să-l împace pe Usilk dacă voia să ajungă totuși la o înțelegere cu acesta. Planul lui Sifans arăta limpede că aveau în față o călătorie primejdioasă.

— În ordine. Scoraw. Mi-l aduc aminte. Era persoana ta de legătură cu revoluționarii?

— Tot mai încerci să mă tragi de limbă?

— Foarte bine. Părinte, poate Usilk să stea cu tine cât timp mă duc să-l iau pe acest Scoraw? Bine. Și cine-i omul din Vakk?

Un fel de surâs traversă rapid chipul zdrobit al lui Usilk.

— Nu e un bărbat, ci o femeie. Femeia mea, călugăre. O cheamă Iskador, regina trasului cu arcul. Locuiește la Bow, în Aleea de Jos.

— Iskador… da, da, o cunosc… am întâlnit-o cândva. O știu din vedere.

— Adu-o. Ea și cu Scoraw sunt rezistenți. O să vedem mai

târziu cât de rezistent ești tu, călugăre…

Părintele îl trase pe Yuli de mânecă și-i șopti încetișor, aproape băgându-i nasul în ureche:

— Scuză-mă, m-am răzgândit. Nu îndrăznesc să fiu lăsat singur cu această persoană ursuză și proastă. Te rog, ia-l cu tine – te asigur, n-o să plec din cameră.

Se agăță energic de brațul lui Yuli.

Yuli plesni din palme.

— Foarte bine. Usilk, mergem împreună. O să-ți arăt de unde poți fura o sutană. Ți-o pui pe tine și te duci să-l iei pe Scoraw. Eu o să cobor în Vakk să-ți aduc fata, pe Iskador. O să ne întâlnim la colțul interior din Twink, unde sunt două pasaje care duc afară, ca să putem fugi dacă e nevoie. Dacă tu și Scoraw nu veniți, înseamnă că ați fost prinși și o să fiu nevoit să plec fără voi. E clar?

Usilk mormăi.

— E limpede?

— Da. Să mergem!

Plecară. Părăsiră cămăruța lui Sifans și se aruncară în bezna coridorului. Cu degetele pe basorelieful de pe perete, Yuli o luă înainte, uitând, în febra evenimentelor, să-și ia rămas-bun de la bătrânul său mentor.

•

În acele vremuri, oamenii din Pannoval erau practici. Nu aveau gânduri mărețe, în afara celui de a-și umple stomacul. Și totuși, prețuiau tot soiul de nimicuri, sub formă de povești răspândite din când în când de povestitori.

La intrarea cea mare, lângă gheretele gărzilor, înainte ca un vizitator al Pannovalului să ajungă printre terasele Pieței, creșteau arbori – puțini la număr și pitici, dar categoric arbori verzi.

Erau prețuiți cum se cuvine pentru raritatea lor și pentru faptul că produceau uneori o recoltă de nuci zbârcite, numite țiglișoare. Niciun pom nu reușea să rodească anual, dar în fiecare an pe unul sau pe altul dintre aceștia atârnau, pe ramurile exterioare, câteva țiglișoare de culoarea lămâii. Cele mai multe dintre fructe erau viermănoase, dar femeile și copiii din Vakk, din Groyne și din Prayn mâncau viermii odată cu miezul nucii.

Uneori, când nuca era spartă, viermii mureau. Povestioarele

puneau acest lucru pe seama șocului. Viermii credeau că interiorul nucii lor era toată lumea, iar cutia zbârcită care o cuprindea reprezenta cerul. Apoi, într-o zi, lumea lor crăpa și se deschidea. Viermii vedeau, cu groază, că exista o lume gigantică dincolo de a lor, mai importantă și mai strălucitoare din toate punctele de vedere. Era prea mult pentru viermi, iar aceștia piereau în fața revelației.

Yuli se gândea la viermii din țiglișoare în timp ce ieșea din bezna pustie a altarului pentru prima oară după mai bine de un an și se întorcea, orbit, în lumea agitată a vieții obișnuite. La început, zgomotul, lumina și zarva atâtor oameni îl șocară.

Toate provocările și ispitele acelei lumi erau întruchipate de Iskador, Iskador cea frumoasă. Yuli păstra proaspătă în minte imaginea chipului fetei, de parcă ar fi văzut-o abia ieri. Aflat în fața ei, o găsea încă și mai frumoasă și nu reușea decât să se bâlbâie în prezența sa.

Sălașul tatălui lui Iskador avea câteva compartimente și făcea parte dintr-o făbricuță care producea arcuri; era marele meșter al arcurilor din breasla lui.

Cu o oarecare trufie, fata îl lăsă pe preot să intre. El se așeză pe podea și bău o cană cu apă, apoi reuși să-și spună domol povestea.

Iskador era o fată bine făcută, iar chipul ei sugera că nu tolerează prostiile. Avea pielea albă ca laptele, contrastând cu părul ei negru și ondulat, lăsat pe umeri, și cu ochii căprui, fața lată, cu pomeți înalți, și gura largă și palidă. Toate mișcările pe care le făcea erau energice și-și încrucișa brațele la piept cu un aer serios în timp ce-l asculta pe Yuli.

— De ce nu vine Usilk aici să-mi spună tot talmeș-balmeșul ăsta? întrebă ea.

— El are misiunea de a lua un alt prieten care va merge cu noi. Nu putea veni în Vakk – are fața puțin învinețită și ar atrage atenția asupra lui, ceea ce n-ar fi de dorit.

Părul întunecat al lui Iskador se revărsa de-o parte și de alta a feței, încadrând-o ca două aripi. Acum, aripile fură date la o parte cu nerăbdare, printr-o smucitură a capului, când fata spuse:

— Peste șase zile particip la un concurs de tras cu arcul pe care intenționez să-l câștig. Nu vreau să plec din Pannoval – sunt destul de fericită aici. Usilk era cel care se plângea tot

timpul. În plus, nu l-am mai văzut de-o *veșnicie*. Am alt iubit acum.

Yuli se ridică în picioare roșind ușor.

— Bine, dacă așa simți. Numai să nu scoți o vorbă despre ce ți-am spus. O să plec și-o să-i duc lui Usilk mesajul tău.

Emoțiile pe care le avea în fața lui Iskador îl făceau să vorbească mai răstit decât intenționa.

— Așteaptă, îl opri fata, înaintând cu brațul întins, cu brațul frumos sculptat îndreptat către el. N-am zis că poți să pleci, călugăre. Ceea ce-mi spui e foarte captivant. Mă implori să vin cu voi, pledând în numele lui Usilk.

— Doar două lucruri, domnișoară Iskador. Numele meu este Yuli, nu „călugăre”. Și de ce-aș pleda în favoarea lui Usilk? Nu mi-e prieten și, în plus…

Vocea i se stinse. O privi cu furie, roșu în obraji.

— În plus ce?

În întrebarea ei se simțea o scânteie de amuzament.

— O, Iskador, ești frumoasă, asta-i în plus, și chiar și eu te admir, și asta-i în plus!

Atitudinea fetei se schimbă. Își ridică mâna ca pentru a-și ascunde pe jumătate buzele palide.

— Două lucruri „în plus”… amândouă destul de importante. Ei bine, Yuli, asta schimbă puțin situația. N-arăți prea rău, acum, că mă uit mai bine la tine. Cum de-ai ajuns preot?

Simțind schimbarea de atitudine a fetei, Yuli șovăi, apoi rosti cu îndrăzneală:

— Am omorât doi oameni.

Iskador îl studie ceva vreme, privindu-l pe sub genele ei dese.

— Așteaptă aici până-mi fac bagajul și îmi aleg un arc solid, spuse ea în cele din urmă.

•

Prăbușirea acoperișului din Twink stârnise neliniște în întregul Pannoval. Evenimentul cel mai înfricoșător din imaginația oamenilor avusese loc. Sentimentele erau oarecum amestecate; odată cu groaza, venea și ușurarea că numai prizonierii, temnicerii și câțiva fagori fuseseră îngropați. Probabil că meritau tot ceea ce le trimisese Marele Akha.

În spatele Pieței fuseseră ridicate bariere, iar miliția ieșise în forță să păstreze ordinea. Echipele de salvare, bărbați și femei din breasla medicilor, și muncitorii se învârteau de colo-colo la

locul dezastrului. Numeroși gură-cască se îmbulzeau înainte, unii tăcuți și încordați, alții veseli, acolo unde un acrobat și un grup de muzicanți îi încurajau să fie voioși. Urmat de Iskador, Yuli își făcu loc prin mulțime, iar oamenii, dintr-o îndelungată obișnuință, se dădeau la o parte din fața unui preot.

Twink, unde se petrecuse dezastrul, căpătase o înfățișare stranie. Privitorii nu aveau voie să intre și fusese instalat un șir de lumini de urgență puternice pentru a-i ajuta pe salvatori. Prizonierii alimentau faclele cu pudră, pentru a le întreține strălucirea.

La locul accidentului, prizonierii lucrau cu îndârjire sumbră: săpau în timp ce alte șiruri aflate în spatele lor așteptau să le ia locul cât ceilalți se odihneau. Fagorii fuseseră puși să care roabele cu moloz. Din când în când, se înălța câte un strigăt; atunci începeau să sape cu și mai multă viață, scoțând din pământ un trup, care era dat în mâinile medicilor.

Proporțiile dezastrului erau impresionante. Odată cu prăbușirea a încă unei galerii, o parte din tavanul peșterii se dărâmase. Nu cedase într-un singur loc. Pe cea mai mare parte din suprafața grotei erau grămezi mari de piatră, iar ferma de pește și de ciuperci fusese în mare parte distrusă. Sursa inițială a eroziunii care provocase catastrofa era un râu subteran ce țâșnea acum din albia lui, astfel că locuitorii se luptau acum cu o nouă problemă – inundația.

Avalanșa de pietre aproape că acoperise pasajele din spate. Yuli și Iskador fură nevoiți să escaladeze o grămadă de pietre și pământ ca să ajungă acolo. Din fericire, nu puteau fi văzuți, fiind feriți de ochii curioșilor de o grămadă încă și mai mare de bolovani. Trecură dincolo fără să fie opriți. Usilk și colegul lui, Scoraw, așteptau în întuneric.

— Îți stă bine în alb și negru, Usilk, comentă Yuli cu sarcasm, referindu-se la veșmintele preoțești pe care le purtau cei doi prizonieri.

Usilk se repezi nerăbdător s-o strângă în brațe pe Iskador. Poate pentru că nu-i plăcea fața lui desfigurată, fata păstră distanța și-l potoli pe tânăr prinzându-i mâinile.

Chiar și deghizat, Scoraw arăta ca un prizonier. Era înalt și slab, cu umerii aduși în față că ai unui om care a petrecut prea multă vreme într-o celulă prea mică. Avea mâinile mari și pline de cicatrice și se uita pieziș la cei de lângă el; ferindu-se să

întâlnească ochii lui Yuli, îl scruta scurt atunci când Yuli nu era atent. Când tânărul preot îl întrebă dacă este pregătit pentru un drum greu, Scoraw dădu abia vizibil din cap, mârâi ceva și își ridică mai sus pe umăr un sac cu toate lucrurile personale.

Era un început de rău augur pentru aventura lor și, pentru o clipă, Yuli își regretă deciziile. Avea prea mult de pierdut înhăitându-se cu două personaje ca Usilk și Scoraw. Mai întâi, își dădu el seama, trebuia să-și impună autoritatea, altfel aveau să întâmpine numai necazuri.

Usilk, era limpede, intenționa același lucru.

Făcu un pas înainte, aranjându-și bagajul.

— Ai întârziat, călugăre. Am crezut că te-ai lăsat păgubaș sau că n-a fost decât încă unul dintre șiretlicurile tale.

— Crezi că tu și amicul tău sunteți în stare să faceți față unei călătorii grele? Arătați ca doi oameni bolnavi.

— Mai bine s-o luăm din loc și să nu pierdem vremea trăncănind, replică Usilk îndreptându-și umerii și înaintând grăbit printre Iskador și Yuli.

— Eu conduc, voi mă ascultați, preciză Yuli. Dacă lămurim chestia asta, o să ne-nțelegem.

— Ce te face să crezi că tu vei fi conducătorul, călugăre? întrebă Usilk batjocoritor, făcându-le semn din cap celor doi prieteni ai lui, căutându-le sprijinul.

Cu ochiul lovit pe jumătate închis, arăta în același timp viclean și amenințător. Redevenise bătăios, acum, că i se oferea șansa evadării.

— Iată răspunsul la întrebarea ta, replică Yuli repezindu-și pumnul strâns drept în stomacul lui Usilk.

Usilk se încovoie, mârâind și înjurând.

— Du-te dracului, eddre…

— Ridică-te, Usilk, și hai să mergem înainte să ni se simtă lipsa.

Și cu asta, disputa încetă. Porniră supuși după Yuli. Luminile palide din Twink se stinseră în urma lor. Dar basoreliefurile de pe perete îi serveau lui Yuli drept vedere. Format din boabe și lanțuri încâlcite de cochilii micuțe, acesta se derula ca o melodie cântată la fligorn, conducându-i în jos, în tăcerile copleșitoare ale muntelui.

Ceilalți nu cunoșteau lucrurile pe care le știa preotul și se bizuiau încă pe lumină ca să-și găsească drumul. Începură să-l

implore să meargă mai încet sau să-i lase să aprindă o lampă, dar el nu fu dispus să facă niciunul dintre aceste lucruri. Nu pierdu prilejul s-o ia pe Iskador de mână, ceea ce ea acceptă cu bucurie, și păși cu o încântare neclintită, simțindu-i carnea lipită de a lui. Ceilalți doi se mulțumiră să se agațe de veșmântul fetei.

După o vreme, pasajele se ramificară, pereții deveniră mai aspri, iar basorelieful se termină. Ajunseseră la hotarele Pannovalului și erau pe deplin singuri. Se opriră să se odihnească. Pe când ceilalți vorbeau, Yuli își reamintea planul pe care i-l schițase părintele Sifans. Regreta deja că nu-l îmbrățișase pe bătrân și că nu-și luase rămas-bun cum se cuvine.

„Părinte, cu toate ciudățeniile tale, ai înțeles atâtea despre mine. Știi cât sunt de necioplit. Știi că râvnesc binele, dar nu mă pot ridica mai presus de firea mea mărginită. Și totuși nu m-ai trădat. Ei, nici eu nu te-am înjunghiat, nu-i așa? Trebuie să încerci mai departe să te perfecționezi, Yuli – ești totuși preot, la urma urmei. Sau... mai sunt oare? Ei bine, când ieșim de-aici, dacă ieșim... Și mai e și fata asta nemaipomenită... Nu, nu, nu sunt preot, părinte, n-aș putea fi niciodată, dar am încercat, iar tu m-ai ajutat. Rămâi cu bine, pentru totdeauna...”

— Hai sus, exclamă el săltându-se în picioare și ajutând-o pe fată să se ridice.

Iskador îi puse ușor o mână pe umăr în întuneric, înainte de a porni din nou la drum. Nu se plânse de oboseală, când Usilk și Scoraw începură s-o facă.

Se culcară în cele din urmă, cuibăriți unul într-altul la poalele unei pante acoperite cu pietriș. Iskador dormea între Usilk și Yuli. Îi cuprinseră spaimele nopții; în întuneric, își închipuiau că aud viermele lui Wutra târându-se către ei, cu fălcile căscate și mustățile lipicioase măturând piatra.

— O să dormim cu o lumină aprinsă, zise Yuli.

Era frig și o ținea strâns pe fată, adormind cu un obraz lipit de tunica ei din piele.

Când se treziră, ciuguliră cu zgârcenie din mâncarea pe care o aduseseră cu ei. Drumul deveni mult mai dificil. O stâncă abruptă se prăbușise, iar ei merseră târâș pe burtă ore întregi, foarte aproape unul de celălalt, strigând unii la alții pentru a nu se pierde în noaptea atotstăpânitoare a pământului. Un vânt

înghețat șuiera prin despică tur a prin care erau nevoiți să-și croiască drum, poleindu-le părul cu gheață.

— Hai să ne întoarcem, imploră Scoraw când reușiră în sfârșit să stea în picioare, aduși de spate, și să tragă aer în piept. Mai bine închisoarea decât asta.

Nu-i răspunse nimeni și nu repetă sugestia. Nu se mai puteau întoarce acum, iar prezența impunătoare a muntelui îi lăsa fără cuvinte în timp ce înaintau.

Yuli se rătăcise fără speranță. Prăbușirea stâncii îi stricase socotelile. Nu-și mai amintea harta bătrânului preot și fără basoreliefuri era aproape la fel de neajutorat ca și ceilalți. Șuierăturile se auzeau mai tare, iar el se strădui să le urmeze. Dâre de o culoare malefică și de nerecunoscut pluteau în fața ochilor lui ieșiți din orbite; se simțea de parcă ar fi mers prin stâncă. Răsufla greu, cu gura deschisă. Înțelegându-se fără cuvinte, hotărâră să se odihnească.

Coborau de ore întregi. Îi dădeau tot înainte, poticnindu-se. Yuli își ținea o mână pe-o parte, cu brațul ridicat peste față, ca să nu se izbească de piatră cu capul, așa cum făcuse de câteva ori. O simțea pe Iskador strângându-l de veșmânt; în starea de oboseală în care se afla, atingerea ei nu făcea decât să-l irite.

Cu mintea rătăcindu-i, începu să creadă că felul în care respira era responsabil de culorile bolnăvicioase pe care le vedea. Și totuși, asta nu putea fi pe de-a-ntregul corect, pentru că un soi de lumină începea să se întrezărească. Se avântă în jos, strângându-și cu putere pleoapele umflate și apoi deschizându-le. Vederea i se încețoșă – zărea o lumină slabă, lăptoasă. Uitându-se în jur, i se păru că vede chipul lui Iskador ca printr-un vis sau mai curând ca printr-un coșmar, pentru că fata avea ochii ficși și gura căscată pe discul fantomatic al feței.

Sub privirea lui, fata își veni în simțuri. Se opri agățându-se de el în căutare de sprijin, iar Usilk și Scoraw se izbiră de ei.

— E lumină în față, zise Yuli.

— Lumină! Pot din nou să văd…

Usilk îl apucă pe Yuli de umeri.

— Ticălos nenorocit ce ești, ne-ai adus unde trebuia! Suntem în siguranță! Suntem liberi!

Râse în hohote și o luă la fugă înainte, cu mâinile întinse ca pentru a îmbrățișa sursa de lumină. Bucuroși, ceilalți se luară după el, poticnindu-se în timp ce coborau pe terenul accidentat,

printr-o lumină cum nu mai existase niciodată decât pe deasupra vreunei mări nordice necunoscute, unde pluteau și se ciocneau aisbergurile.

Drumul deveni lin, iar tavanul de deasupra lor dispăru. La picioare aveau băltoace de apă. Trecură prin ele împroșcând apa cu picioarele, iar cărarea începu să urce abrupt, domolindu-le avântul. Lumina nu deveni mai puternică, iar din toate părțile se auzeau acum zgomote înfricoșătoare.

Drumul se opri brusc, iar cei patru tovarăși se opriră speriați pe buza unei prăpăstii. Erau înconjurați de lumină și de zgomot.

— Ochii lui Akha, rosti Scoraw cu răsuflarea tăiată și-și mușcă pumnul.

Prăpastia arăta ca un gâtlej, ducând în jos, în măruntaiele pământului. Se puteau uita în sus la defileu, destul de mult deasupra. De pe marginea defileului, un râu țâșnea și se prăbușea în abis. Chiar dedesubtul locului în care stăteau, forța apei izbea în cădere. Energia ei era sursa bubuiturilor puternice pe care le auziseră. Apoi apa se revărsa în adâncuri, unde nu mai putea fi văzută. Apa era albă chiar și când nu făcea spumă, și traversată de nuanțe palide de verde și albastru. Deși iradia lumina slabă de care cei patru se bucurau, pietrele din spatele ei nu păreau mai puțin strălucitoare; erau acoperite cu vârtejuri groase, albe, roșii și galbene.

Cu mult înainte de a se trezi din uimire la vederea acestui spectacol și de a-și privi siluetele fantomatice, erau uzi până la piele.

— Asta nu-i ieșirea, observă Iskador. E o fundătură. Și acum încotro, Yuli?

El arătă calm către capătul cel mai îndepărtat al terasei de pământ pe care stăteau.

— Trecem pe podul acela, explică el.

Își croiră cu atenție drum către pod. Terenul era alunecos din cauza algelor verzi, vâscoase. Podul arăta cenușiu și străvechi. Fusese construit din bucăți de piatră cioplite din stânca din apropiere. Arcul podului se curba în sus, apoi se oprea. Își dădură seama că structura se prăbușise și că nu mai exista decât un ciot de pod. Prin lumina lăptoasă, celălalt ciot abia se zărea pe partea cealaltă a prăpastiei. Existase cândva o cale de trecere, dar aceasta era acum distrusă.

Pentru o vreme, rămaseră cu privirea ațintită dincolo de abis,

fără să se uite unul la altul. Iskador făcu prima mișcare. Aplecându-se, își lăsă jos sacul și-și scoase din el arcul. Legă o sfoară de o săgeată asemănătoare celor pe care le folosise cu multă vreme în urmă, când Yuli o văzuse la competiția pe care fata o câștigase. Fără o vorbă, se duse la marginea prăpastiei, își puse cu grijă piciorul chiar pe margine și își ridică arcul. Trase brațul înapoi, privind sigură pe sine de-a lungul săgeții, și-i dădu drumul să zboare.

Săgeata păru să se curbeze în lumina umedă. Atinse zenitul deasupra unei stânci proeminente, licări pe fundalul peretelui de piatră de deasupra cascadei și căzu, cu energia consumată, zăngănind la picioarele lui Iskador.

Usilk o bătu pe umăr.

— Splendid! Acum ce facem?

Ca răspuns, fata legă o coardă rezistentă de capătul sforii, apoi ridică săgeata și trase sfoara spre ea. Capătul corzii trecu peste streașină stâncoasă și căzu spre Iskador, care o prinse cu mâna. Fata scoase apoi o frânghie căreia îi făcu un ochi și o aruncă peste stâncă. Strecură celălalt capăt al frânghiei prin laț și trase, strângând bine.

— Vrei să treci tu primul? îl întrebă ea pe Yuli, întinzându-i capătul frânghiei. Așa se cuvine, din moment ce ești conducătorul nostru.

O privi în ochii adânciți în orbite, mirându-se de șiretenia ei și de felul în care o folosea. Nu numai că-i spunea lui Usilk că nu el era conducătorul, dar îl și provoca pe Yuli să dovedească faptul că el era. Cugetă la această idee și constată cât era de profundă, apoi apucă frânghia și se pregăti să înfrunte provocarea.

Ce trebuia să facă nu era simplu, dar nici foarte periculos, aprecie Yuli. Putea să se balanseze pe deasupra prăpastiei și apoi, punând picioarele pe stânca verticală, să urce până la nivelul streșinii peste care se revărsa cascada. Din câte puteau ei vedea, era destul loc să se cocoațe pe ea și să evite să fie măturați de apă. Alternativele nu puteau fi însă evaluate decât după ce ajungea sus. Un lucru era sigur: nu avea să dea dovadă de teamă în fața celor doi prizonieri sau în fața lui Iskador.

Se lansă în grabă peste abis, cu o parte dintre gânduri îndreptate către fată. Ciocnindu-se destul de neîndemânatic de versantul opus, piciorul stâng îi alunecă pe mâlul verde; apoi

Yuli se lovi cu umărul de perete, se legănă prin ceața de picături și scăpă frânghia. În secunda următoare, cădea în prăpastie.

Prin vuietul apei, ajunse până la el strigătul la unison al celorlalți – era pentru prima oară când chiar făceau ceva împreună.

Yuli se izbi de stâncă și se agăță de ea cu fiecare fibră a ființei lui. Își strânse genunchii sub corp, își încleștă degetele de la picioare și se ținu strâns de piatră.

Se prăbușise în gol nu mai mult de doi metri, dar resimțise izbitura cu fiecare oscior. Căderea îi fusese oprită de un bolovan ieșit din stâncă. Abia dacă-i oferea ceva mai mult decât o priză pentru picior, dar și atât îi era de-ajuns.

Gemând, se ghemui într-o poziție incomodă și abia îndrăzni să se miște, cu bărbia aproape la același nivel cu ghetele.

Privirea înspăimântată îi căzu pe o piatră albastră aflată mai jos de nivelul ochilor. Se concentră asupra ei, întrebându-se dacă avea să moară. Nu reușea să o vadă foarte clar. Simțea că ar fi putut să întindă mâna peste streașină pe care stătea ghemuit și s-o apuce. Dintr-odată, se lămuri – nu se uita la o piatră din apropiere, ci la un obiect albastru aflat mult dedesubtul lui. Îl cuprinse amețeala, paralizându-l; obișnuit cu șesul, nu avea nicio aptitudine pentru a face față unei asemenea experiențe.

Închise ochii și rămase agățat. Numai strigătele lui Usilk, venind de la mare depărtare, îl siliră să și-i deschidă din nou.

Jos, la mare distanță, se întindea altă lume, pentru care crăpătura în care stătea el ghemuit servea drept un soi de telescop. Yuli zărea imaginea unei caverne enorme, nu mai mari decât palma lui. Era luminată într-un fel deosebit. Ceea ce luase drept piatră albastră era un lac, sau poate o mare, din moment ce întrezărea numai un fragment dintr-un întreg de o mărime pe care nici măcar nu putea încerca s-o ghicească. Pe malul acelei ape se vedeau câteva grăunțe de nisip, pe care le putea interpreta acum ca fiind niște clădiri. Stătea incapabil să facă vreo mișcare, cu ochii inerți ațintiți în jos.

Îl atinse ceva. Nu reuși să se miște. Cineva îi vorbea, apucându-l de brațe. Lipsit de orice putere de reacție, se lăsă ajutat să se ridice în capul oaselor, cu spatele lipit de stâncă, și să își strângă brațele în jurul umerilor salvatorului său. Un chip vânăt, cu nasul spart, cu obrazul crestat și cu un ochi închis,

negru și verde, pluti dinaintea ochilor lui.

— Ține-te bine, omule. Urcăm.

Yuli se prinse de Usilk, iar acesta își croi drum încet, în sus, și în cele din urmă, după eforturi imense, reuși să se tragă împreună cu Yuli peste muchia stâncii de pe care cădea cascada. Usilk se prăbuși apoi extenuat, gâfâind și gemând. Yuli se uită în jos după Iskador și Scoraw, care abia se vedeau pe partea cealaltă a crăpăturii, cu fețele ridicate spre ei. Se uită de asemenea mai insistent și în jos, în prăpastie, dar imaginea acelei lumi misterioase dispăruse sub pulberea de stropi. Îi tremurau picioarele, însă le putea controla suficient cât să-i ajute pe ceilalți să vină alături de el și de Usilk.

În liniște, se îmbrățișară cu toții, recunoscători.

În liniște, porniră cu grijă printre bolovanii aflați pe aceeași parte cu șuvoiul agitat al cascadei.

În liniște, merseră și tot merseră. Iar Yuli păstră tăcerea despre lumea pe care o descoperise. Dar se gândi iarăși la bătrânul părinte Sifans; oare era o fortăreață secretă a Primitorilor, dezvăluită lui pentru o clipă prin sălbăticia prăpastiei stâncoase? Indiferent ce ar fi fost, Yuli păstră în memorie imaginea și nu suflă un cuvânt.

•

Labirintul din munte părea nesfârșit. Fără lumină, cei patru mergeau temându-se să nu cadă în vreo crăpătură a stâncii. Când socoteau că era noapte, găseau un ungher potrivit pentru dormit și se cuibăreau unul lângă altul, încălzindu-se.

Odată, după ce urcaseră ore întregi de-a lungul unui pasaj presărat cu bolovani aduși de un torent de mult dispărut, găsiră o firidă, la înălțimea umărului, în care se puteau cățăra cu toții pentru a se adăposti de vântul rece care le bătuse în față toată ziua.

Yuli adormi imediat. Fu trezit de Iskador, care-l scutura de umăr. Ceilalți bărbați se ridicaseră în capul oaselor, șușotind speriați.

— Auzi? îl întrebă ea.

— Auzi? repetară Usilk și Scoraw.

Yuli ascultă vântul care șoptea de-a lungul pasajului, un picurat îndepărtat al unei ape. Apoi auzi ceea ce-i neliniștise pe ei – un foșnet continuu, făcut parcă de ceva care se mișca repede frecându-se de pereți.

— Viermele lui Wutra! exclamă Iskador.

Yuli o cuprinse strâns în brațe.

— Nu e decât o poveste, răspunse el.

Dar sângele îi îngheță în vine și-și apucă pumnalul.

— Suntem în siguranță în firida asta, zise Scoraw. Dacă nu facem zgomot.

Nu puteau decât să spere că s-ar putea să aibă dreptate. Fără îndoială, se apropia ceva. Se ghemuiră în firida unde se aflau, scrutând neliniștiți tunelul. Scoraw și Usilk erau înarmați cu bastoane furate de la paznicii din Zona de pedeapsă, iar Iskador își avea arcul.

Zgomotul se înteți. Acustica era înșelătoare, dar credeau că venea din aceeași direcție ca și vântul. Zgomotul se auzea acum ca un scrâșnet și ca un huruit de bolovani aruncați la întâmplare. Vântul încetă, vâjâitul lui fiind poate blocat. Un miros le asaltă nările.

Era un miros greu de pește intrat în descompunere, de gunoaie, de brânză putredă. O ceață verzuie pătrundea prin pasaj. Legenda spunea că viermele lui Wutra nu făcea zgomot, dar acum chestia aceea misterioasă se apropia cu un vuiet.

Pus în mișcare mai mult de groază decât de curaj, Yuli se uită împrejur.

Iată-l apropiindu-se repede. Abia i se distingeau trăsăturile dincolo de valul de lumină verde pe care-l împingea în fața lui. Patru ochi, aranjați doi câte doi, mustăți și colți gigantici. Yuli își trase capul înapoi îngrozit, înecându-se. Venea spre ei și era de neoprit.

În clipa următoare, toți patru îi zăriră pentru o clipă profilul. Plonjă pe lângă ei, cu ochii arzându-i cuprinși de nebunie. Mustățile țepene le atinseră blănurile. Apoi nu mai putură vedea nimic din cauza coastelor solzoase ale creaturii, care se unduiau în trecere, licărind albastru, umplându-i de praf, înecându-i cu murdărie și duhoare.

Viermele, care avea o lungime de câțiva kilometri, trecu pe lângă ei. Agățându-se unii de alții, priviră din ascunzătoare ca să-i vadă capătul. Undeva, la începutul pasajului presărat cu bolovani, se afla o peșteră mai largă, prin care veniseră. Se auzea ceva fremătând acolo; lumina verde, încă vizibilă, pulsa.

Viermele îi simțise. Se răsucea și venea înapoi după ei. Iskador își înăbuși un strigăt când își dădu seama ce se

întâmplă.

— Pietre, repede! exclamă Yuli.

Aveau la îndemână pietre desprinse pe care le puteau arunca. Își întinse mâna către peretele înclinat din spatele nișei. Lovi ceva acoperit cu blană, despre care nici nu bănuia că s-ar afla acolo. Își retrase mâna. Izbi rotița amnarului. O scânteie sări și se stinse, supraviețuind destul ca să vadă că țineau de urât rămășițelor intrate în putrefacție ale unui om, din care mai rămăseseră doar oasele și blănurile care-l înveleau. Mai era și un soi de armă.

Scăpără o a doua scânteie.

— E un păros mort! exclamă Usilk, folosind argoul prizonierilor prin care-i denumeau pe fagori.

Usilk avea dreptate. Nu te puteai înșela văzând craniul lung, pe care carnea se uscase, sau coarnele. Alături de trup se afla un par terminat la un capăt cu o țepușă și o lamă curbată. Akha venise în ajutorul celor amenințați de Wutra. Atât Usilk, cât și Yuli se întinseră să apuce mânerul armei.

— E pentru mine. Am mai folosit asemenea lucruri, zise Yuli smucind de ea.

Dintr-odată, revenea la vechea lui viață. Își aduse aminte cum înfruntase un yelk ce-l atacase în sălbăticie.

Viermele lui Wutra se întorcea. Se auzea din nou acel scrâșnet. Lumina palidă și verde se înteți. Yuli și Usilk riscară o privire iute afară din firidă. Dar monstrul stătea nemișcat. Îi vedeau negura chipului. Se răsucise cu fața în direcția lor, dar nu înainta.

Aștepta.

Riscară din nou și se uitară în direcția cealaltă.

Un al doilea vierme se apropia de ei din direcția din care venise primul. Doi viermi... Brusc, în închipuirea lui Yuli, sistemul de peșteri mișuna de viermi.

Cuprinși de groază, se strânseră cu toții în brațe în timp ce lumina se amplifica, iar zgomotul se apropia. Dar monstruoasele creaturi păreau preocupate doar una de cealaltă.

După un val de aer urât mirositor, capul monstrului plonjă pe lângă ei, cu cei patru ochi arzători ațintiți în față. Sprijinind jumătatea inferioară a suliței găsite pe peretele lateral al firidei, Yuli scoase vârful suliței în afară, dincolo de stâncă, ținându-se strâns de ea cu ambele mâini.

Străpunse viermele într-o parte în timp ce acesta se repezea să atace. Din tăietura lungă deschisă în corpul creaturii țâșni o substanță groasă ca gemul, care se întinse în jos pe trupul viermelui. Monstrul încetini înainte de a-și trece coada țepoasă de pragul pe care stăteau întinși cei patru camarazi.

Nu aflară niciodată dacă cei doi viermi avuseseră intenția să se bată sau să se împerecheze. Al doilea vierme nu ajunse niciodată la țintă. Își opri înaintarea. Valurile de durere transmisă fără milă îi făceau corpul să se unduiască și coada să se zbată. Apoi monstrul rămase nemișcat.

Încet, lumina care-l înconjura se stinse. Nu se mai auzi niciun sunet, în afară de suspinul vântului.

Se temeau să se miște. Abia dacă îndrăzneau să-și schimbe poziția. Primul vierme aștepta încă undeva în beznă, prezența lui fiind indicată de o licărire verde, slabă, abia sesizabilă pe deasupra monstrului mort. Mai târziu, căzură de acord că aceasta fusese partea cea mai rea a încercării prin care trecuseră. Fiecare presupunea în sinea lui că primul vierme știa unde sunt, că cel mort era perechea lui și nu aștepta decât ca ei să se clintească pentru ca să se repeadă înainte și să se răzbune.

În cele din urmă, primul vierme se puse în mișcare. Îi auziră mustățile foșnind pe piatră. Aluneca prudent înainte, ca și cum s-ar fi așteptat să dea peste o capcană, până când capul i se înălță deasupra cadavrului adversarului său mort. Apoi începu să se hrănească.

Cei patru oameni nu mai puteau rămâne acolo. Sunetele scoase de monstru erau îngrozitoare. Sărind dincolo de sângele care se revărsase, reintrară în pasaj și se îndepărtară în grabă prin întuneric.

Își reluară drumul prin munte. Dar acum se opreau deseori și ascultau sunetele venite din beznă. Iar când aveau nevoie să vorbească, o făceau cu glasuri joase, tremurătoare.

Din când în când, găseau apă de băut. Dar mâncarea le era pe terminate. Iskador doborî câțiva lilieci, dar nu avură tăria să mănânce creaturile. Colindară prin labirintul de piatră, din ce în ce mai slăbiți. Timpul trecea, siguranța Pannovalului era uitată; tot ceea ce le mai rămăsese din viață era o beznă nesfârșită care trebuia traversată.

Începură să dea peste oase de animale. La un moment dat,

scăpărară un amnar și descoperiră două schelete umane întinse într-un alcov, unul cu un braț în jurul celuilalt; timpul răpise gestului orice urmă din tandrețea pe care probabil o avusese cândva. Acum, nu mai existau decât osul frecându-se pe os și rânjetul înfiorător răspunzând rânjetului celuilalt craniu.

Apoi, într-un loc unde bătea un vânt mai rece, auziră mișcări și dădură peste două animale cu blană roșcată, pe care le omorâră. Prin apropiere se afla un pui care scheuna și-și ridica nasul bont către ei. Sfâșiind puiul în bucăți, îl devorară cât timp carnea încă era caldă, apoi, cu un soi de paroxism turbat al foamei trezite, îi mâncară și pe cei doi părinți.

Pe pereți creșteau organisme luminescente. Găsiră semne ce indicau faptul că acolo locuiseră oameni. Rămășițele unei cocioabe și ceva care aducea cu o barcă fuseseră acoperite de ciuperci. În apropiere, un horn din tavanul peșterii devenise casă pentru un mic stol de pagali. Cu arcul ei ce nu dădea greș, Iskador doborî șase dintre păsări, pe care le gătiră într-o oală, la foc, cu ciuperci și un pic de sare ca să le dea gust. În noaptea aceea, în timp ce dormeau unul lângă altul, îi bântuiră vise supărător de răvășitoare, pe care le puseră pe seama ciupercilor. Porniră la drum în dimineața următoare și ajunseră, după numai două ore de mers, într-o cavernă joasă și largă, în care se strecura o lumină verde.

Într-un colț al peșterii mocnea un foc. Acolo se afla un țarc rudimentar, înăuntrul căruia stăteau trei capre, ai căror ochi luceau în penumbră. Trei femei stăteau pe o grămadă de piei: o cotoroanță bătrână cât lumea, cu părul alb, și două femei mai tinere. Cele două o luară la fugă țipând când apărură Yuli, Usilk, Iskador și Scoraw.

Scoraw o luă la fugă și sări în țarcul cu capre. Folosind pe post de ciubăr o oală veche aruncată prin apropiere, mulse caprele, în ciuda strigătelor de neînțeles ale cotoroanței. Animalele nu le dădură mult lapte. Împărțiră puținul pe care îl obținuseră și aruncară oala. Apoi plecară înainte ca bărbații tribului să se întoarcă.

Intrară într-un pasaj care cotea brusc și care fusese baricadat. Dincolo se afla intrarea într-o peșteră și mai departe erau ținutul deschis, coasta muntelui și valea, și lumina strălucitoare a tărâmului stăpânit de Wutra, zeul cerurilor.

Se opriră unul lângă altul, pentru că acum simțeau

înțelegerea și prietenia care-i legau, și admirară minunata priveliște. Când se uitară unul la altul, chipurile le erau pline de bucurie și de speranță, și nu se putură stăpâni să nu strige și să nu râdă. Țopăiră și se îmbrățișară. Când ochii li se obișnuiră îndeajuns cu strălucirea, putură să și-i apere cu palma și să se uite în sus, către locul unde Batalix zbura printre norii rarefiați – un disc portocaliu și palid.

Timpul trebuie să fi fost aproape de echinocțiul de primăvară, iar ora, undeva pe la amiază, din două motive: Batalix se afla vertical deasupra lor, iar Freyr plutea mai jos, către est. Freyr era de câteva ori mai luminos, revărsându-și lumina peste dealurile acoperite cu zăpadă. Batalix, mai slab, era întotdeauna străjerul cel mai iute și avea să apună curând, în timp ce Freyr încă zăbovea la zenit.

Cât de frumoasă era priveliștea străjerilor! Tiparul sezonier al dansului lor pe cer reveni proaspăt în mintea lui Yuli, făcându-l să-și deschidă inima și nările. Se sprijini pe sulița lucrată cu grijă, cu care omorâse viermele, și-și lăsă trupul să fie inundat de lumina zilei.

Usilk îl opri pe Scoraw cu o mână hotărâtă și cei doi zăboviră la gura peșterii, privind afară cu teamă. Usilk strigă către Yuli:

— N-ar fi mai bine să rămânem în peșterile astea? Cum să trăim afară, sub cerul acela?

Fără să-și ia ochii de la peisajul din fața lui, Yuli simți că Iskador stătea la jumătatea distanței dintre el și bărbații de la gura peșterii. Fără să se uite în urmă, îi răspunse lui Usilk:

— Îți aduci aminte de povestea care se spune în Vakk despre viermii din țiglișoare? Viermii credeau că nuca lor putredă e lumea întreagă, așa că, atunci când nuca se spărgea, mureau din cauza șocului. Ai de gând să fii un vierme, Usilk?

Usilk nu avu ce să-i răspundă. Dar Iskador da. Se apropie prin spatele lui Yuli și-și strecură mâna pe după cotul lui. El zâmbi și inima începu să-i cânte, dar nu încetă nicio clipă să privească lacom drept înainte.

Își dădea seama că munții prin măruntaiele cărora veniseră ofereau adăpost spre sud. Arbori pitici, nu mai înalți de un stat de om, creșteau din loc în loc, drepți, ceea ce arăta că vântul rece dinspre vest, din zona Barierelor, nu mai avea putere aici. Yuli încă mai avea vechile abilități, învățate cu multă vreme în urmă de la Alehaw. Trebuia să existe vânat pe dealuri și puteau

trăi destul de ușor sub cerul liber, așa cum voiau zeii.

Simțea cum îi crește inima, iar asta îl făcu să-și desfacă larg brațele.

— O să locuim în locul ăsta adăpostit, zise Yuli. O să rămânem uniți toți patru, orice s-ar întâmpla.

Dintr-o cută a coastei dealului, în depărtare, pierzându-se în cerul serii, se înălța fum. Arătă în față.

— Trăiesc oameni acolo. O să-i silim să ne accepte. Aceasta va fi casa noastră. O să-i conducem și-o să-i învățăm regulile noastre. De acum înainte, ne vom supune propriilor noastre legi, nu legilor altor oameni.

Îndreptându-și umerii, porni de-a lungul pantei, printr-un crâng nu foarte des de arbori, iar ceilalți îl urmară – Iskador prima, pășind cu mândrie, apoi și cei doi bărbați.

•

Unele dintre intențiile lui Yuli se îndepliniră, altele nu.

După numeroase încercări, fură acceptați într-o mică așezare adăpostită sub o încrețitură protectoare a muntelui. Oamenii trăiau în condiții de viață foarte primitive; datorită cunoștințelor superioare și a îndrăznelii, Yuli și prietenii lui reușiră să-și impună voința asupra comunității, s-o conducă și să-și aplice propriile legi.

Și totuși, nu se integrară niciodată pe deplin, din cauză că fețele lor arătau altfel, iar oloneza pe care o vorbeau avea un ritm diferit de varianta locală. Și mai descoperiră că oamenii din această așezare, datorită avantajelor oferite de tărâmul unde locuiau, trăiau permanent cu frica atacurilor din partea unei așezări mai mari, aflate la o oarecare distanță, pe malul unui lac înghețat. Și într-adevăr, aceste atacuri avură loc nu doar o dată în anii care urmară, provocând mari suferințe și pierderi de vieți omenești.

Și totuși, Yuli și Usilk deveniră șireți și-și păstrară șiretenia, pentru că erau străini, și construiră mijloace de apărare cumplite împotriva invadatorilor din Dorzin, cum se numea așezarea mai mare. Iar Iskador le învăță pe toate femeile tinere să facă arcuri și să le folosească. Acestea ajunseră să tragă cu multă îndemânare. Când invadatorii sosiră din nou dinspre sud, mulți dintre ei căzură secerați de săgeți și astfel atacurile lor încetară.

Însă vremea necruțătoare se abătea asupra lor, iar avalanșele

se rostogoleau de pe munți. Furtunile nu se mai terminau. Numai la gurile peșterilor puteau crește câteva culturi viermănoase și reușeau să întrețină câteva animale râioase care să le dea lapte și carne. Așa că numărul lor nu creștea niciodată și erau mereu flămânzi sau cuprinși de boli care nu puteau fi puse decât pe seama zeilor răuvoitori (Yuli nu le îngăduia niciodată să pomenească numele lui Akha).

Și Yuli o luă pe frumoasa Iskador de nevastă, o iubi și-și găsi în fiecare zi alinarea privindu-i chipul lat și puternic. Avură un copil, un băiat căruia-i dădură numele de Si, în amintirea bătrânului preot din Pannoval care-i fusese mentor lui Yuli. Și supraviețui tuturor suferințelor și primejdiilor copilăriei și crescu în sălbăticie.

Usilk și Scoraw se însurară și ei, Usilk cu o femeie scundă, oacheșă, pe nume Isik, un nume curios de asemănător cu propriul lui nume; Isik, în ciuda staturii, alerga precum o căprioară. Era inteligentă și blândă. Scoraw luă o fată pe nume Fitty, o femeie capricioasă care cânta minunat, dar care-i făcu viața un infern. Fitty îi dărui o fetiță care muri după un an.

Yuli și Usilk nu reușiră niciodată să se pună de acord. Deși își uneau forțele atunci când erau nevoiți să înfrunte pericolele, uneori Usilk se arăta ostil față de Yuli și de planurile lui și-i băga bețe-n roate ori de câte ori putea. Așa cum spusese bătrânul preot, unii oameni nu iartă niciodată.

Apoi, o solie sosi din așezarea mai mare numită Dorzin, care suferise pierderi în urma izbucnirii unei molime. Auzind de reputația lui Yuli, îl implorară să-i conducă în locul căpeteniei lor, care murise. Yuli acceptă propunerea, ca să se țină departe de șicanele lui Usilk, iar el, Iskador și copilul lor trăiră mai departe lângă lacul înghețat, unde vânatul era din belșug. Acolo, Yuli aplică legile cu fermitate.

Totuși, nici chiar în Dorzin nu existau arte care să întrerupă monotonia vieții lor grele. Deși oamenii dansau în zilele de sărbătoare, nu aveau instrumente muzicale, în afară de pârâitoare și clopoței. Nici nu exista vreo religie, în afară de frica permanentă de duhuri rele și o acceptare stoică a dușmanilor: gerul, boala și moartea. Așa că Yuli deveni în sfârșit preot adevărat și încercă să insufle acestor oameni sentimentul propriei lor vitalități spirituale. Cei mai mulți dintre oameni îi respingeau învățăturile, pentru că, deși îl primiseră bine, era

totuși un străin, iar ei erau prea închiși în ei înșiși ca să învețe lucruri noi. Dar Yuli îi învăță să iubească cerul cu toate capriciile lui.

Însă el, Iskador și Si își trăiau viața din plin și nu lăsară niciodată să le moară speranța că vremurile aveau să devină mai bune. Păstră în minte viziunea care i se arătase în munți: faptul că era posibil un mod de viață mai plăcut decât cel asigurat la nivelul elementar, mai sigur, mai puțin supus riscurilor și forțelor naturii.

Și el și frumoasa lui Iskador îmbătrâniră totuși și simțiră frigul tot mai mult, odată cu trecerea anilor.

Și îndrăgiră locul de pe malul lacului unde trăiau și, în amintirea unei alte vieți și a altui fel de speranțe, îi dădură numele Oldorando.

•

Până aici poate merge povestea lui Yuli, fiul lui Alehaw și al Onesei.

Istoria urmașilor lor și a întâmplărilor prin care au trecut este o poveste mult mai măreață. Cu totul fără știrea lor. Freyr se mișcă mai aproape de lumea înghețată; pentru că adevărul era îngropat în scripturile nedeslușite pe care Yuli le respingea, iar cerul de gheață, după trecerea timpului cuvenit, avea să devină un cer de foc. La numai cincizeci de ani helliconieni după nașterea fiului lor, primăvara adevărată avea să viziteze lumea neîndurătoare pe care o cunoșteau Yuli și frumoasa lui Iskador.

O lume nouă era deja pe pragul de a se naște.

Embruddock

Și Shal Tal grăi:

Credeți că trăiți în centrul universului. Eu spun că trăim în centrul unei ferme. Poziția noastră este atât de neînsemnată, încât nici nu vă puteți da seama de realitate.

Asta vă zic tuturor. S-a petrecut un dezastru în trecut, în trecutul îndepărtat. A fost atât de atotcuprinzător, încât nimeni nu vă poate explica acum ce a fost sau cum s-a întâmplat. Nu știm decât că acest dezastru a adus întunericul și frigul.

Încercați să trăiți cât mai bine cu putință. Trăiți cum se cuvine, iubiți-vă unii pe alții, fiți buni. Dar nu vă prefaceți că dezastrul n-are nimic de-a face cu voi. Se poate să se fi întâmplat cu multă vreme în urmă, dar otrăvește fiecare zi a vieții noastre. Ne îmbătrânește, ne istovește, ne mistuie, ne smulge copiii de lângă noi. Ne face nu numai ignoranți, ci și îndrăgostiți de ignoranța noastră. Suntem otrăviți de ignoranță.

O să propun o vânătoare de comori – o aventură, dacă vreți. O aventură la care poate lua parte fiecare dintre noi. Vreau să conștientizați starea noastră de decădere și să fiți în permanență vigilenți în căutarea dovezilor legate de natura acestei stări. Trebuie să punem cap la cap evenimentele care s-au întâmplat și în urma cărora lumea noastră a fost transformată în această fermă înghețată; atunci o să ne putem croi o soartă mai bună și-o să avem grijă ca dezastrul să nu cadă iarăși asupra noastră și asupra copiilor noștri.

Aceasta este comoara pe care v-o ofer. Cunoașterea. Adevărul. Vă temeți de ele, da. Dar trebuie să le căutați. Trebuie să ajungeți să le iubiți.

I

MOARTEA UNUI BUNIC

Cerul era negru, iar dinspre poarta sudică veneau oameni purtând torțe. Erau bine înfofoliți în piei și pășeau ridicând mult picioarele pentru a-și face loc prin zăpada așternută pe alei. Sosea sfântul! Sosea sfântul!

Tânărul Laintal Ay se ascundea în porticul templului ruinat, cu chipul radiind de emoție. Urmări procesiunea înaintând ușor pe lângă el, printre vechile turnuri de piatră, fiecare dintre ele acoperite pe partea dinspre est cu zăpada care căzuse în cursul zilei. Observă că singurele pete de culoare erau la capetele sfârâitoare ale torțelor, pe vârful nasului sfântului părinte și pe limbile celor șase câini care-i trăgeau sania. În fiecare dintre cele trei situații, culoarea era roșie. Cerul încărcat de nori grei – în care era îngropat străjerul Batalix – făcuse toate celelalte culori să pălească.

Părintele Bondorlonganon din îndepărtatul Borlien era gras, iar blănurile enorme pe care le purta îl făceau și mai gras. Erau blănuri de un soi care nu se folosea în Oldorando. Venise singur în Oldorando – oamenii care-l însoțeau erau vânători din partea locului, iar Laintal Ay îi cunoștea deja pe toți. Băiatul își concentră atenția asupra chipului părintelui, pentru că străinii veneau rareori prin acele locuri; fusese mai mic, mai puțin vânjos cu ocazia ultimei vizite a părintelui.

Sfântul avea fața ovală și adânc brăzdată de riduri orizontale, printre care trăsăturile, cum ar fi ochii, se încadrau cât de bine puteau. Ridurile păreau să-i comprime gura într-o curbă prelungă, plină de cruzime. Stătea pe sanie și privea bănuitor în jur. Nimic din atitudinea lui nu sugera că i-ar fi făcut plăcere să revină în Oldorando. Măsură cu privirea templul ruinat; această vizită era necesară pentru că Oldorando își omorâse clerul cu câteva generații în urmă, după câte știa. Privirea incomodă i se opri pentru o clipă asupra băiatului care stătea între doi pilaștri.

Laintal Ay se uită și el la preot. I se părea că prelatul avea ochi cruzi și calculați; dar nu se prea aștepta să privească cu

ochi buni un om care venea să îndeplinească ultimele ritualuri pentru bunicul lui, aflat pe moarte.

Simți mirosul câinilor, în timp ce treceau pe lângă el, și emanația de catran a torțelor aprinse. Procesiunea coti, luând-o de-a lungul străzii principale, departe de templu. Laintal Ay nu se putea hotărî dacă s-o urmeze sau nu. Rămase în picioare pe trepte și-și strânse brațele în jurul lui, privind cum sosirea preotului scotea oamenii afară din turnurile lor, în ciuda frigului.

În întunericul de la celălalt capăt al aleii, procesiunea se opri sub tumul cel mare unde locuiau Laintal Ay și familia lui. Sclavii veniră să se ocupe de câini – aveau să fie adăpostiți în grajdul de sub turn – în timp ce sfântul părinte coborî țeapăn din sanie și se grăbi să intre la adăpost.

În același timp, un vânător se apropie de templu dinspre poarta sudică. Era un bărbat cu barbă neagră, pe nume Aoz Roon, pe care băiatul îl admira enorm pentru aerul său țanțoș. În spatele lui, cu cătușe strânse în jurul gleznelor cornoase, se târa un sclav fagor foarte bătrân, pe nume Myk.

— Ei, Laintal, văd că a venit părintele din Borlien. N-ai de gând să te duci să-l întâmpini?

— Nu.

— De ce nu? Ți-l mai aduci aminte, nu-i așa?

— Dacă n-ar fi venit, bunicul meu n-ar muri.

Aoz Roon îl bătu pe umăr.

— Ești băiat bun, o să supraviețuiești. Într-o zi, o să fii cârmuitorul Embruddockului.

Folosea numele vechi pentru Oldorando, folosit înainte de venirea lui Yuli – cu două generații înainte de Yuli cel de acum, care zăcea așteptând ritualurile preotului.

— Mai curând l-aș vrea pe bunicul în viață decât să fiu cârmuitor.

Aoz Roon clătină din cap.

— Nu spune asta. Oricine ar vrea să cârmuiască dacă i s-ar oferi prilejul. Eu unul aș face-o.

— Ai fi un bun cârmuitor, Aoz Roon. Când o să cresc mare, o să fiu ca tine, o să știu de toate și-o să omor de toate!

Aoz Roon izbucni în râs. Laintal Ay îi admiră înfățișarea frumoasă și dinții care îi sclipeau printre buzele umbrite de barbă. Vedea în trăsăturile lui ferocitate, dar nu și viclenia pe care o citise pe chipul preotului. Aoz Roon era un erou, din

multe puncte de vedere. Avea o fiică pe nume Oyre, aproape de vârsta lui Laintal Ay, și purta un costum din piele neagră, diferit de al celorlalți, croit din blana unui urs uriaș de munte pe care-l doborâse de unul singur.

Pe un ton nepăsător, Aoz Roon spuse:

— Hai, mama ta o să aibă nevoie de tine acum. Urcă-te în spinarea lui Myk și-o să te ducă el.

Fagorul mare și alb își întinse mâinile cornoase și-l lăsă pe băiat să se cațere pe brațele lui până pe umerii încovoiați. Myk fusese multă vreme rob în Embruddock; fagorii trăiau mai mult decât oamenii. Zise, cu vocea lui groasă, sugrumată:

— Hai să mergem, băiete.

Laintal Ay ajunse pe umerii fagorului și se prinse de coarnele ancipitalului ca să nu cadă. Ca semn al înrobirii, muchiile duble ascuțite ale coarnelor lui Myk fuseseră netezite cu pila.

Cele trei siluete înaintară de-a lungul străzii tocite de vreme, îndreptându-se către adăpostul călduros, în timp ce bezna se lăsa pentru încă una dintre nenumăratele nopți de iarnă – o iarnă care domnise peste acest continent de la tropice vreme de secole. Vântul spulbera zăpada afânată de pe terasele stâncoase; aceasta cădea plutind peste ei.

De îndată ce sfântul părinte și câinii intrară în turnul cel mare, privitorii dispărură, întorcându-se grăbiți la casele lor. Myk îl așeză pe Laintal Ay pe zăpada bătătorită. Băiatul îi făcu vesel cu mâna lui Aoz Roon și se repezi pe ușile duble aflate la baza clădirii.

În semiîntuneric, îl întâmpină o duhoare de pește. Câinii sfântului părinte primiseră de mâncare păstrăvi de grotă pescuiți la copcă din Voralul înghețat. Câinii săriră în picioare când băiatul intră, lătrând cu sălbăticie prinși în lesă și dezvelindu-și colții ascuțiți. Un sclav uman care-l însoțise pe părinte strigă la ei să tacă, însă fără succes. Laintal Ay mârâi și el la ei, ținându-și degetele strânse sub brațe, apoi urcă scările de lemn.

Lumina se strecura de deasupra. Șase etaje erau îngrămădite deasupra grajdului. El dormea într-un colț de la etajul următor. Mama și bunicii lui erau la ultimul etaj. Între ei, locuiau diferiți vânători aflați în serviciul bunicului său; în timp ce băiatul trecea pe lângă ei, aceștia își întoarseră spre el spatele lat, deja ocupați să își facă bagajele. Laintal Ay văzu, pe când urca la

etajul lui, că puținele bunuri ale părintelui Bondorlonganon fuseseră depozitate acolo. Bărbatul se instalase și urma să doarmă alături. Fără îndoială, avea să sforăie; adulții sforăiau de obicei. Stătu o clipă, cu ochii ațintiți către pătura preotului, minunându-se cât de stranie era țesătura, înainte de a urca la etajul unde zăcea bunicul lui.

Laintal Ay se opri cu capul trecut prin trapă, examinând încăperea, privind totul de la nivelul podelei. Aceasta era de fapt camera bunicii lui, camera lui Loil Bry, încă din copilărie, din vremea tatălui ei, Wall Ein Den, care fusese căpetenia tribului Den, Domn al Embruddockului. Era inundată acum de umbra lui Loil Bry. Femeia stătea cu spatele la un vas cu cărbuni în care ardea focul, aproape de deschizătura prin care trăgea cu ochiul nepotul ei. Umbra se contura amenințător pe pereți și pe tavanul cu grinzi joase. Rochia cu imprimeuri îngrijite pe care o purta mereu bunica lui se proiecta pe perete cu un contur nesigur, în care mânecile păreau aripi.

În încăpere se aflau alți trei oameni, dominați parcă de Loil Bry și de umbra ei. Pe o canapea dintr-un colț era întins Micul Yuli, iar bărbia proeminentă îi ieșea pe deasupra blănurilor care-l acopereau. Avea douăzeci și nouă de ani și ajunsese la capătul vieții. Bătrânul mormăia. Loilanun, mama lui Laintal Ay, stătea lângă el, strângându-și coatele în mâini, cu o privire copleșită de tristețe pe chipul palid. Nu-l observase încă pe fiul ei. Omul din Borlien, părintele Bondorlonganon, stătea cel mai aproape de Laintal Ay, cu ochii închiși, rugându-se cu voce tare.

Rugăciunea și atmosfera din încăpere îl făcură pe Laintal Ay să rămână pe loc. De obicei îi plăcea la nebunie să se afle în această cameră plină de tainele bunicii lui. Loil Bry știa atât de multe lucruri fascinante și până la un punct îi ținea locul tatălui lui Laintal Ay, care fusese ucis la o vânătoare de sacțepi.

Sacțepii contribuiau la mirosul grețos din cameră. Unul dintre monștri fusese prins de curând și adus acasă bucată cu bucată. Așchii sparte din carapace, tăiate din spinare, alimentau focul și încălzeau încăperea. Înlocuitorul lemnului ardea cu flacără galbenă, sfârâind.

Laintal Ay se uită la peretele dinspre vest. Acolo era fereastra de porțelan a bunicii. Lumina slabă de afară o inunda cu o palidă lucire portocalie, care nu putea concura cu cea a flăcărilor.

— Arată ciudat aici, spuse el în cele din urmă.

Mai urcă o treaptă, iar ochii sclipitori ai vasului în care se afla jarul licăriră spre el.

Părintele își termină fără grabă rugăciunea către Wutra și își deschise pleoapele. Cufundați între cutele orizontale ale feței, ochii nu se puteau deschide prea mult, dar preotul îi fixă cu blândețe asupra băiatului și rosti, fără ca mai întâi să-l salute:

— Ai face mai bine să vii aici, băiete. Ți-am adus ceva din Borlien.

— Ce anume? întrebă Laintal.

Preotul își ținea mâna la spate.

— Vino să vezi.

— E un pumnal?

— Vino să vezi.

Părintele stătea absolut nemișcat. Loil Bry suspină, muribundul gemu, iar focul sfârâi.

Laintal Ay se apropie cu prudență de preot. Nu reușea să priceapă cum puteau să locuiască oameni în alte locuri decât Oldorando; așezarea era centrul universului – oriunde altundeva era doar sălbăticie, pustiul de gheață care se întindea la nesfârșit și din care, din când în când, se năpusteau fagorii.

Părintele Bondorlonganon scoase un cățeluș și-l puse în palma băiatului. Abia dacă era puțin mai lung decât palma. Era cioplit, după cum își dădu el seama, dintr-un corn de kaidav, iar detaliile atât de precise îl încântară. O blană groasă se ondula pe spatele câinelui, iar labele minuscule aveau pernuțe. Îl examină o vreme până să descopere că animalul dădea din coadă. Când se mișca în sus și-n jos, maxilarul inferior al câinelui se deschidea și se închidea.

Era cea mai încântătoare jucărie pe care o primise vreodată. Laintal Ay alergă încântat în jurul încăperii, lătrând, iar mama lui sări să-l potolească și-l luă în brațe.

— Într-o zi, băiatul ăsta o să fie Domn în Oldorando, îi spuse Loilanun părintelui, ca un soi de explicație. O să moștenească totul.

— Mai bine ar iubi cunoașterea și ar învăța carte, ca să știe mai multe, comentă Loil Bry aproape în șoaptă. Asta a fost alegerea lui Yuli al meu.

Plânse din nou, cu fața în palme.

Părintele Bondorlonganon își strânse și mai mult ochii și întrebă ce vârsta avea Laintal Ay.

— Șase ani și-un sfert.

Numai străinii puteau pune asemenea întrebări.

— Ei, ești aproape bărbat. Peste încă un an, vei deveni vânător, așa că ar fi mai bine să te hotărăști curând. Ce vrei mai mult, putere sau cunoaștere?

Băiatul fixă podeaua cu privirea.

— Amândouă, domnule… sau care vine mai ușor.

Preotul râse și-l expedie cu un gest, apoi se aplecă să-l vadă pe omul de care avea grijă. Își arătase bunăvoința; acum, avea treabă. Urechea preotului, acordată prin experiență la semnele morții, sesiză sunetul unei schimbări în ritmul respirației Micului Yuli. Bătrânul era pe cale să părăsească această lume și să plece într-o călătorie primejdioasă de-a lungul sol-armonicei sale, către lumea de obsidian a strigoilor. Punând femeile să-l ajute, Bondorlonganon îl trase pe conducător cu capul spre vest, culcat pe o parte.

Mulțumit că fusese eliberat de opreliști, băiatul se rostogoli pe podea, luptându-se cu câinele lui de corn, lătrând încet la el în timp ce-i mânuia violent fălcile. Bunicul lui își dădu sufletul în încăperea în care tocmai avea loc una dintre cele mai sălbatice lupte de câini din istoria lumii.

•

În ziua următoare, Laintal Ay dori să stea în apropierea preotului din Borlien, sperând că acesta avea mai multe jucării ascunse prin veșminte. Dar preotul era ocupat să viziteze bolnavii și, în orice caz, Loilanun își ținu strâns băiatul lângă ea.

Spiritul rebel al lui Laintal Ay era înfrânat de certurile care izbucneau între mama și bunica lui. Era cu atât mai surprins cu cât cele două femei se arătaseră iubitoare una față de cealaltă pe când trăia bunicul lui. Trupul lui Yuli, cel care își primise numele după omul venit din munți împreună cu Iskador, fu dus de-acolo, țeapăn ca o bucată de piele înghețată, ca și cum ultimul lui act de voință ar fi fost să se țină departe, neclintit, de mângâierile femeii sale. Absența lui lăsa un colț întunecat în încăpere, în locul unde Loil Bry stătea îngenuncheată, întorcându-se doar ca să se răstească la fiica ei.

Toți membrii tribului erau bine clădiți, întăriți cu un strat protector de grăsime subcutanată. Loil Bry încă se mai bucura de ceva din statura pentru care fusese cândva renumită, deși avea părul cărunt și capul pierdut între oasele umerilor, mai ales

acum, aplecată deasupra patului rece al bărbatului ei, omul pe care-l iubise cu o pasiune arzătoare vreme de o jumătate de viață, de când îl văzuse pentru prima oară, un invadator rănit.

Loilanun nu era croită dintr-un material la fel de bun. Nu moștenise de la Loil Bry energia, puterea de a iubi și fața lată, cu ochi iscoditori ca două pânze întunecate, toate acestea trecând direct de la bunică la tânărul Laintal Ay. Loilanun era subțire ca un pai și palidă; de când soțul ei murise atât de tânăr, șovăia în mers și poate și în încercarea de a-și egala și a-și depăși mama în felul regal în care aceasta stăpânea cunoștințele. Era iritată acum, mai ales că Loil Bry plângea aproape fără oprire într-un colț.

— Mamă, încetează! Zarva pe care-o faci mă calcă pe nervi.

— *Tu* ai fost prea slabă ca să-ți jelești bărbatul cum se cuvine! O să plâng, o să plâng până când o să mă duc și eu, o să plâng cu lacrimi de sânge!

— Mult bine o să-ți mai facă!

Îi oferi mamei ei pâine, dar fu refuzată cu un gest disprețuitor.

— A făcut-o Shay Tal.

— N-o să mănânc.

— O mănânc eu, mămico, interveni Laintal Ay.

Aoz Roon ajunsese lângă turn și striga de jos. O ținea de mână pe fiica lui naturală, Oyre. Aceasta era cu un an mai mică decât Laintal Ay. Își flutură mâna cu entuziasm către băiat și Loilanun, care își scoaseră capetele pe fereastră.

— Hai sus să-mi vezi cățelul de jucărie, Oyre. E un adevărat luptător, ca tatăl tău!

Dar mama lui îl trase repede în cameră și-o întrebă tăios pe Loil Bry:

— E Aoz Roon. Vrea să ne conducă la înmormântare. Pot să-i spun că acceptăm?

Legănându-se ușor, fără să se întoarcă, bătrâna răspunse:

— N-am încredere în nimeni. N-am încredere în Aoz Roon – e prea neobrăzat. El și prietenii lui speră să pună mâna pe succesiune.

— Trebuie să avem încredere în cineva. Acum va fi nevoie să preiei cârma așezării, mamă.

Când Loil Bry râse cu amărăciune, Loilanun se uită în jos la fiul ei, care zâmbea și strângea în mână cățelul cioplit din corn.

— Atunci o să conduc eu, până când Laintal Ay ajunge bărbat.

Atunci o să fie el Domn în Embruddock.

— Ești o proastă dacă îți închipui că unchiul lui, Nahkri, o să îngăduie asta, replică bătrâna.

Loilanun nu mai rosti niciun cuvânt. Își strânse buzele cu o expresie plină de amărăciune și își lăsă privirea să coboare de la chipul nerăbdător al băiatului ei la pieile care acopereau podeaua. Știa că femeile nu conduc. Chiar înainte ca tatăl ei să fie îngropat, puterea mamei sale asupra tribului începuse deja să pălească, ducându-se așa cum curgea râul Voral, nimeni nu știa unde. Întorcându-se pe călcâi, Loilanun strigă de la fereastră, fără tragere de inimă:

— Hai sus!

Laintal Ay fu atât de stânjenit de privirea pe care i-o aruncase mama lui, ca și cum aceasta ar fi înțeles că el n-avea să se ridice niciodată la înălțimea bunicului lui – și cu atât mai puțin la înălțimea purtătorului și mai vechi al numelui de Yuli –, încât se dădu înapoi, prea rănit ca s-o salute pe Oyre când aceasta păși în încăpere împreună cu tatăl ei.

Aoz Roon avea paisprezece ani. Era un tânăr vânător chipeș și mândru, care, după ce îi surâse compătimitor lui Loilanun și își trecu mâna prin părul lui Laintal Ay, traversă încăperea ca să-și prezinte condoleanțele bătrânei văduve. Acesta era anul 19 după Unire și deja Laintal Ay avea simțul istoriei. Aceasta pândea în colțurile cu miros stătut ale camerei vechi, cu umezeala, lichenii și pânzele ei de păianjen. Simplul cuvânt *istorie* îi aducea aminte de lupii care urlau printre turnuri, de zăpada de pe spinările lor, în timp ce vreun bătrân erou își dădea ultima suflare.

Nu numai bunicul lui Yuli era mort. Dresyl murise și el. Dresyl, fratele-văr al lui Yuli, stră-unchiul lui Laintal Ay, tatăl lui Nahkri și al lui Klils. Preotul fusese chemat, iar Dresyl coborâse țeapăn în țărână, în țărâna istoriei.

Băiatul și-l amintea pe Dresyl cu afecțiune, dar se temea de unchii lui arțăgoși, fiii lui Dresyl: Nahkri și Klils cel lăudăros. Atât cât înțelegea el asemenea lucruri, se aștepta – ca indiferent ce ar fi zis mama lui – vechile tradiții să garanteze că Nahkri și Klils urmau să fie cei care vor prelua conducerea. Măcar erau tineri. Avea să se străduiască să devină un bun vânător, și atunci aveau să-l respecte și nu-l vor mai ignora, așa cum făceau acum. Aoz Roon avea să-l ajute.

Vânătorii nu părăsiră așezarea în această zi. În schimb, participară cu toții la înmormântarea bătrânului lor conducător. Sfântul părinte calculase exact unde ar trebui să fie mormântul, lângă o piatră straniu cioplită, într-un loc unde pământul fusese suficient înmuiat de către izvoarele fierbinți, pentru ca înhumarea să fie posibilă.

Aoz Roon le însoți până acolo pe cele două doamne, pe soția și pe fiica Micului Yuli. Laintal Ay și Oyre îi urmară, șușotind însoțiți de sclavi și de Myk, fagorul. Laintal Ay mânuia câinele lui lătrător ca s-o facă pe Oyre să râdă.

Frigul și apa creaseră un cadru ciudat pentru doliu. Fumarole, izvoare și gheizere izbucneau din pământ în nordul satului, scurgându-se peste pietrele goale. Purtată de vânt, apa de la câteva gheizere fusese împroșcată în evantai către vest și înghețase înainte de a atinge solul, acumulându-se în forme complicate, fantastice, împletite ca niște frânghii. Izvoare și mai fierbinți împroșcau cu apă caldă această suprastructură și o mențineau într-o primejdioasă stare de plasticitate – bucăți de gheață se rupeau din când în când și cădeau pocnind pe piatră, fiind apoi duse treptat la vale.

Fusese săpată o groapă care să-l adăpostească pe bătrânul erou, cândva cuceritorul Embruddockului. Doi bărbați cu găleți din piele se trudeau să scoată apa din ea. Înfășurat într-o pânză aspră fără ornamentații, Micul Yuli fu coborât în groapă. Nimic nu-l însoți. Oamenii din Campannlat – sau cei care-și dădeau osteneala să învețe arta – știau prea bine cum era dedesubt, în lumea strigoilor; nimic din ce exista pe pământ nu te putea ajuta.

În jurul mormântului se îngrămădea populația din Oldorando, vreo sută șaptezeci de bărbați, femei și copii.

Câinii și gâștele se amestecară și ei în mulțime, privind cu ochii lor neliniștiți de animale, în timp ce oamenii stăteau pasivi, mutându-și greutatea de pe un picior pe altul. Era frig. Batalix era sus pe cer, dar se pierduse după nori; Freyr se afla încă spre est, la o oră după răsărit.

Oamenii erau negricioși și aveau o construcție robustă, cu trupuri și membre mari ca niște butoaie, caracteristică moștenită de toți locuitorii planetei în această perioadă. Greutatea adulților era în prezent de aproape douăsprezece pătrițe în unitățile de măsură locale, indiferent că erau bărbați

sau femei, cu mici diferențe; schimbări drastice aveau să se petreacă mai târziu. Se înghesuiau în două grupuri destul de egale ca număr, iar răsuflările li se ridicau deasupra ca niște nori. Unul dintre grupuri era format din vânători și femeile lor, iar celălalt din breslași și femeile lor. Vânătorii purtau costume din piele de ren al căror păr țepos era atât de des și încâlcit, încât nici măcar un viscol puternic nu-i putea despărți firele cu suflarea lui. Breslașii purtau veșminte mai ușoare, în general din piele roșcată de cerb, potrivită pentru o viață trăită mai la adăpost. Unul sau doi dintre vânători purtau cu semeție piei de fagor, dar acestea erau prea unsuroase și prea grele pentru a fi comode.

Aburii se înălțau deasupra ambelor grupuri, pentru a se pierde apoi în adierea vântului. Hainele luceau de umezeală. Stăteau nemișcați și priveau. Câteva dintre femei, aducându-și aminte frânturi din vechea religie, aruncară pe jos câte o frunză mare de alamap, singura plantă verde pe care o aveau la îndemână. Frunzele pluteau nesigur prin jur, foșnind în timp ce se răsuceau. Unele se rostogoliră în groapa udă.

Ignorând lucrurile din jurul lui, Bondorlonganon își văzu mai departe de treburile lui. Închizându-și strâns ochii, ca și cum ar fi fost gata să-i spargă ca pe niște nuci, recită rugăciunea recomandată necredincioșilor din jurul lui. Apoi în groapă fu aruncat noroi.

Ceremonialul fusese scurtat, ținându-se seama de vreme și de efectele ei asupra celor vii. În timp ce groapa se umplea, Loil Bry scoase un urlet teribil. Se repezi înainte și se aruncă spre mormântul soțului ei. Aoz Roon reacționă, o prinse din urmă și o opri, în timp ce Nahkri și fratele lui se mulțumiră să privească ținându-și brațele încrucișate și pe jumătate amuzați.

Loil Bry se smulse din strânsoarea lui Aoz Roon. Aplecându-se, apucă două mâini de noroi și se mânji cu el pe față și pe păr, plângând în tot acest timp. Laintal Ay și Oyre râseră încântați. Era distractiv să vezi adulți făcând lucruri prostești.

Deși preotul continuă slujba ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, chipul i se încreți de dezgust. Locul ăsta mizerabil, Embruddock, era cunoscut pentru lipsa lui de credință. Ei bine, strigoii lor aveau să sufere, cufundându-se prin pământ către miezul primordial.

Înaltă și bătrână, văduva Micului Yuli alergă printre structurile

de gheață care trosneau, prin ceață, coborând către Voralul înghețat. Speriate, gâștele își luară zborul din fața ei, în timp ce femeia mergea plângând de-a lungul malului, o cotoroanță ieșită din minți, în vârstă de douăzeci și opt de ierni grele. Unii dintre copiii adunați acolo izbucniră în râs, până când mamele lor îi făcură să tacă, rușinate.

Bătrâna doamnă îndurerată sălta pe gheață cu mișcări rigide și fragile, ca o păpușă. Silueta ei se contura gri-închis pe nuanțele de cenușiu, albastru și alb ale pustietății în fața căreia își jucau toate dramele. La fel ca Loil Bry, toți cei prezenți aici se balansau pe marginea unei prăpăstii. Râsul copiilor, durerea, nebunia, chiar și dezgustul erau expresii umane ale unui război împotriva frigului nesfârșit. Nimeni nu știa, dar acest război se înclina deja în favoarea lor. Micul Yuli, la fel ca marele său strămoș, Yuli Preotul, fondatorul tribului, ieșise din bezna și din gheața eterne. Tânărul Laintal Ay era un precursor al luminii ce avea să vină.

Comportamentul scandalos al lui Loil Bry adăugă savoare ospățului care avu loc după înmormântare. Cu toții participară la comemorare. Micul Yuli era norocos, sau cel puțin așa se considera, pentru că avea un tată care să-l întâmpine în lumea strigoilor. Foștii lui supuși nu sărbătoreau numai plecarea dintre ei a Micului Yuli, ci și o călătorie mai lumească – întoarcerea sfântului în Borlien. Pentru asta, preotul trebuia să fie bine îndopat cu rathel și vin de orz, ca să țină piept frigului în drum către casă.

Sclavii – și ei borlienezi, dar părintele Bondorlonganon trecea asta cu vederea – fură trimiși să încarce sania și să înhame câinii care scheunau. Laintal Ay și Oyre se duseră după ei până la poarta sudică, împreună cu o mulțime veselă, ca să-l vadă cum pleacă.

La vederea băiatului, chipul preotului se încreți în ceva asemănător unui zâmbet. Se aplecă brusc și-l sărută pe Laintal Ay pe buze.

— Putere și cunoaștere îți doresc, fiule! îi ură el.

Prea copleșit ca să răspundă, Laintal Ay înălță câinele de jucărie în semn de salut.

În acea noapte, în turnuri, în jurul unei ultime sticle cu vin, se spuseră din nou povești despre Micul Yuli și despre cum au sosit, el și tribul lui, în Embruddock. Și despre cât de prost

primiți au fost.

•

În timp ce părintele Bondorlonganon, cherchelit, era purtat înapoi peste câmpie, către Borlien, norii se risipiră. Deasupra lui, presărate pe cerul nopții, sclipeau miriade de stele.

Printre constelații și stele nemișcate se târa o urmă de lumină. Nu o cometă, ci Stația Terestră de Observație Avernus.

De jos, de la sol, stația nu părea decât un punct de lumină privit fără prea mare interes de călătorii și de vânătorii cu capcane pe deasupra cărora trecea. De aproape, se dezvăluia ca fiind o serie complexă de module cu funcții specializate.

Avernus adăpostea cam cinci mii de bărbați, femei, copii și androizi, toți adulții fiind specializați într-una dintre ramurile ce priveau studiul planetei de dedesubt, Helliconia. O planetă asemănătoare cu Pământul, care-i interesa în mod deosebit pe pământeni.

II

TRECUTUL CARE SEMĂNA CU UN VIS

Laintal Ay, copleșit de căldură și de oboseală, adormi cu multă vreme înainte de încheierea comemorării. Poveștile pluteau pe deasupra capului său așa cum vânturile suflau peste planetă, cu o furie rece, luând totul în stăpânire.

Poveștile vorbeau despre isprăvile oamenilor, mai presus de orice despre eroismul lor, despre felul în care era ucis un animal diabolic, despre cum erau înfrânți dușmanii și, în special – în această seară de după înmormântare –, despre cum a coborât primul Yuli din beznă pentru a pune bazele unui nou mod de viață.

Yuli le captiva imaginația pentru că fusese un sfânt și totuși respinsese credința în favoarea poporului său. Se bătuse și învinsese zei care acum nu aveau nume.

O calitate esențială a caracterului lui Yuli, ceva între cruzime și obiectivitate, crease o legătură între conducător și membrii tribului. Legenda lui creștea în mintea lor. Așa încât până și strănepotul lui, un alt Yuli, „Micul” Yuli, se putea întreba în vremuri de cumpănă: „Ce-ar fi făcut Yuli?”

Acel prim loc pe care-l numise Oldorando, în care se dusese cu Iskador când ieșiseră din munte, nu prosperase. Nu reușise să facă altceva decât să supraviețuiască. Dusese o existență precară la marginea unui lac înghețat, lacul Dorzin, și nu putuse decât să se încline în fața furiei iernii, fără să știe că acea furie era pe cale să se stingă. Dar despre asta nu se zărea niciun semn în timpul vieții lui Yuli. Poate că acesta era un alt motiv pentru care generației actuale din turnurile de piatră din Embruddock îi plăcea să vorbească despre el: era strămoșul lor, cel care trăise în miezul iernii. Era omul care le asigurase supraviețuirea. Legendele reprezentau primul pas spre recunoașterea posibilității unei schimbări a climei.

Laolaltă cu orășelele cuibărite în marile lanțuri muntoase din Quzint, acel prim Oldorando construit din lemn se afla aproape de ecuator, în mijlocul întinsului continent tropical Campannlat.

Nimeni din vremea lui Yuli nu cunoștea noțiunea de continent. Lumea lor era limitată doar la teritoriul de vânătoare și la locurile unde-și ridicau taberele. Numai Yuli avea experiența tundrelor și a întinderilor de zăpadă care se aflau la nord de Quzint. Și tot numai Yuli avea experiența dealurilor submontane care făceau parte din acea enormă formă naturală de relief ce constituia capătul apusean al continentului, cunoscută sub numele de Bariere. Aici, printre ghețarii ce se deplasau cu repeziciune, vulcanii aflați la peste patru mii de metri deasupra nivelului mării adăugau vremii propriul lor fel de a-și manifesta neînduplecarea, așternând un platou de lavă peste rocile străvechi ale Helliconiei.

Nici el nu știa nimic despre teritoriile uluitoare din Nktryhk.

La est de Campannlat se înălța Lanțul de Răsărit. Ascuns de ochii lui Yuli și ai tuturor celorlalți oameni dincolo de nori și de furtuni, pământul se înălța aici în nenumărate lanțuri muntoase enorme, culminând într-un scut vulcanic de-a curmezișul căruia ghețarii își săpaseră drumul la vale de pe piscurile înalte de peste paisprezece mii de metri. În acest loc, focul, pământul și aerul au existat aproape în forma lor pură, captive în furia rece, prea puternică pentru a le permite să se îmblânzească în amestecuri mai puțin potrivnice. Și totuși, chiar și aici, dar puțin mai târziu, cam pe la vremea morții Micului Yuli, chiar și pe straturile de gheață care pătrundeau aproape până în stratosferă, viața ancipitală putea fi observată agățându-se de lume și bucurându-se de furtună.

Pustietatea albă a Scutului de Răsărit, străbătută de geamătul vântului, le era cunoscută fagorilor. O numeau Nktryhk și credeau că este tronul unui vrăjitor alb care avea să-i alunge din lumea aceasta pe Fiii lui Freyr, detestații oameni-obiecte.

Întinzându-se spre nord și spre sud pe aproape trei mii cinci sute de kilometri, Nktryhk separa partea interioară a continentului de mările reci din est. Acestea biciuiau țărmul stâncos care se înălța abrupt la o mie opt sute de metri deasupra apelor. Valurile se transformau în gheață când se năpusteau în sus, împodobind stâncile cu ghirlande de țurțuri sau căzând înapoi în ape ca o grindină. Despre acest ținut, triburile răzlețe de oameni nu știau nimic.

Acele generații trăiau de pe urma vânatului. Vânătoarea constituia subiectul celor mai multe dintre istorisiri. Deși

vânătorii se ajutau reciproc, vânătoarea se baza pe curajul unui om aflat singur în fața fiarei sălbatice care îl înfrunta. Fie trăia, fie murea. Iar dacă trăia, și alții puteau să trăiască – femeile și copiii lăsați acasă, la adăpost. Dacă murea, tribul murea și el, foarte probabil.

Așa că oamenii lui Yuli, ceata aceea mică de lângă lacul înghețat, trăiau așa cum erau siliți s-o facă, la fel de preocupați să supraviețuiască precum animalele. Acelora care ascultau povestea le plăceau relatările despre așezarea de pe malul lacului. Acolo, peștii erau prinși cu metode încă atât de amănunțit descrise, încât tehnicile fuseseră imitate și de cei care pescuiau pe râul Voral. Aruncau capete de cerbi în găurile topite de la marginea râului, pentru a aduna mult-prețuiții tipări, la fel cum făcuse cândva Yuli.

Poporul lui Yuli mai luptase și cu sacțepii uriași, ucisese cerbi și mistreți sălbatici și se apărase împotriva atacurilor fagorilor. În funcție de anotimp, îngrijeau culturi rapide, de orz și de secară. Oamenii își potoleau setea cu sângele dușmanilor.

Bărbații și femeile aveau puțini copii. În Oldorando, deveneau adulți la vârsta de șapte ani și începeau să îmbătrânească la douăzeci. Chiar și când râdeau și se bucurau erau înghețați până în măduva oaselor.

Primul Yuli, lacul înghețat, fagorii, frigul pătrunzător, trecutul care semăna cu un vis; aceste frânturi vii de legendă erau cunoscute tuturor și deseori repovestite. Pentru că micul grup care-și ducea viața la adăpost în Embruddock era strâns legat de vechile obiceiuri. La pubertate, fiecare dintre ei era cusut în piei de animale; animalele îi înfășurau. Dar visurile și trecutul care aducea cu un vis le dăruiau noi lumi în care puteau trăi toți.

Înghesuiți în turnul lui Nahkri și Klils, după înmormântarea Micului Yuli, se delectară încă o dată repovestind trecutul care semăna cu un vis. Pentru a face trecutul mai viu, sau poate pentru a întuneca prezentul, cu toții băură rathel adus de sclavii lui Nahkri. Rathelul era lichidul cel mai prețuit în Embruddock, după sângele roșu.

Înmormântarea Micului Yuli le dădea ocazia să iasă din rutina vieții și să trăiască purtați de imaginație. Așa că marea poveste a trecutului, despre unirea a două triburi la fel cum se unesc un bărbat și o femeie, era din nou depănată. Povestea trecea din gură-n gură, cam ca o cană cu rathel, un povestitor luând locul

altuia aproape fără oprire.

•

Copiii tribului erau și ei de față, iar ochii le străluceau în lumina înecată în fum în timp ce sorbeau rathel din cănile de lemn ale părinților lor. Povestea pe care o auzeau era cunoscută de toți ca Marea Poveste. La orice sărbătoare, nu numai la o înmormântare sau când un tânăr ajungea la maturitate, sau la festivalul Apusului Dublu, era sigur că cineva avea să strige, la lăsarea bruscă a întunericului: „Hai să ascultăm Marea Poveste!”

Era istoria trecutului lor, chiar mai mult decât atât. Era toată arta pe care o avea tribul. Le lipseau muzica, și pictura, și literatura, și aproape tot ce era frumos. Ceea ce existase fusese devorat de frig. Le rămăsese însă trecutul care era ca un vis; acesta supraviețuise pentru a fi repovestit.

Nimeni nu era mai sensibil la povestea aceasta decât Laintal Ay, când reușea să rămână treaz ca s-o audă. Una dintre teme era unirea a doua grupuri aflate în conflict; asta înțelegea, pentru că separarea ascunsă de acea unire, în care tribul trebuia să creadă ca într-un verset dintr-un crez, era – fusese – o parte din viața lui de familie. Abia mai târziu, când mai crescuse, descoperise că nu exista niciodată unire în nimic, ci numai discordie înăbușită. Dar povestitorii din sala în care plutea un aer greu, în acest al nouăsprezecelea an după Unire, complotau voioși să spună Marea Poveste ca pe una de unire și de succes. Aceasta era arta lor.

•

Povestitorii săreau în picioare unul după altul, declamându-și partea din poveste cu mai multă sau mai puțină încredere. Primii vorbiră despre Marele Yuli și despre cum a sosit el din pustia albă de la nord de Pannoval, până la lacul înghețat numit Dorzin. Dar o generație face loc alteia, chiar și în legende, și în curând un alt povestitor se ridică pentru a vorbi despre aceia, aproape la fel de măreți, care l-au urmat pe Yuli. Acest povestitor era moașa Rol Sakil, care-i avea alături pe bărbatul ei și pe fiica lor drăgălașă, Dol; aceasta dădu o anumită greutate aspectelor mai picante din partea ei de poveste, care fură mult gustate de public.

•

În timp ce Laintal Ay moțăia în întuneric, Rol Sakil povestea

despre Si, fiul lui Yuli și al lui Iskador. Si a devenit șeful vânătorilor tribului și toți se temeau de el, pentru că ochii lui priveau în direcții diferite. A luat de nevastă o femeie din partea locului, pe nume Cretha sau, potrivit pronunției tribului ei, Cre Tha Den, care i-a dăruit lui Si un fiu pe nume Orfik și o fiică, Iyfilka. Atât Orfik, cât și Iyfilka erau viteji și puternici, într-o vreme în care rareori se întâmpla ca într-o singură familie să supraviețuiască doi copii. Iyfilka s-a însoțit cu Sargotth, sau Sar Gotth Den, care era foarte priceput la prinderea myllkilor, peștii cu două brațe de sub gheața lacului Dorzin. Iyfilka putea sparge gheața prin simplul ei cânt. Iyfilka a avut un fiu cu Sar Gotth, căruia i-a dat numele de Dresyl Den – un nume faimos în legende. Dresyl a fost tatăl vestiților frați Nahkri și Klils (râsete). Dresyl era stră-unchiul lui Laintal Ay.

„O, te ador, pruncul meu!”, îi spunea Iyfilka copilului ei, mângâindu-l și zâmbindu-i. Dar acest lucru se întâmpla într-o vreme când triburile de fagori călătoreau peste gheață în sănii trase de kaidavi și atacau așezările oamenilor. Atât Iyfilka cea plăcută, cât și Sar Gotth au fost uciși într-un atac, în timp ce fugeau de-a lungul țărmului lacului pustiu. După aceea, unii l-au învinuit pe Sar Gotth de lașitate sau că nu fusese destul de vigilent.

Tânărul orfan, Dresyl, a fost adus să locuiască împreună cu unchiul lui, Orfik, care avea și el acum un fiu pe nume Yuli, sau Micul Yuli, după străbunicul său. Deși avea dimensiuni uriešești, a rămas cunoscut drept cel Mic, în amintirea măreției strămoșului său. Dresyl și Micul Yuli au devenit prieteni de nedespărțit și au rămas astfel întreaga viață, în ciuda încercărilor care aveau să urmeze. Amândoi au fost în tinerețe mari luptători și bărbați viguroși, care seduceau femeile Den, provocând multe necazuri cu distracțiile lor. S-ar putea spune câteva povești pe tema asta dacă n-ar fi prezente anumite persoane (râsete).

Toți spuneau că Dresyl și Yuli, verii-frați, semănau mult. Aveau chipurile oacheșe, ce emanau forță, nasuri acviline, bărbi scurte și cârlionțate și ochi strălucitori. Amândoi erau plini de vioiciune și bine făcuți. Purtau blănuri asemănătoare, cu glugi tivite. Dușmanii le preziceau că vor cunoaște aceeași soartă, dar avea să fie altfel, după cum urma să istorisească legenda.

Bineînțeles că bărbații și femeile în vârstă ale căror fiice erau

în primejdie profețeau că această pereche plină de vicii avea să sfârșească prost – cu cât mai repede, cu atât mai bine. Numai fiicele lor, întinse în întuneric cu picioarele desfăcute și iubiții deasupra lor, știau cât de binefăcători erau verii-frați și cât de diferiți unul de altul; știau că, în natura lor interioară, Dresyl era aprig, iar Yuli, blând și delicat ca o pană, gâdilând la fel.

•

În acest moment al poveștii se trezi Laintal Ay. Se întrebă somnoros cum fusese posibil ca bunicul lui bătrân cât lumea și atât de cocârjat și de domol să fi reușit vreodată să gâdile fetele.

•

Unul dintre cei prezenți continuă povestea.

Bătrânii și șamanul tribului de pe malul lacului s-au întâlnit să decidă cum ar trebui să fie pedepsiți Dresyl și Yuli pentru viața lor imorală. Unii vorbeau cu furie, pentru că în adâncul inimii erau invidioși. Alții vorbeau cu pioșenie, din moment ce, fiind bătrâni, nu puteau urma altă cale decât cea a virtuții (povestitorul își exageră înțelepciunea simplă și vorbi cu o voce pițigăiată, ca să-și facă ascultătorii să râdă).

Toți hotărâră că cei doi trebuie pedepsiți. Deși numărul lor era redus din cauza bolilor și a atacurilor fagorilor și era nevoie de fiecare vânător, bătrânii au luat hotărârea ca Micul Yuli și Dresyl să fie alungați din așezare. Desigur, nu i s-a îngăduit niciunei femei să vorbească în favoarea prietenilor ei.

Mesajul a fost transmis. Yuli și Dresyl n-aveau altă soluție decât să plece. În timp ce-și adunau armele și celelalte lucruri, în tabără sosi un vânător cu capcane, aproape mort, dintr-un alt trib de pe marginile răsăritene ale lacului. A adus vestea că fagorii se apropiau din nou, de data aceasta în număr mai mare, traversând lacul. Omorau orice ființă umană le ieșea în cale. Asta se întâmpla la vremea unui apus dublu.

Îngroziți, oamenii din așezare și-au adunat imediat femeile și bunurile și și-au dat foc la case. Au pornit imediat către sud, cu Micul Yuli și Dresyl printre ei. În urma lor, în timp ce se retrăgeau, focul se înălța spre cer în falduri roșii și negre, până când, în cele din urmă, lacul nu se mai văzu. Au urmat râul Voral, mergând zi și noapte, pentru că Freyr lumina în timpul nopții în acea perioadă. Vânătorii cei mai pricepuți mergeau înainte și pe laturile grupului principal, căutând mâncare și

adăpost. Având în vedere încercarea grea prin care treceau, lui Yuli și lui Dresyl li s-au iertat pentru moment păcatele.

Grupul consta din treizeci de bărbați, inclusiv cinci bătrâni, douăzeci și șase de femei și zece copii sub șapte ani, care era vârsta pubertății. Aveau cu ei săniile trase de asokini și de câini. Îi urmau numeroase păsări și tot felul de câini, unii abia ceva mai mult decât niște lupi sau șacali ori încrucișări între aceștia; cei din urmă deveneau deseori jucăriile copiilor, cărora le erau dați de când erau pui.

Au urmat câteva zile de mers. Vremea era îndurătoare, deși vânatul era pe sponci. Într-o dimineață, la răsăritul lui Freyr, doi dintre vânători, Baruin și Skelit, care își luaseră rolul de cercetași, s-au întors la grup și au raportat că în față se află un oraș ciudat.

„Acolo unde râul întâlnește un torent înghețat, apa țâșnește în aer cu mult zgomot. Și turnuri puternice construite din piatră se ridică spre cer”. Așa a sunat raportul lui Baruin, prima descriere a orașului Embruddock.

Le-a descris turnurile noastre înșirate și decorate cu cranii vopsite în culori vii, pentru a-i ține pe intruși la distanță.

S-au oprit într-o vale domoală, plină cu pietriș, și au dezbătut ce ar trebui să facă. În vale apărură încă doi vânători, care târau după ei un alt vânător cu capcane, pe care-l prinseseră în timp ce acesta se întorcea în Embruddock. L-au aruncat la pământ și l-au lovit cu picioarele. Vânătorul le-a spus că în Embruddock locuia tribul Den și că erau pașnici.

Auzind că se aflau prin preajmă mai mulți Deni, cei cinci bătrâni au zis imediat că ar trebui să ocolească satul. Au fost siliți să tacă. Cei mai tineri au sugerat că ar trebui să atace imediat; numai așa puteau fi acceptați în condiții de egalitate de către acest trib înrudit de departe. Femeile au încuviințat zgomotos, gândindu-se că ar fi plăcut să locuiască în clădiri de piatră.

S-a stârnit agitație. Vânătorul cu capcane a fost omorât cu ciomegele. Cu toții – bărbați, femei și copii – și-au înmuiat degetele în sângele lui și au băut, pentru a triumfa înainte de sfârșitul zilei.

Corpul vânătorului cu capcane a fost aruncat la câini și păsări.

„Dresyl și cu mine o s-o luăm înainte și-o să cercetăm terenul”, a vorbit Yuli. I-a fixat provocator cu privirea pe bărbații

din jurul lui; aceștia și-au plecat ochii și n-au scos niciun cuvânt. „O să vă aducem victoria. Dacă o să reușim, noi o să conducem așezarea și n-o să mai suportăm neghiobiile moșnegilor ăstora. Dacă pierdem, ne puteți arunca trupurile la animale”.

— La auzul vorbelor curajoase ale Micului Yuli, spuse următorul povestitor, câinii își ridicară privirile de la trupul pe care-l devorau și lătrară în semn de încuviințare.

Ascultătorii zâmbiră cu seriozitate, amintindu-și acest amănunt din trecutul care semăna cu un vis.

•

Acum, povestea acelui trecut deveni mai încordată. Ascultătorii băură mai puțin rathel, în timp ce ascultau cum Dresyl și Micul Yuli, verii-frați, au plănuit să cucerească orașul cufundat în tăcere. Cu ei au mers cinci eroi aleși, iar numele lor și le aminteau bine cu toții: Baruin, Skelit, Maldik, Curwayn și Marele Afardl, care a fost ucis în ziua aceea, și încă de mâna unei femei!

Restul grupului a rămas pe loc, astfel ca zgomotul câinilor să nu le trădeze intențiile.

Dincolo de râul înghețat nu era zăpadă. Creștea iarbă. Apa fierbinte țâșnea în aer, formând în jur perdele de abur.

— E adevărat, murmurară ascultătorii. Încă se întâmplă așa cum spui.

O femeie mâna pe o potecă niște porci negri, păroși. Doi copii se jucau dezbrăcați printre ape. Invadatorii priveau.

Au văzut turnurile noastre de piatră, pe cele solide și pe cele în ruine, toate înșirate de-a lungul străzilor. Au văzut zidul vechi al orașului, din care mai rămăseseră doar dărâmături. S-au minunat.

Dresyl și Yuli au dat roată singuri Embruddockului. Au văzut cât de pătrate sunt turnurile noastre, cu pereți înclinați spre interior până sus, astfel încât camera de la ultimul etaj e întotdeauna mai mică decât cele de dedesubt. Cum ne ținem animalele la etajul de jos, pentru căldură – așezate pe rampă, ca să le salvăm în caz că se revarsă Voralul. Au văzut toate craniile de animale, viu colorate și cu fața spre exterior, ca să-i sperie pe intruși. Am avut întotdeauna o vrăjitoare, nu-i așa, prieteni? În acea perioadă era Loil Bry.

Ei bine, verii-frați au văzut și doi paznici în vârstă, cocoțați în vârful turnului mare – chiar turnul ăsta, prieteni –, și cât ai zice

peşte s-au strecurat înăuntru şi au trimis pe lumea cealaltă cele două bărbi cărunte. A curs sânge, trebuie să vă spun.

— Floarea, strigă cineva.

O, da. Floarea era importantă. Vă amintiţi cum ziceau oamenii lacului că verii-fraţi aveau să cunoască aceeaşi soartă? Şi totuşi, când Dresyl a rânjit şi-a spus „O să ne descurcăm să conducem oraşul ăsta, frate”, Yuli se uita la florile mici de la picioarele lui, flori cu petale palide – probabil rarizom.

— O climă bună, a spus el surprins, apoi a cules floarea şi a mâncat-o.

S-au speriat când au auzit prima oară răbufnirea Fluierarului-Ceas, pentru că acel gheizer faimos, cunoscut de toată lumea, lor nu le era cunoscut. Şi-au revenit din sperietură, apoi şi-au dispus forţele astfel încât să fie pregătite pentru momentul în care cei doi străjeri se aşezau şi vânătorii din Embruddock se întorceau acasă cu prăzile, fără să bănuiască nimic.

•

Laintal Ay se trezi în acest moment. În trecutul care semăna cu un vis avuseseră loc bătălii şi una dintre ele era pe cale să fie descrisă. Dar noul povestitor zise:

— Prieteni, cu toţii avem strămoşi în lupta care a urmat şi toţi au plecat de atunci în lumea strigoilor, chiar dacă n-au fost omorâţi cu acea ocazie. E de-ajuns să spunem că toţi cei prezenţi şi-au făcut datoria cu vitejie.

Dar, tânăr fiind, nu putu să treacă atât de uşor peste partea emoţionantă a poveştii şi continuă cu ochi strălucitori, în ciuda propriei lui hotărâri.

•

Acei vânători nevinovaţi şi viteji au picat în capcana lui Yuli. Din vârful turnului pe care creşteau ierburi au izbucnit brusc flăcări şi limbi de foc s-au înălţat în aerul serii. Vânătorii au strigat alarmaţi, şi-au lăsat armele şi au alergat să vadă ce puteau face.

Suliţe şi pietre s-au revărsat asupra lor de pe tumul vecin. Invadatorii înarmaţi au apărut din ascunzişuri, strigând şi aruncând suliţe în trupurile fără apărare. Vânătorii noştri au alunecat şi au căzut în propriul lor sânge, dar au reuşit să-i doboare pe unii dintre atacatori.

Oraşul nostru avea mai mulţi oameni înarmaţi decât calculaseră verii-fraţi. Aceştia erau curajoşii breslaşi. Apăreau de

peste tot. Invadatorii erau disperați și se ascundeau în casele pe care le cuceriseră. Băieții erau și ei siliți să lupte, inclusiv unii dintre voi, cei de-aici, acum trecuți de prima tinerețe.

Focul s-a întins. Scânteile țâșneau deasupra lor ca pleava la vânturat, ca și cum ar fi vrut să lumineze cerul. Măcelul s-a întețit pe străzi și în șanțuri. Femeile au luat săbii de la cei morți ca să le țină piept celor vii.

Toți s-au comportat vitejește. Dar îndrăzneala și disperarea au învins, ca să nu mai pomenim de conducerea celui care în această zi a coborât în lumea strigoilor, pentru a se alătura strămoșilor lui. În cele din urmă, apărătorii și-au aruncat armele și au luat-o la fugă țipând în bezna tot mai deasă.

Lui Dresyl îi fierbea sângele-n vine. O furie răzbunătoare îl cuprinsese. Îl văzuse pe Marele Afardl ucis lângă el – pe la spate – de mâna unei femei!

•

— Asta a fost draga mea bunică, strigă Aoz Roon și râsete și urale se înălțară în toate părțile. Curajul n-a lipsit niciodată din familia noastră. Suntem neamul din Embruddock, nu din Oldorando.

Dresyl abia mai putea fi recunoscut din cauza furiei. Se făcuse negru la față. Le-a ordonat tovarășilor lui să-i hăituiască și să-i ucidă pe toți bărbații care supraviețuiseră în Embruddock. Femeile urmau să fie adunate în grajd, chiar în acest turn, prieteni. Ce zi îngrozitoare a fost aceea în cronicile noastre…

Dar bărbații victorioși conduși de Yuli l-au luat cu forța pe Dresyl și i-au zis că vărsarea de sânge trebuie să înceteze. Omorurile aduceau amărăciune. De a doua zi, toți trebuiau să trăiască în pace, să formeze un trib puternic, altfel nu aveau să rămână destule suflete ca neamul lor să supraviețuiască.

Aceste vorbe înțelepte nu însemnau nimic pentru Dresyl. S-a zbătut în mâinile celor care îl țineau până când Baruin a adus o găleată cu apă rece și a aruncat-o peste el. Apoi a căzut ca într-un leșin și a dormit acel somn fără vise care vine după o bătălie.

Baruin i-a spus lui Yuli: „Dormi și tu, împreună cu Dresyl și cu ceilalți. Eu o să stau de pază, în caz că suntem surprinși de un contraatac”.

Dar Micul Yuli nu reușea să adoarmă. Nu i-a spus nimic lui Baruin, dar fusese rănit și era în pragul delirului. Se simțea la un pas de moarte și a plecat clătinându-se, ca să moară sub cerul

lui Wutra, pe care Freyr se pregătea deja să urce, pentru că era al treilea pătrar. A pășit pe strada principală, unde iarba creștea aspră printre șiroaiele de noroi. Zorii lui Freyr aveau culoarea noroiului, iar Yuli a văzut un câine hoitar plecând pe furiș, cu burta plină, de lângă cadavrul unuia dintre vânătorii lui. S-a rezemat de un perete sfărâmicios, respirând adânc.

Pe partea cealaltă se afla templul – în ruină atunci, ca și acum. S-a uitat lung, fără să înțeleagă, la ornamentațiile gravate în piatră. Amintiți-vă, în zilele acelea, înainte ca Loil Bry să-l civilizeze, Yuli era aproape un barbar. Șobolanii rodeau în pragul ușii ca să intre. S-a apropiat de templu, auzind doar un foșnet. În mână ținea o sabie luată de la un adversar căzut – o armă mai bună decât oricare alta pe care-o avusese vreodată, făurită dintr-un metal întunecat, de bună calitate, aici, în forjele noastre. Pe aceasta o ținea în față când a lovit ușa cu piciorul.

Înăuntru se încăierau scroafe și capre de lapte priponite. Pe atunci, acolo erau depozitate uneltele folosite la câmp. Uitându-se în jur, Yuli a văzut o trapă și a auzit voci în surdină.

Apucând inelul de fier, a săltat trapa. Jos, în puțul de întuneric de sub picioarele lui, ardea și fumega o lampă.

„Cine-i acolo?”, a strigat cineva. O voce de bărbat și mă aștept să știți a cui era.

Era Wall Ein Den, pe atunci Domnul Embruddockului, pe care ni-l amintim bine cu toții. Vi-l puteți închipui, înalt și drept, deși nu mai era tânăr, cu mustață lungă și neagră și fără barbă. Toți îi pomenesc ochii, care puteau să-i facă și pe cei mai curajoși să-și plece privirea, și chipul arătos, într-un fel aprig, care la vremea lui smulgea lacrimi femeilor. Aceasta a fost întâlnirea istorică dintre bătrânul lord și Micul Yuli.

Micul Yuli a coborât încet treptele până la el, aproape ca și cum l-ar fi recunoscut. Unii dintre meșterii breslelor erau acolo, împreună cu Domnul Wall Ein, dar n-au îndrăznit să vorbească în timp ce Yuli cobora, foarte palid, strângându-și în mână sabia.

Lordul Wall Ein Den a spus:

„Dacă ești sălbatic, treaba ta este să ucizi, și-ai face mai bine să începi chiar acum. Îți ordon să mă ucizi pe mine primul”.

„Ce altceva meritați dacă vă ascundeți într-o pivniță?”

„Suntem bătrâni și lipsiți de putere într-o luptă. Pe vremuri era altceva”.

S-au înfruntat. Nu a mișcat nimeni.

Cu mare efort, Yuli a început să vorbească și i se părea că vocea îi vine de la mare distanță.

„Bătrâne, de ce lași orașul ăsta mare atât de prost păzit?”

Lordul Wall Ein i-a răspuns cu tonul lui autoritar obișnuit:

„N-a fost întotdeauna așa, altfel tu și oamenii tăi ați fi avut parte de o altfel de primire, cu armele voastre prăpădite. Cu multe secole în urmă, ținutul Embruddockului era mare, întinzându-se către nord până la munții Quzint și spre sud aproape până la mare. Apoi a domnit Marele Rege Denniss, dar a sosit frigul și a distrus ceea ce el clădise. Acum suntem mai puțini decât am fost vreodată, pentru că numai anul trecut, în primul sfert, am fost atacați de fagorii albi călărind ca vântul pe animalele lor uriașe. Mulți dintre luptătorii noștri cei mai buni, inclusiv fiul meu, au fost uciși apărând Embruddockul, iar acum se cufundă către bolovanul originar”.

A oftat și a adăugat:

„Poate că ai citit legenda cioplită pe clădirea asta, dacă știi să citești. Scrie: *Mai întâi fagorii*, *apoi oamenii*. Pentru legenda asta și pentru alte motive, clerul nostru a fost ucis acum două generații. Oamenii trebuie să fie primii, totdeauna. Și totuși, mă întreb uneori dacă profeția n-o să se adeverească”.

Micul Yuli a auzit vorbele lordului ca prin vis. Când a încercat să răspundă, niciun cuvânt n-a ieșit de pe buzele lui lipsite de sânge și a simțit puterea scurgându-i-se din măruntaie.

Unul dintre bătrâni, pe un ton între milă și dispreț, a observat: „Tânărul e rănit”.

În timp ce Yuli înainta clătinându-se, ei s-au dat înapoi. În spatele lor se afla o arcadă joasă cu un pasaj ce mergea dincolo de ea, slab luminat printr-un grilaj de deasupra. Nefiind în stare să se oprească, acum, că se pusese în mișcare, Yuli a pășit prin pasaj târându-și picioarele. Cunoașteți senzația, ca atunci când ești beat – ca acum.

Era umezeală în pasaj și cald. A simțit arșița pe obraz. Pe o parte se afla o scară de piatră. Nu înțelegea unde ajunsese, iar simțurile îl părăseau.

Iar pe scări a apărut o tânără femeie, ținând un sfeșnic dinainte. Era mai frumoasă decât cerul. Chipul său plutea nesigur în fața ochilor lui.

— Era bunica mea! exclamă Laintal Ay, pe un ton strident și plin de mândrie.

Ascultase plin de emoție și fu nedumerit când toată lumea râse.

•

Pe atunci, doamna nici nu se gândea la venirea pe lume a vreunui mic Laintal Ay. S-a uitat la Micul Yuli cu ochii mari și i-a zis ceva ce el nu a putut înțelege.

A încercat să răspundă. Vorbele nu voiau să-i iasă pe gât. Genunchii i s-au îndoit. S-a lăsat pe podea. Apoi s-a prăbușit cât era de mare și toți de acolo l-au crezut mort.

•

În acest moment palpitant, povestitorul lăsă loc unui vorbitor mai bătrân, a cărui abordare era mai puțin dramatică.

•

Wutra a socotit atunci nimerit să-i cruțe viața lui Yuli. Dresyl a preluat comanda, în timp ce vărul-fratele lui își revenea de pe urma rănii. Cred că Dresyl se simțea rușinat de setea lui de sânge și avea grijă acum să se poarte mai civilizat, aflându-se printre oameni civilizați ca noi. Se poate și să-și fi adus aminte de bunătatea tatălui său, Sar Gotth, și de blândețea mamei lui, Iyfilka, ucisă de turma de fagori pe care o ura atât de tare. Dresyl a pus stăpânire pe Turnul lui Prast, unde aveam obiceiul să depozităm sare, și a locuit la etaj. Dădea ordine ca un comandant adevărat, în timp ce Yuli zăcea în pat, într-o cameră mică de dedesubt.

La vremea aceea, multă lume, inclusiv eu, nu-l plăcea pe Dresyl și-l trata ca pe un simplu invadator. Detestam să ni se dea ordine. Și totuși, când am înțeles ce intenții avea, am cooperat cu el și i-am apreciat neîndoielnicele calități. În acele vremuri, noi, cei din Embruddock, eram demoralizați. Dresyl ne-a redat spiritul războinic și a construit apărarea orașului.

•

— Tatăl meu a fost un om mare și provoc la luptă pe oricine îndrăznește să-l vorbească de rău, strigă Nahkri sărind în picioare și agitându-și pumnul în aer. Îl agită atât de tare, încât aproape căzu pe spate, iar fratele lui fu nevoit să-l prindă.

•

Nimeni nu vorbește împotriva lui Dresyl. Din vârful turnului său, acesta putea observa tărâmurile din jur: terenul mai înalt către nord, de unde venise el, cel jos către sud, gheizerele și izvoarele, pe atunci străine pentru el. Era impresionat în mod

deosebit de Fluierarul-Ceas, splendidul nostru gheizer, țâșnind și șuierând ca un vânt al diavolului.

Îmi aduc aminte că m-a întrebat despre cilindrii uriași, cum îi numea el, risipiți peste tot pe unde vedeai cu ochii. Nu văzuse niciodată până atunci rajabarali. Pentru el, arătau ca niște turnuri ale unui magician, plate în vârf, făcute dintr-un lemn ciudat. Deși nu era prost, nu știa că sunt arbori.

Era un om căruia îi plăcea să facă, nu să privească. A ordonat unde să fie găzduit tribul lui de la lacul înghețat, alocând drept locuințe diferite turnuri. Aici a arătat o înțelepciune pe care am putea s-o urmăm cu toții, Nahkri. Deși mulți au bombănit la vremea aceea, Dresyl a avut grijă ca oamenii lui să locuiască împreună cu ai noștri. N-a îngăduit nicio încăierare și a împărțit totul corect. Regula asta, împreună cu toate celelalte, a făcut să trăim în bună vecinătate.

În timp ce îndruma familiile spre locuințe, a pus să fie numărați toți. Nu știa să scrie, dar breslașii noștri au ținut socoteala pentru el. Vechiul trib de aici număra patruzeci și unu de bărbați, patruzeci și cinci de femei și unsprezece copii mai mici de șapte ani. În total, nouăzeci și șapte de oameni. Șaizeci și unu de oameni de la lacul înghețat supraviețuiseră bătăliei, ceea ce ridica numărul total la o sută cincizeci și opt de oameni. Un număr bunicel. Copil fiind, m-am bucurat să am ceva mai multă viață prin jur. După atâtea morți, vreau să zic.

I-am spus lui Dresyl:

„O să-ți placă în Embruddock”.

„Acum se cheamă Oldorando, băiete”, mi-a răspuns el.

Încă îmi aduc aminte cum s-a uitat la mine.

— Să auzim mai multe despre Yuli, strigă cineva, riscând ca mânia lui Nahkri și a lui Klils să se abată asupra lui.

Vânătorul se așeză, suflând greu, și un bărbat mai tânăr îi luă locul.

•

Micul Yuli s-a refăcut încet după rană. A reușit să facă plimbări scurte împreună cu vărul-fratele lui și să cerceteze teritoriul în care se aflau, ca să vadă cum să vâneze și cum să-l apere mai bine.

Își petreceau serile vorbind cu bătrânul lord. Acesta încerca să-i învețe istoria ținutului nostru, dar cei doi nu se arătau întotdeauna interesați. Vorbea despre secolele de istorie de

dinainte de lăsarea frigului. Povestea cum turnurile au fost construite cândva din lut ars și din lemn, pe care oamenii primitivi le-au folosit în vremuri călduroase. Apoi piatra a înlocuit lutul, dar s-a respectat aceeași arhitectură de nădejde. Iar piatra a rezistat multe secole. Existau pasaje subterane, al căror număr, în vremurile mai bune, fusese mult mai mare.

Le-a povestit despre amărăciunea Embruddockului, despre faptul că ajunsese doar un cătun. Odată, aici se înălța un oraș nobil, iar locuitorii lui stăpâneau cale de mii de kilometri. Se spune că nu existau fagori de care să-ți fie frică în zilele acelea.

Iar Yuli și vărul-fratele lui, Dresyl, pășeau prin camera bătrânului lord, ascultându-l, încruntându-se și discutând aprins, fără să fie lipsiți de respect. Au întrebat despre gheizere, ale căror izvoare fierbinți ne dau căldură. Bătrânul lord le-a spus totul despre Fluierarul-Ceas, simbolul nostru statornic al speranței.

Le-a povestit cum Fluierarul-Ceas a erupt cu punctualitate din oră în oră, încă de la începutul timpului. E ceasul nostru, nu-i așa? N-avem nevoie de străjeri pe cer.

Fluierarul-Ceas îi ajută pe mai-marii așezării să țină evidențe scrise, așa cum sunt obligați să țină meșterii breslelor. Verii-frați fură uimiți să afle cum împărțim ora în patruzeci de minute și minutul într-o sută de secunde, așa cum ziua conține douăzeci și cinci de ore, iar anul patru sute optzeci de zile. Noi învățăm asemenea lucruri încă din brațele mamei. Au învățat și că era anul 18 după calendarul domnesc; optsprezece ani cârmuise bătrânul nostru lord. Nu existau asemenea rânduieli lângă lacul înghețat de unde veniseră ei.

Băgați de seamă că nu spun niciun cuvânt împotriva verilor-frați. Așa barbari cum erau, în curând deprinseră sistemul nostru de făuritori, cu cele șapte bresle, fiecare ocupându-se de câte o artă – cei mai buni erau făuritorii în metal, cărora, sunt mândru să spun fără să mă laud, le aparțin și eu. Meșterii fiecărei bresle făceau parte pe atunci din sfatul lordului, ca și acum. Deși, după părerea mea, ar trebui să fie doi reprezentanți din breasla făuritorilor în metal, pentru că, fără îndoială, noi suntem cei mai importanți.

•

Însoțit de ghionturi și de râsete, rathelul fu trecut din nou din mână-n mână, iar o femeie trecută de vârsta mijlocie continuă

legenda.

•

Acum o să vă depăn o poveste cu mult mai interesantă decât scrisul sau socoteala timpului. O să întrebați ce s-a întâmplat cu Micul Yuli după ce rana a început să i se vindece. Ei bine, o să vă spun în câteva cuvinte. S-a îndrăgostit – și asta s-a dovedit mai rău decât rana, pentru că bietul de el nu s-a mai vindecat niciodată.

Bătrânul nostru domn Wall Ein, cu înțelepciune, își ținea fiica – pe răsfățata Loil Bry Den, pe care am văzut-o atât de zbuciumată azi – departe de necazuri. A așteptat până când a fost sigur că invadatorii nu erau oameni răi. Loil Bry era pe atunci fermecătoare, cu un trup bine clădit, destul pentru ca un bărbat să aibă pe ce pune mâna, și un mers de regină, pe care vi-l aduceți cu toții aminte. Așa că bătrânul nostru domn i-a prezentat-o într-o zi Micului Yuli, sus, în camera lui.

Yuli o mai văzuse o dată, în noaptea aceea groaznică a bătăliei, când, așa cum am auzit, aproape că a murit din cauza rănii. Da, aceasta era frumusețea cu ochi negri, cu pomeți de fildeș și buze ca o aripă de pasăre de care a pomenit prietenul nostru. Era o adevărată frumusețe în vremea aceea, pentru că, din câte știu, femeile de la lacul Dorzin nu erau prea arătoase. Trăsăturile lui Loil Bry erau precis desenate pe pielea ei catifelată, iar buzele acelea, atât de perfect curbate, erau pictate în culoarea delicată a scorțișoarei. Ca să vă spun adevărul, semăna puțin cu mine cea din tinerețe.

Așa era Loil Bry când a zărit-o Yuli prima oară. Era cea mai mare minune a orașului. O fată dificilă, singuratică – oamenii n-o prea simpatizau, dar mie îmi plăcea felul ei de-a fi. Yuli era copleșit. Căuta mereu ocazii să fie singur cu ea – fie afară, fie, încă și mai bine, izolați în camera ei din Turnul Mare, unde locuiește până-n ziua de azi, cu fereastra aceea de porțelan. Era ca și cum i-ar fi provocat febră. Nu reușea să se controleze deloc în prezența ei. Obișnuia să facă pe grozavul, să se laude și să înjure în fața fetei, făcându-se de râs de-a binelea. Mulți bărbați procedează așa, dar la un moment dat își revin, desigur.

Cât despre Loil Bry, stătea ca un cățeluș și privea zâmbind cu pometii ei înalți și cu mâinile strânse în poală. Bineînțeles, ea îl încuraja, nu-i nevoie s-o spunem. Purta o rochie lungă și grea, împodobită cu mărgele, nu cu blănuri, ca noi, ceilalți. Am auzit

că purta blănuri pe dedesubt. Dar rochia aceea era extraordinară și îi ajungea aproape până la pământ. Mi-ar plăcea o rochie ca aceea…

Felul în care vorbea era un amestec de poezie și de enigme. Yuli nu auzise nimic asemănător la lacul Dorzin. Îl zăpăcea. Se umfla și mai mult în pene. Se lăuda ce vânător era el, când ea l-a întrerupt, cu vocea muzicală pe care i-o știți:

„Ne trăim viața în diferite etape ale beznei. Ar trebui să le ignorăm sau să le explorăm?”

El n-a făcut altceva decât să se holbeze la ea, cum stătea acolo, arătând fermecătoare în veșmântul ei de pânză. Avea mărgele cusute pe rochie, după cum am zis, mărgele frumoase. El a întrebat dacă era întuneric în camera ei. Ea a râs de el.

„Unde crezi tu că e locul cel mai întunecat din univers, Yuli?”

Bietul prostănac a răspuns:

„Am auzit că Pannovalul acela de departe e întunecat. Marele nostru strămoș, al cărui nume îl port, venea din Pannoval și spunea că acolo era întuneric. Zicea că era sub un munte, dar nu cred așa ceva. Era doar un fel de a vorbi în vremurile acelea”.

Loil Bry își privea vârfurile degetelor, care se odihneau ca niște mărgele mici și roz în poala acelei rochii minunate.

„Eu cred că locul cel mai întunecat din univers este înăuntrul craniilor de om”.

Îl pierduse cu totul. Grozav îl mai făcuse de râs. Totuși, trebuie să fiu atent ce spun despre morți, nu-i așa? Era puțin nesigur…

Îl tot năucea cu vorbe romantice. Știți ce obișnuia să-i zică?

„Te-ai gândit vreodată că știm cu mult mai multe decât putem spune vreodată?”

E adevărat, nu-i așa?

„Îmi doresc pe cineva căruia să-i pot spune totul, cineva pentru care vorbele sunt ca marea pe care să plutească. Atunci mi-aș înălța pânza întunecată…”

Nu știu ce i-a mai spus după aceea.

Iar Yuli stătea treaz în pat, cu mâna la rană și cine știe pe unde altundeva, gândindu-se la această femeie magică, la frumusețea ei și la cuvintele ei tulburătoare, „… cineva pentru care vorbele sunt ca marea pe care să plutească…” Recunoștea chiar și felul în care era formulată fraza. Tânjea să fie pe marea

aceea, plutind cu ea, oriunde.

•

— Ajunge cu aiurelile tale femeiești, strigă Klils străduindu-se să se ridice în picioare. I-a făcut farmece, așa a zis tata. El ne-a povestit și despre lucrurile bune pe care le-a făcut unchiul Yuli la început, înainte ca Loil Bry să-l prostească.

Iar povestea fu continuată de Klils…

•

Micul Yuli a ajuns să cunoască fiecare colțișor din Oldorando în timp ce rana lui se vindeca. A văzut cum era așezat, cu turnul cel mare la un capăt al străzii principale și cu templul cel vechi la celălalt. Între ele, casa femeilor, casele vânătorilor pe o parte și turnurile breslelor pe cealaltă parte. Ruinele erau ceva mai departe. A văzut cum toate turnurile noastre sunt încălzite cu ajutorul țevilor de piatră prin care curge apă fierbinte de la izvoare. Astăzi, n-am putea construi ceva nici pe jumătate atât de minunat.

Când a văzut cum era locul, a văzut și cum ar trebui să fie. Cu ajutorul tatălui meu, Yuli a proiectat cele mai bune fortificații, așa încât așezarea să nu mai poată fi atacată – în special de către fagori. Ați auzit cum fiecare a fost pus să înalțe movile de pământ cu un șanț în exterior și o palisadă solidă deasupra. Era o idee bună, deși i-a costat câteva bătături. Au fost instruiți și postați paznici permanenți la cele patru colțuri ale așezării, așa cum sunt și acum. Asta a fost isprava lui Yuli și a tatălui meu. Paznicii au primit câte un corn în care să sufle în caz de atac – același corn pe care-l folosim și azi.

S-a pus la punct și vânătoarea, ca și paza. Oamenii aproape mureau de foame înainte de unirea triburilor. După ce tot orașul a fost fortificat, Dresyl, tatăl meu, a pus vânătorii să crească o rasă potrivită de câini de vânătoare. Celelalte animale mâncătoare de cadavre puteau fi ținute la distanță. Haitele de câini de vânătoare puteau să doboare vânatul și să alerge mai repede decât noi. N-a fost cine știe ce succes, dar am putea încerca iarăși cândva.

Ce altceva? Breslele au putut să-și completeze rândurile. Cei care fac vopsele au recrutat câțiva copii dintre nou-veniți. S-au făcut căni și farfurii noi pentru toată lumea, dintr-un depozit de lut despre care știau numai ei. S-au făcut mai multe săbii. Toată lumea trebuia să lucreze pentru binele comun. Nimeni nu mai

flămânzea. Tatăl meu se spetea muncind. Voi, bețivanilor, ar trebui să vă aduceți aminte de Dresyl atunci când îl cinstiți pe fratele lui. A fost mult mai bun decât el. A fost, a fost.

•

Bietul Klils izbucni în lacrimi. Alții începură și ei să plângă, sau să râdă, sau să se certe. Aoz Roon, clătinându-se și el un pic sub povara rathelului pe care-l băuse, îi înșfăcă pe Laintal Ay și pe Oyre și-i înghionti să se ducă în pat, la adăpost.

Aruncă o privire tulbure la fețele lor ascultătoare, încercând să gândească. Cândva, în cursul istorisirii legendei trecutului care semăna cu un vis, fusese hotărât viitorul domniei din Oldorando.

III

UN SALT DIN TURN

În ziua ce a urmat înmormântării Micului Yuli și după comemorările care au marcat evenimentul, toată lumea trebui să se întoarcă la lucru, ca de obicei. Gloriile și greutățile trecute fură uitate deocamdată de toți, în afară poate de Laintal Ay și de Loilanun, cărora Loil Bry avea grijă să le aducă mereu aminte de trecut. Când nu plângea, femeii îi plăcea să evoce zilele mai fericite ale tinereții ei.

Ca și atunci, în camera ei atârnau încă tapiserii care le aparținuseră străbunilor. Conducte de apă fierbinte încă bolboroseau sub podele. Fereastra de porțelan sclipea și încă exista un loc pentru uleiuri, pudre și parfumuri. Dar nu mai exista niciun Yuli, și chiar și Loil Bry se șubrezise de bătrânețe. Moliile atacaseră tapiseriile. Nepotul ei creștea.

Dar înainte să vină pe lume Laintal Ay – în zilele când dragostea reciprocă a bunicilor lui înflorea – avusese loc un incident aparent banal, care, prin consecințele lui, era menit să lase o amprentă dezastruoasă asupra lui Laintal Ay și chiar asupra Embruddockului: moartea unui fagor.

Când rana i s-a vindecat, Micul Yuli a luat-o de nevastă pe Loil Bry. A fost ținută o ceremonie menită să sublinieze marea schimbare care se întâmplase în Embruddock, pentru că prin această însoțire se uneau în mod simbolic cele două triburi. S-a căzut de acord ca bătrânul lord Wall Ein, Yuli și Dresyl să conducă Oldorando ca un triumvirat. Iar înțelegerea merse bine, pentru că toată lumea trebuia să muncească din greu împreună ca să supraviețuiască.

Dresyl muncea fără-ncetare. Își luă de nevastă o fată subțirică al cărei tată era făurar de săbii; fata cânta cu voce frumoasă și avea o privire galeșă. Numele ei era Dly Hoin Den. Povestitorii nu spuneau niciodată că Dresyl a fost curând dezamăgit de ea; nici că o parte din ceea ce-l atrăsese la început pe Dresyl la acea fată fusese faptul că aceasta era o membră drăgălașă, dar anonimă a noului trib în care dorea să se integreze. Pentru că,

spre deosebire de vărul-fratele lui, Yuli, vedea în spiritul de echipă cheia supraviețuirii. Munca lui nu era niciodată doar pentru el; nici, într-un anumit sens, Dly Hoin.

Dly Hoin îi dărui lui Dresyl doi băieți, pe Nahkri și, un an mai târziu, pe Klils. Deși nu putea să petreacă decât puțin timp împreună cu ei, Dresyl își iubea fiii nespus, revărsând asupra lor dragostea părintească ce-i fusese refuzată prin moartea părinților lui, Iyfilka și Sar Gotth. Le povesti băieților și prietenilor lor o mulțime de legende legate de stră-străbunicul lor, Yuli, preotul din Pannoval, învingătorul unor zei ale căror nume erau acum uitate. Dly Hoin îi învăță bazele scrierii, dar nimic mai mult. Sub îndrumarea tatălui lor, băieții deveniră vânători destul de buni. Casa lor era întotdeauna plină de larmă și de vânzoleală. Din fericire, tatăl lor iubitor nu avu niciodată ochi să vadă latura burlescă a fiilor lui – mai pronunțată la Nahkri.

Ca pentru a contrazice previziunile celor care afirmaseră că verii-frați aveau să cunoască una și aceeași soartă, Micul Yuli se cufundă în gânduri în aproape aceeași măsură în care Dresyl se lăsase absorbit de comunitate.

Sub influența lui Loil Bry, Yuli deveni tot mai pașnic, iar vânătoarea îl interesa din ce în ce mai puțin. Simțea ostilitatea comunității față de Loil Bry, cu ideile ei exotice, și se ținea departe de oameni. Stătea în turnul cel mare și lăsa vijeliile să bată pe-afară. Soția lui și bătrânul ei tată îl învățară multe lucruri misterioase, atât despre lumea care fusese în trecut, cât și despre lumea de dedesubt.

Așa s-a întâmplat că Micul Yuli s-a îmbarcat pe acea mare de vorbe pe care pânzele întunecate ale lui Loil Bry pluteau libere și a pierdut complet din ochi pământul.

•

Pentru că vorbim de lumea de dedesubt, într-o zi, în al doilea sfert al anului, Loil Bry îi spuse Micului Yuli, fixându-l cu ochii ei sclipitori:

— Minunea mea, în mintea ta ții legătura cu amintirea părinților tăi. Îi vezi câteodată ca și cum ar păși încă pe pământ. Închipuirea ta are puterea de a invoca lumina uitată în care umblau. Și totuși, aici, în acest tărâm al nostru, avem o metodă de a comunica direct cu cei care s-au dus înaintea noastră. Ei trăiesc încă, afundându-se în lumea de dedesubt către

bolovanul primordial, și putem ajunge la ei, așa cum un pește se scufundă să se hrănească pe fundul râului.

El îi răspunse murmurând:

— Mi-ar plăcea să vorbesc cu tatăl meu, Orfik, acum, că am ajuns la vârsta maturității. I-aș povesti despre tine.

— Și noi îi prețuim pe minunații noștri părinți, și pe părinții lor, care aveau putere de uriași. Vezi turnurile în care locuim. Noi nu le putem construi, însă părinții noștri au putut. Vezi cum apa fierbinte din adâncuri a fost captată în țevi ca să ne încălzească turnurile. Noi nu stăpânim această artă, însă părinții noștri au stăpânit-o. Au dispărut de sub ochii noștri, și totuși există ca strigoi și spectre.

— Învață-mă despre lucrurile astea, Loil Bry.

— Pentru că ești iubitul meu și îmi sare inima când te privesc, o să te învăț să vorbești direct cu tatăl tău și, prin el, cu toți cei din tribul tău care au existat pe pământ.

— Este cu putință să vorbesc chiar și cu stră-străbunicul meu, Yuli din Pannoval?

— Prin copiii noștri, triburile noastre se vor contopi, iubitul meu, așa cum se întâmplă în cazul copiilor lui Dresyl. O să înveți să vorbești cu Yuli și să-i împletești înțelepciunea cu a noastră. Ești mai presus de ceilalți, iubitul meu. Nu ești un simplu membru al tribului, ca prostimea de afară; o să ajungi și mai puternic dacă vorbești direct cu cel dintâi Yuli.

Oricât de mult ar fi ținut Loil Bry la Micul Yuli, pentru că avea nevoie de cineva în jurul căruia să clădească o mare iubire, intuiția îi spunea că avea să aibă și mai multă putere asupra lui dacă-l învăța artele esoterice; sub protecția lui, putea să-și continue lâncezeala ei fastuoasă, așa cum făcuse înainte de invazie.

Oricât de mult ar fi iubit-o Micul Yuli pe această femeie leneșă și inteligentă, își dădea seama că ar putea să-l lege de ea prin asemenea scheme și se hotărî să învețe de la ea tot ce putea și să nu se lase dus de nas. Ceva din temperamentul sau din împrejurările în care se aflau îl aduse, cu toate acestea, în situația de a se lăsa înșelat.

Loil Bry chemă la ea niște învățați, o bătrână și un bătrân. Cu ajutorul lor, îl învăță pe Yuli disciplina legăturii cu părinții. Yuli renunță de tot la vânătoare pentru a contempla; Baruin și ceilalți le făceau rost de mâncare. Începu să exerseze pauk; în

acea stare de transă, spera să întâlnească strigoiul tatălui său, Orfik, și să intre în legătură, prin intermediul strigoiului, cu spectrele, strigoii ancestrali care se cufundau prin lumea de jos către bolovanul primordial din care s-a făcut lumea.

În acea perioadă, Yuli ieșea rareori din turn. Un asemenea comportament, deloc bărbătesc, era un mister în Oldorando.

•

Pe când era doar o fetiță, Loil Bry hoinărise mult prin ținutul din jurul Embruddockului, așa cum avea să facă și nepotul ei, Laintal Ay. Femeia dorea ca Yuli să vadă cu ochii lui cum pietrele care marcau sol-armonicele se înșirau de-a lungul și de-a latul continentului.

Prin urmare, tocmi un bărbat cărunt, cu înfățișare de pasăre de pradă, pe nume Asurr Tal Den. Asurr Tal era bunicul lui Shay Tal, care mai târziu avea să joace un rol important în întâmplări. Loil Bry i-a ordonat lui Asurr Tal să-l ducă pe Yuli în ținuturile de la nord-est de Oldorando. Acolo stătuse ea cândva, privind cum ziua se transformă în zi-obscură, iar ziua-obscură într-o scurtă noapte, și simțise pulsul lumii curgându-i prin vene.

Așa că Asurr Tal îl duse pe Yuli pe jos, într-un anotimp îndurător. Era un început de iarnă, când Batalix se înălța bine către sud-est, strălucind acolo singur vreme de mai puțin de un minut – un interval care se micșora cu fiecare zi –, înainte ca al doilea străjer să răsară și el. Bătea vântul, dar cerul era limpede, ca de alamă. Deși Asurr Tal era un om taciturn și cam cocârjat, reuși să parcurgă distanța mai bine decât Yuli, care își ieșise din formă. Bărbatul îl făcu pe Yuli să nu bage în seamă lupii din depărtare și să cerceteze în termenii artei esoterice tot ceea ce vedea. Asurr Tal îi arătă stâlpii de piatră, asemănători cu cei care se aflau lângă lacul Dorzin. Stâlpii singuratici, ridicați în locuri sălbatice, erau însemnați fiecare cu simbolul unei roți cu un inel în centru, și două linii care legau inelul de roată. Îi explică semnificația pe un ton melodios.

Îi povesti că pe stâlpi era un simbol în care puterea radia dintr-un centru către o circumferință, așa cum radiază puterea de la strămoși la urmași, sau de la spectre, prin intermediul strigoilor, până la cei vii. Stâlpii marcau sol-armonicele. Toți bărbații și toate femeile din toate timpurile se născuseră pe o armonică sau pe alta. Puterea din sol-armonice varia în funcție de anotimp, stabilind dacă pruncii se nășteau băieți sau fete.

Sol-armonicele se întindeau peste tot până când ajungeau la mările îndepărtate. Oamenii trăiau cel mai fericiți când se supuneau propriilor lor sol-armonice.

Numai când erau îngropați pe sol-armonicele lor corecte puteau spera, odată deveniți strigoi, să comunice cu copiii lor vii. Iar aceștia, când venea vremea să pornească în călătoria către lumea de dedesubt, trebuia și ei să fie puși de-a lungul sol-armonicei potrivite.

Îndoindu-și mâna ca și când ar fi fost o seceră, bătrânul Asurr Tal reteză aerul în direcția dealurilor și a văilor din jurul lor.

— Adu-ți aminte de regula asta simplă și vei putea lua legătura cu părinții tăi. Cuvintele devin tot mai slabe, ca un ecou de-a lungul văilor din munți, de la o generație care dispare la următoarea, prin toate tărâmurile morților, care îi întrec la număr pe cei vii, așa cum păduchii îi întrec la număr pe oameni.

În timp ce Micul Yuli privea coasta golașă a muntelui, se simți invadat de un sentiment puternic de repulsie față de acele învățături. Nu cu multă vreme în urmă, nu-l interesau decât cei vii și se simțea liber.

— Treaba asta cu vorbitul cu morții..., spuse el apăsat. Cei vii n-ar trebui să aibă nimic de-a face cu morții. Locul nostru e aici, pe pământul acesta.

Bătrânul chicoti, îl prinse cu familiaritate pe Yuli de mâneca îmblănită și arătă în jos.

— Așa s-ar zice, așa s-ar zice. Din nefericire, legea existenței e aceea că locul nostru este atât aici, cât și dedesubt, printre pietrele din adâncuri. Trebuie să învățăm să folosim strigoii în avantajul nostru, așa cum facem cu animalele.

— Morții ar trebui să-și vadă de-ale lor.

— Ah, păi... cât despre asta, într-o zi o să mori și tu. În plus, doamna Loil Bry dorește să înveți lucrurile astea, nu-i așa?

Yuli ar fi vrut să urle: „Urăsc morții și nu vreau nimic de la ei”. Dar își înghiți vorbele și nu spuse nimic. Și astfel fu pierdut.

•

Deși a învățat să îndeplinească ritualurile legăturii cu părinții, Micul Yuli n-a reușit niciodată să comunice cu tatăl lui, cu atât mai puțin cu primul Yuli. Morții nu-i răspundeau. Loil Bry îi explica situația spunându-i că părinții lui fuseseră îngropați într-o sol-armonică incorectă. Nimeni nu înțelegea pe deplin misterele lumii de dedesubt. Încercând să înțeleagă mai multe,

fu prins și mai mult în mrejele soției lui.

În tot acest timp, Dresyl muncea pentru comunitate, sfătuindu-se cu bătrânul lord. Nu și-a pierdut niciodată afecțiunea pentru Yuli, punându-i chiar pe cei doi băieți ai lui să studieze câte ceva din înțelepciunea pe care-o propovăduia ciudata lor mătușă. Dar nu-i lăsa niciodată să stea prea mult în preajma ei, ca nu cumva să fie fermecați.

•

La doi ani după nașterea lui Nahkri, fiul lui Dresyl, Loil Bry îi dărui Micului Yuli o fiică. Îi dădură numele de Loilanun. Cu ajutorul moașei, Loilanun se născu în turn, sub fereastra de porțelan.

Loil Bry, ajutată de Yuli, îi făcu fiicei lor un cadou special, îi dădură ei, și prin intermediul ei întregului Oldorando, un calendar.

Din cauza abaterilor apărute de-a lungul veacurilor, Embruddockul nu avea un singur calendar. Dintre cele trei calendare vechi, cel mai răspândit era cel așa-numit Domnesc. Calendarul Domnesc număra pur și simplu anii de la înscăunarea ultimului lord. Celelalte două erau învechite, iar unul, Ancipitalul, era considerat sinistru; fusese abandonat din acest motiv, și tot din acest motiv nu dispăruse niciodată întru totul. Calendarul lui Denniss lucra cu numere mari și nu era prea bine înțeles de când preoții fuseseră alungați din oraș.

După aceste calendare vechi, nașterea lui Loilanun cădea, respectiv, în anii 21, 343 și 423. Data nașterii el fu declarată anul trei După Unire. De acum înainte, datele urmau să fie socotite în relație cu numărul de ani de când se întâlniseră Oldorando și Embruddockul.

Populația primi acest dar cu același stoicism cu care afla că prin preajmă trecea o bandă de jefuitori ancipitali.

Într-o dimineață a lui Batalix, când norii erau groși ca o secreție vâscoasă și chiciura păta balustradele străvechi ale așezării, cornii pazei sunară dintr-un turn de la răsărit. Imediat, se stârni agitație și se auziră strigăte. Dresyl ordonă ca toate femeile să fie închise în turnul femeilor, unde multe dintre ele se apucaseră deja de treabă. Adună bărbații, înarmați, la baricade. Băiețeii lui ieșiră în fugă, tremurând de nerăbdare să i se alăture și să se uite spre soarele care răsărea.

În depărtare, în lumina cenușie a zorilor se ivi o mare de

coarne.

Fagorii atacau în forță. Doi dintre numeroșii fagori călăreau pe kaidavi, animalele lor personale. Acestea aveau coarne și erau acoperite de blană roșcată, aspră, suficient de deasă ca să reziste la cel mai năprasnic frig.

În timp ce fagorii asaltau baricadele, Dresyl îl puse pe unul dintre oamenii lui să doboare un mic baraj de pământ construit înainte pentru a zăgăzui apele fierbinți ale unui gheizer. Era bine cunoscut faptul că fagorii urau apa. Un torent fierbinte se revărsă asupra lor, învolburându-se la picioarele atacatorilor și provocând o zăpăceală îngrozitoare în rândurile acestora. Unii dintre vânători țâșniră înainte ca să-și valorifice avantajul.

Unul dintre kaidavi căzu în noroiul galben, dând din copite, și fu ucis de o suliță bine țintită în inimă. Cuprins de panică, celălalt kaidav săltă pe loc, apoi se îndepărtă de baricadă. Era legendarul salt de arc al calului cu coarne, la care puțini oameni fuseseră martori vreodată. Animalul se prăbuși printre luptătorii din Oldorando.

Aceștia ciomăgiră kaidavul până ce animalul își dădu ultima suflare și-l capturară pe călăreț. Multe alte brute fură schilodite cu pietre. Atacatorii se retraseră în sfârșit, iar din tabăra lui Dresyl numai un luptător fusese ucis. Apărătorii așezării erau istoviți. Unii se aruncară în izvoarele fierbinți pentru a-și recăpăta forțele.

Eforturile noastre unite fură răsplătite cu o mare victorie, declară Dresyl. Se învârtea cuprins de un soi de furie, cu fruntea întunecată de glorie, și le striga celor prezenți că acum erau un singur trib și că unirea fusese pecetluită cu sânge. De aici înainte, aveau să lucreze pentru binele comun și urmau să prospere. Femeile se adunară în jur să asculte, șușotind, în timp ce bărbații zăceau întinși, adunându-și puterile. Era anul șase.

Carnea de kaidav era bună. Pentru a sărbători victoria, Dresyl ceru ca după apusul ambilor străjeri să se facă un ospăț. Carcasa de kaidav fu opărită în apele pământului și apoi friptă deasupra focurilor aprinse în piață. Se aduse vin de orz și rathel pentru a sărbători înfrângerea fagorilor.

Dresyl ținu un discurs, la fel ca și bătrânul lord Wall Ein. Se intonară cântece. Omul care era responsabil cu sclavii aduse fagorul capturat în timpul luptei.

Nimeni dintre cei prezenți la ospăț în seara aceea din anul

șase nu avea vreun motiv pentru presimțiri rele. Oamenii își izgoniseră iarăși dușmanii legendari și intenționau să sărbătorească victoria. Festivitățile aveau să cuprindă și execuția prizonierului.

Locuitorii din Oldorando n-aveau de unde să știe ce personaj deosebit era prizonierul lor în rândul rasei ancipitale sau că moartea acestuia va atrage asupra lor și a urmașilor lor o pedeapsă îngrozitoare.

Toată lumea tăcu atunci când monstrul apăru în mijlocul lor, privindu-i cu ochi mari, stacojii. Avea mâinile legate la spate cu o frânghie din piele. Picioarele cornoase loveau neliniștite pământul. În bezna tot mai intensă, părea uriaș, sperietoarea coșmarurilor lor, o creatură născută din somnul agitat al zilei obscure. Era acoperit cu blană mițoasă albă, pătată de noroi și de sânge. Stătea sfidător în fața oamenilor care-l capturaseră, degajând un miros pătrunzător, cu capul osos, împodobit cu două coarne lungi, ieșit în față dintre umeri. Substanța albă și groasă îi urca prin despicăturile nărilor, mai întâi printr-una, apoi prin cealaltă.

Această brută purta podoabe stranii. Pieptarul lat, lucrat din piele, îi era legat în jurul corpului; pintenii de la glezne și de la încheieturile mâinilor aveau țepi proeminenți. Coarnele elegant șlefuite aveau vârfurile acoperite cu metal. Se așezau ca un harnașament pe craniul gigantic, ajungând cu două proeminențe într-un punct din mijlocul frunții, între ochi, curbându-se în spatele urechilor și unindu-se într-un model complicat sub maxilar, ca pentru a-i cuprinde fălcile lungi și osoase.

Baruin păși înainte și spuse:

— Vedeți ce-am reușit să facem luptând împreună? Am capturat un șef. Judecând după ceea ce poartă pe cap, bestia asta conduce o ceată. Uitați-vă bine la el, voi, cei tineri, care n-ați văzut niciodată până acum un fagor de aproape, pentru că sunt dușmanii noștri cei mai mari, atât în zilele în care domnește bezna, cât și în cele în care este lumină.

Mulți dintre vânătorii tineri făcură un pas în față și traseră de părul încâlcit al creaturii. Aceasta rămase nemișcată și lăsă să-i scape un vânt ca un tunet. Tinerii se dădură înapoi, speriați.

— Fagorii își organizează turmele în cete, explică Dresyl. Cei mai mulți vorbesc oloneza. Iau oameni în sclavie și sunt destul

de cruzi ca să-și mănânce prizonierii. Fiind șef, bruta asta înțelege tot ceea ce spunem. Nu-i așa?

Îi trase o palmă pe umărul aspru. Monstrul se uită la el cu răceală.

Bătrânul lord, care stătea lângă Dresyl, vorbi:

— Fagorii masculi se numesc stalluni, iar femelele gillote sau filloce, din câte știu. Masculii și femelele atacă împreună și luptă cot la cot. Sunt făpturi ale gheții și ale întunericului. Marele vostru strămoș Yuli v-a avertizat în privința lor. Sunt aducători de boală și de moarte.

Apoi vorbi fagorul, în limba oloneză, cu o voce răgușită:

— Netrebnici Fii ai lui Freyr, o să vă risipiți înainte de ultima furtună! Lumea asta, așezarea asta ne aparțin nouă, ancipitalilor!

Femeile din mulțime se înspăimântară. Aruncară cu pietre în creatura infernală care vorbea în mijlocul lor și strigară:

— Omorâți-l! Omorâți-l!

Dresyl ridică o mână, arătând cu degetul.

— Târâți-l sus, în vârful turnului ierburilor, prieteni! Urcați-l acolo și faceți-i vânt jos!

— Da, da, răcniră ei.

Imediat, vânătorii mai curajoși se repeziră înainte, înhățară corpul masiv și încăpățânat și îl îmbrânciră cu putere către clădirea cea mai apropiată. Oamenii ovaționau și era zarvă în timp ce copiii alergau strigând în jurul celor mai în vârstă.

Printre acești ștrengari erau și cei doi fii ai lui Dresyl, Nahkri și Klils, care abia învățaseră să meargă în picioare. Pentru că erau atât de mici, putuseră să se strecoare printre picioarele adulților, astfel că ajunseseră lângă piciorul drept al fagorului, care se înălța ca o coloană mițoasă în fața ochilor lor.

— Pune mâna pe el.

— Nu, pune tu.

— N-ai curaj, fricosule!

— Și tu ești fricos!

Întinzându-și degetele durdulii, atinseră împreună piciorul fagorului.

Musculatura puternică a acestuia se mișcă sub stratul de păr. Creatura își ridică piciorul cu trei degete și izbi noroiul.

Deși aceste făpturi monstruoase puteau vorbi limba oloneză, erau departe de a fi umane. Gândurile din tărtăcuțele lor o luau

razna. Vânătorii bătrâni știau că intestinele fagorilor se aflau deasupra plămânilor. Din mersul lor mașinal, se putea vedea cum membrele li se îmbinau diferit față de ale oamenilor; acolo unde ar fi trebuit să aibă coatele și genunchii, fagorii puteau îndoi partea de jos a brațelor și a picioarelor în poziții imposibile. Numai această singură caracteristică era de-ajuns ca să stârnească groaza în inimile puștanilor.

Pentru o clipă, se aflară în contact cu necunoscutul. Își traseră mâinile ca arși – în realitate, temperatura corpului ancipitalilor era mai mică decât a oamenilor – și cei doi poznași se uitară unul la altul cu ochi speriați.

Apoi izbucniră în urlete de frică. Dly Hoin își luă repede băieții în brațe. Dresyl și ceilalți îmbrânciră deja monstrul mai departe.

Deși imensul animal se zbătea în curelele de piele cu care era legat, fu înghiontit pe ușă înăuntrul turnului. Mulțimea agitată din piață asculta zgomotul care avansa în susul clădirii. Un chiot străpunse aerul dens când primul vânător apăru pe acoperiș. În spatele tuturor se frigea carcasa de kaidav, nepăzită; aromele ei se amestecau cu fumul lemnului și umpleau piața rotundă, unde oamenii priveau în sus. Un al doilea chiot, mai puternic decât primul, se auzi când șeful fagorilor se ivi în vârful turnului – o siluetă neagră pe fundalul cerului.

— Faceți-i vânt jos! strigă mulțimea unită prin ură.

Fagorul se zbătu în mâinile oamenilor îngrămădiți în jurul lui. Urlă când îl împunseră cu cuțitele. Apoi, ca și cum și-ar fi dat seama că partida era pierdută, sări pe parapet și rămase pe loc, uitându-se furios în jos, la gloata care se îmbulzea dedesubt.

Cu o ultimă răbufnire de mânie, își rupse curelele cu care era legat. Se aruncă înainte cu brațele întinse, într-un salt puternic ce-l duse departe de turn. Mulțimea încercă prea târziu să se împrăștie. Trupul masiv se prăbuși cu zgomot, zdrobind sub el trei oameni, un bărbat, o femeie și un copil. Copilul fu ucis pe loc. Un vaiet de groază și de disperare se înălță din rândurile celor adunați acolo.

Animalul însă nu muri. Se ridică pe picioarele zdrobite ca să înfrunte săbiile răzbunătoare ale vânătorilor, care îl străpunseră prin blana groasă, prin carnea tare. Fagorul se zbătu până când sângele galben, închegat, se risipi pe pământul bătătorit.

•

În timp ce în piață aveau loc aceste evenimente îngrozitoare,

Micul Yuli stătea în camera lui, cu Loil Bry și micuța lor fiică. Când încercase să se îmbrace și să se alăture celor care luptau, Loil Bry se plânse că nu se simte bine și că are nevoie de prezența lui. Se agățase de el, sărutându-l pe buze cu gura ei palidă, și nu-l lăsase să plece.

După asta, Dresyl începu să-l disprețuiască pe vărul-frate al lui. Dar nu-l omorî, așa cum îi trecuse prin minte, deși erau vremuri crude. Pentru că-și aducea aminte lecția pe care o învățase cândva și își dădea seama că omorul conducea la divizarea triburilor. Când fiii lui au ajuns să domnească, acest lucru a fost uitat.

Răbdarea lui Dresyl – întemeiată pe o prietenie începută în copilărie, înainte ca lui Dresyl să-i crească barba sau să-i apară fire cărunte în ea – se dovedea folositoare pentru comunitate, iar el câștiga și mai mult respect. Iar lucrurile pe care le învăța Yuli cu prețul spiritului lui combativ își arătară roadele în zilele care urmară.

Imediat după șocul provocat de căpetenia fagorilor, comunitatea trecu printr-o altă încercare. O boală misterioasă, însoțită de febră, crampe și erupții pe corp, cuprinse jumătate din populația din Oldorando. Primii care căzură la pat fură vânătorii care împinseseră fagorul din vârful turnului ierburilor. În următoarele zile se merse puțin la vânătoare. Locuitorii Embruddockului fură astfel nevoiți să mănânce porcii domestici și gâștele. O femeie însărcinată muri de febră și toată așezarea fu îndurerată să piardă două vieți prețioase în favoarea lumii de dedesubt. Yuli și Loil Bry, împreună cu fiica lor, scăpară de boală.

În curând, locuitorii se vindecară și viața merse mai departe ca de obicei. Dar veștile uciderii fagorului se răspândiră dincolo de comunitate.

•

O vreme, clima continuă să fie aspră. Vânturile reci pătrundeau prin crăpăturile veșmintelor prost cusute.

Cei doi străjeri, Freyr și Batalix, își continuară nestingheriți mersul pe cer, iar Fluierarul-Ceas continuă să erupă.

Timp de o jumătate de an, străjerii străluciră împreună pe cer. Apoi, orele apusului lor se îndepărtară pe nesimțite, tot mai mult, până când, treptat, Freyr ajunse să domnească pe cer ziua, iar Batalix noaptea; atunci, noaptea abia dacă mai păru

noapte, iar ziua abia dacă era destulă lumină ca să mai fie numită zi. După care străjerii se împăcară iarăși; zilele deveniră luminoase cu ambii aștri pe cer, iar nopțile deveniră întunecate ca smoala.

Într-un sfert de an, când numai stelele sclipitoare priveau de sus către Oldorando, când frigul și bezna stăpâneau cu putere, bătrânul lord Wall Ein Den muri; coborî în lumea de dedesubt, pentru a deveni și el strigoi și pentru a se cufunda către bolovanul primordial.

Încă un an se încheie, apoi altul. O generație se ridică, alta decăzu. Treptat, numărul locuitorilor din Oldorando crescu sub conducerea pașnică a lui Dresyl, în timp ce sorii își îndeplineau deasupra lor îndatoririle de străjeri.

Deși Batalix avea discul cel mai mare, Freyr dădea întotdeauna mai multă lumină și mai multă căldură. Batalix era un străjer bătrân, Freyr – unul tânăr și viguros. De la o generație la alta, niciun om nu putea să spună cu certitudine dacă Freyr se maturiza, dar așa spuneau legendele. Omenirea dăinuia – suferind sau bucurându-se – de la o generație la alta și trăia cu speranța că Wutra o să fie victorios în lumea de deasupra și o să-l susțină mereu pe Freyr.

Aceste legende purtau realitatea înăuntrul lor, așa cum bulbii de floare poartă floarea în miezul lor. Așa că oamenii știau fără să știe că știu.

Cât despre animale și păsări, încă multe la număr, deși din puține specii, simțurile lor erau mai strâns legate de fluctuațiile magnetice ale globului decât erau ale oamenilor. Și ele știau fără să știe că știu. Instinctele le spuneau că o schimbare inevitabilă era deja aproape – se propaga cu siguranță sub pământ, în sângele care curgea în vine, în aer, în stratosferă și în tot ceea ce ținea de biosferă.

•

Deasupra stratosferei plutea o mică lume de sine stătătoare, construită din componente făcute din metale adunate din zăcămintele bogate dintre stele. De pe suprafața Helliconiei, această lume apărea pe cerul nopții ca o stea pâlpâind.

Era Stația Terestră de Observație Avernus.

Sistemul binar format din Freyr și însoțitorul său, Batalix, era urmărit îndeaproape de Avernus. Familiile de pe stație studiau în special Helliconia și făceau acest lucru de mai mult de un An

Mare al lui Freyr – sau al Stelei A, așa cum era cunoscut astrul în stație.

Helliconia prezenta un interes unic pentru oamenii de pe Pământ, cu atât mai mult în această perioadă. Helliconia se rotea în jurul lui Batalix – Steaua B, așa cum îi spuneau pământenii aflați pe stație. Atât soarele, cât și planeta începeau să accelereze pe orbită. Se aflau încă la o depărtare de peste șase sute de ori mai mare decât cea dintre Pământ și steaua lui. Dar distanța se micșora cu fiecare săptămână.

Planeta era acum la câteva secole depărtare de apoastru, punctul cel mai rece al orbitei lui. Pe coridoarele Stației de Observație se simțea entuziasmul; cu toții puteau descifra mesajul din graficele tot mai favorabile de temperatură.

IV

EVOLUHIFAVORABILEALETEMPERATURII

Copiii merg sau nu pe urmele părinților. Laintal Ay crescu știindu-și mama drept o femeie tăcută, cu aplecare spre studiu și izolare, la fel cum fuseseră mama și tatăl ei. Dar Loilanun nu se purtase întotdeauna așa. Era altfel înainte ca viața s-o înfrângă.

În adolescență, respinsese ocrotirea blajină oferită de Loil Bry și de Micul Yuli. Țipa la ei că detestă izolarea camerei lor, din care, pe măsură ce îmbătrâneau, se hotărau tot mai rar să iasă. După o ceartă violentă, îi părăsi. Se duse să locuiască în alt turn, cu niște rude.

În Oldorado era de lucru din plin. Loilanun se arătă pricepută la măcinat și la tăbăcit. În timp ce făcea o pereche de cizme de vânătoare, îl cunoscu pe cel care urma să le poarte și se îndrăgosti de el. Abia ajunsese la vârsta pubertății. Ieși la plimbare cu vânătorul în nopțile luminoase, când nimeni nu putea dormi. Pentru prima oară, vedea lumea în toată frumusețea ei înfricoșătoare. Deveni nevasta acelui vânător. Și-ar fi dat viața pentru el.

Obiceiurile se schimbau în Oldorando. Vânătorul o luă pe Loilanun la o vânătoare de cerbi. Cândva, Dresyl n-ar fi permis cu niciun chip ca femeile să meargă cu ei; dar ordinele sale nu mai erau la fel de categorice odată ce îmbătrânise. Vânătorii de cerbi se întâlniră într-un defileu îngust cu un sacțep. În fața ochilor lui Loilanun, bărbatul ei fu doborât și străpuns de unul dintre coarnele creaturii. Muri înainte să apuce să fie dus acasă.

Cu inima frântă, Loilanun se întoarse la părinți. O primiră înapoi, o consolară. Pe când stătea întinsă în umbra parfumată, viața tresări în pântecele ei. Rămăsese însărcinată. Atunci când îi veni sorocul și dădu naștere unui fiu, își aminti de bucuria pe care o simțise cu acest prilej. Îi dădu numele de Laintal Ay, iar părinții ei îl acceptară și pe el. Era în primăvara anului 13 După Unire, sau 31 după vechiul calendar al anilor domnești.

— O să crească într-o lume mai bună, îi spuse Loil Bry fiicei

sale, privind copilul cu ochii ei lucitori. Istoriile spun că va veni o vreme când rajabaralii se vor deschide, iar aerul se va încinge de la arșița pământului. Mâncarea va fi din belșug, zăpada va dispărea, oamenii vor sta goi unii în fața celorlalți. Cum am tânjit după vremea aceea când eram tânără! Laintal Ay s-ar putea s-o vadă. Cât mi-aș dori să fi fost fată! Fetele simt și văd mai mult decât băieții!

Copilului îi plăcea să se uite la fereastra de porțelan din camera mamei lui. Era unică în Oldorando, deși Micul Yuli susținea că existaseră cândva mult mai multe, dar fuseseră sparte. An după an, bunicii lui Laintal Ay ridicaseră ochii de pe documentele lor străvechi ca să vadă cum fereastra devine la amurg roz, portocalie și stacojie, când Freyr sau Batalix coborau într-o mare de foc. Culorile se stingeau. Noaptea colora porțelanul în negru.

Pe vremuri, veniseră visfiorii, fâlfâind deasupra turnurilor din Oldorando, chiar aceleași apariții pe care primul Yuli le zărise pe când se străduia să străbată pustiul alb împreună cu tatăl lui.

Visfiorii veneau numai noaptea. Scânteile, ca niște pene, licăreau dincolo de fereastra de porțelan, iar visfiorii apăreau, zburând încet în cerc, fluturând dintr-o singură aripă. Sau... era o aripă? Când oamenii ieșeau în fugă să se uite la ei, contururile lor îi nedumereau. Niciodată nu se vedeau clar.

Visfiorii le provocau oamenilor gânduri ciudate. Yuli și Loil Bry se întindeau pe rogojini și pe piei și simțeau cum gândurile lor se trezeau la viață în același timp. Vedeau imagini pe care le uitaseră și imagini pe care nu le știuseră niciodată. Loil Bry plângea deseori și-și acoperea ochii. Spunea că se simțea de parcă ar fi intrat în legătură cu mai multe spectre deodată. După aceea, dorea să retrăiască unele dintre acele scene neașteptate, dar odată ce dispăreau, acestea nu mai puteau fi retrăite niciodată; frumusețea lor tulburătoare se risipea ca un parfum.

Visfiorii pluteau mai departe. Niciun om nu putea pătrunde misterele plecării și venirii lor.

Arealul lor obișnuit era partea superioară a troposferei. Din când în când, atmosfera încărcată îi silea să coboare aproape de suprafața planetei. Curenții cerebrali din creierele oamenilor și ale animalelor exercitau asupra lor o scurtă atracție, făcându-i să se oprească și să descrie cercuri, ca și cum și ei ar fi fost

creaturi inteligente. Apoi se înălțau din nou și dispăreau. În funcție de capriciile locale ale marii furtuni magnetice care bântuia sistemul helliconian, visfiorii puteau să zboare în orice direcție, să fie purtați de fluxurile magnetice, să se rotească fără simțuri și fără odihnă.

•

Și totuși, nu se roteau o veșnicie. Pentru că entitățile electrice pe care ființele umane le numeau visfiori nu se puteau schimba. Așa că nimic nu era mai vulnerabil decât ei la schimbări.

Temperaturile de pe continentul tropical Campannlat variau mult în orice moment. Într-o zi blândă de vară, în timp ce Loilanun se juca nepăsătoare cu băiețelul ei, temperatura crescu la câteva grade deasupra lui zero. Doar la relativ puțini kilometri spre nord, lângă lacul Dorzin, puteau fi zece grade sub temperatura înghețului. Vara, când străjerii lucrau zi și noapte, nu exista deloc gheață în locurile adăpostite și creșteau culturi de cereale.

La trei mii de kilometri de Oldorando, în Nktryhk, temperaturile zilnice arătau mari diferențe, de la minus douăsprezece grade la minus o sută cincizeci, aproximativ temperatura la care kriptonul trece în stare lichidă.

Schimbările se acumulau, la început puteau fi numite mai curând schimbări latente. Apoi efectele deveniră rapide, pe măsură ce evoluția temperaturilor din atmosfera superioară reacționa la radiațiile crescute ale lui Freyr. Procesul era constant, dar foarte lent. La un moment dat, Stația de Observație Terestră Avernus înregistră o creștere de temperatură de douăsprezece grade la ecuator, la o altitudine de 16,6 kilometri, în cursul unei ore.

Cu această încălzire, circulația stratosferică se intensifică mult, iar planeta fu măturată de furtuni. Fură observați curenți de aer deasupra Nktryhkului care se mișcau cu viteze de peste două sute șaptezeci și cinci de kilometri pe oră.

Brusc, visfiorii nu mai apărură.

Începuturile a ceea ce era menit să însemne o renaștere pentru omenire și pentru animale aduseseră dezastrul pentru visfiori. Condițiile care creaseră apariția lor dispăruseră de la un an la altul. Vârtejurile de pulberi piezoelectrice și de particule încărcate electric erau prea fragile ca să supraviețuiască unui sistem mai dinamic. Dispărură, lăsând în urmă dâre

evanescente de scântei în aerul rarefiat de la mare înălțime. Scânteile se stinseră curând.

Yuli și Loil Bry se uitară în zadar după visfiori. Laintal Ay uită curând că-i văzuse vreodată.

•

Grupuri de fagori apăreau sub bolta verzuie – o culoare obișnuită a cerului la altitudinea aceea – unde străjerii, când nu se ascundeau în nori, își aruncau razele prin nenumărate cristale de gheață. Fagorii, atât stallunii, cât și gillotele, se așezau pe poziții cu pasul lor neomenesc. Mulți era însoțiți de păsări, care fie le stăteau cocoțate pe umeri, fie zburau chiar deasupra lor. Păsările și fagorii erau albi, terenul alb sau în nuanțe de cafeniu și negru uscat, iar cerul de deasupra verde palid. Siluetele ființelor vii se proiectau pe ghețarul Hhryggt.

Ghețarul era divizat la un moment dat de un masiv de roci plutonice care, ca un castel infernal, rezistase secolelor de asediu. Gheața îi erodase pereții, dar supraviețuise înălțându-și către cer mănunchiurile de turnuri. În locul unde se revărsa râul de gheață se afla un platou acoperit cu zăpadă granulară. Aici stătea conducătorul ancipital, nemișcat, în timp ce se adunau cohortele cruciadei sale.

Cetele aparținând kzahhnilor din Hrastyprt fură cele care se hotărâră primele să abată distrugerea asupra Fiilor lui Freyr ce trăiau în câmpiile îndepărtate. Tânărul kzahhn era Hrr-Brahl Yprt. El avea să conducă cruciada. Străstallunul lui, marele kzahhn Hrr-Tryhk Hrast, fusese distrus de acești oameni. Sub conducerea lui Hrr-Brahl Yprt aveau să pornească acum legiunile să se răzbune.

În timpul lui Hrr-Brahl Yprt, ceata de fagori prosperase, recăpătându-și forța pierdută de când Freyr pârjolise ultima oară lumea. Forța lor numerică, dar și o hotărâre conștientă îi mânaseră pe fagori să iasă din citadela lor de pe înălțimi ca să-și înceapă migrația căreia cu greu i se putea ține piept.

Erau înrobiți de gândul răzbunării, dar ceea ce îi făcu să acționeze era evoluția favorabilă a temperaturii în stratosferă. Semnele că vremea se va încălzi treceau ca un fior de-a lungul ghețarului lung de cinci sute de kilometri, în timp ce se vărsa de pe platoul lipsit de aer din Nktryhkul înalt către văile erodate de la est de câmpia unde se afla Oldorando, făcându-i pe ancipitali să iasă afară de sub streșinile și din crevasele lor.

Hrr-Brahl Yprt aștepta nemișcat. Văzuse și el acele semne traversând aer-armonica lui.

Fenomenele precursoare schimbării climatice majore puseră în mișcare alte forme de viață din zonă, forme de care fagorii depindeau parțial pentru proteine. Triburile protognostice numite Madis ocupau și ele ținutul presărat cu bolovani al ghețarilor. Slabi, mereu subnutriți, începură și ei să-și reia obiceiurile nomade. Mânau înaintea lor capre și arangi, patrupede care se hrăneau cu licheni sau cu păduchi de piatră. Tribul Madis căuta pășuni mai joase. Dar nu aveau să pornească la drum înainte ca fagorii să își înceapă cruciada.

Tânărul Hrr-Brahl Yprt le ordonă fagorilor să încalece. Numai cei mai mari în rang dintre ofițerii lui aveau kaidavi pe care să călărească. Animalele de călărie ruginii fură încălecate de îndată ce sosi ordinul.

Toate acestea se întâmplau spre sfârșitul anului 13, potrivit calendarului modest al lui Loil Bry. Potrivit calendarului ancipital, era Întoarcerea-Aerului, sau anul 353 După Mica Apoteoză a Marelui An 5.634.000 de la Catastrofă. După o socoteală mai modernă, era sfârșitul anului 433.

Pe vremea aceea, Laintal Ay era doar un bebeluș pe care mama sa văduvă îl legăna pe genunchi.

Urma să vină vremea când va fi nevoit să înfrunte întreaga forță a cruciadei lui Hrr-Brahl Yprt.

•

Lângă kaidavul kzahhnului stătea un creaght, adică un tânăr fagor mascul, care purta un steag semeț.

Hrr-Brahl Yprt era la fel de înalt ca un bărbat bine clădit și cântărea cam o dată și jumătate cât unul. Picioarele cheratinoase, cu trei degete, susțineau trupul cu coaste groase, mușchi masivi și pieptul mai lat decât al oricărui om.

Capul, fixat între umerii solizi, era o priveliște remarcabilă. Era prelung, îngust, osos, cu creste proeminente deasupra ochilor pătrunzători, adăpostiți de gene lungi și curbate pe care sclipea chiciura. Coarnele, așezate după urechi, se curbau în față înainte de a se răsuci în sus, o caracteristică a tuturor fagorilor. Erau străbătute de vinișoare cenușii, ca și cum ar fi fost făcute din marmură, și aveau muchii atât de ascuțite încât te puteau ucide. Aceste arme erau folosite numai în lupta cu alți fagori, niciodată împotriva altor specii; vârfurile lor nu puteau fi

pângărite de sângele roșu al unui Fiu al lui Freyr.

Botul proeminent al lui Hrr-Brahl Yprt era negru dincolo de nările arcuite, exact la fel ca ale străstallunului său. Aceasta îi accentua expresia impunătoare din privire. Autoritatea feroce îi era întărită de fiecare dintre mișcări.

Armurierii îi făuriseră pentru cruciadă un soi de coroană facială. Aceasta aproape că forma un model de floare de crin de-a lungul nasului lung al tânărului kzahhn. Se curba deasupra bazei coarnelor și se continua cu două coarne ascuțite de fier, suplimentare, care ieșeau în lateral.

Când amenința un subordonat, kzahhnul își ridica buza de sus, arătând două șiruri de dinți teșiți, striați longitudinal, încadrați de incisivi lungi.

Corpul îi era acoperit de armură: un veșmânt fără mâneci din piele țeapănă de kaidav, cu trei straturi de piele pe gât, și un brâu care se lățea peste talie într-un soi de trăistuță menită să ascundă organele genitale ale fagorului, atârnate sub părul aspru și încâlcit al pelvisului.

Numele kaidavului său era Rukk-Ggrl. După ce încălecă pe Rukk-Ggrl, tânărul kzahhn ridică mâna. Un sclav uman sună dintr-un imens instrument muzical curbat, făcut dintr-un corn de sacțep. Sunetele diafonice răsunară peste pustietățile cenușii.

Urmând această chemare tânguitoare, alți sclavi apărură dintr-o peșteră săpată în masivul vulcanic, ducând între ei siluetele tatălui și stră-străstallunului lui Hrr-Brahl Yprt.

Acești iluștri strămoși se aflau la limita existenței, cufundându-se încet către vâltorile ultime ale nonexistenței. Această diminuare puternică a procesului vieții le ofilise trupurile. Stră-străstallunul căpeteniei fagorilor se transformase acum aproape în întregime în cheratină.

Apariția creaturilor totemice stârni rumoare printre fagorii masculi și femele. Erau înșirați pe pământul înghețat, mulți dintre ei profilându-se pe fundalul cerului, pe crestele din apropiere sau pe grămezile de rocă sfărâmată ale căror contururi deveneau neclare din cauza norilor strălucitori care se adunau. Unii se sprijineau în sulițe, în timp ce păsările lor uriașe zburau deasupra. Cu toții, când stăteau pe loc, căpătau imobilitatea neliniștitoare a neamului lor. Numai câte o fluturare din ureche, din când în când, arăta că sunt în viață. Își schimbară poziția ca să-și îndrepte atenția către tânăra lor

căpetenie și către conducătorii din trecut.

Figurile totemice ajunseră în fața kzahhnului. Sclavii umani îngenuncheară umili în fața lor.

Hrr-Brahl Yprt descălecă și se așeză între strămoșii lui și kaidav. După ce făcu o plecăciune, își îngropă cu umilință fața în părul roșcat de pe coastele lui Rukk-Ggrl. Într-un soi de transă, invocă spiritele tatălui și stră-străstallunului său.

Spiritele apărură în fața lui. Erau siluete mici, bărboase, nu mai înalte decât iepurii de zăpadă. Rostiră saluturi pe tonuri pițigăiate. Așa cum nu făcuseră niciodată în viața reală, alergau pe toate cele patru membre.

— O, sfinții mei înaintași, acum pe cale de a se contopi cu pământul, strigă tânărul kzahhn în limba aspră a neamului său, mă duc în sfârșit să-l răzbun pe cel care ar trebui să stea acum printre voi, viteazul meu străstallun, Marele Kzahhn Hrr-Tryhk Hrast, ucis de Fiii lui Freyr cei fără blană. Ani de încercări ni se aștern în față. Întăriți-mi brațul, vestiți-ne primejdiile, țineți coarnele sus!

Silueta cheratinoasă a stră-străstallunului vorbi:

— Du-te, ține coarnele sus, adu-ți aminte de toate faptele dușmanilor noștri. Păzește-te de prietenia cu Fiii lui Freyr!

Această remarcă nu-i era de niciun folos lui Hrr-Brahl Yprt. Nici nu-i trecea prin cap că ar putea să simtă altceva decât ură pentru principalul lor dușman. Cei aflați la finalul vieții nu erau întotdeauna mai înțelepți decât cei tineri.

Trupul cheratinos al tatălui său era mai mare decât cel al stră-străstallunului, din moment ce pătrunsese pe linia fină dintre viață și moarte de mai puțină vreme. Silueta se aplecă spre fiul său și vorbi, arătându-i mai multe imagini.

Pe una dintre ele, tânărul kzahhn o înțelese doar în parte. Pentru o ființă umană, imaginea ar fi fost neclară. Și totuși, era o privire asupra universului cunoscut, așa cum și-o închipuia rasa ancipitală, o imagine care condiționa în mare măsură felul în care abordau ei viața.

Ceva ca un organ pulsa fără încetare, dilatându-se și contractându-se. Era alcătuit din trei părți, fiecare semănând oarecum cu un pumn încleștat de om. Părțile erau interdependente și de culori diferite. Cea cenușie era lumea cunoscută, cea de un alb orbitor era Batalix, iar cea de un negru împestrițat era Freyr. Când Freyr se umfla și creștea, celelalte

părți se micșorau; când Batalix creștea, creștea și lumea cunoscută.

Organul acela care pulsa era înconjurat de aburi. Prin aburi se zăreau firicele galbene, aer-armonicele. Aer-armonicele se unduiau ca și cum ar fi fugit de Freyr, dar cu toate acestea se încolăceau din când în când în jurul lui. Din Freyr ieșeau tentacule negre care zvâcneau spre aer-armonice, trăgându-le mai aproape de lumea cunoscută. Aceasta spumega. Creștea.

Imaginile îi erau familiare tânărului kzahhn și aveau menirea de a-l încuraja înainte de a porni la drum. Înțelegea și avertismentul pe care-l transmiteau imaginile: acela că aer-armonicele pe care trebuia să le urmeze cruciada deveneau tot mai haotice și că simțul perfect al direcției pe care-l aveau el și neamul lui urma să fie tulburat. Cruciada trebuia să înainteze încet și avea să dureze multe aer-întoarceri sau ani întregi.

Mulțumi imaginii cheratinoase, iar în voce i se simțea un tremur.

Hrr-Anggl Hhrot îi arătă și mai multe imagini. Aveau parfumul lucrurilor străvechi. Erau scoase dintr-un izvor de înțelepciune ascunsă printre amintiri, din vremurile eroice când Freyr trecea nebăgat în seamă. Se putea vedea o armată angelică de străbuni cheratinoși care confirmau imaginile.

Hrr-Anggl Hhrot îi arătă fiului său ce avea să se întâmple când un număr nu foarte mare de aer-întoarceri avea să se scurgă peste organul format din trei părți. Încet, Freyr cel negru pestriț avea să se ascundă în spatele lui Batalix. De douăzeci de ori, în aer-întoarceri succesive, avea să se comporte astfel. Acesta era paradoxul înfricoșător: că, deși partea care reprezenta străjerul Freyr creștea, avea să se ascundă în spatele părții care îl întruchipa pe Batalix.

Cele douăzeci de ascunderi indicau începutul perioadei de stăpânire crudă a lui Freyr. Începând cu cea de-a douăzecea ascundere, națiunile formate din cete ale ancipitalilor aveau să cadă în puterea Fiilor lui Freyr.

Acesta era avertismentul, dar se întrezărea și o speranță.

Fiii ignoranți ai oamenilor aveau să fie îngroziți de ascunderile lui Freyr. A *treia* ascundere avea să-i demoralizeze cel mai mult. *Acesta* era momentul cel mai favorabil ca fagorii să atace. Venise momentul ca fagorii să ajungă la porțile orașului unde marele kzahhn Hrr-Tryhk Hrast fusese nimicit. Aceasta era clipa

răzbunării. Clipa în care să ardă și să distrugă.

Amintiți-vă. Fiți viteji. Țineți coarnele sus. Războiul a început!

•

Hrr-Brahl Yprt se purta de parcă ar fi primit șuvoiul de înțelepciune pentru prima oară. Îl primise de multe ori. Era inalterabil. Îi servea ca să gândească. Toată ceata lui cu strămoși aflați la marginea vieții primise aceleași imagini de multe ori în ultimele sferturi de an. Imaginile veneau din lumea cunoscută, din aer, de la cei de mult morți. Erau incontestabile.

Toate hotărârile cetei erau rezultatul unor asemenea revărsări de înțelepciune de la strămoșii cheratinoși. Cei care alcătuiau trecutul îi depășeau ca număr pe cei vii. Eroii din vechime trăiseră într-o epocă eroică, când Freyr devenea tot mai firav.

Tânărul kzahhn ieși din momentul de cumpănă. Oastea din jurul lui fremătă, smuci din urechi. Păsările de deasupra lor stăteau nemișcate. Sună din nou cornul dizarmonic, iar siluetele cheratinoase fură conduse înapoi în peștera lor din fortăreața naturală.

Era vremea să pornească.

Hrr-Brahl Yprt se săltă în șaua înaltă a lui Rukk-Ggrl. Mișcarea îl dezechilibră pe Zzhrrk, graurul lui alb. Acesta se roti în aer și se așeză din nou pe umărul lui Hrr-Brahl Yprt. Mulți dintre soldați aveau propriii lor grauri. Croncănitul aspru al graurului era plăcut urechii unui fagor. Păsările le erau de mare folos, scăpându-i de căpușele care le năpădeau corpul.

Această căpușă, o creatură neînsemnată, forma o verigă vitală în complexa structură ecologică a lumii și o legătură ascunsă între dușmanii de moarte.

În timp ce tânărul kzahhn comunica în transă cu strămoșii lui, norii vineții se adunaseră deasupra întinderii de zăpadă. Lumina se reflecta dintr-o parte în alta, între plafonul de nori și pământ. În lumina difuză, nepolarizată, în care nimic nu lăsa umbră și vietățile deveneau năluci, ființele umane ar fi fost pierdute. Nu exista niciun orizont. Totul avea o nuanță gri-sidefie.

Pâcla albă nu însemna mare lucru pentru armata ancipitală, care își urma aer-armonicele. Acum, că ceremonia comunicării era încheiată, servitorii pedeștri mânară patru mânji de kaidav prin pâclă. Cocoașele unice ale animalelor nu erau încă roase de tot; blana lor aspră era încă pestriță. Pe fiecare mânz călărea câte una dintre cele patru filloce ale kzahhnului. Fiecare fillocă

purta împletite în părul de pe cap pene de vultur sau flori palide de stâncă, în formă de fluture. Acest cvartet de frumuseți tinere fusese ales de către ceată ca să-i țină companie kzahhnului Hrr-Brahl Yprt de-a lungul cruciadei.

O adiere răcoroasă, patruzeci de grade sub zero, sufla dinspre înălțimile glaciale către răsărit, zburlind filamentele delicate ale blănii domnițelor ancipitale. Dedesubtul acestor filamente se afla blana groasă și încâlcită de fagor, aproape impenetrabilă la frig, exceptând cazul în care era îmbibată de apă.

Vântul alungă tavanul de nori. Ca și cum s-ar fi deschis oblonul unei ferestre, lumea din jur căpătă din nou formă. Armata de creaturi ieși la iveală, la fel și pereții verticali ai ghețarului Hhryggt din spatele lor și cele patru filloce, care la început aveau o paloare fantomatică. Pâcla se risipi. În față apărură defileurile negre care aveau să ducă într-un loc destinat, aflat cu douăsprezece mii de metri mai aproape de nivelul mării.

Fu înălțat steagul din Hrastyprt.

Tânărul kzahhn ridică o mână ca să dea semnalul și arătă înainte.

Își înfipse degetele cornoase de la picioare în coasta lui Rukk-Ggrl. Animalul își înălță capul împodobit cu coarne și porni înainte peste zăpada grăunțoasă, fragilă. Armata se urni încet, mișcându-se târșâit și nefiresc. Plăcile de ardezie scrâșneau, iar gheața trosnea. Graurii pluteau la înălțime purtați de curenții ascendenți. Cruciada începuse.

Sfârșitul ei avea să vină așa cum preziseseră imaginile ancestrale, când Freyr se va ascunde în spatele lui Batalix pentru a treia oară. Atunci, armata kzahhnului avea să-i atace pe Fiii lui Freyr care locuiau în orașul blestemat unde fusese ucis străstallunul lui Hrr-Brahl Yprt. Bătrânul mare kzahhn fusese silit să-și întâmpine moartea aruncat din vârful unui turn. Răzbunarea era aproape; orașul avea să fie șters de pe fața pământului.

Poate că nu era de mirare că micuțul Laintal Ay plângea ținându-se de genunchii mamei lui.

•

Cruciada înainta an după an. Locuitorii din Oldorando nici nu bănuiau ce soartă crudă îi aștepta. Ei se luptau cu corvezile prezentului în care trăiau.

Dresyl nu mai era un conducător la fel de energic precum fusese cândva. Stătea din ce în ce mai mult în oraș și se amesteca în aspecte privind organizarea care mergeau bine și fără el. Fiii lui vânau în locul tatălui lor.

Vântul schimbării trezea neliniștea tuturor. Tinerii făurari voiau să plece și să se apuce de vânătoare și de pus capcane. Nici tinerii vânători nu se purtau cum se cuvine. Dresyl avea deja sub comandă un vânător care avea o fiică naturală cu nevasta unui bărbat mai în vârstă. Asemenea comportamente deveneau normale și ar fi trebuit combătute.

— Pe vremea când eram flăcău, așa ceva nu era admisibil, i se plânse Dresyl lui Aoz Roon, uitând isprăvile pe care le făcuse în tinerețe. Mai urmează doar să ne omorâm unii pe alții, ca sălbaticii din Quzint.

Dresyl nu se putea hotărî dacă să încerce să-l zdrobească pe Aoz Roon sau să-l facă să se supună prin apreciere. Înclina către a doua soluție, pentru că Aoz Roon devenea faimos ca vânător priceput, dar asemenea manevre îl înfuriau pe fiul lui Dresyl, Nahkri, care-i purta o vie antipatie lui Aoz Roon, din motive cunoscute numai lui.

Dly Hoin, nesatisfăcătoarea soție a lui Dresyl, se îmbolnăvi și muri chiar în anul 17 După Unire. Părintele Bondorlonganon sosi și o îngropă pe o parte, în sol-armonica ei. După ce se duse, apăru un gol în viața lui Dresyl și pentru prima oară simți c-o iubește. De atunci, tristețea îi puse stăpânire pe inimă.

În ciuda vârstei lui înaintate, Dresyl învăță arta legăturii cu părinții și atinse starea de pauk pentru a vorbi iarăși cu Dly Hoin cea plecată în lumea de dincolo. Întâlni strigoiul plutind. Femeia îl ocărî pentru lipsa lui de iubire, pentru că-i irosise viața, pentru că era rece din fire și pentru multe alte lucruri care întristară inima lui Dresyl. Fugi de mustrările și de ocările ei arțăgoase și de atunci deveni mult mai tăcut.

Uneori vorbea cu Laintal Ay. Băiatul avea o minte mai sclipitoare decât Nahkri sau Klils. Se ținea însă departe de vărul-frate al lui, Micul Yuli; dacă înainte îl disprețuise, acum îl invidia. Yuli avea lângă el o femeie vie, pe care o iubea și pe care o făcea fericită.

Yuli și Loil Bry își duceau mai departe viața în turnul lor și încercau să nu bage în seamă că părul le încărunțea. Loilanun stătea cu ochii pe Laintal Ay și vedea cum tânărul se cufunda tot

mai adânc în plăcerile lipsite de rafinament ale noii generații.

•

Departe, sub munții Quzint, trăia o sectă religioasă numită Primitorii. Primul Yuli îi văzuse cândva pentru o clipă. La adăpost într-o cavernă enormă, încălzită din interior, secta era practic imună la variațiile de temperatură din atmosfera superioară. Păstrau însă o legătură clandestină cu Pannovalul; din acel furnicar veneau idei care, în felul lor, provocau schimbări la fel de importante ca orice schimbare de temperatură.

Deși ideile erau fantasmagorice, aveau o anumită frumusețe pentru mințile rigide ale Primitorilor și păreau să posede adevărul care face casă bună cu frumusețea.

Primitorii, bărbați și femei deopotrivă, purtau un veșmânt sofisticat care-i învăluia de la bărbie până la călcâie. Din profil, înfățișau imaginea unei flori pe jumătate deschise, întoarse cu susul în jos. Nu purtau decât această îmbrăcăminte, numită charfral.

Charfralul putea fi privit ca emblematic pentru gândirea Primitorilor. Ideile lor fuseseră sistematizate de-a lungul multor generații, iar ramificațiile teologiei lor se multiplicaseră. Erau în același timp lascivi și puritani. Chiar și acea dihotomie a religiei lor conținea propriile ei paradoxuri și dusese la o formă nevrotică de hedonism.

Credința în Marele Akha nu era incompatibilă cu desfrâul organizat, iar acest fapt avea la bază un motiv fundamental: Marele Akha nu acorda nicio atenție omenirii. El lupta împotriva luminii distrugătoare a lui Wutra, iar acest lucru servea interesului oamenilor; dar Akha nu lupta pentru omenire, ci pentru el însuși. Nu conta ce făcea omenirea. Morala eudemonistă izvora din neputința omului.

Mult după moartea lui, profetul Naab schimbase toate acestea. Vorbele lui Naab se strecuraseră până la urmă din Pannoval către cavernă. Profetul promisese că, dacă bărbații și femeile se lepădau de plăcerile lumești și renunțau să se mai culce unii cu alții la întâmplare, încât nimeni nu mai știa cine-i e tată, atunci Marele Părinte, Akha însuși, își va pleca ochii înspre ei. Le va îngădui să ia parte, ca luptători, la războiul împotriva lui Wutra. Războiul va fi încheiat mai devreme. Omenirea – aceasta era esența mesajului lui Naab – nu era neputincioasă decât dacă alegea să fie astfel.

Omenirea nu era neputincioasă. Pentru Primitorii îngropați în adâncuri, mesajul era convingător. N-ar fi putut fi niciodată atât de convingător în altarul din Pannoval; acolo, oamenii socotiseră întotdeauna de la sine înțeles că omenirea putea acționa. Dar jos, în cavernă, charfralele începură să ardă. Se instaură castitatea.

În decursul unui an, Primitorii își schimbară temperamentul. Vechiul și rigidul lor sistem de gândire se orientă către o virtute restrictivă, în numele zeului de piatră. Aceia care nu reușiră să se supună noii morale fură executați cu sabia sau reușiseră să fugă.

În avântul și logica revoluției, nu era de-ajuns ca doar Primitorii să se convertească. Niciodată nu e de-ajuns. Revoluționarii aveau misiunea să pornească și să-i convertească și pe alții. Se înfăptui Pelerinajul lui Naab, profetul lui Akha. Prin sute de kilometri de pasaje subterane, pelerinii porniră să răspândească mesajul. Iar primul loc în care se opriră fu Pannovalul.

Așezarea rămase nepăsătoare la vorbele propriului ei profet, care fusese ucis și uitat cu multă vreme în urmă. Locuitorii Pannovalului se împotriviră energic invaziei fanaticilor.

Miliția reacționă în forță și se porni atacul. Fanaticii erau pregătiți de luptă. Nu voiau nici mai mult, nici mai puțin decât să moară pentru cauza lor. Dacă mureau și alții, cu atât mai bine. Strigoii lor, urlând de-a lungul sol-armonicelor, îi îndemnau spre glorie. Se aruncară înainte în luptă. Miliția le făcu piept cu îndârjire de-a lungul unei zile lungi și sângeroase. Apoi renunță și dădu bir cu fugiții.

Așa că Pannovalul se plecă în fața puterii noului regim. Se făcură repede câteva charfrale, special pentru a fi arse. Cei care nu se supuseră fugiră sau fură uciși.

Cei fugiți își găsiră adăpost în lumea deschisă a lui Wutra, către câmpiile veșnice din nord. Plecară într-un moment în care zăpada începuse să se topească. Creștea iarba. Cei doi străjeri vegheau mai bine cerul. Chiar și Wutra părea mai puțin sălbatic. Supraviețuiseră.

An după an, se răspândiră către nord, în căutarea hranei și a unui colț de țară adăpostit. Se așezară de-a lungul râului Lasvalt, în partea de răsărit a marilor câmpii. Atacară turmele migratoare de yelki și de gunnazi. Și se duseră către istmul

Chalce.

În același timp, temperaturile în creștere provocau agitație printre oamenii de pe continentul înghețat Sibornal. Valuri de colonizatori zdrențăroși porniră către sud, de-a lungul istmului Chalce, în Campannlat.

Într-o zi, când Freyr domnea singur pe cer, partea cea mai nordică a tribului din Pannoval se întâlni cu partea cea mai sudică a exodului din Sibornal. Ceea ce se întâmplă atunci se mai întâmplase de multe ori în trecut și urma să se întâmple din nou în viitor.

Wutra și Akha aveau să aibă grijă de asta.

•

Aceasta era starea lumii când Micul Yuli o părăsi. Negustorii de sare din munții Quzint ajunseră în Oldorando cu vești despre avalanșe și întâmplări bizare. Yuli – acum extrem de bătrân – se repezi jos să-i vadă sosind, alunecă pe trepte și își rupse un picior. În cursul aceleiași săptămâni, sfântul din Borlien veni în vizită și Laintal Ay fu încântat de câinele lui cioplit, cu maxilarul mobil.

Se sfârșea o epocă. Domnia lui Nahkri și a lui Klils era pe cale să înceapă.

V

APUS DUBLU

Nahkri și Klils se aflau într-una dintre camerele turnului ierburilor și ar fi trebuit să așeze pe categorii pieile de cerb. În schimb, se uitau pe fereastră și clătinau din cap la ceea ce vedeau.

— Nu-mi vine să cred, comentă Nahkri.

— Nici mie nu-mi vine să cred, spuse și Klils. Pur și simplu, nu-mi vine deloc să cred.

Râse până când fratele lui îl plesni pe spate cu palma.

Priveau cum o siluetă înaltă, cu chipul îmbătrânit, alerga nebunește de-a lungul malurilor Voralului. Silueta se pierdu în spatele turnurilor din apropiere, apoi cei doi o putură zări din nou, cu brațele și picioarele firave fluturând în toate direcțiile. Se opri o dată și scobi cu mâna prin noroi ca să și-l întindă peste cap și pe față, apoi fugi mai departe, cu mersul ei clătinat.

— A înnebunit, zise Nahkri, mângâindu-și favoriții cu satisfacție.

— Mai rău de-atât, dacă mă întrebi pe mine. S-a scrântit de tot, sus, la mansardă.

În urma siluetei care alerga pășea o alta, mai potolită, un băiat în pragul maturității. Laintal Ay se ținea după bunica lui ca să se asigure că bătrâna nu pățea nimic. Ea fugea înainte, plângând în hohote. El o urma tăcut, îndatoritor.

După ce clătinară din capete, Nahkri și Klils se apropiară să-și vorbească.

— Nu-mi dau seama de ce se poartă așa Loil Bry, spuse Klils. Îți aduci aminte ce ne-a zis tata?

— Nu.

— Ne-a zis că Loil Bry s-a prefăcut doar că-l iubește pe unchiul Yuli. A spus că nu l-a iubit deloc.

— A, îmi amintesc. Atunci de ce continuă să se prefacă, de vreme ce Yuli e mort? N-are niciun sens.

— Are ea vreun plan ingenios, cu toată învățătura ei, vezi tu… E o șmecherie.

Nahkri se duse până la chepengul deschis. Femeile lucrau dedesubt. Închise ușa cu piciorul și se întoarse cu fața la fratele lui mai tânăr.

— Indiferent ce pune la cale Loil Bry, n-are nicio importanță. Nimeni nu înțelege ce fac femeile. Lucrul cel mai important este că unchiul Yuli a murit și că acum tu și cu mine o să conducem Embruddockul.

Klils păru înspăimântat.

— Loilanun? Laintal Ay – cu el cum rămâne?

— E încă un copil.

— Nu pentru multă vreme. O să împlinească șapte ani și-o să fie vânător cu drepturi depline peste numai două sferturi de an.

— E destul. Acum avem ocazia. Suntem puternici – sau măcar eu sunt. Oamenii o să ne accepte. Nu vor să-i conducă un puști și îl disprețuiau în secret pe bunicul lui, care trândăvea tot timpul împreună cu nebuna aceea. Trebuie să ne gândim ce să le spunem oamenilor, ce să le promitem. Vremurile se schimbă.

— Asta e, Nahkri. Spune-le că vremurile se schimbă...

— Avem nevoie de sprijinul meșterilor. Mă duc acum să discut cu ei. Tu mai bine stai deoparte, pentru că am aflat din întâmplare că sfatul crede că ești un nesăbuit care aduce numai necazuri. Apoi, câștigăm de partea noastră câțiva vânători de frunte, precum Aoz Roon și ceilalți, și totul o să se rezolve.

— Cum rămâne cu Laintal Ay?

Nahkri îi dădu un ghiont fratelui său.

— Nu mai tot repeta asta. O să scăpăm de el dacă ne face necazuri.

•

Nahkri convocă o adunare în seara aceea, după ce primul străjer părăsise cerul și Freyr aluneca spre un amurg monocrom. Grupul de vânători ajunsese acasă și cei mai mulți dintre cei care puneau capcane se întorseseră. Nahkri ordonă să se închidă porțile.

În timp ce mulțimea se aduna în piață, Nahkri apăru la baza turnului mare. Peste pieile de cerb aruncase o târsână, un veșmânt aspru de lână vopsit în roșu și galben, fără mâneci, menit să-i ofere demnitate. Era de statură mijlocie, cu picioare groase. Avea o înfățișare banală și urechi mari. Tipic pentru el, își scotea în afară maxilarul inferior, ceea ce-i conferea un aer amenințător.

Se adresă mulțimii pe un ton serios, reamintindu-le de marile beneficii aduse de vechiul triumvirat format din Wall Ein, din tatăl și din unchiul lui, Yuli. Aceștia îmbinaseră curajul și înțelepciunea. Acum tribul era unit; curajul și înțelepciunea erau calități obișnuite. El avea să ducă tradiția mai departe, dar cu accente noi pentru o epocă nouă. El și cu fratele lui aveau să cârmuiască împreună cu sfatul și aveau să asculte cu atenție vrerea fiecărui om.

Le aduse aminte că atacurile fagorilor erau o amenințare continuă și că negustorii de sare din Quzint vorbiseră despre izbucnirea războaielor religioase în Pannoval. Oldorando trebuia să rămână unit și să devină din ce în ce mai puternic. Era nevoie de noi eforturi. Fiecare trebuia să muncească mai mult. Și femeile vor avea sarcina să muncească mai mult.

Îl întrerupse vocea unei femei:

— Dă-te jos de pe podiumul ăla și muncește și tu ceva!

Nahkri își pierdu prezența de spirit. Rămase cu gura căscată la mulțimea de la picioarele lui, incapabil să se gândească la un răspuns.

Loilanun vorbi din mulțime. Laintal Ay stătea lângă ea, cu ochii în pământ. Loilanun tremura de teamă și de furie.

— N-ai niciun drept să te cocoți acolo, tu și bețivul de frate-tu! strigă ea. Sunt urmașa lui Yuli, sunt fiica lui. Aici e fiul meu, Laintal Ay, pe care-l știți cu toții și care va deveni bărbat în două sferturi de an. Posed la fel de multă înțelepciune și cunoștințe ca un bărbat – primite de la părinții mei. Păstrați triumviratul, așa cum a avut intenția să facă tatăl vostru, Dresyl, pe care toți îl respectau. Cer să conduc împreună cu voi – femeile ar trebui să-și spună și ele cuvântul –, căci iubesc familia noastră. Vorbiți toți în favoarea mea, aveți grijă să-mi primesc drepturile. Apoi, când Laintal Ay ajunge la maturitate, o să cârmuiască el în locul meu. O să-l instruiesc așa cum se cuvine.

Simțindu-și obrajii arzând, Laintal Ay se uită în jur pe sub sprâncene. Oyre se uita cu simpatie la el și făcu un semn.

Câteva femei și câțiva bărbați începură să strige, dar Nahkri își recăpătase siguranța de sine. Strigă mai tare decât ei.

— Nimeni n-o să fie cârmuit de o femeie câtă vreme mi se cuvine puterea de a decide. Cine-a auzit vreodată una ca asta? Loilanun, trebuie să fii la fel de smintită ca și mama ta ca să-ți treacă prin minte așa ceva. Știm toți că ai avut ghinion că ți-a

fost omorât bărbatul, și ne pare rău, dar ceea ce spui e complet absurd.

Oamenii se întoarseră cu toții și se uitară la chipul ofilit și congestionat al lui Loilanun. Aceasta le întoarse privirea fără șovăială și vorbi:

— Vremurile se schimbă, Nahkri. E nevoie de creier la fel de mult ca de mușchi. Ca să fiu sinceră, mulți dintre noi n-avem încredere în tine și în neghiobul de frate-tău...

Mulți murmurară în favoarea lui Loilanun, dar unul dintre vânători, Faralin Ferd, zise cu asprime:

— N-o să mă conducă ea pe mine – nu-i decât o femeie. Mai degrabă mă împac cu derbedeii ăștia doi!

Vorbele lui provocară râsete binevoitoare și Nahkri ieși învingător. În timp ce mulțimea ovaționa, Loilanun își croi drum printre oameni și se duse undeva să plângă. Laintal Ay o urmă șovăitor. Îi părea rău pentru mama lui, o admira, dar gândea, în mintea lui, că era absurd pentru o femeie să se aștepte că va putea conduce Oldorando. Nimeni nu auzise vreodată de un asemenea lucru, după cum spusese unchiul Nahkri.

Când se opri la marginea mulțimii, o femeie pe nume Shay Tal se apropie de Laintal Ay și-i atinse mâneca. Era o prietenă tânără a mamei lui, cu trăsături plăcute și o privire pătrunzătoare, ca de șoim. O știa că fiind o femeie stranie și înțelegătoare, pentru că o vizita din când în când pe bunica lui, căreia îi aducea pâine.

— Dacă n-ai nimic împotrivă, o să vin cu tine s-o consolez pe mama ta, zise Shay Tal. Te-a făcut să te simți jenat, știu, dar când oamenii vorbesc din inimă, se întâmplă deseori să ne facă să ne simțim stânjeniți. O admir pe mama ta, la fel cum i-am admirat și pe bunicii tăi înțelepți.

— Da, e curajoasă. Dar oamenii tot râd.

Shay Tal se uită la el cercetător.

— Oamenii tot râd, da. Dar cu toate acestea, mulți dintre cei care au râs o admiră și ei. Însă le e frică. Celor mai mulți dintre oameni le e mereu frică. Adu-ți aminte de asta. Trebuie să încercăm să le schimbăm modul de a gândi.

Laintal Ay porni alături de ea, brusc înviorat, zâmbind către chipul sever al femeii.

Norocul fu de partea lui Nahkri și a lui Klils. În noaptea aceea, un vânt furios suflă dinspre sud, șuierând fără oprire prin oraș

ca Fluierarul-Ceas. A doua zi, pescarii cu năvoade anunțară o abundență de pește în râu. Femeile coborâră cu coșuri și adunară peștii lucitori. Mana aceea cerească fu socotită un semn. O mare parte din pește fu pus la sare, iar restul fu păstrat pentru ospățul din noaptea aceea. Oamenii băură vin de orz pentru a sărbători noua cârmuire a fraților Nahkri și Klils.

Dar lui Klils îi lipsea judecata, iar lui Nahkri înțelepciunea. Mai rău, niciunuia nu-i păsa prea mult de semenii lui. La vânătoare erau mediocri. Se certau deseori între ei în legătură cu ceea ce era de făcut. Și pentru că într-o oarecare măsură își dădeau seama de defectele lor, beau prea mult, așa că se certau și mai mult.

Și totuși, norocul rămânea de partea lor. Vremea era din ce în ce mai bună, cerbii erau tot mai numeroși și nicio molimă nu se abătu asupra așezării. Atacurile fagorilor încetară, deși monștrii erau zăriți, din când în când, la câțiva kilometri depărtare de Oldorando.

O monotonie îmbelșugată însoțea viața celor din Oldorando.

•

Felul în care cârmuiau cei doi frați nu era pe placul tuturor. Nu-i mulțumea pe unii dintre vânători; nu le mulțumea pe unele dintre femei; și nu-l mulțumea pe Laintal Ay.

Printre vânători exista un grup de tineri uniți și aceștia se împotriveau încercărilor lui Nahkri de a-i dezbina. Liderul lor era Aoz Roon, acum în plină floare a maturității. Era bine clădit, avea un chip sincer și putea alerga pe cele două picioare ale sale la fel de repede ca un mistreț pe patru picioare. Avea o siluetă ușor de recunoscut; era înveșmântat în pielea unui urs negru, care-l făcea ușor de recunoscut de la distanță.

Ursul era unul cu care se luptase corp la corp și pe care-l omorâse. Mândru de ispravă, cărase animalul de pe dealuri fără ajutor și-l aruncase la picioarele prietenilor lui plini de admirație, în turnul în care locuiau. După o petrecere cu rathel, îl chemase pe meșterul Datnil Skar să jupoaie animalul.

Și se putea vedea că Aoz Roon avea ceva special din felul în care urcă în turn. Era descendentul unui unchi al lui Wall Ein, care fusese Domn în Alamap. Alamap desemna o regiune și era și numele unei legume, ambele vitale pentru economia locală; alamapii furnizau hrana pentru scroafele care dădeau laptele din care se făcea rathelul. Dar Aoz Roon își socotea familia tiranică,

se revoltase împotriva ei pe când era destul de tânăr și-și stabilise refugiul într-un turn îndepărtat, împreună cu ștrengari de vârsta lui: veselul Eline Tal, afemeiatul Faralin Ferd și sobrul Tanth Ein. Obișnuiau să bea în cinstea prostiei lui Nahkri și a fratelui său. Bețiile lor erau privite de multă lume ca fiind speciale.

Aoz Roon era special și din alte puncte de vedere. Se remarcase pentru curaj într-o societate în care curajul se găsea pe toate drumurile. În timpul dansurilor tribale, putea învârti în aer o roată de car fără ca aceasta să atingă pământul. Și credea cu tărie în unitatea tribului.

Nici măcar prezența fiicei lui naturale, Oyre, nu le împiedica pe femei să-l admire. Îi atrăsese atenția și prietenei lui Loilanun, Shay Tal, și reacționase cu căldură la frumusețea ei unică; dar nu-și dăruise inima nimănui. Prevăzuse că într-o zi Nahkri și Klils aveau să dea de necaz și că necazul îi va doborî. Din moment ce înțelegea – sau credea că înțelege – ce era mai bine pentru trib, își dorea să guverneze chiar el și nu putea îngădui niciunei femei să-i guverneze inima.

În acest scop, Aoz Roon știa să se facă plăcut și îi acorda de asemenea atenție lui Laintal Ay, încurajându-l pe băiat să vină împreună cu el la vânătoare când avea să ajungă la vârsta la care putea deveni vânător.

La o vânătoare de cerbi la sud-vest de Oldorando, el și Laintal Ay au fost despărțiți de restul vânătorilor de un teren inundat. Fură nevoiți să ocolească printr-o zonă dificilă, presărată cu cilindri mari de rajabaral. Apoi dădură peste un grup de zece negustori, culcați în jurul unui foc de tabără aprins cu iarbă, adânciți în somn după ce băuseră. Aoz Roon îi trimise pe lumea cealaltă pe doi dintre ei în timp ce dormeau, fără ca ceilalți să se trezească. El și Laintal Ay ieșiră repede de la adăpost ținând țeste de animal în dreptul feței și răcnind. Cei opt negustori rămași se predară, cuprinși de spaimă și plini de superstiții. Această poveste fu spusă în Oldorando vreme de mulți ani ca o glumă grozavă.

Cei opt făceau comerț cu arme, grâne, blănuri și orice altceva le cădea în mână. Veneau din Borlien, unde oamenii erau priviți în mod tradițional ca fiind fricoși, și călătoreau de la mările din sud până în munții Quzint, în nord. Cei mai mulți dintre ei erau cunoscuți în Oldorando drept șarlatani. Aoz Roon și Laintal Ay îi

aduseră în oraș să slujească pe post de sclavi și le împărțiră oamenilor bunurile care le aparțineau negustorilor. Ca sclav personal, Aoz Roon păstră un tânăr pe nume Calary, abia cu puțin mai în vârstă decât Laintal Ay.

Această întâmplare îi aduse lui Aoz Roon și mai mult prestigiu. Curând își câștigă dreptul de a-i contesta pe Nahkri și Klils. Și totuși se ținu deoparte, după cum îi era felul, petrecându-și timpul cu prietenii lui.

Neliniștea creștea printre bresle. Un tânăr pe nume Dathka încerca să se desprindă de breasla făuritorilor în metal, refuzând să-și încheie îndelungata perioadă de ucenicie. Fu dus în fața fraților. Aceștia nu reușiră să-l facă să se supună. Dathka dispăru vreme de două zile. Una dintre femei anunță că băiatul zăcea legat într-o celulă rar folosită și avea vânătăi pe față.

Auzind aceasta, Aoz Roon se prezentă în fața lui Nahkri și îi ceru ca lui Dathka să i se dea voie să se alăture vânătorilor. Spuse:

— Viața de vânător nu e ușoară. Este încă destul vânat, dar terenurile de pășunat s-au schimbat din cauza vremii capricioase din ultimii câțiva ani. Suntem greu încercați, după cum știi. Așa că lasă-l pe Dathka să vină cu noi dacă dorește. De ce nu? Dacă nu-i bun de nimic, o să-l dăm afară și-o să ne mai gândim. E cam de vârsta lui Laintal Ay și poate face echipă cu el.

Lumina era slabă în locul în care stătea Nahkri, supraveghind sclavii care mulgeau scroafele pentru rathel. În aer era plin de praf, iar tavanul era jos, așa că Nahkri stătea puțin aplecat. Părea să se ghemuiască speriat în fața provocării lansate de Aoz Roon.

— Dathka ar trebui să respecte legile, protestă Nahkri, jignit de faptul că Aoz Roon se referise, fără să fie nevoie, la Laintal Ay.

— Dă-i voie să vâneze și-o să respecte legile. O să-l punem să-și câștige existența înainte ca urmele pe care i le-ai lăsat pe față să se vindece.

Nahkri scuipă.

— N-are instrucție de vânător. E făurar. Trebuie să fii instruit pentru așa ceva.

Nahkri se temea că ar putea fi trădate secretele făuritorilor în metal; meșteșugurile breslelor erau atent păzite, pentru că ele

consolidau puterea cârmuitorilor.

— Dacă nu vrea să muncească, atunci să-i facem cunoștință cu viața noastră dură și să vedem dacă va supraviețui, zise Aoz Roon.

— E un băiat tăcut și morocănos.

— Tăcerea e un avantaj în câmp deschis.

În cele din urmă, Nahkri îl eliberă pe Dathka. Acesta făcu echipă cu Laintal Ay, așa cum propusese Aoz Roon. Deveni un bun vânător, pasionat de urmărirea prăzii.

Așa tăcut cum era, Dathka fu acceptat de Laintal Ay ca un frate. Diferența dintre ei era de mai puțin de un deget în înălțime și de mai puțin de un an ca vârstă. În timp ce chipul lui Laintal Ay era lat și mucalit, al lui Dathka era prelung, cu privirea mereu îndreptată în jos. Priceperea lor ca echipă la vânătoare deveni legendară.

Din cauză că petreceau atât de mult timp împreună, bătrânele profețeau că într-o zi cei doi vor avea aceeași soartă, așa cum fusese prezis în vremuri de demult despre Dresyl și Micul Yuli. Și acum se întâmplă la fel ca atunci: destinele lor erau menite să fie foarte diferite. În vremurile tinereții, doar păreau să semene, iar Dathka se remarcă într-o asemenea măsură încât vanitosului Nahkri îi crescu mândria de sine și îl luă sub aripa lui ocrotitoare, amintindu-i uneori de clarviziunea dovedită când îl eliberase pe tânăr din robia breslei. Dathka tăcea și privea în pământ când Nahkri trecea pe lângă el, neuitând niciodată cine-l bătuse. Unii oameni nu uită niciodată.

•

Loil Bry n-a mai fost deloc aceeași după moartea soțului ei. Dacă înainte își găsise refugiul în camera ei parfumată, acum, bătrână și vulnerabilă, prefera să rătăcească, vorbind sau cântând singură, prin pustietatea verde care răsărea în jurul orașului Oldorando. Mulți se temeau pentru ea, dar nimeni nu îndrăznea să se apropie, în afară de Laintal Ay și de Shay Tal.

Într-o zi, fu atacată de un urs alungat de pe dealuri de noile avalanșe. În timp ce se târa, rănită, niște câini sălbatici se repeziră asupra ei, o uciseră și o mâncară pe jumătate. Când îi găsiră trupul sfârtecat, femeile îl luară și-l purtară acasă, plângând.

Apoi, extravaganta Loil Bry fu îngropată în stil tradițional. Multe femei jeliră, cuprinse de tristețe; respectaseră caracterul

rezervat al acelei persoane, născute în timpul zăpezii, care reușise să rămână în mijlocul lor și totuși să-și ducă viața complet separat de a celorlalți. Exista un soi de inspirație în felul ei rezervat de a fi; era ca și cum ceilalți locuitori știau că ei n-ar fi putut trăi așa, astfel că experimentau acest tip de îndepărtare prin intermediul lui Loil Bry.

Toată lumea recunoștea că Loil Bry era învățată. Nahkri și Klils veniră să-și prezinte omagiul bătrânei lor mătuși, deși nu-și bătură capul să-l cheme pe părintele Bondorlonganon să-i supravegheze înmormântarea. Rămaseră pe undeva pe la marginea mulțimii îndoliate, șușotind între ei. Shay Tal se duse împreună cu Laintal Ay să-i ofere sprijin lui Loilanun, care nici nu plânse, nici nu vorbi când mama ei fu coborâtă în pământul mustind de apă.

În timp ce se îndepărtau de mormânt, Shay Tal îl auzi pe Klils chicotind și spunându-i fratelui său:

— Și totuși, frate, nu era decât o femeie ca toate celelalte...

Shay Tal roși, se poticni și ar fi căzut dacă Laintal Ay n-ar fi prins-o cu mâna în jurul taliei. Femeia se duse de-a dreptul în camera străbătută de curenți de aer rece, unde locuia cu bătrâna ei mamă, și-și lipi fruntea de perete.

Era bine făcută, deși nu avea ceea ce se numea o siluetă potrivită pentru maternitate. Calitățile ei exterioare stăteau în părul negru și des, în trăsăturile fine și în ținută. Atitudinea mândră îi atrăgea pe unii dintre bărbați, dar îi ținea departe pe mulți alții. Shay Tal refuzase avansurile amabilei sale rude Eline Tal. Asta se întâmplase cu destul de multă vreme în urmă pentru ca ea să observe că nu-i mai apăruse în cale niciun alt pretendent – în afară de Aoz Roon. Nici chiar pentru el nu-și putea înfrânge firea.

Acum, în timp ce se rezema de peretele umed pe care lichenii cenușii își desenau florile scheletice, își zise că independența lui Loil Bry trebuia să-i servească drept exemplu. Nu voia să fie doar „o femeie ca toate celelalte”, orice altceva s-ar fi spus despre ea la mormânt.

În zorii fiecărei zile, femeile se adunau în ceea ce era cunoscut drept casa femeilor. Era un fel de atelier. La prima rază de soare, siluetele se strecurau afară din turnurile ruinate, înfășurate în blănuri și deseori cu straturi suplimentare ca să nu le fie frig, și-și croiau drum către acest loc de muncă.

O ceață groasă umplea acele dimineți, fiind străpunsă în blocuri compacte de către turnurile umbroase. Păsări albe, greoaie, treceau prin ea ca niște nori. Pietrele șiroiau de apă, iar noroiul mustea sub tălpi. Casa femeilor se afla la unul dintre capetele străzii principale, în apropiere de turnul mare. La o oarecare distanță de ea, în josul unei pante, curgea Voralul, cu malurile lui de piatră erodate. În timp ce femeile se adunau la atelier din toate părțile, gâștele – păsările de curte din Embruddock – veneau să primească de mâncare, gâgâind și sâsâind. Fiecare femeie avea câte ceva să le arunce.

Înăuntru, dincolo de ușa grea, scârțâitoare, se desfășurau veșnicele treburi ale femeilor: măcinarea cerealelor pentru făină, fiertul și coptul, cusutul hainelor și al încălțămintei, ca și tăbăcitul pieilor. Tăbăcirea era deosebit de grea și era supravegheată de un bărbat – Datnil Skar, meșter din breasla tăbăcarilor. În procesul de tăbăcire se folosea sarea – și, în mod tradițional, tăbăcarii se ocupau de această îndeletnicire. Era vorba și de înmuierea pieilor în găinaț de gâscă, muncă prea înjositoare ca să fie făcută de bărbați. Munca era înviorată de bârfe. Mamele și fiicele discutau cusururile bărbaților și ale vecinilor.

Loilanun era silită să lucreze aici cu celelalte femei. Slăbise mult, iar chipul îi căpătase o nuanță gălbuie. Sentimentele ostile față de Nahkri și Klils îi rodeau atât de mult din vitalitate, încât abia dacă mai vorbea chiar și cu Laintal Ay, căruia i se permitea acum să meargă unde-l tăia capul. Cu excepția lui Shay Tal, nu avea nicio prietenă. Shay Tal poseda anumite calități și un mod de gândire foarte îndepărtat de acceptarea tâmpă caracteristică femeilor din Embruddock.

Într-o dimineață rece, Shay Tal abia se ridicase din pat când un ciocănit răsună la ușa de jos. Ceața pătrunsese în turn, umezind totul în camera în care dormea împreună cu mama ei. Stătea în bezna sidefie și își punea ghetele când ciocănitul se auzi a doua oară. Loilanun împinse ușa de la parter ca s-o deschidă și urcă prin grajd și prin încăperea de deasupra acestuia, până în camera lui Shay Tal. Porcii familiei se învârteau și grohăiau la căldură, în întuneric, iar Loilanun își găsi drumul pe pipăite până la scările care scârțâiau. Shay Tal o întâmpină și o apucă de mâna rece. Îi făcu semn să tacă, arătând către colțul cel mai întunecos al camerei, unde dormea

mama ei. Tatăl lui Shay Tal era plecat cu ceilalți vânători.

În încăperea care mirosea a balegă, nu se putea vedea mare lucru în afară de niște contururi cenușii, dar Shay Tal detectă ceva în neregulă în înfățișarea zgribulită a lui Loilanun. Sosirea ei neașteptată putea însemna necazuri.

— Loilanun, ești bolnavă?

Rosti cuvintele în șoaptă.

— Obosită, doar obosită. Shay Tal, toată noaptea am stat de vorbă cu strigoiul mamei mele.

— Ai vorbit cu Loil Bry! E deja acolo… Ce-a spus?

— Sunt cu toții acolo, cu miile, sub picioarele noastre, așteptându-ne… E înfricoșător să te gândești la ei.

Pe Loilanun o trecură fiorii. Shay Tal o cuprinse cu un braț pe femeia mai în vârstă și o duse către patul de pe podea, unde se așezară, cuibărite alături. Afară, gâștele gâgâiau. Cele două femei se întoarseră cu fața una către cealaltă, căutând alinare.

— Nu e prima oară când intru în starea de pauk de când a murit, continuă Loilanun. N-am găsit-o niciodată până acum – doar un gol acolo unde ar fi trebuit să fie – pustietate absolută… Spectrul bunicii mele se tânguia, cerând atenție. E atâta singurătate acolo jos…

— Unde-i Laintal Ay?

— O, a ieșit la vânătoare, răspunse ea pe un ton dezinteresat, întorcându-se imediat la subiectul ei. Sunt atât de mulți și plutesc în toate părțile, și nu cred că vorbesc între ei. Sunt atât de disperați să stea de vorbă cu cei vii… Așa era și biata mea mamă.

Începu să plângă. Shay Tal o îmbrățișă uitându-se în jur să vadă dacă cea care dormea se mișcase.

— Ar trebui să plecăm, Loilanun. O să întârziem.

— Mama era atât de diferită când a apărut… atât de diferită, biata umbră. Toată demnitatea aceea fermecătoare pe care a avut-o în viață a dispărut. A început să se… încovoaie. O, Shay Tal, mi-e groază să mă gândesc cum ar fi să te afli acolo jos pentru totdeauna!

Rosti ultima remarcă disperată, cu voce tare. Mama lui Shay Tal se întoarse pe partea cealaltă și mormăi. Porcii de dedesubt grohăiră.

Fluierarul-ceas răbufni. Era vremea pentru muncă. Braț la braț, coborâră la parter, târându-și picioarele. Shay Tal strigă

încetișor porcii pe nume ca să-i potolească. Aerul era geros când împinseră ușa ca s-o închidă și simțiră chiciura de pe scânduri transformându-li-se în pudră sub degete. În lumina cenușie și în noroiul zorilor, alte siluete se îndreptau către casa femeilor și păreau lipsite de brațe, cu care își țineau strâns păturile pe umeri.

În timp ce pășeau printre făpturile anonime, Loilanun îi spuse însoțitoarei sale:

— Strigoiul lui Loil Bry mi-a vorbit despre dragostea ei îndelungată pentru tatăl meu. A zis multe lucruri despre bărbați și femei și despre relațiile dintre ei pe care nu le înțeleg. Mi-a spus lucruri pline de cruzime despre bărbatul meu, care acum e mort.

— N-ai vorbit niciodată cu el?

Loilanun ocoli întrebarea.

— Mama abia mă lăsa să strecor o vorbă. Cum pot morții să fie atât de stăpâniți de emoții? Nu-i groaznic? Mă urăște. Totul a dispărut, mai puțin emoția, ca o boală. A zis că un bărbat și o femeie, împreună, devin o singură persoană. I-am spus că nu înțeleg. A trebuit s-o fac să înceteze.

— I-ai spus strigoiului mamei tale să înceteze să vorbească?

— Nu fi atât de șocată. Bărbatul meu obișnuia să mă bată. Mi-era frică de el…

Gâfâia și glasul i se stinse. Se îngrămădiră, pline de recunoștință, în căldura casei. Groapa de drenaj a tăbăcăriei scotea aburi. În firide, lumânările groase făcute din grăsime de gâscă ardeau cu un sunet asemănător celui care se aude când smulgi părul de pe piei. Douăzeci și ceva de femei erau adunate acolo. Căscau și încercau să-și alunge somnul.

Shay Tal și Loilanun mâncară împreună câteva bucăți de pâine și-și luară porția de rathel, sau licoarea scroafei, înainte de a se duce către una dintre pive. Acum, că i se vedea mai limpede chipul, femeia mai vârstnică arăta albă ca varul, cu adâncituri sub ochi și părul încâlcit.

— Ți-a spus strigoiul ceva folositor? Ceva care să ne ajute? A pomenit ceva despre Laintal Ay?

— A spus că trebuie să ne îmbogățim cunoașterea. Să respectăm cunoașterea. M-a dojenit.

Vorbind cu gura plină de pâine, adăugă:

— A spus că știința e mai importantă decât hrana. Ei bine, a

zis că aceasta *este* hrană. Probabil că era tulburată – nefiind obișnuită cu asta, acolo jos. E greu să înțelegi tot ce vorbesc ei…

Când apăru supraveghetorul, cele două femei se duseră către cereale.

Shay Tal se uită pieziș la prietena ei, ale cărei adâncituri de pe față erau acum umplute de lumina cenușie care intra pe fereastra dinspre răsărit.

— Cunoașterea nu poate să fie hrană. Oricât de multe am ști, tot ar trebui să măcinăm grăunțele pentru cei din sat.

— Când trăia mama, mi-a arătat un desen al unei mașini puse în mișcare de vânt. Măcina cerealele și femeile nu ridicau niciun deget, spunea ea. Vântul le făcea treaba femeilor.

— Bărbaților nu le pasă de asta, replică Shay Tal cu un hohot de râs.

•

În ciuda prudenței ei, Shay Tal deveni tot mai hotărâtă; ajunse cea mai radicală dintre femei când era vorba să sfideze ceea ce era acceptat fără chibzuială.

Sarcina ei principală era la cazane. Aici, făina era frământată cu grăsime animală și cu sare, apoi opărită la aburi, deasupra unor jgheaburi cu apă ce venea cu viteză mare din izvoarele fierbinți subterane. Când pâinile de culoare maro-închis erau gata, se puneau la răcit, iar o fată slăbuță, pe nume Vry, le împărțea locuitorilor din Oldorando. Shay Tal era expertă la acest proces; pâinile ei se bucurau de faima de a avea cel mai bun gust.

Acum întrezărea perspective misterioase dincolo de meseria ei. Rutina n-o mai mulțumea și deveni mai distantă. Când Loilanun se îmbolnăvi de o boală care o măcina treptat, Shay Tal îi luă pe ea și pe Laintal Ay la ea acasă, în ciuda protestelor tatălui ei, și o îngriji pe Loilanun cu răbdare. Stătură de vorbă împreună ore întregi. Uneori, Laintal Ay asculta; de cele mai multe ori însă se plictisea și pleca de unul singur.

Shay Tal începu să-și împărtășească ideile și celorlalte femei de la cazane. Discuta în special cu Vry, care era la vârsta la care putea fi modelată. Vorbea despre preferința oamenilor pentru adevăr în defavoarea minciunilor ca semănând cu nevoia de lumină în loc de întuneric. Femeile ascultau, șușotind neliniștite.

Și nu numai femeile. Îmbrăcată în blănurile ei întunecate,

Shay Tal avea o anumită putere și asupra bărbaților, inclusiv asupra lui Laintal Ay. Pe lângă ținuta ei mândră, tânăra femeie avea și un fel de a vorbi plin de mândrie. Aoz Roon se simțea atras atât de înfățișarea, cât și de vorbele ei. Bărbatul asculta și își spunea părerea. Declanșase în Shay Tal dorința de a flirta, ca răspuns la aerul lui autoritar. Era de acord cu sprijinul pe care bărbatul i-l arăta lui Dathka împotriva lui Nahkri, dar nu-i îngăduia libertăți. Propria ei libertate depindea de faptul de a nu-i îngădui lui libertăți.

Săptămânile trecură și furtuni violente se abătură asupra turnurilor din Embruddock. Vocea lui Loilanun slăbi tot mai mult și, într-o după-amiază, își dădu duhul. În timpul bolii, le transmisese lui Shay Tal și altor femei care veneau s-o vadă o parte din cunoștințele primite de la Loil Bry. Făcuse trecutul să prindă viață pentru ele și tot ceea ce spusese femeia aflată pe moarte era filtrat prin imaginația întunecată a lui Shay Tal.

În timp ce se stingea, Loilanun o ajută pe Shay Tal să întemeieze ceea ce ele numeau o academie. Academia era menită doar femeilor; acolo aveau să încerce împreună să devină altceva decât niște persoane bune pentru corvezi. Multe dintre truditoare rămaseră să bocească lângă patul ei de moarte, până când Shay Tal, într-un acces de nerăbdare, le dădu afară.

— Putem observa stelele, propuse Vry ridicându-și chipul emaciat. Ai studiat vreodată cum se mișcă pe traiectorii? Mi-ar plăcea să înțeleg mai bine stelele.

— Tot ceea ce este de preț e îngropat în trecut, zise Shay Tal privind către chipul prietenei ei moarte. Locul ăsta a înșelat-o pe Loilanun și ne înșală și pe noi. Strigoii ne așteaptă. Viețile noastre sunt atât de limitate! Avem nevoie să facem oamenii mai buni, așa cum avem nevoie să coacem pâini mai bune.

Sări în picioare și deschise oblonul uzat al ferestrei.

Mintea ei ageră realiză imediat că academia avea să fie întâmpinată cu neîncredere de către bărbații din Embruddock, mai ales de Nahkri și de Klils. Numai Laintal Ay, încă necopt, avea s-o sprijine, deși spera să-i câștige de partea ei pe Aoz Roon și pe Eline Tal. Realiză faptul că, indiferent ce opoziție urma să înfrunte academia, va trebui să lupte și că lupta era necesară pentru a insufla tuturor un spirit nou. Avea să sfideze amorțeala generală; venise vremea progresului.

•

Inspirația îi dădu avânt lui Shay Tal. În timp ce biata ei prietenă era îngropată, iar ea stătea cu o mână pe umărul lui Laintal Ay, îi atrase atenția lui Aoz Roon. Vorbele izbucniră din gura ei, plutind frenetice și răsunătoare printre gheizere:

— Femeia aceasta a fost silită să fie independentă. Cunoștințele pe care le avea au ajutat-o. Printre noi sunt femei care nu vor să aparțină nimănui; nu vor să fie sclave. Știm că putem avea ceva mai bun. Ascultați ce vă spun. Lucrurile se vor schimba.

Cei adunați rămaseră cu gura căscată și o priveau încântați de noutatea mesajului ei.

— Credeți că trăiți în centrul universului. Eu spun că trăim în centrul unei ferme. Poziția noastră este atât de neînsemnată, încât nici nu vă puteți da seama de realitate.

Asta vă zic tuturor: s-a petrecut un dezastru în trecut, în trecutul îndepărtat. A fost atât de atotcuprinzător, încât nimeni nu vă poate explica ce a fost sau cum s-a întâmplat. Nu știm decât că acest dezastru a adus întunericul și frigul.

Încercați să trăiți cât mai bine cu putință. Bine, bine, trăiți cum se cuvine, iubiți-vă unii pe alții, fiți buni. Dar nu vă prefaceți că dezastrul n-are nimic de-a face cu voi. Se poate să se fi întâmplat cu multă vreme în urmă, dar otrăvește fiecare zi a vieții noastre. Ne îmbătrânește, ne istovește, ne mistuie, ne smulge copiii de lângă noi, așa cum a smuls-o pe Loilanun. Ne face nu numai ignoranți, ci și îndrăgostiți de ignoranța noastră. Suntem otrăviți de ignoranță.

O să vă propun o vânătoare de comori – o aventură, dacă vreți. O aventură la care poate lua parte fiecare dintre noi. Vreau să conștientizați starea noastră de decădere și să fiți în permanență vigilenți în căutarea dovezilor legate de natura acestei stări. Trebuie să punem cap la cap evenimentele care s-au întâmplat și în urma cărora lumea noastră a fost transformată în această fermă înghețată; atunci ne putem croi o soartă mai bună și-o să avem grijă ca dezastrul să nu cadă iarăși asupra noastră și a copiilor noștri.

Aceasta este comoara pe care v-o ofer. Cunoașterea. Adevărul. Vă temeți de ele, da. Dar trebuie să le căutați. Trebuie să ajungeți să le iubiți.

Căutați lumina!

•

Pe când erau copii, Oyre și Laintal Ay porniseră deseori să exploreze locurile de dincolo de baricade. Prin pustietate erau presărați stâlpi de piatră, însemnele vechilor trasee, servind drept suporturi pentru păsările mari, care făceau de pază pe propriul domeniu. Împreună, se cățăraseră pe ruinele părăsite, pe ce mai rămăsese din locuințele care semănau cu niște cranii, pe scheletele zidurilor vechi, unde chiciura lustruia turnuri de intrare, iar trecerea timpului rodea totul. Copiilor nu le păsase prea mult. Râsul lor răsuna printre aceste schelete părăsite.

Acum râsul lor era mai reținut, iar expedițiile – mai pline de încordare. Laintal Ay ajunsese la pubertate; trecuse prin ceremonia băutului sângelui și fusese inițiat în vânătoare. Oyre devenise mai încăpățânată și pășea cu un mers mai sprințar. Cei doi deveniră mai precauți; renunțaseră la vechile lor jocuri cu aceeași ușurință cu care abandonaseră și ruinele pe care obișnuiseră să bântuie. Nu aveau să se mai întoarcă niciodată la vechile lor obiceiuri.

Armistițiul inocenței se sfârși în cele din urmă când Oyre insistă ca sclavul tatălui ei, Calary, să vină într-una dintre excursiile lor. Acest eveniment marcă ultima lor expediție împreună, deși niciunul dintre ei nu realiza atunci acel lucru; se prefăcură că merg la vânătoare de comori la fel ca înainte.

Ajunseră în apropierea unor ziduri de pe care se furase toată lemnăria. Frunze de alamap se înălțau printre ruinele unui monument unde vechea lucrătură meșteșugită se scufunda în crusta argiloasă. Cândva, când erau copii, își făcuseră aici castelul; fuseseră o armată care sfida atacurile repetate ale fagorilor și imitaseră vioaiele sunete de bătălie.

Laintal Ay era preocupat acum de alte gânduri. În imaginea care i se desfășura în minte – și care aducea oarecum cu un nor, dar părea în același timp să fie și o declarație a lui Shay Tal sau poate vreo proclamație străveche săpată în piatră – el, Oyre și sclavul lor îndărătnic, și Oldorando, și chiar fagorii și creaturile necunoscute care locuiau în sălbăticie, erau aruncați în vârtejul unor mari încercări... dar aici, lumina inteligenței sale se stinse, lăsându-l să se frământe pe marginea unei prăpăstii în același timp primejdioase și fascinante. Nu știa ce anume nu știa.

Stătea în picioare pe o porțiune mai înaltă a ruinei și își coborî ochii către Oyre, aflată undeva mai jos. Stătea aplecată,

cercetând ceva străin de preocupările lui.

— Este oare posibil ca aici să fi fost cândva un mare oraș? Ar putea să-l reconstruiască cineva în vremurile care vor veni? Oameni ca noi, dar bogați? întrebă Laintal Ay.

Văzând că nu primește niciun răspuns, se ghemui pe zid, cu ochii ațintiți către fată, și își continuă șirul de întrebări:

— Ce mâncau toți oamenii aceia? Crezi că Shay Tal cunoaște aceste lucruri? Comoara despre care ne-a vorbit e oare aici?

Înfofolită în blănuri, stând aplecată, Oyre arăta de sus mai mult ca un animal decât ca o fată. Se uita cu interes într-o firidă printre pietre, fără să-i acorde prea multă atenție lui Laintal Ay.

— Preotul care vine din Borlien zice că Borlienul a fost cândva o țară uriașă, care domnea peste întregul Oldorando, până mai departe decât poate să zboare un șoim.

Își îndreptă privirea ageră asupra câmpului, pe care un strat gros de nori îl făcea să arate sumbru.

— Asta-i o prostie.

Știa, spre deosebire probabil de Oyre, că teritoriul șoimilor era cu mult mai limitat decât al oamenilor. Discursul lui Shay Tal îi atrăsese atenția asupra altor limitări care le îngrădeau viața, pe care acum le rumega în zadar, în timp ce se uita încruntat la silueta de jos. Era contrariat de Oyre, n-ar fi putut spune de ce, și își dorea s-o pună la încercare în vreun fel, să găsească vorbe pentru ceea ce se ascundea dincolo de tăcere.

— Vino să vezi ce-am găsit, Laintal Ay! zise fata și își ridică spre el chipul oacheș.

Trăsăturile i se cizelaseră în ultima vreme, devenind mai feminine. Laintal Ay își uită iritarea și se lăsă să alunece de pe zidul abrupt, până ajunse lângă ea.

Fata scosese din crăpătură o vietate mică și golașă. Fața rozalie ca de șobolan a creaturii era deformată de panică, în timp ce se zbătea în strânsoarea fetei.

Părul băiatului îl atinse pe al ei când se uită la acest nou-venit în lume. Își făcu mâinile aspre căuș sub ale ei până când degetele li se împletiră în jurul creaturii care se zbătea.

Oyre își înălță ochii ca să-l privească drept în față, cu buzele deschise, surâzând ușor. Laintal Ay îi simți parfumul. O prinse de talie.

Dar sclavul stătea lângă ei, cu fața trădând o îngăduință posacă pentru flacăra noilor sentimente care pluteau între ei.

Oyre se îndepărtă cu un pas, apoi împinse neglijent puiul de mamifer înapoi în văgăuna lui. Se uită încruntată către pământ.

— Scumpa ta Shay Tal nu le știe pe toate. Tata mi-a zis în secret că *el* crede că e cu siguranță ciudată. Hai acasă, acum.

•

Laintal Ay locui o vreme cu Shay Tal. Cu părinții și bunicii morți, fusese silit să lase copilăria în urmă; dar el și cu Dathka erau acum vânători cu drepturi depline. Dezmoștenit de unchii lui, se hotărî să se dovedească egalul lor. Prosperă și se maturiză devreme, iar chipul lui căpătase o expresie jovială. Avea maxilarul ferm, trăsăturile bine conturate. Forța și viteza lui fură observate în curând de toată lumea. Multe fete îi aruncau priviri surâzătoare, dar el avea ochi numai pentru fiica lui Aoz Roon.

Deși era admirat de toți, ceva îi făcea pe oameni să păstreze distanța. Tânărul pusese la inimă cuvintele curajoase ale lui Shay Tal. Unii socoteau că punea prea mult preț pe descendența lui din Marele Yuli. Rămânea retras, chiar și când se afla în compania altora. Singurul lui prieten apropiat era Dathka Den, breslaș devenit vânător, iar Dathka vorbea rareori, fiind scump la vorbă chiar și cu Laintal Ay. Așa cum spusese cineva, Dathka era doar cu puțin mai bun decât singurătatea.

Laintal Ay se duse până la urmă să locuiască împreună cu unii dintre ceilalți vânători în tumul cel mare, deasupra camerei lui Nahkri și Klils. Acolo ascultă vechile povești rostite din nou și învăță cum să cânte melodiile străvechi ale vânătorilor. Dar ceea ce-i plăcea cel mai mult era să-și ia provizii și încălțările pentru zăpadă și să cutreiere ținutul care tocmai începea să înverzească. Nu mai căuta compania lui Oyre în asemenea expediții.

În această perioadă, nimeni altcineva nu se aventura afară de unul singur. Vânătorii vânau împreună, cei care duceau porcii și gâștele la păscut aveau potecile lor stabilite în apropierea așezării, iar cei care aveau grijă de alamapi lucrau în grupuri. Primejdia și moartea îi pândeau mai cu nesaț pe cei care erau singuri... Laintal Ay deveni renumit pentru excentricitățile lui, dar poziția sa în societate nu avu de suferit, pentru că tânărul contribuia considerabil la numărul de cranii de animale care împodobeau palisadele din Oldorando.

Afară urlau vijeliile, iar el hoinărea până departe, netulburat

de lipsa de ospitalitate a naturii. Mergea prin văi neumblate și către vechile ruine ale orășelelor din care locuitorii fugiseră demult, lăsându-și casele în seama lupilor și a intemperiilor.

În timpul celebrării Apusului Dublu, Laintal Ay înfăptui o ispravă care-o întrecea pe cea a capturării negustorilor borlieneni și care îi întări reputația printre membrii tribului. Mergea singur prin ținutul înalt de la nord-est de Oldorando, prin stratul adânc de zăpadă, când se deschise o groapă sub picioarele lui și căzu înăuntru. În zăpada de pe fundul gropii se afla un sacțep care își aștepta următoarea masă.

Sacțepii semănau cu niște colibe de lemn prăbușite, având un acoperiș provizoriu din răchită. Creșteau foarte lungi, aveau puțini dușmani în afară de om, se hrăneau rareori și erau foarte lenți. Din sacțepul înghesuit în groapă, Laintal Ay nu zări decât capul asimetric, cu coarne și cu gura căscată, în care dinții păreau făcuți din țăruși de lemn. Când animalul îl prinse de picior, tânărul îl scutură cu putere și se rostogoli pe o parte.

Luptându-se să nu se îngroape în zăpadă, își ridică sulița și o înfipse tocmai în articulațiile gurii sacțepului. Zvâcnirile ritmice ale animalului erau lente, dar puternice. Îl doborî iar pe Laintal Ay, dar nu mai reuși să-și încleșteze gura. Sărind cât mai departe de coarnele care-l căutau, tânărul se aruncă în spinarea animalului, agățându-se de smocurile țepene de păr care-i ieșeau dintre plăcile octogonale ale carapacei. Își scoase pumnalul de la centură. Apucând părul cu o mână, lovi cu tăișul tendoanele fibroase care fixau plăcile.

Sacțepul urlă furios. Și el era incomodat de zăpadă și nu se putea rostogoli îndeajuns ca să-l strivească pe Laintal Ay. Tânărul reuși să reteze placa de pe spatele animalului. Așchiile care săriră aveau textura asemănătoare celei a lemnului. Îndesă bucata din carapace pe gâtul fiarei, apoi se apucă să taie capul animalului.

Capul acestuia se desprinse de trup. Nu curse sânge, ci numai un lichid subțire, albicios. Sacțepul acesta avea patru ochi – exista și o rasă inferioară, cu doi ochi. O pereche era ațintită în față, din craniu; cealaltă privea spre spate și era amplasată în proeminențele ca niște coarne din partea din spate a capului. Ambele perechi se roteau în zăpadă, clipind încă, parcă nevenindu-le să creadă.

Corpul decapitat începu să scurme cu spatele prin zăpadă cât

putea de repede. Laintal Ay se luă după el, străduindu-se să răzbată prin nămeți, până când creatura și el ieșiră la lumina zilei.

Sacțepii erau cunoscuți pentru cât de greu erau de ucis. Acesta avea să rătăcească multă vreme înainte să își dea suflarea.

Laintal Ay strigă de bucurie. Scoțându-și amnarul, sări pe gâtul creaturii și-i dădu foc blănii aspre, care ardea cu un sfârâit violent. Fumul urât mirositor se înălță către cer. Blana animalului arzând pe bucăți, tânărul abia dacă putea să cârmească. Creatura se târî cu spatele către Oldorando.

Cornii sunară din turnurile înalte. Laintal Ay zări jetul gheizerelor. Palisada se înălța împodobită cu craniile vopsite în culori strălucitoare. Femeile și vânătorii se repeziră afară să-l salute.

Tânărul își flutură mantaua de blană în semn de răspuns. Așezat pe creatura ca o omidă lemnoasă cuprinsă de flăcări, Laintal Ay o călărea cu spatele, triumfător, pe aleile din Embruddock.

Toată lumea râdea. Dar mai fu nevoie de câteva zile pentru ca duhoarea să dispară din camerele ale căror ferestre dădeau spre străzile pe care tânărul trecuse triumfal.

Rămășițele nearse ale sacțepului lui Laintal Ay fură folosite în timpul sărbătorii Apusului Dublu. Chiar și sclavii au participat la eveniment – unul dintre ei a fost oferit ca jertfă lui Wutra.

Apusul Dublu coincidea în Oldorando cu ziua Anului Nou. Trebuia să fie anul 21 după calendarul cel nou și se pregăteau festivități. În ciuda tuturor necazurilor pe care le putea provoca natura, viața era plăcută în Oldorando, iar sacrificiile erau menite să o păstreze astfel.

De săptămâni întregi, Batalix își întrecea pe cer tovarășul străjer mai lent.

În miezul iernii, cei doi se apropiau, iar zilele și nopțile ajungeau de lungimi egale, fără zi-obscură între ele.

— De ce trebuie să se miște așa? o întrebă Vry pe Shay Tal.

— Așa s-au mișcat întotdeauna, răspunse Shay Tal.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare, doamnă, comentă Vry.

Faptul că se pregătea o jertfă care avea să fie urmată de un ospăț făcea ca sărbătoarea să fie și mai incitantă. Înainte de a începe festivitățile, în piață avea loc un dans în jurul unui foc

mare; se cânta la tamburine, la fluier și la fligorn. Unii susțineau că fligornul fusese inventat chiar de Marele Yuli. Dansatorii primeau rathel, după care toți, încinși sub pieile pe care le purtau, se mutau dincolo de palisade.

O piatră de sacrificiu era așezată la răsărit de vechea piramidă. Locuitorii din Oldorando se adunară cuviincioși în jurul ei, păstrând o anumită distanță, așa cum ordonase unul dintre meșteri.

Se trăsese la sorți printre sclavi. Onoarea de a deveni jertfă îi reveni lui Calary, tânărul sclav borlienez care-i aparținea lui Aoz Roon. Acesta fu adus în față, cu mâinile legate la spate, iar mulțimea îl urma fremătând de nerăbdare. O liniște rece umplea văzduhul. Deasupra se întindeau nori cenușii. Către apus, cei doi străjeri alunecau spre orizont.

Toată lumea purta torțe făcute din piele de sacțep. Laintal Ay îl conduse pe tăcutul lui prieten Dathka alături de Aoz Roon, pentru că frumoasa fiică a acestuia era acolo.

— Cred că-ți pare rău să-l pierzi pe Calary, Aoz Roon, îi spuse Laintal Ay bărbatului mai în vârstă, în timp ce o sorbea din ochi pe Oyre.

Aoz Roon îl bătu pe umăr.

— Principiul meu în viață este să nu regret nimic, niciodată. Regretul înseamnă moarte pentru un vânător, așa cum a fost pentru Dresyl. Anul viitor, o să capturăm destui alți sclavi. Să-l uităm pe Calary.

Erau momente când Laintal Ay se îndoia de voioșia prietenului său. Aoz Roon se uită la Eline Tal și amândoi izbucniră în râs, iar din guri le ieșeau vapori de rathel.

Cu toții se îngrămădeau și râdeau, în afară de Calary. Profitând de aglomerație, Laintal Ay o apucă de mână pe Oyre și o strânse. Îl strânse și ea și zâmbi, fără să îndrăznească să-l privească direct. El simțea că plesnește de fericire. Viața chiar era minunată.

Nu se putea abține să zâmbească în timp ce sărbătoarea își continua cursul. Batalix și Freyr aveau să dispară amândoi deodată de pe tărâmul lui Wutra și aveau să se cufunde în pământ ca strigoii. Mâine, dacă jertfa fusese acceptată, cei doi străjeri aveau să se înalțe împreună pe cer și, pentru o vreme, traseul lor urma să coincidă. Amândoi aveau să strălucească ziua, iar noaptea să fie lăsată în beznă. Până la primăvară, se

vor despărți iarăși și Batalix avea să înceapă ziua-obscură.

Toată lumea era de părere că vremea era mai blândă, iar semnele acestei îmbunătățiri se zăreau din belșug. Gâștele erau mai grase. Cu toate acestea, o tăcere solemnă se lăsă asupra oamenilor, pe când stăteau cu fața spre apus, iar umbrele li se lungeau. Ambii străjeri părăseau tărâmul luminii. Se preziceau boli și năpaste. Trebuia sacrificată o viață, ca nu cumva străjerii să plece pentru totdeauna.

Pe măsură ce umbrele făcute de cei doi aștri creșteau, mulțimea se cufunda tot mai mult în tăcere și se foia ca un animal uriaș. Voioșia le dispăru de pe chipuri. Fețele dispărură în fumul torțelor. Umbrele se întindeau. Un văl cenușiu care nu putea fi împrăștiat de lumina torțelor acoperea împrejurimile. Oamenii se cufundau în crepuscul și deveneau o singură conștiință.

Bătrânii sfatului, toți cărunți și gârboviți, se înșirară în față și rostiră, cu voci tremurate, o rugăciune. Patru sclavi îl aduseră pe Calary. Acesta se clătina între ei cu capul plecat, iar din gură îi curgea salivă. Un stol de păsări se rotea pe deasupra, făcând cu aripile un zgomot ca de ploaie, apoi dispăru către apusul scăldat în aur.

Calary fu întins pe piatra de sacrificiu în formă de romb, cu capul așezat în adâncitura cioplită în suprafața zgrunțuroasă de deasupra, îndreptată spre vest. Picioarele îi erau fixate în scoabe de lemn, în direcția – acum cenușie, în pragul nopții – de unde străjerii aveau să reapară dacă își încheiau călătoria primejdioasă. Astfel, prin trupul său, cu toate orificiile și fibrele sale, victima reprezenta uniunea mistică dintre cele două mistere uriașe ale vieții umane și cosmice: precum era deasupra, la fel avea să fie – cu un efort de voință din partea mulțimii – și dedesubt.

Victima se lepădase deja de sine. Deși ochii i se roteau, nu scotea niciun sunet, redus la tăcere de parcă ar fi fost copleșit de prezența lui Wutra.

Când cei patru sclavi făcură un pas înapoi, apărură Nahkri și Klils. Peste blănuri, își luaseră mantale de postav vopsite în roșu. Femeile lor îi însoțiră până la marginea mulțimii, apoi îi lăsară să înainteze singuri. Bărbile zburlite confereau, măcar de data asta, solemnitate înfățișării lor; într-adevăr, paloarea fețelor celor doi frați semăna cu a victimei, asupra căreia Nahkri își coborî

privirea, în timp ce-și lua toporul. Cântări în mână formidabilul instrument. Se auzi bătaia unui gong.

Nahkri stătea pe loc, legănându-și toporul în ambele mâini. Silueta mai subțire a fratelui său se afla chiar în spate. Când pauza se prelungi, din rândul mulțimii se înălță un murmur. Era vremea pentru lovitura zdrobitoare; dacă ratai acel moment, cine știe ce se putea întâmpla cu străjerii. Murmurul exprima neîncrederea rostită doar pe jumătate în cei doi frați conducători.

— Lovește! strigă o voce din mulțime. Fluierarul-Ceas răsună!

— Nu pot s-o fac, zise Nahkri coborând toporul. N-o s-o fac. Un fagor, da. Dar nu un om, nici măcar un borlienez. Nu pot.

Fratele lui mai tânăr se strecură în față și apucă toporul.

— Lașule, ne faci pe amândoi să arătăm ca niște idioți în fața tuturor… O să-l sacrific chiar eu și-o să te fac de ocară! O să-ți arăt cine este cel mai bun dintre noi, papă-lapte!

Mârâind, își puse toporul pe umăr. Privi încruntat chipul rigid al victimei, care se uita la el din adâncitura lui ca dintr-un mormânt.

Mușchii lui Klils tresăriră, părând să nu-l mai asculte. Lama toporului reflectă lumina celor doi aștri aflați la apus. Klils își coborî arma și o rezemă de piatră, apoi se sprijini de coada toporului, oftând.

— Ar fi trebuit să beau mai mult rathel…

Mulțimea fremătă de glasuri. Discurile străjerilor se contopeau acum cu orizontul accidentat.

Oamenii începură să-și exprime disprețul.

— Sunt doi măscărici…

— Au ascultat-o prea mult pe Loil Bry, zic eu…

— Tatăl lor le-a împuiat capul cu atâta învățătură, că li s-au înmuiat mușchii…

— Ai stat prea mult în cuib, Klils?

Vocea răgușită care puse întrebarea stârni hohote de râs, iar starea de încordare se risipi. Gloata se apropie când Klils lăsă toporul să alunece în noroiul bătătorit.

Aoz Roon înaintă în fugă, desprinzându-se de prietenii lui și puse mâna pe armă. Mârâi ca un câine, iar cei doi frați se dădură înapoi, protestând abia auzit. Făcură încă un pas în spate, poticnindu-se, cu brațele ridicate în apărare, atunci când Aoz Roon învârti toporul deasupra capului.

Sorii coborau, pe jumătate cufundați, plini de splendoare, într-un ocean de întuneric. Lumina lor se împrăștia ca gălbenușul din două ouă de gâscă, auriu-întunecat, ca și cum sânge de fagor și sânge de om s-ar fi amestecat peste pustietatea inertă. Liliecii fâlfâiau din aripi. Vânătorii ridicară pumnii și-l aclamară pe Aoz Roon.

Luminile celor doi aștri se întâlneau pe piramidă și erau separate în fâșii de umbră către vârful ei. Despicate, treceau precis de-a lungul laturilor pietrei roase pe care zăcea victima, conturându-i forma. Victima era cufundată în umbră.

Lama toporului se legănă în lumină și lovi în umbră.

După pocnetul sec al loviturii, urmă un sunet la unison venit din mulțime, un fel de ecou din plămânii care expirau împreună, ca și cum toți cei prezenți și-ar fi dat și ei duhul.

Capul victimei căzu retezat într-o parte, ca pentru a săruta piatra care-l ținea. Aceasta începu să se umple de sângele care țâșni și se întinse, prelingându-se în pământ. Curgea încă în momentul în care străjerii se scufundau sub linia orizontului.

Sângele ceremonial era fluidul magic, acel lucru misterios care lupta împotriva non-vieții, prețiosul sânge uman. Avea să continue să picure toată noaptea, oferindu-le lumină celor doi străjeri prin culoarele și trecerile din bolovanul primordial, având grijă ca aștrii să ajungă în siguranță la o nouă dimineață.

Mulțimea era satisfăcută. Ținându-și ridicate torțele, oamenii își croiră drum înapoi prin palisadă până la turnurile străvechi, care fumegau acum negre pe fundalul norilor sau scăldate într-o lumină fantomatică, pe măsură ce torțele se apropiau.

Dathka mergea alături de Aoz Roon, față de care mulțimea își păstra respectuoasă distanța.

— Unde ai găsit puterea să îți omori propriul sclav? întrebă el.

Bărbatul mai în vârstă îi aruncă o privire disprețuitoare.

— Sunt momente în care trebuie să decizi.

— Dar Calary…, protestă Oyre. A fost înfricoșător!

Aoz Roon nu luă în seamă protestele fiicei lui.

— Fetele nu pot înțelege. Înainte de ceremonie, l-am îndopat pe Calary cu rungebel și rathel. N-a simțit nimic. Încă mai crede probabil că e în brațele vreunei fecioare borlieneze.

Râse la auzul propriilor cuvinte.

Ceremonialul solemn se încheiase. Puțini erau cei care se îndoiau acum că Freyr și Batalix aveau să răsară a doua zi

dimineață. Se mutară înăuntru ca să sărbătorească și să bea cu mare veselie, pentru că aveau multe de bârfit despre slăbiciunea de inimă a conducătorilor lor. Nu exista niciun subiect mai savuros decât acesta, în jurul cănilor pline cu licoarea scroafelor, înainte ca Marea Poveste să fie rostită din nou.

Iar Laintal Ay îi șopti lui Oyre, în timp ce o îmbrățișa în întuneric:

— Te-ai îndrăgostit de mine când m-ai văzut călărind pe sacțepul pe care l-am capturat?

Fata scoase limba la el.

— Îngâmfatule! M-am gândit că arăți ca un prost!

Tânărul își dădu seama că petrecerea avea să alunece pe o pantă mai sobră.

VI

„CAND ERAM DE TOT CHERCHELITOCK”

Nu vedea în față nimic altceva decât pământul înălțându-se, formând un orizont în formă de arc undeva foarte aproape, la îndemână. Plantele micuțe, elastice, de sub picioarele lor se întindeau până la acel orizont și dincolo de el, în vale. Laintal Ay se opri, se odihni cu mâinile sprijinite pe un genunchi, cu răsuflarea tăiată, și se uită în urmă. Oldorando se afla la o depărtare de șase zile de mers.

Partea cealaltă a văii era scăldată într-o lumină limpede, albăstrie, care scotea în evidență fiecare amănunt. Cerul de deasupra era cenușiu-violet, anunțând viitoare furtuni de zăpadă. Din locul unde stătea Laintal Ay, totul părea scufundat în umbră.

Își reluă drumul la deal. Pământul se întindea negru și de neatins dincolo de orizontul curbat din apropiere. Nu fusese niciodată acolo. Mai departe se înălța vârful unui turn în timp ce orizontul se cufunda mai jos pe măsură ce Laintal Ay se apropia. Turnul în ruine era din piatră și fusese construit cu multă vreme în urmă, după un tipar din Oldorando. Pereții erau înclinați spre interior și aveau ferestre la fiecare dintre cele patru colțuri ale fiecărui nivel. Numai patru etaje mai stăteau în picioare.

Într-un final, Laintal Ay ajunse în vârful pantei. Păsări mari, cenușii, ciuguleau ceva lângă turnul înconjurat de propriile lui dărâmături. În spatele turnului, dealul enorm, imposibil de cucerit, era luminat de cerul ca de ardezie. Un șir de rajabarali se interpunea între el și infinit. Un vânt rece îi făcea dinții să clănțăne, așa că strânse buzele.

Ce căuta oare turnul atât de departe de Oldorando?

„Nu chiar atât de departe dacă erai pasăre, deloc departe. Nu atât de departe dacă erai un fagor călare pe un kaidav. Fără nicio distanță dacă erai zeu”.

Ca pentru a sublinia ideea, păsările își luară zborul, cu aripile fâlfâind, plutind la mică înălțime deasupra mlaștinii. Le urmări până când dispărură, iar el rămase singur în întinderea imensă.

Of, Shay Tal trebuie să aibă dreptate. Lumea a fost cândva diferită. Când vorbise cu Aoz Roon despre discursul femeii, acesta îi zisese că asemenea lucruri erau lipsite de importanță; nu puteau fi schimbate; importantă era supraviețuirea tribului, unitatea lui; dacă Shay Tal face după capul ei, unitatea tribului ar fi în pericol. Shay Tal credea că adevărul era mult mai important decât unitatea.

Măcinat de gânduri, care îl traversau așa cum umbrele norilor alunecă peste pământ, Laintal Ay intră în turn și se uită în sus. Era gol pe dinăuntru. Podelele de lemn fuseseră smulse pentru foc. Își lăsă jos traista, își așeză sulița într-un colț și se cățără pe zidurile măcinate. Ajunse în vârful turnului. Privi în jur. Mai întâi se uită după fagori – era un ținut al fagorilor –, dar nu văzu decât pustiul.

Shay Tal nu ieșise niciodată din sat. Poate că trebuia să inventeze mistere. Și totuși, acesta era un mister. Privind uriașele forme de relief, se întrebă cu venerație: „Cine le-a făcut? Pentru ce?”

Sus, pe marele deal rotund din spatele lui – nici măcar un delușor față de înălțimile premontane ale Nktryhkului – văzu câteva tufișuri mișcându-se. Erau mici, de un verde bolnăvicios sub lumina intensă. Privind încordat, le recunoscu îndată ca fiind protognostici îmbrăcați zdrențăros. Se cățărau aduși de spate. Mânau înaintea lor o turmă de capre sau de arangi.

Laintal Ay decise să rămână nemișcat, lăsând timpul să treacă pe lângă el, și privi creaturile îndepărtate ca și cum ar deține răspunsul la întrebările lui sau la cele ale lui Shay Tal. Erau probabil nondazi, membrii unui trib migrator care vorbea o limbă neînrudită cu oloneza. Nondazii urcau pe cărările știute fără să pară că înaintează.

•

Nu departe de Oldorando erau turmele de cerbi care le asigurau triburilor o mare parte din hrană. Existau câteva modalități de a omorî cerbi. Iată metoda preferată de Nahkri și de Klils…

Cinci ciute îmblânzite erau ținute ca momeală. Vânătorii conduceau de dârlogi aceste animale către locul unde păștea turma de cerbi. Mergând ghemuiți în spatele ciutelor, oamenii se puteau apropia de turmă. Apoi, vânătorii se repezeau și își lansau sulițele cu ajutorul unor aruncătoare de sulițe, omorând

cât mai multe animale cu putință. Mai târziu, duceau acasă carcasele, iar momelile erau nevoite să-și ducă în spinare semenii morți.

La vânătoarea asta ningea. Dezghețul ușor din timpul amiezii le îngreunase mersul. Cerbii erau mai rari decât de obicei. Vânătorii merseseră fără întrerupere către răsărit, vreme de trei zile, pe teren dificil, mânându-și ciutele pentru momeală, înainte să le iasă în cale o mică turmă.

Erau douăzeci de vânători. Nahkri și fratele lui își recăpătaseră demnitatea după noaptea Apusului Dublu, împărțind cu generozitate rathel. Laintal Ay și Dathka mergeau alături de Aoz Roon. Vorbeau puțin în timpul vânătorii, dar cuvintele abia dacă mai erau necesare atunci când se statornicea încrederea. Aoz Roon, în blănurile lui negre, se distingea prin curaj, iar cei doi bărbați mai tineri îi stăteau alături cu tot atâta fidelitate ca uriașul lui câine, Curd.

Turma păștea pe culmea unei coline, la o oarecare distanță în față, iar vântul bătea din direcția unde se aflau vânătorii. Era nevoie ca aceștia să ocolească prin dreapta, unde terenul era mai înalt și mirosul nu avea să fie purtat către animale.

Doi vânători fură lăsați în urmă ca să țină câinii. Restul grupului urcă panta prin mocirla de două degete. Culmea colinei era marcată de un șir întrerupt de cioturi de arbori și de unul sau două mormane de zidărie sfărâmată, rotunjită de-a lungul veacurilor de puterea intemperiilor. Erau în unghi mort, iar turma deveni vizibilă numai când vânătorii, stând în patru labe, târând după ei sulițele și aruncătoarele de sulițe, ajunseră în vârful colinei și examinară terenul.

Turma număra douăzeci și două de ciute și trei cerbi. Aceștia împărțiseră ciutele între ei și uneori mugeau, sfidându-se unul pe altul. Erau creaturi cu blană deasă, în stare proastă, cu coastele vizibile, cu coamele roșcate atârnându-le până la pământ. Ciutele pășteau satisfăcute, dând zăpada la o parte cu botul și ridicându-și rareori capul. Pășteau în bătaia vântului care le sufla în fața vânătorilor rămași la pândă. Păsări mari, negre, le țopăiau printre copite.

Nahkri dădu semnalul.

El și fratele lui mânară două dintre ciutele îmblânzite, făcându-le să ocolească latura stângă a turmei. Țineau animalele de momeală între ei și ciutele care pășteau și care se

opriră din mâncat ca să vadă ce se petrecea. Aoz Roon, Dathka și Laintal Ay mânară celelalte trei momeli, venind prin partea dreaptă.

Aoz Roon își îmboldi ciuta, ținându-și capul nemișcat, împrejurările nu erau în întregime așa cum i-ar fi plăcut. Când turma avea s-o ia la fugă, urma să se îndepărteze de șirul de vânători, în loc să se apropie; vânătorii nu vor avea ocazia nici să-și exerseze priceperea, nici să se bucure de vânătoare. Dacă ar fi fost el la comandă, ar fi acordat mai mult timp pregătirilor, dar Nahkri era prea nesigur de el ca să aștepte. Pășunea se afla în stânga lui; o pădurice rară de arbori denis separa izlazul de terenul pietros, plin de ruine, din dreapta. În depărtare se înălțau stânci semețe, dublate de dealuri nesfârșite, cu munți aflați departe, vestitori de furtună sub fuioarele de nori vineții.

Vânătorii puteau folosi arborii denis pentru a se camufla. Trunchiurile lor argintii, zdrobite, erau dezgolite de coajă. Ramurile de sus fuseseră smulse de furtuni mai vechi. Cele mai multe se întindeau orizontal, ferindu-și vârfurile de vânt. Unele zăceau încâlcite, încremenite parcă într-o bătălie care dura de epoci întregi; totul în jur era atât de șlefuit de trecerea timpului și de elementele naturii, încât semăna cu niște lanțuri muntoase în miniatură, sfărâmate de revolte htonice.

Aoz Roon analiză fiecare detaliu al locului în timp ce înainta ascuns în spatele ciutei sale. Fusese pe-aici destul de des, când accesul era mai sigur și zăpada demnă de încredere; locul era adăpostit și de acolo aveai vizibilitate către toate locurile pe care le preferau turmele. Acum observă că denișii, deși păreau morți, chiar fosilizați, dădeau mlădițe verzi, care se curbau de la tulpini și îmbrățișau solul pe partea opusă vântului.

Văzu ceva mișcându-se în față. Un cerb singuratic apăru la vedere, ieșind brusc dintre copaci. O adiere de vânt bătu în direcția lui Aoz Roon, care simți mirosul acru al animalului, miasmă pe care nu o identifică imediat.

Cerbul își croi drum cu destulă stângăcie către turmă și fu provocat la luptă de către unul dintre cerbii care însoțeau ciutele. Acesta înaintă, lovind pământul cu copitele, mugind și dându-și capul pe spate ca să-și pună cât mai mult în valoare coarnele. Nou-venitul rămase pe loc, fără să adopte poziția obișnuită de apărare.

Cerbul din turmă atacă și-și încrucișă coarnele cu intrusul.

Când se izbiră, Aoz Roon observă o fâșie de piele întinsă între coarnele nou-venitului. Îi dădu imediat ciuta lui Laintal Ay, în spate, și dispăru în spatele celui mai apropiat trunchi de copac, apoi fugi spre următorul copac din șir.

Denisul după care Aoz Roon se ascundea acum era înnegrit și mort. Printre crengile frânte, bărbatul zări un ghem gălbui de blană aflat între arborii mai îndepărtați. Apucă sulița cu mâna dreaptă și își trase brațul înapoi ca să o arunce, apoi începu să alerge cum numai el putea. Simțea sub tălpile cizmelor pietrele ascuțite ascunse în zăpadă, auzea mugetul animalelor care se luptau și privea cum se înălța amenințător marele trunchi mort. Alerga cât mai silențios cu putință.

Blana se mișcă și Aoz Roon realiză că era umărul unui fagor. Monstrul se întoarse. Ochii lui mari îl fulgerară stacojii. Fagorul își coborî coarnele lungi și își desfăcu larg brațele ca să întâmpine atacul. Aoz Roon îl străpunse cu sulița sub coaste.

Cu un urlet tremurat, marele ancipital căzu pe spate, răsturnat de atacul lui Aoz Roon. Acesta căzu și el. Fagorul își strânse brațele în jurul lui Aoz Roon, înfigându-i mâinile cornoase în spinare. Se rostogoliră în noroi.

Cele două creaturi, una neagră și cealaltă albă, deveniră un singur animal, care lupta cu el însuși, în mijlocul unui peisaj stăpânit de forțele oarbe ale naturii, zbătându-se să se desfacă în două. Se loviră de o rădăcină argintie și se despărțiră din nou în cele două părți componente, cu jumătatea neagră dedesubt.

Fagorul își dădu capul pe spate, deschizându-și fălcile gata să muște. Șiruri de dinți galbeni, ca niște lopeți, înfipți în gingii gri-alburii, se îndreptară spre Aoz Roon. Acesta reuși să-și elibereze un braț, apucă o piatră și i-o îndesă fagorului între buzele groase și între dinții ce se apropiau de capul lui. Aoz Roon se ridică, găsi mânerul suliței încă înfipt în corpul monstrului și-și lăsă greutatea pe el. Răsuflând din toți rărunchii, fagorul își dădu duhul. Sânge galben îi țâșni din rană. Brațele îi căzură în lături, iar Aoz Roon se ridică în picioare gâfâind. Un graur se înălță în aer de undeva din apropiere și își fâlfâi greoi aripile îndreptându-se către răsărit.

Lupta se termină la timp pentru ca Aoz Roon să-l audă pe Laintal Ay trimițând pe lumea cealaltă un alt fagor. Încă doi fugiră de după trunchiul unui denis. Amândoi se îndepărtară în galop, călare pe spinarea unui singur kaidav, îndreptându-se

către povârniș. Erau însoțiți de păsări albe, cu aripi imense, care țipau spre ecourile ce se întorceau către ele din pustietate.

Dathka veni către ei și-l apucă pe Aoz Roon de umăr fără să vorbească. Se priviră unul pe altul și zâmbiră. Aoz Roon surâse arătându-și dinții albi, deși durerea îi străbătea trupul. Dathka își ținea buzele strânse.

Laintal Ay se apropie, în culmea fericirii.

— L-am omorât! A murit! zise el. Are măruntaiele în piept, plămânii în burtă…

Dând la o parte cu piciorul trupul fagorului, Aoz Roon se duse să se rezeme de un trunchi retezat de copac. Respiră cu nesaț pe gură și pe nări ca să scape de duhoarea substanței lăptoase ce cursese din trupul dușmanului. Îi tremurau mâinile.

— Cheamă-l pe Eline Tal, ceru el.

— L-am omorât, Aoz Roon! repetă Laintal Ay arătând în spate, spre corpul care zăcea în zăpadă.

— Adu-l pe Eline Tal, ordonă Aoz Roon.

Dathka se duse către locul unde cei doi cerbi încă se luptau, cu capetele aplecate, cu coarnele încleștate, scormonind zăpada cu copitele, până la noroi. Își scoase cuțitul și le tăie gâturile cu ușurință. Animalele rămaseră în picioare, în timp ce sângele galben se scurgea din trupurile lor. În cele din urmă, epuizați, cei doi cerbi, cu coarnele încă încleștate, se prăbușiră și muriră.

— Fâșia de piele prinsă între coarne este un truc vechi folosit de fagori pentru prinderea vânatului, explică Aoz Roon. Când am văzut-o, am știut că erau prin preajmă…

Eline Tal veni în fugă, împreună cu Faralin Ferd și cu Tanth Ein. Îi împinseră deoparte pe cei doi bărbați mai tineri și-l sprijiniră pe Aoz Roon.

— Ar trebui să omori bestiile, nu să le strângi în brațe, comentă Eline Tal.

Restul turmei fugise de multă vreme. Frații uciseseră trei ciute și se simțeau triumfători. Ceilalți vânători sosiră să vadă ce nu mersese bine. Cinci carcase nu erau o pradă rea; Oldorando avea ce să mănânce când vânătorii ajungeau acasă. Carcasele de fagor aveau să fie lăsate pe loc, să putrezească. Nimeni nu le voia pieile.

Laintal Ay și Dathka aveau grijă de ciutele pentru momeală, în timp ce Eline Tal și ceilalți îl examinau pe Aoz Roon. Acesta dădu la o parte, cu o înjurătură, mâinile celor care-l rețineau.

— Să ne luăm tălpășița, zise el și își duse mâna la coastă strâmbându-se de durere. Unde-au fost patru nemernici s-ar putea să mai fie și alții.

Îngrămădind ciutele moarte pe spinările animalelor aduse drept momeală și trăgând după ei cerbii, vânătorii își începură călătoria spre casă.

Dar Nahkri era furios pe Aoz Roon.

— Cerbii ăștia prăpădiți sunt morți de foame. Carnea lor o să aibă gust de piele tăbăcită.

Aoz Roon nu zise nimic.

— Numai vulturii preferă cerbul în loc de ciută, adăugă Klils.

— Taci din gură, Klils, strigă Laintal Ay. Nu vezi că Aoz Roon e rănit? Du-te și exersează rotirea toporului.

Aoz Roon rămăsese cu privirea ațintită către pământ, fără să scoată niciun cuvânt, ceea ce-l înfuria și mai tare pe Nahkri. Peisajul veșnic se întindea tăcut în jurul lor.

Când în cele din urmă ajunseră aproape de Oldorando și de izvoarele fierbinți care-l adăposteau, paznicii din turnuri suflară în corni. Paznicii erau prea bătrâni sau prea bolnavi ca să vâneze. Nahkri le dăduse o sarcină mai ușoară, dar dacă nu sunau din corni în clipa în care grupul de vânători apărea în depărtare, le tăia rația de rathel. Cornii erau un semnal pentru femeile tinere să se oprească din lucru și să iasă dincolo de baricade să-și întâmpine bărbații. Multe se temeau ca nu cumva vreun vânător să fi fost ucis – văduvia ar fi atras după sine sarcini umile, viața la limita supraviețuirii, moartea timpurie. De data aceasta, numărară oamenii și se bucurară. Nu lipsea niciun vânător. În noaptea asta aveau să sărbătorească. Unele dintre ele ar fi putut chiar să zămislească.

Eline Tal, Tanth Ein și Faralin Ferd își chemară femeile folosind cuvinte drăgăstoase și ocări în aceeași măsură. Aoz Roon șchiopătă de unul singur, fără să scoată niciun cuvânt, deși aruncă o privire pe sub sprâncenele întunecate ca să vadă dacă Shay Tal era acolo. Nu era.

Nici pe Dathka nu-l întâmpină nicio femeie. În timp ce bărbatul își croia drum printre cuplurile care își urau bun venit, chipul lui tânăr căpătă o înfățișare gravă și de nepătruns. Dathka sperase ca Vry, discreta prietenă a lui Shay Tal, să fie acolo. Aoz Roon îl disprețuia în taină pe Dathka pentru că nicio femeie nu se repezea să-l apuce de braț, deși se găsea și el în

aceeași situație.

Pe sub sprâncenele întunecate, văzu cum un vânător o prinse de mână pe Dol Sakil, fiica moașei. Își văzu propria fiică, pe Oyre, alergând să-l apuce de mână pe Laintal Ay; socoti în sinea lui că cei doi s-ar potrivi destul de bine unul cu celălalt și că unirea lor ar putea să aibă unele avantaje.

Desigur, fata era încăpățânată la culme, în timp ce Laintal Ay nu era prea îndrăzneț. Avea să-i facă multe zile fripte până să accepte să fie femeia lui. În privința asta, Oyre semăna cu scumpa de Shay Tal – dificilă, drăgălașă și independentă.

Trecu poticnindu-se prin porțile largi, cu capul plecat, încă ținându-și mâna la coastă. Nahkri și Klils pășeau alături, ținându-se departe de femeile care țipau. Amândoi îi aruncară o privire amenințătoare.

— Vezi-ți lungul nasului, Aoz Roon, îl apostrofă Nahkri.

Aoz Roon privi în altă parte, întorcându-le spatele.

— Am mânuit cândva un topor și, pentru numele lui Wutra, am să-l folosesc din nou, mârâi el.

Lumea tremura în fața ochilor lui. Dădu pe gât o cană de rathel cu apă, dar greața tot nu-i trecu. Urcă în culcușul pe care-l împărțea cu prietenii, de data asta fără să-i pese cum era jupuit vânatul la a cărui ucidere ajutase și el. Ajuns în cameră, se prăbuși. Dar nu o lăsă pe femeia sclavă să-i taie hainele sau să-i examineze rănile. Se întinse în pat și își înfășură brațele în jurul coastelor. După o oră, ieși singur și-o căută pe Shay Tal.

Din moment ce se apropia apusul de soare, femeia ducea coji de pâine jos, la Voral, ca să hrănească gâștele. Râul era lat. Se dezghețase în timpul zilei, dezvăluind apa neagră mărginită de straturi de gheață albă peste care veneau gâștele, gâgâind. Pe vremea când erau tineri amândoi, râul era întotdeauna înghețat de la un mal la altul.

Shay Tal zise:

— Voi, vânătorii, vă duceți atât de departe, și totuși am văzut vânat azi-dimineață pe partea cealaltă a râului. Zenei și cai sălbatici, cred.

Posomorât și irascibil, Aoz Roon se uită cu dispreț la ea și o apucă de braț.

— Găsești cusururi în toate, Shay Tal. Crezi că știi mai bine decât vânătorii? De ce n-ai ieșit la sunetul cornilor?

— Aveam treabă.

Își eliberă brațul cu o smucitură și se apucă să fărâmițeze cojile de pâine de orz, în timp ce gâștele veneau în jurul ei. Aoz Roon le dădu la o parte cu piciorul și-i prinse iar brațul.

— Am omorât un fagor azi. Sunt puternic. M-a rănit, dar l-am omorât pe mizerabil. Toți vânătorii mă privesc cu respect, la fel și toate fetele. Dar eu te vreau pe tine, Shay Tal. Tu de ce nu mă vrei?

Ea își întoarse fața către a lui, cu ochi străpungători, în care i se citea furia stăpânită.

— Te vreau, dar mi-ai rupe brațul dacă te-aș contrazice și ne-am certa tot timpul. Nu-mi vorbești niciodată cu blândețe. Uneori râzi, alteori te încrunți, dar nu ești niciodată drăgăstos. Asta-i!

— Nu sunt genul drăgăstos, dar nu ți-aș face niciodată rău. Ți-aș oferi lucruri adevărate la care să te gândești.

Femeia nu răspunse nimic, ci continuă să dea de mâncare păsărilor. Batalix se îngropă în zăpadă, poleindu-i cu aur șuvițele de păr neîmpletite. În decorul mort, înghețat, nu se mișca nimic în afară de șuvoiul negru al apei.

După ce așteptă stângaci în picioare, privind-o, mutându-și greutatea de pe un picior pe altul, bărbatul întrebă:

— Cu ce erai atât de ocupată mai devreme?

Fără să-i întoarcă privirea, ea îi răspunse cu încordare:

— Mi-ai auzit vorbele în ziua tristă în care am îngropat-o pe Loilanun. Vorbeam mai ales pentru tine. Trăim aici, în ograda asta. Vreau să știu ce se petrece în lumea de dincolo de ea. Vreau să învăț tot felul de lucruri. Am nevoie de ajutorul tău, dar tu nu ești tocmai omul care să mi-l dea. Așa că le învăț pe celelalte femei când avem timp, pentru că așa învăț și eu.

— La ce bun? Nu faci decât să stârnești necazuri.

Ea nu scoase niciun cuvânt și își aținti privirea dincolo de râu, pe care cădeau ultimele raze palide de aur.

— Ar trebui să te pun pe genunchi și să te bat la fund.

Stătea mai jos decât ea pe mal, privind-o.

Ea îl privi furioasă. Aproape imediat, ceva pe chipul ei se schimbă. Izbucni în râs, dezvelindu-și dinții și cerul roz, striat, al gurii, înainte să le acopere cu mâna.

— Chiar nu înțelegi!

Profitând de moment, Aoz Roon o luă cu putere în brațe.

— O să încerc să fiu drăgăstos cu tine și mai mult de-atât,

Shay Tal. Pentru spiritul tău încântător și pentru ochii tăi la fel de strălucitori ca apele acestea. Uită de învățătura asta, fără de care putem trăi cu toții, și fii femeia mea!

O învârti, ridicând-o de la pământ, iar gâștele se împrăștiară indignate, întinzându-și gâturile către orizont.

Când Aoz Roon o lăsă jos, Shay Tal îi spuse:

— Vorbește cu mine ca de obicei, Aoz Roon, te implor. Viața mea e de două ori prețioasă și nu mi-o pot dărui decât o dată. Cunoașterea e importantă pentru mine, pentru toată lumea. Nu mă pune să aleg între tine și învățătură.

— Te iubesc de multă vreme, Shay Tal. Știu că ești supărată din cauza lui Oyre, dar n-ar trebui să mă refuzi. Fii femeia mea acum sau îmi găsesc pe alta, te previn. Sunt un bărbat cu sânge fierbinte. Vino să trăiești alături de mine și-o să uit totul despre academia asta…

— Îmi tot repeți aceleași lucruri. Dacă mă iubești, încearcă să auzi ce-ți spun.

Îi întoarse spatele și porni să urce panta către turnul ei. Dar Aoz Roon o luă la fugă și-o prinse din urmă.

— Shay Tal, ai de gând să mă lași cu buza umflată după ce m-ai făcut să spun toate prostiile astea?

Atitudinea lui redeveni împăciuitoare, aproape șireată, când adăugă:

— Și ce-ai face dacă aș fi conducător aici, Domn în Embruddock? N-ar fi imposibil. Atunci ar trebui să fii femeia mea.

În felul în care femeia se uită la el, văzu de ce o dorea; pentru o clipă, îi simți ființa lăuntrică atunci când ea îi șopti:

— Așadar, la asta visezi, Aoz Roon? Ei bine, cunoașterea și înțelepciunea sunt un alt fel de vis și suntem meniți să ne urmăm fiecare visul propriu. Și eu te iubesc, dar nici eu nu vreau ca cineva să aibă putere asupra mea.

Bărbatul tăcu. Shay Tal știa că lui Aoz Roon îi venea greu să-i accepte cuvintele – sau așa credea; dar el se gândea la altceva și spuse cu o privire aspră:

— Dar îl urăști pe Nahkri, nu-i așa?

— Nu se amestecă în treburile mele.

— A, dar se amestecă într-ale mele.

Ca de fiecare dată când se întorceau vânătorii, și acum se dădu un ospăț, cu băutură și mâncare până târziu în noapte. Pe

lângă rathelul obișnuit, proaspăt fermentat de către breasla fabricanților de băuturi, exista și vin de orz, închis la culoare. Se cântară cântece, se dansară dansuri vioaie, în timp ce băuturile puneau stăpânire pe mințile oamenilor. Când petrecerea era în toi, cei mai mulți bărbați beau în turnul mare, de unde se vedea toată strada principală. Parterul fusese golit și se încinsese un foc al cărui fum se învălătucea pe lângă grinzile îmbrăcate în metal. Aoz Roon era încă prost dispus și se ridică brusc de lângă cei care cântau. Laintal Ay îl văzu cum pleacă, dar era prea absorbit de Oyre ca să-l mai urmărească și pe tatăl ei. Aoz Roon urcă scările străbătând toate etajele, ca să iasă pe acoperiș și să tragă cu lăcomie în piept aerul răcoros.

Dathka, lipsit de orice talent pentru muzică, îl urmă în întuneric. Ca de obicei, Dathka nu scoase niciun cuvânt. Rămase în picioare, cu brațele încrucișate la piept, cu ochii ațintiți la formele neclare care se deslușeau în noapte. O perdea de foc de un verde sumbru atârna deasupra, pe cer, cu faldurile pierzându-se treptat în stratosferă.

Aoz Roon se dădu în spate cu un răcnet puternic. Dathka îl prinse și-l sprijini, dar bărbatul mai în vârstă îl împinse cu violență.

— Ce te supără? Ești beat, nu-i așa?

— Uite!

Aoz Roon arătă către bezna pustie.

— Nu se mai vede, naiba s-o ia! O femeie încăpățânată ca un catâr! Ce mai pacoste privirea din ochii ei!

— Ah, ai vedenii! Ești beat!

Aoz Roon se întoarse furios.

— Să nu mă faci beat pe mine, piticanie! Am văzut-o, îți zic! Goală, înaltă, cu picioarele subțiri, cu păr de la despicătură până la bărbie, paisprezece sfârcuri – venind către mine.

Alergă pe acoperiș, fluturându-și brațele.

Klils apăru prin chepeng, clătinându-se ușor, cu un femur de cerb în mână, din care rodea.

— N-ai niciun drept să fii aici sus. Asta-i Turnul Mare. Aici vin doar cei care conduc Oldorando.

— Javră ce ești, zise Aoz Roon apropiindu-se. Ai lăsat toporul să cadă!

Klils îl lovi cu violență cu osul de cerb pe partea laterală a gâtului. Cu un urlet, Aoz Roon îl apucă de gât pe Klils și încercă

să-l sugrume. Dar Klils îi dădu un picior în gleznă, un pumn mai jos de inimă și-l împinse cu spatele în parapetul care înconjura acoperișul. O parte din parapet se sfărâmă și se prăbuși. Capul lui Aoz Roon atârna dincolo de margine.

— Dathka! strigă el. Ajută-mă!

Pe nesimțite, Dathka veni în spatele lui Klils, îl apucă ferm din jurul genunchilor și-i ridică picioarele. Învârti trupul bărbatului și îl aplecă peste zidul înalt de șapte etaje.

— Nu, nu! strigă Klils, zbătându-se furios și încleștându-și brațele în jurul gâtului lui Aoz Roon.

Cei trei bărbați se luptară în bezna verzuie, acompaniați de sunetele cântecelor care veneau de dedesubt, doi dintre ei amândoi amețiți de rathel – împotriva zveltului Klils. Până la urmă îl doborâră, forțându-l să-și slăbească strânsoarea care-l ținea în viață. Cu un ultim țipăt, căzu în gol. Auziră corpul izbind pământul undeva dedesubt.

Aoz Roon și Dathka se așezară pe parapet, cu răsuflarea tăiată.

— Am scăpat de el, zise Aoz Roon în cele din urmă.

Își înfășură brațele în jurul coastelor, cuprins de durere.

— Îți rămân recunoscător, Dathka.

Dathka nu răspunse.

În cele din urmă, Aoz Roon continuă:

— O să ne ucidă pentru asta, mizerabilii. Nahkri o să aibă grijă să ne omoare. Oamenii mă urăsc deja.

După încă o pauză, izbucni furios:

— A fost numai vina neghiobului ăluia de Klils. El m-a atacat. A fost vina lui.

Incapabil să îndure tăcerea, Aoz Roon sări în picioare și păși de colo-colo pe acoperiș, bombănind. Înșfăcă femurul ros și-l aruncă departe în întuneric.

Întorcându-se spre nepăsătorul Dathka, zise:

— Du-te jos și vorbește cu Oyre. Ea o să facă ce-i spun. Spune-i să-l aducă aici pe Nahkri. Ăsta și-ar pune și un rât de porc dacă i-ar cere ea – am văzut cum i se scurg ochii mizerabilului după fiică-mea.

Ridicând din umeri, Dathka plecă fără să scoată o vorbă. Oyre lucra frecvent în gospodăria lui Nahkri, în mare parte spre dezgustul lui Laintal Ay; fiind favorizată, viața ei era mai ușoară decât a altor femei.

Aoz Roon rămase tremurând cu brațele în jurul corpului. Se învârti pe acoperiș și aruncă înjurături în beznă, până se întoarse Dathka.

— Vine cu el, rosti scurt bărbatul. Dar, orice-ai avea de gând să faci, e o nesăbuință. Nu vreau să am nimic de-a face cu asta.

— Taci din gură!

Era prima oară când cineva îi dădea lui Dathka un asemenea ordin. Acesta se retrase și se ghemui în umbra cea mai deasă, când prin chepeng începură să pășească siluete – trei la număr, prima dintre ele fiind Oyre. După ea apăru Nahkri, cu o cană de băutură în mână, apoi Laintal Ay, care se hotărâse să rămână alături de Oyre. Părea mânios, iar expresia nu i se îmblânzi când îl văzu pe Aoz Roon. Acesta din urmă se încruntă și el în semn de răspuns.

— Rămâi jos, Laintal Ay. Nu-i nevoie să te amesteci în asta, vorbi Aoz Roon cu asprime.

— Oyre e aici, replică Laintal Ay, ca și cum acesta era un motiv suficient pentru a nu pleca.

— Laintal Ay are grijă de mine, tată, zise Oyre.

Aoz Roon o dădu la o parte și-l privi în față pe Nahkri, zicând:

— Ei, întotdeauna a fost vrajbă între noi, Nahkri. Pregătește-te s-o încheiem luptându-ne direct, ca doi bărbați.

— Pleacă de pe acoperișul meu, ordonă Nahkri. Nu vreau să te văd aici. Locul tău e jos.

— Pregătește-te de luptă!

— Întotdeauna ai fost arogant, Aoz Roon, și îndrăznești să ridici iar vocea, după neizbânda ta de la vânătoare. Ai băut prea mult din licoarea scroafelor…

Glasul lui Nahkri era asprit de vin și de rathel.

— Îndrăznesc, și cutez, și o fac! strigă Aoz Roon și se aruncă asupra lui Nahkri.

Nahkri îl izbi cu cana în față. Atât Oyre, cât și Laintal Ay îl prinseră de brațe pe Aoz Roon, dar el se smulse din strânsoarea lor și-l lovi pe Nahkri peste față.

Nahkri căzu, se rostogoli și scoase de la brâu un pumnal. Singura lumină care pătrundea în vârful turnului era licărirea unei lămpi mari cu fitil aprinse la etajul de dedesubt. Flacăra ei luci pe lama pumnalului. Luminile verzi de pe cer nu împrumutau mai mult de o nuanță lumii de dedesubt. Aoz Roon vru să dea cu piciorul în cuțit, nu nimeri și căzu greoi peste

Nahkri, tăindu-i răsuflarea. Gemând, Nahkri începu să vomite, făcându-l pe Aoz Roon să se rostogolească departe de el. Ambii bărbați se ridicară în picioare, gâfâind.

— Încetați! strigă Oyre agățându-se din nou de tatăl ei.

— De la ce-a-nceput cearta? întrebă Laintal Ay. L-ai provocat fără motiv, Aoz Roon. Dreptatea e de partea lui, așa neghiob cum e.

— Tacă-ți gura dac-o vrei pe fata mea! răcni Aoz Roon și atacă.

Nahkri, încă străduindu-se să-și recapete răsuflarea, era lipsit de apărare. Își pierduse pumnalul. Sub o ploaie de lovituri, era împins către marginea parapetului. Oyre țipă. Nahkri se bălăbăni acolo pentru o clipă, apoi genunchii i se îndoiră. Bărbatul căzu.

Îl auziră cu toții izbind pământul de la baza turnului. Rămaseră încremeniți, privindu-se unul pe altul cu un aer vinovat. Cântecele de beție ajungeau până la ei dinăuntrul clădirii:

„Când eram de tot cherchelitock
Pe drumul ce ducea la Embruddock,
Am văzut un porc încins la joc,
Și-am căzut de-a dreptul în fundock…"

Aoz Roon se aplecă peste marginea parapetului.

— S-a terminat pentru tine, îmi închipui, Lord Nahkri, spuse el cu voce gravă.

Se apucă de coaste cu răsuflarea tăiată. Se întoarse să-i cerceteze cu privirea, ochii lui sălbatici țintuindu-i pe fiecare în parte.

Laintal Ay și Oyre se strângeau tăcuți în brațe. Oyre suspina.

Dathka făcu un pas în față și le spuse cu glas dogit:

— Laintal Ay, și tu, Oyre, n-o să suflați un cuvânt despre ce s-a întâmplat dacă țineți la viața voastră – ați văzut cât de ușor se poate pierde. O să declar că am fost martor la cearta dintre Nahkri și Klils. S-au bătut și au căzut împreună peste margine. N-am reușit să-i oprim. Amintiți-vă de vorbele mele, închipuiți-vă scena. Nu spuneți nimic. Aoz Roon o să fie Lord în Embruddock și Oldorando.

— O să fiu lord și-o să domnesc mai bine decât neghiobii

ăștia, zise Aoz Roon clătinându-se.

— Așa să faci, pentru că noi trei știm adevărul despre această crimă dublă, zise Dathka încetișor. Adu-ți aminte că noi n-am avut niciun amestec. Tu ai făcut singur totul. Poartă-te cu noi în consecință.

•

Anii în care Oldorando s-a aflat sub domnia lui Aoz Roon au trecut în mare parte la fel ca sub conducătorii de dinainte; viața are o latură pe care aceștia n-o pot atinge. Numai vremea deveni mai capricioasă. Dar asta, la fel ca multe alte lucruri, era mai presus de controlul oricărui lord.

Variațiile de temperatură din stratosferă se modificară, troposfera se încălzi, temperaturile de la sol începură să urce. Ploi abundente căzură vreme de săptămâni în șir. Zăpada se topi în ținuturile joase din zonele tropicale. Ghețarii se retraseră pe terenurile înalte. Planeta înverzi. Răsăriră plante înalte. Păsări și animale nemaivăzute până atunci apărură țopăind peste sau pe lângă îngrăditurile străvechiului cătun. Toate aspectele vieții se schimbau. Nimic nu mai era cum fusese.

Pentru mulți dintre oamenii mai în vârstă, aceste schimbări nu erau bine-venite. Își aminteau de întinderile nemărginite de zăpadă din tinerețea lor. Cei de vârstă mijlocie se bucurau văzând schimbările, dar clătinau din cap și spuneau că era prea frumos ca să dureze. Cei tineri nu cunoscuseră niciodată altceva. Viața ardea în ei la fel ca în aer. Hrana devenea tot mai variată; făceau mai mulți copii; și mai puțini dintre acești copii mureau.

Cât despre cei doi străjeri, Batalix arăta la fel ca întotdeauna. Dar cu fiecare săptămână, cu fiecare zi și cu fiecare oră, Freyr devenea tot mai strălucitor, tot mai fierbinte.

În sânul acestei drame a climei era cuibărită drama umană, pe care fiecare suflet viu trebuia s-o joace, spre propria lui mulțumire sau dezamăgire. Pentru cei mai mulți dintre oameni, această țesătură de destine era de cea mai mare importanță și fiecare dorea să fie în centrul scenei. Pe tot cuprinsul Helliconiei, unde bărbați și femei se zbăteau să trăiască, lucrurile stăteau întocmai.

Iar Stația Terestră de Observație înregistra totul.

•

Când deveni Lord în Oldorando, Aoz Roon nu se mai comporta

ca un bărbat lipsit de griji. Deveni ursuz, iar pentru o vreme îi ocoli pe martorii și pe complicii la crima pe care o comisese. Nici cei care erau încă apropiați de el nu-și dădeau seama cât de mult se datora izolarea lui fierberii neîncetate a vinovăției; oamenii nu-și bat capul să se înțeleagă unii pe alții. Interdicțiile privind uciderile erau puternice; într-o comunitate în care toți erau cumva înrudiți și unde chiar și pierderea unei singure persoane apte din punct de vedere fizic era resimțită ca o tragedie, conștiința era atât de prețioasă, încât nici măcar morților nu li se îngăduia să plece cu totul dintre ai lor.

Se întâmplă ca nici Klils, nici Nahkri să nu aibă copii de la femeile lor, așa că numai femeile rămâneau să comunice cu strigoii bărbaților lor. Amândouă relatară din lumea spiritelor numai furia lor nimicitoare. Mânia strigoilor e dureros de îndurat, pentru că nu poate fi alinată niciodată. Mânia fu atribuită unei furii pe care frații ar fi simțit-o în mod firesc în urma unei răbufniri de nebunie fratricidă, provocată de beție; femeile fură scutite de obligația de a comunica în continuare cu bărbații lor. Oamenii încetară să mai discute despre frați și despre oribilul lor sfârșit. Secretul crimei era bine păstrat deocamdată.

Dar Aoz Roon nu uită niciodată. În zorii zilei de după omor, se trezise istovit și se spălase pe față cu apă înghețată. Răceala nu făcu decât să întețească febra pe care încerca să o înăbușe. Întregul lui corp urla de o durere care părea să alunece de la un organ la altul.

Scuturat de fiorii unui chin pe care nu îndrăznea să-l comunice camarazilor lui, dădu năvală din turn, alături de câinele lui, Curd. Se duse pe aleea unde, în ceața fantomatică a primelor raze de lumină, se zăreau numai trupuri înfofolite de femei, mergând încet la muncă. Ocolindu-le, Aoz Roon se îndreptă poticnindu-se către poarta de nord. Înainte să-și dea seama, ajunse în fața corpului zdrobit al lui Nahkri, cu ochii căscați încă de groază. Găsi cadavrul hidos al lui Klils zăcând pe partea cealaltă a bazei turnului. Corpurile nu fuseseră încă descoperite, nici nu se dăduse alarma. Curd scheună și săltă dintr-o parte în alta peste trupul îmbibat cu apă al lui Klils.

Un gând îi fulgeră prin mintea buimacă. Nimeni n-avea să creadă că frații se omorâseră unul pe altul dacă erau găsiți pe părți diferite ale turnului. Îl apucă pe Klils de braț și încercă să mute corpul. Cadavrul era țeapăn și greu de parcă ar fi prins

rădăcini în pământ. Fu silit să se aplece – iar fața lui aproape că se atinse de părul ud și murdar al lui Klils – ca să ridice trupul apucându-l de subsuori. Îl săltă din nou. Se întâmplase ceva cu forța lui remarcabilă, firească. Klils era de neclintit. Gâfâind și gemând, se duse la capătul celălalt și-l trase de picioare. Gâștele gâgâiau undeva departe, parcă bătându-și joc de eforturile lui.

În cele din urmă, reuși să mute corpul. Klils căzuse cu fața în jos, iar mâinile și o parte a feței îi înghețaseră în noroi. Acum se desprinseră, iar trupul se izbi de pământul fără viață. Aoz Roon trânti cadavrul lângă cel al fratelui lui, un obiect nemișcat, fără nicio însemnătate, pe care încerca să și-l șteargă din minte. Apoi alergă spre poarta de nord.

Câteva turnuri ruinate se înălțau dincolo de baricade, deseori înconjurate – sau mai degrabă măcinate – de rajabaralii care se ițeau deasupra rămășițelor lor. Într-unul dintre aceste monumente închinate timpului, aflate lângă o porțiune înghețată a Voralului, își găsi Aoz Roon refugiul. O cameră înțesată cu tot felul de lucruri, de la etajul al doilea, era intactă. Deși treptele de lemn dispăruseră de multă vreme, reuși să se cațere pe o grămadă de dărâmături și să se ridice în mâini până în încăperea de piatră. Stătu în picioare, gâfâind, sprijinit cu o mână de perete. Apoi își scoase cuțitul și începu să se elibereze cu frenezie de pieile de pe el.

Un urs murise în munți ca să-l îmbrace pe Aoz Roon. Nimeni altcineva nu purta o blană neagră asemănătoare. O sfâșie de pe el, nepăsător.

În cele din urmă, rămase gol. Se rușină la vederea propriului trup. Goliciunea nu-și avea locul în cultura lor. Câinele stătea așezat și gâfâia. Privea și scheuna.

Corpul, cu pântecele supt și mușchii conturați, era acoperit de roșeață ca de flacăra unei erupții. Limbile de foc îl înfășurau peste tot. De la genunchi până la gât, ardea.

Își apucă penisul și, copleșit de disperare, începu să alerge prin cameră, țipând, cuprins de multe feluri de durere.

Pentru Aoz Roon, focul de pe trupul lui era un stigmat al vinovăției. Omor! Iată efectul; mintea lui întunecată găsise cauza. Niciodată, nici măcar pentru o clipă, nu bănui că roșeața avea legătură cu incidentele de la vânătoare, când se atinsese de trupul fagorului cel mare și alb. Nu se gândi niciodată la

faptul că păduchii de care erau pline blănurile acelei specii se mutaseră pe trupul lui. Îi lipseau cunoștințele necesare pentru a face asemenea conexiuni.

•

Stația Terestră de Observație se înălța pe cer, cercetând.

La bordul ei existau instrumente care le dădeau observatorilor posibilitatea să afle despre planeta de dedesubtul lor lucruri pe care locuitorii nu le știau. Înțelegeau ciclul de viață al păduchilor care se adaptaseră pentru a-i parazita atât pe fagori, cât și pe oameni. Analizaseră compoziția scoarței andezitice a Helliconiei. De la cele mai mici la cele mai mari, toate datele erau acolo pentru a fi adunate, analizate și transmise pe Pământ. Era ca și cum Helliconia putea fi demontată, atom cu atom, și trimisă către o destinație străină, în altă parte a galaxiei. Cu siguranță, planeta era într-un fel recreată pe Pământ, în enciclopedii și în materiale media educaționale.

Când, de pe Avernus, cei doi sori fură văzuți înălțându-se la răsărit deasupra crestelor lanțului muntos Nktryhk, o parte din vârfurile căruia ajungeau până în stratosferă învăluiți în umbre și în splendoare, împrumutând mister adâncurilor atmosferei, idealiștii aflați la bordul stației uitară pentru ce se aflau acolo și tânjiră să ia parte la activitățile primitive ce aveau loc pe fundul oceanului de aer.

•

Bombănind și înjurând, siluete înfășurate în blănuri își croiau drum prin beznă către turnul cel mare. Un vânt rece bătea cu furie dinspre răsărit, șuierând printre turnurile străvechi, plesnindu-i în față și făcând să le apară chiciură pe buzele înconjurate de barbă. Era ora șapte într-o seară de primăvară și urma noaptea cea mai adâncă.

Ajunși înăuntrul turnului, înțepeniră ușa șubredă în urma lor, se îndreptară de spate și scoaseră exclamații de ușurare. Apoi urcară treptele de piatră care duceau spre camera lui Aoz Roon. Această cameră era încălzită de apa fierbinte care curgă prin țevi de piatră de la subsol. Încăperile aflate mai sus, către vârful turnului, unde dormeau sclavii lui Aoz Roon și unii dintre vânătorii lui, erau mai departe de sursa de căldură și prin urmare mai reci. Dar în noaptea aceea, vântul care se strecura înăuntru printr-o mie de crăpături îngheța totul.

Aoz Roon ținea primul său sfat ca Lord în Oldorando.

Ultimul sosit fu bătrânul meșter Datnil Skar, capul breslei tăbăcarilor. Era și cea mai vârstnică persoană prezentă. Intră încet la lumină, privind în jur cu prudență, parcă așteptându-se la o capcană. Bătrânii erau întotdeauna bănuitori când era vorba de schimbări în conducere. Două lumânări ardeau în vase amplasate în mijlocul unei podele acoperite cu piei. Flăcările lor tremurătoare se înclinau spre apus, în aceeași direcție în care pluteau două șuvițe de fum.

La lumina nesigură a lumânărilor, meșterul Datnil îl văzu pe Aoz Roon, așezat pe un scaun de lemn, și încă nouă oameni, ghemuiți pe piei de animale. Șase dintre ei erau meșteri ai altor șase bresle și către aceștia bătrânul se înclină, pe rând, după ce făcu o reverență în fața lui Aoz Roon. Ceilalți doi bărbați erau vânătorii Dathka și Laintal Ay. Cei doi stăteau unul lângă altul, cu un aer mai curând prudent. Lui Datnil Skar nu-i plăcea Dathka, pentru simplul motiv că băiatul își părăsise breasla pentru viața lipsită de valoare de vânător; asta era părerea lui Datnil Skar; și nu-i plăcea nici obiceiul lui Dathka de a tăcea.

Singura femeie prezentă era Oyre, care-și ținea privirea întunecată ațintită cu neliniște în podea. Stătea o idee în spatele scaunului tatălui ei, astfel încât să rămână ascunsă în umbrele care dansau pe perete.

Unele dintre aceste fețe îi erau familiare bătrânului meșter, la fel și cele înșirate pe pereți, dedesubtul grinzilor – craniile fagorilor și ale altor dușmani ai așezării.

Meșterul Datnil se așeză pe un covoraș pe podea lângă colegii lui breslași. Aoz Roon bătu din palme și o sclavă coborî de la etajul de deasupra, ducând o tavă pe care se aflau o carafă și unsprezece căni cioplite în lemn; meșterul Datnil își dădu seama, când îi fu înmânată o porție de rathel, că vasele îi aparținuseră cândva lui Wall Ein.

— Bine-ați venit, rosti cu voce tare Aoz Roon ridicându-și cana.

Băură cu toții din lichidul dulce, translucid.

Aoz Roon vorbi. Le spuse că avea intenția să conducă mai ferm decât predecesorii lui. N-avea să tolereze nicio nelegiuire. Avea să consulte sfatul la fel ca înainte, sfatul urmând să fie format, tot la fel ca înainte, din meșterii celor șapte bresle. Avea să apere Oldorando împotriva tuturor dușmanilor. Nu avea să lase femeile sau sclavii să se amestece în treburi importante.

Garanta că nimeni nu avea să flămânzească. Avea să îngăduie oamenilor să comunice cu strigoii oricând doreau. Socotea academia o pierdere de vreme, când femeile aveau atâta treabă de făcut.

Cea mai mare parte din ceea ce spusese era fără noimă sau însemna doar că avea intenția să domnească. Vorbea, nu se putea să nu se observe, într-un fel ciudat, ca și cum s-ar fi luptat cu niște demoni. Ochii lui priveau deseori fix, își încleșta mâinile pe brațele scaunului ca și cum s-ar fi zbătut în ghearele unui chin interior. Așa că, deși observațiile lui erau lipsite de importanță în sine, maniera de expunere era înspăimântător de originală. Vântul șuiera, iar vocea lui se înălța și cobora.

— Laintal Ay și Dathka vor fi reprezentanții mei principali și vor avea grijă ca ordinele mele să fie îndeplinite. Sunt tineri și cu capul pe umeri. În ordine, la naiba, prea multă vorbărie.

Dar meșterul breslei băuturilor îl întrerupse cu ton hotărât:

— Lord Aoz Roon, vorbești prea repede pentru aceia dintre noi mai înceți la minte. Unora dintre noi le-ar plăcea să mai cugete la motivul pentru care numești ca reprezentanți doi tineri fără experiență, când avem în jurul nostru atâția bărbați ca stejarii și care ar sluji mai bine.

— Am decis deja, replică Aoz Roon frecându-și trunchiul de spătarul scaunului, dintr-o parte în alta.

— Dar poate că te-ai pripit, domnule. Gândește-te la cât de mulți oameni buni avem… Cum rămâne cu cei din generația ta, de exemplu cu Eline Tal și Tanth Ein?

Aoz Roon coborî pumnul pe brațul scaunului.

— Avem nevoie de tineri, de acțiune. Nu îmi schimb decizia. Acum puteți pleca toți.

Datnil Skar se ridică încet și zise:

— Lord Aoz Roon, iartă-mă, dar faptul că ne alungi îți vatămă prestigiul, nu nouă. Ești bolnav, te doare ceva?

— Eddre, omule, nu poți să pleci când ți se cere? Oyre…

— Obiceiul este ca sfatul meșterilor să bea în cinstea ta, să închine pentru domnia ta, lord Aoz Roon, zise bătrânul breslaș.

Privirea lordului Embruddockului se ridică spre grinzi și coborî la loc.

— Meștere Datnil, știu că voi, bătrânii, aveți răsuflarea scurtă și vorbele lungi. Scutește-mă. Pleacă, înainte să te înlocuiesc și pe tine. Vă mulțumesc, dar plecați. Afară cu voi în vremea asta

îngrozitoare!

— Dar…

— Plecați!

Mârâi și-și apucă trupul cu brațele.

Îi alungă morocănos, iar bătrânii din consiliu plecară bombănind, pufnind cu indignare din gurile lipsite de dinți. Nu era un semn bun… Laintal Ay și Dathka ieșiră, clătinând din cap.

De îndată ce rămase singur cu fiica lui, Aoz Roon căzu pe podea și se rostogoli gemând, dând din picioare și scărpinându-se.

— Ai adus grăsimea aceea de gâscă îmbibată cu leacuri de la doamna Datnil, fetițo? o întrebă el.

— Da, tată.

Oyre scoase o cutie de piele în care se afla un bulgăre moale de grăsime.

— O să trebuiască să mă freci cu ea pe corp.

— Nu pot să fac așa ceva, tată.

Ochii ei fulgerară.

— N-o s-o fac… Ai auzit ce-am zis. Pune-ți sclava să facă asta. Pentru asta o ai, nu? Sau îl chem pe Rol Sakil.

Bărbatul sări în picioare, mârâind, și o apucă de braț.

— O s-o faci. Nu-mi pot îngădui să las pe nimeni altcineva să vadă în ce stare sunt sau ca vestea să se împrăștie. *Or să afle*, *nu-ți dai seama*? Și-o s-o faci, naiba să te ia, sau îți rup afurisitul acela de gât! Ești la fel de dificilă ca Shay Tal!

Când fata scânci, el continuă, cuprins din nou de furie:

— Închide ochii dacă ești așa de mofturoasă, fă-o cu ochii închiși. Nu trebuie să te uiți. Dar fă-o repede, înainte să-mi ies din minți!

Când începu să se dezbrace de piei, cu furie încă în priviri, zise:

— Și-o să te măriți cu Laintal Ay, ca să vă închid gura amândurora. Fără discuție. Am văzut cum se uită la tine. Într-o zi o să fie rândul tău să conduci Oldorando.

Își dădu jos pantalonii și rămase gol în fața fetei. Oyre închise ochii și întoarse capul, dezgustată și umilită. Și totuși, nu reușea să-și alunge din minte imaginea acelui corp tare, lipsit de păr, care părea să se zvârcolească pe sub piele. Tatăl ei era acoperit până la gât cu flăcări roșii.

— Dă-i drumul, fillocă neghioabă ce ești! Mă chinuiește

cumplit, naiba să te ia, mor!

Oyre întinse o mână și începu să-i întindă pe piept și pe abdomen untura lipicioasă.

După aceea, fugi de el, aruncând înjurături printre dinți. Alergă afară din turn și se opri cu fața la vântul rece, apoi vomită îngrețoșată.

Astfel fură primele zile ale domniei tatălui ei.

•

Un grup de madiși stăteau întinși în veșmintele lor lălâi și dormeau agitați. Se odihneau într-o vale abruptă, la mulți kilometri depărtare de Oldorando. Santinela lor moțăia.

Erau înconjurați de pereți de șist. Sub atacurile nemiloase ale înghețului, roca se spărgea în bucăți subțiri care trosneau sub picioare. Nu exista vegetație, în afară de câte un tufiș pitic de illice, ale cărui frunze erau prea amare ca să fie mâncate chiar și de omnivorul arang.

Madișii fuseseră prinși într-o ceață deasă care se lăsa deseori peste aceste ținuturi înalte. Sosise noaptea și ei rămăseseră abătuți pe loc. Răsăritul lui Batalix vizitase deja lumea, dar bezna și ceața domneau încă în despicătura rece a canionului, iar protognosticii erau cufundați încă într-un somn agitat.

Comandantul cruciadei tânărului kzahhn, Yohl-Gharr Wyrrijk, stătea pe un dâmb la câțiva metri deasupra lor, urmărind cum ceata formată din gillote războinice și creagi aflați sub ordinele lui se târa către grupul lipsit de apărare.

Ghemuiți în întuneric, dormeau zece madiși adulți. Aveau cu ei un bebeluș și trei copii mai mari. Alături se aflau șaptesprezece arangi, animale robuste, asemănătoare unor capre, cu blană groasă, care satisfăceau cea mai mare parte din nevoile umile ale nomazilor.

Această familie de madiși ducea o existență promiscuă. Exigențele existenței lor impuneau ca împerecherea să aibă loc fără discriminare și nu existau interdicții legate de incest. Trupurile lor zăceau înghesuite unul într-altul ca să își țină de cald, în timp ce cornutele lor se adunau lipindu-se de ei, formând un fel de scut de apărare împotriva frigului care le amorțea oasele. Numai santinela se afla în afara acestui scut și stătea cu capul sprijinit pe blana unuia dintre arangi. Protognosticii nu aveau arme. Singura lor apărare era fuga.

Speraseră că ceața îi va proteja. Dar ochii pătrunzători ai

fagorilor îi dibuiseră. Terenul extrem de dificil îl despărțise temporar pe Yohl-Gharr Wyrrijk de corpul principal aflat sub comanda lui Hrr-Brahl Yprt. Războinicii lui erau aproape la fel de hămesiți ca și preumanii asupra cărora se avântau.

Erau înarmați cu bâte și sulițe. Zgomotul făcut de pașii lor pe stratul de șist era acoperit de sforăiturile madișilor. Încă vreo câțiva pași. Santinela se trezi dintr-un vis și se ridică în capul oaselor, copleșită de groază. Prin ceața umedă, siluete urâte apărură ca niște fantome. Scoase un țipăt. Însoțitorii lui se treziră. Prea târziu. Cu urlete sălbatice, fagorii atacară, lovind fără milă.

Aproape cât ai clipi din ochi, toți protognosticii fură uciși, alături de mica lor turmă. Deveniseră proteine pentru cruciada tânărului kzahhn. Yohl-Gharr Wyrrijk coborî de pe stâncă pentru a da ordine în privința împărțirii prăzii.

Batalix se înălța prin ceață – o minge roșu-închis – și privea în canionul pustiu.

Era anul 361 după Mica Apoteoză a Marelui An 5.634.000 de la Catastrofă. Cruciada începuse în urmă cu opt ani. Peste încă cinci ani, fagorii aveau să ajungă la destinație, în orașul Fiilor lui Freyr. Dar până acum, niciun ochi de om nu vedea legătura dintre soarta așezării Oldorando și ceea ce se întâmpla într-un canion îndepărtat și lipsit de verdeață.

VII

O PRIMIRE RECE PENTRU FAGORI

— Lord sau nu, *el* va trebui să vină la *mine*, îi spuse Shay Tal cu mândrie lui Vry când, într-o zi-obscură liniștită, nu puteau dormi.

Dar noul lord din Embruddock avea și el mândria lui, așa că nu veni.

Domnia lui se dovedi nici mai bună, nici mai proastă decât cea de dinainte. Avea neînțelegeri cu sfatul dintr-un motiv, iar cu tinerii săi reprezentanți dintr-altul.

Sfatul și lordul cădeau de acord pe unde puteau, de dragul unei vieți pașnice; un subiect asupra căruia puteau cădea de acord fără dificultăți era acela al sâcâitoarei academii. Neînțelegerile nu trebuiau lăsate să crească. Pentru că era nevoie ca femeile să muncească în comun, nu le puteau interzice să se adune, așa că interdicția privind adunările nu folosea la nimic. Și totuși, nu o revocau – și asta le supăra pe femei.

Shay Tal și Vry se întâlniră în particular cu Laintal Ay și cu Dathka.

— Voi înțelegeți ce vrem să facem, zise Shay Tal. *Voi* să-l convingeți pe încăpățânatul ăla să se răzgândească. Sunteți mai apropiați de el decât aș reuși eu să fiu.

Singurul rezultat al întâlnirii fu acela că Dathka începu să-i facă ochi dulci reticentei Vry. Iar Shay Tal deveni puțin mai trufașă.

Laintal Ay se întoarse târziu dintr-una dintre expedițiile lui solitare și o căută pe Shay Tal. Plin de noroi din cap până-n picioare, se așeză la intrarea casei femeilor până când aceasta ieși din sala cazanelor.

Apăru însoțită de două sclave care purtau coveți cu pâini proaspete. Vry mergea, afișând un aer docil, în urma sclavelor. Încă o dată, pâinea satului Oldorando era gata, iar Vry se duse să supravegheze împărțirea ei – deși nu înainte ca Shay Tal să fi înhățat o pâine în plus pentru Laintal Ay. I-o întinse zâmbind și

își dădu pe spate părul despletit.

El mâncă recunoscător, tropăind din picioare ca să le încălzească.

Vremea blândă, la fel ca noul lord, adusese mai mult o zvârcolire decât un progres real. Acum era din nou frig, iar umezeala adunată în picături pe genele negre ale lui Shay Tal îngheța. Peste tot în jur, domnea liniștea albă. Râul curgea încă, lat și întunecat, dar malurile lui erau mărginite de țurțuri ca niște colți ascuțiți.

— Ce mai face tânărul meu reprezentant domnesc? Te-am văzut destul de puțin în ultima vreme.

Tânărul înghiți ultima bucată de pâine, primul lucru pe care-l mâncase în trei zile.

— Vânătoarea a fost grea. A trebuit să mergem foarte departe. Acum, că s-a făcut iarăși frig, cerbii s-ar putea muta mai aproape de casă.

Se ridică vioi în picioare, măsurând-o cu privirea, așa cum stătea în fața lui, cu blănurile atârnându-i lălâu pe trup. Era ceva special în felul încordat în care tăcea, ceva ce îi făcea pe oameni s-o admire și să se dea înapoi din fața ei. Tânărul înțelesese înainte ca femeia să deschidă gura faptul că aceasta văzuse ce se ascundea în spatele scuzelor lui.

— Am o părere foarte bună despre tine, Laintal Ay, așa cum am avut și despre mama ta. Adu-ți aminte de înțelepciunea mamei tale. Adu-ți aminte de exemplul ei și nu te întoarce împotriva academiei, așa cum fac unii dintre prietenii tăi.

— Știi cât de mult te admiră Aoz Roon, răbufni el.

— Știu în ce fel o arată.

Văzându-l descumpănit, femeia deveni mai binevoitoare și-l luă de braț, întrebându-l unde fusese. El arunca din când în când câte o privire la profilul ei ascuțit în timp ce-i povestea despre satul ruinat pe care-l vizitase în sălbăticie. Se întindea pe jumătate îngropat printre bolovani, cu străzile pustii ca niște albii de râu, de-a lungul cărora se aflau case fără acoperiș. Lemnăria fusese luată sau putrezise. Scări de piatră urcau la etaje care dispăruseră de mult, ferestrele se deschideau către priveliști de pietre răvășite. În pragul ușilor creșteau ciuperci otrăvitoare, zăpada spulberată se aduna în șemineuri și păsările își făceau cuib în firidele sfărâmicioase.

— Face parte din dezastru, comentă Shay Tal.

— Face parte din realitate, replică el cu inocență și povesti mai departe despre grupul mic de fagori peste care dăduse din întâmplare – nu dintre cei războinici, ci umili vânzători de ciuperci, care se speriaseră de el tot așa cum și el se speriase de ei.

— Îți riști viața inutil…

— Trebuie… am nevoie să scap de-aici.

— N-am ieșit niciodată din Oldorando. Trebuie, trebuie – vreau să scap de aici la fel de mult ca tine. Mă simt prizonieră. Dar îmi spun că suntem toți prizonieri.

— Eu nu văd așa lucrurile, Shay Tal.

— O să le vezi. Mai întâi, soarta ne modelează caracterul; apoi caracterul ne modelează soarta. Destul cu asta – ești prea tânăr.

— Nu sunt prea tânăr ca să te ajut. Știi de ce se teme lumea de academie? Pentru că ar putea să strice cursul lin al vieții. Dar, după cum ne spui tu, cunoașterea o să contribuie la binele tuturor, nu-i așa?

O privi pe jumătate zâmbind, pe jumătate batjocoritor, iar ea gândi, privindu-l la rândul ei în ochi: „Da, înțeleg ce simte Oyre pentru tine”. Își înclină capul, arătând că e de acord cu vorbele lui, și zâmbi și ea.

— Atunci trebuie să dovedești că ai dreptate, zise Laintal Ay.

Femeia își înălță una dintre sprâncenele subțiri și nu răspunse. El își ridică mâna și își desfăcu degetele murdare în fața ochilor ei. În palma lui, stăteau două spice de ierburi, unul cu semințele așezate în clopote delicate, celălalt în forma unui pieptene mic.

— Ei bine, doamnă, poate academia să se pronunțe asupra acestora și să spună cum se numesc?

După un moment de șovăială, femeia răspunse:

— Sunt ovăz și secară, nu-i așa?

Apoi scormoni printre cunoștințele pe care le avea.

— Făceau cândva parte din… din culturile agricole.

— Le-am cules de lângă ruinele satului. Creșteau pe acolo. S-ar putea să fi existat cândva câmpuri întregi acoperite cu ovăz și secară – înainte de catastrofă… Sunt și alte plante ciudate care cresc pe lângă ruine, în locuri adăpostite. Poți să faci pâine bună cu cerealele astea. Cerbilor le plac – când mâncarea va fi din belșug, ciutele vor alege ovăzul și vor lăsa secara.

Când el îi puse spicele în mâini, femeia simți pe piele frecarea

aspră a perilor de secară.

— Și de ce mi le-ai adus mie?

— Fă-ne o pâine mai bună. Te pricepi la pâini. Îmbunătățește pâinea. Dovedește tuturor cum contribuie cunoașterea la binele general. Atunci se va ridica și interdicția asupra academiei.

— Ești foarte grijuliu, observă ea. O persoană deosebită.

Complimentul îl făcu să se simtă stânjenit.

— O, cresc multe plante în sălbăticie care ne-ar putea fi de folos.

Când Laintal Ay se pregăti să plece, Shay Tal spuse:

— Oyre e foarte prost dispusă zilele astea. Ce-o supără?

— Ești înțeleaptă – credeam că știi tu.

Shay Tal strânse semințele verzi și își aranjă pieile în jurul corpului. Apoi îi zise cu căldură:

— Vino și vorbește mai des cu mine. Nu nesocoti dragostea mea pentru tine.

El surâse stingherit și se întoarse să plece. Nu reușea să exprime față de Shay Tal sau față de oricine altcineva felul în care faptul de a asista la uciderea lui Nahkri îi întunecase viața. Așa neghiobi cum erau, Nahkri și Klils fuseseră unchii lui și se bucuraseră de viață. Era încă îngrozit de ce se întâmplase, deși trecuseră doi ani. Bănuia și că greutățile pe care le întâmpina cu Oyre aveau legătură cu acea întâmplare. Față de Aoz Roon, sentimentele lui erau intens contradictorii. Crima îl înstrăinase pe puternicul lui protector chiar și de propria lui fiică.

Tăcerea lui de la comiterea acelor crime îl făcea părtaș la vina lui Aoz Roon. Devenise aproape la fel de tăcut ca Dathka. Cândva pleca în expedițiile lui singuratice împins de entuziasm și de simțul aventurii, acum amărăciunea și neliniștea îl îndemnau să plece.

— Laintal Ay!

Se întoarse la chemarea lui Shay Tal.

— Vino și stai cu mine până când se întoarce Vry.

Invitația îl încânta și-l făcea să se simtă rușinat. Intră repede împreună cu femeia în vechiul ei refugiu de deasupra cocinilor, sperând ca niciunul dintre prietenii lui vânători să nu-l vadă unde se duce. După frigul de afară, aerul stătut din interior îl făcea să moțăie. Bătrâna mamă plină de eczeme a lui Shay Tal stătea într-un colț, rezemată de dulap, iar excrementele îi cădeau direct la animalele de dedesubt. Fluierarul-Ceas anunța

ora; întunericul se lăsa deja în încăpere.

Laintal Ay o salută pe bătrână și se așeză pe niște piei, lângă Shay Tal.

— O să adunăm mai multe semințe și-o să plantăm terenuri mici cu secară și ovăz, zise ea.

Bărbatul își dădea seama după tonul ei că era mulțumită.

După un timp, Vry se întoarse împreună cu o altă femeie, Amin Lim, o tânără plinuță, cu aer matern, care se numise singură principala discipolă a lui Shay Tal. Amin Lim se duse direct la peretele din spate al camerei și se așeză cu picioarele încrucișate, cu spatele la zidul de piatră; voia doar să asculte și să stea undeva de unde s-o vadă pe Shay Tal.

Vry stătea și ea în umbră. În comparație cu Amin Lim, era zveltă. Pe sub blănurile ei gri-argintii, sânii abia dacă i se zăreau, puțin mai mari decât două cepe. Avea chipul îngust, dar nu lipsit de frumusețe, pentru că ochii îi erau adânciți în orbite și îi străluceau pe pielea palidă. Nu pentru prima oară, Laintal Ay își zise că Vry semăna oarecum cu Dathka; poate asta explica atracția lui Dathka pentru ea.

Singura trăsătură care o făcea pe Vry să iasă în evidență era părul. Era bogat și întunecat. Văzut la lumină, se dezvăluia ca fiind brun închis, în loc de negrul-albăstrui din Oldorando. Părul era singurul indiciu că Vry era de descendență amestecată; mama ei fusese o sclavă de la sud de Borlien, cu părul și pielea de culoare deschisă, care murise când intrase în captivitate.

Prea tânără ca să le poarte pică celor care o luaseră, Vry fusese fascinată de viața din Oldorando. Admira cu o fascinație copilărească turnurile de piatră și țevile prin care curgea apă fierbinte. Era copleșită de curiozitate și își dăruise inima lui Shay Tal, care-i răspundea la avalanșa de întrebări. Shay Tal aprecia mintea ageră a copilei și avu grijă de ea până când deveni matură.

Sub tutela lui Shay Tal, Vry învăță să scrie și să citească. Era una dintre cele mai înflăcărate membre ale academiei. În ultimii ani, se născuseră mai mulți copii; la rândul ei, Vry îi învăța acum pe unii dintre ei literele alfabetului olonez.

Vry și Shay Tal îi dezvăluiră lui Laintal Ay că descoperiseră sub oraș un sistem de pasaje. Cu o rețea de tunele ducând de la nord la sud și de la est la vest, sistemul lega între ele toate turnurile, sau o făcuse cândva; cutremurele, inundațiile și alte

dezastre naturale blocaseră unele dintre pasaje. Shay Tal sperase să ajungă la piramida care stătea, pe jumătate îngropată, lângă locul pentru sacrificii, crezând că structura conținea comori de tot felul, dar noroiul îngropase pasajele care duceau către vârf.

— Multe lucruri au legătură între ele, dar nu pricepem în ce constă aceasta, Laintal Ay, zise ea. Trăim la suprafața pământului, dar am auzit că în Pannoval oamenii trăiesc liniștiți dedesubt, la fel și în Ottassol, către sud, potrivit spuselor unor negustori. Poate că pasajele se leagă de lumea de dedesubt, unde trăiesc strigoii și spectrele. Dacă am putea să găsim o cale până la ei, în carne și oase și nu doar în spirit, am afla multe lucruri care ne sunt inaccesibile acum. Asta l-ar mulțumi pe Aoz Roon.

Copleșit de căldură, Laintal Ay nu făcu decât să dea din cap, somnoros.

— Cunoașterea nu e doar ceva care zace îngropat, ca un alamap, adăugă Vry. Cunoașterea se poate naște din observație. Cred că există pasaje prin aer asemănătoare celor de dedesubtul nostru. Când vine noaptea, privesc stelele cum răsar și apun una după alta pe cer. Unele merg pe căi diferite…

— Sunt prea departe ca să ne influențeze, spuse Shay Tal.

— Nu-i așa. Toate sunt ale lui Wutra. Iar acțiunile lui au efect asupra noastră.

— Ți-a fost frică sub pământ, continuă Shay Tal.

— Iar eu cred că pe tine te sperie stelele, doamnă, ripostă Vry cu promptitudine.

Laintal Ay era uimit să o vadă pe această tânără timidă, nu mai în vârstă decât el, lăsând deoparte obișnuita ei atitudine respectuoasă și vorbind atât de deschis cu Shay Tal; în ultima vreme, se schimbase la fel de mult ca vremea. Pe Shay Tal nu părea s-o deranjeze.

— La ce folosesc pasajele subterane? întrebă el. Ce înseamnă?

— Sunt doar o relicvă a unui trecut uitat, răspunse Vry. Viitorul se află în ceruri.

Dar Shay Tal zise cu fermitate:

— Pasajele subterane demonstrează existența realității pe care o neagă Aoz Roon, faptul că ferma asta în care trăim era cândva un loc măreț, în care existau arte, științe și oameni mai

buni decât noi. Erau mai mulți oameni, trebuie să fi fost. Se îmbrăcau frumos, așa cum obișnuia să se îmbrace și Loil Bry. Și aveau în cap multe idei ca niște păsări strălucitoare. Noi suntem tot ce-a mai rămas, noi, cu capetele pline de mâl.

În discursul ei, Shay Tal se referise tot timpul la Aoz Roon, stând cu privirea ațintită către colțul întunecat al camerei.

•

Frigul se duse și veni ploaia, apoi se reîntorsese frigul, ca și cum vremea în această perioadă voia cu tot dinadinsul să-i năpăstuiască pe oamenii din Embruddock. Femeile își făceau treaba și visau la alte locuri.

•

Câmpia era brăzdată de cute care mergeau aproximativ în direcția est-vest. Rămășițe de troiene se ascundeau încă în sinclinalele de pe partea nordică a crestelor – amintiri zdrențuite ale deșertului de gheață care învăluise cândva tot pământul. Acum, tulpini verzi se strecurau prin zăpada pătată, fiecare tulpină creându-și propria vale rotundă în miniatură, peste care era singurul stăpânitor.

Pe zăpadă se întindeau bălți uriașe, trăsătura cea mai izbitoare a noului peisaj. Lacuri sub forma unor pești reflectau fragmente din cerul înnorat de deasupra.

Această zonă fusese cândva un bogat teren de vânătoare. Vânatul plecase odată cu venirea zăpezilor, retrăgându-se către pășunile mai uscate de pe dealuri. În locul lor veniseră stoluri de păsări negre, care se bălăceau nepăsătoare pe marginea lacurilor efemere.

Dathka și Laintal Ay stăteau întinși pe o culme și urmăreau câteva siluete în mișcare. Cei doi tineri vânători erau uzi până la piele și în cea mai proastă dispoziție. Chipul prelung și aspru al lui Dathka era încrețit într-o încruntătură care-i întuneca privirea. În locurile în care degetele lor apăsau nămolul apăreau semiluni de apă. Peste tot în jur se auzeau clipocelile pământului îmbibat cu apă. La o oarecare distanță în urma lor, șase vânători dezamăgiți se ghemuiseră pe vine, ascunși în spatele unei creste; în timp ce așteptau nepăsători o comandă din partea conducătorilor, ochii lor priveau păsările planând pe deasupra și își suflau încetișor peste degetele umede.

Siluetele observate mergeau spre răsărit într-un singur șir, pe culmea unei creste, cu capetele plecate ca să se apere de

burnița fină. În urma șirului se întindea un cot larg al Voralului. Pe malurile acestuia erau ancorate trei bărci, în care veniseră vânătorii dornici să invadeze terenurile tradiționale de vânătoare ale Oldorandoului.

Invadatorii purtau ghete grele și căciuli în formă de căuș, care le trădau originea.

— Sunt din Borlien, zise Laintal Ay. Au alungat puținul vânat care mai era. O să trebuiască să-i punem pe fugă.

— Și cum am putea face asta? Sunt prea mulți.

Dathka vorbi fără să-și ia privirea de la siluetele mișcătoare din depărtare.

— E pământul nostru, nu al lor. Dar sunt mai mult de patru la unu…

— Uite ce putem face: să le ardem bărcile. Neghiobii au lăsat de pază doar doi. Nu vor fi o problemă pentru noi.

În lipsa vânatului, puteau la fel de bine să vâneze și borlienezi.

De la unul dintre oamenii din sud, pe care-i capturaseră de curând, aflaseră despre starea de agitație care domnea în Borlien. Oamenii de acolo locuiau în clădiri de nămol, în general cu un etaj: animalele dedesubt și stăpânii lor deasupra. Ploile recente, nemaivăzute, le distruseseră colibele și oamenii rămăseseră fără adăpost.

În timp ce grupul lui Laintal Ay își croia drum spre bărci, ploaia se înteți. Venea dinspre sud. Era începutul perioadei de iarnă. Ploaia cădea capricios, în rafale, udând siluetele mișcătoare. Apoi se statornici tot mai nemiloasă, desenându-le pe spate tatuaje. Șiroaie de apă le curgeau pe față și le picurau de pe vârful nasurilor turtite. Aflaseră ce înseamnă ploaie în urmă cu câțiva ani; nu era om din ceată care să nu-și dorească zilele înghețate ale copilăriei, cu zăpadă sub picioare și turme de cerbi cât vedeai cu ochii. Acum, orizontul era ascuns de perdele cenușii de ploaie, iar pământul mustea.

Semiîntunericul le era de folos odată ajunși pe malul râului. Aici, ierburi groase, suculente, crescuseră înalte până la genunchiul unui om, în ciuda înghețurilor recente – ierburi care se înclinau și sclipeau sub greutatea picăturilor mari de ploaie. Nu era nimic de văzut în afară de iarba unduitoare, norii grei ca de plumb și apa mocirloasă, de culoarea norilor. Un pește căzu în râu cu un plescăit greoi, simțind că universul lui a devenit mai

mare.

Cei doi paznici borlienezi, ghemuiți în bărci ca să se adăpostească, fură uciși fără luptă; poate credeau că e mai bine să moară decât să mai stea în bătaia ploii. Trupurile le fură aruncate în apă. Pluteau pe lângă bărci și din cadavrele lor se scurgea sângele. Vânătorul din grupul lui Laintal Ay, care se ocupa de aprinsul focului, încercă în zadar să ațâțe un foc; râul nu era adânc în acest loc, iar cadavrele nu se îndepărtau nici măcar lovite cu vâslele. Aerul de sub pieile cu care erau îmbrăcați îi făcea să plutească imediat sub suprafața ciupită de ploaie a apei.

— Bine, bine, zise agitat Dathka. Lasă focul. Sfărâmați bărcile, în schimb.

— Dar le putem folosi chiar noi, sugeră Laintal Ay. Hai să vâslim cu ele până-n Oldorando.

Ceilalți stăteau nemișcați și priveau nepăsători cum discutau cei doi tineri.

— Ce-o să zică Aoz Roon când o să ne întoarcem acasă fără carne?

— O să-i arătăm bărcile.

— Nici măcar Aoz Roon nu mănâncă bărci.

Remarca fu întâmpinată cu râsete.

Urcară în bărci și începură să vâslească. Morții fură lăsați în urmă. Încet, reușiră să ajungă înapoi în Oldorando, după ce ploaia le bătuse încontinuu în față.

Aoz Roon își primi morocănos supușii. Se încruntă la Laintal Ay și la ceilalți vânători, într-o tăcere care-i intimida mai mult decât cuvintele, pentru că nu le oferea nimic de combătut. În cele din urmă, se întoarse cu spatele la ei și se uită la ploaie pe fereastra deschisă.

— Putem să suferim de foame. Ne-a mai fost foame și înainte. Dar avem alte necazuri. Grupul lui Faralin Ferd s-a întors de la adunat provizii din nord. Au văzut în depărtare o ceată de fagori. Călăreau pe kaidavi și veneau înspre noi. Păreau pregătiți de război.

Vânătorii se uitară unul la altul.

— Câți fagori? întrebă unul dintre ei.

Aoz Roon ridică din umeri.

— Veneau dinspre lacul Dorzin? întrebă Laintal Ay.

Aoz Roon nu făcu decât să ridice iarăși din umeri, ca și cum ar

fi găsit întrebarea irelevantă.

Se întoarse din nou către cei care-l ascultau, fixându-i cu privirea lui apăsătoare.

— Care credeți că e cea mai bună strategie în împrejurările date?

Când nimeni nu oferi vreo sugestie, își răspunse singur la propria-i întrebare:

— Nu suntem lași. Ieșim și-i atacăm înainte să ajungă aici și să încerce să ardă Oldorandoul din temelii, sau ce planuri or avea în căpățânile lor neghioabe.

— N-or să atace pe vremea asta, vorbi un vânător bătrân. Fagorii urăsc apa. Numai o situație disperată îi poate mâna în apă. Le distruge blana.

— Trăim vremuri de disperare, comentă Aoz Roon pășind nervos de colo-colo. Lumea o să se înece sub ploaia asta. Oare când o să se-ntoarcă zăpada aia afurisită?

Îi lăsă să plece și porni, cufundându-se prin noroi, s-o vadă pe Shay Tal. Vry și prietena sa apropiată, Amin Lim, stăteau alături de ea, copiind un desen. Aoz Roon le spuse să plece.

El și cu Shay Tal se uitară precauți unul la altul, ea la chipul lui jilav, care părea să aibă mai multe de spus decât putea exprima, el la cutele de sub ochii ei, la primele fire de păr alb sclipindu-i în buclele întunecate.

— Când o să se oprească ploaia asta?

— Vremea se strică iar. Vreau să sădesc secară și ovăz.

— Ar trebui să fiți atât de înțelepte, tu și femeile tale – spune-mi tu ce urmează să se întâmple.

— Nu știu. Vine iarna. Poate-o să se facă mai frig.

— Zăpadă! Cât de mult mi-ar plăcea să se-ntoarcă afurisita de zăpadă și să se termine cu ploaia!

Făcu un gest furios, ridicându-și pumnii, apoi îi lăsă din nou în jos.

— Dacă se face mai frig, ploaia o să se transforme în ninsoare.

— Pe Wutra, ce răspuns de doi bani! Nu poți să-mi oferi nicio certitudine, Shay Tal? Nicio certitudine în blestemata asta de lume nesigură?

— Nu mai mult decât poți să-mi oferi tu.

El se răsuci pe călcâie și se opri la ușă.

— Dacă femeile tale nu muncesc, nu vor primi mâncare. Nu

putem încuraja lenea – înțelegi asta.

Plecă fără să mai adauge nimic. Ea îl urmă la ușă și rămase pe loc, încruntată. Era contrariată că nu-i dăduse nicio șansă să îl refuze încă o dată; i-ar fi realimentat hotărârea. Dar lui nu-i stătuse mintea la ea câtuși de puțin, își dădu seama Shay Tal. Îl preocupau probleme mult mai importante.

Își înfășură veșmintele grosolane în jurul corpului și se duse să se așeze pe pat. Când se întoarse Vry, încă stătea așa, dar sări în picioare, cu un aer vinovat, la vederea tinerei sale prietene.

— Trebuie să fim întotdeauna constructivi, zise ea. Dac-aș fi vrăjitoare, aș aduce înapoi zăpezile, de dragul lui Aoz Roon.

— Ești vrăjitoare, replică Vry cu loialitate.

Veștile despre fagorii care se apropiau se răspândiră repede. Cei ce-și aduceau aminte de ultimul atac asupra orașului vorbeau doar despre asta. Discutau noaptea, când se băgau sub paturi, amețiți de rathel; dezbăteau în zori, în timp ce măcinau cereale la lumina opaițelor cu grăsime de gâscă.

— Putem să ajutăm mai mult decât cu vorbele, le spuse Shay Tal. Femeile au inimi curajoase, dar și limbi agere. O să-i arătăm lui Aoz Roon ce putem face. Vreau să ascultați ce idee mi-a venit…

Hotărâră ca academia, care era nevoită mereu să-și justifice existența în ochii bărbaților, să propună un plan de atac menit să cruțe Oldorandoul. Alegând un teren potrivit, femeile aveau să se arate într-un loc sigur, de unde să poată fi văzute de fagori. Apropiindu-se, fagorii aveau să fie prinși în ambuscadă de către vânătorii ascunși pe ambele laturi, gata să-i secere. Femeile exclamau și strigau, însetate de sânge, în timp ce discutau planul.

Când terminară de discutat, o aleseră pe una dintre cele mai drăguțe fete ca să joace rolul de trimis pe lângă Aoz Roon. Fata, aproape de aceeași vârstă cu Vry, era Dol Sakil, fiica bătrânei moașe Rol Sakil. Oyre o însoți pe Dol până la turnul tatălui ei, unde fata trebuia să transmită complimentele lui Shay Tal și să-i ceară să vină la casa femeilor, unde avea să-i fie prezentată o propunere de apărare.

— N-o să-mi dea prea mare atenție, nu-i așa? zise Dol.

Oyre zâmbi și o împinse în față.

Femeile așteptară în timp ce ploaia răpăia. Era jumătatea dimineții când Oyre se întoarse. Era singură și furioasă. Până la

urmă răbufni, spunându-le adevărul. Tatăl ei respinsese invitația și o păstrase pe Dol Sakil. O privise ca pe un cadou din partea academiei. Dol avea să locuiască împreună cu el de acum înainte.

La auzul veștii, Shay Tal fu cuprinsă de mânie. Căzu pe podea, lovi din picioare. Țipă și-și smulse părul din cap. Apoi jură să se răzbune pe toți bărbații imbecili. Prezise că aveau să fie mâncați cu toții de fagori, în timp ce acela care ar fi trebuit să-i conducă se desfăta în pat, împerechindu-se cu un copil. Multe alte lucruri groaznice îi ieșiră pe gură. Însoțitoarele ei nu reușeau s-o calmeze și plecară speriate. Vry și Oyre fură date afară.

— E foarte neplăcut, dar o să fie bine pentru Dol.

Apoi Shay Tal își adună hainele în jurul corpului și năvăli pe alee, oprindu-se în fața turnului mare unde locuia Aoz Roon. Ploaia îi curgea pe față, în timp ce ea îl ocăra pentru purtarea lui, provocându-l să se arate.

Zgomotul pe care-l făcea era atât de mare, încât bărbații din bresle și câțiva vânători ieșiră în fugă să asculte. Cu brațele încrucișate, rânjind, stătură ascunși după clădirile care stăteau să cadă, în timp ce ploaia împingea aburul gheizerelor aproape de pământ și noroiul le bolborosea printre ghete.

Aoz Roon ieși la fereastra turnului. Se uită în jos și strigă la Shay Tal să plece. Ea scutură pumnul către el. Îi strigă că era odios, iar purtarea lui avea să împingă Embruddockul spre dezastru.

În acest moment, sosi Laintal Ay și o luă pe Shay Tal de braț. Îi vorbi afectuos. Ea se opri din țipat pentru o clipă ca să-l asculte. El îi zise că nu trebuie să se lase cuprinsă de disperare. Vânătorii știau cum să se ocupe de fagori. Aoz Roon știa. Aveau să iasă și să lupte, când vremea se mai îndrepta.

— Când! Dacă! Cine ești tu să stabilești condițiile, Laintal Ay? Voi, bărbații, sunteți atât de slabi!

Ridică pumnii spre nori.

— O să urmați planul meu, altfel dezastrul o să vă doboare – și pe tine, Aoz Roon, auzi? Văd totul limpede cu ochiul meu interior!

— Da, da.

Laintal Ay încercă s-o facă să tacă.

— Nu mă atinge! Urmează planul meu! Sau o să murim toți! Și dacă nechibzuitul acela de așa-numit conducător speră să

rămână conducător, trebuie să-i dea drumul lui Dol Sakil din patul lui. Violator de copii! Osândă! Osândă!

Aceste profeții fură rostite cu convingere. Shay Tal își continuă tirada blestemându-i pe toți bărbații ignoranți și brutali. Toată lumea era uluită. Ploaia se înteți. Turnurile șiroiau de apă. Vânătorii rânjeau morocănoși unii la alții. Pe alee sosiră și mai mulți privitori, dornici să asiste la spectacol.

Laintal Ay îi strigă lui Aoz Roon că era convins de adevărul a ceea ce spunea Shay Tal. Îl sfătui pe Aoz Roon să ia în seamă profețiile femeii. Planul ei părea unul bun.

Aoz Roon apăru din nou la fereastră. Chipul îi era la fel de negru ca pieile de urs pe care le purta. Părea să-și fi domolit mânia. Se arătă de acord să urmeze planul femeilor, atunci când se va îndrepta vremea. Nu înainte. Cu siguranță, nu înainte. De asemenea, avea s-o păstreze pe Dol Sakil. Tânăra era îndrăgostită de el și avea nevoie de protecția lui.

— Barbarule! Barbar ignorant! Sunteți cu toții niște barbari, buni numai pentru ograda asta împuțită! Ticăloșia și neștiința voastră ne-au adus la ruină!

Shay Tal pășea prin noroi, în susul și-n josul aleii, strigând. Barbarul era desfrânatul al cărui nume refuza să-l pronunțe. Trăiau în ceea ce era doar o ogradă, o groapă cu noroi, și uitaseră măreția de odinioară a Embruddockului. Ruinele aflate în afara baricadelor lor mizerabile fuseseră cândva turnuri frumoase, învelite în aur, iar ceea ce acum era noroi și mizerie fusese cândva pavat cu marmură fină. Așezarea fusese de patru ori mai mare decât în prezent, totul fusese minunat – curat și frumos. Poziția sacră a femeilor fusese respectată. Își strânse pe lângă ea blănurile ude și suspină.

Nu dorea să mai trăiască într-un asemenea loc mizerabil. Voia să se ducă să locuiască departe, dincolo de baricade. Ce dacă veneau noaptea fagorii sau viclenii borlienezi și o prindeau, de ce i-ar păsa? Pentru ce să trăiască? Erau copiii dezastrului, cu toții.

— Liniștește-te, liniștește-te, femeie, spuse Laintal Ay, mergând prin noroi pe lângă ea.

Ea îl respinse cu dispreț. Era doar o femeie pe cale să îmbătrânească și pe care n-o iubea nimeni. Ea singură vedea adevărul. Avea să le pară rău când ea n-o să mai fie.

Ca urmare, Shay Tal făcu întocmai cum spusese și începu să-

și mute puținele sale bunuri într-unul dintre turnurile în ruină care se înălțau printre rajabarali, dincolo de fortificațiile din nord-est. Vry și cu celelalte o ajutară, cărându-i prin noroi și prin ploaie cele câteva lucruri care-i aparțineau.

Ploaia se opri în ziua următoare. Două evenimente remarcabile se petrecură atunci. Un stol de păsări mici, de un soi necunoscut, trecu în zbor peste Oldorando și se roti în jurul turnurilor din interiorul fortificațiilor. Aerul se umplu de ciripitul lor. Stolul nu se așeză însă acolo, ci poposi pe turnurile izolate de dincolo, în special pe ruina în care se exilase Shay Tal. Aici, păsările stârniră un zgomot ieșit din comun. Aveau ciocul mic și capul roșu, pene roșii și albe pe aripi și zburau ca niște săgeți. Unii dintre vânători se repeziră cu plase și încercară să prindă păsările, însă fără succes.

Întâmplarea fu considerată un semn.

Al doilea eveniment fu și mai alarmant.

Voralul se revărsă.

Ploaia făcuse râul să crească. În timp ce Fluierarul-Ceas anunța amiaza, un val mare se apropie din amonte, din direcția îndepărtatului lac Dorzin. O bătrână, Molas Ferd, aduna găinaț de gâscă pe malul râului, când zări valul. Se îndreptă de spate cât de mult putu și privi cu ochii mari, uluită, cum un zid de apă se deplasa spre ea. Gâștele și rațele se speriară și se cocoțară gâgâind și măcăind pe baricade. Dar bătrâna Molas Ferd rămase pe loc, cu lopata în mână, holbându-se la apă cu gura căscată. Aceasta năvăli asupra ei și o zvârli către o latură a casei femeilor.

Apele năvăliră în Oldorando. Măturară grânele, inundară casele oamenilor și înecară scroafele. Molas Ferd fu lovită mortal.

Satul se transformă într-o mlaștină. Numai turnul unde se stabilise Shay Tal fu cruțat de atacul apelor nămoloase.

Perioada aceasta marcă adevăratul început al renumelui de vrăjitoare al lui Shay Tal. Toți cei care o auziseră strigând împotriva lui Aoz Roon rămaseră în case șușotind.

În seara aceea, când mai întâi Batalix și apoi Freyr asfințiră în vest, transformând apele potopului în sânge, temperatura scăzu dramatic, iar satul se umplu de gheață subțire, care trosnea sub picioare.

•

La următorul răsărit al lui Freyr, orașul fu trezit de strigătele furioase ale lui Aoz Roon. Femeile, luptându-se să intre în ghete ca să meargă la muncă, ascultară speriate și-și treziră bărbații. Aoz Roon urma exemplul lui Shay Tal.

— Ieșiți cu toții, naiba să vă ia! O să vă bateți cu fagorii astăzi, până la ultimul! Am luat hotărârea să vă scot din trândăvie! Treziți-vă, treziți-vă toți, sculați-vă și luptați! Dacă fagorii sunt de găsit, atunci cu fagorii o să vă bateți. M-am bătut cu ei de unul singur, voi, gunoaielor, vă puteți bate împreună. Asta o să fie o zi mare pentru istorie, mă auziți, o zi mare, chiar dacă muriți toți!

În timp ce norii dimineții alunecau mohorâți pe deasupra, silueta lui impunătoare, înveșmântată în blănuri negre, se înălța în vârful turnului, agitându-și pumnul. Cu mâna cealaltă, Aoz Roon o ținea pe Doi Sakil, care se zbătea și striga că îi este frig și că vrea să se întoarcă în turn. Eline Tal se deslușea în spatele lor, rânjind anemic.

— Da, o să-i măcelărim pe fagori așa cum au plănuit femeile. Ați auzit, drăguțe leneșe de la academie? O să ne batem după planul vostru, spre binele nostru sau spre pierzanie – o să-l îndeplinim punct cu punct. O să vedem ce se va întâmpla azi, o să vedem dacă Shay Tal vorbește prostii sau nu, o să vedem cât valorează profețiile ei!

Câteva siluete pășeau pe alee, iar gheața subțire le trosnea sub picioare. Se uitau în sus la lordul lor. Mulți se țineau unii de alții speriați, dar bătrâna Rol Sakil, mama lui Doi, râse ascuțit și zise:

— Trebuie să fie bine dotat ca să răcnească așa. Doi a noastră a zis că este. Zbiară ca un bivol!

El veni la marginea parapetului și se uită încruntat la femei, trăgând-o după el pe Doi, care încă striga.

— Da, o să vedem cât prețuiesc vorbele ei, o s-o punem la încercare. O s-o încercăm pe Shay Tal în bătălie, din moment ce toate păreți să aveți o părere atât de bună despre ea. Mă auzi, Shay Tal? Azi învingem sau murim și o să curgă sânge, roșu sau galben.

Scuipă în jos, spre ele, apoi se retrase. Se întoarse în turn, iar chepengul se trânti în urma lui.

După ce mâncară pâine neagră, porniră cu toții la drum, îndemnați de vânători. Erau tăcuți, chiar și Aoz Roon. Furtuna de

cuvinte se potolise. Mergeau spre sud-est. Temperatura rămânea sub pragul înghețului. Ziua era liniștită, serii se ascundeau în nori. Pământul era tare și gheața le trosnea sub picioare.

Shay Tal mergea cu ei, ținându-se alături de femei, cu buzele strânse, cu blănurile atârnându-i în jurul trupului subțire.

Înaintau încet, pentru că femeile nu erau obișnuite să străbată distanțe atât de mari, care pentru bărbați nu însemnau nimic. Ajunseră lângă câmpia accidentată, de unde grupul de vânători ai lui Laintal Ay îi văzuse pe borlienezi cu numai două zile înainte ca Voralul să se reverse. Aici se întindeau șirurile de culmi înconjurate de lacuri create de inundație. Acestea nu erau adânci și luceau ca peștii aruncați la mal. Aici își puteau pune la cale ambuscada. Frigul îi va scoate din ascunzători pe fagori, dacă erau prin preajmă. Batalix apusese, nevăzut.

Coborâră pe câmpie, bărbații în față, iar femeile după ei. Cu toții erau neliniștiți sub cerul nemilos.

La marginea primului lac, femeile se opriră, uitându-se la Shay Tal într-un mod deloc prietenos. Își dădeau seama de primejdia în care se aflau dacă ar fi sosit fagorii – în special dacă veneau călare. Degeaba se uitau prevăzătoare în jur, pentru că nu puteau zări nimic din cauza crestelor muntoase.

Înfruntau pericolele și natura. Temperatura rămânea cu două sau trei grade sub pragul înghețului. Tăcerea domnea pretutindeni; aerul era aspru. Lacul se întindea liniștit în fața lor. Avea cam patruzeci de metri lățime și o sută de metri lungime, ocupând locul dintre două culmi cu înfățișarea lui neprietenoasă. Apele îi erau nemișcate, dar nu înghețaseră încă, reflectând cerul fără nicio încrețitură. Înfățișarea lui mohorâtă le spori femeilor teama nepământească ce le cuprinsese, în timp ce-i priveau pe vânători dispărând în spatele crestei. Chiar și iarba de la picioarele lor, casantă din cauza chiciurii, părea căzută sub un blestem și nu se auzea țipătul niciunei păsări.

Bărbații nu erau încântați să le știe acolo pe femei. Stăteau într-o vale nu departe de ele, lângă un alt lac, și se plângeau de conducătorul lor.

— N-am văzut niciun picior de fagor, observă Tanth Ein suflându-și în pumnii înghețați. Hai să ne întoarcem. Dacă distrug Oldorandoul cât timp suntem plecați? Frumos lucru ar mai fi!

Stăteau sub norul de răsuflări de deasupra capetelor lor, rezemați de sulițe, și se uitau acuzator la Aoz Roon. Acesta pășea de colo-colo, ținându-se departe de ei, cu o expresie indescifrabilă pe chip.

— Să ne întoarcem? Vorbești ca femeile. Am venit să luptăm și-o să luptăm, chiar dacă ne vom da viețile lui Wutra. Dacă sunt fagori pe-aproape, o să-i chem. Stați pe loc.

Se duse în fugă până în vârful crestei din spatele lui, de unde le putea din nou vedea pe femei. Voia să strige cât îl ținea glasul, iar pustiul să răsune de ecouri.

Dar dușmanul se vedea deja. Acum înțelese, deși era prea târziu, de ce nu mai văzuseră borlienezi hoinari; fuseseră alungați. La fel ca bătrâna Molas Ferd în fața potopului, rămase paralizat la vederea vechiului inamic al oamenilor.

Femeile se împrăștiară către un capăt al lacului în formă de pește, iar ancipitalii se grupară la celălalt. Femeile fremătau înfricoșate; ancipitalii stăteau nemișcați. Chiar și luate prin surprindere, femeile reacționau individual; fagorii acționau ca un grup.

Era imposibil să apreciezi numărul dușmanilor. Aceștia se contopeau cu cețurile după-amiezii târzii care umpleau valea și cu nuanțele de cenușiu și albastru ale peisajului. Unul dintre ei tuși puternic și prelung; altfel, ar fi putut trece drept lipsiți de viață.

Păsările lor albe se așezaseră pe o culme din spatele fagorilor, la început îngrămădindu-se, acum păstrând distanța între ele, cu capetele înclinate supus într-o parte, asemenea sufletelor celor plecați.

După conturul siluetelor lor acoperite cu chiciură, se putea vedea că trei dintre fagori – probabil conducătorii – erau călare pe kaidavi. Aceștia stăteau, așa cum le era obiceiul, aplecați în față, cu capetele aproape de cele ale animalelor pe care ședeau, de parcă ar fi fost prinși într-o discuție. Fagorii pedeștri erau adunați de-o parte și de alta a kaidavilor, cu umerii aduși în față. Nici bolovanii din apropiere nu stăteau mai nemișcați decât ei.

Cel care tușise mai tuși o dată. Aoz Roon își veni în fire și-și strigă oamenii.

Aceștia se cățărară de-a lungul crestei, ca să privească înspăimântați inamicul.

Drept răspuns, fagorii făcură o mișcare bruscă. Membrele lor ciudat articulate treceau fără de veste de la imobilitate la mișcare. Lacul le oprise înaintarea. Aversiunea lor față de apă era bine cunoscută, dar vremurile se schimbau; scăfârliile lor spuneau „înainte”. Vederea a treizeci de gillote umane aflate la mila lor îi făcu să se hotărască. Atacară.

Una dintre cele trei brute călare își învârti sabia deasupra capului. Cu un țipăt ascuțit, îmboldi kaidavul cu picioarele; animal și călăreț se repeziră înainte. Celelalte brute îl urmară ca și când ar fi fost un singur trup, fie călare, fie alergând. Țâșniră în față, în apele nu prea adânci ale lacului.

Femeile se risipiră cuprinse de panică. Acum, că inamicul lor aproape că ajunsese la ele, alergau încoace și-ncolo între culmi. Unele se cățărară într-o parte, altele în cealaltă, scoțând mici sunete ascuțite de disperare, ca niște păsări la ananghie.

Numai Shay Tal rămase pe loc, înfruntând atacul, iar Vry și Amin Lim se agățară de ea îngrozite, ascunzându-și fețele.

— Fugi, femeie nesăbuită! tună Aoz Roon coborând în goană de pe culme.

Shay Tal nu-i auzi glasul printre țipetele femeilor și zgomotul puternic făcut de fagorii care înaintau prin apă. Stătu neclintită la capătul lacului în formă de pește și-și flutură brațele, ca și cum ar fi făcut semn hoardei de fagori să se oprească.

Apoi, transformarea… Apoi, momentul care avea să fie pomenit pentru totdeauna în cronicile din Oldorando ca „miracolul de la Lacul Peștelui”.

Unii pretinseseră mai târziu că un sunet strident răsunase prin aerul înghețat, alții, că auziseră o voce ascuțită, alții juraseră că lovise Wutra.

Întregul grup de fagori, șaisprezece la număr, intrase în lac, în frunte cu cei trei stalluni călare. Furia îi împinse în lac, intrară până la coapse în el, învolburându-l cu violența atacului lor, când, deodată, apele lui înghețară.

Înainte de atac, lacul dormea netulburat la trei grade sub punctul de îngheț. Apoi, tulburat de fagori, înghețase. Kaidavi și fagori, laolaltă, erau ținuți strâns în îmbrățișarea lui. Un kaidav căzu, fără să se mai ridice vreodată. Ceilalți înghețară pe loc, iar călăreții lor se pietrificară împreună cu ei, încătușați în gheață. Stallunii din spate își agitau brațele prinși în capcană, ținuți în strânsoarea locului pe care-l invadaseră. Niciunul nu mai putu

face un pas. Nimeni nu reuși să se elibereze ca să ajungă la mal. Curând, vinele le înghețară în corpuri, în ciuda caracteristicilor biochimice care le colorau sângele și-i protejau de frig. Blana albă, aspră se acoperi și mai mult cu chiciură, iar ochii fioroși le înghețară.

Ceea ce era organic deveni una cu marea lume anorganică.

Scena morții era absolută, sculptată din gheață.

Deasupra ei, păsările albe se rotiră, țipând cu ciocurile larg deschise, iar în cele din urmă fugiră către est, într-un zbor îndurerat.

•

În dimineața următoare, trei oameni se sculară devreme de sub adăpostul lor făcut din piei. În timpul nopții căzuse o zăpadă grăunțoasă, dând pustietății o înfățișare ca de hârtie. Freyr urca dinspre orizont, aruncând peste câmpie umbre violete, palide. Câteva minute mai târziu, al doilea străjer credincios scăpa și el în lumea lui Wutra.

Aoz Roon, Laintal Ay și Oyre se ridicaseră deja în picioare și tropăiau frecându-și mâinile ca să se încălzească. Tușiră, dar altfel rămaseră tăcuți. După ce se priviră unul pe celălalt, se puseră în mișcare. Aoz Roon păși pe lacul de gheață care trosnea sub tălpile lui.

Cei trei traversau lacul înghețat.

Se uitau în jur aproape fără să le vină să creadă. În fața lor se afla un grup statuar imens, cu detalii fine, născut parcă dintr-o imaginație dementă. Un kaidav zăcea aproape sub copitele celorlalți doi, cu cea mai mare parte a corpului masiv cufundată în valurile sfărâmicioase, cu capul dat pe spate de spaimă, cu nările umflate. Călărețul lui se zbătea să-și recapete echilibrul, pe jumătate căzut de pe spinarea animalului, îngrozitor în nemișcarea lui.

Toate siluetele erau imortalizate în mișcare, multe cu armele ridicate, cu ochii ațintiți în față, către țărmul la care n-aveau să mai ajungă niciodată. Totul era încastrat în gheață. Formau un monument închinat brutalității.

În cele din urmă, Aoz Roon dădu din cap și vorbi cu glas domol:

— Chiar s-a întâmplat… Acum cred. Să ne-ntoarcem!

Miracolul anului 24 fu confirmat.

Trimisese restul grupului înapoi în Oldorando în seara de

dinainte, sub conducerea lui Dathka. Numai după un somn bun putea să creadă că întâmplarea nu fusese un vis.

Însoțitorii lui nu spuseră nimic. Fuseseră salvați de un miracol; gândul le năucea mintea și le amuțea limba. Își târâră picioarele departe de sculptura înfricoșătoare, fără să mai rostească vreun cuvânt.

Odată întorși în Oldorando, Aoz Roon ordonă ca unul dintre sclavii lui să fie dus de către doi vânători la Lacul Peștelui, la locul miracolului. După ce sclavul văzu tabloul cu ochii lui, mâinile îi fură legate la spate, fu întors cu fața către sud și fu trimis în Borlien. Acolo, avea să le spună alor lui că o vrăjitoare puternică veghea asupra orașului Oldorando.

VIII

ÎN OBSIDIAN

Camera în care Shay Tal stătea în picioare era mai veche decât își putea ea imagina. O mobilase cu ce putuse: o tapiserie veche, ce fusese cândva a lui Loil Bry, apoi a lui Loilanun – o linie ilustră de femei moarte; patul modest în colț, construit din ferigi țesute, aduse din Borlien (ferigile țineau șobolanii la distanță); materialele de scris așezate pe o măsuță din piatră; câteva piei pe podea, pe care se aflau treisprezece femei, așezate sau pe vine. Academia se afla în sesiune.

Pereții camerei erau pătați de licheni galbeni și albi care, pornind de la singura fereastră îngustă, colonizaseră, de-a lungul a nenumărați ani, zidurile din piatră. În colțuri erau pânze de păianjen; cei mai mulți dintre cei care le țesuseră muriseră de foame cu multă vreme în urmă.

În spatele celor treisprezece femei stătea Laintal Ay, cu picioarele strânse sub el, rezemându-și bărbia în pumn și cotul pe genunchi. Se uita în jos, la podea. Cele mai multe femei priveau în gol în direcția lui Shay Tal. Vry și Amin Lim ascultau; nu era așa de sigură că și celelalte făceau la fel.

— Efectele în lumea noastră sunt complexe. Putem pretinde că toate sunt rezultatul minții lui Wutra în acel război etern din ceruri, dar e prea simplu. Am face mai bine să descifrăm singuri lucrurile. Avem nevoie de o altă cheie către înțelegere. Îi pasă lui Wutra? Poate că suntem singuri responsabili de propriile noastre acțiuni…

Încetă să asculte ceea ce ea însăși spunea. Pusese veșnica întrebare. Cu siguranță, fiecare ființă umană care trăise vreodată trebuia să înfrunte această întrebare și să răspundă în felul său propriu; suntem singurii răspunzători de faptele noastre? Nu putea să dea răspunsul nici chiar în cazul ei. În consecință, se simțea complet nepotrivită să-i învețe pe alții.

Și totuși, aceștia ascultau. Știa de ce ascultau, chiar dacă nu înțelegeau. Ascultau pentru că era acceptată ca o mare vrăjitoare. De la miracolul de pe Lacul Peștelui, venerația lor o

izolase de lume. Chiar și Aoz Roon era mai distant decât înainte.

Se uită prin fereastra dărăpănată la lumea capricioasă de afară, acum pe cale să se elibereze de frigul din ultima vreme – nămolul și zăpada presărate cu petice verzi, râurile amestecate cu noroaie din zonele îndepărtate pe care n-avea să le viziteze niciodată. Acestea erau miracole. Miraculosul se întindea dincolo de fereastra ei. Și totuși, făcuse ea un miracol, așa cum presupunea toată lumea?

Shay Tal se opri din vorbit în mijlocul frazei. Își dădu seama că exista o cale de a-și pune la încercare puterile supranaturale.

Fagorii care atacaseră la Lacul Peștelui se transformaseră în gheață. Din cauza a ceva legat de ea sau de ei? Își aminti că fagorii erau îngroziți de apă; poate că motivul fricii lor era faptul că se transformau în gheață când intrau în ea. Asta se putea demonstra; existau unul sau doi fagori sclavi în Oldorando. Avea să încerce să scufunde unul în Voral și să vadă ce se întâmplă. Într-un fel sau altul, avea să deslușească misterul.

Cele treisprezece femei se uitau la ea cu ochi mari, așteptând-o să continue. Laintal Ay părea nedumerit. Shay Tal n-avea nici cea mai mică idee ce spusese. Înțelegea că trebuie să facă ce își propusese, pentru pacea propriei sale minți.

— Trebuie să facem ce ni se spune…, zise una dintre femeile așezate pe podea, pe un ton lent, încurcat, ca și cum ar fi repetat o lecție.

Shay Tal auzea cum cineva urca cu pași greoi treptele de la etajul de dedesubt. Cu niciun chip nu putea răspunde politicos la o afirmație pe care-o contrazisese de când erupsese ultima oară Fluierarul-Ceas; orice întrerupere era bine-venită în acest moment. Unele femei erau iremediabil de proaste…

Chepengul se deschise și își făcu apariția Aoz Roon. Arăta aproape ca un urs negru și avea câinele după el. În urma lui venea Dathka, care se așeză, lipsit de expresie, în spate, fără să arunce nici măcar o privire către Laintal Ay. Acesta se ridică în picioare cam stângaci și așteptă cu spatele la peretele rece. Femeile rămaseră cu gura căscată la vederea intrușilor, unele chicotiră nervos.

Aoz Roon părea să umple cu statura încăperea joasă. Deși femeile își întinseră neliniștite gâtul spre el, bărbatul nu le băgă în seamă și i se adresă lui Shay Tal. Ea se mutase înapoi la fereastră, dar se ridică în picioare și stătea cu fața spre el. Pe

fereastră se vedeau noroaiele, fumoarele și peisajul multicolor care se întindea până la orizont.

— Ce cauți aici? întrebă ea.

Inima îi bătea în timp ce-l privea. Mai presus de toate, din acest motiv își blestema noua ei reputație: pentru că el n-o mai sâcâia, n-o mai lua de mâini, nici măcar n-o mai persecuta. Din purtarea lui înțelegea că aceasta era o vizită protocolară, neprietenoasă.

— Aș vrea să te întorci la adăpostul fortărețelor, doamnă, spuse el. Nu ești în siguranță locuind în ruina asta. Nu te pot apăra în cazul unui atac.

— Vry și cu mine preferăm să locuim aici.

— Ești sub controlul meu, cu tot renumele tău, și trebuie să fac tot ce pot ca să vă apăr, pe tine și pe Vry. Voi, restul femeilor, n-ar trebui să fiți aici. E prea periculos în afara fortărețelor. Dacă ar avea loc un atac neașteptat – ei bine, bănuiți ce vi s-ar întâmpla. Shay Tal, fiind puternica noastră vrăjitoare, face ce-i place. Restul trebuie să faceți ce vreau eu. Vă interzic să mai veniți aici. E prea periculos. Înțelegeți?

Toate îi ocoliră privirea, în afară de bătrâna moașă Rol Sakil.

— Prostii, Aoz Roon. Turnul ăsta e destul de sigur. Shay Tal a speriat fagorii, știm cu toții asta. În plus, chiar și tu ai mai fost pe-aici din când în când, nu-i așa?

Ultimele cuvinte fură însoțite de o privire răutăcioasă. Aoz Roon îi dădu replica.

— Vorbesc despre prezent. Nimic nu mai e sigur acum, că vremea se schimbă. Niciuna dintre voi n-o să mai intre aici sau o să aibă necazuri!

Se întoarse și ridică un deget spre Laintal Ay.

— Tu vii cu mine!

Coborî treptele fără să-și ia rămas-bun, iar Laintal Ay și Dathka îl urmară.

Afară, se opri trăgându-se de barbă. Își ridică privirea spre fereastra lui Shay Tal.

— Încă sunt lordul Embruddockului și ai face bine să nu uiți asta.

Dinăuntru, ea îi auzi strigătul, dar nu se duse la fereastră. În schimb, rămase pe loc – singură, deși în compania femeilor – și rosti cu voce destul de tare ca el s-o audă:

— Lordul unei mici ogrăzi prăpădite!

Numai când auzi lipăitul a trei perechi de cizme îndepărtându-se catadicsi să se uite pe fereastră. Îi privea spatele lat, în timp ce-și târa picioarele, alături de tinerii lui reprezentanți, către poarta de nord, urmat cu pași mărunți de câinele lui, Curd. Îi înțelegea singurătatea. Nimeni nu-l înțelegea mai bine decât ea.

Dacă ar fi acceptat să fie femeia lui, cu siguranță nu și-ar fi pierdut poziția sau cum s-ar fi numit ceea ce prețuia ea atât de mult. Era însă prea târziu să se gândească la asta. Apăruse o prăpastie între ei, iar o păpușă fără minte îi încălzea patul.

— Mai bine plecați toate acasă, zise ea, temându-se să le privească pe femei direct în ochi.

Când ajunseră în piața principală plină de noroi, Aoz Roon îi ordonă lui Laintal Ay să stea departe de academie.

Laintal Ay se făcu roșu.

— Nu crezi c-a venit vremea ca tu și sfatul să renunțați la prejudecățile voastre legate de academie? Speram c-o să vă gândiți mai bine după miracolul de la Lacul Peștelui. De ce să supărăm femeile? Vă vor urî pentru asta. Lucrul cel mai rău pe care-l poate face academia este să le facă pe femei fericite.

— Le face pe femei leneșe. Provoacă dezbinare.

Laintal Ay se uită la Dathka căutându-i sprijinul, dar Dathka își privea cizmele.

— Mai curând atitudinea ta provoacă discordie, Aoz Roon. Cunoașterea n-a făcut niciodată rău nimănui; avem nevoie de cunoaștere.

— Cunoașterea e otravă lentă – ești prea tânăr să înțelegi. Avem nevoie de disciplină. Așa supraviețuim și așa am supraviețuit întotdeauna. Ține-te departe de Shay Tal – are o putere nefirească asupra oamenilor. Cei care nu lucrează în Oldorando nu capătă de mâncare. Asta a fost regula întotdeauna. Shay Tal și Vry au încetat să mai lucreze în sala cazanelor, așa că pe viitor nu vor mai avea ce să mănânce. Să vedem cum o să le placă asta…

— Vor muri de foame.

Aoz Roon se încruntă și-l fulgeră pe Laintal Ay cu privirea.

— O să murim cu toții de foame dacă nu muncim împreună. Trebuie să punem șaua pe femeile astea și n-o să îngădui să le ții partea. Încearcă să mă mai contrazici și-o să te fac una cu pământul.

După ce plecă Aoz Roon, Laintal Ay îl prinse pe Dathka de

umăr.

— E din ce în ce mai rău. Nu e decât o răfuială personală cu Shay Tal. Tu ce crezi?

Dathka clătină din cap.

— Nu cred nimic. Fac ce mi se spune.

Laintal Ay își privi sarcastic prietenul.

— Și ce ți se spune să faci acum?

— Mă duc la terenul cu alamapi. Am omorât un sacțep.

Îi arătă mâna însângerată.

— O să vin și eu curând.

Se plimbă pe malul Voralului privind cum înotau și defilau gâștele, înainte de a se duce după prietenul lui. Își zise că înțelegea atât punctul de vedere al lui Aoz Roon, cât și pe cel al lui Shay Tal. Ca să trăiască, era necesar să coopereze toți, dar merita să trăiești dacă viața se reducea la o simplă cooperare? Îl măcinau aceste gânduri și-și dorea să părăsească satul – ceea ce ar fi făcut dacă Oyre ar fi fost de acord să vină cu el. Simțea că era prea tânăr ca să înțeleagă cum avea să se rezolve conflictul, dezbinarea tot mai mare. Pe furiș, având grijă să nu se uite nimeni, scoase din buzunar un câine cioplit, dăruit cu multă vreme în urmă de bătrânul preot din Borlien. Îl ținu în față și-i manevră coada. Câinele începu să latre furios la gâștele din apropiere.

O siluetă mergea agale către alamapi și auzi falsul lătrat de câine. Vry zări spatele lui Laintal Ay aflat între două turnuri. Nu-l deranjă, pentru că bărbatul nu era în drumul ei.

Ocoli izvoarele fierbinți și Fluierarul-Ceas. O adiere dinspre răsărit lua aburul care ieșea din pământ și-l sufla șuierând peste piatra udă. Fiecare fir din blănurile lui Vry era împodobit cu câte o perlă de umezeală.

Apele curgeau gâlgâind, galbene și tulburi, prin crevase, mânate de o furie molipsitoare de a ajunge la destinație. Se ghemui pe o piatră și-și cufundă absentă mâna într-un izvor. Apa fierbinte i se urca pe degete și îi explora palma.

Vry gustă din apa de pe degete. Îi cunoștea încă din copilărie aroma sulfuroasă. Acum se jucau copii aici, strigând unul la altul, alergând pe piatra alunecoasă fără să cadă, agili ca niște arangi.

Copiii mai aventuroși alergau goi, în ciuda vântului aspru, ascunzându-și trupurile androgine în crăpăturile dintre pietre.

Apele înspumate le cădeau în cascadă peste abdomen și pe umeri.

— Sosește Fluierarul, strigară ei către Vry. Fii atentă, cuconiță, sau o să te uzi leoarcă.

Râseră cu poftă imaginându-și scena.

Ascultând avertismentul, Vry se îndepărtă. Își zise că un străin de acest loc ar fi crezut că acei copii au un al șaselea simț, care îi făcea capabili să prezică exact când erupea Fluierarul-Ceas.

Țâșni în sus, o coloană solidă de apă, noroioasă la început, apoi sclipitor de pură. Urcând, șuiera tot mai ascuțit – sunetul era constant, iar durata lui, neschimbată. Apa se înălța până la aproximativ de trei ori înălțimea unui om înainte de a cădea înapoi. Vântul curba jetul către vest, izbind pietrele unde Vry se ghemuise o clipă mai devreme.

Șuieratul se opri. Coloana de apă dispăru între buzele negre ale pământului din care izvorâse.

Vry le făcu semn cu mâna copiilor și continuă să meargă de-a lungul drumului către alamapi. Știa de unde aflau copiii când era pe cale să țâșnească gheizerul. Își aducea aminte încă de fiorul încercat când se zbenguia goală printre pietrele gălbui, vârându-și trupul în ape, cu degetele de la picioare în noroiul fierbinte, cu carnea gâdilată de freamătul bulelor. Când se apropia ora, un tremur scutura pământul. Te băgai în piatră și simțeai în fiecare fibră puterea zeilor pământului când se încordau să dea drumul exploziei lor triumfătoare de lichide fierbinți.

Poteca pe care-o urma era bătătorită mai ales de femei și de porci. Șerpuia încoace și-ncolo, spre deosebire de cărările mai drepte create de vânători, din moment ce cursul ei fusese dictat în mare parte de acea creatură năbădăioasă, scroafa neagră și păroasă de Embruddock. Dacă urmai direcția potecii, ai fi ajuns într-un final la lacul Dorzin; dar poteca se termina cu mult înainte de acel loc, la câmpul cu alamapi. Restul drumului era încă un pustiu acoperit de mlaștini și de gheață.

În timp ce urca pe potecă, Vry se întreba dacă lumea aspira către un nivel mai înalt și dacă exista o forță concurentă care încerca să le tragă la cel mai de jos. Priveai către stele, sfârșeai ca strigoi, ca spectru. Fluierarul-Ceas era o întruchipare a celor două forțe opuse. Apele sale țâșneau în sus, apoi se retrăgeau înapoi în pământ. În felul ei lipsit de ostentație, își dorea ca spiritul să i se avânte spre cer, regiunea pe care-o studia fără

ajutorul lui Shay Tal, locul mișcării sublime, locul misterios al stelelor și al sorilor, cu la fel de multe pasaje secrete ca și corpul.

Doi bărbați veneau spre ea. Nu le vedea decât picioarele, coatele și țestele, așa cum se clătinau, coborând la vale cu poveri grele. Reuși să-l identifice pe Sparat Lim după picioarele ca niște fuse. Bărbații cărau bucăți de sacțep. După ei venea Dathka, ducând doar o suliță.

Dathka îi zâmbi și se dădu într-o parte a potecii, măsurând-o cu ochii întunecați. Avea mâna dreaptă însângerată și o dâră subțire de sânge curgea de-a lungul mânerului suliței.

— Am omorât un sacțep, zise el, și asta fu tot.

Ca de obicei, firea lui taciturnă o stânjenea și o liniștea în același timp pe Vry. Era plăcut că nu se lăuda niciodată, spre deosebire de mulți dintre tinerii vânători, mai puțin plăcut că nu-și dezvăluia niciodată gândurile. Încercă să simtă ceva pentru el.

Se opri.

— Trebuie să fi fost un sacțep mare.

— O să-ți arăt, zise el.

Apoi adăugă:

— Dacă-mi dai voie.

El se întoarse și porni de-a lungul cărării, iar ea îl urmă, nesigură dacă ar trebui să vorbească sau nu. Dar era o prostie, își zise ea; înțelegea perfect că Dathka dorea să comunice cu ea.

Spuse primul lucru care-i trecu prin cap:

— Cum explici existența ființelor umane în lume, Dathka?

Fără să arunce nici măcar o privire în urmă, el răspunse:

— Venim din miezul primordial.

Vorbi fără considerația pe care ar fi dorit ea să o dea unei asemenea probleme importante, iar de aici discuția lâncezi.

Regreta că nu existau preoți în Oldorando; ar fi putut sta de vorbă cu ei. Legendele și cântecele povesteau că în Embruddock existaseră cândva preoți. Aceștia propovăduiau o religie sofisticată, care-l unea pe Wutra cu cei vii din această lume și cu spectrele din lumea de dedesubt. Într-un anotimp întunecat înainte de domnia lui Wall Ein Den, când răsuflarea îngheța când ieșea de pe buzele oamenilor, populația se răsculase și-i măcelărise pe preoți. De atunci, încetaseră să mai facă sacrificii, în afară de zilele de sărbătoare. Vechiul zeu, Akha, își pierdu

adoratorii. Fără îndoială, odată cu asta se pierduseră și învățăturile. Templul fusese golit. Acum, în el erau ținuți porcii. Poate că existaseră și alți dușmani ai cunoașterii, de vreme ce porcii fuseseră preferați preoților…

Riscă și-i mai puse o întrebare bărbatului care mergea înaintea ei:

— Ai dori să înțelegi lumea?

— Da.

Vry rămase să se lupte cu răspunsul laconic; înțelegea lumea, sau dorea să o înțeleagă? se întrebă ea.

Forțele care împinseseră în sus munții Quzint cutaseră pământul în toate direcțiile, provocând deformări asemănătoare unor contraforturi, unor rădăcini de arbori care se întindeau spre exterior pe mulți kilometri, pornind de la munții propriu-ziși. Între două asemenea proeminențe stâncoase creștea un șir de alamapi, care erau de multă vreme esențiali pentru economia locală. Astăzi, locul acela devenise scena unei ușoare agitații. Câteva femei erau adunate în jurul alamapilor cu coroane deschise. Se încălzeau și își mânau porcii, în timp ce îi priveau pe cei care trebăluiau în preajma lor.

Dathka îi indică lui Vry că acesta era locul unde fusese omorât sacțepul.

Nici nu era nevoie să îi arate. Carcasa animalului fusese tăiată și aranjată în grămezi pe coasta pustie a dealului. Aoz Roon însuși cerceta sacțepul, în timp ce câinele lui galben i se învârtea în jurul călcâielor. Picioarele cioturoase ale uriașului animal erau îndreptate în sus, acoperite de peri negri, rigizi, și de spini.

Un grup de bărbați aștepta în jurul leșului. Discutau și râdeau. Goija Hin supraveghea sclavii – deopotrivă oameni și fagori – care mânuiau topoare. Despicau carcasa fibroasă în bucăți care puteau fi cărate până la casele lor. Stăteau băgați până la genunchi în carcasa scorțoasă și lemnoasă a sacțepului. Din oase săreau așchii mari.

Două femei mai în vârstă se învârteau de colo-colo cu gălеți, adunând măruntaiele albe și buretoase ale animalului. Aveau să le fiarbă mai târziu ca să obțină un fel de zahăr. Pielea sacțepului avea să fie folosită pentru frânghii și rogojini, iar carnea, pe post de combustibil necesar breslașilor.

Din labele ca niște lopeți cu ajutorul cărora sacțepul săpa în

pământ aveau să fie extrase uleiuri din care se prepara un narcotic pe nume rungebel.

Bătrânele schimbau replici tăioase cu bărbații care rânjeau relaxându-se pe coasta dealului. De obicei, sacțepii nu se aventurau în preajma așezărilor umane. Animalele erau ușor de ucis și fiecare bucățică din ele se utiliza în economia fragilă a comunității. Prada de acum măsura treizeci de metri lungime și avea să satisfacă nevoile oamenilor pentru zilele ce vor urma.

Porcii alergau guițând în jurul picioarelor lui Vry și râmau printre rămășițele fibroase. Femeile care aveau grijă de ei lucrau mai jos, printre alamapi. Din arborii uriași nu ieșea nimic deasupra solului în afara frunzelor groase ca niște ciuperci contorsionate. Frunzele se mișcau precum urechile unui elefant, nu stârnite de adierile neîncetate, ci de curenții de aer care suflau dinspre vârfurile copacilor.

Crângul de alamapi era format din vreo doisprezece arbori. Alamapul creștea rareori singuratic. Solul din jurul fiecărui arbore se bomba în sus și era străbătut de fisuri, în funcție de cât de mari le erau rădăcinile. Căldura pe care arborii o eliminau prin frunze le permitea acestora să topească solul înghețat, astfel că arborii continuau să crească chiar și în condiții de permafrost.

Jasiklele trăiau sub frunzele pieloase. Profitau de căldura ocrotitoare ca să scoată flori sfioase, albastre-maronii. Când Vry se opri se culeagă una, Dathka veni lângă ea și îi spuse:

— Mă duc înăuntrul copacului!

Vry interpretă cuvintele lui ca pe o invitație de a i se alătura și se luă după el. Un sclav ridica din interior găleți din piele pline cu surcele și le arunca la porci. Așchiile pisate de alamap hrăniseră porcii din Embruddock de-a lungul întunecatelor secole.

— Asta l-a atras pe sacțep, comentă Vry.

Monstruoaselor animale le plăceau alamapii la fel de mult ca și porcilor.

O scară de lemn ducea înăuntrul copacului. În timp ce-l urma pe Dathka în jos, ochii lui Vry ajunseră la un moment dat la nivelul solului. Ca și cum s-ar fi scufundat în pământ, femeia văzu frunzele cărnoase unduind în jurul ei. Dincolo de spinările porcilor erau bărbații, îmbrăcați în blănuri, stând în picioare printre resturile uriașului sacțep. Vedea dealul înalt, acoperit de

zăpadă, și cerul de gresie care acoperea tot. Coborî înăuntrul copacului.

Aerul cald îi lovi obrajii, făcând-o să clipească. Purta cu el un miros de putred care o dezgusta și o atrăgea în același timp. Aerul venea de departe, de jos; rădăcinile de alamap sfredeleau adânc scoarța. Când copacul ajungea la maturitate, miezul lui începea un proces de fermentație care elibera o substanță întăritoare asemănătoare cu cheratina. Se forma un tub prin centrul arborelui, prin care căldura captivă sub pământ încălzea rădăcinile și urca apoi spre frunzele alamapului.

Acest mediu favorabil atrăgea tot felul de specii de animale, unele categoric dăunătoare.

Dathka îi întinse lui Vry o mână ca s-o ajute să-și țină echilibrul. Ea coborî de pe scară lângă el și se trezi într-o cameră în formă de bulb. Acolo lucrau trei femei. Păreau murdare. O salutară pe Vry, apoi continuară să cioplească așchii din trunchiul alamapului, pe care le încărcau în găleți.

Alamapul avea o aromă asemănătoare păstârnacului sau napilor, dar era amar. Oamenii îl mâncau numai în caz de foamete. În mod normal, era hrană pentru porci – în special, mâncare pentru scroafele al căror lapte se folosea la fabricarea de rathel, băutura principală de iarnă din Oldorando.

O galerie îngustă se deschidea într-o parte. Ducea spre ramura aflată cel mai sus, ale cărei frunze ieșeau la suprafață într-un buchet, la o oarecare înălțime. Alamapii maturi aveau șase ramuri. Cele mai de sus erau în general lăsate să crească în voie; fiind cel mai aproape de suprafață, în ele se ascundeau tot felul de dăunători.

Dathka arătă spre tubul central care cobora în întuneric. După o clipă de șovăială, Vry îl urmă, iar femeile se opriră din truda lor ca s-o vadă plecând, zâmbind în parte înțelegătoare, în parte zeflemitoare. Vry intră direct în tub; era complet întuneric. Dedesubt se afla numai noaptea veșnică a pământului. Se gândi că, la fel ca Shay Tal, trebuia să coboare în lumea spectrelor pentru a aduna cunoștințe, în ciuda repetatelor ei proteste.

Prin tub se vedeau inele de creștere care formau nervuri. Nervurile erau folosite pe post de trepte. Tubul era îngust, astfel că oricine ar fi urcat sau ar fi coborât ar fi lipit-o pe Vry de partea opusă a tubului.

Aerul care se ridica îi șoptea la urechi. Ceva ca o pânză de

păianjen, o fantomă vie, atinse în treacăt obrazul lui Vry. Rezistă impulsului de a țipa.

Coborâră până într-un punct unde al doilea rând de ramuri se bifurcau din trunchiul principal. Aici, camera în formă de bulb era chiar mai mică decât cea de deasupra; stăteau aproape unul de celălalt, cu capetele alăturate. Vry simțea mirosul lui Dathka și trupul lui lipit de al ei. Se înfioră.

— Vezi luminile? o întrebă Dathka.

În vocea lui se simțea încordarea. Vry se luptă cu ea însăși, înfricoșată de dorința care o năpădise. Dacă acest bărbat tăcut ar fi atins-o numai cu un deget, i-ar fi căzut în brațe, și-ar fi rupt blănurile de pe ea, s-ar fi despuiat până la piele și s-ar fi împerecheat cu el pe patul subteran întunecos. Scena pe care și-o crease în imaginație o umplu de plăcere.

— Vreau să urc la suprafață, spuse ea forțând cuvintele să-i iasă din gât.

— Nu te teme. Uită-te la lumini.

Năucită, se uită în jur, simțindu-i încă mirosul. Se uita prin tubul din cea de-a doua creangă de la suprafață în jos. Se vedeau trei pete de lumină, ca niște stele – galaxii de stele roșii, prizoniere în copac.

El se mișcă în fața ei, blocându-i vederea cu umărul. Îi aruncă în brațe ceva ca o pernă. Era un obiect ușor, acoperit cu ceea ce ea crezu că e o piele de animal, la fel de țeapănă ca perii de sacțep. Ochii de stele se uitară la ea fără să clipească. În starea ei de tulburare, Vry nu identifică obiectul.

— Ce e?

Drept răspuns – poate că, la urma urmei, el îi simțea dorința; dar oare nu putea reacționa mai puternic, dacă așa era? –, Dathka o mângâie pe față cu o tandrețe stângace.

— O, Dathka, oftă ea.

O cuprinse tremuratul, porni de la viscere și i se răspândi prin toate măruntaiele. Nu se putea controla.

— O să-l luăm sus. Nu te teme.

Când ieșiră la suprafață, porcii cu părul negru mișunau printre frunzele de alamap. Lumina zilei părea orbitoare, sunetul topoarelor se auzea insuportabil de tare, mirosul de jasikle se simțea necuviincios de puternic.

Vry se lăsă jos și privi cu nepăsare micul animal cristalin pe care-l ținea în brațe. Părea într-o stare asemănătoare fagorilor

aflați la capătul vieții: ghemuit ca o minge, cu nasul băgat în coadă, cu cele patru picioare strânse pe abdomen. Stătea nemișcat și avea o textură ca de sticlă. Nu reuși să-l descolăcească. Ochii creaturii o fixau cu o privire distantă, fără să clipească din pleoapele imobile. Blana lui cenușie și prăfuită avea striații mai deschise la culoare.

Într-un fel, îl ura, așa cum îl ura pe Dathka – atât de nesimțitor la sentimentele unei femei, încât confundase tremuratul ei cu frica. Și totuși, era recunoscătoare că prostia lui o ferise de o anumită rușine. Era plină de recunoștință și de resentimente.

— E un sticloi, explică Dathka, așezându-se pe vine lângă ea, privind-o pieziș în față ca și cum ar fi fost nedumerit.

— Un strigoi?

Pentru o clipă, Vry se întrebă dacă încerca să fie glumeț, așa cum nu-i stătea în fire.

— Un *sticloi*. Hibernează în alamapi, unde e cald. Ia-l acasă.

— Shay Tal și cu mine i-am văzut în partea de vest a râului. Zenei. Așa se numesc după ce ies din hibernare. Și ce-ar fi crezut Shay Tal dacă…

— Ia-l, repetă el. Un dar de la mine.

— Mulțumesc, replică ea cu dispreț.

Se ridică, ținându-și din nou în frâu emoțiile.

Descoperi că avea sânge pe obraz, în locul unde o mângâiase Dathka cu mâna tăiată.

Sclavii tocau încă monstruoasa carcasă a sacțepului. Sosise și Laintal Ay și vorbea cu Tanth Ein și cu Aoz Roon. Acesta din urmă îi făcu semn lui Dathka, fluturându-și mâna deasupra capului, cu un gest energic și autoritar. Cu o privire resemnată de rămas-bun adresată lui Vry, Dathka porni în fugă spre conducătorul Embruddockului.

Treburile plictisitoare pe care le făceau bărbații nu însemnau nimic pentru ea. Apucă sticloiul sub braț și o luă la vale către turnurile îndepărtate.

Apoi auzi pașii cuiva alergând s-o prindă din urmă și își zise: ei, e prea târziu acum; dar nu era Dathka, ci Laintal Ay.

— Cobor cu tine, Vry, zise el.

Bărbatul părea într-o dispoziție bună.

— Am crezut că ai necazuri cu Aoz Roon, spuse Vry.

— Este întotdeauna un pic arțăgos după ce vorbește cu Shay Tal. Dar e un om de toată isprava. Chiar e. Sunt bucuros și de

sacțep. Acum, că vremea se încălzește, sunt mai greu de găsit.

Copiii se zbenguiau încă la gheizere. Laintal Ay îi admiră sticloiul și începu să cânte un fragment dintr-un cântec vânătoresc:

Sticloii care dorm în văgăună
Când troiene mari se-adună
S-or trezi în ploaia bogată
Și zeneii-or porni iute-n galop,
Mulți, un întreg potop,
Pe câmp, pe câmpia înflorată.

— Ești bine dispus! Oyre e drăguță cu tine?

— Oyre e întotdeauna drăguță.

Plecară în direcții diferite. Vry se îndreptă către turnul ei în paragină, unde îi arătă lui Shay Tal darul pe care-l primise. Shay Tal analiză micul animal cristalin.

— Nu-i bun de mâncat în stadiul ăsta al vieții. Carnea ar putea fi otrăvitoare.

— Nu plănuiesc să-l mănânc. Vreau să-l ocrotesc până se trezește.

— Viața nu e ușoară, draga mea. S-ar putea să trebuiască să flămânzim dacă Aoz Roon se ridică împotriva noastră.

O cercetă cu privirea pe Vry pentru o vreme, fără să vorbească, așa cum obișnuia să facă în ultima vreme, apoi zise:

— Eu o să postesc și-o să-l sfidez. N-am nevoie de lucruri materiale. Pot să fiu la fel de necruțătoare cu propria mea persoană pe cât este el cu mine.

— Dar să știi că el…

Vry nu-și găsea cuvintele. Nu știa ce să spună ca s-o liniștească pe Shay Tal, care continuă să vorbească:

— Așa cum ți-am zis, sunt două lucruri pe care intenționez să le fac imediat. Mai întâi, voi face un experiment ca să văd ce puteri am. Apoi o să cobor în lumea strigoilor, ca să vorbesc cu Loilanun. Ea trebuie să știe acum multe lucruri pe care eu nu le știu. În funcție de ce aflu după ce duc la bun sfârșit aceste două planuri, s-ar putea să mă hotărăsc să plec de tot din Oldorando.

— O, nu pleca, te rog, doamnă. Ești sigură că e bine ce faci? O să vin cu tine dacă pleci, jur!

— O să vedem. Lasă-mă acum, te rog.

Cam dezumflată, Vry urcă scara către camera ei dărăpănată. Se aruncă pe pat.

— Vreau un iubit, asta vreau! Un iubit… viața-i atât de pustie…

Dar după o vreme, se ridică și se uită pe fereastră la cer, unde pluteau nori și păsări. Măcar era mai bine aici decât în lumea de dedesubt, unde plănuia Shay Tal să se ducă.

Își aminti de cântecul lui Laintal Ay. Femeia care scrisese melodia – dacă fusese o femeie – știuse că zăpada avea să dispară până la urmă și că aveau să apară flori și animale. Poate că așa avea să se și întâmple.

Din observațiile ei nocturne, știa că pe cer aveau loc schimbări. Stelele nu erau spectre, ci focuri, focuri care ardeau nu în piatră, ci în aer. Imaginează-ți un foc uriaș care arde în bezna cerurilor. Pe măsură ce focul se apropia, căldura începea să se simtă. Poate că cei doi străjeri aveau să vină mai aproape și să încălzească lumea.

Atunci sticloii aveau să revină la viață, transformându-se în zenei cu pas iute, așa cum spunea cântecul.

Se hotărî să se concentreze asupra astronomiei. Stelele știau mai mult decât strigoii, orice-ar fi spus Shay Tal, deși era șocant să descopere că nu era de acord cu o persoană atât de impunătoare.

Puse sticloiul într-un colț cald lângă pat, înfășurând nevinovata creatură în blană, astfel încât i se vedea numai fața. Zi după zi, îl îndemna să revină la viață. Îi șoptea și-l încuraja. Tânjea să-l vadă crescând și țopăind prin cameră. Dar după câteva zile, lucirea din ochii sticloiului slăbi și se stinse; creatura murise fără măcar să clipească o dată.

Disperată, Vry se duse în vârful sfărâmicios al turnului și azvârli de acolo micul ghem fără viață. Era încă învelit în blănuri și arăta ca și când ar fi fost un copil mort.

•

Un neastâmpăr pătimaș puse stăpânire pe Shay Tal. Din ce în ce mai mult, vorbele ei se transformau în predici. Deși celelalte femei îi aduceau mâncare, prefera să se înfometeze, pregătindu-se să intre într-un pauk profund pentru a se sfătui cu morții. Dacă înțelepciunea nu era de găsit acolo, atunci avea să o caute în altă parte, dincolo de limitele acelei ogrăzi.

Mai întâi, se hotărî să-și testeze puterile de vrăjitoare. La

câțiva kilometri către est se întindea Lacul Peștelui, lacul în care ea săvârșise „miracolul”. În timp ce era măcinată de întrebări în legătură cu adevărata natură a ceea ce se întâmplase acolo, cetățenii din Oldorando n-aveau nicio îndoială cu privire la fapte. În tot cursul acelei primăveri reci, făcură pelerinaje ca să privească spectacolul de gheață și să tremure de frică amestecată cu mândrie. Pelerinii întâlniră grupuri de borlienezi veniți și ei să se minuneze. Odată, fură văzuți și doi fagori, pe ai căror umeri stăteau cocoțați grauri. Creaturile stăteau mute pe malul celălalt, privindu-și morții înghețați.

Pe măsură ce vremea se încălzea, tabloul începea să se surpe. Ceea ce până atunci fusese măreț arăta acum grotesc. Într-o dimineață, gheața se topi și grupul statuar deveni un morman de carne în descompunere. Vizitatorii nu mai întâlniră nimic impresionant în afara câte unui glob ocular care plutea pe apă sau a vreunui smoc de păr. Chiar și Lacul Peștelui secă și dispăru aproape la fel de repede pe cât se formase. Despre miracol nu mai amintea decât grămada de oase și de coarne curbate de kaidav. Amintirea rămase însă și deveni tot mai vie. Vii rămaseră și îndoielile lui Shay Tal.

Se duse în piață după-amiaza, la o oră când vremea mai blândă ispitea lumea să iasă la plimbare și să stea de vorbă, așa cum înainte nu putuseră face. Femei și fiicele lor, bărbați și fii, vânători și breslași, tineri și bătrâni ieșeau din case pentru a se plimba. Aproape oricine, bărbat sau femeie, s-ar fi pus la dispoziția lui Shay Tal; dar aproape nimeni nu voia să stea de vorbă cu ea.

Laintal Ay și Dathka râdeau cu prietenii lor. Laintal Ay îi întâlni privirea lui Shay Tal, iar când femeia îi făcu semn, se apropie de ea fără tragere de inimă.

— Sunt pe cale să fac un experiment, Laintal Ay. Vreau să vii cu mine ca martor de încredere. N-o să-ți fac și mai mari necazuri cu Aoz Roon.

— Mă înțeleg bine cu el, spuse tânărul.

Îi explică faptul că experimentul avea loc lângă Voral; mai întâi, voia să exploreze templul vechi. Merseră împreună prin mulțime. Laintal Ay tăcea.

— Ți-e rușine să stai în preajma mea?

— Întotdeauna mi-a plăcut să fiu alături de tine, Shay Tal.

— Nu e nevoie să fii politicos. Crezi că sunt vrăjitoare?

— Ești o femeie neobișnuită. Te respect pentru asta.

— Mă iubești?

Întrebarea îl stânjeni. În loc să-i răspundă direct, își ațintI privirea în jos, spre noroi, și murmură:

— Ești ca o mamă pentru mine de când a murit mama mea. De ce pui asemenea întrebări?

— Aș vrea să fi fost mama ta. Atunci aș fi avut motiv de mândrie. Laintal Ay, și tu ai o forță interioară. O simt. Această forță o să te facă să suferi, și totuși îți dă viață, înseamnă viață. N-o nesocoti, cultiv-o. Cei mai mulți dintre semenii noștri n-au nicio forță interioară.

— Forța interioară înseamnă conflict?

Ea izbucni într-un râs ascuțit și își prinse trupul cu brațele.

— Ascultă, suntem captivi în așezarea asta prăpădită, printre oameni meschini. Lucruri mult mai mărețe s-ar putea petrece altundeva. Sunt atât de multe lucruri de făcut… S-ar putea să plec din Oldorando.

— Și unde-o să te duci?

Femeia clătină din cap.

— Uneori simt că ciocnirea acestor oameni plicticoși e de ajuns ca să explodăm și să ne împrăștiem de-aici în toată lumea. Observi câți copii s-au născut în ultimii ani?

Laintal Ay se uită în jur, la toate chipurile familiare, prietenoase, care se aflau pe alee, și bănui că Shay Tal vorbea doar ca să facă impresie, deși chiar erau mai mulți copii.

Își propti umărul de ușa vechiului templu și-o împinse. Intrară și rămaseră tăcuți. Înăuntru era o pasăre. Zbura de jur-împrejur, țâșnind până aproape de ei ca și cum i-ar fi examinat, apoi se avântă în sus și ieși printr-o gaură din acoperiș.

Lumina se strecura prin spărturi, iar în coloanele de lumină se învolburau particule de praf. Porcii fuseseră mutați de curând în cocinile de afară, dar mirosul încă persista. Shay Tal se învârti agitată prin încăpere, în timp ce Laintal Ay rămase la ușă, uitându-se pe stradă și amintindu-și cum obișnuia să se joace pe aici când era copil.

Pereții fuseseră decorați cu picturi executate rudimentar. Multe fuseseră distruse. Shay Tal ridică ochii către nișa înaltă de deasupra altarului de sacrificii, cu piatra pătată încă de ceva ce ar fi putut fi sânge. Aflată prea sus pentru ca vandalii s-o strice, se afla o reprezentare a lui Wutra. Se uită fix la ea, ținându-și

mâinile în șolduri.

Wutra era înfățișat până puțin mai jos de umeri și purta o mantie îmblănită. Ochii lui priveau în jos, de pe un chip prelung, asemănător cu al unui animal, cu o expresie care ar fi putut fi interpretată drept compasiune. Avea chipul albastru, reprezentând culoarea ideală a cerului unde locuia. Părul alb și aspru, aproape ca o coamă, îi acoperea capul; dar ceea ce-l îndepărta cel mai surprinzător de registrul uman era perechea de coarne care-i ieșeau din craniu și se terminau cu clopoței de argint.

În spatele lui Wutra se înghesuiau alte siluete dintr-o mitologie uitată, cele mai multe înfiorătoare, mișunând prin cer. Pe umărul stâng și pe cel drept erau cocoțați cei doi străjeri. Batalix era zugrăvit asemănător unui taur. Avea barbă, era cărunt și bătrân, iar raze de lumină îi radiau din suliță. Freyr era mai mare, o maimuță de un verde strălucitor, cu o clepsidră atârnată la gât. Sulița lui era mai mare decât a lui Batalix și radia și ea raze de lumină.

Femeia se întoarse cu spatele și spuse cu jovialitate:

— Acum experimentul, dacă Goija Hin e gata.

— Ai văzut ce voiai?

Era uimit de faptul că terminase atât de repede.

— Nu știu. Mai târziu s-ar putea să aflu. Plănuiesc să intru în pauk. Mi-ar fi plăcut să-l întreb pe unul dintre vechii preoți dacă Wutra ar fi trebuit să stăpânească asupra lumii de dedesubt așa cum stăpânește pământul și cerul. Sunt atâtea discontinuități…

Între timp, Goija Hin îl aducea pe Myk din grajdul de sub turnul mare. Goija Hin era șeful sclavilor, un om care arăta toate stigmatele chemării sale. Era scund, dar extrem de solid, cu brațe și picioare voluminoase. Trăsăturile îi erau desenate stângaci pe chipul cu frunte joasă, pe care îi creșteau la întâmplare smocuri de păr. Purta haine din piele și avea întotdeauna cu el un bici făcut tot din piele. Toată lumea îl cunoștea pe Goija Hin, un om impenetrabil pe care nu îl afectau loviturile și nu îl frământau gândurile.

— Hai, Myk, brută ce ești, e timpul să te faci folositor, zise el cu mârâitul lui gros, obișnuit.

Myk înaintă supus. Fusese crescut în sclavie. Era fagorul aflat de cea mai multă vreme în robie în Oldorando și și-l aducea aminte pe predecesorul lui Goija Hin, un bărbat cu înfățișarea

mult mai îngrozitoare. În blana lui creșteau fire negre. Avea chipul zbârcit, iar pungile de sub ochi erau mânjite de secreții.

Era întotdeauna docil. Cu această ocazie, Oyre îi stătea alături ca să-l liniștească. În timp ce Oyre îl bătea ușor cu palma pe umerii încovoiați, Goija Hin îl împungea cu un băț.

Oyre jucase rolul de intermediar pentru Shay Tal și-i ceruse tatălui ei permisiunea să folosească un fagor în experimentul vrăjitoarei. Aoz Roon îi spusese nepăsător să-l ia pe Myk, pentru că oricum era bătrân.

Cele două ființe umane îl duseră pe Myk până la o cotitură a Voralului, într-un loc unde râul devenea adânc. Turnul dărâmat al lui Shay Tal se afla nu foarte departe. Shay Tal și Laintal Ay erau deja acolo când sosiră cei trei. Femeia se uita în adâncurile râului ca și cum ar fi încercat să-i descopere secretele, cu obrajii scobiți, cu chipul posomorât.

— Ei bine, Myk, zise ea pe ton provocator, în timp ce monstrul se apropia.

Îl privi cu un aer calculat. Piei uscățive îi atârnau de pe piept și de pe abdomen. Goija Hin îi legase deja mâinile la spate. Fagorul își rotea capul, temător, între umerii gheboși. Când văzu Voralul, își scuipă neliniștit secrețiile lăptoase în susul nărilor, de câteva ori, rapid, scoțând un țipăt slab de frică. Era oare cu putință ca apa aceea să-l transforme în statuie?

Goija Hin o salută cu vocea lui aspră pe Shay Tal.

— Leagă-i picioarele, ordonă ea.

— Nu îl chinui prea tare, ceru Oyre. Îl cunosc pe Myk de când eram mică. E un fagor foarte blând. Obișnuia să ne ia călare, nu-i așa, Laintal Ay?

Solicitat astfel, Laintal Ay interveni:

— Shay Tal n-o să-i facă nimic, spuse el zâmbindu-i lui Oyre.

Ea îl privi neîncrezătoare.

Atrași de posibilul spectacol, câteva femei și câțiva băieți se adunară în grupuri pe mal, vrând să vadă ce se petrece.

Râul se adâncea la cotitură și tăia malul la numai câteva degete sub prundul pe care stăteau. Pe partea opusă, unde era mai puțin adânc, rămăsese un prag subțire de gheață, ferit de razele directe ale soarelui de către o streașină. Limba de gheață ieșea în afară către apa adâncă, modelată în spirale sticloase complicate, ca și cum apa însăși o sculptase.

După ce Goija Hin îi legă picioarele nefericitului Myk, îl

împinse la marginea râului. Fagorul întinse gâtul, își îndoi buza de jos peste bărbia țepoasă și lăsă să-i scape un urlet ascuțit de spaimă.

Oyre îl apucă de blană, implorând-o pe Shay Tal să nu-l rănească.

— Dă-te înapoi, zise Shay Tal.

Îi dădu semnalul lui Goija Hin să-l împingă pe fagor în apă.

Goija Hin își propti umerii solizi în coastele lui Myk. Fagorul se clătină, apoi plonjă în râu cu un plescăit. Shay Tal ridică brațele într-un gest poruncitor.

Femeile care priveau scoaseră un strigăt și alergară spre apă, să vadă mai bine. Rol Sakil era printre ele. Shay Tal le făcu semn să se dea înapoi.

Se uită cu atenție în râu și-l zări pe Myk zbătându-se aproape de suprafața apei. Porțiuni din blană i se ridicau răvășite la suprafață, odată cu apa agitată, și semănau cu niște buruieni galbene.

Apa rămânea neschimbată. Fagorul rămânea viu.

— Trageți-l pe mal, ordonă ea.

Goija Hin îl prinsese pe Myk cu două curele. Trase, iar Laintal Ay îl ajută să-l scoată pe fagor. Capul și umerii bătrânului Myk despicară suprafața și creatura scoate un răcnet vrednic de milă:

— Nu-l îneca de moarte pe bietul de mine!

Îl traseră la mal și fagorul se întinse gâfâind la picioarele lui Shay Tal. Ea își mușcă buza, privind încruntată către Voral. Magia nu funcționa.

— Aruncați-l iar, strigă una dintre spectatoare.

— Gata apa sau mor, spuse răgușit Myk.

— Împingeți-l iar, ordonă Shay Tal.

Myk se trezi în râu pentru a doua oară, apoi pentru a treia. Dar apa rămase apă. Nu se petrecu niciun miracol, iar Shay Tal fu nevoită să-și ascundă dezamăgirea.

— Ajunge, zise ea. Goija Hin, ia-l pe Myk de-aici și dă-i de mâncare în plus.

Oyre îngenunche compătimitoare lângă gâtul lui Myk, plângând și mângâindu-l. De pe buzele fagorului curgea o apă neagră, iar el începu să tușească. Laintal Ay îngenunche la rândul său și o luă pe Oyre pe după umeri.

Cu dispreț, Shay Tal se întoarse cu spatele. Experimentul

arăta că fagorii plus apa nu dădeau gheață. Procesul nu era inevitabil. Așadar, ce se întâmplase la Lacul Peștelui? De asemenea, nu reușise să transforme Voralul în gheață, așa cum dorise. Așa că experimentul nu dovedea că este vrăjitoare. Nu dovedea nici că nu era vrăjitoare; părea să dovedească faptul că transformase fagorii de la Lacul Peștelui în gheață, în afară de cazul în care existau alți factori implicați pe care ea nu-i luase în considerare.

Se opri cu mâna pe piatra aspră a cadrului ușii turnului ei, simțind sub palmă asprimea lichenilor. Până când găsea o altă explicație, trebuia să se considere așa cum o considerau ceilalți – o vrăjitoare. Cu cât se înfometa mai mult, cu atât mai mult se respecta pe sine mai mult. Desigur, ca vrăjitoare, era sortită să rămână virgină; relațiile sexuale i-ar distruge puterile magice. Își adună blănurile în jurul trupului slab și urcă scările șubrezite.

Femeile de pe mal își mutau privirile de la trupul pe jumătate înecat al lui Myk, care zăcea într-o baltă de apă, la silueta lui Shay Tal, care dispărea în zare.

— Pentru ce s-a apucat să facă asta? îi întrebă bătrâna Rol Sakil pe cei de lângă ea. De ce nu l-a înecat de-a binelea pe prostănacul acela dacă tot intenționa asta?

•

La următoarea întâlnire a sfatului, Laintal Ay se ridică și luă cuvântul. Le povesti că ascultase prelegerea lui Shay Tal. Cu toții știau de miracolul săvârșit la Lacul Peștelui, care salvase multe vieți. Nimic din ceea ce făcea ea nu aducea vreun rău comunității. Propuse ca academia ei să fie recunoscută și sprijinită.

Aoz Roon păruse furios cât timp vorbise Laintal Ay. Bătrânii sfatului se uitară unii la alții pe sub sprâncene și murmurară stânjeniți. Eline Tal râse.

— Ce vrei să facem ca să ajutăm academia? întrebă Aoz Roon.

— Templul e gol. Dați-i-l lui Shay Tal. Lăsați-o să-și țină întâlnirile acolo, în fiecare după-amiază, în timpul plimbării. Folosiți-l ca pe un loc unde să poată lua cuvântul oricine. Frigul s-a dus, oamenii sunt mai liberi. Deschideți templul și transformați-l într-o academie pentru toți, pentru bărbați, femei și copii.

Vorbele lui se topiră în tăcere. Apoi vorbi Aoz Roon:

— Nu poate folosi templul. Nu vrem o nouă generație de preoți. În templu ținem provizii.

— Templul e gol.

— De acum înainte, porcii vor fi ținuți în templu.

— Tristă zi e aceea în care porcii sunt puși mai presus de comunitate.

Întâlnirea se sfârși în cele din urmă într-o oarecare agitație, în timp ce Aoz Roon ieși hotărât pe ușă. Laintal Ay se întoarse spre Dathka, roșu în obraji.

— De ce nu m-ai sprijinit?

Dathka zâmbi jenat, se trase de barba îngustă și își plecă ochii spre masă.

— N-ai putea câștiga nici dacă întregul Oldorando te-ar sprijini. A interzis deja academia. Îți bați gura de pomană, prietene.

În timp ce Laintal Ay ieșea din clădire, scârbit de lume, Datnil Skar, meșterul tăbăcarilor, îl strigă și-l apucă de mânecă.

— Ai vorbit bine, tinere Laintal Ay; totuși, Aoz Roon avea dreptate în ceea ce spunea. Sau, dacă nu avea pe deplin dreptate, totuși nici lipsit de rațiune nu era. Dacă Shay Tal ar vorbi în templu, ar deveni preoteasă și ar fi venerată. Nu vrem așa ceva – strămoșii noștri au scăpat de preoți cu câteva generații în urmă.

Laintal Ay îl cunoștea pe meșterul Datnil ca pe un om blând și modest. Stăpânindu-și mânia, îi privi chipul ofilit și-l întrebă:

— De ce-mi spui toate astea?

Meșterul Datnil se uită în jur să vadă dacă nu trăgea cineva cu urechea.

— Venerația se naște din ignoranță. Credința într-un lucru veșnic este un semn al ignoranței. Respect oamenii care își susțin cu încăpățânare ideile. Voiam să-ți spun că-mi pare rău că ai fost înfrânt, deși nu sunt de acord cu propunerea ta. Aș fi dispus să vorbesc în fața academiei lui Shay Tal dacă mă va primi.

•

Își scoase căciula de blană și o puse pe pervazul acoperit de licheni. Își netezi părul rar, cărunt, și-și drese vocea simțindu-și gâtul uscat. Se uită în jur și zâmbi nervos. Deși îi cunoștea pe toți cei adunați în încăpere de când se născuse, nu era obișnuit cu rolul de orator. Blănurile țepene îi trosneau în timp ce se foia

de pe un picior pe altul.

— Nu-ți fie teamă de noi, meștere Datnil, îi spuse Shay Tal.

Breslașul îi sesiză nerăbdarea din voce.

— Numai de lipsa voastră de îngăduință mă tem, doamnă, replică el, și unele dintre femeile care stăteau ghemuite pe podea își ascunseră zâmbetele cu mâna.

— Știți ce facem în breslele noastre, pentru că unele dintre voi lucrează pentru mine, continuă Datnil Skar. Calitatea de membru al breslelor este numai pentru bărbați, desigur, pentru că secretele profesiei noastre sunt transmise din generație în generație. Un meșter îl învață tot ce știe pe ucenicul lui personal sau pe băiatul fruntaș. Când un meșter moare sau se retrage, băiatul fruntaș devine meșter la rândul lui, așa cum se va întâmpla cu Raynil Layan, care îmi va lua locul în curând.

— O femeie ar putea face asta la fel de bine ca orice bărbat, spuse una dintre femei, Cheme Phar. Am lucrat pentru tine destulă vreme, Datnil Skar. Știu toate secretele foselor cu saramură. Aș putea să tratez singură pieile dacă ar fi nevoie.

— Ah, dar trebuie să avem ordine și continuitate, Cheme Phar, replică blajin meșterul.

— M-aș pricepe foarte bine la dat ordine, continuă Cheme Phar și toate femeile râseră, apoi se uitară la Shay Tal.

— Vorbește-ne despre continuitate, spuse aceasta din urmă. Știm, așa cum ne-a învățat Loilanun, că unii dintre noi sunt descendenții preotului Yuli, care a venit din nord, din Pannoval și de la lacul Dorzin. Asta-i una dintre continuități. Cum e cu continuitatea în bresle, meștere Datnil?

— Toți membrii breslelor noastre s-au născut și au crescut în Embruddock, chiar înainte ca așezarea să se numească Oldorando. De-a lungul multor generații.

— Cât de multe generații?

— Ah, foarte multe…

— Spune-ne de unde știi asta.

Meșterul își șterse mâinile pe pantaloni.

— Avem consemnări. Fiecare meșter ține consemnări.

— În scris?

— Exact. Scriem într-o carte. Arta este trecută mai departe. Dar consemnările nu trebuie dezvăluite altora.

— De ce crezi că se-ntâmplă așa?

— Nu vor ca femeile să le fure meseriile și să le facă mai bine,

strigă cineva și se auziră din nou râsete.

Datnil Skar zâmbi stânjenit și nu mai scoase nicio vorbă.

— Cred că păstrarea secretului a slujit unui scop protector la un moment dat, comentă Shay Tal. Anumite arte, ca forjarea metalului și tăbăcăria, au trebuit să fie ținute în viață în vremuri grele, chiar dacă oamenii se confruntau cu foametea sau cu atacurile fagorilor. Probabil că au existat vremuri nefavorabile în trecut și unele arte s-au pierdut. Nu mai știm să facem hârtie. Poate că a existat cândva o breaslă a celor care făceau hârtie. Sticlă. Nu știm să facem sticlă. Și totuși avem prin preajmă obiecte de sticlă – știți cu toții ce e sticla. Cum se face că suntem mai proști decât strămoșii noștri? Trăim și muncim sub apăsarea vreunui dezavantaj pe care nu-l înțelegem pe deplin? Asta-i una dintre întrebările importante pe care trebuie să le păstrăm în minte.

Făcu o pauză. Nimeni nu spuse nimic, ceea ce o irita întotdeauna. Tânjea după orice comentariu care purta discuția mai departe.

Datnil Skar vorbi din nou:

— Vorbești adevărat, după câte cred eu. Înțelegi că, fiind meșter, am jurat să nu dezvălui nimănui secretele artei mele; e un jurământ pe care l-am făcut în fața lui Wutra și a Embruddockului. Dar știu că au fost cândva timpuri grele, despre care n-ar trebui să vorbesc.

Când tăcu, ea îl încurajă cu un zâmbet.

— Crezi că Oldorando a fost cândva mai mare decât acum?

Se uită la ea cu capul aplecat într-o parte.

— Știu că numești așezarea aceasta ogradă. Supraviețuiește însă... E centrul cosmosului. Ei, asta nu răspunde la întrebarea ta. Prieteni, ați găsit secară și ovăz crescând la nord de acest ținut, așa că hai să vorbim despre ele. Din câte cred eu, locul acela a fost cândva un câmp bine îngrijit, îngrădit împotriva animalelor sălbatice. Câmpul aparținea Embruddockului. Multe alte cereale erau cultivate acolo. Acum plănuiți să le cultivați din nou, ceea ce este o decizie înțeleaptă. Știți că avem nevoie de scoarță pentru tăbăcit. Nu-i deloc ușor să facem rost de ea. Cred... ei bine, știu...

Tăcu din nou, apoi vorbi încetișor:

— Păduri uriașe de arbori, care dădeau scoarță și lemn, creșteau către vest și spre nord. Regiunea se numea Kace. Era

cald atunci și niciun pic de frig.

Cineva zise:

— Vremurile calde – asta e o legendă lăsată de preoțime. E genul de poveste pe care nu ar trebui să o răspândim în academie. Știm că a fost odată *mai frig* decât e acum. Întrebați-o pe bunica mea.

— Ceea ce vreau să zic este că, din câte cred eu, a fost cald înainte de această lungă perioadă de frig, preciză Datnil Skar scărpinându-se încet în părul cărunt de la ceafă. Ar trebui să încercați să înțelegeți lucrurile astea. Multe generații trec, mulți ani. O mare parte din istorie a dispărut. Știu că voi, femeile, credeți că bărbații sunt împotrivă ca voi să învățați, și s-ar putea să fie așa; dar vorbesc sincer când vă spun că ar trebui s-o sprijiniți pe Shay Tal, în ciuda tuturor greutăților. Ca meșter, știu cât de prețioasă e cunoașterea. Pare să se scurgă pe la temelia unei comunități ca apa dintr-un ciorap.

Cei prezenți în încăpere se ridicară în picioare și-l aplaudară politicos pe Datnil Skar când breslașul se pregăti să părăsească adunarea.

•

La apusul lui Freyr, două zile mai târziu, Shay Tal pășea agitată prin camera ei din turnul părăsit. Se auzi un strigăt de jos. Gândul îi zbură imediat la Aoz Roon, deși vocea nu era a lui.

Se întrebă cine s-ar aventura dincolo de baricade când lumina începea să pălească. Își scoase capul pe geam și îl văzu pe Datnil Skar, cu silueta profilându-se ireal în amurg.

— Ah, urcă, prietene, strigă ea.

Coborî să-l întâmpine. Breslașul ținea strâns o cutie și zâmbea nervos. Se așezară pe podeaua de piatră, unul în fața celuilalt, iar femeia îi turnă bărbatului o porție de rathel.

După ce schimbară câteva vorbe, bărbatul spuse:

— Cred că știi că urmează să mă retrag în curând din poziția de meșter al breslei tăbăcarilor. Prima mea calfă o să-mi ia locul. Îmbătrânesc, iar el știe de multă vreme tot ce-am putut să-l învăț.

— Ai venit aici doar ca să-mi spui asta?

Meșterul surâse și clătină din cap.

— Am venit aici pentru că... pentru că îți admir caracterul și calitățile... Nu, dă-mi voie să spun. Am slujit și am iubit întotdeauna comunitatea asta, și cred că și tu la fel, deși mulți

bărbați îți sunt împotrivă. Așa că vreau să-ți fac un serviciu, cât mai pot.

— Ești un om bun, Datnil Skar. Oldorando știe asta. Comunitatea are nevoie de oameni buni.

Oftând, bărbatul dădu din cap.

— Am slujit Embruddockul – sau Oldorando, așa cum ar trebui să-l numim – în fiecare zi a vieții mele și nu l-am părăsit niciodată. Și totuși, rareori trece o zi…

Se întrerupse cu sfială, zâmbi și continuă:

— Cred că vorbesc unui spirit înrudit când spun că rareori a trecut o zi, de când eram copil, în care să nu mă întreb… să nu mă întreb ce se petrece în alte locuri, departe de aici.

Făcu o pauză, își drese glasul, apoi vorbi mai energic:

— O să-ți spun o poveste. E scurtă. Îmi aduc aminte de o iarnă îngrozitoare, pe când eram băiețel, când au atacat fagorii, apoi au urmat boala și foametea. Au murit mulți oameni. Iar fagorii mureau și ei, deși nu știam în acel moment. Era atât de întuneric, jur că zilele sunt mai luminoase acum… Oricum, în timpul măcelului, fagorii au lăsat în viață un băiat, un om. Îl chema… mi-e rușine să recunosc că am uitat cum, dar din câte cred, era ceva asemănător cu Krindlesheddy. Un nume lung. Cândva îl știam limpede. Anii mi l-au șters din memorie.

Krindlesheddy venise dintr-o țară aflată foarte departe spre nord, Sibornal. Povestea că Sibornalul era o țară a ghețarilor veșnici. Eu fusesem ales prima calfă în breasla mea, iar în Sibornal el ar fi trebuit să fie preot, așa că eram amândoi dedicați chemării noastre. El – Krindlesheddy sau cum l-o fi chemat – era de părere că noi ducem o viață ușoară. Gheizerele țineau de cald orașului Oldorando.

Ca membru tânăr al clerului, prietenul meu făcuse parte dintr-un grup de câțiva coloniști care se mutaseră spre sud ca să scape de frig. Ajunseseră pe un pământ mai bun, lângă un râu. Acolo fuseseră nevoiți să se lupte cu băștinașii unui ținut numit… ei, numele s-a șters după atâția ani. Se dezlănțuise o mare bătălie, în care Krindlesheddy – dacă așa-l chema – fusese rănit. Supraviețuitorii au fugit, însă au fost prinși de fagorii ieșiți după pradă. Norocul a făcut ca băiatul să scape cu viață de acolo. Sau poate că fagorii l-au lăsat în pace pentru că era rănit…

Am făcut ce-am putut ca să-l ajutăm pe băiat, dar a murit

după o lună. Am plâns pentru el. Doar eram tânăr. Și totuși, chiar și atunci, l-am invidiat pentru că văzuse ceva din lumea asta. Mi-a zis că în Sibornal gheața avea multe culori și că era foarte frumoasă.

Când meșterul Datnil își termină povestea, stând umil lângă Shay Tal, Vry intră în cameră, pentru a urca la etajul de deasupra.

El îi zâmbi cu blândețe și-i spuse lui Shay Tal:

— Las-o pe Vry să stea cu noi. Știu că ea e prima ta calfă și că ai încredere în ea, așa cum aș vrea să pot avea și eu încredere în prima mea calfă. Las-o să asculte ce-am de spus…

Puse cutia de lemn pe podea, în fața lui.

— Ți-am adus să vezi Cartea Meșterului care aparține breslei noastre.

Shay Tal era cât pe-aci să leșine. Știa că, dacă se afla ce făcuse Datnil, breslele făurarilor aveau să-l omoare pe meșter fără șovăială… Putea ghici lupta interioară prin care trecuse bătrânul înainte să aducă prețioasa carte. Shay Tal îl cuprinse cu brațele ei subțiri și-l sărută pe fruntea ridată.

Vry se apropie și îngenunche lângă el. Entuziasmul i se citea pe chip.

— Hai să aruncăm o privire! exclamă ea și își întinse mâna, uitându-și sfiala.

El o opri punându-și mâna peste a ei.

— Observă întâi lemnul din care e făcută cutia. Nu-i de rajabaral; granulația e prea fină. Observă cum e cioplită. Observă lucrătura delicată de metal care leagă colțurile. Ar putea breasla noastră de făurari în metal să facă astăzi o asemenea lucrare de calitate?

După ce examinară amănuntele, bărbatul deschise cutia. Scoase un volum mare, legat în piele grea, ornamentată cu un desen complicat.

— Pe asta am făcut-o chiar eu, Shay Tal. Am legat din nou cartea. Interiorul este vechi.

Paginile dinăuntru erau scrise cu grijă și cu minuțiozitate de mai multe mâini diferite. Datnil Skar întoarse paginile repede, chiar și acum ezitând să dezvăluie prea mult. Dar femeile văzură limpede date, nume, liste și diferite consemnări și cifre.

Meșterul se uită la fețele femeilor și le zâmbi cu o expresie gravă.

— În felul ei, această carte prezintă istoria Embruddockului. Și fiecare breaslă care a supraviețuit are un volum asemănător, de asta sunt sigur.

— Trecutul s-a dus. Încercăm acum să privim în față, către viitor, zise Vry. Nu vrem să rămânem încremeniți în trecut. Vrem să ieșim…

Nehotărâtă, lăsă fraza să se stingă, regretând că prin entuziasmul pe care îl arătase intrase în centrul atenției lor. Uitându-se la chipurile celor doi, văzu că erau mai în vârstă și că n-ar fi fost niciodată de acord cu ea. Deși țelurile lor erau în general aceleași, exista o diferență care nu putea fi niciodată învinsă.

— Cheia către viitor se află în trecut, zise Shay Tal încurajator, dar și categoric. Mai avusese această discuție cu Vry și înainte.

Întorcându-se către bătrân, adăugă:

— Meștere Datnil, apreciem enorm gestul tău curajos de a ne lăsa să ne uităm în cartea secretă. Poate că într-o zi o s-o putem cerceta mai amănunțit. Ne poți spune câți meșteri au fost în breasla voastră de când au început consemnările?

El închise cartea și o puse la loc, în cutia ei. Prin colțurile gurii bătrâne i se prelingea salivă, iar mâinile îi tremurau puternic.

— Șobolanii cunosc secretele din Oldorando… Sunt în pericol pentru că am adus cartea asta aici. Bătrân neghiob… Ascultați, dragele mele, în zilele de demult a fost un rege care domnea peste întregul Campannlat, pe nume Regele Denniss. El a prevăzut că lumea – această lume pe care ancipitalii o numesc Hrrm-Bhhrd Ydohk – urma să-și piardă căldura, așa cum sare apa dintr-o găleată când o cari în josul unei alei. Așa că s-a apucat să înființeze breslele noastre, cu reguli de fier menite să fie aplicate. Toate breslele aveau obligația să păstreze înțelepciunea și să o ducă mai departe prin vremurile întunecate, până când se întorcea căldura…

Vorbea ca și când ar fi rostit o incantație, de parcă ar fi citat din memorie.

— Breasla noastră a supraviețuit din vremea bunului rege, deși în unele perioade nu avea cele de trebuință ca să tăbăcească pielea. Potrivit consemnării de aici, numărul membrilor ei a scăzut cândva la un meșter și un ucenic, care trăiau în subteran, undeva departe… Groaznice timpuri. Dar am supraviețuit…

Shay Tal îl întrebă pe bătrân despre ce perioadă de timp discutau.

Datnil Skar își aținti privirea la dreptunghiul din ce în ce mai întunecat al ferestrei ca și cum s-ar fi gândit să zboare din fața întrebării.

— Nu înțeleg toate însemnările din carte. Cunoști încurcăturile cu calendarele. Așa cum putem înțelege din zilele noastre, calendarele noi reprezintă discontinuități considerabile... Embruddockul – iertați-mă, mi-e teamă să vă spun prea multe – n-a aparținut întotdeauna... rasei noastre de oameni.

Clătină din cap, aruncând priviri iuți, nervoase, de jur-împrejurul încăperii. Femeile îl așteptară pe bătrân să continue, nemișcate ca niște fagori, în camera veche și mohorâtă. Datnil continuă.

— Au murit mulți oameni. A fost o molimă mare, Moartea Grasă. Invazii... cele Șapte Orbiri... povești de jale. Sperăm că actualul nostru lord – spuse și aruncă din nou o privire prin cameră – se va dovedi la fel de înțelept ca Regele Denniss. Bunul rege a înființat breasla noastră într-un an numit 249 Înainte de Nadir. Nu știm cine era Nadir. Ceea ce știm este că eu – ținând seama de o întrerupere în consemnări – sunt al șaizeci și optulea meșter al breslei tăbăcarilor. Al șaizeci și optulea...

Își fixă ochii miopi asupra lui Shay Tal.

— Șaizeci și opt...

Încercând să-și ascundă uluirea, Shay Tal își adună blănurile în jurul trupului firav, așa cum îi devenise obiceiul.

— Asta înseamnă multe generații, mergând până în vechime.

— Da, da, mergând tocmai până în acele vremuri.

Meșterul Datnil dădu din cap cu satisfacție, ca și cum ar fi traversat el însuși aceste durate imense de timp.

— Sunt aproape șapte secole de când s-a înființat breasla noastră. Șapte secole, și încă mai lovește înghețul în timpul nopții.

•

În pustiul care se întindea în jur, Embruddockul era ca o corabie eșuată. Încă mai oferea adăpost echipajului, deși n-avea să mai navigheze niciodată.

Timpul dezmembrase atât de mult așezarea, care cândva se înălțase mândră, încât locuitorii ei nici nu-și dăduseră seama că ceea ce considerau a fi un oraș nu era nimic altceva decât

rămășițele unui palat care se înălțase în mijlocul unei civilizații distruse de intemperii, de nebunie și de trecerea timpului.

Pe măsură ce vremea se îndrepta, vânătorii erau siliți să plece în expediții din ce în ce mai lungi în căutarea vânatului. Sclavii semănau câmpul și visau la libertatea imposibil de câștigat. Femeile stăteau acasă și deveneau nevrotice. În timp ce Shay Tal postea și se însingura, Vry devenea tot mai energică și-și întări prietenia cu Oyre. Îi dezvălui acesteia ce spusese meșterul Datnil, iar Oyre se dovedi a fi o ascultătoare înțelegătoare. Fură de acord că istoria era încărcată de enigme care te puneau în încurcătură, deși Oyre se arăta puțin sceptică.

— Datnil Skar e bătrân și un pic scrântit – așa spune tata mereu, zise ea și se ridică să imite mersul șchiopătat al meșterului, exclamând cu voce pițigăiată: „Breasla noastră este atât de specială, încât nu l-am lăsa să intre nici măcar pe Regele Denniss…

În timp ce Vry râdea, Oyre adăugă, pe un ton mai serios:

— Meșterul Datnil ar putea fi executat pentru că v-a arătat Cartea Meșterului – asta-i o dovadă că e cam scrântit.

— Și nici măcar atunci nu ne-a lăsat să ne uităm cum trebuie la ea…

Vry tăcu, apoi răbufni:

— Măcar dacă am putea pune toate faptele laolaltă… Shay Tal nu face decât să le adune, să le noteze. Trebuie să existe o cale de a face un… o schemă din ele. Atât de multe s-au pierdut – meșterul Datnil are dreptate aici. Frigul a fost atât de crâncen odată, încât aproape tot ceea ce putea arde a fost folosit – lemn, hârtie, toate consemnările. Îți dai seama că *nu știm nici măcar în ce an suntem*? Deși stelele s-ar putea să ne spună. Calendarul lui Loil Bry e o prostie, calendarele ar trebui să se întemeieze pe ani, nu pe oameni. Oamenii sunt atât de supuși greșelii… și la fel sunt și eu. O să înnebunesc, jur!

Oyre izbucni în râs și o îmbrățișă pe Vry.

— Ești persoana cea mai întreagă la minte pe care o cunosc, prostuțo!

Se întoarseră la discuția despre stele, stând una lângă alta pe podeaua goală. Oyre fusese cu Laintal Ay să se uite la fresca din templul vechi.

— Străjerii sunt zugrăviți limpede, cu Batalix deasupra lui Freyr, ca de obicei. Dar cei doi aștri aproape că se ating,

deasupra capului lui Wutra.

— În fiecare an, cei doi sori se apropie, zise Vry cu hotărâre. Luna trecută s-au atins, atunci când Batalix l-a depășit pe Freyr, dar nimeni n-a observat nimic. Anul viitor, o să se ciocnească. Și atunci ce…? Sau poate unul trece în spatele celuilalt?

— Poate că asta a vrut să spună meșterul Datnil prin Orbire… S-ar face brusc zi-obscură, nu-i așa, dacă unul dintre străjeri ar dispărea? Poate că o să fie Șapte Orbiri, ca altă dată.

Părea speriată și se mută mai aproape de prietena ei.

— O să fie sfârșitul lumii. O să apară Wutra, arătându-și furia, desigur.

Vry râse și sări în picioare.

— Lumea nu s-a sfârșit nici înainte și n-o să se sfârșească nici de data asta. Nu, poate că o să marcheze un nou început.

Chipul îi deveni radios.

— De asta anotimpurile sunt tot mai calde. După ce Shay Tal își face înfiorătorul ei pauk, o să abordăm din nou problema. Ar trebui să lucrez la calculele mele matematice. N-au decât să vină Orbirile – o să le primesc cu brațele deschise!

Dansară în jurul camerei, râzând.

— Cât de mult îmi doresc să trăiesc o experiență măreață! strigă Vry.

Shay Tal slăbise tot mai mult, iar oasele mici, ca de pasăre, i se vedeau clar sub piele. Blănile închise la culoare cu care era îmbrăcată îi atârnau pe trupul ofilit. Femeile îi aduceau de mâncare, dar nu voia să mănânce.

— Postul se potrivește cu sufletul meu nesățios, spuse ea învârtindu-se prin camera rece, în timp ce Vry și Oyre protestau, iar Amin Lim stătea supusă alături. Mâine o să intru în pauk. Voi trei și cu Rol Sakil puteți veni cu mine. O să scot înțelepciune străveche din fântâna trecutului. Prin spectre, o să ajung la acea generație care a construit turnurile și coridoarele noastre. O să cobor secole întregi dacă e nevoie și-o să stau față în față chiar cu Regele Denniss!

— Minunat! exclamă Amin Lim.

Păsări veniră să se așeze pe pervazul ferestrei ei dărăpănate și să fie hrănite cu pâinea pe care Shay Tal nu voia s-o atingă.

— Nu te cufunda în trecut, doamnă, o sfătui Vry. Asta-i calea bărbaților. Privește înainte, privește afară. Nu câștigi nimic punând întrebări morților.

Shay Tal nu mai era obișnuită să fie contrazisă și îi venea greu să se abțină să-și dojenească principala discipolă. Se uită și văzu, aproape surprinsă, că sfioasa tânără era acum femeie. Avea chipul palid, cu umbre sub ochi, la fel și Oyre.

— De ce sunteți atât de palide? Sunteți bolnave?

Vry clătină din cap.

— În noaptea asta o să fie o oră de întuneric înainte de ziua-obscură. O să-ți arăt atunci ce facem Oyre și cu mine. În timp ce restul lumii dormea, noi munceam.

Seara era senină la apusul lui Freyr. Se lăsa răcoare, în timp ce Vry și Oyre o însoțeau pe Shay Tal pe acoperișul turnului părăginit. O geană de lumină fantomatică se întindea în sus pornind de la orizontul unde apusese Freyr și ajungând la jumătatea distanței până la zenit. Nu erau prea mulți nori pe cer; pe măsură ce ochii lor se obișnuiau cu întunericul, stelele de deasupra se aprindeau sclipitoare. Pe unele porțiuni de cer, stelele erau mai puține, în altele atârnau în roiuri. Sus, mergând de la un orizont la altul, se zărea o dungă lată și neregulată de lumină, unde stelele erau dese ca o ceață și lumini puternice ardeau din loc în loc.

— E cea mai splendidă priveliște din lume, zise Oyre. Nu crezi, doamnă?

Shay Tal răspunse:

— În lumea de dedesubt plutesc spectre asemănătoare stelelor. Sunt sufletele morților. Aici vezi sufletele celor nenăscuți. Precum deasupra, la fel și dedesubt.

— Cred că trebuie să căutăm un principiu cu totul diferit ca să explicăm cerul, spuse Vry cu hotărâre. Toate de pe cer se petrec cu reguli clare. Stelele înaintează în jurul aceleia strălucitoare de acolo, pe care o numim steaua polară.

Tânăra arătă spre o stea aflată sus, deasupra capetelor lor.

— În cele douăzeci și cinci de ore ale zilei, stelele se rotesc o dată, ridicându-se la est și apunând la vest, precum cei doi străjeri. Nu dovedește asta că sunt asemănătoare cu străjerii, doar că mult mai departe de noi?

Tinerele îi arătară lui Shay Tal harta stelelor pe care-o făceau, cu pozițiile relative ale stelelor marcate pe o foaie de pergament. Shay Tal nu trădă un interes prea mare și zise:

— Stelele nu ne pot afecta așa cum o fac strigoii. Cum contribuie la cunoaștere distracția asta a voastră?

Vry oftă.

— Cerul e viu. Nu e un mormânt, ca lumea de dedesubt. Oyre și cu mine am stat aici și am văzut comete scoțând flăcări, aterizând pe pământ. Și sunt patru stele strălucitoare care se mișcă diferit față de toate celelalte, hoinarele despre care vorbesc vechile cântece. Aceste hoinare își schimbă câteodată direcția de mers în trecerea lor pe cer. Și una se mișcă foarte repede. O s-o vedem imediat. Credem că e aproape de noi și o numim Kaidaw, datorită vitezei.

Shay Tal își frecă mâinile, uitându-se neliniștită în jur.

— E frig aici sus.

— E încă și mai frig acolo jos, unde stau strigoii, ripostă Oyre.

— Măsoară-ți cuvintele, fetițo! Nu ești o prietenă a academiei dacă o distragi pe Vry de la munca pe care se cuvine s-o facă.

Chipul îi deveni rece, ca al unei păsări de pradă; se întoarse repede, ca pentru a-și ascunde fața de Oyre și de Vry, și coborî din vârful turnului fără să mai spună nimic.

— O să plătesc pentru asta, exclamă Vry. O să trebuiască să fiu și mai supusă ca să repar lucrurile.

— Ești prea umilă, Vry, iar ea e prea trufașă. La naiba cu academia ei! Îi este frică de cer, aidoma celor mai mulți dintre oameni. Ăsta-i necazul ei, vrăjitoare sau nu. Acceptă lângă ea neghioabe precum Amin Lim pentru că îi încurajează trufia.

O apucă pe Vry cu un soi de pasiune furioasă și începu să-i înșire prostiile tuturor celor pe care-i cunoștea.

— Ceea ce mă supără este că n-am avut ocazia s-o facem să se uite prin telescop, se plânse Vry.

Telescopul era acela care schimbase cel mai mult lucrurile în ceea ce privește interesul lui Vry pentru astronomie. Când Aoz Roon devenise lord și se dusese să locuiască în turnul mare, Oyre fusese liberă să scormonească printre tot felul de obiecte vechi, depozitate acolo în lăzi. Telescopul stătea printre haine găurite de molii, care se destrămau la o simplă atingere. Era executat simplu – poate de către defuncta breaslă a sticlarilor –, nefiind mai mult decât un tub de piele în interiorul căruia se aflau două lentile; dar când îl întorcea către stelele hoinare, telescopul avea puterea de a-i oferi lui Vry o nouă viziune asupra cerului. Discurile hoinarelor se vedeau deslușit. Prin asta, semănau cu străjerii, deși nu emiteau lumină.

Făcând această descoperire, Vry și Oyre trăseseră concluzia

că hoinarele erau aproape de pământ, iar stelele departe – unele foarte departe. Aflaseră numele hoinarelor de la vânătorii cu capcane care lucrau la lumina stelelor: Ipocrene, Aganip și Copaise. Mai era și cea rapidă, căreia îi dăduseră singure numele, Kaidaw. Acum căutau să dovedească faptul că acestea erau lumi la fel ca a lor, poate chiar locuite de oameni.

Uitându-se lung la prietena ei, Vry îi văzu conturul feței frumoase și-și dădu seama cât de mult semăna Oyre cu Aoz Roon. Atât Oyre, cât și tatăl ei păreau atât de plini de viață – iar Oyre se născuse în afara unor înțelegeri. Vry se întrebă dacă nu cumva se întâmplase ca Oyre să fi fost cumva cu un bărbat, în bezna unui alamap sau altundeva. Apoi alungă acel gând necuviincios și-și întoarse ochii către cer.

Rămaseră în vârful turnului lor, cu expresii grave întipărite pe chip, până când Fluierarul-Ceas sună din nou. Câteva minute mai târziu, Kaidaw răsări și urcă spre zenit.

•

Stația Terestră de Observație Avernus – Kaidawul lui Vry – atârna deasupra Helliconiei, în timp ce continentul Campannlat se rotea dedesubtul ei. Echipajul stației își dedica cea mai mare parte a atenției lumii de jos, dar celelalte trei planete ale sistemului binar erau și ele sub supravegherea continuă a aparaturii automate de pe stație.

Temperaturile urcau pe toate cele patru planete. Îmbunătățirea era constantă în ansamblu, însă la sol, creaturile fragile simțeau deviațiile.

Drama generațiilor truditoare ale Helliconiei se juca pe o scenă formată din împrejurări care influențau tot restul. Anul planetei în jurul lui Batalix – steaua B pentru savanții de pe Avernus – dura 480 de zile (anul „mic”). Dar Helliconia avea și un An Mare, despre care oamenii din Embruddock nu știau nimic în prezent. Anul Mare era perioada de care steaua B și planetele ei aveau nevoie ca să descrie o orbită în jurul lui Freyr, steaua A a savanților.

Acel An Mare dura 1825 de ani helliconieni „mici”. Din moment ce un an helliconian mic era echivalentul a 1,42 de ani tereștri, asta însemna un An Mare de 2592 de ani tereștri – o perioadă de-a lungul căreia multe generații înfloreau și părăseau scena.

Anul Mare reprezenta o călătorie eliptică enormă. Helliconia

era cu puțin mai mare decât Pământul, cu o masă de 1,28 de ori mai mare decât cea a Pământului; în multe privințe, era planeta-soră a Pământului. Și totuși, în cursul acelei călătorii eliptice, traversând mii de ani, devenea aproape două planete diferite – una înghețată la apoastru, când era cel mai departe de Freyr, una supra-încălzită la periastru, când ajungea cel mai aproape de Freyr.

Cu fiecare an mic, Helliconia se apropia de Freyr. Primăvara era pe cale să-și anunțe sosirea într-un mod spectaculos.

•

La jumătatea drumului dintre stelele înalte aflate pe cursul lor și spectrele care se cufundau încet către miezul primordial, două femei stăteau ghemuite pe marginile unui pat acoperit cu ferigi. Lumina din încăperea cu obloane era atât de slabă, încât abia li se puteau distinge trăsăturile. Cele două femei păreau două siluete îndoliate, așezate una la capul și alta la picioarele persoanei culcate pe pat. Se putea constata doar că una era rotofeie și nu tocmai tânără, iar cealaltă prinsă în ghearele timpului care îi ofilea trupul.

Rol Sakil Den clătina din capul încărunțit și se uita în jos, compătimitoare, la silueta din fața ei.

— Biata, draga de ea, era așa drăguță când era mică, nu-i drept să se tortureze singură în halul ăsta.

— Ar fi trebuit să rămână la pâinile ei, zic eu, vorbi cealaltă femeie, ca să arate că e de acord.

— Pune mâna pe ea să vezi cât e de slabă. Pipăie-i șoldurile. Nu-i de mirare că a luat-o razna.

Rol Sakil era și ea slabă ca o mumie, cu oasele mâncate de artrită. Fusese moașa comunității, înainte ca bătrânețea să o facă inaptă pentru asemenea eforturi. Încă mai avea grijă de cei aflați în pauk. Acum, că nu mai trebuia să aibă grijă de Dol, se ținea pe lângă academie, întotdeauna gata să critice, rareori pregătită să gândească.

— A ajuns atât de îngustă în coapse că n-ar putea scoate niciun băț din pântecele acela al ei, ca să nu mai vorbim de un copil. Pântecele trebuie îngrijit – e partea centrală a unei femei.

— Are destule lucruri cu care să-și bată capul în afară de copii, comentă Amin Lim.

— O, am la fel de mult respect pentru cunoaștere ca oricine, dar când cunoașterea stă în calea darurilor firești ale

împerecherii, atunci cunoașterea ar trebui să se dea la o parte.

— Cât despre asta, replică Amin Lim cu o oarecare severitate din partea cealaltă a patului, darurile ei naturale au fost date deoparte când Dol a ta s-a instalat în patul lui Aoz Roon. Ea ține foarte mult la el, dar cine nu ține? Este un bărbat prezentabil. Aoz Roon, pe lângă faptul că e Lordul Embruddockului, e și un bărbat frumos...

Rol Sakil pufni.

— Faptul că Aoz Roon e cu altă femeie nu e un motiv pentru care să renunțe complet la împerechere. Ar putea oricând să-și umple timpul cu altcineva, ca să-și păstreze antrenamentul. În plus, *el* n-o să vină să bată iar la ușa *ei*, ține minte ce-ți spun. E ocupat până peste cap cu Dol a noastră.

Bătrâna îi făcu semn lui Amin Lim să vină mai aproape ca să-i încredințeze un secret. Cele două femei își apropiară capetele pe deasupra corpului care stătea întins pe pat.

— Dol îl pune mereu la treabă – atât din înclinație, cât și din motive de tactică. O metodă pe care aș recomanda-o oricărei femei, inclusiv ție, Amin Lim. Presupun că-ți place din când în când un mădular – nu-i omenește să nu-ți placă la vârsta ta. Întreabă-ți bărbatul!

— Îndrăznesc să spun că nu-i femeie căreia să nu-i fi plăcut de Aoz Roon, cu toată firea lui iute.

Shay Tal, care era în stare de pauk, oftă. Rol Sakil îi luă mâna în propria ei mână veștejită și continuă pe un ton secretos:

— Dol a mea îmi zice că mormăie groaznic în somn. Eu îi spun că ăsta-i semnul unei conștiințe vinovate.

— Pentru ce să fie vinovat? întrebă Amin Lim.

— Ei bine, aici aș putea să-ți spun eu o poveste... În dimineața aceea, după tot băutul și toate nebuniile, m-am trezit devreme, ca întotdeauna. Și când am ieșit din casă, bine înfofolită ca să mă apăr de frigul din zori, am dat peste un trup și mi-am zis: „Hei, uite un neghiob beat care și-a ieșit din minți, doarme pe jos, pe pământ”. Era acolo, la picioarele turnului mare.

Făcu o pauză ca să observe efectul poveștii ei asupra lui Amin Lim, care, neavând nimic altceva de făcut, asculta cu încordare. Ochii mici ai lui Rol Sakil aproape că se ascunseră între riduri când continuă să-și depene povestea.

— Nu m-aș mai fi gândit câtuși de puțin la asta – îmi place și mie câte-un strop de licoarea scroafelor. Dar pe partea cealaltă

a turnului, ce găsesc eu dacă nu încă un trup întins pe jos? „Asta înseamnă doi neghiobi beți ieșiți din minți care dorm pe jos”, îmi zic. Și iarăși nu m-aș mai fi gândit deloc la asta. Dar când se anunță că tânărul Klils și fratele lui Nahkri au fost găsiți morți împreună, la picioarele turnului lor, ei, asta-i altceva, conchise Rol Sakil pufnind…

— Toată lumea zice că acolo au fost găsiți, spuse Amin Lim.

— Aha, dar eu i-am găsit prima, și nu erau împreună. Așadar, nu s-au bătut între ei, nu-i așa? Asta-i dubios, Amin Lim, nu-i așa? Așa că-mi zic: „Cineva i-a împins pe cei doi frați din vârful turnului”. Cine-ar putea să fie, cine are cel mai mult de câștigat din moartea lor? Apoi, fetițo, îi las pe alții să judece această chestiune. Nu spun decât că i-am zis lui Dol a noastră: „Ai face bine să-ți fie frică de înălțime, Dol. Nu te duce lângă nicio margine a turnurilor cât ești cu Aoz Roon. Nu te duce lângă nicio margine de turnuri și n-o să pățești nimic…” Asta-i ce zic eu.

Amin Lim clătină din cap.

— Shay Tal nu l-ar mai iubi pe Aoz Roon dac-ar ști c-a făcut așa ceva. Și ea ar ști. E înțeleaptă, sigur ar ști.

Rol Sakil se ridică și șontâcăi agitată prin încăperea de piatră, clătinând din cap în semn de îndoială.

— Când e vorba de bărbați, Shay Tal e la fel ca noi toate. Nu gândește mereu cu căpățâna – uneori folosește în schimb chestia dintre picioare.

— O, tacă-ți gura.

Amin Lim se uită îndurerată la prietena și povățuitoarea sa. În sinea ei, își dorea ca viața lui Shay Tal să fi mers mai mult pe drumul deschis de Rol Sakil: poate că atunci ar fi fost mai fericită.

Shay Tal era întinsă pe partea stângă, țeapănă, în poziția specifică stării de pauk. Ochii nu păreau complet închiși. Abia i se auzea răsuflarea, întreruptă de oftaturi prelungi. Privind trăsăturile aspre și ofilite ale acelui chip iubit, Amin Lim avea impresia că se află în fața cuiva care înfruntă moartea cu calm. Numai gura, care i se strângea din când în când, exprima groaza pe care era imposibil s-o înăbuși în prezența locuitorilor lumii de dedesubt.

Deși Amin Lim intrase și ea odată în pauk, sub îndrumare, spaima de a-și revedea tatăl îi fusese de-ajuns. Acea lume era închisă pentru ea acum; n-avea să mai viziteze niciodată

tărâmul acela până când nu-i sosea chemarea finală.

— Biata de ea, zise Amin Lim în timp ce mângâia capul prietenei sale, privindu-i cu dragoste firele cărunte, sperând să-i ușureze trecerea prin tărâmul negru care se întindea dedesubtul vieții.

•

Deși sufletul nu avea ochi, putea totuși să vadă în tărâmul în care teroarea înlocuia vederea.

Se uita în jos când începu să cadă, într-un spațiu enorm, mai mare decât cerul nopții. În acel spațiu, Wutra n-ar fi putut niciodată să intre. Aceasta era o zonă despre care Wutra Nemuritorul nu avea cunoștință. Cu fața lui albastră, cu privirea neînfricată și coamele zvelte, locul zeului era în marea bătălie înghețată care avea loc în altă parte. Această zonă era iadul pentru că el nu era acolo. Fiecare stea care lucea era o moarte.

Nu exista alt miros în afară de teroare. Fiecare moarte avea poziția sa imuabilă. Aici, jos, nu străfulgerau comete; acesta era tărâmul entropiei absolute, fără schimbare, moartea evenimentelor universului, la care viața nu putea reacționa decât cu teroare.

Așa cum făcea acum sufletul.

Sol-armonicele șerpuiau peste pământul de deasupra. Puteau fi asemănate cu niște cărări, însă aduceau mai mult a ziduri șerpuite care străbăteau la nesfârșit lumea și numai partea de sus ieșea la suprafață. Substanța lor reală cobora adânc în pământ, ajungând până la miezul primordial pe care se sprijinea discul lumii.

În miezul primordial, la baza sol-armonicelor corespunzătoare, strigoii și spectrele se îngrămădeau ca un roi format din mii de muște în descompunere.

Sufletul slab al lui Shay Tal se cufundă pe sol-armonica lui predestinată, croindu-și drum printre spectre. Acestea semănau cu niște mumii; burțile și orbitele lor erau goale, picioarele osoase li se bălăngăneau; aveau pielea rigidă ca pânza veche de sac, însă era transparentă, astfel că puteai să le vezi organele luminoase. Gura li se deschidea ca la pești, ca și cum își aminteau încă zilele când respirau aer. Strigoii ajunși de curând în adâncuri aveau îndesat în gură ceva asemănător unor licurici, care emanau o pulbere cețoasă. Trupurile moarte nu se mișcau, însă sufletul călător al lui Shay Tal le putea simți furia – o furie

mai intensă decât puteau vreodată să simtă oamenii vii.

Când sufletul se opri printre trupuri, le văzu suspendate în rânduri inegale care se întindeau până în locuri în care Shay Tal nu putea călători, în Borlien, spre mare, în Pannoval, în îndepărtatul Sibornal și chiar către pustiul înghețat din răsărit. Trupurile erau trimise aici ca parte dintr-o mare structură, ordonate sub sol-armonicele corespunzătoare.

Era o lume în care îți pierdeai simțul orientării. Și totuși exista o modalitate prin care te puteai orienta. Sufletul avea propria-i velă pentru navigat. Trebuia să-și păstreze agerimea. Un spectru avea doar puțin mai multă voință decât colbul, totuși furia zăvorâtă în măruntaiele lui îi dădea putere. Un spectru putea înghiți orice suflet care naviga prea aproape și astfel se putea reîntoarce pe pământ, provocând groază și aducând boli.

Perfect conștient de primejdie, sufletul naviga prin lumea de obsidian prin ceea ce Loilanun numise pustietatea scrijelită. Ajunse în sfârșit în fața strigoiului mamei lui Shay Tal. Făptura mohorâtă părea alcătuită din sârme și nuiele, care formau desene ca niște hamuri pe sâni și pe șoldurile ieșite în afară ale femeii. Privi cu mânie la sufletul fiicei sale. Își arătă dinții bătrâni, cafenii, înfipți în maxilarul uscățiv. Părea ea însăși o pată cafenie. Și totuși, erau vizibile toate amănuntele trupului, ca un model de licheni pe un zid care poate înfățișa perfect un om sau o necropolă.

Strigoiul emitea un zgomot de nemulțumire neîncetată. Strigoii sunt creaturi care neagă viețile oamenilor și, în consecință, nu cred nimic bun despre viață. Niciun strigoi nu consideră că viața lui pe pământ a fost îndeajuns de lungă sau că în perioada petrecută acolo a atins fericirea pe care o merita. Nici nu poate crede că a meritat o asemenea uitare. Tânjește după sufletele vii. Numai sufletele vii îi pot asculta vaietele nesfârșite.

— Mamă, am venit iar cu supunere în fața ta și-ți voi asculta nemulțumirile.

— Copil lipsit de credință, când ai venit ultima oară, cât timp a trecut? Și mă asculți cu șovăială, o, întotdeauna cu șovăială, mereu cu șovăială, ca în acele zile ingrate – ar fi trebuit să știu, ar fi trebuit să știu – când te-am purtat, nedorind altă odraslă smulsă din bietele mele vintre îndurerate…

— Îți voi asculta plângerile…

— Da, cu șovăială, la fel cum tatălui tău nu-i păsa de nimic, nu-i păsa de durerile mele, nu știa nimic, nu făcea nimic, la fel ca toți bărbații, dar cine zice că sunt mai buni copiii, sugând viața din tine – o, ar fi trebuit să știu. Îți spun că l-am disprețuit pe idiotul acela de bărbat care cerea mereu, cerea totul, mai mult decât aveam de dat, niciodată, niciodată mulțumit, nopțile de mâhnire, zilele, prinsă în capcana aceea. Așa a fost, și tu vii aici, o capcană menită să mă stoarcă de tinerețe, frumoasă, da, da, am fost frumoasă, boala aceea blestemată – văd că râzi de mine acum, puțin îți pasă…

— Îmi pasă, îmi pasă, mamă, e un chin să te văd așa!

— Da, dar tu și cu el, voi m-ați păcălit să plec, să părăsesc tot ce-am avut și tot ce-am sperat, el cu poftele lui, porc mizerabil, dacă bărbații ar ști măcar ura pe care o stârnesc când pun stăpânire pe noi, ne calcă în picioare în bezna neagră, de nesuportat, și tu, cu slăbiciunea asta nefolositoare, gura asta care sugea mereu, veșnic, gura asta, la fel ca poftele lui, cerând prea mult, mult prea mult, cu răbdare, și rahatul tău care trebuia mereu șters, neghioabă, plângăreață, vrând ceva tot timpul, zilele, anii, anii aceia, storcându-mi puterea, ah, puterea, minunata mea putere, și eu cândva atât de frumoasă, totul furat, nicio plăcere în viață n-a rămas, ar fi trebuit să știu, nu-i nicio viață, mi-a făgăduit mama când mă ținea la sân, și apoi și ea, cu nimic mai bună decât ceilalți, a murit, afurisita, a murit, o blestem pe cățeaua împuțită fără lapte care m-a purtat și-a murit când aveam nevoie de ea…

Vocea micii făpturi scrâșnea pe placa de obsidian, încercând să ajungă la suflet.

— Sunt mâhnită pentru tine, mamă. Am să-ți pun acum o întrebare ca să te ajut să-ți iei gândul de la suferințele tale. O să te rog să transmiți întrebarea mai departe către mama ta, și de la ea la mama ei și la mama mamei ei, și tot așa până în adâncurile cele mai îndepărtate. Trebuie să-mi afli un răspuns la întrebare, și atunci o să fiu atât de mândră de tine… Aș dori să descopăr dacă Wutra există. Există Wutra și cine sau ce este? Trebuie să trimiți întrebarea departe, tot mai departe, până când vreunul dintre spectre dă vreun răspuns. Răspunsul trebuie să fie complet. Vreau să înțeleg rostul lumii. Răspunsul trebuie să ajungă înapoi la mine. Înțelegi?

Strigoiul țipă către suflet înainte ca acesta să termine de

vorbit.

— De ce-ar trebui să fac ceva pentru tine ținând cont că mi-ai distrus viața, și de ce și de ce și de ce, și ce-mi pasă aici jos de oricare dintre problemele voastre idioate, neghioabă mică, rea și inutilă? Aici existența e veșnică, auzi, veșnică, iar suferința mea…

Sufletul îi întrerupse monologul:

— Ai auzit ce-ți cer, mamă. Dacă nu faci întocmai, n-o să te mai vizitez niciodată în lumea de dedesubt. Nimeni n-o să mai vorbească vreodată cu tine.

Strigoiul se repezi înainte vrând să înghită sufletul. Sufletul era însă prea departe pentru a putea fi atins. Se uita la pulberea de scântei care ieșea din gura fără răsuflare a strigoiului.

Fără să mai scoată vreun cuvânt, strigoiul se apucă să transmită mai departe întrebarea lui Shay Tal, iar spectrele de mai jos izbucniră furioase la auzul cuvintelor ei.

Totul rămase suspendat în nemișcare.

Sufletul era conștient de celelalte spectre din apropiere, care atârnau ca niște haine ponosite în cuiere, într-un hol întunecos. Loilanun era acolo, și Loil Bry, și Micul Yuli. Chiar și Marele Yuli atârna pe acolo pe undeva, devenit o umbră furioasă. Strigoiul tatălui lui Shay Tal era și el prin preajmă, mai temut chiar decât strigoiul mamei ei. Mânia lui năvălea asupra ei ca o maree.

Iar glasul strigoiului tatălui era ca scârțâitul unghiilor pe un geam.

— … și încă ceva, fată nerecunoscătoare, de ce n-ai fost băiat, ratată nenorocită, știai că aveam nevoie de un băiat, voiam un băiat, un fiu bun care să ducă mai departe suferința mizerabilă a familiei noastre. Acum sunt privit cu batjocură de către toți prietenii mei, nu că mi-ar păsa cât negru sub unghie de ceata aia de lași mizerabili. Au fugit de primejdie, au fugit când au urlat lupii și eu am fugit cu ei fără să știu dacă pot avea timpul înapoi – timpul meu înapoi, o, da, afurisitul meu de timp înapoi – și vântul suflând proaspăt în plămâni și fiecare articulație în mișcare pe calea unde cerbii tremurau liberi cu cozile albe legănându-se – o, vreau timpul meu înapoi – și n-am avut de-a face cu cotoroanța fără sex și fără țâțe pe care o numești mamă, aici în ghearele pietrei ăsteia care nu respiră, o urăsc, o urăsc, te urăsc și pe tine, rahat gânguritor, o să fii aici și tu într-o zi, curând, da, aici pentru veșnicie în mormânt, o să vezi…

Se auziră și alte mesaje din alte guri uscate, finaluri de mârâieli, înfigându-se în țesătura sufletului ei ca niște oase vechi de animal ieșind din sol, deteriorate de pământ, de timp, de mizerii, de invidie, și otrăvitoare la atingere.

Sufletul lui Shay Tal așteptă tremurând acele lucruri pline de venin. Aștepta să i se dea un răspuns. Și, în cele din urmă, un mesaj călători în sus, purtat dintr-o gură uscată și nesimțitoare în alta, prin obsidian.

— … toate secretele noastre putrezite, de ce-ar trebui să ți le împărtășim ție, târfă băgăcioasă cu gelatină în loc de creier, de ce-ar trebui să crezi că poți să împărtășești puținul pe care-l avem aici, în sărăcia noastră, departe de soare? Ce-a fost cândva cunoaștere s-a pierdut, s-a scurs prin fundul găleții în ciuda tuturor promisiunilor, și ce a rămas tu n-ai înțelege, n-ai înțelege, târfă, n-o să înțelegi nimic niciodată în afară de ultimele convulsii ale inimii care cedează, cu toate pretențiile tale. Și Wutra? Ce-i cu el? Nu ne-a ajutat spectrele îndepărtate pe când trăiau. În zilele de demult ale gerului năprasnic au venit fagorii albi din beznă și-au luat orașul cu asalt, făcând din oameni sclavii lor, care și-au venerat noii stăpâni sub numele de Wutra pentru că zeii vânturilor de gheață domneau…

— Oprește-te, oprește-te, nu vreau să mai aud nimic…, strigă sufletul copleșit.

Dar vijelia vorbelor răutăcioase răbufnea peste ea.

— Tu ai întrebat, tu ai întrebat, nu poți îndura răspunsul, suflet muritor, o să vezi când o să ajungi aici. Ca să-ți împlinești dorința de înțelepciune zadarnică trebuie să călătorești departe, în îndepărtatul Sibornal, acolo să cauți roata mare unde totul e făcut și cunoscut și toate lucrurile înțelese ca aparținând de existență de partea ta a mormântului amar, amar, și totuși bine, niciun bine n-o să-ți aducă, muiere uscată, băgăcioasă, ratată fiică a moartei, pentru ce e real sau adevărat, sau încercat, sau o mărturie în timp, chiar Wutra însuși, în afară de închisoarea asta unde ne găsim cu toții nemeritat…

Sufletul, tremurând, își înălță pânza și pluti în sus prin palatul întunecat, printre gurile care țipau.

Cuvântul, cuvântul otrăvitor, venise de la spectrele îndepărtate. Sibornal trebuia să fie țelul ei. Și roata mare despre care vorbiseră strigoii. Spectrele erau înșelătoare, furia lor nesfârșită îi împingea la răutăți fără limită, dar puterile lor în

privința asta aveau o limită. Părea adevărat că Wutra abandonase nu numai sufletele celor vii, ci și pe cele ale morților.

Sufletul lui Shay Tal se înălță în zbor cuprins de suferință, simțind departe, deasupra lui, un pat pe care zăcea un trup palid, nemișcat.

•

La suprafața pământului, procesele schimbării, perioadele nesfârșite de prefaceri, se exprimau prin intermediul ființelor biologice cum ar fi animalele, oamenii și fagorii.

Venind de pe continentul nordic, sibornalanii încă înaintau spre sud, în căutarea unor teritorii mai ospitaliere, traversând istmul înșelător Chalce, încurajați de vremea care se îmbunătățea puțin câte puțin. Locuitorii din Pannoval se extinseră spre nord, peste marile câmpii. Și în alte locuri, dintr-o mie de așezări prielnice, oamenii începură să iasă la lumină. În sudul continentului Campannlat, în fortărețe de pe coastă cum ar fi Ottassol, oamenii se înmulțeau și se îngrășau profitând de hrana din abundență oferită de mare.

În acel paradis al vieții care era marea trăiau tot felul de ființe. Creaturi fără chip, în formă de oameni, ajungeau la țărm sau erau aruncate de furtuni departe, în interiorul uscatului.

La fel și fagorii. Iubitori de frig, erau și ei mânați de schimbările climatice, căutând noi teritorii de locuit de-a lungul aer-armonicelor benefice. Pe toate cele trei continente nemărginite ale Helliconiei, cetele de fagori erau în mișcare, se reproduceau și purtau războaie împotriva Fiilor lui Freyr.

Fagorii porniți în cruciada tânărului kzahhn din Hrastyprt, Hrr-Brahl Yprt, coborâră încet de pe înălțimile din Nktryhk, trecând mai departe prin munți, urmând întotdeauna aer-armonicele. Kzahhnul și sfătuitorii lui știau că Freyr câștiga încet putere asupra lui Batalix, și astfel se mișca împotriva lor; dar faptul că știau acest lucru nu le putea grăbi ritmul înaintării. Deseori se opreau să atace popoare protognostice care traversau, smerite și desculțe, câmpurile înzăpezite, sau alte cete de fagori din partea cărora simțeau ostilitate. Nu se grăbeau, dar erau hotărâți să ajungă la destinație.

Hrr-Brahl Yprt era călare pe Rukk-Ggrl, iar graurul se afla mai tot timpul pe umărul lui. Uneori își lua zborul fâlfâind din aripi, înălțându-se deasupra detașamentului, de unde putea privi, cu

ochii precum mărgelele, lunga procesiune de stalluni și de gillote, cei mai mulți pe jos, înșirându-se în urmă pe toată distanța până la defileurile din ținuturile înalte. Zzhrrk se folosea de curenții ascendenți astfel încât își păstra poziția exact deasupra stăpânului lui, ore în șir, cu aripile întinse, mișcându-și numai capul dintr-o parte în alta, atent la alți grauri care pluteau în apropiere.

Erau puține grupuri de protognostici, în general madiși, care-și mânau caprele până la următorul tufiș de mărăcini sau de cătină. Zărind de departe păsările albe, țipau unii la alții și arătau cu degetul. Știau toți ce înseamnă graurii din depărtare. Și fugeau cât mai aveau ocazia, încercând să se salveze din calea morții sau de captivitate. Astfel, păduchele neînsemnat care trăia pe fagori, îngropându-se în blana lor, o delicatesă pentru grauri, devenea, fără voie, factor care contribuia la salvarea vieții multor protognostici.

Și madișii erau infestați cu paraziți. Se temeau de apă, iar aplicarea anuală de grăsime topită de capră pe corpurile lor sfrijite mai curând sporea decât oprea infestarea, iar paraziții lor nu jucau niciun rol demn de a fi pomenit în istorie.

Mândrul Hrr-Brahl Yprt, cu craniul lui lung împodobit cu coroana care îi acoperea o parte din față, își ridică ochii spre graurul care plana mult deasupra lui, apoi privi din nou înainte, încruntat, atent la posibilele pericole. Văzu cu ochii minții cele trei sfere ale lumii și locul în care aveau să ajungă în cele din urmă, acolo unde trăiau Fiii lui Freyr care-i omorâseră bunicul, pe Marele Kzahhn Hrr-Tryhk Hrast, care-și dedicase viața omorârii unui număr cât mai mare de dușmani. Marele Kzahhn fusese ucis de oameni în Embruddock, pierzând astfel ocazia legării de lume înainte de a se cufunda, fiind pierdut pe vecie. Tânărul kzahhn recunoscu în sinea lui că popoarele sale fuseseră mai puțin harnice la distrugerea Fiilor decât ar fi trebuit să fie, preferând mai degrabă să caute furtunile mărețe de gheață din înaltul Nktryhk, pentru care fusese făcut sângele lor galben.

Acum urma să fie reparată greșeala. Înainte ca Freyr să devină prea puternic, Fiii lui Freyr din Embruddock aveau să fie eliminați. Apoi avea să se stingă și el în pacea eternă, fără nicio pată pe conștiință.

•

De îndată ce-și recăpătă îndeajuns puterile, Shay Tal se sprijini pe umărul lui Vry și porni pe alee către vechiul templu.

Ușile templului fuseseră scoase și înlocuite cu un gard. În interiorul slab luminat, porcii guițau și scurmau. Aoz Roon se ținuse de cuvânt.

Cele două femei pășiră cu atenție printre animale și se opriră în mijlocul încăperii pline de noroi. Shay Tal își ridică ochii către imaginea care îl reprezenta pe Wutra cu părul alb, cu chip de animal și coarne lungi.

— Așadar, e adevărat, zise ea cu glas scăzut. Spectrele au spus adevărul, Vry. Wutra e fagor. Omenirea a venerat un fagor. Bezna în care ne aflăm e mult mai mare decât credeam.

Dar Vry se uita, plină de speranță, la stelele pictate.

IX

ÎMBRĂCÂND ȘI DEZBRĂCÂND O PIELE DE ZENEL

Pustietățile fermecate începură să împodobească malurile râurilor cu arbori cu tulpini suculente. Cețuri și neguri țâșneau din izvoarele care reveneau la viață.

Marele continent Campannlat avea cam paisprezece mii de kilometri lungime pe cinci mii de kilometri lățime. Ocupa cea mai mare parte a zonei tropicale într-o emisferă întreagă a planetei Helliconia. Continentul oferea variații incredibile de temperatură, de înălțime și de adâncime, de calm și de furtuni. Iar acum se trezea din nou la viață.

Un proces care dura de veacuri întregi aducea continentul, grăunte cu grăunte, munte cu munte, în mările tulburi care-i mărgineau linia coastei. Un proces asemănător, la fel de neîndurător și de vast, era creșterea nivelului său de energie. Schimbările climatice declanșau o accelerare în metabolism, iar agitația celor doi sori provocă răbufniri de energie din vinele lumii: cutremure, erupții vulcanice, alunecări de teren, fumarole, uriașe scurgeri de lavă. Baza uriașului crăpa.

Aceste presiuni subterane își găseau echivalentul la suprafața planetei, unde covoare de culori răsăreau din vechile câmpuri de gheață, sulițe verzi străpungeau pământul înainte ca ultimele rămășițe de zăpadă să se topească în sol, atât de imperios le chema Freyr. Dar semințele se pregătiseră exact pentru acest moment avantajos. Florile răspundeau stelelor.

După ce se ofilea floarea, apărea din nou sămânța. Iar acele semințe satisfăceau nevoia de hrană pentru animalele care se răspândeau în stepele cele noi. Animalele erau și ele pregătite pentru momentul renașterii naturii. Acolo unde fuseseră puține specii, acum urma reproducerea. Stările cristaline de cataplexie fură înlocuite de galopul copitelor. Animalele începură să năvălească și lăsară în urmă ghemotoace de păr de iarnă, pe care puseră stăpânire imediat păsările. Acestea își construiau din păr cuiburi, în timp ce bălegarul animalelor constituia hrană

pentru insecte.

Ceţurile prelungite erau însufleţite de păsări iuţi ca săgeţile.

Acestea străluceau ca nişte pietre preţioase peste ceea ce nu cu mult timp în urmă fuseseră câmpuri sterile de gheaţă. Pulsând de viaţă, mamiferele îşi începură galopul către vară.

Numeroasele schimbări care afectau planeta, care urmau inexorabila şi unica schimbare astronomică, erau atât de complexe, încât niciun bărbat şi nicio femeie nu le puteau înţelege. Dar spiritul uman reacţiona la aceste schimbări. Ochii se deschiseră şi văzură din nou. Peste tot cuprinsul Campannlatului, îmbrăţişarea umană se umplu de o nouă vitalitate.

Oamenii erau mai sănătoşi, şi totuşi bolile se răspândiră. Viaţa era mai bună, şi totuşi lucrurile mergeau mai prost. Mureau mai mulţi oameni, şi totuşi existau mai mulţi oameni. Era mai mult de mâncare, şi totuşi mai mulţi oameni flămânzeau. Dar cel care dădea naştere acestor contradicţii se afla undeva în afară. Freyr striga şi până şi surzii răspundeau.

Eclipsa pe care o anticipaseră Vry şi Oyre avu loc. Faptul că fuseseră singurele din Embruddock care se aşteptaseră la apariţia acestui fenomen le umplea de satisfacţie, deşi altfel efectele eclipsei fură îngrijorătoare. Observară cât de înfricoşător era evenimentul pentru neiniţiaţi. Chiar şi Shay Tal căzu pe pat şi-şi ascunse ochii. Vânătorii îndrăzneţi rămaseră în casă. Bătrânii avură atacuri de inimă.

Şi totuşi, nu fusese eclipsă totală.

Discul lui Freyr începu să se întunece la începutul după-amiezii. Poate că durata mare a întregului proces îi tulburase atât de mult pe oameni. Oră după oră, întunericul mânca tot mai mult din discul lui Freyr. La apusul celor doi sori, discurile lor erau încă unite. Nu exista nicio garanţie că aveau să apară din nou sau că vor mai răsări întregi. Mulţi fură cei care alergară în câmp să urmărească acest apus fără precedent. În tăcerea de cenuşă, străjerii mutilaţi alunecară, dispărând sub linia orizontului.

— E moartea lumii! strigă un negustor. Mâine o să se-ntoarcă gheaţa!

Pe măsură ce se lăsa bezna, izbucnea dezordinea. Oamenii alergau cu torţe, înnebuniţi. O clădire nouă de lemn fu incendiată.

Numai intervenția imediată a lui Aoz Roon, a lui Eline Tal și a câtorva dintre prietenii lor cu brațe puternice salvară așezarea de la un și mai mare dezastru. Un om muri în incendiu, iar clădirea de lemn fu în totalitate distrusă, dar restul nopții rămase liniștit. În dimineața următoare, Batalix răsări ca de obicei, apoi Freyr. Discurile lor erau întregi. Totul era bine – în afară de faptul că gâștele din Embruddock încetară să mai facă ouă vreme de o săptămână.

— Ce-o să se întâmple anul viitor? se întrebară Oyre și Vry. Fără vreun ajutor din partea lui Shay Tal, se apucară serios de lucru asupra acestei probleme.

•

Pe Stația Terestră de Observație, eclipsele erau doar o parte dintr-un tipar condiționat de cele două ecliptice ale stelei A și stelei B, care se intersectau și care erau înclinate una față de cealaltă la un unghi de zece grade. Eclipticele se intersectau la 644 și 1428 de ani tereștri după apoastru sau, în termeni helliconieni, la 453 și 1005 ani după apoastru. De fiecare parte a intersectărilor aveau loc eclipse; în cazul anului 453, se produseseră nu mai puțin de douăzeci de eclipse.

Eclipsa parțială din 632, care anunța seria de alte douăzeci de eclipse, fu privită de savanții de pe Stația de Observație cu detașarea științifică adecvată. Indivizii zdrențăroși care se învârteau pe aleile din Embruddock primiră surâsuri compătimitoare din partea zeilor care călătoreau mult deasupra lor.

•

După cețuri și după eclipsă urmară inundații. Care era cauza, care efectul? Nimeni dintre cei care se bălăceau prin nămolul rămas în urma inundațiilor n-ar fi putut spune. Teritoriul de la răsărit de Oldorando, până la Lacul Peștelui și dincolo de el, își pierdu turmele de cerbi, iar mâncarea se împuțină. Învolburatul Voral stătea ca o barieră către vest, unde erau deseori zărite multe animale.

Aoz Roon își arătă talentul de conducător. Făcu pace cu Laintal Ay și cu Dathka și, cu ajutorul lor, îi îndemnă pe oameni să construiască un pod peste râu.

Din câte își puteau aduce aminte, nimeni nu mai încercase până atunci așa ceva. Lemnul se găsea greu, astfel că fură nevoiți să taie în bucăți potrivite un rajabaral. Breasla făuritorilor

în metal produse două fierăstraie lungi cu care fu retezat un arbore corespunzător. Un atelier temporar fu înfiinţat între casa femeilor şi râu. Cele două bărci furate de la borlienezii ieşiţi după pradă fură dezmembrate cu grijă şi reasamblate ca să formeze o parte a suprastructurii. Rajabaralul fu transformat în suporturi, pene, scânduri, bare, traverse şi stâlpi. Săptămâni întregi, întreaga aşezare deveni un atelier de tâmplărie; aşchii spiralate de lemn pluteau la vale pe râu printre gâşte; Oldorando era plin de rumeguş, iar degetele lucrătorilor – de ţepi. Stivele mari de lemn erau târâte până la râu. Sclavii stăteau în apele învolburate până la gât, legaţi unul de altul, pentru a nu fi luaţi de curenţi; uimitor, nimeni nu îşi pierdu viaţa.

Încet, podul se înălţa şi Aoz Roon îi îndemna la muncă. Primul rând de piloni fu măturat de o furtună. O luară de la capăt. Lemnul se lovea de lemn. Capetele grele ale baroaselor descriau arce prin aer pentru a ateriza cu o bufnitură pe icurile mari de lemn, ale căror capete, sub ploaia de lovituri, ajungeau să semene cu blana. Fâşia îngustă de lemn traversă apa şi se dovedi a fi sigură. Înfăşurat în blănuri, Aoz Roon supraveghea construcţia podului. Îşi agita braţele, mânuind o măciucă sau un bici, rostea încurajări sau înjura, mereu în mişcare. Oamenii îl pomeniră multă vreme după aceea, când se adunau să bea o cană de rathel, zicând cu admiraţie:

— Ce diavol era!

Munca dădu roade. Lucrătorii chiuiră de satisfacţie. Podul lat de patru scânduri, cu o balustradă pe o parte, se înălţa peste Voralul întunecat. Multe dintre femei refuzară să-l treacă, înspăimântate de apa iute care pătrundea prin spaţiile dintre scânduri şi de valurile puternice care se izbeau de stâlpi. Însă acum puteau ajunge la câmpiile din partea de vest. Acolo vânatul era din belşug, iar problema hranei fu rezolvată, evitându-se foametea. Aoz Roon avea motive să fie mulţumit.

•

Odată cu sosirea verii, Freyr şi Batalix se despărţiră, răsărind şi apunând la ore diferite. Ziua era rareori atât de luminoasă, noaptea rareori deplină. În lumina care mângâia mai multe ore pământul, totul creştea.

Pentru o vreme, academia crescu şi ea. În timpul perioadei eroice în care fusese construit podul, munciră împreună. Lipsa

cărnii îi făcu pe oameni să realizeze pentru prima dată cât de importante erau grânele. Cele câteva semințe pe care Laintal Ay i le dăduse lui Shay Tal fură folosite pentru însămânțarea câtorva ogoare, unde orzul, ovăzul și secara creșteau din belșug și erau păzite contra jefuitorilor, fiind considerate una dintre prețioasele proprietăți ale tribului Den.

Acum, că mai multe femei știau să socotească și să scrie, cerealele recoltate fură cântărite, depozitate și distribuite corect; vânatul adus fu însemnat pe răboj; peștii prinși fură socotiți și ei. Fiecare porc și fiecare gâscă din oraș fură introduși într-un bilanț. Agricultura și contabilitatea îi recompensau pe toți. Toată lumea era ocupată.

Vry și Oyre erau responsabile cu ogoarele și cu sclavii care lucrau acolo. De pe câmpurile mai apropiate, puteau vedea în depărtare turnul mare, pe deasupra spicelor unduitoare de cereale. Lângă turn stătea de pază o santinelă. Oyre și Vry încă mai studiau constelațiile; harta stelară era atât de completă pe cât putură ele s-o facă. Deseori, în timp ce colindau câmpiile, vorbeau despre stele.

— Stelele sunt mereu în mișcare, ca peștii într-un lac limpede, observă Vry. Toți peștii se întorc împreună, în același moment. Dar stelele nu sunt pești. Mă întreb ce sunt și în ce înoată.

Oyre își ridică un fir de iarbă până la nasul pe care Laintal Ay îl admira atât de mult și închise întâi un ochi, apoi pe celălalt.

— Firul acesta de iarbă pare să se miște de colo-colo sub ochii mei, și totuși știu că stă nemișcat. Poate că stelele sunt nemișcate și noi suntem cei care ne mișcăm…

Vry se gândi la asta și nu scoase niciun cuvânt. Apoi vorbi, iar glasul de abia i se auzi:

— Oyre, frumoasa mea, poate că așa e. Poate că pământul se mișcă, dar atunci…

— Cum rămâne cu străjerii?

— Păi, nici ei nu se mișcă… Asta e, noi ne mișcăm, ne învârtim și ne tot învârtim ca un vârtej în râu. Iar ei sunt departe, la fel ca stelele…

— Dar se apropie, Vry, pentru că se încălzește…

Se uitară lung una la alta, cu gurile căscate, cu sprâncenele ușor ridicate, respirând ușor. Erau frumoase și inteligente.

Vânătorii, liberi să meargă spre vest mulțumită podului, se gândeau prea puțin la cerul rotitor. Câmpiile li se deschideau

pentru pradă. Verdele răsărea pretutindeni, strivit sub picioarele lor, sub trupurile tolănite. Câmpiile explodau de flori. Insecte care nu zburau la mai mult de înălțimea unui om deasupra pământului zumzăiau printre petalele palide. Vânatul le țâșnea în cale de pretutindeni, pentru a fi doborât și cărat între zidurile așezării. Sângele lor închis la culoare lăsa dâre pe podul cel nou.

•

În timp ce faima lui Aoz Roon creștea, Shay Tal intra într-un con de umbră. Faptul că femeile fuseseră ocupate fie cu agricultura, fie cu alte sarcini legate de construirea podului îi slăbi influența lui Shay Tal asupra vieții intelectuale a comunității. Acest lucru nu păru s-o deranjeze prea mult pe Shay Tal; de la întoarcerea din lumea de dedesubt, respingea din ce în ce mai mult tovărășia altora. Îl evita pe Aoz Roon, iar silueta ei firavă era zărită mai rar pe alei. Numai prietenia cu bătrânul meșter Datnil înflori.

Deși meșterul Datnil nu-i mai îngădui niciodată nici măcar o privire fugară în cartea secretă a breslei, mintea lui hoinărea deseori în trecut. Shay Tal era mulțumită să-l asculte depănând firul amintirilor, în care apăreau personaje de mult apuse; nu era prea diferit – își zise ea – de o vizită la spectre. Ceea ce ei i se părea întunecat, lui i se părea că emană lumină.

— Din câte știu, Embruddockul a fost cândva o așezare mai complicată decât este acum. Apoi a fost lovită de catastrofă, după cum știi… A existat o breaslă a zidarilor, dar a fost distrusă cu câteva secole în urmă. Meșterul breslei era deosebit de bine văzut.

Shay Tal observase dinainte obiceiul înduioșător al lui Datnil de a vorbi ca și cum ar fi fost prezent la evenimentele pe care le descria. Femeia bănuia că bătrânul își amintea ceva ce citise în cartea lui secretă.

— Cum de se construia atât de mult din piatră? îl întrebă ea. Știm cât de greu e să lucrezi până și în lemn.

Stăteau în camera prost luminată a meșterului. Shay Tal ședea ghemuită în fața lui, pe podea. Din cauza vârstei, meșterul Datnil stătea pe o piatră lipită de perete, ca să se poată ridica mai ușor. Atât femeia lui, la fel de bătrână, cât și Raynil Layan, prima calfă – un bărbat matur, cu barba bifurcată și cam exagerat de mieros în purtări –, intrau și ieșeau din încăpere; din această cauză, meșterul fu nevoit să-și controleze

cuvintele.

— Hai să coborâm și să facem câțiva pași pe la soare, îi zise el lui Shay Tal. Căldura-mi face bine la oase, din câte-am aflat.

Afară, își trecu brațul pe după al ei și porniră pe alee, unde porcii râmau după mâncare. Nu era nimeni prin preajmă, pentru că vânătorii erau plecați în stepa dinspre vest și multe dintre femei erau la câmp, unde îi supravegheau pe sclavi. Câinii murdari dormeau în lumina lui Freyr.

— Vânătorii sunt plecați acum atât de mult, comentă meșterul Datnil, iar femeile nu se poartă cum trebuie în lipsa lor. Sclavii noștri borlienezi culeg femeile la fel cum culeg recoltele. Nu știu unde-o să ajungă lumea.

— Oamenii se împerechează ca animalele. Frigul e favorabil activităților intelectuale, pe când căldura favorizează senzualitatea.

Femeia privi pe deasupra capetelor lor, către locul unde păsărele vioaie se năpusteau în găurile din zidăria turnurilor, ducând insecte pentru pui.

Bătrânul o bătu pe umăr și îi privi chipul emaciat.

— Nu-ți face griji. Visul tău de a merge în Sibornal este ceea ce îți aduce ție bucurie. Cu toții trebuie să avem ceva.

— Ceva? Ce?

Shay Tal îl privi încruntată.

— Ceva de care să te agăți. O viziune, o speranță, un vis. Nu trăim numai cu pâine, nici măcar cei mai simpli dintre noi. Există întotdeauna un soi de viață interioară – partea care supraviețuiește atunci când devenim strigoi.

— Of, viața interioară... poate flămânzi, nu-i așa?

Meșterul poposi lângă turnul ierburilor și ea se opri alături de el. Priviră blocurile de piatră care alcătuiau turnul. În ciuda vârstei, turnul se ținea bine. Blocurile atent așezate unul lângă celălalt reprezentau pentru ei enigme pe care nu le puteau descifra. Cum fusese piatra scoasă din carieră și tăiată? Cum fusese zidită astfel încât să formeze un turn care să stea în picioare vreme de nouă secole?

Albinele le bâzâiau în jurul picioarelor. Un stol de păsări mari traversă cerul și dispăru în spatele unuia dintre turnuri. Simți cum se scurge ziua și își dori să facă parte din ceva măreț și atotcuprinzător.

— Poate că am putea face un turn mic din mâl. Mâlul se usucă

bine și devine solid. Mai întâi un turn mic de mâl. Apoi unul din piatră. Aoz Roon ar trebui să construiască ziduri de mâl în jurul Oldorandoului. În acest moment, așezarea e practic nepăzită. Toată lumea e plecată. Cine-o să sufle din cornul de alarmă? Stăm fără apărare în fața invadatorilor, umani și neumani.

— Am citit odată că un învățat din breasla mea a făcut un model al lumii ăsteia, în formă de glob care se putea roti ca să arate regiunile de uscat de pe el – unde era cândva Embruddockul, unde era Sibornalul și așa mai departe. Era depozitat în piramidă, împreună cu multe alte lucruri.

— Regele Denniss nu se temea numai de frig. Se temea și de invadatori. Meștere Datnil, am păstrat tăcerea pentru o vreme referitor la multe dintre gândurile mele secrete. Dar aceste gânduri mă macină și trebuie să vorbesc. Am aflat de la spectre că Embruddockul…

Făcu o pauză, dându-și seama de povara a ceea ce urma să spună, înainte de a-și termina fraza.

— … Embruddockul a fost stăpânit cândva de fagori.

După o clipă, bătrânul zise, pe un ton degajat:

— Destul soare. Putem să intrăm la loc.

Pe drumul către camera lui, se opri la etajul al treilea al turnului. Aceasta era sala de adunare a breslei lui. Mirosea puternic a piele. Rămase pe loc, ascultând. Peste tot era liniște.

— Voiam să fiu sigur că prima calfă a plecat. Vino-ncoace!

Lângă palier era o cămăruță. Meșterul Datnil scoase o cheie din buzunar și descuie ușa, uitându-se în jur încă o dată, neliniștit. Zărind privirea scrutătoare a lui Shay Tal, explică:

— Vreau să fiu sigur că nu iscodește nimeni. Ceea ce sunt pe cale să fac, dezvăluirea secretelor breslei noastre, se pedepsește cu moartea, dacă înțelegi. Așa bătrân cât lumea cum sunt, vreau să-mi trăiesc până la capăt viața.

Shay Tal se uită în jur când intră din sala de adunare în cămăruță. Deși fuseseră foarte precauți, niciunul dintre ei nu-l zări pe Raynil Layan – primă calfă, menit să moștenească mantia meșterului Datnil când bătrânul avea să se retragă de la conducerea breslei. Raynil stătea în umbră, în spatele unui stâlp care susținea scara de lemn. Calfa era un om prudent, mereu neîncrezător; ascuns după stâlp, stătea absolut nemișcat și își ținea răsuflarea.

După ce meșterul și Shay Tal intrară în cămăruță și închiseră

ușa în urma lor, Raynil Layan țâșni iute din ascunzătoarea lui, cu pași ușori care contrastau cu statura lui masivă. Își lipi ochiul de o crăpătură între două scânduri, pe care o meșterise chiar el nu cu mult timp în urmă, ca să-l iscodească mai bine pe omul al cărui loc urma să-l ia.

Cu fața deformată pentru că se trăgea cu putere de barba bifurcată – un tic nervos imitat de dușmanii lui –, îl privea pe Datnil Skar cum scoate din cutia lor consemnările secrete ale breslei tăbăcarilor. Bătrânul le deschise în fața ochilor femeii. Când această informație avea să ajungă la urechile lui Aoz Roon, sfârșitul vechiului meșter avea să fie aproape, iar Raynil avea să-i ia în scurt timp locul. Calfa coborî scările treaptă cu treaptă, mișcându-se prudent, fără zgomot.

Cu degetul tremurând, meșterul Datnil arătă către un spațiu gol în paginile cărții mucezite.

— Acesta este un secret care a apăsat greu asupra mea vreme de mulți ani, Shay Tal, și nădăjduiesc că umerii tăi nu sunt prea plăpânzi ca să-l ducă. În perioada cea mai neagră și cea mai rece din timpurile străvechi, Embraddockul a fost invadat de fagorii blestemați. Chiar numele așezării este o adaptare a numelui unui ancipital: Hrrm-Bhhrd Ydohk... Breasla noastră a fost atunci alungată în peșteri, în pustietate. Dar locuitorii, atât bărbații, cât și femeile, au fost ținuți aici. Neamul nostru s-a aflat atunci în robie, iar fagorii au domnit... Nu-i o rușine?

Shay Tal se gândi la zeul fagor Wutra, venerat în templu.

— O rușine care nu s-a șters încă. Au domnit asupra noastră și încă mai sunt venerați. Nu face asta din noi niște sclavi până în ziua de azi?

O muscă verzuie, o specie apărută de curând în așezare, veni bâzâind dintr-un colț prăfuit și poposi pe carte.

Meșterul Datnil ridică ochii la Shay Tal, cuprins dintr-odată de spaimă.

— Ar fi trebuit să rezist ispitei de a-ți arăta toate acestea. N-ar fi trebuit să afli.

Avea chipul descompus.

— Wutra o să mă pedepsească pentru asta.

— Crezi în Wutra, în ciuda acestor dovezi?

Bătrânul tremura ca și cum ar fi auzit afară pași care-i pecetluiau osânda.

— E pretutindeni în jurul nostru… Suntem sclavii lui… Încercă să omoare musca, dar aceasta scăpă, luându-și zborul către o țintă îndepărtată, știută doar de ea.

•

Vânătorii priveau uimiți zeneii. Dintre toate formele de viață care invadaseră câmpiile din vest, zenelul era acela care, cu aerul lui jucăuș, întruchipa cel mai bine noile schimbări și suflul pe care-l aduseseră. Dincolo de așezare se afla podul, iar dincolo de pod, zeneii.

Freyr scosese sticloii din lunga lor hibernare. Semnalul plecase de la soare către organele viețuitoarelor; viața le umpluse măruntaiele, iar zeneii începură să trăiască din nou; ieșiră din bârlogurile lor întunecoase și confortabile ca să își dezmorțească trupurile și să alerge, să se bucure și să fie zenei. Să redevină herghelii întregi de zenei, lipsiți de griji ca o adiere de vânt, acoperiți cu dungi și fără coarne; să semene cu măgarii sau cu niște kaidavi mici, să galopeze, să zburde, să pască și să își cufunde picioarele în iarba delicioasă. Să alerge mai iute decât orice alt animal.

Fiecare zenel avea dungi în două culori, pornind orizontal de la nas la coadă. Dungile puteau să fie stacojii și negre, sau stacojii și galbene, sau negre și galbene, sau verzi și galbene, sau verzi și albastre precum cerul, sau albastre și albe, sau albe și roz-întunecat, sau roz și stacojii. Când hergheliile se lăsau la pământ să se odihnească, tolănite ca pisicile, cu picioarele întinse a nepăsare, se pierdeau în peisaj, care și el își luase o înfățișare nouă pentru noul anotimp. La fel cum zeneii ieșiseră din starea de sticloi, la fel și „câmpia fremătând de flori” se transformase din cântec în realitate.

La început, zeneii nu se temeau de vânători. Galopau printre oameni, sforăind pe nări cu încântare, scuturându-și coamele, aruncându-și capetele pe spate, arătându-și dinții lați, roșii pentru că păscuseră veronică, rujă și gheara-sturzului stacojie. Vânătorii stăteau uluiți, prinși între încântare și pofta de a vâna, și râdeau către animalele jucăușe a căror piele strălucea ori de câte ori era atinsă de lumina străjerilor. Acestea erau animalele care aduceau zorii pe câmpii. Când le vedeai pentru prima dată, erai fermecat de ele și păreau imposibil de ucis.

Apoi trăgeau vânturi și dispăreau ca zefirul galopând ca tunetul printre turlele cafenii fără vârf pe care le înălțau furnicile

pretutindeni. Se învârteau în jurul lor, aruncând priviri răutăcioase în urmă, își fluturau coama, nechezau și uneori se năpusteau înapoi pentru a-și prelungi jocul. Sau, când se săturau de asta și de păscut cu boturile lor moi, armăsarii se urcau pe iepele lor, rostogolindu-le cu plăcere printre florile de orling înalte și albe. Scoțând sunete stridente ca de porumbel, asemănătoare unor râsete, își afundau mădularele dungate în iepele lor nerăbdătoare, apoi se cabrau și se îndepărtau de ele, cu sământa încă picurând, în aplauzele vânătorilor.

Viața aceea tihnită avea efect asupra bărbaților. Aceștia nu mai erau atât de nerăbdători să se întoarcă în turnurile lor de piatră. După ce doborau un animal săltăreț, se delectau întinzându-se lângă focul unde le frigeau. Vorbeau despre femei, lăudându-se, cântând, mirosind salvia, gheara-sturzului și rarizomul care înfloreau în jur și care, strivite de trupurile lor, emanau mirosuri plăcute.

În general, se înțelegeau de minune. Când apăru Raynil Layan – era neobișnuit să vezi un breslaș pe terenurile de vânătoare –, buna lor dispoziție se risipi pentru o vreme. Aoz Roon se trase deoparte și stătu de vorbă cu Raynil Layan, cu fața către orizont. Când se întoarse, avea o expresie cruntă și nu vru să le spună lui Laintal Ay și lui Dathka ce discutase cu breslașul.

Când seara falsă se lăsă peste Oldorando și unul dintre cei doi străjeri își împrăștie cenușa pe cerul de la apus, herghelia de zenei adulmecă primejdia pe care o cunoștea bine. Înălțându-și nările în aerul împurpurat, zeneii așteptară limbispadele.

Dușmanii lor etalau și ei culori vii. Limbispadele aveau dungi, la fel ca prada lor, întotdeauna negre, plus o singură altă culoare, una ca sângele, în general stacojiu sau maro-intens. Limbispadele semănau bine cu zeneii, deși aveau picioare mai scurte și mai groase și capete mai rotunde. Rotunjimea capului era scoasă în evidență de faptul că nu li se vedeau urechile. Capul, fixat pe un gât gros, adăpostea arma principală a limbispadei: rapidă la urmărirea pe distanțe scurte, limbispada putea să proiecteze din gât o limbă ascuțită ca o spadă și să reteze piciorul unui zenel în fugă.

Pentru că văzuseră cândva acest prădător în acțiune, vânătorii îl respectau. Limbispadele, pe de altă parte, nu se arătau față de oameni nici temătoare, nici agresive; oamenii nu apăreau în meniul limbispadei și nici ea, din câte simțea, nu era

într-al oamenilor.

Focul părea să atragă animalul. Limbispadele își făcuseră un obicei să se apropie încet. Se lingeau între ele cu limbile albe ca spadele și devorau bucățile de carne pe care le aruncau oamenii. Și totuși, n-ar fi îngăduit niciodată să fie atinse, trăgându-se înapoi cu un mârâit din fața mâinilor întinse spre ei cu prudență. Mârâitul era o avertizare suficientă pentru vânători; aceștia văzuseră ce pagube putea produce acea limbă îngrozitoare când era folosită la mânie.

Desișuri de mărăcini și de gheara-sturzului erau în floare peste tot unde vedeai cu ochii. Sub crengile lor grele dormeau oamenii. Zăboveau printre flori, cu parfumurile lor apăsătoare, pe care nimeni nu le mai văzuse și nu le mai mirosise înainte în afară de spectrele de multă vreme duse. În tufele de gheara-sturzului găsiseră stupuri de albine sălbatice, unele pline cu miere. Mierea fermenta ușor pentru a face albithel. Cu albithelul lipicios, oamenii se îmbătau și se fugăreau unii pe alții prin iarbă, râzând, strigând, luându-se la trântă, până când zeneii curioși veneau să vadă ce era cu toată veselia asta. Nici zeneii nu le permiteau oamenilor să-i atingă, deși mulți încercau atunci când albithelul li se urca la cap. Alergau prin stepă după animalele zburdalnice până când cădeau din picioare și dormeau pe unde se nimerea.

În zilele de demult, întoarcerea acasă fusese cea mai mare plăcere a vânătorii. Provocările pe care fuseseră cândva nevoiți să le înfrunte în pustietatea de gheață și de zăpadă se transformaseră acum în căldură și somn. Vânătoarea devenise o joacă. Mușchii nu se mai încordau, iar în stepa înflorită venise căldura.

De asemenea, vânătorii nu mai erau atrași de Oldorando. Satul se aglomera pe măsură ce tot mai mulți copii supraviețuiau pericolelor primului lor an petrecut pe pământ. Bărbații preferau să chefuiască veseli pe câmpii, amețiți de albithel, decât să asculte nemulțumirile care îi așteptau la întoarcerea acasă.

Așa că nu se mai întorceau plini de mândrie, adunați în ceata de altă dată, ci veneau în schimb singuri sau câte doi, încercând să treacă neobservați.

Aceste întoarceri stârneau un entuziasm inexistent înainte, cel puțin în ceea ce le privește pe femei; pentru că, dacă

bărbații erau iresponsabili, femeile erau vanitoase.

— Să vedem ce mi-ai adus!

Acesta, cu mici deosebiri, era strigătul cel mai des auzit când femeile își târau odraslele afară să-și întâmpine bărbații. Mergeau tocmai până la podul nou și așteptau acolo, stând pe malul răsăritean al Voralului în timp ce copiii aruncau cu pietre după rațe și gâște, nerăbdătoare ca bărbații să vină cu carnea și cu pieile.

Carnea era datoria lor, necesitatea, și un vânător nu era bun de nimic dacă se întorcea fără vânat.

Dar ceea ce stârnea furtuni de încântare în inimile femeilor erau pieile, strălucitoarele piei de zenei. Nicicând înainte, în viața lor sărăcăcioasă, nu se gândiseră să-și schimbe veșmintele. Niciodată nu fuseseră tăbăcarii atât de căutați. Niciodată nu fuseseră bărbații trimiși să omoare de dragul omorului. Fiecare femeie dorea să aibă o piele de zenel – preferabil nu doar una – și să-și îmbrace odrasla în așa ceva.

Se întreceau între ele pentru pieile cele mai strălucitoare. Albastru, purpuriu, acvamarin, trandafiriu. Îi șantajau pe bărbați în felul în care acestora din urmă le făcea plăcere. Se găteau, își colorau buzele. Pășeau țanțoșe. Își aranjau părul. Începuseră chiar să se spele.

Corect purtate, cu dungile acelea electrizante puse pe verticală pe corp, pieile de zenei le puteau face chiar și pe femeile bondoace să pară elegante. Pielea de zenel trebuia croită cum trebuie. O nouă meserie prosperă în Oldorando: cea de croitor. Așa cum florile își scoteau la lumină clopoțeii și spinii, de-a lungul aleilor dintre străvechile turnuri bătute de vreme, iar iedera înflorită se cățăra pe clădiri, și femeile începură să semene tot mai mult cu florile. Se îmbrăcau în culori vii pe care mamele lor nu le văzuseră niciodată.

Nu trecu mult până când bărbații, în legitimă apărare, își dădură și ei jos blănurile vechi, grele, și trecură la piei de zenei.

•

Vremea deveni liniștită și amenințătoare, iar rajabaralii scoteau aburi din calotele lor plate.

Oldorando era tăcut sub impunătorii nori cumulus. Vânătorii erau plecați. Shay Tal stătea singură în camera sa și scria. Nu-i mai păsa cum arăta și umbla în vechile ei piei care-i veneau prost. Încă îi mai răsunau în urechi vocile sparte ale spectrelor și

ale strigoilor părinților ei. Încă încerca să viseze la perfecțiune și la plecarea pe alte tărâmuri.

Când Vry și Amin Lim coborâră din camera de deasupra, Shay Tal își ridică brusc privirea și întrebă:

— Vry, ce-ai zice dacă lumea ar fi reprezentată ca un glob?

Vry răspunse:

— Ar avea sens. Globul se rotește cel mai lin dintre toate figurile, iar celelalte hoinare sunt rotunde. Așa că și noi trebuie să fim.

— Un disc, o roată? Am fost crescuți să credem că miezul primordial se sprijină pe un disc.

— Mult din ceea ce am fost crescuți să credem e greșit. Tu ne-ai învățat asta, Shay Tal, replică Vry. Cred că lumea noastră se rotește în jurul santinelelor.

Shay Tal rămase pe loc, examinându-le îndelung, iar cele două femei se foiră sub privirea sa. Amândouă își lăsaseră pieile vechi și purtau veșminte sclipitoare din piele de zenel. Dungi roz și gri mergeau de-a lungul trupului lui Vry. Urechile animalului mort îi împodobeau umerii. În ciuda tuturor restricțiilor cu care Aoz Roon amenința academia, pieile îi fuseseră făcute cadou de către Dathka. Vry pășea cu mai multă încredere. Căpătase farmec.

Brusc, temperamentul lui Shay Tal răbufni.

— Muieri proaste, gillote neghioabe, mă sfidați! Nu vă prefaceți că nu-i așa. Știu ce se petrece dincolo de atitudinea voastră blajină! Uite cum vă îmbrăcați acum! N-ajungem nicăieri cu înțelegerea lucrurilor, nicăieri! Totul pare să se complice și mai mult. O să trebuiască să mă duc în Sibornal, să găsesc roata aceea mare despre care vorbesc strigoii. Poate că libertatea reală și adevărul limpede sunt acolo. Aici e numai blestemul neștiinței… În orice caz, unde vă duceți voi două?

Amin Lim își întinse mâinile ca să le demonstreze nevinovăția.

— Nicăieri, doamnă, doar pe câmp, să vedem dacă am reușit să vindecăm ovăzul de ciuperca aia.

Amin Lim era o femeie masivă, chiar și mai masivă acum, cu sămânța pe care bărbatul ei o pusese în ea. Rămase pe loc, rugătoare, eliberată de o ușoară licărire de încuviințare venită din ochii lui Shay Tal, după care ea și Vry aproape că țâșniră afară din încăperea a cărei atmosferă devenise apăsătoare.

În timp ce coborau pe treptele de piatră murdare, Vry zise cu

resemnare:

— Iar începe, răbufnește cu aceeași precizie ca Fluierarul-Ceas. Biata de ea, ceva o frământă foarte tare.

— Unde-i iazul acela de care ai pomenit? Nu-mi prea arde să merg mult în starea în care mă aflu.

— O să-ți placă la nebunie, Amin Lim. Se află la mică distanță de câmpul din nord și putem să mergem încet. Mă aștept ca Oyre să fie acolo.

Aerul devenise apăsător, în asemenea măsură încât nu mai purta mirosul florilor, ci emana un iz metalic propriu. Culorile păreau orbitoare în lumina crudă, gâștele arătau de un alb supranatural.

Trecură printre coloanele marilor rajabarali. Cilindrii goi, cu forma lor concavă, se potriveau mai bine cu geometria unui peisaj de iarnă; contrastau neplăcut cu vegetația luxuriantă.

— Chiar și rajabaralii se schimbă, observă Amin Lim. De câtă vreme le iese abur din vârf?

Vry nu știa și nici n-o interesa în mod deosebit. Ea și Oyre găsiseră un iaz cu apă caldă, descoperire pe care o ținuseră până acum secret. Într-o vale îngustă, a cărei gură era îndreptată în partea opusă Oldorandoului, izvoare proaspete erupseseră din pământ, unele aproape de temperatura de fierbere, altele repezindu-se la vale ca să întâlnească Voralul într-un nor de vapori. Un singur izvor, condamnat de piatra din jur, o luase în altă parte și formase un iaz izolat, mărginit de verdeață, dar deschis către cer. La acest iaz o duse Vry pe Amin Lim.

Când își făcură loc printre tufișuri și văzură silueta care stătea lângă iaz, Amin Lim țipă și-și duse mâna la gură.

Oyre stătea în picioare pe mal. Era goală. Pielea îi sclipea de umezeală și de pe sânii plini picura apă. Se întoarse fără sfială și flutură mâna cu entuziasm către prietenele sale. În spatele ei zăceau abandonate pieile de zenei.

— Haideți, unde-ați fost? Apa e splendidă azi!

Amin Lim stătea pe loc, roșie la față, încă acoperindu-și gura cu mâna. Nu mai văzuse niciodată pe cineva dezbrăcat.

— E-n ordine, zise Vry râzând la vederea expresiei de pe chipul prietenei ei. E minunat în apă. O să mă dezbrac și eu și-o să intru. Uită-te la mine – dacă îndrăznești.

Alergă către locul unde stătea Oyre și începu să-și desfacă

hainele cu dungi roz și gri. Veșmintele de zenei erau făcute să intri și să ieși din ele. Peste încă un minut, Vry își aruncă veșmintele deoparte și rămase goală. Formele ei mai zvelte contrastau cu frumusețea mai robustă a lui Oyre. Râse încântată.

— Hai, Amin Lim, nu te rușina. Înotul o să-i facă bine copilului.

Ea și cu Oyre săriră împreună în apă. Când iazul le înghiți trupurile, cele două femei scoaseră țipete de încântare. Amin Lim rămase nemișcată și țipă îngrozită.

•

Se înfruptaseră pantagruelic, mai întâi cu bucăți de carne, urmate de fructe amărui. Fețele le luceau încă de grăsime.

Vânătorii erau mai greoi decât fuseseră în anotimpul trecut. Mâncarea era cât se poate de îmbelșugată. Zeneii puteau fi uciși fără ca bărbații să trebuiască să alerge. Animalele continuau să se apropie, țopăind printre vânători și rostogolindu-și trupurile multicolore peste pieile semenilor lor morți.

Încă îmbrăcat în vechile lui blănuri negre, Aoz Roon vorbise separat cu Goija Hin, șeful sclavilor, al cărui spate lat era încă vizibil în timp ce-și târa picioarele îndreptându-se către turnurile îndepărtate din Oldorando. Aoz Roon se întoarse la restul grupului. Apucă o bucată de coastă care mai sfârâia pe o piatră și se rostogoli în iarbă cu ea. Curd, câinele lui cel mare, țopăi jucăuș pe lângă el, mârâind, până când Aoz Roon rupse o ramură parfumată de gheara-sturzului ca să țină animalul departe de carne.

Îl lovi prietenește, cu piciorul, pe Dathka.

— Asta-i viața, prietene. Ia-o ușor, ospătează-te cât poți de mult înainte să se întoarcă gheața. N-o să uit anotimpul ăsta cât oi trăi!

— E minunat.

Dathka nu mai spuse nimic altceva. Terminase de mâncat și stătea cu brațele în jurul genunchilor, uitându-se la zenei. Animalele alergau în cerc prin iarbă, la niciun sfert de kilometru depărtare.

— Naiba să te ia, nu zici niciodată nimic, exclamă Aoz Roon bine dispus, trăgând de carne cu dinții puternici. Vorbește cu mine!

Dathka își întoarse capul, rezemându-și obrazul de genunchi, și-i aruncă lui Aoz Roon o privire plină de înțeles.

— Ce se petrece între tine și Goija Hin?

Gura lui Aoz Roon se crispă.

— Asta mă privește doar pe mine și pe el.

— Așadar, nici tu nu vorbești.

Dathka se întoarse cu spatele și se uită din nou la zeneii în galop, pe câmpia unde se jucau, sub norii înalți care se adunau către apus. În aer era o lumină verde care le răpea zeneilor culoarea sclipitoare.

În cele din urmă, ca și cum ar fi putut simți prin mușchii spatelui privirea întunecată a lui Aoz Roon, Dathka spuse, fără să-și mute privirea:

— Mă gândeam.

Aoz Roon îi azvârli lui Curd osul ros și se întinse pe spate, sub creanga înflorită.

— În regulă, atunci, dă-i drumul. La ce te-ai străduit tu toată viața să te gândești?

— Cum să prind un zenel viu.

— Ha! La ce ți-ar folosi?

— Nu mă gândeam la vreun folos, nu mai mult decât te-ai gândit tu când l-ai chemat pe Nahkri în vârful turnului.

Urmă o tăcere apăsătoare, timp în care Aoz Roon nu scoase niciun cuvânt. Într-un final, pe când din nori se auzea un tunet îndepărtat, Eline Tal veni aducând cu el niște albithel. Aoz Roon întrebă furios:

— Unde-i Laintal Ay? Iar hoinărește, îmi închipui. De ce nu e cu noi? Deveniți prea leneși și prea neascultători. Unora dintre voi fi se pregătește o surpriză.

Se ridică și se îndepărtă greoi, urmat de câinele lui, care păstra distanța cuvenită.

•

Laintal Ay nu studia zeneii, așa cum făcea prietenul lui cel tăcut. El urmărea alt vânat.

Din noaptea aceea, în urmă cu patru ani lungi, când fusese martor la uciderea unchiului său Nahkri, incidentul îl tot bântuise. Încetase să-l învinovățească pe Aoz Roon pentru crimă, deoarece înțelegea mai bine acum faptul că Lordul Embruddockului era un om chinuit.

— Sunt sigură că se socotește blestemat, îi spusese cândva Oyre lui Laintal Ay.

— I se pot ierta multe pentru podul pe care l-a construit,

replică Laintal Ay fără să-și trădeze sentimentele.

Dar se simțea vinovat din cauza faptului că fusese părtaș la crimă și-și ascundea din ce în ce mai des gândurile.

Legătura dintre el și frumoasa Oyre fusese atât întărită, cât și alterată de noaptea aceea când se băuse prea mult rathel. Laintal Ay devenise precaut în prezența ei.

Își explicase singur problema. „Dacă e să domnesc în Oldorando, așa cum se impune prin descendența mea, atunci trebuie să-l ucid pe tatăl fetei pe care doresc s-o fac a mea. E imposibil”.

Fără îndoială, Oyre îi înțelegea dilema. Și totuși, fata îi era destinată lui și nimănui altcuiva. El ar fi luptat până la moarte cu orice bărbat s-ar fi apropiat de ea.

Instinctele lui sălbatice, simțul vicleșugului, pentru momentul neprevăzut care atrage dezastrul îl făceau să vadă la fel de limpede ca Shay Tal că Oldorando era vulnerabil în fața unui atac. Vrăjiți de schimbările climatice, nu mai erau prevăzători. Paznicii moțăiau la posturi.

Aduse în discuție problema apărării în fața lui Aoz Roon, care dădu un răspuns rezonabil.

Aoz Roon spuse că nimeni, prieten sau dușman, nu mai călătorea departe. Cândva zăpada îi ajuta pe oameni să meargă oriunde doreau; acum, tot cuprinsul pământului era sufocat de verdeață, iar hățișurile deveneau mai dese pe zi ce trecea. Vremea atacurilor trecuse.

În plus, adăugă el, fagorii nu mai atacaseră din ziua în care Shay Tal făcuse miracolul de la Lacul Peștelui. Erau în siguranță, cum nu fuseseră vreodată. Și-i întinse lui Laintal Ay o halbă cu albithel.

Laintal Ay nu era mulțumit de răspuns. Unchiul Nahkri se considerase perfect în siguranță în noaptea aceea în care urcase treptele turnului mare. Peste câteva minute, zăcea, cu gâtul frânt, pe aleea din jurul turnului.

Când vânătorii plecaseră în acea zi, Laintal Ay nu se dusese mai departe de pod. Acolo se întorsese tăcut, hotărât să cerceteze așezarea și să vadă cum s-ar descurca în fața unui atac neașteptat.

Când începu să dea înconjur așezării, primul lucru pe care-l observă fu un fuior palid de abur care venea de deasupra Voralului. Plutea de-a lungul unei anumite linii din mijlocul

curentului, fără să devieze cursul, și părea să avanseze pe deasupra curgerii rapide a apei. Totuși, fuiorul de abur rămânea mereu în același loc. Șuvițe de vapori se desprindeau și pluteau în urmă pe firul apei. Nu reușea să-și dea seama ce însemna asta. Merse mai departe cuprins de un sentiment de neliniște.

Atmosfera deveni mai apăsătoare. Pe movilele care fuseseră cândva clădiri răsăreau puieți. Întrezărea rămășițele turnurilor printre trunchiurile lor subțiri. Aoz Roon avea dreptate într-o privință: era greu să dai ocol Oldorandoului.

Și totuși, în minte i-au apărut imagini amenințătoare. Vedea fagori călărind kaidavi, sărind peste obstacole și atacând așezarea. Îi vedea pe vânători întorcându-se acasă fiecare pe drumul lui, încărcați cu piei strălucitoare, cu capetele grele de prea mult albithel. Aveau timp să-și vadă casele arzând, femeile și copiii morți, înainte să fie și ei zdrobiți sub copitele sălbatice ale kaidavilor.

Își croi drum cu greu printre tufișurile ghimpate.

Cum călăreau fagorii! Ce putea fi mai minunat decât să încaleci un kaidav și să-l călărești, să-l stăpânești, să-i împărtășești puterea, să fii una cu mișcarea lui? Acele animale feroce nu se supuneau niciunui călăreț în afară de fagori; sau așa spuneau legendele, și nu auzise niciodată de vreun om care să fi călărit un kaidav. Doar dacă se gândea la asta și îl lua amețeala. Oamenii mergeau pe jos… Dar un om pe un kaidav ar fi cel puțin egalul unui fagor pe un kaidav.

Pe jumătate ascuns de tufișuri, putea să vadă dincolo, către poarta de nord, care rămăsese deschisă și nepăzită. Două păsări stăteau cocoțate pe poartă, ciripind. Se întrebă dacă fusese postată o santinelă în dimineața aceea sau dacă omul își părăsise postul. Tăcerea care străpungea aerul dens părea asurzitoare.

Observă o siluetă care mergea târându-și picioarele. Putea fi recunoscută imediat ca fiind șeful sclavilor, Goija Hin. În spatele lui mergea Myk, tras de o funie.

— Haide, o să-ți placă treaba asta de după-amiază, îl auzi Laintal Ay spunând pe șeful sclavilor.

Acesta se opri dincolo de poartă și-l legă pe fagor de un copăcel. Picioarele creaturii erau deja în lanțuri. Îl bătu ușor pe spate pe Myk, aproape cu afecțiune.

Myk se uită la Goija Hin cu teamă.

— Myk poate să stea jos aici, la soare, un timp…

— Nu stai jos, stai în picioare. În picioare, Myk, faci cum ți se spune sau știi ce pățești. O să facem exact cum vrea Aoz Roon sau o s-avem amândoi necazuri.

Bătrânul fagor scoase un mârâit.

— Necazuri sunt mereu în jurul nostru, în aer-armonice. Ce sunteți voi, Fiii lui Freyr, dacă nu necazuri?

— Mai continuă tu mult așa și-o să-ți jupoi pielea aia împuțită, îl apostrofă Goija Hin, fără răutate. Stai acolo și fă ce ți se spune. Imediat o să ai șansa de a pune mâna pe unul dintre Fiii lui Freyr.

Goija Hin lăsă monstrul în ascunziș și porni cu mersul lui hotărât înapoi către turnuri. Myk se lăsă imediat la pământ și Laintal Ay nu-l mai putu vedea.

Ca și dâra de vapori care plutea peste Voral, acest incident îl nelinişti pe Laintal Ay. Rămase pe loc, așteptând, ascultând, punându-și întrebări. Cu câțiva ani în urmă, liniștea fremătătoare de acum i s-ar fi părut nefirească. Ridică din umeri și porni mai departe.

Oldorandoul era nepăzit. Trebuia să facă ceva pentru a trezi în vânători conștiința pericolului. Observă că se ridica abur din vârful rajabaralilor golași. Acesta era un alt semn pe care nu știa să-l interpreteze. Dinspre nord, departe, tunetul pe care-l auzi era prea puțin amenințător.

Traversă un pârâu care bolborosea și din care se ridicau aburi. Vaporii ieșeau printre dinții ferigilor care creșteau pe mal. Își băgă mâna în apă și descoperi că era suportabil de caldă. Un pește mort pluti pe lângă el, cu coada în sus, imediat sub suprafața apei. Se lăsă pe vine în locul acela, uitându-se, dincolo de apă, la încâlceala de verdeață nouă prin care se zăreau vârfurile turnurilor. Până acum nu existase niciun izvor fierbinte aici.

Solul tremura. Trestiile atârnau în apă, despletindu-se; salamandrele de apă se arătau o clipă printre valuri, apoi dispăreau. Păsările se înălțară țipând pe deasupra turnurilor, apoi se lăsară din nou.

În timp ce aștepta ca tremurul să se repete, Fluierarul-Ceas erupse în apropiere – sunetul Oldorandoului pe care și-l amintea din leagăn. Dură o fracțiune de secundă mai mult decât de obicei. Știa exact cât de mult trebuia să dureze; de data asta,

nota răsună o clipă mai mult decât ar fi trebuit.

Se ridică și-și continuă drumul. În timp ce înainta cu greu printre tufișurile de rujă care-i ajungeau până la coapse, auzi voci. Reacționând prompt ca un vânător, Laintal Ay încremeni, apoi înaintă cu prudență, aplecat. În față îi apăru o ridicătură abruptă, presărată cu tufe de cimbru. Se lăsă la pământ, sprijinit în mâini, printre frunzele aromate, ca să se uite cu prudență. Își simți pântecele atârnându-i – arcul zvelt al abdomenului îi devenise convex datorită huzurului din ultima vreme.

Se auziră voci de femei. Își înălță capul și se uită pe deasupra movilei.

Orice s-ar fi așteptat să vadă, realitatea era cu mult mai fermecătoare. Privirea îi rămase ațintită într-o vale în centrul căreia se întindea un iaz adânc, înconjurat de verdeață. Șuvițe de abur se ridicau din apă și pluteau către tufișurile aflate de jur-împrejur, care lăsau să picure umezeala înapoi în iaz. Pe partea cealaltă a lacului erau două femei care se îmbrăcau în pieile de zenei; una era însărcinată; o recunoscu repede ca fiind Amin Lim, iar însoțitoarea ei era Vry. Aproape de el, în picioare pe marginea iazului, cu frumosul ei spate întors către el, stătea adorata și încăpățânata lui Oyre. Era dezbrăcată.

Când își dădu seama cine era, tresări de plăcere și se întinse pe locul unde se afla, privind încântat umerii, curbura spatelui și fesele. I se tăie răsuflarea.

Batalix se eliberase dintr-unul dintre uriașele castele vineții de nori și poleia cu aur pământul de dedesubt. Razele străjerului se revărsau oblic pe pielea de scorțișoară a lui Oyre, acoperită cu perle de apă pe umeri și pe sâni. Pârâiașe de apă se fugăreau pe labirintul cărnii ei, risipindu-se pe piatra pe care stătea, ca pentru a o uni, ca pe o naiadă, de locul acela pe care îl atingeau amândoi. Stătea relaxată, cu picioarele ușor depărtate. Cu o mână își ștergea apa de pe gene, în timp ce-și privea prietenele pregătindu-se să plece. Oyre afișa nepăsarea unui animal – nu simțea încă privirea prădătoare a vânătorului și totuși era pregătită să fugă dacă era nevoie.

Părul întunecat îi atârna ud, iar șuvițele i se ondulau pe umeri și pe gât, dându-i o înfățișare de vidră.

Din locul unde stătea ghemuit, Laintal Ay nu putea să-i vadă decât frânturi din chip. Nu mai văzuse niciodată până atunci un trup gol, nici de bărbat, nici de femeie. Din cauza frigului,

goliciunea fusese alungată din obiceiurile din Oldorando. Copleșit de ceea ce vedea, își lăsă fața să se cufunde în cimbrul parfumat. Pulsul îi bătea cu putere în tâmple.

Când reuși să își ridice capul și să admire din nou priveliștea, fu pe deplin vrăjit de mișcarea feselor lui Oyre când aceasta se ridică să le facă prietenelor semn de la revedere. Bărbatul simți că respiră alt aer. Oyre privea acum iazul picotind, cu ochii către adâncurile lui pure, cu genele sclipind. La următoarea mișcare, putu să-i contemple locul secret, acoperit cu mici cârlionți uzi, pântecele superb și vârtejul atrăgător al buricului. Totul fu dezvăluit doar pentru o clipă, când fata își ridică brațele și sări în iaz.

Rămase singur în lumina orbitoare a soarelui, privind aburul învolburându-se prin tufișuri, până când fata apăru din nou la suprafața apei, râzând.

Ieși din valuri destul de aproape de el, cu sânii legănându-i-se, lipindu-se ușor unul de altul.

— Oyre, Oyre cea de aur! exclamă el în extaz.

Se ridică.

Ea stătea ghemuită în fața lui și îi simțea pulsul bătându-i într-o mică adâncitură a gâtului. Privirea ei îl apăsa, ochii ei negri erau lucioși și totuși învăluiți într-un fel de ceață senzuală provocată de căldura care îi copleșea. Laintal Ay văzu din nou frumusețea ovalului mic al feței lui Oyre, încadrat de părul de vidră, și dulceața din sprâncenele ei și din cutele pleoapelor. Fata își arcui sprâncenele surprinsă atunci când îl văzu, dar nu dădu niciun semn de spaimă. Se uită pur și simplu la el, cu buzele întredeschise, așteptând următoarea lui mișcare, neștiind care ar putea fi aceasta. Apoi, cu întârziere, coborî una dintre mâini să își acopere goliciunea. Gestul fu mai mult provocator decât protector. Pe deplin conștientă de frumusețea ei, poseda un calm natural.

Patru păsărele coborâră fâlfâind între ei, copleșite de toropeala după-amiezii.

Laintal Ay păși pe iarbă și o cuprinse, privind-o aprig în ochi, simțindu-i trupul lipit de blănurile lui. O sărută cu patimă pe buze.

Oyre făcu un pas în spate și își umezi buzele, surâzând ușor, cu ochii aproape închiși.

— Dezbracă-te. Lasă-l pe Batalix să-ți vadă trupul, zise ea.

Cuvintele erau în parte ademenitoare, în parte zeflemitoare. El își dezlegă șnururile de la gât, apucă marginea tunicii și trase, astfel încât cusăturile se rupseră. Se auzi cum veșmântul pârâie, tunica se desfăcu, iar bărbatul o aruncă pe jos. Apoi făcu același lucru cu pantalonii, pe care și-i aruncă deoparte cu piciorul. Își dădea seama că mădularul se ridica țeapăn în timp ce se apropia de ea.

Oyre îl apucă de brațul întins, îl trase, îl lovi la fluierul piciorului și se dădu repede înapoi, îmbrâncindu-l în apă cât era de lung.

Buzele ude ale iazului se închiseră deasupra lui Laintal Ay. Simțea apa uimitor de fierbinte. Ieși la suprafață, gâfâind după aer.

Ea se aplecă râzând, cu mâinile pe genunchii frumoși.

— Spală-te înainte de a fi al meu, războinic mâncat de purici!

El o stropi, plesnind suprafața apei, neștiind dacă să râdă sau să se înfurie.

Când îl ajută să iasă din apă, Oyre se arătă mult mai blândă. Îi simțea pielea alunecoasă. Când îngenunchează pe iarbă, el își strecură o mână între picioarele ei, pipăindu-i cele mai mici detalii. Îndată, sământa țâșni din el pe iarbă.

— Of, neghiobule, neghiobule! strigă ea și-i dădu o palmă peste piept, cu chipul strâmbându-se de dezamăgire.

— Nu, nu, Oyre, nu-i nimic. Lasă-mă un minut, te rog. Te iubesc, Oyre, din toată ființa mea. Te doresc fără încetare. Vino lângă mine, fă-mă să ard din nou.

Dar Oyre se ridică în picioare, iritată și lipsită de experiență. În ciuda vorbelor lui măgulitoare, simțea că se mânie pe ea, pe el însuși. Laintal Ay sări în picioare și veni alături de ea.

— Naiba să te ia, n-ar trebui să fii atât de drăgălașă!

O apucă de braț, o roti cu brutalitate și o trase spre iazul acoperit de aburi. Ea îl prinse de păr, mârâind și țipând. Se rostogoliră împreună în apă.

El îi puse o mână în jurul spatelui, o prinse pe sub apă, o sărută în timp ce urcau la suprafață, apucându-i un sân cu mâna stângă. Râzând, se cățărară pe malul noroios, rostogolindu-se în iarbă. El îi înconjură un picior cu al lui și se sui deasupra. Ea îl sărută pătimaș pe buze, vârându-și limba în gura lui chiar când el o pătrunse.

Stătură acolo, în locul acela secret, senini, în extaz, făcând

dragoste. Mâlul de sub ei, care le stropea trupurile, foșnea liniștitor, ca și cum ar fi fost plin de ființe microscopice împerechindu-se toate ca să-și exprime bucuria de a trăi.

•

Cu gesturi languroase, Oyre se îmbrăca în pieile de zenei. Veșmintele moi aveau dungi albastre, unele închise la culoare, altele deschise, iar fiecare dintre ele varia în lățime coborând de-a lungul trupului lui Oyre. După-amiaza devenise înăbușitoare, iar tunetele bubuiau undeva aproape, izbucnind uneori în pocnete ca niște strigăte grave de protest.

Laintal Ay stătea întins alături, urmărind mișcările lui Oyre cu ochii pe jumătate închiși.

— Te-am dorit dintotdeauna, zise el. De ani de zile. Carnea ta e un izvor fierbinte. O să fii femeia mea. O să venim aici în fiecare după-amiază.

Ea nu scoase niciun cuvânt. Începu să cânte abia auzit:

Râul curge pe drumul lui
Ca ziua pe firul timpului...

— Te doresc cu patimă, în fiecare zi, Oyre. Și tu mă dorești, nu-i așa?

Ea se uită la el și-i răspunse:

— Da, Laintal Ay, te doresc. Dar nu pot să fiu femeia ta.

Simți pământul cutremurându-se sub el.

— Ce vrei să spui?

Ea păru să șovăie, apoi se aplecă spre el. Când Laintal Ay întinse automat mâna după fată, ea se trase înapoi, își ascunse sânii în tunică și continuă:

— Te iubesc, Laintal Ay, dar n-am să devin femeia ta. Am crezut întotdeauna că academia era doar o distracție, o consolare pentru femei prostuțe ca Amin Lim. Acum, că vremea e frumoasă, totul s-a dus de râpă. Ca să fiu sinceră, numai lui Vry și lui Shay Tal le pasă cu adevărat de ea – și poate bătrânului meșter Datnil. Și totuși, eu prețuiesc exemplul de independență al lui Shay Tal și vreau să-l urmez. Shay Tal nu se va supune tatălui meu – deși presupun că-l dorește ca o nebună, la fel ca toate celelalte – și-i urmez exemplul: dacă o să devin proprietatea ta, n-o să mai fiu nimic.

El se strădui să se ridice în genunchi. Pe chip i se citea

nefericirea.

— Nu-i așa, nu-i așa. O să fii… totul, Oyre, totul. Nu suntem nimic unul fără celălalt.

— Pentru câteva săptămâni, da.

— La ce te aștepți?

— La ce mă aștept…

Dădu ochii peste cap și oftă. Își netezi pe spate părul încă umed și se uită în altă parte, la tufișurile tinere, la cer și la păsări.

— Nu-i vorba că aș avea o părere atât de bună despre mine. Pot face atât de puține lucruri… Rămânând independentă ca Shay Tal, poate că o să realizez ceva.

— Nu vorbi așa. Ai nevoie de cineva care să te protejeze. Shay Tal și Vry nu sunt fericite. Shay Tal nu râde niciodată, nu-i așa? În plus, e bătrână. O să am grijă de tine și-o să te fac fericită. Nu-mi doresc nimic mai mult.

Ea se încheia la tunică privind în jos, la bumbii pe care-i inventase chiar ea (spre uimirea croitorului), astfel încât pieile să poată fi îmbrăcate și dezbrăcate fără bătăi de cap.

— Oh, Laintal Ay, sunt atât de dificilă! Am greutăți cu mine însămi. Nici eu nu mă înțeleg. Aș vrea să mă dizolv și să curg ca această apă minunată. Cine știe de unde vine și unde se duce? Poate chiar din măruntaiele pământului? Te iubesc totuși, în felul meu îngrozitor. Ascultă, hai să facem o înțelegere…

Se opri din aranjatul tunicii și se apropie, uitându-se de sus la el, cu mâinile proptite în șolduri.

— Fă ceva măreț și uimitor, un singur lucru, o singură ispravă, și-o să fiu femeia ta pentru totdeauna. Înțelegi? O faptă măreață, Laintal Ay – o faptă măreață și sunt a ta. O să fac orice vrei tu.

El se ridică în picioare și făcu un pas înapoi, cercetând-o cu privirea.

— O faptă măreață? Ce fel de faptă măreață ai vrea? Pe miezul primordial, Oyre, ești o fată ciudată.

Tânăra își aruncă pe spate părul ud.

— Dacă ți-aș spune eu, n-ar mai fi măreață. Înțelegi? În plus, nu știu la ce mă refer. Străduiește-te, străduiește-te… Deja ai început să te îngrași. Arăți de parcă ai avea în pântece un prunc…

El rămase nemișcat, cu chipul împietrit.

— De ce, atunci când îți spun că te iubesc, tu mă insulți în schimb?

— Tu-mi spui adevărul – sper; eu îți spun adevărul. Dar nu vreau să te rănesc. De fapt, sunt blândă. Tocmai ai eliberat înăuntrul meu lucruri pe care nu le-am mai zis nimănui altcuiva. Tânjesc după... nu, nu pot spune ce doresc... glorie. Fă ceva măreț, Laintal Ay, te implor, ceva măreț, înainte să îmbătrânim prea mult.

— Cum ar fi să omor fagori?

Ea izbucni brusc în râs, cu un ton aspru, privindu-l printre gene. Pentru o clipă, semănă izbitor de mult cu Aoz Roon.

— Dacă nu te poți gândi la altceva... Presupunând că o să omori un milion de fagori.

Laintal Ay părea năucit.

— Așadar, îți închipui că prețuiești un milion de fagori?

Oyre se prefăcu că se plesnește cu putere peste frunte, atât de tare că i s-ar fi mișcat creierul de la locul lui.

— Nu o faci pentru *mine*, nu vezi? O faci pentru tine. Înfăptuiește ceva măreț doar de dragul tău. Suntem prizonieri aici, în ceea ce Shay Tal socotește a fi o ogradă – măcar fă din ea o ogradă legendară.

Pământul se cutremură din nou.

— La naiba! exclamă el. Chiar se mișcă pământul!

Se ridicară în picioare punând punct discuției pe care o avuseseră, nebăgându-se în seamă unul pe celălalt. O umbră ca de bronz se răspândea din castelele aeriene, care acum se colorară în violet, cu marginile galbene. Arșița deveni și mai puternică, iar cei doi se treziră în mijlocul unei tăceri apăsătoare; cu spatele unul la celălalt, se uitară în jur.

Un plesnet care se tot repeta îi făcu să se întoarcă spre lac. Suprafața lui era ciupită de bule gălbui care se ridicau și creșteau până explodau, răspândind murdărie prin apa până atunci limpede. Bulele urcau din adâncuri, emanând o duhoare de ouă stricate. Se ridicau din ce în ce mai repede și deveneau tot mai negre. Valea se umplu cu o ceață deasă.

Un jet de noroi răbufni din lac și țâșni în aer. Stropi de mizerie opărită zburară în sus, stropind frunzișul din jur. Laintal Ay și Oyre fugiră îngroziți, ea în veșmântul de culoarea cerului de vară.

În mai puțin de un minut de la plecarea lor, iazul se

transformă într-o masă de lichid negru, fierbinte.

Înainte de a apuca să ajungă înapoi în Oldorando, cerul se deschise și ploaia se prăbuși peste ei, cenușie și rece.

În timp ce urcau în turnul mare, se auzeau voci venind de deasupra. Cea a lui Aoz Roon răsuna mai tare decât celelalte. Tocmai se întorsese alături de aliații din generația lui, Tanth Ein, Faralin Ferd și Eline Tal, cu toții războinici dârzi și buni vânători; alături de ei stăteau femeile lor, țipând entuziasmate de noile piei de zenei, și Dol Sakil, care se ținea deoparte îmbufnată, lângă pervazul ferestrei, fără să-i pese de ploaia care bătea cu putere. În cameră se afla și Raynil Layan, cu pieile complet uscate; își pieptăna cu degetele barba despicată și se uita neliniștit într-o parte și-ntr-alta, fără să vorbească sau să i se vorbească.

Aoz Roon nu-i aruncă fiicei lui mai mult de o privire înainte de a i se adresa lui Laintal Ay pe un ton ofensiv:

— Iar ai lipsit.

— Da, pentru o vreme. Îmi pare rău. Am inspectat fortificațiile așezării. Eu…

Aoz Roon râse scurt și se uită la camarazii lui când spuse:

— Când vii aici într-o asemenea stare, iar Oyre are veșmântul descheiat, știu că ai inspectat altceva decât fortificațiile. Nu mă minți, tinere cocoș bătăios!

Ceilalți bărbați râseră. Laintal Ay se făcu stacojiu.

— Nu mint. M-am dus să inspectez apărarea, dar nu avem așa ceva. Nu există nici santinele, nici paznici, în timp ce voi huzuriți beți în pustietate. Oldorando ar putea cădea în fața unui singur borlienez înarmat. Nu luăm viața în serios, iar tu dai un exemplu prost.

Laintal Ay simți pe braț mâna încurajatoare a lui Oyre.

— Acum petrece puțin timp aici, exclamă Dol bosumflată, dar n-o băgă nimeni în seamă. Aoz Roon se întoarse spre prietenii lui și zise:

— Priviți ce trebuie să îndur din partea așa-zișilor mei reprezentanți. Întotdeauna nerușinare. Oldorando este ascuns și apărat de verdeață, care crește din ce în ce mai înaltă. Când vremea prielnică pentru război va reveni, și o să revină, o să avem destul timp pentru război. Încerci să-mi faci necazuri, Laintal Ay.

— Nu-i adevărat. Încerc să le previn.

Aoz Roon păși înainte și-l înfruntă. Silueta lui neagră, masivă, o domina pe a tânărului.

— Atunci taci. Nu-mi da tu mie lecții.

Afară, prin zgomotul făcut de ploaie, se auzeau strigăte. Dol se răsuci să se uite pe fereastră și spuse că cineva avea necazuri. Oyre veni lângă ea.

— Dați-vă la o parte, strigă Aoz Roon, dar cele trei femei mai în vârstă se bulucină și ele să se apropie de fereastră. Camera deveni și mai întunecată.

— Să mergem să vedem ce se petrece, zise Tanth Ein.

Porni în josul scărilor, aproape blocând chepengul cu umerii lui lați. Era urmat de Faralin Ferd și de Eline Tal. Raynil Layan rămase în umbră, privindu-i cum pleacă. Aoz Roon făcu un gest ca și cum ar fi vrut să-i oprească, apoi se opri nehotărât în mijlocul camerei întunecoase, privit doar de Laintal Ay.

Acesta făcu un pas în față și spuse:

— Firea m-a făcut să-mi pierd stăpânirea de sine; n-ar fi trebuit să mă faci mincinos. Asta nu înseamnă că trebuie să treci cu vederea avertismentul meu. Trebuie să păzim în continuare acest loc, așa cum făceam înainte.

Aoz Roon își mușcă buza și nu-l ascultă.

— Îți vin ideile de la femeia aia afurisită, Shay Tal.

Vorbi absent, cu o ureche îndreptată către zgomotele de afară. Voci de bărbați se alăturară acum țipetelor de mai devreme. Femeile de la fereastră stârniră și ele mare larmă, alergând de colo până colo și agățându-se de Dol și unele de altele.

— La o parte! strigă Aoz Roon, apucând-o furios pe Dol.

Curd, câinele cel mare și galben, începu să urle.

Lumea dansa în răpăitul ploii. Siluetele de la picioarele turnului căpătaseră o nuanță cenușie prin pânza de apă. Doi dintre cei trei vânători masivi ridicau un trup din noroi, în timp ce al treilea, Faralin Ferd, se străduia să cuprindă cu brațele două femei bătrâne în blănuri îmbibate de ploaie și să le conducă la adăpost. Bătrânele, prea puțin interesate de binele lor, își ridicau fețele îndurerate spre ceruri, iar ploaia le curgea în gurile deschise. Cele două erau femeia lui Datnil Skar și o văduvă bătrână cât lumea, mătușa lui Faralin Ferd.

Femeile trăseseră trupul înăuntru, pe poarta de nord, și toți trei erau murdari de noroi din cap până-n picioare. Când

vânătorii ridicară din noroi povara, trupul celui rănit ieși la iveală. Chipul acestuia era deformat și acoperit de sânge închegat, pe care nici ploaia nu putea să-l spele. Capul îi căzu pe spate când vânătorii îl ridicară. Sângele încă îi țâșnea peste față și peste haine. Fusese mușcat de gât, iar rana se vedea clar, ca și cum ar fi fost o mușcătură zdravănă făcută de un om într-un măr.

Dol începu să țipe. Aoz Roon o împinse ca să treacă pe lângă ea. Se aplecă cu umerii lați pe fereastră și strigă la cei de jos:

— Nu-l aduceți aici!

Bărbații preferară să nu-l ia în seamă. O apucară spre cel mai apropiat adăpost. Șuvoaie de apă de ploaie se revărsau peste ei de pe parapete. Înaintară cu greu prin nămol, ducând pe brațe trupul mânjit de noroi.

Aoz Roon înjură și ieși din încăpere, repezindu-se la etajul de dedesubt. Curd se luă după el. Laintal Ay îi urmă, iar după el veniră Oyre, Dol și celelalte femei, îngrămădindu-se pe treptele înguste. Raynil Layan venea mai încet din spate.

Urmați de bătrâne, vânătorii duseră cadavrul în grajdul cu acoperiș jos și-l lăsară pe paiele risipite pe podea. Bărbații rămaseră deoparte, ștergându-se pe față cu mâinile, în timp ce o băltoacă de apă, în care se prelingea sânge, se scurgea de sub trup, ducând cu ea firele de paie care se răsuceau nesigure pe apă ca niște ambarcațiuni ce caută un estuar. Bătrânele, care formau un grup grotesc, plângeau unele pe umerii celorlalte. Deși chipul mortului era mânjit de sânge și acoperit de păr, nu exista nicio îndoială privind identitatea lui. Meșterul Datnil Skar zăcea mort în fața lor, în timp ce Curd îi adulmeca urechea rece.

Femeia lui Tanth Ein era o creatură arătoasă, pe nume Farayl Musk. Izbucni într-un șir de țipete lungi, tânguitoare, pe care nu reușea să și le înăbușe.

Nimeni nu putea confunda rana mortală de la gât: era o mușcătură de fagor. Modul de execuție specific celor din Pannoval fusese transmis mai departe de către Yuli Preotul, pentru cazul în care ar fi fost nevoie de așa ceva, ceea ce se întâmpla rareori. Undeva afară, în ploaia torențială, stătea așteptând Wutra. Wutra, veșnic în război. Laintal Ay se gândi la convingerea îngrijorătoare pe care o avea Shay Tal, și anume că Wutra era fagor. Poate chiar exista un zeu, poate el chiar era fagor. Își aduse aminte de scena surprinsă mai devreme în

cursul acelei zile, înainte s-o găsească pe Oyre goală, când îl văzuse pe Goija Hin ducându-l pe Myk la poarta de nord. Nu exista nicio îndoială cine era răspunzător pentru această moarte; se gândi că Shay Tal va avea un nou motiv de mâhnire.

Se uită la chipurile îndurerate din jurul lui – și la cel plin de bucurie răutăcioasă al lui Raynil Layan – și-și adună curajul. Cu voce tare, zise:

— Aoz Roon, te acuz pe tine ca fiind ucigașul acestui bătrân cumsecade.

Arătă spre Aoz Roon ca și cum și-ar fi închipuit că vreunul dintre cei prezenți nu știa la cine se referă.

Toți ochii se întoarseră spre Lordul Embruddockului, care stătea cu capul în dreptul grinzilor, palid la față. Bărbatul zise cu asprime:

— Să nu îndrăznești să ridici glasul împotriva mea. Dacă mai aud un singur cuvânt din partea ta, Laintal Ay, te dobor la pământ!

Dar Laintal Ay nu putea fi oprit. Plin de mânie, strigă batjocoritor:

— Este asta încă una dintre crudele tale lovituri date cunoașterii, date lui Shay Tal?

Cei adunați în încăpere începură să șușotească neliniștiți. Aoz Roon răspunse:

— S-a făcut dreptate. Am informații că Datnil Skar le-a permis străinilor să citească din cartea secretă a breslei lui. E o faptă interzisă. Pedeapsa dreaptă pentru asta este acum, așa cum a fost întotdeauna, moartea.

— Dreptate! Seamănă asta a dreptate? Lovitura asta seamănă cu o crimă. Ați văzut cu toții – s-a înfăptuit ca uciderea lui…

Atacul lui Aoz Roon nu era câtuși de puțin neașteptat, dar ferocitatea lui îl luă pe nepregătite pe Laintal Ay. Acesta îl lovi și el pe Aoz Roon în fața neagră de furie. O auzi pe Oyre țipând. Apoi un pumn îl nimeri drept în falcă.

Tânărul se clătină pe spate, se împiedică de cadavrul îmbibat cu apă și se prăbuși neputincios pe podeaua grajdului.

Auzea țipetele, strigătele și cizmele care tropăiau în jurul lui. Simți izbiturile în coaste. Fu nedumerit când îl ridicară la fel ca pe trupul pe care îl puseseră jos mai devreme – încercă să-și apere capul să nu se lovească de perete – și-l purtară afară, în

ploaie. Auzi tunetul ca și când ar fi fost pulsul unui uriaș.

De pe trepte, îl aruncară în noroi. Ploaia îi cădea cu putere pe față. În timp ce stătea întins acolo, își dădu seama că nu mai era reprezentantul lui Aoz Roon. De acum înainte, dușmănia lor era publică, știută de toți.

•

Continua să plouă. Cordoane de nori deși se rostogoleau peste continentul central. Oldorando se afla în impas.

Armata îndepărtată a tânărului kzahhn Hrr-Brahl Yprt era silită să-și oprească înaintarea, să se adăpostească printre dealurile năruite din est. Cetele lui preferau să cadă într-un soi de moarte decât să înfrunte ploaia torențială.

Fagorii simțiseră și ei zdruncinăturile pământului, provocate de aceeași sursă ca și cele care afectau Oldorandoul. Departe, spre nord, vechi zone de falii din regiunea Chalce treceau printr-o transformare seismică violentă. Pe măsură ce greutatea gheții dispărea, pământul se cutremura și se înălța.

Cam în această perioadă, oceanul care înconjura Helliconia se eliberă de gheață chiar și dincolo de largile zone tropicale, care se întindeau de la ecuator până la latitudinile de treizeci și cinci de grade nord și sud. Circulația către vest a apelor oceanice se amplifică într-un șir de valuri tsunami care devastară regiunile de coastă pe tot cuprinsul globului. Inundațiile se combinau deseori cu vulcanismul pentru a altera uscatul.

Toate evenimentele geologice de genul acesta erau monitorizate de instrumentele Stației Terestre de Observație, pe care Vry o numea Kaidaw. Informațiile erau transmise înapoi către îndepărtatul Pământ. Nicio planetă din galaxie nu era privită cu mai mult interes decât Helliconia.

•

Micșorarea turmelor de yelki și de biyelki care trăiau în câmpia nordică din Campannlat nu trecu neobservată; pășunatul lor era amenințat. Kaidavii, pe de altă parte, se înmulțeau pe măsură ce ținuturile mărginașe, până atunci pustii, ofereau și ele pășuni.

Existau două feluri de comunități ancipitale pe continentul tropical: cete sedentare fără kaidavi, care trăiau aproape de pământ, și grupuri mobile, sau nomade, care aveau kaidavi. Nu numai că acești kaidavi erau animale extrem de mobile în sine, dar consumul lor de nutreț îi silea pe cei care-i domesticiseră să

se miște încontinuu în căutare de noi pășuni. Armata tânărului kzahhn, de exemplu, consta din numeroase cete mici, obișnuite să ducă o existență nomadă și deseori războinică. Cruciada lor era doar un aspect al unei migrații care avea să dureze decenii până să se încheie, de la estul la vestul întregului continent.

Micul cutremur care provocă avalanșe ce se revărsară asupra armatei kzahhnului dădu naștere unei ridicături în scoarța planetei, care devie un râu format din topirea gheții, care curgea din ghețarul Hhryggt. Se deschise o nouă vale. Râul cel nou curgea prin ea, și de aici pornea către vest, în loc să o ia spre nord, ca înainte.

Râul își forță drumul mai departe, devenind un afluent al râului Takissa, care curgea către sud și se vărsa în Marea Vulturilor. Apele lui rămaseră negre ani de-a rândul; purtau în fiecare zi cu ele zeci de tone de roci din muntele sfărâmat.

Inundațiile provocate de noul râu prin noua lui vale siliră un grup neînsemnat de fagori să se abată către Oldorando, în loc să se îndrepte spre răsărit. Destinul lor era să-l întâlnească mai târziu pe Aoz Roon. Deși abaterea din drum a fagorilor părea în acel moment să aibă puțină importanță chiar și pentru ei, avea să schimbe istoria socială a zonei.

•

Pe Avernus erau oameni care studiau istoria socială a culturilor helliconiene; dar specialiștii în heliografie erau cei care priveau știința lor ca fiind cea mai valoroasă. Înainte de orice altceva venea lumina.

Steaua B, pe care băștinașii de dedesubt o numeau Batalix, era un soare modest din clasa spectrală G4. În termeni reali, era ceva mai mică decât Sol, raza ei fiind 0,94 din cea a lui Sol. Mărimea ei aparentă văzută de pe Helliconia era de 76 la sută din cea a lui Sol văzut de pe Pământ. Cu o temperatură a fotosferei de 5.600 de grade Kelvin, luminozitatea ei era de numai 0,8 din cea a lui Sol. Avea o vârstă de aproximativ cinci miliarde de ani.

Steaua mai îndepărtată, cunoscută pe planetă ca Freyr, în jurul căreia se rotea steaua B, era un obiect mult mai impresionant, văzută de pe Avernus. Steaua A era o supergigantă albă, strălucitoare, de clasă spectrală A, cu o rază de șaizeci și cinci de ori mai mare decât a lui Sol și o luminozitate de șase mii de ori mai mare. Masa ei era de 14,8

ori mai mare decât a lui Sol, iar temperatura la suprafață ajungea la 11.000 de grade Kelvin, spre deosebire de cea a lui Sol, care era de 5.780 de grade.

Deși steaua B își avea cercetătorii ei permanenți, steaua A îi atrăgea ca un magnet, în special acum, că Avernus se muta, împreună cu restul sistemului stelei B, mai aproape de supergigantă.

Freyr avea între zece și unsprezece milioane de ani. Evoluase departe de secvența principală a stelelor și se apropia deja de bătrânețe.

Intensitatea energiei pe care o revărsa era atât de mare, încât discul stelei A, văzut de pe Helliconia, era întotdeauna mai intens decât al stelei B, deși nu apărea niciodată la fel de mare, din cauza distanței mult mai mari. Era un obiect demn de teama ancipitalilor – și de admirația lui Vry.

•

Vry stătea singură în vârful turnului, cu telescopul alături. Aștepta. Privea. Simțea istoria relațiilor personale curgând către ziua de mâine ca un râu încărcat de nămol; ceea ce fusese proaspăt era acum sufocat de sedimente. Dincolo de pasivitatea ei, simțea o dorință nerostită de a fi luată în stăpânire de ceva mai amplu, care să-i ofere perspective mai largi, mai pure decât ceea ce putea aduce natura umană plină de defecte.

La lăsarea întunericului – presupunând că stratul de nori avea să se risipească îndeajuns – va privi din nou către stele.

Oldorando era înconjurat acum de palisade de verdeață. Zi după zi, răsăreau frunze noi și se înălțau tot mai sus, ca și cum natura ar fi plănuit să acopere orașul cu păduri. Unele dintre turnurile mai îndepărtate fuseseră deja copleșite de vegetație.

Văzu o pasăre mare, albă, plutind deasupra unei movile, fără să-i acorde o atenție deosebită. Urmări și admiră cum planează fără efort deasupra pământului.

Din depărtare se auzea cântecul unor bărbați. Vânătorii se întorseseră în Oldorando de la o vânătoare de zenei, iar Aoz Roon dădea un ospăț în onoarea celor trei noi locotenenți ai lui: Tanth Ein, Faralin Ferd și Eline Tal. Acești prieteni din copilărie îi înlocuiau pe Dathka și pe Laintal Ay, care erau acum simpli vânători.

Vry încercă să rămână concentrată la gândurile ei abstracte, însă mintea i se tot întorcea la subiectul mai apropiat de

emoțiile ei, la cel al speranței înfrânte – a ei, a lui Dathka, ale cărui dorințe nu se simțea în stare să le încurajeze, a lui Laintal Ay. Dispoziția ei se armoniza cu seara mult prelungită. Batalix apusese, celălalt străjer avea să-l urmeze peste o oră. Aceasta era perioada în care oamenii și animalele făceau pregătiri să înfrunte domnia nopții. Era momentul potrivit să scoți un muc de lumânare pentru cine știe ce caz de urgență la care nici nu visai sau să te hotărăști să dormi până la prima geană de lumină a zorilor.

Din vizuina ei, Vry vedea oamenii obișnuiți din Oldorando sosind acasă – deznădăjduiți sau plini de speranță. Printre ei se afla silueta subțire și încovoiată a lui Shay Tal.

Shay Tal se întorsese în turn împreună cu Amin Lim. Era posomorâtă și obosită. De la uciderea meșterului Datnil, devenise din ce în ce mai singuratică. Blestemul tăcerii căzuse și asupra ei. Încerca acum să urmeze sugestia făcută de meșter și săpa un drum spre piramida Regelui Denniss aflată în zona pentru sacrificii. În ciuda ajutorului sclavilor, încercarea ei rămânea fără succes. Oamenii care veneau să se uite la săpături îi râdeau în față sau o batjocoreau pe ascuns, pentru că pereții în trepte ai piramidei coborau în pământul fără formă. Cu fiecare bucată săpată, chipul lui Shay Tal devenea tot mai încrâncenat.

Pentru că i se făcuse milă de aceasta, dar și pentru că se simțea singură, Vry coborî să stea de vorbă cu Shay Tal. Vrăjitoarea părea să aibă în ea o foarte mică scânteie magică; aproape singură printre femeile din Oldorando, purta încă vechile ei blănuri ciudate, care-i atârnau fără grație în jurul trupului, dându-i un aer perimat. Toate celelalte femei purtau veșminte făcute din piele de zenel.

Tulburată de înfățișarea jalnică a lui Shay Tal, Vry nu putu rezista tentației de a-i da un sfat.

— Îți aduci singură nefericirea, doamnă. Pământul e cuprins de beznă și în el se află trecutul. Încetează să mai scormonești acolo.

Cu un strop de umor, Shay Tal replică:

— Niciuna dintre noi nu socotim fericirea ca fiind principala noastră îndatorire.

— Ești prea fascinată de adâncuri…

Arătă afară, pe fereastră.

— Privește la pasărea aceea albă care se rotește grațios în

aer. Vederea ei nu-ți înalță spiritul? Mi-ar plăcea să fiu acea pasăre și să zbor până la stele.

Oarecum spre surpriza lui Vry, Shay Tal se duse la fereastră și se uită în direcția în care arăta Vry. Apoi se întoarse dându-și la o parte părul de pe frunte și îi spuse calm:

— Ai văzut că ce mi-ai arătat este un graur?

— Probabil că este un graur. Și ce dacă?

Umbrele se adunau deja în încăpere.

— Nu-ți aduci aminte de Lacul Peștelui și de alte împrejurări? Păsările astea sunt animalele domestice ale fagorilor.

Vorbi cu calm, în felul ei detașat, cum obișnuia să facă la academie. Vry se înspăimântă, gândindu-se cât de absorbită de propriile ei gânduri fusese ca să nu bage de seamă un fapt atât de evident. Își duse mâna la gură, mutându-și privirea de la Shay Tal la Amin Lim și înapoi.

— Încă un atac? Ce-ar trebui să facem?

— Se pare că eu am încetat să comunic cu Lordul Embruddockului, și nici el nu vorbește cu mine. Vry, trebuie să te duci și să-l anunți că dușmanul s-ar putea să fie la porțile cetății, în timp ce el se ospătează cu amicii lui. O să știe că nu se poate bizui pe mine să împiedic bestiile, cum am făcut odată. Fugi.

În timp ce Vry se grăbea pe potecă, începu din nou să plouă. O luă în direcția de unde se auzeau cântecele. Aoz Roon și prietenii lui se aflau în camera cea mai de jos din tumul breslei făuritorilor în metal. Trupurile le erau îndestulate de mâncarea și de albithelul întinse în fața lor. Pe un fund de lemn stăteau mai multe gâște umplute cu rujă și rarizom. Acesta era felul principal; înfometată, Vry simțea că îi lasă gura apă. Printre cei prezenți se numărau cei trei noi locotenenți și femeile lor, cel mai nou meșter din sfat, Raynil Layan, Dol și Oyre. Numai Dol și Oyre păreau încântate de intrarea lui Vry. După câte știa aceasta din urmă – și după cum anunțase Rol Sakil cu mândrie –, Dol purta acum în pântece copilul lui Aoz Roon.

Pe mese ardeau deja lumânări; câinii se învârteau în umbră printre picioarele mesenilor. În aer se amestecau mirosul de gâscă friptă și cel de urină de câine.

Bărbații erau roșii la față și radiau, deși în încăpere era frig, în ciuda țevilor prin care curgea apă fierbinte. Ploaia răbufnea înăuntru, făcând să curgă pârâiașe printre pietre. Era o cameră

mică și murdară, iar fiecare colț era împodobit cu pânze de păianjen. Vry examină încăperea în timp ce-i dădea alarmată vestea lui Aoz Roon.

Cândva îi fusese familiară fiecare crestătură de teslă de pe grinzile de deasupra. Mama ei slujise ca sclavă la făuritorii în metal și locuise în camera asta, sau într-un colț al acesteia, iar ea asistase noapte de noapte la decăderea mamei sale.

Deși doar cu o clipă mai devreme păruse adânc cufundat în băutură, Aoz Roon sări îndată în picioare. Curd începu să latre cu furie, iar Dol îi dădu un picior ca să tacă. Ceilalți meseni se uitară unii la alții cu un aer destul de neghiob, parcă nedorind să priceapă veștile aduse de Vry.

Aoz Roon ocoli masa, aplicându-i fiecăruia o lovitură puternică pe umăr în timp ce le împărțea sarcinile.

— Tanth Ein, alertează-i pe toți și scoate afară vânătorii. Pe toți dracii, de ce nu suntem păziți cum trebuie? Urcați santinele pe toate turnurile, raportați când e gata totul. Faralin Ferd, strânge în casă toate femeile și copiii. Încuie-i în turnul femeilor, pentru siguranță. Dol și Oyre, voi două rămâneți aici, împreună cu celelalte femei. Eline Tal, ai vocea cea mai sonoră – stai în vârful turnului ăstuia și transmite mesajele necesare... Raynil Layan, tu vei prelua comanda bărbaților din bresle. Pune-i să se alinieze. Du-te numaidecât!

După această rafală rapidă de ordine, urlă ca să-i pună în mișcare și începu să umble furios prin încăpere. Apoi se întoarse spre Vry:

— Bine, femeie, vreau să văd singur cum stau lucrurile. Turnul tău e cel mai spre nord. O să mă uit de-acolo. Dați-i drumul și să sperăm că e doar o alarmă falsă.

Porni iute spre ușă, iar câinele lui cel mare se repezi pe lângă el. Aruncând o ultimă privire la gâștele umplute, Vry îl urmă. Curând, răsunară strigăte printre vechile clădiri coșcovite. Ploaia se domolea. Florile galbene care umpleau aleile își ridicară capetele și stăteau iar drepte.

Oyre alergă după Aoz Roon și îl ajunse din urmă. Îi zâmbea, deși tatăl ei urla la ea să plece. Mergea alături de el cu un fel de veselie, îmbrăcată în pielea ei de zenel în diferite nuanțe de albastru.

— Nu se întâmplă prea des să te văd luat pe nepregătite, tată.

Aoz Roon îi aruncă una dintre privirile lui întunecate. Oyre își

zise că tatăl ei îmbătrânise în ultima vreme.

La turnul lui Vry, îi făcu semn fiicei sale să rămână pe loc, iar el intră în clădire în fugă. În timp ce Aoz Roon urca treptele sfărâmicioase, Shay Tal ieși pe palierul ei. El dădu scurt din cap și continuă să urce. Femeia îl urmă în vârful turnului, simțindu-i în urmă mirosul.

Aoz Roon stătu lângă parapet, scrutând pământul pe cale de a fi înghițit de întuneric. Își puse mâinile deasupra ochilor, cu coatele în afară, cu picioarele depărtate. Freyr era jos pe cer. Lumina lui se revărsa prin crăpăturile din norii de la apus. Graurul se rotea încă în văzduh, nu prea departe. Nu se observa nicio mișcare în tufișurile pe deasupra cărora plana.

Stând în spatele lui Aoz Roon, cu umerii lui lați, Shay Tal zise:

— E o singură pasăre.

Bărbatul nu spuse nimic.

— Și poate niciun fagor.

Fără să se întoarcă sau să-și schimbe atitudinea, Aoz Roon replică:

— Ce mult s-a schimbat locul ăsta de când eram copii…

— Da. Uneori mi-e dor de tot albul acela.

Când se întoarse, bărbatul avea o expresie de amărăciune pe chip, pe care păru să o alunge cu greu.

— Păi, evident, nu e niciun pericol. Vino să vezi dacă vrei.

Apoi coborî fără șovăială, ca și cum ar fi regretat invitația pe care i-o făcuse femeii. Curd se ținea aproape, ca întotdeauna. Shay Tal îl urmă către locul unde se aflau ceilalți.

Alarmat de strigătele oamenilor, Laintal Ay urcă în turn, ținând în mână o suliță.

El și cu Aoz Roon se uitară unul la altul furioși. Niciunul nu rosti o vorbă. Apoi Aoz Roon își scoase sabia și porni pe aleea din direcția graurului.

Vegetația era deasă, iar de pe frunze se scurgea multă apă. Femeile se udară cel mai rău, pentru că bărbații împingeau crengile în spate, iar acestea se scuturau pe cei ce veneau în urmă.

O luară pe o cotitură unde creșteau pruni tineri cu trunchiurile mai subțiri decât brațul unui bărbat. Acolo se aflau ruinele unui turn, din care mai rămăseseră două etaje, acum năpădite de vegetație. Alături de turn, sub piatra pătată, într-un tunel în care domnea o penumbră verzuie, mohorâtă, se afla un fagor călare

pe un kaidav.

Graurul lui se zărea printre ramurile de deasupra, croncănind un avertisment.

Oamenii se opriră. Femeile se traseră instinctiv laolaltă. Curd se ghemui, mârâind.

Cu mâinile cornoase adunate pe oblâncul șeii, fagorul stătea pe kaidavul lui înalt. Sulițele atârnau în urma lui, nepregătite. Fagorul își căscă ochii roșii, iar una dintre urechi îi tresări. Altfel, nu făcu nicio mișcare.

Ploaia udase leoarcă blana fagorului, care îi atârna în smocuri grele, cenușii. Un strop de apă sclipea în vârful unuia dintre coarnele curbate în față. Kaidavul stătea și el nemișcat, cu gâtul întins, cu coarnele răsucite ajungându-i până sub fălci și apoi întinzându-se în sus. I se vedeau coastele și era stropit cu noroi. Trupul îi era plin de tăieturi, pe care se închegase sângele galben.

Tabloul ireal fu întrerupt de Shay Tal. Aceasta trecu pe lângă Aoz Roon și Laintal Ay și se opri stând singură pe poteca din fața lor. Își ridică mâna dreaptă deasupra capului, cu un gest autoritar. Nu veni niciun răspuns din partea fagorului; cu siguranță nu se transformase în gheață.

— Întoarce-te, doamnă, strigă Vry, știind că magia lui Shay Tal n-o să funcționeze.

Parcă mânată de o dorință nestăpânită, Shay Tal înaintă concentrându-și întreaga atenție asupra siluetei ostile a animalului și a călărețului. Amurgul se înstăpânea, iar lumina pălea; situația era în avantajul adversarului, ai cărui ochi vedeau în întuneric.

Înaintând câte un pas, Shay Tal trebui să-și ridice ochii ca să-l urmărească pe fagor, în așteptarea vreunei mișcări neașteptate. Nemișcarea creaturii era nefirească. Apropiindu-se și mai mult, văzu că era o femelă. Sub blana udă i se zăreau ugere grele și maronii.

— Shay Tal, treci înapoi!

În timp ce rostea aceste cuvinte, Aoz Roon se năpusti înainte, trecând pe lângă femeie, cu sabia pregătită.

În cele din urmă, gillota se mișcă. Își ridică arma cu lama curbată și-și îmboldi kaidavul.

Acesta țâșni cu o viteză greu de imaginat. Acum stătea nemișcat, pentru ca în clipa următoare să se năpustească cu

coarnele înainte asupra oamenilor aflați pe cărarea îngustă. Țipând, femeile se afundară în desișul ud. Curd, fără să i se spună, se repezi la kaidav și se feri de fălcile proeminente ale acestuia ca să-l apuce de încheietura piciorului.

Dezvelindu-și gingiile și incisivii, gillota se aplecă în șa și lovi în direcția lui Aoz Roon. Acesta se feri lăsându-se pe spate și simți lama curbată retezând aerul chiar lângă nasul lui. Mai departe pe potecă, Laintal Ay își propti coada suliței în pământ, se lăsă pe un genunchi și îndreptă arma către pieptul kaidavului. Se ghemui înainte de atac.

Dar Aoz Roon întinse mâna după hamul din piele înfășurat în jurul corpului animalului și îl prinse cu putere în timp ce kaidavul tropăia pe lângă el. Înainte ca gillota să își fluture sabia a doua oară, bărbatul profită de forța atacului și se aruncă pe spinarea animalului, în spatele călăreței.

Era cât pe-aci să cadă pe partea cealaltă. Dar își înfășură brațul stâng în jurul gâtului gillotei și rămase pe spinarea kaidavului, cu capul departe de coarnele ascuțite și primejdioase ale gillotei.

Aceasta își roti capul. Avea un craniu greu ca o măciucă. O singură izbitură l-ar fi lăsat lat pe Aoz Roon, care se ghemui sub umărul ei și-și întări strânsoarea în jurul gâtului gillotei.

Kaidavul se opri la fel de brusc pe cât se pusese în mișcare, scăpând ca prin minune de vârful suliței lui Laintal Ay. Atacat de Curd, zvâcnea dintr-o parte într-alta, încercând cu furie să împungă câinele cu coarnele. În timp ce kaidavul sărea, Aoz Roon își ridică sabia și o înfipse cu toată puterea între coastele gillotei, străpungându-i intestinele încâlcite.

Femela se ridică în scările din piele și urlă aspru, sfâșietor. Își aruncă brațele în sus și sabia curbată îi zbură în tufișurile de alături. Îngrozit, kaidavul lovi cu picioarele din spate. Femela de fagor căzu, și Aoz Roon odată cu ea. Se răsuci în cădere, astfel încât gillota suportă o mare parte din șocul prăbușirii. Umărul ei stâng se lovi de pământ cu un trosnet.

Coborând din cerul întunecat, graurul se năpusti cârâind să-și apere stăpâna. Se repezi la fața lui Aoz Roon. Curd făcu o săritură înaltă și-l prinse de picior. Pasărea îl izbi cu ciocul ei curbat, îi plesni capul cu aripile furioase, dar câinele strânse și mai tare și o trase la pământ. Zvâcni iute și-o apucă de gât. Cât ai clipi, pasărea mare și albă era moartă, cu aripile nemișcate

întinse de-a curmezișul cărării noroioase.

Gillota era moartă și ea. Aoz Roon stătea aplecat asupra ei, gâfâind.

— La naiba, sunt prea gras pentru asemenea cascadorii, zise el cu răsuflarea tăiată.

Shay Tal stătea deoparte și plângea. Vry și Oyre examinară gillota moartă. Se uitau la gura ei deschisă, din care se prelingea un lichid galben.

Îl auziră pe Tanth Ein strigând în depărtare. Alte strigăte răsunau drept răspuns, răsunând tot mai aproape. Aoz Roon lovi cu piciorul cadavrul gillotei, care se rostogoli pe spate, iar din gură i se scurse un lichid alb, gros. Avea chipul puternic zbârcit și pielea ca de vierme în locurile unde se întindea peste oase. Părul îi năpârlea și pe trup i se zăreau petice de piele.

— Poate că era bolnavă, comentă Oyre. De aceea era atât de slabă. Hai să plecăm de-aici, Laintal Ay. Sclavii o să-i îngroape cadavrul.

Dar Laintal Ay se lăsase în genunchi și desfășura o funie de pe talia cadavrului. Își ridică privirea și spuse cu asprime:

— Voiai să fac o faptă măreață. Poate c-o să fac.

Funia era subțire și mătăsoasă, mai fină decât orice frânghie împletită din fibră de sacțep în Oldorando. O înfășură în jurul brațului.

Curd ținea kaidavul la distanță. Animalul, mai înalt decât un om de înălțime mijlocie, tremura cu capul ridicat și cu ochii rostogolindu-se, nefăcând nicio încercare de a scăpa. Laintal Ay făcu un laț și prinse gâtul animalului. Strânse și se apropie de kaidav pas cu pas, până când reuși să-l bată ușor cu palma pe coaste.

Aoz Roon își recăpătase stăpânirea de sine. Își șterse sabia de un picior și o băgă în teacă. Chiar în acel moment, Tanth Ein ajunse și el la locul întâmplării.

— Nu era decât o fiară singuratică, o dezertoare aflată pe moarte, dar o să stăm de pază. Avem motiv să ne continuăm ospățul, Tanth Ein.

În timp ce se băteau pe umeri unul pe celălalt, Aoz Roon se uită în jur. Ignorându-l pe Laintal Ay, își concentră privirea asupra lui Shay Tal și a lui Vry.

— Între noi nu există vrăjmășie, chiar dacă voi credeți contrariul, le spuse el femeilor. Ați făcut bine că ați dat alarma.

Veniți cu mine și cu Oyre la petrecere. Locotenenții mei vă vor primi cu brațele deschise.

Shay Tal clătină din cap.

— Vry și cu mine avem alte lucruri de făcut.

Dar Vry își aduse aminte de gâștele umplute. Încă le simțea în nări mirosul. Merita să îndure chinul de a sta în acea cameră odioasă doar ca să guste din carnea minunată de gâscă. Se uită cu mâhnire la Shay Tal, dar foamea învinse. Vry cedă tentației.

— Eu o să vin, îi spuse ea lui Aoz Roon, roșind.

Laintal Ay își ținea mâna pe coastele fremătătoare ale kaidavului. Oyre stătea alături de el. Se întoarse către tatăl ei și spuse cu răceală:

— Eu n-o să vin. Sunt mai fericită alături de Laintal Ay.

— Faci cum vrei, ca de obicei, replică Aoz Roon și se îndepărtă, împreună cu Tanth Ein, pe aleea șiroind de apă. O lăsară pe Vry, umilită, să vină în urma lor cum putea mai bine.

Kaidavul își smucea capul mare și solid, uitându-se pieziș la Laintal Ay.

— O să te îmblânzesc, îi spuse el. Eu și Oyre o să te călărim, o să te călărim peste câmpii și peste munți.

Cei doi își croiră drum prin mulțimea care se aduna, împingându-se să vadă trupul doborât al dușmanului. Se întoarseră în Embruddock, ale cărui turnuri se înălțau, ca niște dinți stricați, către ultimele raze ale lui Freyr. Merseră ținându-se de mână, dând uitării neînțelegerile în acest moment hotărâtor. Trăgeau după ei animalul care încă tremura.

X

REALIZAREA LUI LAINTAL AY

Cât vedeai cu ochii, stepa era acoperită de flori proaspăt apărute. Se întindeau mai departe decât putea ajunge un om folosindu-se doar de cele două picioare. Albe, galbene, portocalii, roșii, albastre și albastre-verzui, o furtună de petale mătura întinderile netrecute pe nicio hartă, se lovea de zidurile din Oldorando și învăluia cetatea în explozia ei de culoare.

Ploaia adusese florile și apoi plecase. Florile rămâneau, întinzându-se până la orizont, unde licăreau în fâșii aprinse, ca și cum depărtarea însăși se colorase pentru venirea primăverii.

O porțiune din această panoramă fusese împrejmuită cu gard.

Laintal Ay și Dathka terminaseră treaba. Ei și prietenii lor examinau rezultatul.

Din puieți și din mărăcini construiseră un gard. Retezaseră plantele tinere până când seva acestora începu să le curgă de pe lame peste încheieturile mâinilor. Puieții fuseseră tăiați și fixați pe orizontală ca să servească drept zăbrele pentru gard. Pe verticală și pe orizontală erau îndesate crengi și mărăcini întregi. Gardul părea aproape de nepătruns și era la fel de înalt cât un om. Împrejmuia cam un hectar de pământ.

În mijlocul acestui nou țarc stătea kaidavul, sfidând toate încercările oamenilor de a-l călări.

Stăpâna kaidavului, gillota, fusese lăsată să putrezească acolo unde fusese răpusă, așa cum era obiceiul. Numai după trei zile fură trimiși Myk și încă doi sclavi să îngroape corpul, care începuse să duhnească.

De pe buzele kaidavului atârnau nebăgate în seamă flori, ca și când ar fi fost salivă. Rupsese cu gura un mănunchi de flori roz. Pentru că le mânca în captivitate, nu păreau pe gustul lui, lucru evident din faptul că marele animal slăbănog își ținea capul sus, ațintindu-și privirea dincolo de marginea de sus a îngrăditurii, uitând să mestece. Din când în când, se muta câțiva metri, cu pasul lui mare, apoi se întorcea în punctul inițial de observație, iar ochii i se vedeau albi.

Când unul dintre coarnele curbate în jos i se încurcă în spini, se eliberă smucind nervos din cap. Era destul de puternic să rupă gardul și să pornească în galop spre libertate, dar îi lipsea voința. Nu făcea decât să privească lung în zare, oftând din nările dilatate.

— Dacă fagorii îl pot călări, putem și noi. Am călărit un sacțep, zise Laintal Ay.

Aduse o găleată de albithel și o așeză lângă animal. Kaidavul o adulmecă și se dădu înapoi, smucindu-și nervos capul.

— Mă duc să mă culc, replică Dathka.

Era singurul lui comentariu după multe ore. Se târî prin gard, se întinse pe iarbă, cu genunchii ridicați, își puse mâinile sub ceafă și închise ochii. În jurul lui bâzâiau insecte. Departe de a îmblânzi animalul, el și Laintal Ay se aleseseră numai cu vânătăi și zgârieturi.

Laintal Ay se șterse pe frunte și se apropie din nou de kaidavul captiv.

Acesta își coborâse capul, astfel încât să-l privească drept în ochi. Pufnea încetișor. Tânărul era conștient că animalul își ținea coarnele îndreptate spre el și scoase sunete liniștitoare, pregătit să sară într-o parte. Fiara imensă își mișcă urechile, lovindu-le ușor de baza coarnelor, și se întoarse cu spatele.

Laintal Ay își controlă răsuflarea și înaintă din nou. Încă de când el și Oyre făcuseră dragoste lângă iaz, amintirea frumuseții ei îi cânta înăuntrul trupului. Promisiunea că va primi și mai multă iubire atârna deasupra lui ca o creangă pe care nu o putea atinge. Trebuia să se dovedească demn de ea prin acea imaginară ispravă măreață pe care Oyre o cerea de la el. Se trezea în fiecare dimineață simțindu-se sufocat în vise de carnea ei, ca și cum ar fi fost îngropat în flori de gheara-sturzului. Dacă ar reuși să îmblânzească și să călărească kaidavul, Oyre ar fi a lui.

Dar kaidavul continua să respingă toate încercările oamenilor de a se apropia de el. Animalul aștepta în timp ce Laintal Ay se ducea spre el. Tendoanele îi tresăreau. Când bărbatul se afla foarte aproape de el, își încorda spatele și se ferea de mâna lui întinsă, apoi se îndepărta cu un salt, arătându-i coarnele peste șold.

Cu o noapte înainte, dormise în țarc împreună cu el – sau mai curând moțăise cu întreruperi, temându-se să nu fie zdrobit sub

copite. Animalul nu voia să mănânce sau să bea din ce îi aducea el și se ferea de atingerea lui. Repetase scenariul de o sută de ori.

În cele din urmă, Laintal Ay se lăsă păgubaș. Lăsându-l pe Dathka să doarmă, se întoarse în Oldorando să încerce o nouă metodă.

Trei ore mai târziu, când sună Fluierarul-Ceas, un fagor deformat într-un fel curios se apropie de țarc. Se trase neîndemânatic prin gard, iar spinii îi smulseră smocuri din blana udă, gălbuie, care rămaseră agățate printre rămurele ca niște păsări moarte.

Cu un mers șovăitor, ciudatul fagor se apropie de kaidav.

Îi era groaznic de cald cu blana lui mare și puțea. Laintal Ay avea o pânză legată în jurul feței și ținea o crenguță de rujă sub nări. Pusese doi sclavi borlienezi să dezgroape cadavrul vechi de trei zile și să-l jupoaie. Raynil Layan înmuiase pielea în saramură ca să înlăture o parte dintre organismele de pe ea. Oyre îl însoți până la țarc și rămase alături de Dathka, așteptând să vadă ce-o să se întâmple mai departe.

Kaidavul își lăsă capul în jos și răsuflă încet, nedumerit. Șaua stăpânei lui moarte, cu scările viu colorate, îi era încă legată în jurul corpului. De îndată ce Laintal Ay ajunse la animalul care privea uimit, puse un picior în scară și se aruncă în șa. Era în sfârșit călare, așezat în fața cocoașei mici a animalului.

Fagorii călăreau fără dârlogi, ghemuindu-se pe gâtul animalului sau ținându-se de părul lor aspru și creț care le creștea de-a lungul gâtului. Cu coada ochiului, îi vedea pe sătenii care treceau podul de peste Voral, alăturându-li-se lui Oyre și lui Dathka pentru a urmări isprava.

Kaidavul stătea tăcut și își ținea capul plecat, ca și cum și-ar fi cântărit noua povară. Apoi, încet, începu să se miște ciudat. Își arcui gâtul spre interior și își roti capul până când ochii, dintr-o poziție răsturnată, puteau să se uite în sus și să-l privească pe călăreț. Privirea lui o întâlni pe a lui Laintal Ay.

Animalul rămase în acea poziție nemaivăzută, dar începu să tremure.

Carnea îi tremura cu putere, iar tremurăturile păreau că pornesc de la inimă și se propagă în afară. Erau asemenea unui cutremur pe o planetă mică. Și totuși, ochii kaidavului fixau cu dușmănie ființa de pe spinarea lui. Animalul nu își putea

controla mișcările. Laintal Ay stătea nemișcat, vibrând odată cu kaidavul. Rămase cu privirea ațintită asupra feței contorsionate a animalului, pe care – așa cugetă el după aceea – citea o durere intensă.

Când se mișcă în sfârșit, kaidavul țâșni în sus ca un arc eliberat. Dintr-o singură mișcare continuă, își îndreptă corpul și sări în aer, arcuindu-și spinarea ca o pisică și îndoindu-și picioarele greoaie sub abdomen. Aceasta era legendara săritură de arc a kaidavului, pe care Laintal Ay o încerca pe propria piele. Saltul îl proiectă pe kaidav de-a dreptul peste gardul țarcului. Nici măcar nu atinse crengile de mărăcine cele mai de sus.

În cădere, își smuci capul în jos, între picioarele din față, și-și aruncă în sus coarnele, astfel încât izbi pământul mai întâi cu gâtul. Unul dintre coarne îi străpunse inima. Kaidavul căzu greu pe o parte și dădu de două ori din picioare. Laintal Ay se eliberă și căzu în trifoi.

Chiar înainte de a se ridica nesigur în picioare, știu că animalul era mort.

Se dezbrăcă de pielea puturoasă de fagor. O învârti deasupra capului și-o azvârli. Aceasta căzu în ramurile unui puiet și rămase atârnată acolo. Tânărul înjură cuprins de mânie, simțind cum îi ia foc creierul. Niciodată nu fusese mai clar demonstrată dușmănia dintre om și fagor decât în autodistrugerea săvârșită de acel kaidav.

Făcu un pas spre Oyre, care alerga către el. Îi văzu pe săteni în spate, zări fâșii de culori ce prinseră aripi și se înălțară, devenind una cu cerul. Bărbatul pluti către ele.

•

Vreme de șase zile, Laintal Ay zăcu doborât de febră. Trupul îi era acoperit de o erupție ca o flacără. Bătrâna Rol Sakil veni și-l unse pe piele cu grăsime de gâscă. Oyre stătu alături de el. Aoz Roon veni și se uită la el fără să scoată o vorbă. Era împreună cu Dol, dar ea fiind însărcinată, nu vru s-o lase să rămână. Plecă mângâindu-și barba, ca și cum și-ar fi adus aminte de ceva.

În cea de-a șaptea zi, Laintal Ay își puse din nou pieile de zenei și se întoarse în stepă plin de idei noi.

Gardul pe care-l construise arăta deja mai natural, fiind presărat peste tot cu mlădițe verzi. Dincolo de îngrăditură, herghelii de zenei pășteau pe pășunile viu colorate.

— N-o să mă las bătut, îi zise Laintal Ay lui Dathka. Dacă nu putem să călărim kaidavi, putem să călărim zenei. Nu sunt adversarii noștri, așa cum sunt kaidavii – sângele lor e la fel de roșu ca al nostru. Să vedem dacă nu putem captura unul împreună.

Amândoi purtau piei de zenei. Aleseră un animal cu dungi albe și maro și se apropiară de el în patru labe. Zenelul se odihnea. În cele din urmă, se ridică și se îndepărtă dezgustat.

Încercară să se apropie de el din direcții diferite, în timp ce restul hergheliei urmărea jocul. La un moment dat, Dathka se apropie îndeajuns de mult ca să-i atingă blana. Zenelul își arătă dinții și fugi.

Aduseră frânghia luată de la gillotă și încercară să arunce lasoul după animale. Alergară pe câmpie câteva ore, încercând să vâneze zenei.

Urcară în arbori tineri, așteptând printre ramuri, cu lasoul pregătit. Zeneii veneau riscant de aproape, împingându-se unii pe alții și nechezând, dar niciunul nu se aventură sub crengi.

Până la amurg, ambii bărbați erau istoviți și artăgoși. Câțiva vulturi cu înfățișare de cărturari sfâșiau carcasa kaidavului aflat în apropiere. Veșmântul clerical al păsărilor contrasta cu bucățile de carne aurie pe care le înghițeau. Sosiră și limbispadele, care alungară păsările și se încăierară între ele pentru ospăț. În curând, avea să se lase întunericul.

Cei doi bărbați se retraseră în siguranța relativă a țarcului, mâncară clătite și ouă de gâscă cu sare și se culcară.

Dathka se trezi primul dimineață. Își trase răsuflarea și se propti într-un cot, abia venindu-i să-și creadă ochilor.

În lumina rece a zorilor, culorile nu se întorseseră cu totul în lume. O ceață cenușie se întindea în straturi, ascunzând complet vederii așezarea cea veche. Lumea plutea într-o negură verde-cenușie, caracteristică în acea perioadă răsăritului lui Batalix. Chiar și cei patru zenei care pășteau satisfăcuți în țarc păreau doar cu puțin mai mult decât niște imitații de cositor ale unor zenei.

Îl trezi pe Laintal Ay înghiontindu-l cu cizma. Se târâră amândoi pe burtă peste iarba udă și prin bariera protectoare de ghimpi. Când ajunseră dincolo de baricadă, se ridicară în tăcere, ținându-se unul pe altul de umeri, încercând să-și stăpânească râsul.

Fără îndoială, zeneii căutaseră adăpost în fața limbispadelor. Acum erau într-o încurcătură și mai mare.

Scoțându-și cuțitele, bărbații tăiară snopuri mari de mărăcini spinoși, ignorând carnea care le era sfâșiată de pe brațe. Aceste tufișuri viguroase crescuseră chiar și în zăpezi, păstrându-și mugurii înfășurați protector în ghimpi. Acum, ghimpii se deschideau verzi-arămii, dezvăluind curba argintie a adevăraților spini.

Zeneii rupseseră gardul în locul pe unde intraseră. Nu era greu să împletească mărăcinii și să repare gaura. Curând, cele patru animale fură capturate.

În acest moment, Laintal Ay și Dathka se lansară într-o dispută. Dathka susținea că animalele ar trebui să fie lăsate fără apă până când ajungeau destul de slăbite ca să li se supună. Laintal Ay spunea că mai multă mâncare și apă le-ar asigura victoria asupra animalelor. Până la urmă, metoda lui, fiind mai blândă, fu cea pusă în aplicare.

Dar erau încă departe de a face din ei animale de călărie. Vreme de zece zile lucrară împreună. Dormiră în țarc în fiecare dintre nopți, care erau din ce în ce mai scurte. Capturarea zeneilor stârni curiozitatea locuitorilor; întreaga populație a acelei așezări se adună dincolo de podul peste Voral ca să privească spectacolul. Aoz Roon și locotenenții lui veneau în fiecare zi. Oyre îi urmări la început, dar își pierdu interesul când zeneii îi sfidară energic pe așa-zișii călăreți. Vry venea deseori, de multe ori însoțită de Amin Lim, care-și purta în brațe copilul nou-născut.

Bătălia pentru domesticire fu câștigată numai când tinerilor vânători le veni ideea să împartă țarcul în patru înălțând alte garduri. Odată ce animalele fură separate unele de altele, deveniră apatice. Stăteau cu capetele plecate și refuzau să mănânce.

Laintal Ay hrănea animalele cu pâine de orz. Pe lângă pâine, le dădea și rathel. În Turnul lui Prast se adunaseră în timp rezerve de rathel. Chiar și bărbații preferau acum albithelul mai dulce sau vinul de orz, iar băutura tradițională a Embruddockului nu mai era la modă. Un rezultat al acestui fapt era că femeile fuseseră eliberate din câmpurile cu alamapi ca să lucreze pe ogoarele cele noi. Exista suficient rathel pentru a fi irosit pe cei patru zenei.

O cantitate mică amestecată cu pâine era de-ajuns ca animalele captive să salte vesele, să cadă din picioare, să le cuprindă lentoarea și să li se închidă ochii de somn. În timp ce animalele picoteau, Laintal Ay strecură o curea în jurul gâtului zenelului pe care-l numiseră Auriul. Îl încălecă. Auriul se cabră și dădu din copite. Laintal Ay rămase călare cam un minut. La a doua încercare, reuși să rămână mai mult pe spatele animalului. Câștigase lupta.

Dathka ajunse și el curând călare pe zenelul numit Orbitorul.

— Pe toți dracii, e mai bine decât pe sacțepii în flăcări, strigă Laintal Ay în timp ce călăreau prin țarc. Putem călări oriunde – în Pannoval, la capătul pământului, la marginea mărilor!

În cele din urmă, descălecară și se înghiontiră unul pe altul, râzând cu satisfacție.

— Așteaptă până când Oyre mă va vedea intrând călare în Oldorando. N-o să-mi mai reziste!

— E uimitor la ce pot să reziste femeile, comentă Dathka.

Când fură destul de siguri pe animalele lor, călăriră unul lângă altul pe pod și intrară în cetate. Locuitorii ieșiră din case și ovaționară, ca și cum și-ar fi dat seama de marile prefaceri sociale care îi așteptau. Începând din acea zi, nimic nu avea să mai fie la fel.

Aoz Roon apăru împreună cu Eline Tal și cu Faralin Ferd și revendică unul dintre ceilalți doi zenei, care fusese botezat Surul. Locotenenții lui începură să se certe pentru animalul rămas.

— Îmi pare rău, prieteni, ultimul e pentru Oyre, zise Laintal Ay.

— Oyre n-o să călărească un zenel, protestă Aoz Roon. Renunță la ideea asta, Laintal Ay. Zeneii sunt pentru bărbați… Ne oferă posibilități uriașe. Călărind zenei, suntem pe picior de egalitate cu fagorii, cu oamenii din Chalce și cu cei din Pannoval sau cu orice neam vrei tu.

Se urcă pe Surul și privi împrejur. Prevedea că va veni vremea când avea să conducă nu doar câțiva vânători, ci o armată – o sută de oameni, chiar două sute, cu toții călare, stârnind frica în dușmani. Fiecare cucerire făcea Oldorandoul mai bogat, mai sigur. Steagurile așezării fluturau deasupra câmpiilor neexplorate.

Se uită de sus la Dathka și la Laintal Ay, care stăteau în

mijlocul aleii ținând în mâini dârlogii. Chipul întunecat i se încreți într-un zâmbet.

— V-ați descurcat bine. Să lăsăm trecutul să rămână cu zăpezile trecute. Ca Domn al Embruddockului, vă numesc pe amândoi Domni ai Stepei de Apus.

Se aplecă în față și îl apucă de mână pe Laintal Ay.

— Acceptă-ți noul titlu. Tu și tăcutul tău prieten răspundeți de-acum înainte de toți zeneii. Sunt ai voștri – darul meu. O să am grijă să aveți ajutoare. O să aveți îndatoriri și privilegii. Sunt un om drept, știți asta. Vreau toți vânătorii călare pe zenei domesticiți cât mai curând posibil.

— O vreau pe fiica ta, Aoz Roon.

Aoz Roon se scărpină în barbă.

— Tu te ocupi să îmblânzești zeneii. Eu mă ocup s-o îmblânzesc pe fiica mea.

Ceva ascuns în înfățișarea lui sugera că n-avea nici cea mai mică intenție să încurajeze relația lor; dacă avea un rival pentru putere, nu erau cei trei locotenenți îndatoritori, ci tânărul Laintal Ay. A-l lega de Oyre însemna să întărească această potențială amenințare. Și totuși, era prea viclean ca să descurajeze interesul fiicei lui pentru Laintal Ay. Ceea ce voia era un Laintal Ay mulțumit și un potop de războinici călare și înarmați.

Deși visul lui era ireal de măreț, avea să vină vremea în care tot ce visa el urma să fie realizat de alții însutit. Vremea aceea își avea începuturile în ziua când el, Dathka și Laintal Ay stătuseră prima oară călare pe spinările lânoase ale zeneilor lor.

Mânat de acest vis, Aoz Roon alungă starea de nepăsare care pusese stăpânire pe el odată cu vremea bună și redeveni un om activ. Își mobilizase oamenii să construiască un pod; acum existau grajduri, țarcuri și un atelier unde se făceau hamuri și șei. Șaua gillotei moarte, cu scări adaptabile, fu folosită ca model pentru toate șeile din Oldorando.

Zeneii îmblânziți fură folosiți drept momeli, la fel ca cerbii captivi. Mai multe animale sălbatice fură capturate. În ciuda protestelor, toți vânătorii învățară să călărească; în curând, fiecare avea un zenel propriu. Vremea vânătorii pe jos se încheiase…

Nutrețul deveni o problemă spinoasă. Femeile fură puse să cultive mai multe câmpuri cu ovăz. Chiar și bătrânele fură trimise să facă ce puteau. Se construiră garduri în jurul

ogoarelor ca să țină afară zeneii și alți prădători. Fură lansate expediții pentru a găsi plante proaspete de alamap, odată ce se descoperi că zeneii mâncau alamapi din sol – mâncare din planta în care sticloii lor se adăpostiseră în zile mai negre.

Cu toate aceste noi progrese, era nevoie de energie. Cea mai mare inovație fu construirea unei mori; un zenel care se târa mereu în cerc măcina toate grânele necesare, iar femeile fură eliberate de vechea lor trudă matinală.

În câteva săptămâni, chiar zile, schimbarea produsă de zenei era în plină desfășurare. Oldorando deveni un oraș cu totul diferit.

Populația i se dublase, iar fiecare locuitor avea un zenel. La parterul fiecărui turn, zeneii erau adăpostiți alături de porci și de capre. Pe fiecare alee erau priponiți zenei care pășteau. De-a lungul malurilor Voralului, animalele îmblânzite erau adăpate. Tot acolo se făceau schimburi de zenei. Dincolo de porțile orașului se țineau spectacole modeste de rodeo și de circ, iar zeneii aveau rolurile principale. Aceștia erau pretutindeni în turnuri, în vorbe, în vise.

În timp ce îndeletnicirile auxiliare se dezvoltau ca să satisfacă noua obsesie, Aoz Roon își continuă planurile de a-și transforma vânătorii în cavalerie ușoară. Se antrenau neîncetat. Vechile obiective fură uitate. Carnea era pe sponci, iar promisiunile pentru mai multă carne se înmulțiră. Pentru a pune capăt nemulțumirilor, Aoz Roon plănui prima incursiune călare.

El și locotenenții lui aleseră ca țintă o mică așezare din sud-est pe nume Vanlian, în ținutul Borlienului. Vanlianul era situat pe cursul Voralului, acolo unde râul se lărgea într-o vale. Era protejat pe partea răsăriteană de stânci sfărâmicioase presărate cu peșteri. Locuitorii zăgăzuiseră râul pentru a crea un șir de lacuri nu foarte adânci în care creșteau pește, partea principală a dietei lor. Uneori, negustorii aduceau peștele uscat în Oldorando. Vanlianul, cu cele peste două sute de locuitori ai lui, era mai mare decât Oldorando, dar nu avea fortărețe asemănătoare turnurilor de piatră. Putea fi distrus de un atac-surpriză.

Cavaleria pregătită să prade număra treizeci și unu de oameni. Atacară în zorii lui Batalix, când locuitorii Vanlianului ieșeau din peșteri și se ocupau cu prinsul peștelui. Deși așezarea era înconjurată de șanțuri dublate de taluzuri abrupte,

zeneii se cățărară cu ușurință pe această fortificație și coborâră asupra oamenilor neajutorați, în timp ce călăreții lor scoteau strigăte sălbatice și loveau cu sulițele.

În două ore, Vanlianul a fost distrus. Bărbații fură uciși și femeile violate. Colibele fură arse, fură aprinse focuri în peșteri, canalele care aduceau apa în lacurile artificiale fură devastate. Pe ruinele așezării, atacatorii se ospătară pentru a sărbători victoria. Consumară o cantitate mare din berea slabă locală. Aoz Roon ținu un discurs în care-și lăudă oamenii și animalele lor. Niciunul dintre cavaleriști nu murise, deși un zenel fusese rănit mortal de lovitura de sabie a unui vanlianez.

În ciuda diferenței numerice, victoria fusese obținută atât de ușor pentru că localnicii se înspăimântaseră la vederea bărbaților strălucitor îmbrăcați călărind pe animale la fel de strălucitoare. Rămăseseră cu gurile căscate să-și primească loviturile mortale. Fură cruțați numai tinerii și copiii de ambele sexe. Aceștia fură siliți să-și adune vitele și să pornească spre Oldorando, mânând porcii, caprele și vacile. Sub ochii a cinci cavaleriști aleși ca paznici, avură nevoie de o zi pentru un drum pe care Aoz Roon și locotenenții lui triumfători îl încheiară într-o oră.

Distrugerea Vanlianului fu aclamată ca o mare victorie. Era nevoie de și mai multe cuceriri. Aoz Roon își întări strânsoarea, iar populația învăță că pentru a cuceri și alte așezări e nevoie de sacrificii. Domnul lor se adresă supușilor pe această temă când se întoarse alături de cavaleria lui din altă incursiune victorioasă.

— N-o să mai ducem niciodată lipsă de nimic, anunță el.

Stătea cu mâinile în șold și cu picioarele depărtate. În spatele lui se afla un sclav care ținea frâiele Surului.

— Oldorando va fi un oraș măreț, așa cum spun legendele că era Embruddockul în zilele de demult. Acum suntem ca fagorii. Toți se vor teme de noi și vom deveni bogați. O să adunăm mai mult pământ și-o să avem sclavi care să-l îngrijească. În curând, o să atacăm chiar Borlienul. Avem nevoie de mai mulți oameni, nu suntem destui. Voi, femeilor, trebuie să dăruiți bărbaților voștri mai mulți copii. În curând, bebelușii se vor naște în șa, în timp ce noi ne vom răspândi pretutindeni.

Arătă către un grup jalnic de prizonieri, păziți de Goija Hin, de Myk și de alții.

— Aceşti oameni o să muncească pentru noi, la fel cum şi zeneii lucrează pentru noi. Dar, pentru o vreme, trebuie să muncim cu toţii de două ori mai mult şi să mâncăm mai puţin, pentru ca aceste lucruri să se împlinească. Nu vreau să aud că vă plângeţi. Numai eroii merită gloria care va fi în curând a noastră.

Dathka îşi scărpină pulpa piciorului şi se uită la Laintal Ay ridicând dintr-o sprânceană.

— Vezi ce-am iscat…

Dar Laintal Ay era mânat de entuziasm. Oricare-ar fi fost sentimentele lui faţă de Aoz Roon, credea că multe dintre lucrurile pe care le spunea bărbatul mai în vârstă erau adevărate. Cu siguranţă, nu exista o plăcere mai mare decât să călăreşti pe spinarea zeneilor, să fii una cu sprintena făptură şi să simţi vântul pe obraz şi pământul bubuind dedesubt. Nimic la fel de minunat nu se inventase vreodată – cu o singură excepţie.

Îi spuse lui Oyre, strângând-o lângă el:

— Ai auzit ce-a spus tatăl tău. Am făcut ceva măreţ – unul dintre cele mai mărețe lucruri din istorie. Am îmblânzit zeneii. Asta ai vrut, nu-i aşa? Acum trebuie să fii femeia mea.

Dar ea îl împinse deoparte.

— Miroşi a zenel, la fel ca tata. Încă de când ai fost bolnav, n-ai mai vorbit despre nimic altceva decât despre creaturile astea tâmpite, bune doar pentru piei. Tata nu mai vorbeşte decât despre Surul lui, tu numai despre Auriul tău. Fă ceva care să ne facă viaţa mai bună, nu mai rea. Dac-aş fi femeia ta, nu te-aş vedea niciodată, pentru că eşti plecat călare zi şi noapte. Voi, bărbaţii, v-aţi pierdut minţile după zenei!

Cele mai multe femei gândeau la fel ca Oyre. Şi ele simţeau efectele neplăcute ale obsesiei bărbaţilor pentru zenei, însă fără înflăcărarea ei. Silite să muncească la câmp, nu se mai bucurau de vizitele la academie în după-amiezile somnoroase.

Numai Shay Tal se arăta foarte interesată de animale. Hergheliile de zenei sălbatici nu mai erau la fel de numeroase cum fuseseră odată. Cuprinse în sfârşit de spaimă, animalele plecară către noi terenuri de păşunat înspre vest şi sud, pentru a nu fi capturate sau ucise. Shay Tal fu cea care luă iniţiativa să împerecheze o iapă cu un armăsar. Amenajă o crescătorie lângă piramida Regelui Denniss, în care se născură curând mânji. Rezultatul fu o rasă de animale domesticite şi blânde, uşor de

antrenat pentru orice sarcină.

Pe una dintre cele mai bune iepe o boteză Loialitate. Avea mare grijă de toți mânjii, dar Loialitate se bucura de cea mai mare atenție. Știa că acum ținea de căpăstru șansa ei de a pleca din Oldorando și de a ajunge în îndepărtatul Sibornal.

XI

CÂND PLECĂ SHAY TAL

Pe soare și pe ploaie, Oldorando deveni mai mare. Înainte ca destoinicii lui locuitori să-și dea seama ce se întâmplase, traversase râul Voral, sărise peste afluenții mlăștinoși dinspre nord, se întinsese către stepă și către crângurile de alamapi din dealurile joase. Se construiră alte poduri. Niciunul nu fu la fel de solid ca primul. Breslele învățaseră arta de a tăia scânduri, apărură tâmplării – atât printre oamenii liberi, cât și printre sclavi – pentru care arcele, îmbinările și structurile de sprijin deveniră o bagatelă. Dincolo de poduri, ogoarele erau cultivate și împrejmuite. Se construiau cotețe pentru porci și țarcuri pentru gâște. Producția de alimente trebuia să crească spectaculos pentru a putea hrăni numărul tot mai mare de zenei domestici și sclavii de care era nevoie ca să îngrijească ogoarele tot mai întinse. Dincolo de ogoare sau printre ele se construiră turnuri noi, așezate de-a lungul liniilor vechiului Embruddock, pentru a adăposti sclavii și paznicii lor. Turnurile fură construite potrivit unei demonstrații făcute de academie, folosind blocuri de noroi în loc de piatră și înălțând numai două etaje în loc de cinci. Ploile, care uneori erau abundente, măcinară pereții. Celor din Oldorando le păsa prea puțin, din moment ce numai sclavii locuiau în noile clădiri. Dar le păsa sclavilor – și aceștia demonstrară cum paiele strânse de pe câmpurile cultivate cu cereale se puteau folosi pentru a construi acoperișuri cu care să acopere construcțiile de noroi și să le mențină intacte chiar și în timpurile furtunilor puternice.

Dincolo de ogoare și de turnurile noi se aflau poteci pentru călăreți, patrulate de cavaleria lui Aoz Roon. Oldorando nu era doar un orășel, ci și o tabără înarmată. Nimeni nu ieșea și nu intra fără permisiune nicăieri în afară de cartierul negustorilor – poreclit Pauk – care se dezvolta în partea din sud.

Pentru fiecare războinic mândru, călare pe un armăsar, șase spinări trebuia să se aplece pe câmp. Dar recolta era bună. Pământul rodise din belșug, după ce se odihnise atât de mult

timp. Turnul lui Prast fusese folosit în vremurile geroase pentru a depozita mai întâi sare, apoi rathel; acum, în el se aflau cereale. Afară, unde terenul fusese bătătorit, femeile și sclavii vânturau o grămadă uriașă de grâne. Bărbații întorceau cerealele cu lopeți de lemn, femeile fluturau piei legate pe rame pătrate, îndepărtând pleava. Era o muncă grea. Se alesese praful de decență. Femeile, cel puțin cele tinere, își scoseseră jachetele frumos lucrate și lucrau cu sânii goi.

Se înălțau particule fine de praf. Pulberea se lipea de pielea umedă a femeilor, pudrându-le fețele, dând cărnii lor un aspect de puf. Se ridica în aer aurie în lumina soarelui, creând o piramidă deasupra locului, înainte de a se risipi ca să cadă în altă parte, înăbușind zgomotul pașilor pe scări, murdărind plantele.

Tanth Ein și Faralin Ferd se apropiară pe zenei, urmați îndeaproape de Aoz Roon și de Eline Tal, cu Dathka și vânătorii mai tineri călărind în urma lor. Se întorseseră de la o vânătoare și aduseseră câțiva cerbi.

Pentru o clipă, se mulțumiră să rămână în șa și să le privească pe femei la lucru. Printre ele se aflau și femeile celor trei locotenenți; acestea nu băgară în seamă observațiile glumețe ale domnilor lor. Ramele vânturau grânele, bărbații se aplecau în șa îngăduitori, în timp ce pleava și praful zburau în sus, întunecând lumina soarelui.

Apăru Dol. Pășea încet, îngreunată de sarcină, iar Myk, fagorul îmbătrânit, mergea alături de ea, mânând gâștele. Împreună cu ei venea Shay Tal; slăbiciunea ei era scoasă în evidență de rotunjimea lui Dol. Când îi văzură pe Domnul Embruddockului și pe oamenii lui, femeile se opriră aruncându-și priviri una alteia.

— Nu-i spune nimic lui Aoz Roon, avertiză Shay Tal.

— E binevoitor acum, replică Dol. Speră să aibă un băiat.

Înaintă și se așeză alături de Surul. Aoz Roon se uită la ea, dar nu zise nimic.

Ea îl lovi cu palma peste genunchi.

— Cândva existau preoți care binecuvântau recolta în numele lui Wutra. Preoții obișnuiau să-i binecuvânteze pe nou-născuți. Preoții aveau grijă de toți – bărbați și femei, bogați și săraci. Avem nevoie de ei. Nu poți să capturezi niște preoți pentru noi?

— Wutra! exclamă Aoz Roon.

Bărbatul scuipă în praf.

— Ăsta nu-i un răspuns.

Genele și sprâncenele lui negre erau pudrate cu pulberea aurie din aer. Își mută privirea apăsătoare dincolo de Dol, către locul unde stătea Shay Tal, cu chipul îngust și întunecat, la fel de lipsit de expresie ca o potecă.

— Shay Tal a discutat cu tine, Dol, nu-i așa? Ce știi tu sau ce-ți pasă ție de Wutra? Marele Yuli l-a alungat, iar strămoșii noștri i-au alungat pe preoți. Nu sunt altceva decât guri leneșe de hrănit. De ce suntem noi puternici, în timp ce Borlienul e slab? Pentru că noi nu avem preoți. Uită de absurditatea asta și nu mă mai sâcâi cu ea.

Dol insistă bosumflată:

— Shay Tal zice că strigoii sunt furioși pentru că nu avem preoți. Nu-i așa, Shay Tal?

Dol se uită cu un aer rugător la femeia mai în vârstă, care continua să stea nemișcată.

— Strigoii sunt tot timpul furioși, replică Aoz Roon întorcându-se cu spatele.

— Se foiesc acolo jos de parc-ar sta pe un așternut de purici, comentă Eline Tal arătând către pământ și râzând.

Era un bărbat masiv, roșu în obraji, și i se zgâlțâiau fălcile când râdea. Încetul cu încetul, devenise tovarășul cel mai apropiat al lui Aoz Roon, iar ceilalți doi locotenenți jucau roluri mai curând lipsite de importanță.

Făcând un pas în față, Shay Tal spuse:

— Aoz Roon, în ciuda prosperității noastre, noi, cei din Oldorando, suntem încă divizați. Marele Yuli n-ar fi dorit asta. Preoții ne-ar putea ajuta să devenim o comunitate mai unită.

Bărbatul o privi de sus, apoi coborî încet de pe zenel, ca să stea față în față cu ea. Dol fu împinsă la o parte.

— Dacă te fac pe tine să taci, o fac și pe Dol. Nu dorește nimeni întoarcerea preoților. Tu îi vrei numai pentru că te-ar ajuta să susții nevoia de învățătură. Învățătura e un lux. Prin ea se nasc leneșii. Știi asta, dar ești așa de încăpățânată că nu vrei să te lași păgubașă. Înfometează-te dacă vrei, dar restul Oldorandoului se îngrașă – vezi și singură. Ne îngrășăm fără preoți, fără învățătura ta.

Chipul lui Shay Tal se posomorî. Vorbi cu glas stins:

— Nu vreau să mă cert cu tine, Aoz Roon. M-am săturat de asta. Dar ceea ce spui nu-i adevărat. Prosperăm în parte și

datorită cunoștințelor pe care le punem în aplicare. Podurile și casele au fost idei cu care academia a contribuit la binele comunității.

— Nu mă mânia, femeie!

Privind în pământ, Shay Tal continuă:

— Știu că mă urăști. Știu că de aceea a fost omorât meșterul Datnil.

— Ceea ce urăsc e dezbinarea, discordia permanentă, răcni Aoz Roon. Supraviețuim prin efortul colectiv și așa am făcut mereu.

— Dar nu putem crește decât prin individualitate, insistă Shay Tal.

Chipul îi deveni mai palid, în timp ce lui îi urca sângele în obraji.

Aoz Roon făcu un gest plin de mânie.

— Privește în jurul tău, pentru numele lui Yuli! Adu-ți aminte cum era locul ăsta când erai copil! Încearcă să înțelegi cum l-am clădit prin eforturi unite, până a ajuns ce e acum. Nu sta în fața mea încercând să mă convingi de contrariu. Uită-te la femeile locotenenților mei cum li se leagănă țâțele, muncind cot la cot cu ceilalți. De ce nu ești niciodată cu ele? Mereu pe margine, bombănind nemulțumită, văitându-te.

— N-are țâțe pe care să le legene, aș zice eu, chicoti Eline Tal.

Voise să-și delecteze prietenii, pe Tanth Ein și pe Faralin Ferd. Dar cuvintele ajunseră și la urechile agere ale vânătorilor tineri, care izbucniră în râsete batjocoritoare, mai puțin Dathka, care rămase tăcut, aplecat în șa, cercetând atent actorii din acea piesă care avea să se termine curând.

Shay Tal auzi și ea comentariul făcut de Eline Tal. Din moment ce era înrudit de departe cu ea, remarca lui o duru și mai tare. Ochii îi luceau de lacrimi și de mânie.

— Atunci, ajunge! N-o să mai suport insulte din partea ta și a amicilor tăi. N-o să te mai supăr, Aoz Roon. N-o să mă mai cert cu tine niciodată. Asta e ultima oară când mă vezi, brută nătângă, dezamăgitoare și trădătoare – tu și micuța ta vacă gravidă pe post de tovarășă de pat! Mâine, la răsăritul lui Freyr, plec de tot din Oldorando. O să plec singură, pe iapa mea, Loialitate, și nimeni n-o să mă mai vadă.

Mâna lui Aoz Roon zvâcni spre ea.

— Nimeni nu pleacă din Oldorando fără permisiunea mea. Nu

pleci de-aici până nu te târăști la picioarele mele, implorând să te las să pleci.

— Mai vedem noi mâine-dimineață, se răsti Shay Tal.

Se răsuci pe călcâie, își strânse în jurul corpului blănurile largi și negre și porni către poarta de nord.

Dol era roșie la față.

— Las-o să plece, Aoz Roon, alung-o. Drum bun și cale bătută! Vacă gravidă, chiar așa, creatură seacă!

— Nu te băga. Rezolv situația așa cum vreau eu.

— Presupun c-o să pui să fie omorâtă, ca pe ceilalți.

El o pocni peste față, ușor și disprețuitor, uitându-se încă după silueta lui Shay Tal, care se îndepărta.

•

Era în perioada din noapte când toată lumea dormea, deși Batalix ardea încă jos pe cer. Sclavii tresăreau în visele somnului de zi-obscură, unii dintre oamenii liberi erau încă treji. În camera din vârful turnului mare era adunat întregul sfat, constând din meșterii celor șapte bresle vechi, alături de doi meșteri noi, bărbați mai tineri din bresle nou înființate, cea a făuritorilor de harnașamente și cea a croitorilor. Erau prezenți și cei trei locotenenți ai lui Aoz Roon și unul dintre Domnii Stepei de Apus, Dathka. Domnul Embruddockului conducea întâlnirea, iar fetele care serveau aveau grijă ca paharele de lemn să le fie mereu pline cu albithel sau cu bere slabă.

După dispute îndelungate, Aoz Roon spuse:

— Ingsan Atray, spune-ne părerea ta în privința asta.

Se adresa celui mai vârstnic meșter, un bărbat cu barba căruntă, care conducea breasla făuritorilor în metal și care nu scosese încă niciun cuvânt. Anii îi încovoiaseră șira spinării și-i albiseră părul rar, astfel că îi ieșea în evidență mărimea craniului; pentru acest motiv, era privit ca fiind înțelept. Avea obiceiul de a zâmbi tot timpul, deși ochii, ascunși în spatele unor pleoape zbârcite, arătau mereu prudenți. Zâmbea acum, ghemuit pe pieile puse una peste alta pe podea ca să stea confortabil, și răspunse:

— Lord Aoz Roon, e o tradiție pentru breslele din Embruddock să apere femeile. La urma urmei, ele sunt cele care muncesc atunci când vânătorii sunt plecați. Sigur, vremurile se schimbă, recunosc asta. Era altfel pe vremea Domnului Wall Ein. Dar femeile sunt și calea prin care ajunge la noi multă învățătură.

Nu avem cărți, dar femeile memorează și transmit mai departe legendele tribului, așa cum se vede de fiecare dată când spunem Marea Poveste, în zilele de sărbătoare…

— Treci la subiect, te rog, Ingsan Atray.

— Ajungeam și acolo, ajungeam și acolo… Shay Tal s-ar putea să fie dificilă și așa mai departe, dar e vrăjitoare și femeie învățată, știe toată lumea. Nu face niciun rău. Dacă pleacă, o să ia și alte femei cu ea, și asta o să fie o pierdere. Noi, meșterii, am îndrăzni să spunem că ai avut dreptate să-i interzici să plece.

— Oldorando nu e o închisoare, strigă Faralin Ferd.

Aoz Roon dădu scurt din cap și se uită în jur.

— Întâlnirea a fost convocată pentru că locotenenții mei n-au fost de acord cu mine. Cine e de aceeași părere cu locotenenții?

Întâlni privirea lui Raynil Layan, care-și mângâia nervos barba despicată.

— Meștere al breslei tăbăcarilor, îți place întotdeauna să-ți faci auzită vocea – ce ai de zis?

— Cât despre asta…

Raynil Layan făcu un gest expeditiv.

— Rămâne problema *dificultății* de a o împiedica pe Shay Tal să plece. Ar putea cu ușurință să dispară pe furiș, dacă dorește. Și mai e și principiul general… Alte femei o să creadă… Ei bine, nu vrem femei nemulțumite. Dar mai e și Vry, de exemplu, altă femeie care gândește, și totuși e atrăgătoare, iar *ea* nu ne face niciun necaz. Dacă ai putea să te mai gândești la ordinul pe care l-ai dat, mulți ți-ar fi recunoscători…

— Vorbește tare și nu mai mesteca așa vorbele, se răsti Aoz Roon. Ești meșter acum, așa cum ai vrut, și nu trebuie să-ți fie frică.

Nimeni altcineva nu mai vorbi. Aoz Roon se uită mânios la ei. Cu toții îi ocoliră privirea, ascunzându-și fețele în pahare.

Eline Tal întrebă:

— De ce ne batem capul? Care-i problema? Las-o să se ducă.

— Dathka! se răsti Aoz Roon. Ai de gând să zici și tu ceva în noaptea asta, din moment ce prietenul tău, Laintal Ay, nu și-a făcut apariția?

Dathka lăsă din mână pocalul și se uită drept la Aoz Roon.

— Toată discuția asta, vorbele despre principii… sunt numai fleacuri. Știm cu toții că tu și cu Shay Tal sunteți de mult în

război. Așa că hotărăște *tu* ce-i de făcut, nu noi. Dă-o afară, acum, că ai ocazia. De ce ne bagi pe noi în asta?

— Pentru că vă privește pe toți, de-aia!

Aoz Roon bătu cu pumnul în podea.

— Pe Miezul Primordial, de ce are femeia asta mereu pică pe mine? Nu pricep. Ce vierme mizerabil îi roade creierii? Își vede mai departe de academie, nu-i așa? Se vede pe sine ca fiind urmașa unui lung șir de instigatoare – Loilanun, Loil Bry, care a devenit femeia Micului Yuli... Dar unde-o să se ducă? Ce-o să se întâmple cu ea?

Frazele lui păreau sălbatice și dezlânate.

Nu răspunse nimeni. Dathka vorbise în numele tuturor; cu toții se îngroziseră în secret când îi spusese acele vorbe. Nici măcar Aoz Roon nu mai avu nimic de zis. Întâlnirea se încheie.

În timp ce Dathka se strecura afară, Raynil Layan îl apucă de braț și îi zise încet:

— Ai ținut un discurs viclean. Dacă pleacă Shay Tal, cea de care-ți place ție o să conducă academia, nu-i așa? Atunci o să aibă nevoie de sprijinul tău...

— Las viclenia în seama ta, Raynil Layan, replică Dathka smucindu-se. Nu-mi sta în cale.

Nu fu greu să-l găsească pe Laintal Ay. În ciuda orei târzii, Dathka știa unde să se ducă. În turnul ei părăginit, Shay Tal își făcea bagajele și mulți prieteni veniseră să-și ia rămas-bun. Amin Lim era acolo cu bebelușul ei, alături de Vry, de Laintal Ay, de Oyre și de alte câteva femei.

— Care a fost verdictul? îl întrebă Laintal Ay pe Dathka, venind lângă el.

— Deschis.

— N-o s-o oprească dacă e hotărâtă să facă asta?

— Depinde cât de mult beau în cursul nopții, el, Eline Tal și echipa lui, plus lingăul ăla mizerabil de Raynil Layan.

— Shay Tal îmbătrânește, Dathka. Noi ar trebui s-o lăsăm să plece?

Dathka ridică din umeri, făcând unul dintre gesturile lui favorite, și se uită la Vry și la Oyre, care stăteau aproape și ascultau.

— Hai să plecăm cu Shay Tal înainte ca Aoz Roon să pună să fim omorâți. Sunt dispusă să fac asta dacă aceste două doamne vin și ele. Ne îndreptăm toți spre Sibornal.

Oyre protestă:

— Tatăl meu nu v-ar omorî niciodată pe tine și pe Laintal Ay. Astea-s vorbe nesăbuite, indiferent de ce s-a întâmplat în trecut.

Dathka ridică iarăși din umeri.

— Ești gata să garantezi pentru purtarea lui după ce pleacă Shay Tal? Putem avea încredere în el?

— Problema asta s-a sfârșit cu multă vreme în urmă, răspunse Oyre. Tata s-a așezat fericit împreună cu Dol și nu mai e atât de țâfnos ca înainte, acum, că așteaptă un copil.

Laintal Ay zise:

— Oyre, lumea-i mare. Hai să plecăm cu Shay Tal, așa cum sugerează Dathka, și s-o luăm de la-nceput. Vry, te luăm cu noi. O să fii în pericol aici fără sprijinul lui Shay Tal.

Vry nu vorbise. În felul ei obișnuit, discret, abia dacă i se simțea prezența în grup; dar acum rosti cu hotărâre:

— Nu pot să plec de aici. Dathka, sunt măgulită de amabila ta propunere, dar trebuie să rămân, orice-ar face Shay Tal. Munca mea dă în sfârșit rezultate, așa cum sper în curând să anunț.

— Tot nu poți să-mi suporți prezența, nu-i așa? întrebă el cu un aer îndârjit.

— O, era să uit ceva, zise ea suav.

Se întoarse scăpând de privirea deprimată a lui Dathka și-și făcu loc printre femei până lângă Shay Tal.

— Trebuie să măsori toate distanțele, Shay Tal. Nu uita. Pune un sclav să numere pașii zenelului în fiecare zi; ține cont de direcție. Notează amănuntele în fiecare seară. Află cât de departe este ținutul Sibornalului. Fii cât mai exactă cu putință.

Shay Tal arăta maiestuoasă în mijlocul plânsetelor și al trăncănelilor care umpleau încăperea. Chipul ei ca de șoim păstra o expresie distantă, ca și cum spiritul i s-ar fi îndepărtat deja de ei. Vorbea puțin, iar acest puțin era rostit pe un ton lipsit de sentimentalism.

După ce se uitase absent la pereți, cu desenul lor complicat de licheni, Dathka privi către Laintal Ay cu capul aplecat într-o parte și făcu semn către ușă. Când Laintal Ay clătină din cap, Dathka se strâmbă în stilul lui caracteristic și se strecură afară.

— Păcat că nu poți dresa femeile ca pe zenei, zise el înainte să dispară.

— Măcar se revoltă în mod consecvent, comentă Oyre pe un ton disprețuitor.

Ea și Vry îl traseră pe Laintal Ay într-un colț și începură să-i șoptească ceva. Era esențial ca Shay Tal să nu plece mâine; trebuia să le ajute s-o convingă să aștepte încă o zi.

— E absurd. Dacă vrea să plece, trebuie să plece. Am discutat deja despre toate astea. Mai întâi nu vrei să pleci, acum nu vrei ca ea să plece. Dincolo de baricade este o lume despre care nu știi nimic.

Calm, ea luă de jos un pai lăsat de zenei.

— Da, lumea cuceririlor. Știu. Aud destule de la tata. Problema este că mâine o să fie o eclipsă.

— Toată lumea știe. A trecut un an de la ultima.

— Mâine o să fie cu totul altfel, Laintal Ay, îl avertiză Vry. Dorim pur și simplu ca Shay Tal să-și amâne plecarea. Dacă pleacă de-aici în ziua eclipsei, oamenii o să asocieze cele două evenimente. Pe de altă parte, noi știm că nu există nicio legătură între ele.

Laintal Ay se încruntă.

— Și ce dacă?

Cele două femei se uitară cu neliniște una la alta.

— Noi credem că dacă pleacă mâine s-ar putea să urmeze lucruri rele.

— Ha! Atunci, credeți că există o legătură... Cum merge mintea femeilor! Dacă legătura există, atunci nu putem cu niciun chip să scăpăm de ea, nu-i așa?

Oyre își acoperi fața cu mâinile, cu un gest exagerat de dezgust.

— Mintea bărbaților... Orice scuză e bună ca să nu facă nimic, nu?

— Voi, vrăjitoarelor, vă amestecați în ceea ce nu vă privește.

Scârbite, îl părăsiră în colț și-și făcură loc înapoi în mulțimea din jurul lui Shay Tal.

Bătrânele trăncăneau încontinuu, povestind despre miracolul de la Lacul Peștelui. Vorbeau pieziș și priveau pieziș, ca să vadă dacă amintirile lor erau remarcate de către preocupata Shay Tal. Dar aceasta nu dădea niciun semn că le-ar auzi sau că le-ar vedea.

— Pari teribil de sătulă de viață, comentă Rol Sakil. Poate când ajungi în Sibornal o să te măriți și-o să te așezi fericită la casa ta – dacă bărbații de acolo sunt făcuți la fel ca aici.

— Poate că-s făcuți mai bine acolo, răspunse printre râsete o

altă femeie.

Diferite sugestii referitoare la îmbunătățirile bărbaților fură aruncate de la una la alta.

Shay Tal continuă să împacheteze fără să zâmbească.

Avea puține lucruri. După ce le adună în sfârșit în doi saci de piele, se întoarse către cei din camera sa și le ceru să plece, pentru că dorea să se odihnească înainte de călătorie. Le mulțumi tuturor pentru că veniseră, îi binecuvântă și promise că n-o să-i uite niciodată. O sărută pe Vry pe frunte. Apoi îi chemă lângă ea pe Oyre și pe Laintal Ay.

Îl strânse de mână pe Laintal Ay cu mâinile ei subțiri, privindu-l în ochi cu o neobișnuită tandrețe. Vorbi numai după ce toți, în afară de Oyre, ieșiră din încăpere.

— Fii precaut în tot ce faci, pentru că nu-ți urmărești îndeajuns propriile interese, n-ai destulă grijă de tine. Înțelegi, Laintal Ay? Mă bucur că nu te-ai luptat pentru puterea la care s-ar putea să simți că ai dreptul prin naștere, pentru că acest lucru ți-ar aduce numai suferință.

Se întoarse spre Oyre și o privi cu o expresie serioasă.

— Îmi ești dragă pentru că știu cât de dragă îi ești lui Laintal Ay. Sfatul meu pentru tine la despărțire este următorul: să devii femeia lui cât mai repede. Nu mai pune condiții inimii tale, așa cum am făcut eu, cum a făcut cândva tatăl tău – asta duce inevitabil la nefericire, așa cum am înțeles prea târziu. Am fost prea mândră când eram tânără.

Oyre replică:

— Nu ești nefericită. Ești încă mândră.

— Poți să fii în același timp nefericită și mândră. Ține seama de ce spun eu, care înțeleg greutățile. Laintal Ay este fiul pe care nu-l voi avea niciodată. Te iubește. Iubește-l și tu – nu doar cu inima, ci și cu trupul. Trupurile sunt pentru încălzit, nu pentru pus la afumat.

Își coborî privirea către trupul ei uscat și dădu din cap în semn de rămas-bun.

Batalix apunea, se lăsa noaptea adevărată.

•

Negustorii soseau în Oldorando în număr din ce în ce mai mare, venind din toate zările. Importantul comerț cu sare se desfășura dinspre nord și sud, de unde sarea era transportată deseori cu ajutorul turmelor de capre. Exista acum o rută

regulată din Oldorando către apus, care traversa stepa, fiind bătătorită de negustorii din Kace. Aceștia aduceau lucruri strălucitoare cum ar fi bijuterii, sticlă colorată, jucării, instrumente muzicale argintii, precum și trestie de zahăr și fructe rare; preferau bani în loc de alte produse, dar Oldorando nu avea monedă, așa că acceptau în schimb ierburi, piei, piele întoarsă și grâne. Uneori, bărbații din Kace foloseau sacțepi ca animale de povară, dar aceștia deveneau tot mai rari pe măsură ce vremea se încălzea.

Încă veneau negustori și preoți din Borlien, deși învățaseră cu multă vreme în urmă să se teamă de vecinul lor trădător din nord. Vindeau cărțulii și foi care spuneau povești sinistre în versuri, dar aveau și oale și tigăi din metal de bună calitate.

Dinspre răsărit, pe căi separate, veneau mulți negustori și uneori caravane. Omuleți bruneți, cu populații înrobite de madiși sau de fagori, făceau drumuri regulate pe rutele obișnuite, pe care Oldorando era doar o escală. Aduceau ornamente și podoabe delicat lucrate, pe care femeile din Oldorando le adorau. Umblau zvonuri că unele dintre aceste femei plecau mai departe cu bărbații cei oacheși; un fapt cert era că răsăritenii vindeau femei tinere madișe, care arătau sălbatice și fermecătoare, dar care se ofileau de durere dacă erau închise în turnuri. Deși aveau reputație proastă, negustorii erau tolerați pentru mărfurile pe care le aduceau – nu aveau numai podoabe, ci și rogojini, covoare, tapiserii și șaluri țesute, așa cum Oldorando nu mai văzuse niciodată.

Toți acești călători aveau nevoie de găzduire. Taberele lor deveneau o adevărată pacoste. Sclavii din Oldorando trudeau să clădească o așezare separată chiar la sud de turnuri, cunoscută, ironic, sub numele de Pauk. Aici se desfășura întregul comerț; pe ulițele înguste, negutătorii de piei și toți ceilalți își derulau afacerile. Aveau în apropiere grajdurile și locurile unde se mânca. Pentru o vreme, negustorilor le fu interzisă intrarea în orașul propriu-zis. Însă numărul lor creștea, iar câțiva se stabiliră în oraș, aducând cu ei meșteșugurile, dar și năravurile.

Cei din Oldorando învățau și ei șiretlicurile comerțului. Și alți negustori veniră să discute cu Aoz Roon și-i cerură privilegii speciale, inclusiv dreptul de a bate monedă. Problema aceasta le tulbură mintea mult mai mult decât o făcuse academia, pe care o priveau ca pe o pierdere de vreme.

Șase dintre acești negustori din Oldorando, urcați confortabil pe zenei, se întorceau dintr-o expediție încununată de succes. La răsăritul lui Freyr, se opriră pe un deal dinspre nord, aproape de câmpul pe care creșteau alamapi, de unde vedeau periferia orașului, rece sub lumina cenușie. Totul era atât de liniștit, încât puteau auzi voci venite din depărtare.

— Uite, exclamă unul dintre negustorii mai tineri, punându-și mâna streașină la ochi. S-a-ncins un tărăboi la poartă. Mai bine-o luăm prin altă parte.

— Nu-s fagori, nu?

Se uitară toți cu atenție. În depărtare, mai multe persoane, bărbați și femei, puteau fi văzute năvălind afară din oraș. La o oarecare distanță, câțiva se opriră nehotărâți, făcând grupul să se împartă în două. Ceilalți merseră mai departe.

— Nu e nimic important, zise negustorul cel tânăr și dădu pinteni zenelului.

Avea o femeie în Embruddock pe care dorea foarte mult să o vadă. Ținea în buzunar o podoabă nouă pentru ea. Plecarea lui Shay Tal nu însemna nimic pentru el.

Curând, Batalix începu să urce pe cer, ajungându-și din urmă însoțitorul.

•

Frigul, dimineața palidă în care ploaia amenința să cadă, sentimentul aventurii, toate o făceau să se simtă ca și cum și-ar fi părăsit trupul. Nu o încercă nicio emoție când o strânse pe Vry la piept într-un rămas-bun fără cuvinte. Servitoarea ei, Maysa Latra, o sclavă harnică, o ajută să coboare cu cele câteva lucruri pe care le luase cu ea. Amin Lim stătea lângă turn, ținând frâul zenelului ei și pe cel al lui Shay Tal. Își luă îndurerată rămas-bun de la bărbatul și de la copilașul ei; acesta, se gândi Shay Tal, e un sacrificiu mai mare decât al meu. Mă bucur că plec. De ce vine Amin Lim cu mine n-o să știu niciodată. Dar inima i se încălzea când se gândea la prietena ei, deși sentimentul acesta era însoțit de un oarecare dispreț.

Patru femei plecau împreună cu ea: Maysa Latra, Amin Lim și două discipole mai tinere, eleve devotate ale academiei. Toate erau călare și însoțite de un sclav castrat, Hamadranabail, care mergea pe jos, ducând cu el doi zenei de povară și doi câini sălbatici de vânătoare, cu zgărzi cu țepi.

Alți oameni, femei și câțiva bărbați mai în vârstă, veneau în

urma lor. Își luau rămas-bun și le dădeau sfaturi, serioase sau șugubețe, după cum li se năzărea.

Laintal Ay și Oyre așteptau la poartă s-o zărească pentru ultima oară pe Shay Tal; stăteau aproape unul de altul, dar evitau să se privească.

Dincolo de poartă era chiar Aoz Roon. Stătea în picioare, îmbrăcat în blănurile lui negre, cu brațele încrucișate și cu bărbia în piept. În spatele lui fremăta Surul, aflat în grija lui Eline Tal, care de data asta nu arăta cu nimic mai vesel decât stăpânul lui. Câțiva bărbați stăteau strânși în spatele tăcutului lor conducător, cu fețele serioase și mâinile vârâte la subraț.

Când apăru Shay Tal, Aoz Roon se legănă în șa și începu să avanseze încet, nu către ea, ci aproape paralel cu direcția în care mergea femeia. Continuând să meargă astfel, cei doi s-ar fi întâlnit în locul unde începeau copacii.

Înainte de a ajunge în acel loc, Aoz Roon ieși de pe cărare, luând-o pe o potecă paralelă cu ea, printre copaci. Grupul de femei, cu Amin Lim în frunte, plângea încetișor și continua să meargă netulburat pe potecă. Nici Aoz Roon, nici Shay Tal nu încercară să-și vorbească sau măcar să se uite unul la altul.

Freyr era ascuns încă în norii dimineții, astfel încât peisajul din jur rămânea lipsit de culoare.

Pământul se înălța, poteca se îngusta, arborii se apropiau. Ajunseră la o denivelare unde nu mai erau copaci, iar solul era mlăștinos. Broaștele săltară să se adăpostească atunci când văzură grupul apropiindu-se. Zeneii călcau cu grijă, încet, încordându-și picioarele cu dezgust prin mlaștină și făcând să se ridice la suprafață mâlul galben aflat sub apă.

Arborii de pe ambele părți ale mlaștinii îi siliră pe călăreți să se apropie unii de alții. Ca și cum l-ar fi observat pentru prima oară pe Aoz Roon, Shay Tal strigă cu vocea ei limpede:

— Nu-i nevoie să vii după noi!

— Merg înainte, doamnă, nu vin după voi. Vreau să vă văd plecate în siguranță din Oldorando. E o onoare care vi se cuvine.

Nimeni nu mai spuse nimic. Merseră mai departe și ajunseră în cele din urmă la o ridicătură de pământ presărată cu tufișuri. Pe culme zăriră clar un drum al negustorilor ce ducea către nord-est, spre Chalce și spre îndepărtatul Sibornal – cât de îndepărtat, nimeni nu știa. Copacii apărură din nou pe panta care cobora. Aoz Roon ajunse primul pe creastă și rămase acolo

trist. Îl îndreptă pe Surul de-a lungul liniei crestei în timp ce femeile treceau pe lângă el.

Shay Tal își întoarse zenelul și se apropie de bărbat. Expresia feței ei era clară și stăpânită.

— A fost frumos din partea ta să vii atât de departe.

— Îți doresc să ai o călătorie lipsită de pericole, zise el protocolar, ținându-se drept în șa, sugându-și abdomenul. Observi că nu încearcă nimeni să te oprească să ne părăsești.

Glasul ei se îmblânzi.

— N-o să ne mai vedem niciodată; începând din această zi, nu vom mai exista unul pentru celălalt. Ne-am distrus viața unul celuilalt, Aoz Roon?

— Nu înțeleg despre ce vorbești.

— Ba da, înțelegi. De când eram copii am fost porniți unul împotriva celuilalt. Spune-mi un cuvânt, prietene, la plecare. Nu fi mândru, așa cum am fost eu întotdeauna prea mândră – nu acum.

El își încleștă maxilarele și o privi fără să scoată vreun cuvânt.

— Te rog, Aoz Roon, o vorbă sinceră la plecare. Știu prea bine că ți-am spus „nu” de prea multe ori.

Auzind asta, bărbatul dădu din cap.

— Acesta e cuvântul tău sincer, spuse el.

Ea se uită în jur încordată, apoi o îmboldi pe Loialitate să se mai apropie cu un pas, astfel încât cei doi zenei se atinseră.

— Acum, că plec pentru totdeauna, spune-mi doar că în inima ta mai simți pentru mine ceea ce simțeai pe vremuri, când eram mai tineri.

El pufni în râs.

— Ești nebună. N-ai înțeles niciodată realitatea. Ești prea absorbită de propria ta persoană. Nu mai simt nimic pentru tine acum – nici tu pentru mine, măcar dacă ți-ai da seama…

Ea își întinse mâna să-l apuce, dar el se dădu înapoi, arătându-și dinții ca un câine.

— Minciuni, Aoz Roon, numai minciuni! Oferă-mi atunci un gest – dă-mi un sărut de despărțire, naiba să te ia, mie, care am suferit atât din cauza ta! Gesturile fac mai mult decât cuvintele.

— Eu aș zice că nu. Cele spuse rămân veșnic.

Din ochii ei izbucniră lacrimi care o luară la vale, căzându-i oblic pe obrajii uscățivi.

— Mânca-te-ar spectrele!

Smuci într-o parte capul zenelului și se îndepărtă în galop, năpustindu-se printre copaci ca să prindă din urmă mica ei procesiune.

El rămase pe loc pentru o clipă, așezat țeapăn în șa, cu ochii ațintiți înainte, cu încheieturile degetelor albe în jurul frâielor. Trase într-o parte hățurile cu blândețe și-l îndemnă pe Surul printre arbori, îndepărtându-se de Oldorando pe o altă cale, fără să-l bage în seamă pe Eline Tal, care aștepta discret la o oarecare distanță în urmă.

Surul prinse viteză pe măsură ce o luă la vale, încurajat de stăpânul lui. Curând alergau în galop. Pământul fugea sub ei, iar din jur dispăru orice ființă umană. Aoz Roon își ridică în aer pumnul drept.

— Drum bun și cale bătută, cotoroanțo! strigă el.

Un râs sălbatic îi ieși din gâtlej în timp ce călărea.

•

Stația Terestră de Observație Avernus vedea totul în timp ce trecea pe deasupra. Toate schimbările erau monitorizate și toate datele se transmiteau pe Pământ. Pe Avernus, membrii celor opt familii învățate erau la lucru, sintetizând noile descoperiri.

Trasau pe hartă nu numai mișcările populațiilor umane, ci și pe cele ale populațiilor fagoriene, atât albe, cât și negre. Fiecare înaintare sau retragere era transformată într-un impuls, care avea să traverseze anii-lumină până la globul terestru, în computerele de la Institutul Helliconian Centronics de pe Pământ.

De la fereastra stației, echipa observa planeta de dedesubt și eclipsa, care proiecta o cangrenă cenușie peste oceane și peste continentul tropical.

Pe mai multe ecrane, un alt avans era sub observație – cel al cruciadei kzahhnului către Oldorando. Judecând după timpul ei specific de desfășurare, cruciada se afla acum exact la un an depărtare de scopul ei, distrugerea vechii așezări.

În formă codificată, aceste date erau transmise înapoi pe Pământ. Acolo, după multe alte secole, supraveghetorii Helliconiei s-au adunat ca să vadă ultimele finalul agonic al dramei.

•

Regiunea sumbră Mordriat se întindea în spate cu canioanele

ei răsunând de ecouri, cu pereții de piatră și cu mlaștinile cu aerul lor neașteptat de intimitate, cu văile înalte, mohorâte, prin care fumegau veșnic norii, ca și cum focul, mai curând decât gheața, modelase contururile neclintite ale pustietății.

Cruciada răzlețită, spartă în multe grupuri, își croia agale drumul pe șes. Regiunea era lipsită de suflete, exceptându-i pe madiși, cu turmele lor, și stolurile dese de păsări. Indiferenți la ce era în jurul lor, fagorii continuau drumul către sud-est.

Kzahhnul din Hrastyprt, Hrr-Brahl Yprt, îi conducea înainte. Treceau prin zonele inundate de la est de câmpia Oldorandoului, iar răzbunarea era încă vie în mințile lor. Mulți dintre ei muriseră însă. Boala și atacurile nemiloșilor Fii ai lui Freyr le reduseseră numărul.

Nici nu fuseseră bine primiți de către cetele mici de fagori prin ale căror teritorii călătoreau. Aceste cete fără kaidavi duceau o viață sedentară. În general, aveau numeroși sclavi umani sau madiși și rezistau cu îndârjire oricărei invazii a ținuturilor lor.

Hrr-Brahl Yprt ieșise victorios din toate. Numai boala era mai presus de puterile sale. Pe măsură ce veștile despre coloanele lui i-o luau înainte, făpturile vii se mutau în altă parte, făcând ca valurile înaintării să se răspândească pe jumătate de continent.

Acum, comandanții stăteau alături de Hrr-Brahl Yprt în fața unui râu cu albia lată. Apele râului erau înghețate; ele coborau, deși hoarda fagorilor nu știa, din aceleași ținuturi înalte ale Nktryhkului din care pornise cruciada împotriva Fiilor lui Freyr, la o mie de kilometri depărtare.

— Aici, lângă această apă, vom sta până când Batalix va face de două ori drumul pe cer, le zise Hrr-Brahl Yprt comandanților lui. Cercetașii-șefi vor merge în recunoaștere pe malurile râului, în două direcții, ca să ne găsească un loc uscat pe unde să traversăm; aer-armonicele îi vor îndruma.

Fluieră după graurul lui, care începu să-i caute blana de căpușe. Kzahhnul nu-i dădea păsării prea multă atenție, pentru că avea altele pe cap; însă micile insecte îl scoteau din minți. Poate că era de vină căldura din valea care-i înconjura. Stâncile verzi se înălțau de jur-împrejur, prinzând ca într-o carapace nesuferita căldură, așa cum mâinile făcute căuș țin apa. Cea de-a treia orbire avea să se abată curând asupra lor. Mai târziu se vor vedea nevoiți să se retragă către locuri mai reci.

Dar mai întâi de toate urma răzbunarea.

Îi făcu semn grațiosului Zzhrrk să plece și se îndepărtă încercând să înțeleagă situația în ansamblu, în timp ce pasărea dădea din când în când din aripi ca să rămână deasupra lui.

Puteau să aștepte până când restul fagorilor, care se înșirau în urmă pe câteva zeci de kilometri, îi ajungeau din urmă. Se înălțară steagurile, iar kaidavii fură lăsați să pască. Ordonanțele ridicară corturile pentru conducători. Se puseră la punct mesele și ritualurile.

În timp ce Batalix și trădătorul Freyr alunecau pe cerul de deasupra taberei, kzahhnul din Hrastyprt intră în cortul lui, scoțându-și masca-diademă. Capul lung îi era împins în față între umerii masivi, iar trupul ca un butoi – subțiat de încercările drumului – se apleca și el înainte cu înflăcărare.

Își coborî genele lungi, lăsând doar o crăpătură prin care ochii lui de culoarea cireșelor priveau mânioși de-a lungul curbei nasului la cele patru filloce ale lui. Acestea stăteau în cort, scărpinându-se și înghiontindu-se una pe alta în timp ce-i așteptau sosirea.

Zzhrrk se năpusti prin deschizătura cortului, dar Hrr-Brahl Yprt îl alungă cu o fluturare a mâinii. Graurul bătu din aripi, pierzându-și echilibrul, și ateriză cu stângăcie, apoi ieși din cort clătinându-se. Hrr-Brahl Yprt lăsă în jos rogojina în urma lui, închizând intrarea. Începu să își dea jos armura, haina fără mâneci, centura și săculețul agățat de ea, uitându-se tot timpul la cele patru mirese ale lui. Privirea poruncitoare i se muta de la una la alta. Le adulmecă, simțindu-le mirosul.

Fillocele se foiau, scărpinându-se de căpușe sau aranjându-și blana lungă și albă astfel încât ugerele durdulii să salte sub privirile lui. Penele de vultur din părul de pe capul lor se aplecau spre el. Pufniră și își eliberară cu grijă fluidul albicios pe nări.

— Tu! zise el, arătând către o femelă aflată în călduri.

În timp ce însoțitoarele ei se îndepărtară ciocnindu-se una de alta și se ghemuiră în partea din spate a cortului, aleasa se întoarse cu spatele la tânărul kzahhn și se aplecă în față. El se apropie, își înfipse adânc cele trei degete în carnea care i se oferea, apoi și le șterse pe blana neagră din jurul gurii. Fără multă zarvă, se urcă pe fillocă, iar greutatea lui o făcu să se îndoaie până când se lăsă în patru labe. Încet, se aplecă și mai mult în timp ce el împingea, până când fruntea ei lată se propti pe rogojină.

Când avântul se potoli și celelalte filloce înaintară cu pași mărunți să-și adulmece sora, Hrr-Brahl Yprt își puse armura și ieși din cort. Aveau să treacă trei săptămâni până când dorința lui avea să se trezească din nou.

Comandantul cruciadei, Yohl-Gharr Wyrrijk, îl aștepta impasibil. Cei doi stătură drept unul în fața celuilalt, privindu-se în ochi. Yohl-Gharr Wyrrijk făcu semn către cer.

— Vine ziua, zise el. Armonicele devin mai puternice.

Kzahhnul roti capul, fluturându-și pumnul pe deasupra lui ca să curețe cerul de grauri. Se uită în sus, la uzurpatorul Freyr, observând cum astrul se târa în fiecare zi ca un păianjen pe pânza lui, tot mai aproape de Batalix. Curând, Freyr urma să se ascundă în pântecele inamicului său. Hoardele aveau să ajungă atunci la destinație. Aveau să atace și să omoare toate odraslele lui Freyr care trăiau acolo unde murise nobilul străstallun al lui Hrr-Brahl Yprt; apoi aveau să ardă orașul până-n temelii și să-l șteargă din amintire. Numai atunci puteau să se odihnească în pace el și cei care-l urmau. Aceste gânduri i se prelingeau prin minte ca picurarea lentă a țurțurilor care se topeau, își pierdeau forma și îmbibau pământul cu umezeala lor.

— Cei doi străjeri se întâlnesc, mârâi el.

Mai târziu, puse un sclav uman să sune din cornul de sacțep, iar siluetele cheratinoase ale tatălui și stră-străstallunului său îi apărură înainte. Tânărul kzahhn observă cum ambele siluete fuseseră vătămate de drumul lung pe care-l făcuseră, în ciuda grijii care le fusese acordată.

Cu umilință, stând alături de soldații din ceată adunați lângă râul negru, Hrr-Brahl Yprt intră în transă. Cu toții rămaseră absolut nemișcați, așa cum le era firea, ca și cum ar fi înghețat într-o mare de aer.

Nu mai mare decât un iepure de zăpadă, apăru imaginea stră-străstallunului său, alergând în patru labe, așa cum făceau cu toți fagorii în vremurile de mult apuse, când Batalix mai avea până să fie prins în plasa țesută de Freyr.

— Țineți coarnele sus, spuse arătarea. Amintiți-vă vrăjmășiile, urâți venirea verdelui, stropiți-l cu sângele roșu al Fiilor lui Freyr, care a adus verdele și a alungat albul dinainte.

Tatăl cheratinos apăru și el. Era doar cu puțin mai mare. Se înclină în fața fiului său în timp ce în minte i se derula un șir de imagini.

Lumea se afla acolo, dinaintea ochilor închiși, iar cele trei părți ale ei pulsau. Din aburul ființei lui emanau șuvițele galbene ale aer-armonicelor, zvârcolindu-se ca niște panglici lungi în jurul unor pumni încleștați, și în jurul pumnilor încleștați ai altor lumi apropiate, îmbrățișându-l atât pe preaiubitul Batalix, cât și forma de păianjen a lui Freyr. Ceva ca niște păduchi alergau de-a lungul panglicilor, scoțând un vaiet strident.

Hrr-Brahl Yprt îi mulțumi tatălui său pentru imaginile pe care i le arătă. Le văzuse de multe ori înainte. Tuturor celor prezenți le erau cunoscute. Era nevoie să le vadă din nou. Erau magneții cruciadei. Dacă nu le vedeau cu regularitate, luminile se stingeau, lăsând craniul îndesat cu creieri ca pe o peșteră îndepărtată, plină cu șerpi morți.

Revăzând imaginile, devenea clar că nevoile unui fagor erau nevoile întregii lumi, pe care cei plecați în lumea de după o numiseră Hrl-Ichor Yhar, iar nevoile lui Hrl-Ichor Yhar erau nevoile unui singur fagor. Acum erau imagini ale Fiilor lui Freyr: când culorile aer-armonicelor se deschideau, Fiii cădeau bolnavi la pământ, prăbușindu-se sau murind ori transformându-se în forme mai mici. Vremea aceea mai venise și înainte. Vremea aceea avea să vină curând. Trecutul și viitorul erau prezente. Căderea avea să vină de asemenea când Freyr se ascundea complet în Batalix. Și apoi avea să vină timpul să atace, să-i lovească pe toți, în special pe cei ai căror strămoși îl uciseseră pe Marele Kzahhn Hrr-Tryhk Hrast.

Amintește-ți. Fii viteaz, fii neînduplecat. Nu te abate nici cu un deget de la planul transmis prin intermediul numeroșilor strămoși.

În aer se simțea parfumul zilelor străvechi – ceva îndepărtat, învechit și adevărat. Un șir angelic de predecesori se întrezărea, devorând câmpiile primordiale de gheață. Aer-întoarcerile defilau cu milioanele, niciodată mute.

Amintește-ți. Pregătește-te pentru pasul următor. Ține coarnele sus.

Tânărul kzahhn ieși încet din transă. Graurul lui alb i se așezase pe umărul stâng. Își strecură liniștitor ciocul curbat printre firele de păr și cutele umerilor lui și începu să mănânce căpușele cuibărite acolo. Cornul sună din nou, iar sunetul lui îndoliat pluti peste râul rece ca gheața.

Acea notă melancolică putea fi auzită de la o distanță destul

de mare, din locul unde un grup de fagori se despărțise de ceată. Erau opt la număr, șase gillote și doi stalluni. Aveau cu ei un singur kaidav roșu, prea bătrân pentru a mai putea fi călărit, pe a cărui spinare erau legate arme și provizii. Cu câteva zile înainte, când Batalix domnea pe cer, capturaseră șase femei și bărbați madiși care, cu animalele lor, se țineau după o caravană care se îndrepta spre istmul Chalce. Animalele fuseseră imediat gătite și mâncate, după ce le sfâșiaseră gâturile așa cum era obiceiul.

Nefericiții madiși fură legați și siliți să-i urmeze. Dar pentru că presupunea ceva efort să-i facă meargă după ei și pentru că întârziaseră pregătind ospățul, se separaseră de corpul principal al cruciadei. Se treziră pe partea nepotrivită a unui pârâu care se umflă, învolburându-se. Ținuturile înalte fură lovite de furtuni. Pârâul se revărsă, iar ei rămaseră izolați.

În acea noapte a lui Batalix, fagorii își făcură tabără într-o poiană întunecoasă de sub niște rajabarali înalți; legară prizonierii madiși de un copac subțire, unde protognosticilor li se dădu voie să doarmă cât de bine putură, cuibăriți unul într-altul. Fagorii se trântiră pe jos în apropiere, întinzându-se pe spate; graurii lor coborâră și li se așezară pe piepturi, cu capetele și ciocurile băgate în căldura gâturilor stăpânilor lor. Aceștia se cufundară imediat în somnul lor fără vise, nemișcați, ca și cum s-ar fi pregătit pentru cufundarea în adâncuri.

Țipetele graurilor și strigătele protognosticilor îi treziră. Prizonierii madiși, îngroziți, se dezlegaseră de copacul lor și se aruncaseră asupra celor care-i luaseră în captivitate – nu cu furie, ci sperând să fie apărați, bizuindu-se pe inamicii lor să-i protejeze împotriva unei amenințări mai mari.

Unul dintre rajabarali se despica. Aerul era sfâșiat de zgomotul distrugerii.

Apărură crăpături verticale și o sevă groasă, maronie ca puroiul, țâșni din ele. Aburul care ieșea din arbore învăluia obiectul contorsionat care se ivea din el.

— Viermele lui Wutra! Viermele lui Wutra! strigară protognosticii în timp ce fagorii se străduiau să se ridice în picioare.

Fagorul conducător se duse către kaidavul priponit și începu să împartă sulițe cu o mină serioasă.

Tamburul uriaș al rajabaralului activ era înalt de treizeci de

metri. Brusc, vârful explodă, bucățile zburară ca cioburile dintr-o oală de pământ și din vârf se ridică un vierme al lui Wutra. În poiană se revărsă duhoarea caracteristică a viermelui – fecale, pește stricat și brânză în descompunere.

Capul creaturii se înălță ca al unui șarpe, scânteind în soare, ținut în echilibru pe coloana flexibilă a gâtului. Se legăna într-o parte și într-alta, iar rajabaralul crăpă și se deschise, dând la iveală mai multe spirale lipicioase care se descolăceau și pielea abandonată după năpârlire. Sfredelind pe sub pământ, creatura intrase în rajabaral prin rădăcini, ca să folosească arborele pe post de refugiu. Căldura în creștere îl făcu să năpârlească și să se metamorfozeze. Acum avea nevoie de mâncare, căci stadiul următor de dezvoltare îl silea să treacă prin imperativele ciclului său existențial.

Fagorii erau deja înarmați. Conducătorul lor, o gillotă îndesată, cu fire negre apărute în blană, dădu ordinul. Cei mai buni doi țintași ai ei aruncară sulițele în viermele lui Wutra.

Monstrul se răsuci, iar sulițele zburară pe lângă el fără să-l atingă. Viermele zări siluetele de sub el și imediat își coborî capul ca să atace. Cei de pe jos își dădură brusc seama de mărimea lui când viermele îi înfruntă – patru ochi grupați, care-i priveau furioși pe deasupra mustăților cărnoase și groase ce-i ieșeau din jurul gurii. Mustățile îi fluturară ca niște degete când viermele se ridică să atace. Gura lui plină de dinți curbați în spate era curios de umflată, țuguindu-se în mijloc și la colțuri.

Își ținea capul într-o parte, alunecând spre ei ca o coadă agitată de asokin. Pentru o clipă se înălță deasupra vârfurilor copacilor, pentru ca apoi să se năpustească asupra fagorilor. Aceștia își aruncară sulițele, iar graurii se împrăștiară.

Acea gură care se mișca ciudat, fără fălci, părea infinit de încăpătoare. Înșfăcă în colți una dintre femelele fagor și o ridică pe jumătate. Gillota era prea grea pentru ca musculatura gâtului suplu al viermelui s-o poată susține. Gillota urla târâtă pe pământul mlăștinos. Cu un braț lovea nările monstrului.

— Omorâți-l! strigă gillota conducătoare, repezindu-se înainte cu pumnalul ridicat.

Dar în mâzga lipsită de inteligență a creierului viermelui fusese luată o hotărâre. Mușcă sălbatic din trupul pe care-l ținea în gură și lăsă să cadă restul. Își smuci capul în sus, ieșind din calea pericolului, iar sângele galben al gillotei i se prelinse pe

mustăți. Ceea ce mai rămăsese din trupul femelei se izbi de pământ și rămase nemișcat.

Chiar în timp ce își înfuleca îmbucătura, viermele începu să se transforme; spiralele îi cădeau pe arborii tineri din jur. Deși nu erau fricoși din fire, cei șapte fagori supraviețuitori se prăbușiră îngroziți. Viermele se despică în două.

Își trase capul însângerat pe iarbă, la o oarecare distanță de ei. Membranele i se rupseră scoțând un zgomot prelungit. Ceva asemănător unei măști i se desprinse de pe cap, care deveni, în mod grotesc, două capete. Cât timp aceste capete se aflaseră unul peste celălalt, încă mai semănau cu cel vechi; apoi însă noul cap de sus se ridică și asemănarea dispăru.

Pe fălcile noilor capete se ițeau mustăți cărnoase. Creșteau repede, drepte și țepene, pentru ca apoi să formeze un cerc de țepi, în spatele căruia se afla o gură larg deschisă și fără posibilitatea de a se închide. Restul capului se forma în jurul acestei deschideri respingătoare, cu doi ochi așezați orizontal. Stratul de mucus dezvelit de membranele sfâșiate se usca făcând să aibă loc o ușoară schimbare de culoare. Un cap deveni verzui, ca și când ar fi coclit, iar celălalt deveni albastru pestriț.

Capetele viermelui se înălțară, îndepărtându-se unul de altul în direcții diferite, scoțând răcnete groase.

Acest lucru făcu și alte membrane să se despice de-a lungul vechiului trup, care se transformase în două corpuri, unul verde, celălalt albastru, ambele foarte subțiri și înaripate. O zbatere convulsivă, asemănătoare cu agonia morții, scutură vechiul corp. Cele două trupuri noi în formă de lance ieșiră din el și își întinseră aripile ca de pergament în timp ce se înălțau. Capetele se ridicară deasupra rajabaralului sfărâmat, iar aripile pergamentoase fâlfâiră. Opt grauri zburau în jurul lor, cârâind cu ciocurile deschise.

Cele două creaturi își stabilizară trupurile gata să zboare. Peste încă o clipă, cozile lor cu țepi lungi părăsiră solul. Erau în aer, iar lumina lui Freyr le sclipea pe solzi și pe aripile netede. Monstrul verde era mascul și avea un șir dublu de protuberanțe ca niște tentacule, care îi atârnau din zona mijlocului; monstrul cel albastru era femelă și avea solzii mai puțin strălucitori.

Creaturile băteau din aripi regulat și se ridicară deasupra copacilor. Gurile înghițeau aerul, care era eliminat prin niște

deschizături aflate în spate. Creaturile înconjurară poiana în direcții opuse, urmărite cu privirea de către fagorii neajutorați. Apoi plecară în primul lor zbor.

Cei doi monștri se îndepărtară ca niște șerpi zburători, unul către nord, altul spre sud, supunându-se misterioaselor lor aer-armonice muzicale. Dintr-odată, puterea căpătată îi înfrumuseța. Trupurile subțiri și lungi li se ondulau în văzduh. Se înălțară tot mai mult, ridicându-se deasupra bazinului văii. Apoi dispărură să-și caute fiecare perechea în ținuturile îndepărtate dinspre cei doi poli.

Adulții își uitaseră existențele anterioare, captive vreme de secole în pământul hibernal.

Mormăind, fagorii se întoarseră la lucruri mai urgente. Își rotiră privirile prin poiană. Kaidavul priponit păștea indiferent. Prizonierii madiși dispăruseră. Prinzând ocazia, protognosticii o șterseseră în pădure.

•

Madișii se uneau de obicei pe viață și rareori se întâmpla ca o văduvă sau un văduv să se recăsătorească; ba chiar un soi de melancolie adâncă îi aducea ades moartea celui care rămânea în viață. Fugarii erau trei bărbați și perechile lor. Perechea cea mai în vârstă se numea Cathkaarnit, acesta fiind numele lor îmbinat după căsătorie; pentru a-i deosebi, erau strigați Cathkaarnit-el și Cathkaarnit-ea.

Cei șase erau zvelți și de statură mică. Și toți erau oacheși. Protognosticii transumani, dintre care madișii formau un trib, difereau puțin la înfățișare de adevărații oameni. Buzele țuguiate, datorate alcătuirii oaselor craniului și configurației dinților, le dădeau un aspect melancolic. Aveau câte opt degete la fiecare mână, opuse patru câte patru, ceea ce făcea ca strânsoarea lor să fie uimitor de puternică; picioarele aveau și ele patru degete în față și patru în spatele călcâiului.

Fugiseră mâncând pământul din poiana unde se aflau fagorii și puteau să o țină așa ore întregi dacă era nevoie. Alergau prin crânguri și prin mlaștini, doi câte doi: în frunte cei doi Cathkaarnit, urmați, în ordinea vârstei, de celelalte perechi. Câteva animale sălbatice, mai ales cerbi, fugiră speriate din calea lor. Odată speriară chiar și un mistreț. Mergeau grăbiți mai departe, fără să se oprească.

Se îndreptau mai ales spre vest; amintirea celor opt

săptămâni de captivitate le dădea putere. Ocolind zonele inundate, ieșiră din marea scobitură în pământ din care evadaseră. Arșița se domolea. În același timp, panta lină, dar care suia neîncetat, îi epuiză. Se opriră din alergat și începură să meargă. Pielea le ardea. Zoreau mai departe, cu capetele plecate, răsuflând greu pe nas și pe gură și poticnindu-se din când în când pe terenul accidentat.

La un moment dat, ultima pereche icni și căzu. Cei doi se întinseră gâfâind, ținându-se de pântece. Cei patru însoțitori ai lor se uitară în sus și văzură că aproape ajunseseră pe muchia pantei. De acolo era posibil ca pământul să devină plat. Continuară să meargă aplecați în față. Se prăbușiră imediat ce urcară de pe pantă pe terenul drept. Plămânii le trudeau din greu.

De aici se puteau uita în urmă, prin văzduhul nefiresc de limpede. Mai jos erau cei doi prieteni istoviți, întinși la marginea de sus a unei enorme scobituri în pământ. Laturile adânciturii erau brăzdate de șanțuri prin care curgea apă. Pâraiele se revărsau în două meandre largi ale unui râu format destul de recent. În apele lui se aflau încă arbori pe jumătate înecați. Se formau baraje în locurile unde se adunaseră crengi și alte aluviuni. Zona inundată se pierdea vederii în locul unde cotea înconjurând un deal.

Zgomotele apei se ridicau în aer. Madișii vedeau unde se aflau uriașii rajabarali concavi. Undeva, printre acești rajabarali, se afla grupul de fagori de care scăpaseră. În spatele rajabaralilor creșteau păduri tinere, dese, care acopereau pantele ce formau latura opusă a marelui bazin. Copacii erau în general de un verde-întunecat, iar șirurile lor erau întrerupte de câte un arbore cu frunziș auriu strălucitor, cunoscut tribului madiș sub numele de caspiarn; mugurii săi amărui se puteau mânca în vremuri de foamete.

Dar peisajul nu se termina cu pădurile. Dincolo de ele se zăreau pereți de stâncă prăbușiți din loc în loc, care creau cărări riscante pentru animalele sau oamenii care s-ar fi aventurat să coboare. Stâncile făceau parte dintr-un munte care-și întindea culmile rotunjite de la un capăt la altul al priveliștii. Rocile moi de la bază crăpaseră formând văioage înguste din care răsărea vegetația. În locul unde vegetația era cea mai deasă și configurația muntelui prăbușit cea mai spectaculoasă, licărea un

afluent înspumat care se năpustea prin chei către vale.

Dincolo și deasupra muntelui poros se înălțau alți munți, mai aspri, alcătuiți din bazalturi trainice, cu laturile jupuite de secole de iarnă. Nu le acoperea nicio mantie verde. Munții erau peticiți, ici-colo, cu galbenul, portocaliul și albul florilor alpine micuțe, ale căror culori rămâneau pure chiar și când erau privite de la mulți kilometri depărtare.

Deasupra calotelor acelor munți de bazalt apăreau alte lanțuri muntoase, albastre, pustii și înfricoșătoare. Și, ca pentru a-i demonstra fiecărei ființe vii că lumea nu avea capăt, și acele lanțuri lăsau să se zărească ceva dincolo de ele – pământ la mare distanță și la mare înălțime, arătându-și colții într-o defilare de piscuri. Acestea erau bastioane de materie, înălțate până unde începeau gerurile năprasnice ale tropopauzei.

Protognosticii cuprinseră această panoramă cu ochii lor ageri. Distinseră mici stropi de alb printre copacii aflați mai aproape de ei, între caspiarni, de-a lungul stâncilor, printre defileurile cele mai înalte ale munților, chiar și tocmai până la afluentul sclipitor din cheile lui. Madișii identificară corect acești stropi de alb ca fiind grauri. Unde erau grauri erau și fagori. Pe aproape tot atâția kilometri câți vedeau cu ochii, înaintarea pe furiș a armatei lui Hrr-Brahl Yprt putea fi urmărită după grauri. Nu se vedea nici măcar un singur fagor; și totuși, în peisajul grandios se ascundeau probabil zeci de mii.

În timp ce madișii se odihneau și priveau, unul câte unul începură să se scarpine. Mâncărimea începea ca un gâdilat, dar devenea din ce în ce mai violentă pe măsură ce se scărpinau. Curând ajunseră să se rostogolească, scărpinându-se și înjurând. Trupurile le erau iritate de sudoarea care le pătrundea în ciupiturile care le împestrițau pielea. Se făcură ghem și începură să se scarpine și cu picioarele, nu numai cu mâinile. Mai avuseseră astfel de mâncărimi încă de la capturarea lor de către fagori.

În timp ce se scărpinau între picioare, la subraț sau prin snopurile de păr, nu se gândiră nicio clipă la ce le cauzase mâncărimile. Nu le puseseră pe seama căpușelor luate din blana încâlcită a celor care-i luaseră prizonieri.

Căpușa era de obicei inofensivă, sau cel puțin nu transmitea oamenilor sau protognosticilor nimic mai grav decât o febră sau o erupție care rareori dura mai mult de câteva zile. Dar

temperatura se schimba pe măsură ce Helliconia se deplasa mai aproape de Freyr. Ixodidele se înmulțeau; căpușa-femelă plătea tribut Marelui Freyr în milioane de ouă.

Curând, acea căpușă neînsemnată, atât de prezentă în viața lor încât trecea neobservată, avea să devină purtătorul unui virus care provoca așa-numita febră a oaselor, iar lumea avea să se schimbe din cauza ei.

Acest virus trecu într-un stadiu activ al dezvoltării în primăvara anului mare al Helliconiei, la vremea eclipselor. Toată primăvara, populația umană fu chinuită de febra oaselor; doar jumătate din cei infectați supraviețuiau. Dezastrul era atât de mare, efectele lui atât de profunde, încât se putea spune că se ștergea singur din consemnările atât de sărace cum erau cele care încă se mai țineau.

În timp ce se rostogoleau scărpinându-se prin frunze, madișii nu dădeau nicio atenție pământului neumblat din spatele lor.

Acolo, departe de arșița din vale, creșteau ierburi luxuriante și tufe dintr-o plantă stufoasă, acoperită cu negi, cunoscută sub numele de damblaua-purcelului, care avea tulpina goală pe dinăuntru și se întărea odată ce îmbătrânea. Bărbați înveșmântați în robe ușoare, cu cizme înalte, răsfrânte, ținând frânghii în mâini, ieșiră din ascunzișul pâlcului de damblaua-purcelului și se năpustiră asupra fugarilor.

Cei doi madiși din josul pantei profitară de ocazie și fugiră, deși asta însemna să se întoarcă spre hoardele de fagori. Cei patru prieteni ai lor, cuprinși încă de convulsii, fură capturați. Scurtul și istovitorul lor răstimp de libertate se încheiase. De data aceasta erau în posesia ființelor umane, pentru a-și juca rolul neînsemnat într-un alt eveniment ciclic: invazia spre sud din Sibornal.

Se alăturaseră fără să vrea armatei de colonizare a preotului războinic Festibariyatid. Celor doi Cathkaarnit și însoțitorilor lor le păsa prea puțin de asta, împovărați cum erau de proviziile îngrămădite pe spinările lor. Noii lor stăpâni îi mânară înainte. Porniră împleticindu-se spre sud. Mâncărimii li se adăugau noi suferințe.

În timp ce înaintau ținând muchia marelui bazin pe stânga, Freyr se înălța pe cer. Totul căpătase o a doua umbră, care se scurta pe măsură ce astrul ajungea la zenit.

Peisajul sclipea. Temperatura amiezii creștea. Căpușele

nebăgate în seamă mișunau prin nenumăratele crăpături.

XII

STĂPÂNUL INSULEI

Eline Tal era un bărbat masiv, vesel, credincios, de nădejde și lipsit de imaginație. Avea curaj, vâna bine și călărea zenelul cu eleganță. Nu era cu desăvârșire lipsit de inteligență, deși era bănuitor în privința academiei și nu știa să citească. Își descuraja femeia și copiii să citească. Îi era complet loial lui Aoz Roon, fără altă ambiție decât de a-l sluji cât de bine putea.

Ceea ce nu era în stare să facă era să-l înțeleagă pe Aoz Roon. Descălecă de pe animalul lui cu dungi strălucitoare și așteptă răbdător la o oarecare distanță de Stăpânul Embruddockului. Nu vedea decât spatele lui Aoz Roon, care stătea în față, nepăsător, cu barba în piept. Stăpânul purta vechile lui blănuri negre, urât mirositoare, dar își pusese pe umeri o manta de târsână aspră, galbenă, având probabil intenția, în cine știe ce fel nelămurit, s-o onoreze prin aceasta pe vrăjitoarea care pleca. Câinele Curd stătea tremurând la picioarele Surului.

Așa că Eline Tal rămase la distanță. Avea un deget în gură și își scobea alene o măsea. Avea mintea complet goală.

După încă vreo câteva înjurături rostite cu voce tare, Aoz Roon își puse animalul în mișcare. Se uită o dată în urmă, peste umăr, cu sprâncenele negre unite la mijloc, dar nu făcu niciun gest de recunoaștere către credinciosul lui locotenent. Nu îi acorda mai multă atenție decât câinelui.

Dădu pinteni zenelului cu toată puterea, până la marginea povârnișului, trăgând de frâiele Surului cu atâta violență încât animalul se ridică pe picioarele din spate.

— Cotoroanță! strigă Aoz Roon.

Vocea lui răsună până la Eline Tal.

Încântat la auzul propriei amărăciuni, Aoz Roon urlă, răspunzând ecourilor fără să-i pese că zenelul îl ducea departe de Oldorando și dacă era urmat de câinele și de locotenentul lui.

Îl îmboldi brusc pe Surul, lăsând spuma să-i picure din zăbala dintre buze. Era abia pe la jumătatea dimineții. Și totuși, o

umbră se lăsase asupra lumii, înăbușindu-i viața. Privi încruntat în sus, printre crengile cu spini, și observă că din Freyr mușcase sfera palidă care-l întrecuse încet pe cer. Bezna îi asedia. Curd scheună de teamă și se furișă mai aproape de picioarele zenelului.

O bufniță de noapte fâlfâi dintr-o zadă prăbușită și zbură repede, aproape de pământ. Avea pene pestrițe și o anvergură a aripilor mai mare decât brațele întinse ale unui om. Țipând, țâșni printre picioarele Surului și se înălță spre cerul palid.

Animalul săltă pe picioarele din spate, apoi porni neoprit în galop. Aoz Roon se străduia să se țină în șa, în timp ce zenelul se lupta să-l arunce din spinare.

Neliniștit de ce se întâmpla pe cer, Eline Tal se luă după el, luptându-se să-l stăpânească pe Hoinarul, armăsarul lui. Alergau ca vântul de sud, aprinși de urmărirea celuilalt animal.

Când Aoz Roon reuși în sfârșit să liniștească zenelul speriat, proasta dispoziție i se risipise. Râse fără voioșie, bătând ușor creatura cu palma și vorbindu-i mai blând decât făcea cu semenii lui, ființele umane. Încet, pe furiș, Batalix mușca tot mai adânc din Freyr. Mușcătura fagorului; vechile legende îi reveneau în minte; străjerii nu erau tovarăși, ci inamici, condamnați să se devoreze etern unul pe celălalt.

Își încovoie umerii, lăsând animalul domolit să meargă mai departe în voia lui. De ce nu? Se putea întoarce în Oldorando să domnească la fel ca înainte. Și totuși, locul acela avea să mai fie la fel, acum, că *ticăloasa* aceea plecase? Dol era o biată făptură searbădă, căreia nu-i păsa câtuși de puțin de ceea ce era el. Acasă nu găsea decât primejdii și dezamăgire.

Smucind capul zenelului, îl făcu să meargă prin hățișurile de gheara-sturzului și de mărăcini. Se încruntă ursuz atunci când crengile îl biciuiră pe față. Lumea era într-o neorânduială prea mare pentru ca el s-o poată pricepe. Printre ramuri erau buruieni, ierburi și paie încâlcite. Mintea lui era atât de împovărată, încât nu băgă în seamă această dovadă a inundațiilor recente.

Marginea de jos a lui Batalix era tivită cu flăcări argintii, în timp ce continua să-l înghită pe Freyr. Apoi fu și el acoperit de către norul care plutea negru dinspre est. Ploaia cădea tot mai puternic, ridicând bășici de apă peste desișurile cenușii. Aoz Roon își ținea capul aplecat și grăbi pasul. Ploaia răpăia în

tufișuri. Wutra își arăta dușmănia.

Își îmboldi zenelul să iasă din desiș și să se oprească într-un loc unde iarba deasă mustea sub tălpi. Eline Tal se apropia încet din urmă. Ploaia se întețea, făcând animalele să se ascundă în vizuini. Privind în sus, pe sub sprâncenele picurând de apă, Stăpânul Embruddockului văzu cum solul se înălța într-o parte, acolo unde arborii creșteau pe o pantă presărată cu bolovani. La baza pantei fusese construit un soi de adăpost din pietre despicate. Dincolo de el se afla un teren mlăștinos, șerpuind de șanțuri prin care se scurgea apa. Priveliștea se estompa în paloarea ploii; chiar și contururile adăpostului erau șterse, dar nu atât de neclare încât să nu vadă siluetele care stăteau la intrare.

Trupurile stăteau nemișcate. Stăteau și priveau. Trebuie să-și fi dat seama de prezența lui cu mult înainte să-i fi văzut el. Curd se ținea dârz pe poziție și mârâia.

Fără să se uite în urmă, Aoz Roon îi făcu semn lui Eline Tal să vină alături de el.

— Fagori nenorociți, zise Eline Tal destul de vesel.

— Fagorii urăsc apa – ploaia torențială s-ar putea să-i țină pe loc, la adăpost. Mișcă-te domol.

Aoz Roon înaintă încet și îl chemă pe Curd lângă el.

N-avea de gând să se întoarcă sau să arate că-i era frică. Mlaștina ar fi putut fi de netrecut. Mai bine s-o ia în sus pe coasta dealului. Odată ajunși pe culme – dacă fagorii îi lăsau să treacă atât de departe –, puteau să o rupă la fugă călare. În afară de pumnalul de la brâu nu avea altă armă.

Cei doi bărbați înaintară umăr la umăr, în timp ce câinele mârâia continuu în urma lor. Ca să ajungă pe pantă, ar fi trebuit să se apropie de cocioabă dintr-o parte. Din cauza semiîntunericului, era greu să fii sigur ce se afla acolo; părea că în jalnicul adăpost nu stăteau ghemuiți mai mult de cinci sau șase fagori. În spatele acestuia se aflau doi kaidavi, care smuceau din cap ca să scuture ploaia, ciocnindu-și din când în când coarnele; erau ținuți de un sclav, uman sau protognostic, care se holba apatic la Aoz Roon și Eline Tal.

Pe acoperișul clădirii erau cocoțați doi grauri, înghesuiți unul într-altul. Alți doi stăteau pe pământ, încăierându-se pentru o grămadă de bălegar de kaidav. Un al cincilea, puțin mai departe, se urcase pe un bolovan ca să sfâșie și să mănânce un

mic animal pe care-l prinsese.

Fagorii nu făceau nicio mișcare.

Cele două grupuri se aflau la o aruncătură de băț unul de altul, iar zeneii își schimbau deja ritmul de mers, ca să se adapteze coborâșului, când Curd țâșni de lângă Surul și o luă la fugă înspre adăpost, lătrând furios.

Avântul lui Curd îi puse în mișcare pe fagori. Se repeziră afară din adăpost și porniră la atac. Așa cum se întâmpla deseori, păreau să aibă nevoie de un imbold înainte de a face ceva, ca și cum sistemul lor nervos ar fi fost inert sub un anumit nivel minim de stimuli. Văzându-i alergând spre ei, Aoz Roon răcni un ordin și împreună cu Eline Tal le dădu pinteni zeneilor în sus pe pantă.

Drumul era înșelător. Arborii erau tineri, nu mai înalți decât statura unui om, iar coroanele lor se deschideau ca niște umbrele. Era nevoie să călărească aplecându-și capul. Pe jos, bolovanii sfărâmați reprezentau un pericol permanent pentru picioarele zeneilor. Trebuiau să-i strunească cu multă atenție pe Surul și pe Hoinarul pentru ca aceștia să țină pasul.

În spatele lor se auzeau pașii urmăritorilor. O suliță zbură pe lângă ei și se înfipse în pământ, dar nu fu urmată de altele. Mai amenințătoare erau zgomotul kaidavilor apropiindu-se și strigătele guturale ale călăreților lor. Pe teren neted, un kaidav putea întrece un zenel. Printre arborii scunzi, animalele mari erau dezavantajate. Și totuși, oricât de repede se mișca Aoz Roon, nu reușea să se descotorosească de urmăritori. El și Eline Tal începură curând să înjure și să asude la fel de tare ca animalele lor.

Ajunseră într-un loc unde apa se scurgea de pe deal. Aoz Roon își făcu curaj să arunce o privire în jur. Doi dintre monștrii albi și mițoși, aflați călare pe animalele lor, se năpusteau din urmă. Își țineau brațele imense ridicate în fața craniului, ca să se ferească de crengile care le biciuiau fețele. Cu mâna liberă țineau câte o suliță, lipită de coastele kaidavilor, și își îmboldeau animalele cu genunchii și cu picioarele cornoase. Fagorii pedeștri urcau panta în fugă. Erau prea departe în urmă ca să reprezinte o amenințare.

— Fagorii ăștia nu se lasă păgubași niciodată, comentă Aoz Roon. Mână, Surule, naiba să te ia!

Goneau mai departe, dar fagorii câștigau teren.

Ploaia torențială se potoli o vreme, apoi se înteți din nou. N-avea nicio importanță. Arborii împroșcau apă când călăreau pe lângă ei. Terenul de sub picioare era mai bun, dar bolovanii se înmulțeau.

Cei doi fagori călare ajunseră la distanța de la care puteau arunca sulițele.

Apucând strâns frâiele, Aoz Roon se ridică în scări. Putea să vadă pe deasupra copacilor-umbrelă. Către stânga, șirul compact de puieți se întrerupea. Cu un strigăt către Eline Tal, Aoz Roon coti la stânga și, pentru o vreme, nu îi mai văzu pe fagori, ascunși în spatele grămezilor de bolovani, ale căror contururi păreau să pâlpâie sub greutatea ploii.

Dădură peste un fel de cărare, iar Aoz Roon porni recunoscător pe ea, îmboldindu-și din nou zenelul să urce. Copacii deveniră mai rari pe ambele părți. În față, terenul cobora, afundându-se în șanțuri de noroi.

Tocmai când cei doi bărbați simțeau un val de speranță și-și îndemnau animalele să mâne mai tare, fagorii urmăritori trecură de arborii-umbrelă. Aoz Roon își flutură pumnul în aer și se năpusti înainte. Câinele cel mare și galben alerga pe lângă el, ținând pasul alături de Surul, fără să se poticnească.

Apoi ajunseră la vale, iar sub picioare simțeau pietrișul mărunt. În față se întindea un întreg peisaj melancolic, presărat cu rajabarali, mărginit de copaci. Siluetele verticale și puternice ale copacilor erau contrabalansate de ochiul orizontal și întins de apă. Totul era zugrăvit în nuanțe șterse de verde.

Prin mijlocul acestui peisaj șerpuia un râu agitat, care se revărsa peste maluri, șerpuind printre desișurile de zadă, creând un labirint de oglindiri. Mai departe, șiruri întunecate de arbori se întindeau până unde perdele de ceață întunecau vederea. Norii se rostogoleau pe cer, umbrind pământul și ascunzându-i pe cei doi străjeri îmbrățișați.

Aoz Roon își trecu repede o mână peste față, ștergându-se de apa de ploaie și de sudoare. Văzu unde ar fi fost în cea mai mare siguranță. În mijlocul râului se afla o insulă acoperită cu pietre și cu arbori cu frunzișul negru. Dacă el și Eline Tal ar fi putut traversa până acolo – și dacă țărmul ei cel mai apropiat nu era prea departe de malul râului – ar fi fost la adăpost de fagori.

Strigă răgușit și arătă înainte.

În același timp, își dădu seama că rămăsese singur. Se răsuci

în șa și își adună curajul pentru ceea ce urma să vadă.

Dungile orizontale strălucitoare ale Hoinarului sclipeau undeva în dreapta lui. Animalul își pierduse călărețul și galopa fără țintă către râu.

Înapoi, în vârful pantei, unde se terminau arborii-umbrelă, Eline Tal era întins pe pământ. Cei doi războinici mițoși se învârteau în jurul lui. Unul sări de pe kaidav. Eline Tal încercă imediat să-l doboare cu piciorul, dar fagorul îl ridică cu greu de jos. O pată roșie apăru pe umărul lui Eline Tal – îl doborâseră din șa cu o suliță. Locotenentul se zbătu fără vlagă; fagorul își coborî coarnele și se pregăti să le folosească pentru o împunsătură mortală.

Celălalt fagor nu așteptă să vadă lovitura de grație. Își întoarse iute animalul și porni la vale către Aoz Roon, ținând sulița ridicată.

Acesta din urmă dădu îndată pinteni Surului. Nu putea face nimic pentru nefericitul său locotenent. Porni spre insulă cu toată viteza, aplecându-se în față ca să-și încurajeze zenelul, pentru că simțea animalul încetinind.

Avantajul era de partea fagotului care-l urmărea. Kaidavul mergea mai repede pe teren deschis, oricât de plin de râvnă alerga Surul.

Mantaua galbenă a lui Aoz Roon flutura în vânt în timp ce acesta își îndemna animalul și pe el însuși către malul râului. Atât de aproape, atât de aproape și mereu mai aproape! Apele învolburate, frunzișul umed, formele de relief naturale încețoșate din depărtare, un rozător alergând să se pună la adăpost în iarbă – totul îi fulgeră prin fața ochilor. Știa că ajunsese prea târziu. Porii pielii dintre omoplați păreau să i se lichefieze în timp ce aștepta lovitura fatală de suliță.

O privire rapidă în urmă. Bruta aproape îl ajunsese; tendoanele capului și ale gâtului întins al kaidavului ieșeau clar în relief, ca vițele unei plante agățătoare încolăcite în jurul unui copac. Urma să arunce drept, asigurându-se că avea să-l ucidă, afurisitul. Ochii fagorului îl priveau cu dușmănie.

Chiar dacă era bătrân, reflexele lui Aoz Roon erau mai bune decât ale oricărui fagor.

Brusc, trase de frâie, silindu-l pe Surul să-și ridice capul cu o putere sălbatică. Astfel opri zenelul din mers și se roti în calea urmăritorului. În aceeași clipă, se aruncă din șa și se rostogoli pe

pământul îmbibat cu apă, care-i amortiză căderea, apoi se aruncă repede în calea kaidavului.

Apucându-și mantaua udă de pe umeri, o răsuci în jurul lui și în sus, cu îndemânare, în timp ce sulița împunse în jos. Țesătura aspră se înfășură singură în jurul brațului întins al inamicului care ținea arma. Aoz Roon trase.

Fagorul alunecă în față. Cu mâna liberă, acesta se agăță de coama kaidavului. Trăgând de manta ca s-o elibereze, Aoz Roon o apucă de ambele capete și izbi cu ea în jos, către gâtul animalului. Smuci o singură dată și fagorul căzu din șa și izbi pământul. Animalul lui de culoarea ruginii țâșni înainte.

Duhoarea grețoasă de lapte stricat îl apucă de nas pe Aoz Roon. Rămase pe loc, uitându-se în jos la fagor, nesigur. Nu foarte departe în urmă, ceilalți fagori alergau să-l salveze. Surul se îndepărta în galop. Situația rămânea la fel de disperată ca și până atunci.

Îl chemă pe Curd, dar câinele stătea ghemuit, tremurând în iarbă, și nu voia să vină.

În timp ce fagorul se ridica, Aoz Roon porni în fugă spre râu, strângând sulița în mână. Putea să înoate până la insulă – era singura lui speranță.

Înainte de a ajunge la marginea apei, văzu pericolul care-l păștea dacă se arunca în valuri. Apa râului era neagră, purtând cu ea nămoluri dense și lucruri mai rele decât noroiul. Existau și animale moarte și ramuri pe jumătate scufundate cu care un înotător ar fi trebuit să se lupte.

Șovăi. Fagorul se năpusti asupra lui.

Lui Aoz Roon îi reveni în minte încăierarea cu una dintre fiare cu multă vreme în urmă, înainte de febra lui rușinoasă. Acel adversar fusese rănit. Acesta însă nu era tânăr, lucru pe care îl simți instinctual atunci când îl apucă de braț și-l lovi cu cizma. L-ar fi putut arunca în râu înainte ca ceilalți să ajungă la el.

Dar nu era chiar atât de ușor. Bruta era încă foarte puternică. Când ceda puțin teren unul, când celălalt. Aoz Roon nu reușea să ridice sulița sau să ajungă la cuțit. Se încleștau, săreau, încercau să fugă, gemeau, în timp ce adversarul încerca să-și pună coarnele la treabă.

Aoz Roon răcni de durere când fagorul reuși să-i sucească o mână. Lăsă să-i scape sulița. În timp ce țipa, își eliberă un cot. Îl ridică înfigându-l sub bărbia celuilalt. Se clătinaseră dându-se în

spate și căzură cu un plescăit în apa râului, adâncă aproape până la genunchi. Aoz Roon își chemă câinele cu disperare, dar Curd fugea de colo-colo, lătrând sălbatic, pentru a-i ține departe pe cei trei fagori care veneau pe jos.

Un copac mare se rostogolea în râu, iar curenții îl învârteau ducându-l la vale. O ramură ieși în sus ca un braț, picurând, și-i lovi atât pe om, cât și pe fagor, așa cum stăteau încleștați în râul puțin adânc. Căzură, prinși de torenți, și fură trași sub apa vijelioasă. Încă o creangă se ridică din șuvoi, apoi se scufundă și ea, provocând vârtejuri gălbui în timp ce era trasă la fund.

•

Vreme de patru ore, Batalix roase din marginea lui Freyr așa cum un câine roade dintr-un os. După aceea lumina mai strălucitoare fu înghițită cu totul. În prima parte a după-amiezii, o umbră de oțel se întinse pe pământ. Nici măcar o insectă nu se clintea.

Trei ore lipsi Freyr din lume, furat de pe cerul zilei.

Până la apus, reapăruse doar parțial. Nimeni nu putea garanta că avea să mai fie vreodată întreg. Nori groși umpleau cerul de la un orizont la altul. Astfel se sfârși ziua. Și ce zi plină de temeri fusese... Copil sau adult, fiecare ființă umană din Oldorando se duse la culcare cuprinsă de o stare de neliniște.

Apoi se stârni vântul, risipind ploaia și mărind neliniștea.

Trei oameni muriseră în orașul vechi – unul dintre ei se sinucisese –, iar câteva construcții fuseseră arse sau ardeau încă. Numai ploaia deasă îi scăpase de evenimentele mai nefericite.

Unul dintre focuri, ințețit de vânt, lumina suprafața unei băltoace lângă turnul cel mare. Oglinda apei arunca desene pe tavanul încăperii în care Oyre stătea întinsă pe pat, fără somn. Vântul bătea, un oblon se trânti, iar scântei urcară pe coș, în noapte.

Oyre aștepta. O sâcâiau țânțarii, care se întorseseră de curând în Oldorando. Fiecare săptămână aducea cu ea ceva ce nimeni nu mai trăise vreodată.

Lumina pâlpâitoare de afară se contopea cu petele de pe tavan, pentru a o face să zărească figura unui bătrân cu părul lung și zburlit, îmbrăcat într-o robă. Credea că nu-i putea vedea chipul, pentru că bătrânul avea capul ascuns de un umăr ridicat. Făcea ceva. Picioarele i se mișcau odată cu vălurelele pe care le

stârnea vântul în băltoaca de afară. Mergea tăcut printre stele.

Sătulă de acest joc, Oyre își mută privirea, întrebându-se pe unde umbla tatăl ei. Când se uită din nou, văzu că se înșelase: bătrânul se uita la ea peste umăr. Avea fața pătată și ridată de vârstă. Mergea mai repede acum, iar oblonul se trântea în ritmul pașilor lui. Traversa lumea către ea. Corpul lui era acoperit de o erupție supărătoare.

Oyre se dezmetici și se ridică în capul oaselor. Un țânțar îi bâzâia la ureche. Scărpinându-se în cap, se uită la Dol, care răsufla greu.

— Cum îți mai merge, fetițo?

— Durerile încep să se întețească.

Oyre se dădu jos din pat goală, își puse o pelerină lungă și se duse lângă prietena ei, al cărei chip palid abia se putea distinge.

— Să trimit după maica Rarizom?

— Nu încă. Să stăm de vorbă.

Dol întinse o mână și Oyre o luă într-a ei.

— Ai ajuns să-mi fii prietenă bună, Oyre. Mă gândesc la lucruri atât de ciudate în timp ce stau aici întinsă… Tu și cu Vry… Știu ce credeți despre mine. Amândouă sunteți bune la suflet și totuși sunteți așa de diferite – Vry atât de nesigură pe ea, tu mereu atât de sigură…

— Ai înțeles complet greșit.

— Păi, n-am știut niciodată prea multe. Oamenii se dezamăgesc unii pe alții îngrozitor, nu-i așa? Sper că n-o să-mi dezamăgesc copilul. Pe tatăl tău l-am dezamăgit, știu. Acum, mizerabilul m-a lăsat baltă… E curios că nu e cu mine, mai ales în noaptea asta…

Oblonul se trânti din nou, la etajul de dedesubt. Cele două femei se ghemuiră una lângă alta. Oyre își așeză mâna pe pântecele umflat al prietenei ei.

— Sunt sigură că n-a plecat cu Shay Tal, dacă de asta ți-e frică.

Dol se așeză mai comod, sprijinită în coate, și replică, întorcându-și privirea de la Oyre:

— Uneori nu mai pot să îndur propriile mele sentimente – durerile facerii sunt nimic prin comparație. Știu că nu-s nici pe jumătate femeia care e ea. Totuși, eu am zis *da* și ea a zis *nu*, și asta contează. Eu am zis mereu da, totuși el nu-i aici cu mine… Nu cred că m-a iubit vreodată.

Începu brusc să plângă cu atâta înverșunare, încât lacrimile îi țâșneau din ochi. Oyre îi văzu licărind în lumina pâlpâitoare, când Dol se întoarse și-și îngropă fața la pieptul larg al lui Oyre.

Oblonul se trânti iarăși, atunci când vântul scoase un urlet sumbru.

— Lasă-mă să trimit sclava după maica Rarizom, draga mea, insistă Oyre.

Maica Rarizom preluase îndatoririle de moașă de când mama lui Dol devenise prea slăbită de bătrânețe.

— Nu încă, nu încă.

Treptat, lacrimile i se domoliră. Dol oftă adânc.

— E timp destul. Timp destul pentru toate…

Oyre se ridică și își înfășură pelerina în jurul trupului, apoi se duse desculță să fixeze oblonul. Vântul umed îi sufla în rafale în față, bătând cu violență dinspre sud; îl trase în piept cu recunoștință. Sunetul atât de vechi în Embruddock, cel al glasului gâștelor, ajunse până la ea; păsările se adăpostiseră sub un gard viu.

— Dar de ce stau mereu singură? întrebă ea întunericul.

Simți în nări aroma amăruie a fumului în timp ce fixa zăvorul. Clădirea arsă încă fumega în apropiere – o amintire a nebuniei din acea zi.

Când se întoarse în camera ponosită, Dol stătea în capul oaselor, ștergându-se pe față.

— Mai bine cheam-o pe maica Rarizom, Oyre… Viitorul Stăpân al Embruddockului așteaptă să se nască.

Oyre o sărută pe obraz. Ambele femei erau palide și aveau ochii mari.

— O să se întoarcă în curând. Bărbații sunt atât de… nestatornici.

Ieși în fugă din încăpere ca să cheme o sclavă.

•

Vântul care bătuse în oblonul lui Oyre făcuse cale lungă și era menit să se stingă printre colții de calcar ai munților Quzint. Locul nașterii lui fusese deasupra întinderilor fără margini ale mării, pe care marinarii viitorului aveau s-o numească Ardent. Se mișcase către vest de-a lungul ecuatorului, prinzând viteză și devenind mai umed, până întâlnise marea barieră a Scutului de Răsărit din Campannlat, Nktryhk, unde se despărțise în alte două vânturi.

Curentul nordic de aer mugi peste Golful Chalce și se evaporă topind ghețurile de primăvară din Sibornal. Curentul sudic descrise o curbă în jurul promontoriilor din Vallgos, mai întâi peste Marea Iataganului, apoi peste regiunea din nord-estul Mării Vulturilor, ca să sufle peste șesurile dintre Keevasien și Ottassol, aducând iz de pește. Vâjâi peste pustiul care avea să devină într-o zi marea țară a Borlienului, oftă pe deasupra Oldorandoului, făcând să se trântească oblonul lui Oyre. Își văzu de drum, fără să aștepte să audă primele țipete ale fiului lui Aoz Roon.

Pe aripile acestui curent de aer cald zburau păsări, insecte, spori, polen și microorganisme. Străbătu ținutul în câteva ore și fu uitat aproape de îndată ce se duse; cu toate acestea, își jucă rolul într-o piesă care nu avea să mai fie la fel.

În trecere, aduse cât de cât alinare unui om care stătea incomod între ramurile unui copac. Arborele creștea în mijlocul unui șuvoi cu ape repezi care devenea afluent al râului Takissa. Bărbatul se rănise la un picior și se cocoțase suferind la adăpost.

Sub copac stătea pe vine un fagor mare. Poate că aștepta să pornească vreun soi de atac. Orice-ar fi așteptat, stătea nemișcat, și doar din când în când îi tresărea câte o ureche. Graurul lui stătea pe o ramură a copacului, cât mai departe posibil de bărbatul rănit.

Bărbatul și fagorul fuseseră aruncați pe malul insulei, pe jumătate înecați. Cel dintâi se cățărase în singurul adăpost pe care, rănit fiind, îl putuse găsi. Se agăța de trunchiul arborelui când bătea vântul.

Vântul era prea cald pentru fagor. Acesta se mișcă în cele din urmă. Se ridică iute și se întoarse fără să se uite în urmă, ca să-și facă drum printre bolovanii care umpleau cea mai mare parte a insulei înguste. După ce privi un timp cu capul întins înainte, graurul își întinse aripile și fâlfâi după stăpânul lui.

Bărbatul își zise în sinea lui: „Dacă aș putea să prind și să omor pasărea asta, ar fi un fel de victorie – și-ar merita s-o mănânc”.

Dar Aoz Roon avea probleme mai urgente decât foamea. Mai întâi trebuia să-l învingă pe fagor. Printre frunzele care îl apărau, pe măsură ce se apropiau zorii, vedea malurile râului de pe care fusese măturat. Acolo, pe solul mlăștinos, stăteau patru fagori, fiecare cu câte un graur cocoțat pe umăr sau învârtindu-se

alene deasupra lui; unul dintre fagori își ținea mâna pe coama unui kaidav. Stăteau acolo de ore întregi, aproape fără să se miște, cu ochii ațintiți asupra insulei.

Păstrând o distanță sigură față de ei pe marginea apei, se afla Curd. Câinele stătea neliniștit, scheuna, pășea de colo-colo, scrutând apele negre, învolburate.

Mușcându-și buza de jos, mărginită de barbă, ca să-și astâmpere durerea, Aoz Roon încercă să alunece mai departe pe creangă, astfel încât să îl poată vedea plecând pe adversarul lui aflat cel mai aproape. Acesta se mișca încet. Din moment ce nu părea să aibă unde să se ducă pe insulă, își închipuia că bestia avea doar să dea un ocol și să se întoarcă; dacă ar fi fost în formă mai bună, ar fi putut ticlui vreo surpriză neplăcută pentru el, la întoarcere.

Miji ochii către cer. Freyr se descâlcea dintr-un baraj de arbori, părând nevătămat după experiențele din ziua precedentă. Batalix, deja sus pe cer, era pierdut în nori. Aoz Roon tânjea să doarmă, dar nu îndrăznea. Și fagorul simțea probabil același lucru.

Monstrul nici nu se zărea, nici nu se auzea. Tot ceea ce distingea era bolboroseala continuă a apei, în goana ei spre sud. Fusese rece ca gheața – Aoz Roon își aducea aminte bine de asta. Dușmanul lui ar avea de suferit dacă ar intra în apă.

Era posibil ca fagorul să-i întindă o capcană. În ciuda durerii, simți un imbold să coboare din copac și să cerceteze. Hotărârea fiind luată, așteptă câteva minute să-și adune puterile. Se scărpină.

Îi era greu să se miște. Îi amorțiseră membrele. Pieile lui negre și largi erau încă îmbibate de apă și atârnau greu. Principala problemă era piciorul stâng; se umflase și îi înțepenise; îl durea; nu reușea să își îndoaie genunchiul. Cu toate acestea, reuși să alunece din copac și să cadă în cele din urmă întins la pământ. Zăcu acolo gâfâind în chinuri groaznice, incapabil să se ridice, așteptându-se în orice clipă să simtă cum fagorul sare de undeva și-l omoară.

Fagorii de pe mal îl văzuseră căzând din copac și strigau, dar glasurile lor, cărora le lipsea rezonanța unei voci umane, abia se auzeau peste zgomotul apei care curgea. Curd dădu și el drumul unui urlet.

Aoz Roon se ridică în picioare. Lângă marginea înspumată a

apei găsi o ramură curățată de coajă, care-i servi drept cârjă. Teama, frigul și greața se învârteau înăuntrul lui ca apa învolburată a râului, aproape făcându-l să se prăbușească. Își simțea carnea grea pe trup – înghețată și inflamată. Se uită în jur cu disperare, scărpinându-se, cu gura căscată, așteptând să fie atacat. Fagorul nu se zărea nicăieri.

— Pun eu mâna pe tine, ticălosule, chiar dac-am să mor cu tine de gât... Sunt încă Stăpânul Embruddockului...

Înaintă pas cu pas, păstrând între el și malul cel mai apropiat grămezile de bolovani adunate pe creasta insulei, astfel încât fagorii care vegheau să nu-l vadă. În dreapta lui, pietre, aluviuni și ierburi lungi ajungeau până în apă, al cărei calm înșelător se învolbura către un mal îndepărtat. Ceața se unea cu apa, încolăcindu-se deasupra suprafeței ca de marmură.

Puieți sfrijiți și arbori mai vârstnici îi împărtășeau naufragiul, mulți dintre ei culcați la pământ de bolovanii aruncați mult mai mult de apele revărsate. Acest peisaj complex care înfățișa dezastrul natural n-avea mai mult de doisprezece metri în partea cea mai lată; și totuși, lungimea – precum spinarea unei creaturi uriașe scufundate – se prelungea în apă până mai departe decât vedeai cu ochii.

Ca un urs rănit, Aoz Roon șchiopătă înainte, având grijă ca în acest tur de cercetare să meargă la marginea apei și să păstreze cât mai mult spațiu între el și un posibil atac.

Un cerb cu capul ridicat și ochii aprinși apăru brusc dintr-un desiș de ferigi din fața lui. Fu uluit când cerbul intră în râu, iar din el nu mai rămase deasupra apei decât capul maro-roșcat cu coarne cu trei vârfuri. Scoțând un muget tânguitor, își lăsă corpul puternic în puterea mai mare a apei, care-l purtă departe, într-un arc larg. Creatura nu părea în stare să ajungă pe malul celălalt și înota încă vitejește când Aoz Roon o pierdu din ochi în rotocoalele de ceață.

Mai târziu, cățărându-se pe un arbore căzut la pământ, zări din nou graurul.

Îl privea cu ochii lui lucioși de reptilă, cocoțat pe acoperișul de iarbă și bolovani al unei colibe. Pereții acesteia erau din piatră cioplită; grămezile de pietriș, ferigile, puieții diformi făceau coliba să pară un obiect natural. Aoz Roon își croi drum până în fața acestui refugiu și gândi că fagorul trebuie să fie înăuntru.

În locul unde pământul se scufunda, apa făcea vârtejuri la mai

puțin de un metru de ușă. Aici, insula se întrerupea. Ieșea la câțiva metri mai departe în amonte, pentru a-și continua cursul circular ca o ambarcațiune subțire purtând o încărcătură nefolositoare de pietre. Cele două părți erau despărțite de o porțiune de apă învolburată, care nu trecea mai sus de genunchi. Omul-urs putea să se târască spre un adăpost mai bun. Fagorul, care ura apa la fel ca toți oamenii lui, nu ar fi luat-o niciodată după el.

Apa rece îi mușca din oase ca niște colți de aligator. Gemea tare, în timp ce mergea clătinându-se pe prelungirea insulei. Căzu. Rămase întins cu fața în jos, scormonind printre pietre, răsucindu-se să se uite înapoi la colibă. Adversarul lui trebuia să fie înăuntru – bolnav și rănit, așa cum era și el.

Se ridică în sus și își roti privirile de jur-împrejurul insulei, cercetând inept locul. Își folosi până la urmă cuțitul ca să taie doi pari solizi. Îndesându-i sub braț, se aruncă din nou în torentul nemilos și-l traversă șchiopătând, cu ajutorul cârjei. Își ținu privirea ațintită asupra ușii colibei.

Când ajunse la ea, simți o mișcare deasupra capului. Graurul se năpusti asupra lui și-i răni tâmpla cu vârful ciocului. Lăsând să cadă cârja și parii, reteză aerul cu cuțitul. Când pasărea se năpusti din nou asupra lui, o tăie pe piept. Graurul coti stângaci și ateriză pe un buștean, scuturând pene pătate cu sângele lui roșu.

Aoz Roon înaintă clătinându-se și fixă cei doi pari la locul lor, unul sub zăvor, celălalt sub balamaua de sus a ușii. Ușa începu imediat să se zgâlțâie. Urmară bufnituri și răgete când fagorul se luptă să iasă. Parii rezistau.

Aoz Roon își luă cârja. Când se întoarse să se retragă la loc pe insulă, privirea îi căzu asupra graurului. Acesta țopăia de pe un picior pe altul, iar sângele îi picura din piept. Își înălță cârja și o coborî cu putere, omorând pasărea.

Luă graurul sub un braț și șontâcăi pentru a treia oară prin apa înghețată.

Ajuns pe partea cealaltă, se așeză pe pământ ca să-și maseze picioarele și să își pună sângele în mișcare. Blestemă durerea din oase. Continuau să se audă lovituri în ușa colibei. Mai devreme sau mai târziu, unul dintre țăruși avea să iasă de la locul lui, dar pentru moment fagorul era scos din scenă, iar Stăpânul Embruddockului se simțea triumfător.

Trăgând graurul după el, Aoz Roon se târî printre doi copaci care se rezemau unul de altul. Puse pietre în jurul lui ca să se apere. Oboseala se revărsă asupra lui în valuri. Adormi cu fața îngropată în penele calde încă de pe pieptul păsării.

Frigul și amorțeala îl treziră. Freyr era jos pe cerul dinspre apus, înecat într-o ceață aurie. Răsucindu-se în refugiul lui, putea vedea malul cel mai apropiat. Fagorii așteptau în continuare acolo. În spatele lor, pământul se înălța; distingea locul unde căzuse Eline Tal. Deasupra, învăluit în ceață, se zărea străjerul cel mai mare. Nici urmă de Curd lângă râu.

Piciorul îl durea mai puțin. Se strecură cu spatele afară din gaura lui, trăgând după el pasărea moartă, și se ridică în picioare.

Fagorul aștepta la numai câțiva metri depărtare, dincolo de brațul râului. În spatele lui se afla coliba, iar ușa era încă intactă. Acoperișul era spart, iar pietrele se vedeau prăvălite într-o parte; pe acolo ieșise fagorul.

Fornăind, fagorul își întoarse capul într-o parte și apoi în cealaltă; coarnele lui reflectau soarele în timp ce făcea acest gest enigmatic. Arăta jalnic, cu blana lui încâlcită de la cufundarea recentă în râu.

Aruncă stângaci cu o suliță în Aoz Roon, când acesta îi ieși înainte. Aoz Roon era prea țeapăn, prea surprins ca să se ferească, dar sulița trecu departe de el. Văzu că arma era de fapt unul dintre parii pe care-i tăiase el ca să blocheze ușa. Faptul că fagorul aruncase atât de neîndemânatic putea însemna că acesta se rănise la braț.

Aoz Roon ridică pumnul. Avea să se întunece curând, pentru scurtă vreme. Instinctul îl îndemnă să aprindă un foc. Se ocupă de această sarcină, mulțumindu-i lui Wutra că se simțea mai puternic, și totuși nedumerit că îi era rău, în mod misterios. Poate că era din cauza foamei, își zise; urma să aibă mâncare odată ce ațâța focul.

După ce adună rămurele și lemn putred și aranjă un loc adăpostit printre pietre, se apucă de lucru ca un bun vânător. Frecă un băț între palme și lemnul uscat fumegă. Miracolul se petrecu și se aprinse o flăcăruie. Liniile aspre ale feței lui Aoz Roon se destinseră ușor când coborî privirea către lumina dintre palmele lui. Fagorul stătea la distanță și privea, nemișcat.

— Fiul lui Freyr, faci cald, strigă el.

Ridicându-și privirea, Aoz Roon își văzu adversarul numai ca pe un contur, o siluetă pe fundalul auriu al cerului de la apus.

— Fac cald și mai mult, am să gătesc și-am să-ți mănânc graurul, fagorule.

— Dă-mi o bucată de graur.

— Apele vor scădea într-o zi sau două. Atunci o să putem să ne ducem amândoi acasă. Stai pe loc deocamdată.

Pronunția fagorului era greoaie. Zise ceva ce Aoz Roon nu înțelese. Acesta se ghemui lângă foc și se uită atent, dincolo de apa întunecată, la vrăjmașul lui, a cărui siluetă se topea acum în contururile nedefinite ale arborilor și ale dealurilor, negre pe fundalul apusului. Aoz Roon se scărpina, râcâindu-se cu unghiile pe sub blănuri, legănându-se dintr-o parte într-alta.

— Tu, Fiu al lui Freyr, ești zuferind și o ză mori în noapte.

Îi era greu să pronunțe sibilantele, pe care le rostea ca pe niște z-uri apăsate.

— Zuferind? Da, sunt zuferind, dar încă sunt Stăpânul Embruddockului, naiba să te ia!

Aoz Roon începu să-l strige pe Curd, dar nu primi niciun răspuns. Era prea întuneric în jur ca să vadă dacă grupul de fagori aștepta mai departe lângă râu. Întreaga lume se cufunda în noapte, devenind nimic altceva decât o imagine obscură.

Temător din cauza faptului că era slăbit, se gândi că fagorul stătea ghemuit cu intenția să sară peste spațiul dintre ei.

Flutură un pumn.

— Tu stai în lumea ta, eu o să stau într-a mea.

Simpla rostire a vorbelor îl istovea. Își acoperi ochii cu mâinile, gâfâind așa cum gâfâia Curd după o zi de vânătoare.

Fagorul nu dădu niciun răspuns multă vreme, ca și cum ar fi încercat să digere cuvintele omului și s-ar fi hotărât în sfârșit să le respingă. Fără niciun gest, zise:

— Trăim și murim în aceeași lume. De aceea trebuie ză ne luptăm.

Cuvintele ajunseră până la Aoz Roon peste apă. Nu le înțelegea semnificația. Își aminti doar că îi strigase lui Shay Tal că aveau să supraviețuiască numai prin unitate. Acum era nedumerit. Era tipic pentru Shay Tal să nu fie prezentă când avea nevoie de ea.

Întorcându-se către foc, se lăsă în genunchi, mai împinse niște crengi în flăcări și se apucă să spintece pasărea. Îi smulse unul

dintre picioare, din care atârnau tendoane, și-l înfipse într-un băț. Se pregătea să-l bage în flăcări când își dădu seama că simțea în oase agonia mâncărimii de pe piele. Avea senzația că toate oscioarele îi erau în flăcări. Boala îi invada trupul. Gândul la mâncare îi deveni brusc insuportabil.

Se ridică în picioare clătinându-se și călcă în foc. Nimeri bâjbâind în apă, se învârti în cerc și țipă ținându-și în aer piciorul însângerat. Zgomotul apei se auzea cu putere. I se părea că râul încetase să se mai miște; insula era ca o barcă îngustă ce plutea iute pe suprafața unui lac; nu-i putea controla alunecarea, iar lacul se întindea la nesfârșit într-o cavernă uriașă de întuneric.

Gura cavernei se închise și-l înghiți.

•

— Ai febra oazelor, zise fagorul.

Îl chema Yhamm-Whrrmar. Nu era războinic. El și prietenii lui erau tăietori de lemne și negustori de ciuperci. Li se furaseră kaidavii. Când doi Fii ai lui Freyr apăruseră în mijlocul lor, nu-și făcuseră decât datoria care se impunea, cu rezultatul că Yhamm-Whrrmar se afla acum într-o situație oarecum dificilă.

Negustorii de ciuperci fuseseră mânați către vest de către o combinație de factori. Mergeau în direcția opusă, urmând aer-armonice propice, când se întâlniseră cu niște fagori umili, la fel ca și ei, care vorbeau despre o mare cruciadă ce înainta și distrugea totul în calea ei. Deși neliniștiți, negustorii de ciuperci își continuaseră drumul spre un teritoriu mai rece, dar se abătuseră din drum printr-o vale lungă, unde aer-armonicele erau alterate. Veniseră inundațiile. Fuseseră siliți să se retragă. Avuseseră parte de răutate și încurcături.

Fagorul stătea acum nemișcat pe marginea șuvoiului, așteptând moartea maleficei ființe creatoare – Freyr. Dispariția lui în întuneric îi aducea ușurare. Ieși din nemișcare și-și masă brațul rănit. Noaptea era bine-venită.

La mică distanță de el, dușmanul lui era întins pe o movilă de pietre. N-avea să mai aibă necazuri din partea aceea. La urma urmei, deși erau niște paraziți blestemați, Fiii lui Freyr erau de compătimit: cu toții se îmbolnăveau până la urmă în prezența rasei ancipitale. Iar asta nu însemna altceva decât dreptate. Yhamm-Whrrmar aștepta neclintit, lăsând orele să treacă.

— Ești zuferind și o ză mori, strigă fagorul.

Dar simțea și el ceva rău înăuntrul lui. Se scărpină pe gât cu

mâna sănătoasă și cercetă zona largă, întunecată, în care se afla. Bezna se risipea deja. Undeva către răsărit, Batalix, străjerul bun, părintele rasei ancipitale, dădea deja primele semne palide ale prezenței lui. Yhamm-Whrrmar se retrase în coliba fără acoperiș și se întinse; își închise ochii violeți și dormi fără vise și fără să se miște.

Dincolo de apele revărsate se furișa o licărire dinspre răsărit, o promisiune a răsăritului lui Batalix. Străjerul avea să răsară de multe ori înainte ca inundațiile să se retragă, pentru că acestea erau alimentate de rezervoarele enorme de apă adunate în îndepărtatul Nktryhk. Avea să vină vremea când torentul urma să-și sape o albie permanentă. Și mai târziu, mișcările pământului aveau să devieze râul prin altă parte. În perioada – aflată încă la multe secole depărtare – când Freyr avea să atingă gloria deplină, acest ținut urma să fie pârjolit și să formeze o porțiune a Deșertului Madura, străbătut de națiuni care făceau încă parte dintr-un viitor neștiut.

În timp ce omul și fagorul dormeau, niciunul nu-și dădea seama că apa avea să curgă pe lângă fâșia lor fragilă de insulă pentru alte sute de ani. Era o inundație temporară; dar această inundație avea să dureze încă două sute de ani ai lui Batalix.

XIII

VEDERE DE PE O JUMĂTATE DE ROON

Pe Stația Terestră de Observație, termenul de „febra oaselor” era bine înțeles. Făcea parte dintr-un mecanism complex al unei boli provocate de virusul cunoscut familiilor de învățați de pe Avernus sub numele de helico-virus, iar funcționarea lui era mai bine cunoscută de ei decât de cei care sufereau și mureau din cauza lui pe planeta de dedesubt.

Cercetările în domeniul microbiologiei helliconiene erau destul de avansate pentru ca pământenii să știe că virusul se manifesta de două ori la fiecare 1825 de ani ai anului mare helliconian. Cu toate că helliconienii ar fi putut să creadă contrariul, aceste manifestări nu erau întâmplătoare. Se petreceau invariabil în perioada celor douăzeci de eclipse care marcau începutul adevăratei primăveri, și din nou în perioada de șase sau șapte eclipse care se petreceau mai târziu în anul mare. Schimbările climatice care coincideau cu eclipsele acționau ca niște declanșatoare ale fazelor de hiperactivitate virală, care formau, cum se spune, imagini în oglindă una pentru cealaltă, efectele lor fiind la fel de devastatoare, deși complet diferite, în perioade diferite.

Pentru locuitorii lumii de dedesubt, cele două calamități erau fenomene separate. Se dezlănțuiau la mai mult de cinci secole mici helliconiene (asta însemna puțin mai mult de șapte secole terestre) distanță. Așa că erau cunoscute sub nume diferite, febra oaselor și moartea grasă.

Valul de boală cauzat de virus, ca o inundație din calea căreia nu puteai scăpa, îi afecta pe toți cei din ținuturile pe care le mătura în cale. Și totuși, un singur virus, ca o singură picătură de apă, era neglijabil.

Un helico-virus ar fi trebuit mărit de zece mii de ori înainte de a deveni vizibil pentru ochiul uman. Mărimea lui era de nouăzeci și șapte de milimicroni. Consta dintr-un săculeț parțial acoperit de icosaedre, format din lipide și proteine și conținând ARN; din multe puncte de vedere, semăna cu virusul helicoidal polimorfic,

responsabil pentru boala numită oreion, care dispăruse de pe Pământ.

Atât învățații de pe Avernus, cât și supraveghetorii Helliconiei de pe Pământ deduseseră funcția acestui virus devastator. La fel ca străvechiul zeu hindus Shiva, reprezenta principiile ancipitale ale distrugerii și conservării. Ucidea, iar existența continua după lovitura mortală. Fără prezența helico-virusului pe planetă, nici viața umană, nici cea fagoriană n-ar fi fost posibile.

Din cauza prezenței lui, nicio persoană de pe Pământ nu putea să pună piciorul pe Helliconia și să supraviețuiască. Pe Helliconia, helico-virusul domnea și stabilea un cordon sanitar în jurul planetei.

Deocamdată, febra oaselor nu intrase în Embruddock. Se apropia, la fel de sigur precum cruciada tânărului kzahhn Hrr-Brahl Yprt. Întrebarea care stăruia în mintea învățaților de pe Avernus era care dintre ele avea să lovească prima.

•

Alte gânduri îi frământau pe cei care trăiau în Embruddock. Întrebarea aflată pe primul loc în mintea bărbaților aflați aproape de vârful ierarhiei șubrede a cetății era cum puteau lua puterea și, odată obținută, cum puteau să o păstreze.

Din fericire pentru mersul omenirii, nu fusese descoperit niciodată un răspuns clar la această întrebare. Dar pe Tanth Ein și pe Faralin Ferd, bărbați nepăsători și lipsiți de scrupule, nu-i interesa întrebarea în mod abstract. Cum timpul trecea și încă un an – fatidicul an 26 după calendarul nou – începu, iar absența lui Aoz Roon depăși jumătate de an, cei doi locotenenți se ocupau de treburile de zi cu zi.

Situația le convenea. Îi convenea mai puțin lui Raynil Layan. Acesta câștigase mai multă influență atât față de cei doi regenți, cât și în cadrul sfatului. Raynil Layan vedea că în Oldorando era de mult nevoie de un nou sistem; introducându-l, avea să preia puterea prin mijloace nonviolente, care-i conveneau cel mai bine.

Ar fi pretins că cedează presiunii negustorilor și ar fi introdus banii, pentru a înlocui sistemul arhaic al trocului.

De acum înainte, nimic n-ar mai fi gratis în Oldorando.

Pâinea ar fi plătită cu moneda lui.

Mulțumiți că își vor primi partea, Tanth Ein și Faralin Ferd dădură din cap în semn de acceptare a planului lui Raynil Layan.

Orașul se extindea cu fiecare zi. Comerțul nu mai putea fi limitat la periferie; devenea centrul vieții, așa că se manifesta în centru. Și putea fi taxat, potrivit gândirii inovatoare a lui Raynil Layan.

— Nu e în regulă să cumperi mâncare. Mâncarea ar trebui să fie gratis, ca aerul.

— Dar va trebui să ni se dea bani cu care s-o cumpărăm…

— Nu-mi place. Raynil Layan o să se îngrașe, comentă Dathka.

El și Stăpânul Stepei de Apus se îndreptau către turnul lui Oyre, inspectând câteva dintre zonele pe care le stăpâneau. Responsabilitățile sporeau pe măsură ce Oldorando creștea. Peste tot vedeau chipuri noi. Frângându-și mâinile, membrii învățați ai sfatului apreciau că doar puțin peste un sfert din populația actuală se născuse în acele locuri. Restul erau străini, mulți dintre ei aflați în trecere. Oldorando era situat la o răscruce de drumuri continentale care abia începea să fie umblată.

Ceea ce fusese teren deschis până în urmă cu câteva luni era acum plin de colibe și corturi. Unele schimbări erau mai radicale. Vechiul mod de a vâna, când aspru, când sibaritic, dispăru peste noapte. Laintal Ay și Dathka țineau un sclav care le hrănea zeneii. Vânatul se împuținase, sacțepii dispăruseră, iar nomazii aduceau vite, care anunțau un mod de viață mai așezat.

Desfătările bazarului distruseseră camaraderia vânătorii. Cei care fuseseră mândri să alerge călare ca vântul peste nou-descoperitele întinderi de iarbă se mulțumeau acum să trândăvească pe străzi, servind drept proprietari de prăvălie, grăjdari, paznici personali sau proxeneți.

Stăpânii Stepei de Apus erau acum responsabili cu ordinea în cartierul tot mai mare care se întindea la vest de Voral. Aveau ofițeri care să-i ajute. Sclavii din sud, pricepuți la zidărie, le construiau turnul în care aveau să locuiască. Cariera se afla printre alamapi. Înalt de trei etaje, turnul cel nou imita forma celor vechi; din el urmau să fie supravegheate corturile celor pe care Stăpânii Stepei de Apus voiau să-i controleze.

După ce inspectară munca de peste zi și făcură câteva glume cu supraveghetorul, Laintal Ay și Dathka se îndreptară către orașul vechi, făcându-și loc prin mulțimea de pelerini. Fuseseră

instalate tarabe acoperite cu pânză, gata să vină în întâmpinarea nevoilor unor asemenea călători. Fiecare tarabă primea un permis de la biroul lui Laintal Ay și-și afișa numărul pe un disc.

Valurile de pelerini înaintau. Laintal Ay se dădu la o parte din calea lor, lipindu-se cu spatele de peretele unui cort nou de pânză. Își pierdu echilibrul și alunecă. Ateriză într-o groapă care fusese ascunsă de pânză. Își scoase sabia. Trei tineri palizi, dezbrăcați până la brâu, îl priviră îngroziți când se întoarse cu fața la ei.

Groapa era adâncă până la mijloc, de mărimea unei camere mici.

Frunțile bărbaților erau pictate, în mijloc fiind reprezentat un ochi.

Dathka apăru pe după colțul cortului și se uită în groapă, rânjind la vederea ghinionului prietenului său.

— Ce aveți de gând? îi întrebă Laintal Ay pe cei trei bărbați.

Revenindu-și din uluială, cei trei nu dădură înapoi. Unul dintre ei răspunse:

— Acesta va fi un sanctuar închinat marelui Akha al lui Naab, și de aceea este pământ sfânt. Trebuie să-ți cerem să pleci de îndată.

— Acest pământ îmi aparține, replică Laintal Ay. Arată-mi permisul care-ți dă dreptul să ocupi această parcelă.

În timp ce tinerii se uitau unul la altul, mai mulți pelerini se adunară în jurul gropii, privind în jos și murmurând. Cu toții purtau robe în alb și negru.

— N-avem permis. Nu vindem nimic.

— De unde sunteți?

Un bărbat masiv cu o bucată de pânză neagră înfășurată în jurul capului stătea pe marginea gropii, însoțit de două femei mai în vârstă care cărau cu ele un obiect mare. Acesta îl mustră pe un ton plin de afectare:

— Suntem discipoli ai marelui Akha al lui Naab și mergem spre sud ca să îi răspândim învățăturile. Plănuim să ridicăm o capelă mică în acest loc și îți cerem să îți muți de-aici trupul neînsemnat.

— Fiecare lopată de țărână din acest pământ îmi aparține. Pământul e al meu. De ce săpați în jos dacă aveți nevoie să construiți o capelă sus? Voi, străinii, nu deosebiți aerul de

pământ?

Unul dintre tinerii săpători răspunse, parcă scuzându-se:

— Akha este zeul pământului și al lumii subpământene, iar noi trăim în vinele sale. O să răspândim vestea cea bună pe tot pământul. Nu suntem noi Primitorii din Pannoval?

— Nu veți stăpâni groapa asta fără permisiune, răcni Laintal Ay. Plecați de-aici!

Bărbatul solid și pompos începu să strige, dar Dathka își scoase sabia. Împunse cu ea înainte. Obiectul pe care-l duceau cele două bătrâne era acoperit cu o pânză. Dathka își înfipse vârful sabiei în țesătură și o dădu deoparte. Sub ea se afla o siluetă semiumană, ghemuită într-o poziție ciudată, cu ochii de broască orbi, dar holbați. Era sculptat dintr-o rocă neagră.

— Ce frumusețe! exclamă Dathka râzând. O mutră urâtă ca asta are nevoie să fie acoperită!

Pelerinii se înfuriară. Akha fusese insultat; lumina soarelui nu avea voie să-l atingă niciodată pe Akha. Câțiva bărbați se aruncară asupra lui Dathka. Laintal Ay sări din groapă cu un strigăt și se repezi la pelerini cu latul sabiei. Auzind larmă, unul dintre ofițeri veni la fața locului, însoțit de doi dintre oamenii lui, înarmați cu bastoane, și în scurtă vreme pelerinii fură ciomăgiți și făcuți să promită că se vor purta mai cuviincios pe viitor.

Laintal Ay și Dathka merseră mai departe până la camerele cele noi din turnul lui Vry, care se afla în reconstrucție. Oyre se mutase pentru că piața din jurul turnului mare, cu dughenele ei de lemn și barăcile unde se bea, devenise foarte zgomotoasă. Odată cu Oyre, plecaseră și Dol cu băiețelul ei, precum și Rastil Roon Den, împreună cu mama bătrână cât lumea a lui Dol, Rol Sakil. Pe măsură ce absența lui Aoz Roon se prelungea, Dol începuse să fie îngrijorată pentru siguranța ei. În clădirea în care locuia se aflau și cei doi locotenenți din ce în ce mai nestăpâniți, Faralin Ferd și Tanth Ein.

La intrarea în turn, încă numit Turnul lui Shay Tal, stăteau de pază patru sclavi borlienezi tineri și solizi. Acest aranjament i se datora lui Laintal Ay. Sclavii îi salutară pe el și pe Dathka în timp ce intrau.

— Ce mai face Oyre? întrebă el începând deja să urce la etaj.

— Își revine.

Își găsi iubita întinsă pe pat, avându-le alături de ea pe Vry, Dol și Rol Sakil. Se duse lângă Oyre, iar aceasta îl îmbrățișă.

— Of, Laintal Ay… A fost oribil. Mi-a fost atât de frică!

Se uită drept în ochii lui. El îi privi chipul și observă cât era de obosită, lucru vizibil în liniile fine de sub ochi. Toți cei care intrau în legătură cu părinții se întorceau îmbătrâniți din această experiență.

— Am crezut că n-o să mai ajung niciodată înapoi la tine, iubirea mea, continuă ea. Lumea de dedesubt devine tot mai rea de fiecare dată când o vizitezi.

Vârsta o cocârjase pe Rol Sakil. Părul ei lung și alb îi acoperea fața, așa că nu i se mai vedea decât nasul. Se ghemui lângă pat să-și îngrijească nepotul și zise:

— Doar cei bătrâni nu mai reușesc să se întoarcă, Oyre.

Oyre se ridică în capul oaselor și se agăță și mai strâns de Laintal Ay. O simțea tremurând.

— Mi s-a părut de două ori mai groaznic de data asta – un univers fără sori. Lumea de dedesubt este opusul lumii noastre, cu miezul primordial ca un soare mai jos decât toate, negru, răspândind lumină neagră. Toate spectrele atârnă acolo ca niște stele – nu în aer, ci în piatră. Toate sunt trase încet în jos, în gaura neagră a miezului… Sunt atât de răuvoitoare și îi urăsc pe cei vii.

— E adevărat, mărturisi Dol, liniștindu-și mama cea bătrână. Ne urăsc și ne-ar devora dac-ar putea.

— Se reped la tine când treci pe lângă ele.

— Ochii lor sunt plini de răutate.

— Și au niște fălci…

— Dar tatăl tău? o întrebă Laintal Ay, readucând-o la motivul pentru care intrase în pauk.

— M-am întâlnit cu mama în lumea de dedesubt…

Pentru o clipă, Oyre nu reuși să continue. Deși se agăța de Laintal Ay, lumea aerului, căreia încă îi aparținea, i se părea mai puțin reală decât cea pe care o părăsise. Mama ei nu avusese nici măcar o singură vorbă bună pentru ea. Nu făcuse decât să o acuze cu o intensitate a urii pe care cei vii rareori îndrăzneau s-o arate.

— A vorbit despre cum i-aș fi făcut numele de ocară și aș fi băgat-o în mormânt acoperită de rușine. Eu aș fi omorât-o, eu am fost vinovată pentru moartea ei. M-a urât de când m-a simțit mișcându-mă în pântecele ei… Toate lucrurile rele pe care le-am făcut în copilărie… cât eram de neajutorată… cum făceam pe

mine… Ah, nu pot să-ți spun…

Începu să plângă în hohote ca să-și descarce suferința.

Vry se apropie și-l ajută pe Laintal Ay s-o susțină.

— Nu-i adevărat, Oyre, e numai o închipuire.

Dar fu împinsă deoparte de prietena ei în lacrimi.

Toate fuseseră în pauk la un moment dat. Toate o priviră cu o compătimire sumbră, cufundate în propriile lor gânduri.

— Dar tatăl tău? întrebă Laintal Ay. Te-ai întâlnit cu el?

Ea își revenise îndeajuns ca să-l țină la distanța unei lungimi de braț, privindu-l cu ochii înroșiți și cu fața lucind de lacrimi.

— Nu era acolo, mulțumesc lui Wutra. Nu era acolo. N-a sosit încă vremea când trebuie să cadă în lumea de dedesubt.

La auzul veștii, se uitară unul la altul cu uimire. Ca să-și ascundă teama că Aoz Roon plecase până la urmă cu Shay Tal, Oyre vorbi mai departe:

— Sigur n-o să devină soiul ăsta de strigoi rău, sigur a dus o viață destul de plină ca să nu se transforme într-unul dintre aceste gheme de răutate? Măcar e cruțat de soarta asta încă puțin. Dar unde e de atâtea săptămâni nesfârșite?

Dol începu să plângă și ea molipsindu-se de la Oyre. Îl smulse pe Rastil Roon din brațele mamei ei, îl legănă și întrebă:

— Mai trăiește? Unde e? Ca să fiu sinceră, nu era așa de rău… Ești sigură că nu se afla acolo jos?

— Îți spun că nu era. Laintal Ay, Dathka, tata e încă undeva în lumea asta, deși numai Wutra știe unde, de asta putem fi siguri.

Rol Sakil începu să se văicărească, acum, că mișcările ei nu mai erau stingherite de copil.

— Cu toții trebuie să ne ducem jos, în locul acela groaznic, mai devreme sau mai târziu. Dol, Dol, o să vină rândul bietei tale mame bătrâne… Promite-mi c-o să vii să mă vezi, promite-mi, iar eu îți promit că n-o să scot niciun cuvânt împotriva ta. N-o să te învinovățesc niciodată pentru felul în care te-ai încurcat cu omul ăla îngrozitor, care ne-a năpăstuit toată viața…

În timp ce Dol își mângâia mama, Laintal Ay încercă s-o mângâie pe Oyre, dar ea îl împinse în lături și se dădu jos din pat. Își șterse fața și răsuflă adânc.

— Nu mă atinge. Put a lumea de dedesubt. Lasă-mă să mă spăl.

În timpul acestor lamentații, Dathka rămăsese în spatele camerei, cu trupul lui îndesat rezemat de peretele aspru. Avea

chipul împietrit. Făcu un pas în față.

— Tăceți cu toții și încercați să gândiți. Suntem în pericol și trebuie să folosim vestea în avantajul nostru. Dacă Aoz Roon trăiește, atunci avem nevoie de un plan de acțiune pentru când se întoarce – dacă se mai întoarce. Poate l-au capturat fagorii.

— Vă avertizez că Faralin Ferd și Tanth Ein uneltesc să preia controlul în Oldorando. Mai întâi, au intenția să înființeze o monetărie, cu viermele ăla de Raynil Layan la conducerea ei.

Ochii lui se îndreptară către Vry și apoi se desprinseră din nou de ea.

— Raynil Layan și-a pus deja la lucru făuritorii în metal. A bătut monede. Când vor controla asta și-și vor plăti oamenii, vor fi atotputernici. Și-l vor omorî cu siguranță pe Aoz Roon când se întoarce.

— De unde știi? întrebă Vry. Faralin Ferd și Tanth Ein sunt prietenii lui dintotdeauna.

— Cât despre asta…, zise Dathka și izbucni în râs. Gheața e solidă până când se topește.

Rămase pe loc uitându-se atent la fiecare. În cele din urmă își opri privirea asupra lui Laintal Ay.

— Acum trebuie să demonstrăm câte parale facem cu adevărat. Nu spunem nimănui că Aoz Roon încă trăiește. Nimănui. Mai bine să fie nesiguri. Lasă-i pe toți să aibă îndoieli. Veștile lui Oyre i-ar îndemna pe locotenenți să uzurpe imediat puterea. Ar lua măsuri să-l înlăture înainte de a se întoarce.

— Nu cred, zise Laintal Ay, dar Dathka, stăpân dintr-odată pe ideile sale, îi reteză vorba.

— Cine are cel mai mare drept să conducă dacă moare Aoz Roon? Tu, Laintal Ay. Și tu, Oyre. Fiul lui Loilanun și fiica lui Aoz Roon. Bebelușul ăsta al lui Dol e un contraargument primejdios pe care sfatul ar putea să pună mâna. Laintal Ay, tu și cu Oyre trebuie să vă însoțiți de îndată. Ați șovăit destul. O să chemăm o duzină de preoți din Borlien pentru ceremonie, iar voi o să anunțați că fostul Lord a murit, așa că voi doi o să domniți în locul lui. O să fiți acceptați.

— Și Faralin Ferd și Tanth Ein?

— O să avem grijă de Faralin Ferd și de Tanth Ein, replică Dathka pe un ton înflăcărat. Și de Raynil Layan. N-au sprijinul tuturor, cum îl aveți voi.

Se uitară unii la alții cu seriozitate. În cele din urmă, Laintal

Ay vorbi:

— N-o să uzurp titlul lui Aoz Roon câtă vreme acesta e încă în viață. Îți apreciez șiretenia, Dathka, dar n-o să aplic planul tău.

Dathka își puse mâinile în șolduri și surâse batjocoritor.

— Pricep. Așadar, nu-ți pasă dacă locotenenții pun mâna pe putere? Dac-o fac, o să te omoare – la fel și pe mine.

— Nu cred.

— Crezi ce vrei, o să te omoare cu siguranță. Și pe Oyre, și pe Dol, și pe copilul ei. Probabil și pe Vry. Trezește-te din visare. Sunt oameni duri și trebuie să treacă repede la fapte. Orbirile, zvonurile despre febra oaselor vor lovi toate în timp ce tu stai și pierzi vremea.

— Ar fi mai bine să-l avem înapoi pe tatăl meu, interveni Oyre, intenționat uitându-se nu la Laintal Ay, ci la Dathka. Lucrurile sunt în schimbare – avem nevoie de un conducător cu adevărat puternic.

Dathka râse amar la auzul cuvintelor ei și le urmări efectul asupra lui Laintal Ay, fără să spună nimic.

În încăpere se lăsă o tăcere apăsătoare. Laintal Ay o întrerupse, zicând cu stângăcie:

— Orice-ar putea să facă sau să nu facă locotenenții, eu nu voi alerga după putere. N-ar duce decât la dezbinare.

— Dezbinare? zise Dathka. Locul ăsta e dezbinat, alunecă spre haos, cu toți străinii de-aici. Ești un neghiob dacă ai crezut vreodată absurditățile lui Aoz Roon despre unitate.

În timpul acestei discuții, Vry rămăsese cu discreție lângă chepeng, rezemată de perete, cu brațele încrucișate. Acum ieși din umbră și zise:

— Faceți o greșeală că vă gândiți numai la lucrurile pământești.

Arătă către bebeluș și continuă:

— Când s-a născut Rastil Roon, tatăl lui abia dispăruse. Asta înseamnă cu trei sferturi de an în urmă. Vremea apusului dublu a trecut. Așadar, sunt trei sferturi de an de la ultima eclipsă, o să vă aduc aminte. Sau de la ultima orbire, dacă preferați cuvântul vechi. Trebuie să vă avertizez că se apropie încă o eclipsă. Oyre și cu mine ne-am făcut calculele…

Mama cea bătrână a lui Doi scoase un vaiet.

— N-am fost niciodată loviți de nenorocirile astea în vremurile de demult. Ce-am făcut ca să le merităm acum? Încă una și-o să

se termine cu noi.

— Nu pot să explic de ce; abia învăț să explic cum, spuse Vry aruncând o privire compătimitoare asupra bătrânei. Și dacă am dreptate, următoarea eclipsă o să aibă o durată mult mai mare decât ultima. Freyr va fi ascuns complet vreme de mai mult de cinci ore și jumătate. Eclipsa o să înceapă la răsăritul soarelui și va dura toată ziua. Vă puteți închipui ce panică o să se stârnească...

Rol Sakil și Dol începură să se vaite. Dathka le porunci tăios să tacă, apoi întrebă:

— O eclipsă de-o zi întreagă? Dacă ai dreptate, peste câțiva ani n-o să mai avem nimic altceva decât eclipsă și o să fim lipsiți de Freyr. De ce faci asemenea afirmații, Vry?

Ea se răsuci cu fața la el, privindu-i cercetător chipul întunecat. Temându-se de ceea ce vedea, răspunse intenționat în termeni despre care știa că el nu-i putea accepta.

— Pentru că universul nu e întâmplător. E o mașinărie. Prin urmare, i se pot cunoaște mișcările.

O asemenea afirmație profund înnoitoare nu se mai auzise în Oldorando de secole. Depășea cu totul priceperea lui Dathka.

— Dacă ești sigură, trebuie să încercăm să ne apărăm prin sacrificii.

Fără să se ostenească să-l contrazică, Vry se întoarse către ceilalți și adăugă:

— Eclipsele nu vor dura o veșnicie. Vor continua vreme de douăzeci de ani și se vor scurta după primele unsprezece. După cea de-a douăzecea, nu se vor mai întoarce.

Vorbele ei erau menite să-i liniștească. Expresia de pe chipurile celor din încăpere arăta suferința născută în gândurile lor ascunse: peste douăzeci de ani, niciunul dintre ei nu era de așteptat să mai trăiască.

— De unde știi ce-o să se petreacă în viitor, Vry? Nici măcar Shay Tal n-ar fi putut face așa ceva, spuse Laintal Ay apăsat.

Ea ar fi vrut să-l atingă, dar se sfia prea tare.

— E vorba de a observa și de a aduna faptele trecute, de a pune totul cap la cap. E vorba de a înțelege ceea ce știm, de a privi ceea ce vedem. Freyr și Batalix sunt departe, chiar și când par aproape de noi. Fiecare stă în echilibru pe muchia unui disc mare. Discurile sunt înclinate unul față de celălalt. În locul unde se intersectează se produc eclipsele, pentru că lumea noastră

se află pe aceeași linie cu Freyr, iar Batalix este între ele. Înțelegi?

Dathka pășea de colo-colo. Zise nerăbdător:

— Ascultă, Vry, îți interzic să vorbești în public despre asemenea idei. O să fii omorâtă de oameni. Aici te-a adus academia. Nu mai vreau să ascult nimic.

Îi aruncă o privire întunecată, amară și totuși ciudat de rugătoare. Ea rămase încremenită. Dathka ieși din încăpere fără să mai zică nimic. În urma lui se așternu tăcerea.

Plecase doar de câteva minute când se auzi gălăgie afară, în stradă. Laintal Ay coborî imediat în fugă să vadă ce se petrecea. Bănuia că Dathka era implicat în zarvă, dar prietenul lui dispăruse. Un bărbat căzuse de pe zenel și striga după ajutor – era un străin, judecând după veșmânt. În jurul lui se adunaseră oameni, printre ei chipuri pe care Laintal Ay le cunoștea, dar niciunul nu se duse să-l ajute pe călător.

— E molima, îi zise un bărbat lui Laintal Ay. Cine pune mâna pe amărâtul ăsta o să se îmbolnăvească până la apusul lui Freyr.

Fură aduși doi sclavi, iar suferindul fu târât către un adăpost.

Acesta fu primul caz de febră a oaselor în Oldorando.

Când Laintal Ay se întoarse în camera lui Oyre, aceasta își scosese pieile de zenei și se spăla deasupra unui lighean, vorbind tare, din spatele unei perdele, cu Dol și Vry.

Fața cu gropițe în obraji a lui Dol trăda de data asta emoție. Îl desprinse pe Rastil Roon de la sân și i-l întinse mamei ei, spunând:

— Ascultă, prietene, trebuie să faci ceva. Adună oamenii și vorbește-le. Dă-le explicații. Nu-l lua în seamă pe Dathka!

— Așa ar trebui să faci, Laintal Ay, strigă Oyre. Amintește tuturor cum a construit Aoz Roon Oldorandoul și cum ai fost credinciosul lui locotenent. Nu te lua după planul lui Dathka. Încredințează-i pe toți că Aoz Roon n-a murit și că se va întoarce curând.

— Are dreptate, adăugă Dol. Amintește-le oamenilor cum se temeau de el și cum a construit podul. Te vor asculta.

— Ați lămurit între voi necazurile noastre, ripostă Laintal Ay. Dar vă înșelați. Aoz Roon a fost plecat prea multă vreme. Jumătate dintre oamenii de-aici abia îi cunosc numele. Sunt străini, negustori aflați în trecere. Duceți-vă în Pauk și întrebați

primul om pe care-l întâlniți cine e Aoz Roon – n-o să fie în stare să vă spună. De aceea problema puterii rămâne deschisă.

Rămase neclintit în fața lor.

Dol își flutură pumnul către el.

— Îndrăznești să spui așa ceva! Sunt minciuni! Dacă… nu, când o să se întoarcă, o să domnească la fel ca înainte. O să am grijă și să-i dea afară pe Faralin Ferd și pe Tanth Ein. Ca să nu mai vorbim de trădătorul acela de Raynil Layan.

— Poate că ai dreptate, poate că nu, Dol. Problema e că Aoz Roon nu e aici. Cum rămâne cu Shay Tal? A fost plecată la fel de mult timp. Cine mai vorbește astăzi despre ea? Tu s-ar putea să-i mai simți lipsa, Vry, dar alții n-o simt.

Vry clătină din cap, apoi spuse încet:

— Dacă vrei să știi adevărul, nu le simt lipsa nici lui Shay Tal, nici lui Aoz Roon. Cred că ei ne-au distrus viața. Cred că ea a distrus-o pe-a mea – o, a fost vina mea, știu, și-i datorez mult, eu fiind fiica unei simple sclave. Dar prea am urmat-o pe Shay Tal ca o sclavă…

— Așa e, se smiorcăi bătrâna Rol Sakil, legănând copilul. A fost un exemplu prost pentru tine, Vry – mult prea neprihănită, Shay Tal a noastră. Ai luat-o pe aceeași cale. Trebuie să ai vreo cincisprezece ani, ești aproape la jumătatea vieții și încă nu ți-ai dăruit trupul nimănui. Fă-o înainte să fie prea târziu.

Dol interveni:

— Mama are dreptate, Vry. Ai văzut cum a plecat Dathka de-aici, furios pentru că l-ai contrazis. E îndrăgostit de tine, de-aia. Fii mai docilă, asta-i treaba femeii, nu? Aruncă-ți brațele în jurul lui și-o să-ți dea ce vrei. Aș crede că e destul de dornic.

— Aruncă-ți picioarele în jurul lui, nu brațele, ăsta-i sfatul meu, zise Rol Sakil râzând pe înfundate. Acum trec femei drăguțe prin Oldorando, nu ca pe vremea când eram noi tinere și carnea era greu de găsit. Lucrurile care se întâmplă în bazar în zilele astea… Nu mă mir că au nevoie de monede. Știu și în ce despicătură o să le îndese…

— Ajunge, zise Vry roșie în obraji. O să-mi trăiesc viața cum știu, fără sfaturile tale grosolane. Îl respect pe Dathka, dar nu țin deloc la el. Schimbă subiectul.

Cu un gest de consolare, Laintal Ay o luă de braț pe Vry, în timp ce Oyre ieși de după perdea, cu părul adunat în creștetul capului. Renunțase la pieile de zenei, care erau acum privite de

tinerii din Oldorando ca fiind oarecum demodate. În schimb, purta o rochie verde de lână care-i atârna aproape până la pământ.

— Vry este sfătuită să-și ia curând un bărbat, așa cum ar trebui să faci și tu, îi zise Laintal Ay.

— Măcar Dathka e matur și știe ce vrea.

Laintal Ay aruncă o privire furioasă la auzul comentariului ei. Întorcându-i spatele lui Oyre, i se adresă lui Vry:

— Explică-mi cum e cu cele douăzeci de eclipse. N-am înțeles ce spuneai. Cum adică, universul e o mașinărie?

Tânăra se încruntă și apoi răspunse:

— Ai auzit elementele de bază și până acum, dar n-ai vrut să asculți. Trebuie să fii pregătit să crezi că lumea e mai stranie decât socotești tu. O să încerc să explic mai limpede…

Imaginează-ți că sol-armonicele se extind în aer mult deasupra noastră, ca și în pământ. Imaginează-ți că această lume, pe care fagorii o numesc Hrl-Ichor, urmează cu regularitate propria ei armonică. De fapt, armonica sa se înfășoară de mai multe ori în jurul lui Batalix. Hrl-Ichor se rotește în jurul lui Batalix o dată la fiecare patru sute optzeci de zile – de aici anul nostru, așa cum știi. Batalix nu se mișcă. Noi suntem cei care ne mișcăm.

— Dar cum explici că Batalix apune în fiecare seară?

— Batalix e nemișcat pe cer. Noi ne mișcăm.

Laintal Ay izbucni în râs.

— Și sărbătoarea Apusului Dublu? Atunci ce se mișcă?

— La fel. Noi ne mișcăm. Batalix și Freyr rămân pe loc. Dacă nu crezi asta, nu-ți pot explica mai departe.

— Am văzut cu toții cum se mișcă străjerii, draga mea Vry, în fiecare zi a vieții noastre. Așadar, ce urmează, presupunând că i-aș crede pe amândoi prefăcuți în gheață?

Ea șovăi, apoi zise:

— Păi, de fapt, Batalix și Freyr se mișcă pe măsură ce Freyr devine tot mai luminos…

— Ei, hai – mai întâi vrei să mă faci să cred că nu se mișcă, apoi că se mișcă. Încetează, Vry. O să cred în eclipsele tale atunci când o să se petreacă, nu mai devreme.

Cu un strigăt de nerăbdare, Vry își ridică brațele uscățive deasupra capului:

— Of, sunteți așa neghiobi! Lăsați Embruddockul să cadă, ce

importanță mai are? Nu puteți pricepe nici măcar un singur lucru simplu.

Ieși din cameră, încă și mai furioasă decât Dathka.

— Există câteva lucruri simple pe care nu le înțelege nici ea, comentă Rol Sakil alintându-l pe băiețel.

•

Vechea cameră a lui Vry arăta schimbările care se petrecuseră în Oldorando. Nu mai părea atât de mohorâtă. Era împodobită cu ciudățenii adunate de ici și colo. Moștenise câteva dintre bunurile lui Shay Tal – prin urmare ale lui Loilanun. Făcuse schimb în bazar. O hartă a stelelor alcătuită de ea atârna lângă fereastră, cu traseele eclipticelor celor doi sori marcate pe desen.

Pe un perete se afla o hartă străveche, dată lui Vry de un proaspăt admirator. Era pictată pe pergament, în cerneluri colorate. Aceasta era harta ei din Ottaassaal, înfățișând întreaga lume, în fața căreia nu înceta să se minuneze. Lumea apărea rotundă, cu întinderile de uscat înconjurate de ocean. Se rezema pe miezul primordial – mai mare decât lumea – din care lumea răsărise sau fusese iscată. Suprafețele de pământ cu contururi simple erau etichetate astfel: Sibornal, Campannlat dedesubt și Hespagorat separat, jos de tot. Câteva insule erau precis indicate. Singurul oraș marcat era Ottaassaal, situat în centrul globului.

Se întrebă cât de departe ar trebui să se afle cineva ca să vadă astfel lumea. Batalix și Freyr erau alte două lumi rotunde, așa cum înțelegea prea bine. Dar acestea nu aveau niciun sprijin din partea unor miezuri primordiale dedesubtul lor; atunci de ce lumea în care trăia ea avea nevoie de unul?

Într-o firidă din peretele de lângă hartă se afla o mică figurină pe care i-o adusese Dathka. O luă în mână, legănând-o în palmă absentă. Înfățișa un cuplu bucurându-se de împerechere într-o poziție ghemuită. Bărbatul și femeia erau sculptați dintr-o singură piatră. Mâinile prin care trecuse obiectul îl uzaseră, făcându-l anonim; timpul îi lăsase pe amândoi fără trăsături. Sculptura reprezenta actul suprem de a fi împreună, iar Vry o ținea în palmă privind-o plină de dorință.

— Asta înseamnă unitate, murmură ea încet.

Cu toate tachinările prietenelor ei, își dorea cu disperare lucrul pe care îl exprima sculptura. Dar recunoștea în același

timp, la fel ca Shay Tal înaintea ei, că drumul către cunoaștere se făcea în singurătate.

Oare acea figurină înfățișa o pereche de îndrăgostiți reali ale căror nume se pierduseră departe în trecut? Era imposibil să-ți dai seama.

În trecut se găseau răspunsuri pentru multe lucruri aflate în viitor. Se uită cu deznădejde la ceasul astronomic pe care încerca să-l construiască din lemn, aflat pe masă, lângă fereastra îngustă. Nu numai că nu era obișnuită să lucreze în lemn, dar nici nu pricepuse încă principiul care făcea să existe lumea lor, cele trei lumi hoinare și cei doi străjeri pe traseul lor.

Dintr-odată își dădu seama că exista o unitate între sfere – erau toate dintr-un singur material, așa cum îndrăgostiții erau din aceeași piatră. Și o forță la fel de puternică precum nevoia sexuală le lega pe toate la un loc în mod misterios, dictându-le mișcările.

Se așeză la masă și se apucă să desfacă tijele și inelele, încercând să le rearanjeze într-o ordine nouă.

Era ocupată cu asta când se auzi un ciocănit la ușă. Raynil Layan se strecură înăuntru, aruncând priviri repezi în jur ca să vadă dacă nimeni altcineva nu mai era în încăpere.

O văzu încadrată de dreptunghiul albastru-deschis al ferestrei, în timp ce lumina zăbovea pe chipul ei. Ținea într-o mână o bilă de lemn. Când acesta păși în încăpere, Vry tresări ușor, iar el observă – pentru că privea atent oamenii – că rezerva ei obișnuită o părăsise de data aceasta. Femeia îi zâmbi nervos, netezindu-și pielea de zenel peste conturul sânilor. Raynil Layan închise ușa în urma lui.

Meșterul tăbăcarilor își dădea aere de grandoare. Barba bifurcată era legată cu două panglici, într-un stil pe care-l învățase de la străini, și purta pantaloni de mătase. De curând, începuse să-i acorde atenție lui Vry, oferindu-i obiecte, cum era harta din Ottaassaal, cumpărată în Pauk, și ascultându-i cu atenție teoriile. Ea găsea toate acestea captivante, într-un fel nedeslușit. Deși nu avea încredere în felul lui mieros de a fi, era măgulită de darurile lui și de interesul pe care-l arăta față de tot ceea ce făcea.

— Muncești prea mult, Vry, zise el ridicând un deget și înălțându-și o sprânceană către ea. Mai mult timp petrecut afară ar readuce culoarea în obrajii aceștia drăgălași.

— Știi cât sunt de ocupată. Conduc academia acum că Amin Lim a plecat cu Shay Tal și-mi fac și propriile treburi.

Academia înflorea ca niciodată până atunci. Avea propria ei clădire și era condusă în mare parte de una dintre asistentele lui Vry. Angajau învățați să vorbească; oricine trecea prin Oldorando era abordat. Multe idei erau puse în practică în atelierul de sub camera de cursuri. Raynil Layan în persoană supraveghea tot ceea ce se petrecea.

Privirii lui nu-i scăpa nimic. Zărind figurina de piatră printre lucrurile răvășite pe masă, o examină îndeaproape. Vry roși și se foi stânjenită.

— E ceva foarte vechi.

— Și încă foarte actual.

Tânăra chicoti.

— Mă refer la obiectul propriu-zis.

— Eu mă refer la obiectivul lor.

Lăsă figurina jos, uitându-se cu șiretenie la Vry, și își rezemă corpul de marginea mesei astfel încât picioarele li se atingeau.

Vry își mușcă buza și își coborî privirea. Avea fantezii erotice legate de acest bărbat care nu-i plăcea foarte mult, iar acum năvăleau din nou asupra ei.

Dar Raynil Layan, după cum îi era stilul, schimbă vorba. După o clipă de tăcere, își mută piciorul, își drese glasul și zise cu seriozitate:

— Vry, printre pelerinii abia sosiți din Pannoval există un bărbat care nu e atât de orbit de religie ca restul însoțitorilor lui. Face ceasuri. Le lucrează cu multă precizie din metal. Lemnul nu e bun pentru ce vrei tu să faci. Dă-mi voie să-l aduc pe acest meșteșugar la tine și poți să-i dai ce instrucțiuni vrei ca să-ți construiască cu măiestrie modelul.

— Al meu nu e un simplu ceas, Raynil Layan, spuse femeia ridicându-și privirea spre bărbat, așa cum stătea în picioare lângă scaunul ei, și întrebându-se dacă ea și cu el ar putea fi priviți ca fiind făcuți din aceeași piatră.

— Înțeleg asta. Tu dă-i instrucțiuni omului despre mașinăria ta. Eu am să-l plătesc în monedă. O să ocup curând un post important și voi avea puterea de a da ordine așa cum vreau eu.

Ea se ridică în picioare ca să cântărească mai bine cuvintele lui.

— Am auzit c-o să conduci o monetărie în Oldorando…

El o privi printre pleoape cercetător, pe jumătate zâmbind, pe jumătate furios.

— Cine ți-a spus?

— Știi cum circulă veștile.

— Faralin Ferd a trăncănit iar când nu trebuia.

— N-ai o părere prea bună despre el sau despre Tanth Ein, nu-i așa?

El făcu un gest disprețuitor și o apucă de mâini.

— Mă gândesc la *tine* tot timpul. O să am puterea și, spre deosebire de ceilalți neghiobi – spre deosebire de Aoz Roon –, cred că știința poate fi unită cu puterea pentru a o întări. Fii femeia mea și o să ai ce dorești. O să trăiești mai bine. O să descoperim tot felul de lucruri. O să deschidem piramida pe care predecesorul meu, Datnil Skar, n-a reușit, în ciuda flecărelii lui, s-o deschidă niciodată.

Ea își ascunse fața, întrebându-se dacă trupul ei subțire și înflăcărat ar putea să ademenească și să păstreze un bărbat.

Eliberându-și încheieturile din strânsoarea lui, se dădu înapoi. Mâinile, acum libere, îi zburară ca niște păsări către față, încercând să ascundă tumultul pe care-l simțea.

— Nu mă ispiti, nu te juca cu mine, spuse Vry.

— Ai nevoie să fii ispitită, căprioara mea.

Plecându-și pleoapele, bărbatul își deschise punga de la brâu și scoase câteva monede. Le întinse spre ea, ca un om care ademenește cu mâncare un zenel sălbatic. Ea se apropie cu prudență ca să le examineze.

— Noii bani, Vry. Monede. Ia-le! Ele vor preschimba Oldorandoul.

Cele trei monede erau imperfect rotunjite și rudimentar imprimate. Erau o monedă mică de bronz, pe care era scris „Jumătate de roon”, una mai mare de aramă, imprimată cu „Un roon”, și o monedă mică de aur cu mențiunea „Cinci rooni”. În mijlocul fiecărei monede era inscripția:

OLD
ORAN
DO

Vry râse încântată în timp ce le cerceta. Cumva, monedele reprezentau putere, modernitate, cunoaștere.

— Rooni! exclamă ea. Ce nostim!

— Sunt chiar cheia către bogăție.

Le puse pe masa uzată.

— O să-ți pun la încercare inteligența cu ele, Raynil Layan.

— Ce mai metodă să faci curte unui bărbat!

Izbucni în râs, dar văzu pe chipul ei îngust că vorbea serios.

— Jumătatea de roon este lumea noastră, Hrl-Ichor. Cea mare de un roon e Batalix. Asta mică de aur e Freyr.

Cu degetul, făcu jumătatea de roon să se rotească în jurul monedei de un roon.

— Așa ne mișcăm prin înaltul cerului. Un cerc înseamnă un an, timp în care jumătatea de roon s-a rotit ca o minge de patru sute optzeci de ori. Vezi? Când credem că vedem moneda de un roon mișcându-se, noi suntem cei care ne mișcăm odată cu jumătatea de roon. Și totuși, roonul nu e nemișcat. Există un principiu general, foarte asemănător cu iubirea. Așa cum viața unui copil se învârtește în jurul mamei sale, la fel se întâmplă cu jumătatea de roon în jurul roonului – și la fel se mișcă roonul, am decis eu, în jurul monedei de cinci rooni.

— Ai decis? O presupunere?

— Nu. O simplă observație. Dar nicio observație, oricât de simplă, nu poate fi făcută decât de cei predispuși să o facă. Între solstițiile de iarnă și de vară, jumătatea de roon își mută distanța maximă de fiecare parte a roonului.

Arătă diametrul orbitei.

— Imaginează-ți că dincolo de moneda de cinci rooni există mai multe bețișoare nemișcate reprezentând stelele fixe. Apoi imaginează-ți că stai pe jumătatea de roon. Îți poți închipui?

— Mai mult, îmi pot închipui că stai acolo împreună cu mine.

Ea se gândi cât de ager era și glasul îi tremură când continuă:

— Stăm acolo, iar jumătatea de roon merge mai întâi pe partea asta a roonului, apoi pe cealaltă... Ce observăm? Păi, că moneda de cinci rooni pare să se miște pe fundalul stelelor fixe din spatele ei.

— Numai pare?

— Din acest punct de vedere, da. Mișcarea arată că Freyr este aproape în comparație cu stelele și că noi suntem cei care ne mișcăm în realitate, nu străjerii.

Raynil Layan contemplă monedele.

— Dar tu spui că cele două diviziuni se mișcă în jurul monedei

de cinci rooni?

— Știi că împărtășim un secret vinovat. Este vorba de predecesorul tău, care i-a oferit ilegal lui Shay Tal informații din cartea breslei voastre… Din datarea Regelui Denniss, știm că acesta este anul pe care el îl numea 446. Acesta e numărul de ani după cineva – Nadir…

— Am avut o ocazie mai bună decât tine să-mi pun întrebări despre datarea asta, căprioara mea, și alte date cu care să o compar. Data Zero este un an cu maximum de frig și de întuneric, potrivit calendarului lui Denniss.

— Exact ce cred eu. Au trecut 446 de ani de când Freyr a fost în punctul cel mai slab. Batalix nu-și schimbă niciodată intensitatea. Freyr o face – nu știu din ce motiv. Cândva, credeam că devine mai luminos sau mai întunecat la întâmplare. Acum însă cred că universul nu este mai întâmplător decât o apă curgătoare. Există cauze pentru lucruri; universul este o mașinărie, precum acest ceas astronomic prin care încerc să-l imit. Freyr devine mai luminos pentru că se apropie – nu, invers – *noi* ne apropiem de Freyr. E greu să ne lepădăm de vechile modele de gândire când sunt întipărite în limbaj. În noua limbă, jumătatea de roon și roonul se apropie de moneda de cinci rooni.

Bărbatul își învârtea degetele printre panglicile din barbă. Vry îl urmărea cum se gândea la afirmația ei.

— De ce e de preferat teoria apropierii celei a luminării și întunecării?

Ea bătu din palme.

— Ce întrebare deșteaptă! Dacă Batalix nu variază de la întunecat la luminos, de ce-ar face-o Freyr? Jumătatea de roon se apropie mereu de roon, deși roonul se dă mereu la o parte. Așa încât cred că roonul se apropie de moneda de cinci rooni în același fel – luând jumătatea de roon cu el. Și ajungem astfel la eclipse.

Vry roti iar cele două monede mai puțin valoroase.

— Vezi cum jumătatea de roon ajunge în fiecare an într-un punct unde observatorii de pe ea – tu și cu mine – nu mai pot vedea moneda de cinci pentru că cea de unu stă în cale? Asta este o eclipsă.

— Atunci de ce nu avem o eclipsă în fiecare an? Toată teoria ta se duce de râpă dacă o singură parte e greșită, la fel cum un

zenel nu poate alerga cu numai trei picioare.

„Ești deștept, gândi ea, mult mai deștept decât Dathka sau decât Laintal Ay. Îmi plac bărbații deștepți, chiar și când sunt lipsiți de scrupule”.

— O, există un motiv pentru asta, un motiv pe care nu-l pot demonstra cum se cuvine. De aceea încerc să construiesc modelul. O să-ți arăt curând.

El zâmbi și o luă din nou de mâna subțire. Ea tremura de parcă ar fi fost iar jos, în arborele de alamap.

— O să-l ai pe meșteșugarul acela aici mâine. Va lucra în aur după indicațiile tale, dacă o să fii de acord să fii a mea și să mă lași să anunț vestea. Te vreau aproape… în pat.

— Ah, va trebui să aștepți… te rog… te rog…

Îi căzu tremurând în brațe, iar el o prinse. Mâinile bărbatului i se mișcau pe trup, căutându-i contururile subțiri. „Mă vrea, gândi ea într-un vârtej, mă vrea într-un fel în care Dathka nu îndrăznește. E mai matur, mult mai inteligent. Nu-i nici pe jumătate atât de rău pe cât se crede. Shay Tal s-a înșelat în privința lui. S-a înșelat în multe privințe. În plus, obiceiurile sunt diferite acum în Oldorando și, dacă mă vrea, o să mă aibă…”

— Patul, rosti ea cu răsuflarea tăiată, sfâșiindu-i hainele. Repede, înainte să mă răzgândesc. Am atâtea îndoieli… Repede, sunt gata! Descheie…

— Ah, pantalonii, ai grijă…, zise el.

Dar era mulțumit de graba fetei. Ea simțea, vedea ațâțarea lui crescândă, când bărbatul își lăsă greutatea deasupra ei. Vry gemu, în timp ce el râse. Avu o viziune a lor, împreună, un singur trup, învolburându-se printre stele în strânsoarea unei puteri universale, anonime, eterne…

•

Adăpostul era nou și încă neterminat. Se afla în apropiere de marginea orașului, extinzându-se de la ceea ce se numise în vechime Turnul lui Prast. Aici veneau călătorii care se îmbolnăviseră pe drum. Pe partea cealaltă a străzii era așezământul unui doctor veterinar, care primea animalele bolnave.

Atât adăpostul, cât și veterinarul aveau un renume prost – se susținea că instrumentele utilizate puteau fi schimbate între ele; dar ospiciul era condus cu eficiență de către prima femeie membră a breslei spițerilor, moașă și profesoară la academie,

cunoscută tuturor ca maica Rarizom, după florile cu care insista să împodobească saloanele de sub comanda ei.

O sclavă îl duse pe Laintal Ay la ea. Era o persoană înaltă și voinică, de vârstă mijlocie, cu un piept generos și o expresie blândă pe chip. Una dintre mătușile ei fusese femeia lui Nahkri. Ea și Laintal Ay erau de mulți ani în relații bune.

— Am doi pacienți într-un salon de izolare pe care aș vrea să-i vezi, îi spuse ea alegând o cheie dintre mai multe care îi atârnau la brâu. Renunțase la pieile de zenel în favoarea unei rochii lungi cu șorț de culoarea șofranului, care îi atârna aproape până la podea.

Maica Rarizom descuie o ușă solidă din spatele biroului ei.

Trecură în turnul vechi și urcară rampele până ajunseră în vârf.

De undeva de dedesubt se auzea sunetul unei ghire, la care cânta un pacient convalescent. Laintal Ay recunoscu melodia: „Oprește, oprește, râule Voral”. Ritmul era săltăreț. Totuși, melancolia cu care era interpretat cântecul se potrivea cu îndemnurile inutile ale refrenului. Râul curgea și nu se oprea, nu, nici pentru dragoste, nici pentru viața însăși…

Fiecare etaj al turnului fusese împărțit în saloane mici ca niște celule, toate având la ușă câte un grilaj. Fără o vorbă, maica Rarizom făcu să alunece ușița care acoperea grilajul și îi făcu un semn lui Laintal Ay să se uite prin el.

În încăpere se aflau două paturi, pe fiecare fiind întins câte un bărbat. Cei doi erau aproape goi. Zăceau în poziții ghemuite, aproape rigizi, dar nu complet nemișcați. Bărbatul mai apropiat de ușă, cu o coamă deasă de păr negru, stătea cu spinarea arcuită și cu mâinile încleștate deasupra capului, își freca încheieturile degetelor de peretele de piatră atât de tare, încât din ele se revărsa sânge, care curgea de-a lungul venelor vinețiii ale brațelor. Capul i se răsucea țeapăn în poziții ciudate. Îl zări pe Laintal Ay prin grilaj, iar ochii încercară să i se fixeze asupra lui, însă capul insista să i se miște lent, neîntrerupt. Arterele gâtului îi ieșeau în relief ca niște coarde.

Al doilea pacient, care zăcea sub fereastră, își ținea brațele încrucișate strâns la piept. Se ghemuia ca o minge, apoi se destindea, legănându-și în același timp picioarele înainte și înapoi, astfel că oasele mici îi trosneau. Privirea înnebunită i se muta între podea și tavan. Laintal Ay îl recunoscu: era omul care

se prăbușise în stradă.

Ambii bărbați erau palizi ca moartea și luceau de transpirație, al cărei miros înțepător se strecura afară din cameră. Continuau să se bată cu atacatori invizibili, când Laintal Ay trase ușița peste grilaj.

— Febra oaselor, zise el.

Se apropie de maica Rarizom, căutând să-i distingă în umbra groasă expresia de pe chip.

Ea nu făcu decât să dea din cap. Laintal Ay o urmă în jos pe rampe.

Ghira cânta încă, ostenită.

„*De ce te grăbești așa*?
Te rog, dorința mă poartă la ea.
Altminteri mă las-a pleca...”

Maica Rarizom vorbi peste umăr:

— Primul dintre ei a sosit acum două zile – ar fi trebuit să te chem ieri. Se înfometează; abia dacă pot fi convinși să bea apă. E ca un spasm muscular prelungit. Le este afectată gândirea.

— O să moară?

— Doar circa jumătate din cei atinși de febra oaselor supraviețuiesc. Uneori, după ce pierd o treime din greutatea corpului, pur și simplu își revin. Apoi ajung din nou la greutatea lor normală. Alții înnebunesc și mor, ca și cum febra le intră în creier și-i ucide.

Laintal Ay înghiți în sec, simțindu-și gâtul uscat. Ajuns înapoi în cabinetul ei, mirosi adânc un buchet de rarizom și de rujă aflat pe pervazul ferestrei, ca să înlăture mirosul greu ce-i persista în nări. Camera era zugrăvită în alb.

— Ce sunt? Negustori?

— Amândoi au venit dinspre răsărit. Au călătorit cu grupuri de madiși diferite. Unul e negustor, celălalt bard. Amândoi au sclavi fagori, care sunt acum la infirmeria pentru animale. Probabil că știi că febra oaselor poate să se răspândească repede și să facă ravagii. Vreau ca pacienții ăștia să plece din adăpostul meu. Avem nevoie de un loc departe de oraș, unde să-i putem izola. Nu vor fi singurele cazuri.

— Ai vorbit despre asta cu Faralin Ferd?

Femeia se încruntă.

— E mai rău decât în zadar. Inițial, el și Tanth Ein au zis că bolnavii nu trebuie mutați de aici. Apoi au sugerat să-i omorâm și să le aruncăm cadavrele în Voral.

— O să văd ce pot face. Știu un turn aflat în paragină la vreo cinci kilometri depărtare. Poate că ar fi potrivit.

— Știam eu c-o să mă ajuți…

Îi puse o mână pe braț, zâmbind.

— Ceva aduce boala. În condiții favorabile, se poate întinde ca un foc. Jumătate din populație ar muri – nu cunoaștem niciun leac. Eu cred că fagorii ăia mizerabili o poartă. Poate e mirosul pieilor lor. În noaptea asta sunt două ore de întuneric al lui Freyr; în acest timp, o să pun să fie omorâți și îngropați cei doi fagori din infirmeria pentru animale. Voiam să spun cuiva cu autoritate, așa că-ți spun ție. Știam c-o să fii de partea mea.

— Crezi că vor răspândi febra oaselor?

— Nu știu. Numai că nu vreau să-mi asum niciun risc. S-ar putea să fie o cu totul altă cauză – s-ar putea s-o aducă orbirea. S-ar putea s-o trimită Wutra…

Își mușcă buza de jos. Tânărul citi îngrijorarea pe chipul aspru.

— Îngroapă-i adânc, unde câinii să nu poată scurma după ei. O să mă ocup de turnul acela părăginit. Te aștepți – zise el șovăind – să apară mai multe cazuri în perioada următoare?

Fără să-și schimbe expresia feței, femeia răspunse:

— Sigur că da.

Când Laintal Ay plecă, ghira își cânta încă melodia plângătoare, departe, în adâncurile clădirii.

•

Lui Laintal Ay nu-i trecu prin cap să i se plângă maicii Rarizom, deși își făcuse alte planuri pentru cele două ore de întuneric oferite de Freyr.

Discursul lui Dathka de dimineață, când Oyre se întorsese din transa ei indusă de pauk, prin care intrase în legătură cu părinții, îl tulburase profund. Vedea forța argumentului care spunea că el și Oyre erau pretendenți invincibili la conducerea Oldorandoului. În general, voia ceea ce îi aparținea de drept, la fel ca toți ceilalți. Și, cu siguranță, o voia pe Oyre. Dar dorea oare să conducă Oldorandoul?

I se părea că discursul lui Dathka schimbase situația în mod subtil. Poate că acum o putea câștiga pe Oyre doar preluând puterea.

Gândurile îi asediau mintea în timp ce se ocupa de treburile maicii Rarizom, care erau treburile tuturor. Febra oaselor nu era cu nimic mai mult decât o legendă și totuși faptul că nimeni nu trăise realitatea făcea legenda cu atât mai întunecată. Mureau oameni. Molima semăna cu dezlănțuirea frenetică a unui proces natural.

Așa că lucră fără să se plângă, luându-l ca ajutor pe Goija Hin. Împreună, Laintal Ay și supraveghetorul sclavilor îi luară pe cei doi fagori aparținând victimelor febrei oaselor și-i trimiseră în celula de izolare. Acolo, fagorii fură puși să-și înfășoare stăpânii bolnavi în rogojini de papură și să-i ducă departe de adăpost. Sulurile inofensive de rogojini n-aveau să provoace panică.

Micul grup ieși din oraș cu poverile, îndreptându-se către turnul ruinat pe care-l știa Laintal Ay. Alături de ei își târa picioarele Myk, sclavul fagor bătrân cât lumea, care ducea din când în când oamenii bolnavi. Acest lucru era menit să facă lucrurile să meargă mai repede, dar Myk îmbătrânise atât de mult, că abia înainta.

Goija Hin era încovoiat și el de bătrânețe. Îl biciuia pe Myk cu sălbăticie, iar părul crescut atât de lung și de sârmos pe umeri îl făcea să semene cu unul dintre nefericiții lui prizonieri. Nici biciul, nici înjurăturile nu-l zoreau însă pe bătrânul sclav împovărat. Se poticnea mai departe, fără să protesteze, deși deasupra cătușelor gambele îi sângerau de la biciuit.

„Necazul e că nu vreau nici să mânuiesc biciul, nici să-l simt”, își zise Laintal Ay.

Încă un val de gânduri se stârni în mintea lui, precum ceața într-o dimineață liniștită. Reflectă la faptul că-i lipseau anumite calități. Erau puține lucruri pe care și le dorea. Era mulțumit cu viața lui așa cum era.

„Am fost prea mulțumit, presupun. Mi-era destul să știu că Oyre mă iubește și să zac în brațele ei. Îmi era destul că Aoz Roon mi-a fost cândva aproape ca un tată. Destul că se schimba clima, destul că Wutra poruncea străjerilor săi să-și păstreze locul pe cer”.

Acum, Wutra își lăsase străjerii să se răzlețească. Aoz Roon dispăruse. „Și ce erau vorbele acelea tăioase pe care Oyre le-a rostit mai devreme – că Dathka era matur, sugerând că eu nu sunt? Ah, prietene tăcut, asta înseamnă maturitate, să fii pe dinăuntru un ghem de urzeli șirete? Starea de mulțumire nu era

destul de matură?”

Avea prea mult în el din bunicul lui, Micul Yuli, prea puțin din Yuli Preotul. Și pentru prima oară după multă vreme, își aminti de încântarea blajină a bunicului său pentru Loil Bry și de cum stătuseră împreună fericiți în camera cu fereastră de porțelan. Era o altă epocă. Totul fusese mai simplu pe atunci. Fuseseră atât de mulțumiți, cu atât de puțin…

Nu era mulțumit să moară acum. Nu dorea să fie ucis de locotenenți dacă-l credeau amestecat în urzelile lui Dathka. Și nici nu voia să moară de febra oaselor pe care o putea lua de la acești doi nefericiți pe care-i cărau departe de oraș. Mai erau trei kilometri până la vechiul turn la care se gândise.

Se opri. Fagorii și Goija Hin se târau mai departe, mecanic, ducându-și poverile mizerabile. Iată-l din nou, făcând încă o dată, cu supunere, ceea ce i se cerea. Nu exista niciun motiv pentru asta. Obiceiul lui prostesc de a se supune trebuia să înceteze.

Strigă la fagori. Aceștia se opriră. Rămaseră pe loc fără să se miște. Numai poverile de pe umerii lor scrâșniră ușor.

Grupul se afla pe un drumeag îngust, cu tufișuri de gheara-sturzului pe ambele părți. Nu departe de acest loc, în urmă cu câteva zile, un copil fusese mâncat; dovezile sugerau că o limbispadă fusese ucigașul – acum, animalele de pradă veneau aproape de așezări, deoarece zeneii sălbatici erau rari. Așa că se aflau puțini oameni prin preajmă.

Laintal Ay intră printre tufișuri. Puse fagorii să-și care stăpânii în desiș și să-i lase jos. Monștrii făcură acest lucru fără prea multă delicatețe, astfel încât bărbații se rostogoliră pe pământ, cu trupurile încleștate.

Aveau buzele vinete și răsfrânte, dezvelind dinții și gingiile îngălbenite. Membrele le erau deformate, iar oasele le trosneau. Erau conștienți, într-un fel, de poziția lor, dar nu erau în stare să-și stăpânească mișcările mecanice ale trupurilor. Globii oculari li se roteau oribil pe chipul cu pielea întinsă.

— Știi ce se petrece cu oamenii aceștia? întrebă Laintal Ay.

Goija Hin dădu din cap și zâmbi răutăcios ca să-și demonstreze supremația asupra cunoașterii umane.

— Sunt bolnavi, răspunse el.

Laintal Ay nu uita febra pe care o luase cândva de la un fagor.

— Omorâți oamenii! Pune fagorii să sape morminte cu mâinile

cât de repede pot…

— Înțeleg.

Șeful sclavilor înaintă cu pași apăsați. Laintal Ay se rezemă de creanga unui copac ce-i împungea spatele și îl privi pe bătrânul cel gras cum executa ceea ce i se poruncise, așa cum făcuse întotdeauna. În timp ce munceau, Laintal Ay le dădea ordine, iar acestea era executate. Se simțea complet implicat în ce se petrecea și nu-și îngădui să întoarcă privirea. Goija Hin scoase o sabie scurtă și o înfipse de două ori în inimile bolnavilor. Fagorii – doi monștri albi și Myk, la fel de obez ca stăpânul lui, pătat cu firele negre de păr ale bătrâneții – scurmară morminte cu mâinile cornoase.

Toți fagorii aveau cătușe la picioare. Rostogoliră cadavrele în morminte și împinseră pământul cu picioarele peste ei, apoi rămaseră nemișcați, așa cum era felul lor, așteptând ordine. Li se porunci să sape încă trei morminte sub tufișuri. Făcură asta, muncind ca niște animale mute. Goija Hin își trecu sabia printre coastele celor doi fagori străini și își șterse lama pe blana lor, mânjind-o cu sângele lor galben, așa cum zăceau cu fața în jos.

Myk fu pus să-i împingă în morminte și să-i acopere cu pământ.

Când se ridică, se întoarse cu fața spre Laintal Ay, iar lichidul vâscos și palid aluneca din despicătura nării drepte.

— Nu omorî acum Myk, stăpâne. Retează lanțurile mele și lasă-mă să plec departe să mor.

— Ce? Să te las liber, gunoi bătrân, după toți anii ăștia? se răsti Goija Hin furios, ridicând sabia.

Laintal Ay îl opri, cu privirea ațintită la bătrânul fagor. Creatura îl dusese călare în spate când era băiețel. Îl înduioșă faptul că Myk nu încerca să-i aducă aminte de asta. Nu făcu niciun apel patetic la sentimente. În schimb, stătea nemișcat, așteptându-și soarta.

— Cât de bătrân ești, Myk?

„Sentimente, gândi el, sentimentele mele. Nu ai putut suporta să dai ordinul de a ucide, nu-i așa?”

— Eu prizonier, nu socotesc ani.

„S”-urile ieșeau ca niște albine din gâtul lui.

— Odată, noi, ancipitalii, am domnit în Embruddock, iar voi, Fii ai lui Freyr, erați sclavii noștri. Întreabă pe maica Shay Tal – ea știa!

— Mi-a spus. Iar voi ne-ați omorât așa cum vă omorâm noi.

Ochii stacojii ai lui Myk clipiră o dată. Creatura mârâi:

— V-am ținut în viață de-a lungul secolelor când Freyr era bolnav. Foarte nesăbuit. Acum, voi, Fiii, o să muriți cu toții. Sparge lanțurile, lasă-mă să plec, să mă scufund în noapte.

Laintal Ay făcu semn către mormântul deschis.

— Omoară-l, îi ordonă el lui Goija Hin.

Myk nu opuse rezistență. Goija Hin împinse cu piciorul trupul uriaș în groapă și îngrămădi pământ deasupra cu cizma.

Apoi rămase printre tufele încâlcite, cu fața spre Laintal Ay, umezindu-și buzele cu o expresie neliniștită pe chip.

— Te-am cunoscut când erai copil, domnule. Am fost bun cu tine. Eu am zis mereu că ar trebui să fii Stăpân al Embruddockului – întreabă-i pe amicii mei dacă nu e așa.

Nu făcu nicio încercare să se apere cu sabia. O lăsă să-i cadă din mâini și căzu în genunchi smiorcăindu-se, plecându-și capul cărunt.

— Myk avea probabil dreptate, spuse Laintal Ay. E posibil să avem molima în noi. Probabil că e prea târziu.

Fără să-l privească, îl lăsă pe Goija Hin unde era și porni înapoi către așezarea aglomerată, furios pe sine pentru că nu putuse să dea lovitura fatală.

Era târziu când intră în cameră. Își roti privirea în jur fără să-și destindă chipul întunecat. Razele orizontale ale luminii lui Freyr luminau colțul îndepărtat, strălucind cu putere și aruncând restul camerei într-o umbră ireală.

Se spălă pe față și pe mâini în lighean, luând în pumni apa răcoroasă și lăsând-o să-i curgă pe frunte, pe pleoape, pe obraji, apoi să-i picure de pe maxilare. O făcu de mai multe ori, respirând adânc, simțind cum arșița cedează, dar furia îndreptată asupra lui însuși rămâne. În timp ce se ștergea pe față, observă cu satisfacție că mâinile încetaseră să-i tremure. Lumina din colț alunecă spre un perete și păli. Proiectă pe zid un pătrat nu mai mare decât o cutie, în care se descompunea aurul lumii. Se învârti prin cameră, adunând câteva obiecte pe care avea să le ia cu el, abia gândindu-se la ce făcea.

Se auzi un ciocănit. Oyre băgă capul pe ușă. Simțind parcă imediat încordarea din cameră, se opri în prag.

— Laintal Ay, unde-ai fost? Te-am așteptat.

— Am avut ceva de făcut.

Cu mâna încă pe clanță, Oyre așteptă, scoțând un oftat. Fiind luminat din spate, femeia nu-i putea descifra expresia feței în întunericul dens care se lăsa în cameră, dar percepu bruschețea din vocea lui.

— S-a întâmplat ceva, Laintal Ay?

El își îndesă vechea pătură de vânătoare într-un rucsac, împingând-o cu pumnul.

— Plec din Oldorando.

— Pleci? Unde pleci?

— Of… Să zicem că mă duc să-l caut pe Aoz Roon.

Vorbi cu amărăciune.

— Nu mă mai interesează… nimic aici.

— Nu te prosti!

Făcu un pas înainte în timp ce vorbea, ca să-l vadă mai bine, și se gândi cât de mare părea în încăperea cu tavanul jos.

— Cum o să-l cauți în pustietate?

Se întoarse cu fața la ea, aruncându-și rucsacul pe un umăr.

— Crezi că e o prostie mai mare să-l caut în lumea reală decât să cobor în pauk printre strigoi ca să-l găsesc, așa cum faci tu? Mi-ai zis mereu că trebuie să fac ceva măreț. Nimic nu te-a mulțumit… Ei bine, acum plec să fac ceva sau să mor. Nu ți se pare ceva măreț?

Ea râse fără convingere și spuse:

— Nu vreau să pleci. Vreau…

— Știu ce vrei. Crezi că Dathka e matur, iar eu nu. Ei bine, la naiba cu asta. Mi-a ajuns. Plec, așa cum am dorit mereu. Încearcă-ți norocul cu Dathka.

— Te iubesc, Laintal Ay. Acum te comporți ca Aoz Roon.

Bărbatul o apucă de braț.

— Încetează să mă mai compari cu alți oameni. Poate că nu ești atât de deșteaptă cum credeam, altfel ai ști când mă rănești. Și eu te iubesc, dar plec…

Ea țipă.

— De ce ești atât de brutal?

— Am trăit destul printre brute. Încetează să mai pui întrebări neghioabe.

O cuprinse cu brațele, o trase aproape și o sărută apăsat pe gură, astfel încât buzele femeii se deschiseră cu forța și dinții li se atinseră.

— Sper să mă întorc, zise el.

Râse tăios de prostia propriei lui replici. Aruncându-i o ultimă privire, plecă, trântind ușa în urma lui și lăsând-o pe Oyre singură în camera goală. Aurul luminii se stinsese devenind cenușă. Era aproape întuneric, deși vedea puncte de foc afară, pe stradă.

— Of, rahat! exclamă ea. Naiba să te ia și să mă ia și pe mine!

Apoi se adună, alergă la ușă, o deschise cu o smucitură și strigă după el. Laintal Ay cobora în fugă scările și nu răspunse. Fugi după el și îl apucă de mânecă.

— Laintal Ay, idiotule, unde pleci?

— Mă duc să pun șaua pe Auriul.

Vorbi cu furie și se șterse la gură cu dosul mâinii. Oyre rămase pe loc. Apoi îi trecu prin minte gândul că trebuia să-l aducă imediat pe Dathka. Dathka ar ști cum să potolească nebunia prietenului său.

În ultima vreme, Dathka devenise greu de găsit. Uneori dormea într-o clădire neterminată de dincolo de Voral, alteori într-unul dintre acele locuri îndoielnice nou apărute. La ora asta, nu se putu gândi la altceva decât să alerge la turnul lui Shay Tal să vadă dacă bărbatul era cu Vry. Din fericire, era. El și cu Vry erau în toiul unei certe; obrajii tinerei femei ardeau. Se făcuse mică, aproape ca și cum Dathka ar fi lovit-o. Acesta era palid de furie, dar Oyre dădu buzna peste ei și-și spuse povestea, fără să bage în seamă necazurile lor. Dathka scoase un zgomot de parcă s-ar fi înecat.

— Nu-l putem lăsa să plece acum, când chiar se duce totul de râpă.

Cu o privire ucigătoare la adresa lui Vry, Dathka ieși în fugă din încăpere.

Alergă tot drumul până la grajduri și ajunse la timp ca să-l prindă pe Laintal Ay pornind la drum, călare pe Auriul. Stăteau față în față.

— Ești nebun de legat, prietene – poartă-te cu judecată. Nimeni nu vrea să pleci. Vino-ți în fire și vezi-ți propriile interese.

— M-am săturat să le fac pe plac celorlalți. Mă vrei aici pentru că ai nevoie de mine în uneltirile tale.

— Avem nevoie de tine să ai grijă ca Tanth Ein și amicul lui, dar și broscoiul ăla scârbos de Raynil Layan, să nu preia controlul asupra lucrurilor care ne aparțin.

Amărăciunea i se citea pe chip.

— Te străduiești în zadar. Mă duc să-l găsesc pe Aoz Roon.

Dathka rânji batjocoritor.

— Ești nebun. Nimeni nu știe unde e.

— Cred că a plecat cu Shay Tal în Sibornal.

— Neghiobule! Uită de Aoz Roon – steaua lui a apus, e bătrân. Acum e rândul nostru. Pleci din Oldorando pentru că ți-e frică, nu-i așa? Se întâmplă că mai am câțiva prieteni care nu m-au trădat, inclusiv unul la sanatoriu.

— Ce înseamnă asta?

— Știu la fel de multe ca tine. Pleci pentru că ți-e frică de molimă!

Mai târziu, Laintal Ay repetă obsesiv vorbele mânioase pe care le schimbaseră, dându-și seama că Dathka nu era în starea lui de spirit obișnuită, mai curând lipsită de emoție. În acel moment, acționă pur și simplu din reflex. Îl lovi pe Dathka cu toată puterea. Își ridică mâna dreaptă și își plesni prietenul sub nas cu muchia palmei. Auzi osul frângându-se.

Dathka se prăbuși imediat pe spate și își duse mâinile la față. Sângele țâșni și începu să-i picure dintre degete. Laintal Ay săltă în șa, dădu pinteni Auriului și se strecură prin mulțimea care se aduna. Ațâțată, gloata se îngrămădi în jurul rănitului, care se clătina pe picioare, înjurând, încovoiat de durere.

Cu furia clocotind încă înăuntrul lui, Laintal Ay ieși călare din oraș. Luase cu el puține dintre lucrurile pe care avusese intenția să le ia. În actuala lui dispoziție, simțea că e bine să plece fără alte lucruri în afară de sabie și o pătură.

În timp ce se îndepărta, se căută în buzunar și scoase un mic obiect sculptat. În amurg, abia îi putea distinge forma, dar îl știa încă din copilărie. Era un câine care-și deschidea gura atunci când i se mișca coada în sus și-n jos. Îl avea din ziua în care murise bunicul lui.

Îl azvârli în cel mai apropiat tufiș.

XIV

PRIN URECHEA ACULUI

Omenirea se temea de mușcătura fagorilor, dar mușcătura căpușei fagorilor era mult mai de temut.

Mușcătura unei căpușe de fagor nu provoacă nicio iritație unui fagor și doar o inflamație ușoară unui om. Aparatul bucal al insectei s-a adaptat de-a lungul mileniilor să perforeze țesutul pielii cu minimum de stricăciuni și să sugă, fără să provoace durere, hrana fluidă de care are nevoie ca să-și ducă mai departe complexul ciclu reproductiv.

Căpușa are organe genitale complicate și nu are cap. Aparatul bucal e împărțit în două părți. O parte constă din clești modificați, care penetrează și injectează în carne un amestec de anestezic local și de anticoagulant, iar cealaltă parte este alcătuită din organe senzoriale prevăzute cu o lamă complexă acoperită cu dinți care, proiectați spre spate, fixează comod căpușa de gazda ei.

Căpușa rămâne prinsă acolo și cade numai când e sătulă – în afara cazului în care ciocul unui graur o descoperă și o înghite ca pe o delicatesă.

Numeroase Embruddockuri pentru helico-virus sunt asigurate în celulele căpușei. Și acolo trăiește virusul, inert, așteptând o anumită armonică menită să-l atragă în orchestra vieții, deși este trezit la un fel de semi-activitate dacă gazdele femele de fagor sunt în estru. Respectiva armonică activează virusul numai de două ori în ciclul anului mare helliconian.

Atunci se declanșează un lanț de evenimente care va hotărî în cele din urmă soarta unor întregi națiuni. Wutra – ar putea susține filosofii – este un virus elicoidal.

Supus semnalului exterior, virusul iese din celulele căpușei, apoi prin aparatul ei bucal și intră în trupul unei gazde umane, unde își croiește drum prin circuitul sangvin. Ca și cum și-ar trasa propriile aer-armonice, forța invadatoare se deplasează prin corp până când ajunge la trunchiul cerebral al noii sale gazde și se revarsă în hipotalamus, provocând inflamația severă

a creierului și deseori moartea.

Odată aflat în hipotalamus, acest centru arhaic al conștiinței, sediul furiei și al dorinței, virusul se divide cu o furie care poate fi asemănată cu o furtună peste Nktryhk.

Invadarea celulelor umane reprezintă o incursiune a unui sistem genetic într-altul; celula invadată capitulează și devine practic o nouă unitate biologică, întreagă, cu propria ei istorie naturală, foarte asemănător cu felul în care un oraș poate trece dintr-o ocupație într-alta într-un război prelungit, aparținând când unei părți, când celeilalte.

Invazie, înmulțire frenetică; apoi semnele exterioare ale acestor evenimente. Victima manifestă acea înțepenire și încordare a tendoanelor la care fusese martor Laintal Ay la sanatoriu – și mulți din neamul lui înainte. În general, cei care erau martori ai bolii nu lăsau nicio consemnare, din motive evidente.

•

Aceste fapte au fost stabilite prin observație temeinică și prin deducție atentă. Familiile învățate de pe Avernus erau instruite pentru asemenea probleme și aveau la îndemână aparatură de înaltă precizie. Astfel compensau într-o oarecare măsură faptul că le era imposibil să viziteze suprafața planetară.

Dar izolarea lor pe Avernus avea și alte neajunsuri în afara celor psihologice evidente. Nu aveau cum să-și verifice nemijlocit ipotezele.

Înțelegerea așa-numitei febre a oaselor fusese în ultima vreme tulburată de noi descoperiri. Situația era din nou deschisă discuțiilor. Pentru că familia Pin atrăsese atenția că în timpul celor douăzeci de eclipse și al atacurilor virusului – cel puțin în Oldorando – avusese loc o schimbare majoră în dieta oamenilor. Rathelul nu mai era la modă. Recolta de alamapi, plină de vitamine, care asigurase hrana comunității de-a lungul secolelor de iarnă, nu se mai bucura de trecere în rândul celor mai mulți dintre oameni. Oare – sugerau cei din familia Pin – această schimbare de dietă îi făcuse pe oameni mai vulnerabili la mușcătura căpușei sau la parazitul căpușei, virusul? Problema era în curs de dezbatere – deseori aprinsă. O dată în plus, existau capete înfierbântate care, în ciuda primejdiilor, votau pentru o expediție ilegală pe suprafața Helliconiei.

•

Nu toți cei care se molipseau de febra oaselor mureau. Era ușor de observat că cei loviți îi cădeau pradă în diferite feluri. Unii oameni își dădeau seama de apropierea bolii și aveau timp să sufere din cauza temerilor sau să facă pace cu Wutra, potrivit înclinațiilor lor; alții se prăbușeau în mijlocul vreunei activități, fără avertisment – în timp ce stăteau de vorbă cu prietenii, când se plimbau pe ogoare, chiar când se aflau în îmbrățișarea dragostei. Nici îmbolnăvirea treptată, nici cea bruscă nu erau o garanție a supraviețuirii. Oricum s-ar fi îmbolnăvit, numai jumătate dintre cei năpăstuiți își reveneau. Cât despre restul, era un cadavru norocos – cum erau pacienții sanatoriului maicii Rarizom – cel care găsea un amărât de mormânt; mulți, în teroarea generală care lua cu asalt orice comunitate lovită, erau lăsați în voia animalelor care se hrănesc cu stârvuri, în timp ce populații întregi își părăseau casele îndreptându-se către o molimă care urma să-i cuprindă pe drum.

Așa era de când existau ființe umane pe Helliconia. Supraviețuitorii pandemiei pierdeau o treime din greutatea lor corporală normală – deși „normal” era aici un termen relativ. Nu-și recăpătau niciodată greutatea pierdută, nici copiii lor, nici copiii copiilor lor. Primăvara sosise în sfârșit și urma să vină vara, când adaptarea consta în ectomorfism. Silueta subțire avea să caracterizeze conformația oamenilor de-a lungul multor generații. Totuși, treptat, urma să aibă un efect mai puțin pronunțat, pe măsură ce grăsimea subcutanată se acumula din nou, iar boala rămânea latentă, purtată în celulele nervoase ale supraviețuitorilor.

Acest statu-quo continua până spre sfârșitul verii Marelui An. Apoi lovea Moartea Grasă.

Ca pentru a compensa asemenea contraste dimorfice sezoniere, bărbații și femeile de pe Helliconia erau asemănători ca statură și greutate a corpului și a creierului. Ambele sexe cântăreau în medie, la maturitate, cam douăsprezece pătrițe, ca să folosim vechea unitate de măsură din Oldorando. Dacă supraviețuiau febrei oaselor, aveau să arate ca niște slăbănogi de opt pătrițe sau mai puțin. Generația următoare se adapta la noua înfățișare scheletică. La generațiile care se succedau, greutatea medie creștea încet – până când ravagiile și mai respingătoarei Morți Grase aduceau cu ele o altă schimbare dramatică.

Aoz Roon fu unul dintre cei care supraviețuiră primului atac al acestui ciclu al pandemiei. După el, multe sute de mii erau meniți să sufere și să moară sau să răzbată. Unii, ascunși în colțuri îndepărtate ale pustietăților lumii, puteau să scape neatinși de molimă. Dar descendenții lor aveau să fie dezavantajați în lumea nouă, tratați ca niște ciudățenii, cu puține șanse de perpetuare. Cele două mari boli, pentru care căpușa fagorilor juca rolul de purtător, erau în realitate o singură boală; iar această singură boală, acest Shiva al bolilor, acest distrugător și salvator purta în vârful sabiei sale însângerate supraviețuirea omenirii în condițiile extravagante ale planetei.

De două ori în două mii și jumătate de ani tereștri, omenirea helliconiană trebuia să treacă prin urechea acului creată de căpușa fagorilor. Era prețul supraviețuirii lor, al dezvoltării lor continue. Din masacru, din aparenta dizarmonie, ieșea o armonie fundamentală, ca și cum, printre țipetele de agonie, o încurajare se înălța din cele mai adânci izvoare ale ființei, un murmur că totul era bine, într-un mod inexprimabil.

Numai cei care erau capabili să creadă ar fi admis o asemenea încurajare. După ce sunetul mușchilor care trosneau se stingea, acesta era înlocuit de o muzică stranie, lichidă. Un principiu al fluidității se statornicea peste terenul steril al durerii, pe care Aoz Roon îl auzi primul. Când își recăpătă vederea, nu văzu decât o mulțime de forme rotunjite, pătate, vărgate sau în nuanțe uniforme, șterse. Nu aveau nicio semnificație, și nici el nu căută vreuna. Rămase pur și simplu pe loc, cu spatele încovoiat, cu gura deschisă, așteptând până când globii oculari încetară să-i mai tresară și-și putu concentra privirea.

Armoniile lichide îl ajutară să-și recapete cunoștința. Deși nu era în stare să-și coordoneze corpul, deveni conștient de faptul că mâinile îi erau cumva imobilizate. Îl vizitau tot felul de gânduri. Văzu cerbi fugind, se văzu pe sine alergând, săltând, lovind; o femeie râse, era călare, lumina scânteia prin arborii înalți cât el. Mușchii îi tresăreau drept răspuns, precum cei ai unui câine bătrân care visează lângă un foc de tabără.

Formele rotunde se dovediră a fi bolovani. Era înțepenit între ei, ca și cum ar fi fost chiar el anorganic. Un arbore tânăr, dezrădăcinat de undeva de departe, în amonte, și jupuit de coajă, se amestecase inextricabil cu bolovanii și prundișul;

stătea sprijinit pe el, la fel de contorsionat, cu mâinile întinse mult deasupra capului.

Cu grijă, străpuns de durere, își trase membrele laolaltă. Se ridică după o vreme în capul oaselor, cu mâinile așezate pe genunchi, și se uită lung la râul fecund. O plăcere intensă crescu înăuntrul lui, în timp ce-i asculta sunetul. Se târî înainte în patru labe, simțindu-și pieile atârnând, către o fâșie de plajă nu mai lată decât palma. Privi în gol, cu o recunoștință absentă, la șuvoiul neîntrerupt. Sosi noaptea. Se întinse cu fața pe pietriș.

Se făcu dimineață. Lumina celor doi sori începu să ardă peste el. Se încălzi. Se ridică în picioare, sprijinindu-se de o creangă.

Își întoarse capul zburlit, încântat să constate cu câtă ușurință făcu acea mișcare. La câțiva metri depărtare, separat de apa îngustă, înspumată, fagorul stătea și se uita la el.

— Așa, ai reușit ză revii la viață, zise fagorul.

De-a lungul anilor și ciclurilor antichității, în multe părți ale Helliconiei și în special pe continentul Campannlat existase obiceiul ca regii triburilor să fie uciși dacă dădeau semne de îmbătrânire. Atât criteriile, cât și modul de execuție fuseseră diferite de la un trib la altul. Deși regii erau priviți ca fiind trimiși pe pământ de către Akha sau Wutra, viețile lor puteau fi curmate brusc. Odată ce le albea părul sau nu mai erau în stare să separe, cu o singură lovitură de topor, capul unui om de trup, ori nu reușeau să satisfacă dorințele sexuale ale nevestelor, sau nu mai puteau sări peste o apă sau un abis – sau oricare alt criteriu ar fi avut tribul –, regele era sugrumat, i se dădea o cupă cu otravă sau era omorât prin alte metode.

În același fel, membrii tribului care manifestau simptome ale unor boli ucigașe, care începeau să se întindă pe jos și să geamă, erau omorâți de îndată. În vremurile de început, nu exista milă. Erau sortiți să moară mistuiți de foc, din cauza credinței lor în puterea vindecătoare a flăcării, iar odată cu suferindul ardeau pe rug și familia și servitorii. Acest ritual sălbatic de înduplecare reușea rareori să alunge dezastrul cauzat de o epidemie, astfel că țipetele celor care ardeau ajungeau deseori la urechile care țiuiau deja ca prim simptom al bolii.

Înfruntând toate vitregiile, omenirea devenea treptat tot mai civilizată. Acest lucru era evident dacă ne gândim că primul indiciu al civilizației – fără de care oamenii nu pot trăi laolaltă și

fără de care ar domni anarhia – este compasiunea pentru semeni, înțelegerea pentru slăbiciunile lor. Acum apăruseră spitalele, doctorii, infirmierele și preoții, toți hotărâți să-i aline pe cei suferinzi și nu să le pună cu brutalitate capăt zilelor.

Aoz Roon își revenise fără un asemenea sprijin. Poate că trupul lui robust îi fusese de ajutor. Fără să-l bage în seamă pe fagor, se duse clătinându-se până la marginea șuvoiului cenușiu, se aplecă încet și luă apă în mâinile făcute căuș ca să bea.

•

O parte din apă îi curse printre degete, de pe buze pe barbă, unde, prinsă de o adiere, fu suflată într-o parte și căzu înapoi în șuvoiul cel mare, pentru a fi din nou înghițită de ape. Acele picături nebăgate în seamă fură observate în cădere. Milioane de ochi zăriră insesizabilul plescăit. Milioane de ochi urmăriră fiecare gest al lui Aoz Roon când acesta se ridică în picioare pe insula lui îngustă, gâfâind, ud la față.

Monitoarele aliniate pe Stația Terestră de Observație țineau sub supraveghere atentă multe lucruri, inclusiv pe Stăpânul Embruddockului. Era de datoria lui Avernus să transmită către Institutul Helliconian toate semnalele recepționate de pe suprafața helliconiană.

Receptorul Institutului Helliconian era situat pe satelitul lui Pluto, Charon, la marginea sistemului solar. O mare parte din sprijinul financiar venea de la Canalul Eductisment, prin care o saga continuă de evenimente helliconiene era transmisă spectatorilor de pe Pământ și de pe alte planete ale sistemului solar. Amfiteatre imense se înălțau în nisip, ca niște cochilii de scoici răsturnate, în fiecare provincie; fiecare amfiteatru putea să găzduiască zece mii de oameni. Cupolele ascuțite se înălțau către cerurile din care transmitea Canalul Eductisment.

Uneori, aceste amfiteatre rămâneau aproape pustii vreme de ani în șir. Apoi, ca reacție la noile evenimente de pe planeta îndepărtată, publicul creștea din nou. Oamenii veneau ca pelerinii. Helliconia era ultima mare formă de artă. Nimănui de pe Pământ, de la conducători la măturători, nu-i erau necunoscute aspectele vieții helliconiene. Numele lui Aoz Roon, al lui Shay Tal, al lui Vry și al lui Laintal Ay erau pe buzele tuturor. Din moment ce zeii tereștri erau morți, apăruseră noi figuri care să le ia locul.

Publicul îl primea pe Aoz Roon ca pe un contemporan al lor,

mutat doar pe o altă sferă, ca un ideal platonic aruncându-și umbra asupra peșterii uriașe a amfiteatrului. Spectatorii umpleau din nou sălile până la refuz. Intrau cu picioarele încălțate în sandale. Zvonurile despre molima care se apropia și despre eclipsă se răspândeau în jurul Pământului aproape în același timp în care se răspândeau în Oldorando, atrăgând mii de oameni ale căror vieți erau schimbate de uimirea și de grija pentru Helliconia.

Câțiva dintre pelerinii care priveau reflectau asupra paradoxului impus asupra lor de mărimea universului. Cele opt familii de învățați de pe Avernus trăiau în același timp cu helliconienii. Erau contemporani din toate punctele de vedere, deși helico-virusul hotărâse să îi țină pe vecie departe de lumea asemănătoare Pământului pe care o studiau.

Și totuși, cât de mult erau despărțite cele opt familii de acea lume îndepărtată pe care o priveau ca pe planeta lor natală! Transmiteau semnale înapoi către un Pământ pe care nu fusese construit nici măcar un singur amfiteatru, unde nici măcar proiectanții amfiteatrelor încă nu se născuseră. Semnalele aveau nevoie de o mie de ani ca să traverseze spațiul dintre cele două sisteme. În acel mileniu, nu numai Helliconia era cea care se schimba.

Iar cei care stăteau acum amuțiți în amfiteatre vedeau pe holo-ecrane silueta imensă a lui Aoz Roon, îl vedeau sorbind apa care era suflată de pe buzele lui pentru a se contopi cu șuvoiul de dedesubt, după cum se întâmplase cu o mie de ani înainte, la o mie de ani-lumină distanță.

Lumina captivă pe care o priveau, chiar viața pe care o duceau erau un miracol tehnologic, un concept fizic. Și numai un metafizician cu o înțelegere atotcuprinzătoare putea spune cine trăia în momentul în care picăturile se întorceau în râu: Aoz Roon sau spectatorii lui. Și totuși, nu era nevoie de prea multă sofistică pentru a deduce că, în ciuda ambiguităților impuse de limitele vederii, macrocosmosul și microcosmosul erau interdependente, legate între ele de fenomene cum ar fi helico-virusul, ale cărui efecte erau în ultimă instanță universale, deși perceptibile numai pentru fenomenul conștiinței, urechea de ac prin care macrocosmosul și microcosmosul deveneau o singură entitate. Înțelegerea la scară cerească putea decide sectoarele dintre categoriile infinite ale ființei; înțelegerea umană era

aceea care aducea trecutul și prezentul în contopirea lor intimă.

Imaginația funcționa; *virusul era numai o funcție*.

•

Cei doi yelki alergau la trap în ritm vioi, cu gâturile ținute orizontal. Nările li se dilataseră, pentru că alergaseră o bună bucată de vreme. Sudoarea le lucea pe coaste.

Cei doi călăreți purtau cizme înalte, răsfrânte, și mantale lungi făcute din pânză gri. Aveau chipuri ascuțite și cenușii, împodobite cu bărbi mici. Nimeni nu i-ar fi luat drept altceva decât sibornalezi.

Poteca de pietriș pe care călăreau era umbrită de o coamă de munte. Tropăitul regulat al copitelor yelkilor rezona peste întinderea nelocuită, pe care se înșirau copaci și râuri.

Bărbații erau cercetași care aparțineau trupelor preotului-general Festibariyatid. Se bucurau de plimbarea călare, respirând aerul proaspăt, schimbând rareori vreo vorbă și stând mereu cu ochii în patru după inamici.

În urma lor, înșirați pe drum, îi urmau alți sibornalezi, mânând un grup de protognostici luați prizonieri.

Drumul cobora șerpuind până la un râu, dincolo de care solul se ridica către un promontoriu stâncos. Pantele lui abrupte erau formate din straturi de rocă sfărâmată, deplasate aproape vertical și presărate cu arbori cioturoși. Aici se afla așezarea condusă de Festibariyatid.

Călăreții trecură râul printr-un loc puțin adânc. Cercetând cu copitele povârnișul, yelkii își căutau drumul cu prudență printre straturile de roci; erau animale din câmpiile de nord și nu se simțeau chiar în largul lor pe terenul muntos. Ei, și alții ca ei, fuseseră aduși în sud odată cu năvala anuală de coloniști de pe continentul nordic către Chalce și regiunile învecinate cu Pannovalul; așa se explica prezența yelkilor atât de departe în sud.

Ariergarda apăru de-a lungul potecii. Cei patru membri ai săi erau înarmați cu sulițe și escortau în mijlocul lor câțiva protognostici ghinioniști capturați în timpul rondului lor. Printre captivi, Cathkaarnit-el și Cathkaarnit-ea înaintau agale, încă scărpinându-se, după săptămânile petrecute ca prizonieri în marș.

Îmboldiți de vârfurile de suliță, traversară cu greu râul puțin adânc și fură siliți să-și croiască drum pe poteca de pe costișă,

unde stăruia încă mirosul de yelk, pe lângă o santinelă și mai departe, până la o așezare numită Noul Ashkitosh.

La acest vad, și în acest loc primejdios, multe săptămâni mai târziu, ajunse Laintal Ay. Era un Laintal Ay pe care puțini, chiar și dintre prietenii lui apropiați, l-ar fi recunoscut fără șovăire. Pierduse o treime din greutate și era slab, chiar scheletic, cu pielea mai palidă, cu altă expresie în ochi. Și peste toate acestea – cea mai bună deghizare, pentru că era evidentă –, își mișca trupul într-un fel nou. Se îmbolnăvise și supraviețuise febrei oaselor.

După ce plecase din Oldorando, pornise către nord-est, traversând ceea ce mai târziu avea să fie cunoscut drept Mlaștina lui Roon, în direcția în care o luaseră Shay Tal și însoțitoarele ei. Rătăci și pierdu drumul. Ținutul pe care-l cunoscuse când era foarte mic și care atunci era acoperit de alb, arătându-și cerului chipul deschis, dispăruse sub o încâlceală verde.

Ceea ce fusese cândva o zonă singuratică era acum populată de pericole. Era conștient de mișcarea neîncetată, nu numai a animalelor întărâtate, ci și a ființelor umane, semi-umane și ancipitale, toate stârnite de mareea anotimpurilor. Chipuri tinere, ostile, se ițeau prin tufișuri la fiecare cotitură. Fiecare desiș avea urechi, la fel și frunzele.

Zenelul lui, Auriul, se arăta nervos în pădure. Zeneii erau creaturi cărora le plăceau spațiile largi, deschise. Devenea din ce în ce mai încăpățânat, până când Laintal Ay descălecă bombănind și duse animalul de hățuri.

Se trezi în sfârșit lângă un turn de piatră, către care urcase printr-o pădure de mesteceni și ferigi care i se păruse nesfârșită. Îl legă pe Auriu de un copac înainte de a se uita în jur. Totul era liniștit. Intră în turnul gol, unde se odihni. Se simțea rău. Când urcă în vârf, recunoscu împrejurimile; turnul era unul pe care-l vizitase pe când hoinărea lipsit de griji, privind în zare, către orizonturile pustii.

Necăjit și obosit, plecă din turn. Se așeză istovit, se întinse și descoperi că nu era în stare să-și coboare brațele. Îl chinuiau crampele, o febră puse stăpânire pe el ca o vijelie, și se arcui pe spate, cuprins de delir, ca și cum ar fi fost gata să-și frângă spinarea.

Bărbați și femei scunzi, cu pielea întunecată, ieșiră din

ascunzători și se uitară la el, furișându-se tot mai aproape. Erau protognostici din tribul Nondad, creaturi păroase care nu ajungeau mai sus de talia lui Laintal Ay. Aveau opt degete la mâini, dar acestea erau în mare parte ascunse de părul des, de culoarea nisipului, care le creștea ca niște manșete la încheieturi. Fețele le erau asemănătoare cu cele ale asokinilor. Aveau boturi proeminente care le dădeau o înfățișare oarecum visătoare, precum cea a madișilor.

Limba lor era un amestec de fornăieli, șuierături și plescăituri, deloc asemănătoare cu oloneza, deși existau câteva influențe din vechea limbă. Se sfătuiră și în cele din urmă se hotărâră să-l ducă de acolo pe fiul lui Freyr, din moment ce armonica lui personală era bună.

Un șir de rajabarali mândri creșteau pe creasta din spatele turnului, cu trunchiurile ascunse de crângul de mesteceni. La baza unuia dintre acești copaci, nondazii intrară în pământ, trăgându-l pe Laintal Ay după ei. Pufneau și chicoteau târându-și povara. Auriul fornăi și trase în zadar de dârlogi – stăpânul lui dispăruse.

Printre rădăcinile arborelui uriaș, nondazii își făcuseră casa la loc sigur. Aceasta era Optzeci de Bezne. Dormeau pe paturi de ferigă, pentru a ține departe rozătoarele care împărțeau pământul cu ei.

Activitățile le erau dictate de tradiții. Era un obicei să aleagă regii și războinicii de la naștere, ca să domnească asupra lor și să-i apere. Acești conducători erau instruiți să fie aprigi, iar în Optzeci de Bezne aveau loc lupte sălbatice. Dar regii serveau drept surogate pentru restul tribului, punând în practică violența lor înnăscută, astfel încât oamenii de rând din Optzeci de Bezne erau blajini și afectuoși și trăiau strâns laolaltă, fără un simț prea pronunțat al identității personale. Instinctul lor era să ocrotească întotdeauna viața; viața lui Laintal Ay era ocrotită, deși, dacă ar fi murit, l-ar fi devorat până la ultimul deget. Acesta era obiceiul lor.

Una dintre femele deveni *snoktruix* pentru Laintal Ay. Se întinse lângă el, îl mângâie și îl atinse, alinându-i febra. Delirurile îi erau invadate de animale, mici cât șoarecii, mari cât munții. Când se trezea în întuneric, descoperea că avea lipită de el o însoțitoare străină, care ar fi făcut orice ca să-l salveze și să-l facă bine. Simțindu-se ca un strigoi, se lăsă cu ardoare în

voia acestui nou mod de existență, în care raiul și iadul i se ofereau în aceeași îmbrățișare.

Atât cât putea el înțelege cuvântul, *snoktruix* însemna un soi de vindecător; de asemenea răpitor, dăruitor și, mai presus de toate, simțitor.

Zăcea în întuneric, scuturat de convulsii, cu membrele contorsionate, pierzându-și masa corporală prin sudoare. Virusul se dezlănțuise incontrolabil, silindu-l să treacă prin înfiorătoarea ureche a acului lui Shiva. Deveni un câmp de tendoane, pe care se războiau armatele durerii. Și totuși, misterioasa *snoktruix* era acolo, dăruindu-și prezența; nu era în întregime izolat. Darul ei era vindecarea.

Cu timpul, armatele durerii se retraseră. Vocile din Optzeci de Bezne deveniră treptat inteligibile și începu să înțeleagă vag ce se întâmplase cu el. Limbajul extraordinar al tribului Nondad nu avea cuvinte pentru mâncare, băutură, iubire, foame, frig, căldură, ură, speranță, disperare, durere, deși se părea că regii și războinicii, care se băteau în întunericul îndepărtat, aveau. În schimb, restul tribului își dedica orele libere, care nu erau puține, discuțiilor îndelungi privitoare la Fundamente. Nevoile vieții rămâneau fără cuvinte, pentru că erau vrednice de dispreț. Fundamentele erau cele care contau.

Laintal Ay, printre sufocările provocate de nagodele sale, nu ajunse niciodată să stăpânească limba îndeajuns cât să înțeleagă Fundamentele. Dar se părea că principalul subiect al dezbaterii – care era de asemenea un obicei transmis de-a lungul multor generații – era de a decide dacă întreaga creație ar trebui să-și contopească identitatea într-o stare a ființei înăuntrul marelui zeu al beznei, Withram, sau dacă ar trebui să cultive o stare diferită.

Era lung discursul despre această stare diferită și nu se încheia nici măcar când nondazii mâncau. Faptul că-l mâncau pe Auriu nu-i trecu niciodată prin cap lui Laintal Ay. Pofta de mâncare îi dispăruse. Meditațiile privind starea diferită curgeau prin el ca o apă.

Această stare diferită era echivalată cumva cu o mulțime de lucruri, unele extrem de incomode, inclusiv cu lumina și lupta; era starea impusă asupra regilor și războinicilor și putea fi tradusă aproximativ cu individualitate. Individualitatea era contrară voinței lui Withram. Dar într-un fel – sau așa părea să

meargă discuția, la fel de încâlcită ca rădăcinile printre care era purtată –, a te opune voinței lui Withram însemna de asemenea să o urmezi.

Totul era foarte încurcat, în special când în brațe îți stătea întinsă o mică *snoktruix* păroasă.

Nu ea fu prima care muri. Se stinseră cu toții în tăcere, târându-se prin Optzeci de Bezne. La început, își dădu seama doar că mai puține voci se alăturau armoniei discuției. Apoi, *snoktruix* deveni și ea rigidă. O apucă strâns, cu o durere de care nu se știuse capabil. Dar nondazii nu aveau imunitate la boala pe care Laintal Ay o adusese jos, în pământul lor. A se îmbolnăvi și a se însănătoși nu făceau parte din obiceiul lor.

În scurtă vreme, muri și ea. Laintal Ay șezu și plânse. Nu-i văzuse niciodată chipul, deși micile contururi ale feței în spatele cărora părea să sălășluiască o asemenea bogăție erau familiare degetelor sale.

Discuția despre Fundamente ajunse la capăt. În Optzeci de Bezne se stinse ultimul plescăit, fornăit, șuierat. Nimic nu fusese hotărât. Până și moartea, la urma urmei, arătase o oarecare nehotărâre în această privință; fusese atât individuală, cât și colectivă. Numai Withram ar fi putut spune dacă era mulțumit, dar, așa cum fac zeii, el păstra tăcerea asupra subiectului.

Copleșit de șoc, Laintal Ay se luptă să-și adune mințile răvășite. Se târî în patru labe peste cadavrele salvatorilor lui, căutând scăparea. Măreția completă și teribilă a celor Optzeci de Bezne îl apăsa.

Își zise, străduindu-se să păstreze logica argumentației:

— Eu am individualitate, orice probleme ar avea dragii mei prieteni nondazi. Știu că sunt eu însumi, nu pot să scap de a fi eu însumi. Prin urmare, trebuie să fac pace cu mine însumi. Nu trebuie să trec prin această dezbatere prin care treceau ei. Totul e stabilit în cazul meu. Orice s-ar întâmpla cu mine, știu măcar atât. Îmi controlez propria viață; fie că trăiesc, fie că mor, mă pot purta în acord cu mine însumi. E în zadar să-l caut pe Aoz Roon. Nu e stăpânul meu; eu sunt propriul meu stăpân. Nici Oyre nu are atâta putere asupra mea încât să trebuiască să devin exilat. Obligațiile nu înseamnă sclavie…

Și tot așa mai departe, până când cuvintele nu mai însemnară mare lucru nici măcar pentru el. Labirintul dintre rădăcini nu oferea nicio ieșire. De multe ori, când un tunel îngust făcea o

curbă în sus, se târa înainte plin de speranță, pentru ca apoi să ajungă la o fundătură în care zăcea un cadavru ghemuit, în timp ce rozătoarele purtau propria lor dezbatere în jurul măruntaielor leșului.

Traversând o cameră mai largă, dădu peste un rege. În întuneric, mărimea avea mai puțină însemnătate decât la lumină. Regele părea enorm atunci când ateriză cu ghearele înainte, urlând. Laintal Ay se rostogolea, dădea din picioare și țipa zbătându-se să-și scoată pumnalul, în timp ce teribila creatură informă mușca și lovea cu ghearele, căutând să-i ajungă la gât. Încercă să se suie peste el ca să-l doboare la pământ, însă fără efect. Un cot în ochi îl făcu pe atacator mai puțin entuziast pentru moment. Laintal Ay reuși să-și scoată pumnalul, dar îi fu aruncat din mână de o izbitură cu piciorul când încăierarea reîncepu. Degetele lui bâjbâiră și găsiră o rădăcină. Trăgându-se mai aproape de ea, țintui unul dintre brațele regelui în jurul rădăcinii și începu să-l lovească pe rege în capul cu colți ascuțiți. Apoi creatura turbată scăpă din nou și se aruncă asupra lui Laintal Ay cu furie nestăpânită. Cele două trupuri, devenite unul singur în ură, prăvăliră asupra lor pământ, gunoaie și recipiente.

Slăbit după febra oaselor și după postul prelungit, Laintal Ay simțea că-și pierde voința de a lupta. Ghearele atacatorului îi zgâriară șoldul. Brusc, ceva se izbi de corpurile lor încleștate. Încăperea se umplu de răcnete și plescăituri sălbatice. Era atât de confuz, încât avu nevoie de ceva timp ca să-și dea seama că în întuneric apăruse un al treilea atacator – era unul dintre războinicii nondazi. Războinicul își concentră cea mai mare parte a veninului asupra regelui. Era ca și cum ar fi fost prins între doi porci spinoși.

Laintal Ay se rostogoli și dădu din picioare ca să se elibereze din încăierare. Înșfăcă pumnalul și reuși să se tragă sângerând într-un colț întunecat. Ridicându-și picioarele astfel încât gambele să-i apere corpul și fața de un atac frontal, descoperi o intrare strâmtă deasupra capului său. Cu prudență, își împinse trupul în tunelul abia cu puțin mai larg decât el. Înainte să-l lovească febra, nu s-ar fi putut niciodată strecura prin el; acum, răsucindu-se ca un piton, reuși. De acolo căzu în cele din urmă într-o cămăruță rotundă, săpată în pământ. Simți frunze moarte sub palme. Rămase întins acolo, cu răsuflarea tăiată, ascultând

cu teamă sunetele luptei care se purta în apropiere.

— Lumină de la străjeri! bolborosi el.

O licărire slabă, cenușie ca o ceață, pătrundea în văgăună. Răzbătuse până la marginea lui Optzeci de Bezne.

Frica îl făcu să urmeze lumina. Ieși din pământ ca un vierme și se ridică tremurând în picioare lângă latura concavă și netedă a unui rajabaral. Lumina cădea ca o cascadă care se revărsa din lacul înalt al cerului.

Rămase pe loc multă vreme, respirând adânc, ștergându-se pe față de sânge și de pământ. Își coborî privirea către picioare. Un chip sălbatic de dihor se holbă la el, apoi dispăru. Părăsise tărâmul tribului Nondad, iar în urma vizitei lui, cei mai mulți dintre ei erau morți.

Mintea i se tot întorcea, chinuitor, la *snoktruix*. Era inundat de durere, de uimire și de recunoștință.

Unul dintre străjeri era deasupra. Aproape de orizont se afla celălalt, Batalix, iar razele lui pătrundeau aproape orizontal în pădurea imensă și tăcută, oferind o frumusețe sinistră oceanului său de frunze.

Pieile lui erau zdrențuite. Carnea îi era străbătută de crestături lungi, din care se prelingea sânge, în locurile unde îl zgâriaseră ghearele regelui.

Se uită în jur și îl strigă o dată pe Auriu, deși nu avea nici cea mai mică speranță să-l găsească. Nu se aștepta să-și mai vadă vreodată zenelul. Instinctele de vânător îl avertizară să nu rămână pe loc; avea să cadă pradă cine știe cui dacă nu se mișca și se simțea prea slăbit ca să mai ducă vreo luptă. Ascultă rajabaralul. Înăuntrul lui huruia ceva. Tribul Nondad prețuia mult arborii sub rădăcinile cărora trăia; se spunea că Withram locuia în vârful tamburului rajabaralului și se năpustea uneori furios afară asupra unei lumi atât de nedrepte cu protognosticii. Ce-ar face Withram, se întrebă el, dacă ar muri toți nondazii? Chiar și Withram ar fi silit să-și ia o nouă individualitate.

— Trezește-te! zise el, dându-și seama cum îi rătăcea mintea.

Nu zări nicio urmă a turnului părăginit după care s-ar fi putut orienta. În schimb, lăsându-l pe Batalix în spate, porni printre trunchiurile pestrițe ale pădurii. Avea senzația plăcută că trupul și membrele îi sunt imponderabile.

Zilele treceau. Se ascundea de grupurile de fagori și de alți dușmani. Nu-i era foame; boala îi alungase pofta de mâncare și

îi limpezise creierul. Își simțea mintea invadată de cuvintele pe care i le spuseseră Vry, Shay Tal, mama și bunica lui; cât de mult îi se datora femeilor – și lui *snoktruix*. Erau lucruri legate de lume ca loc menit să fie înțeles drept un loc printre altele, un loc în care era norocul lui extraordinar să se afle, cu întâmplări neașteptate în fiecare zi și cu aerul rece care îi umplea plămânii ca o maree. Știa până-n adâncul ființei lui că era binecuvântat. Lumi inepuizabile sălășluiau unele înăuntrul altora.

Astfel, mergând agale, ajunse la vadul din fața așezării sibornaliene cunoscute drept Noul Ashkitosh.

•

Noul Ashkitosh se afla în stare permanentă de frământare. Așa le plăcea coloniștilor.

Așezarea acoperea o suprafață mare. Era circulară, atât cât permitea terenul. Colibe și garduri erau construite de-a lungul perimetrului, din loc în loc se înălțau turnuri de pază. În interior se aflau terenuri cultivate, separate de poteci care radiau din centru ca spițele unei roți. În centru se afla o aglomerare de clădiri și magazii, laolaltă cu țarcuri în care erau ținuți prizonierii. Toate acestea erau aranjate în jurul nucleului principal al așezării: o biserică circulară, Biserica Păcii Extraordinare.

Bărbați și femei umblau de colo-colo cu un aer preocupat. Nu era îngăduită trândăvia. Existau dușmani – Sibornalul avusese întotdeauna dușmani – în interior și în afară.

Dușmanul din afară era oricine sau orice nu provenea din Sibornal. Nu că sibornalezii ar fi fost ostili, dar religia lor îi învăța să fie prudenți. Și în special să fie prudenți față de oricine din Pannoval sau față de neamul fagorian.

Dincolo de așezare patrulau cercetași călare pe yelki. Aduceau vești din oră în oră despre înaintarea către așezare a grupurilor risipite de fagori, urmate de o veritabilă armată de ancipitali care cobora din munți.

Veștile nu provocară isterie. Cu toții erau vigilenți. Nu se manifestă nicio urmă de panică. Deși coloniștii sibornalezi erau ostili față de invadatorii cu două coarne și invers, stabiliseră o alianță instabilă, care menținea conflictul la cea mai mică intensitate. Spre deosebire de oamenii din Embruddock, niciun sibornalez nu lupta vreodată de bunăvoie cu un fagor.

În schimb, făceau negoț. Coloniștii erau conștienți de poziția

lor vulnerabilă, de faptul că nu era posibilă nicio retragere către Sibornal – nu că ar fi fost câtuși de puțin bine-veniți dacă s-ar fi întors, având în vedere că erau rebeli și eretici. Ceea ce negușau erau vieți, umane sau semi-umane.

Coloniștii trăiau la limita foametei, chiar și în vremuri bune. Această colonie era vegetariană; fiecare om era un fermier priceput. Culturile lor prosperau. Și totuși, cea mai mare parte a recoltei servea la hrănirea animalelor de călărie. Un număr enorm de yelki, zenei, cai și kaidavi (ultimii primiți în dar, ca semn de bunăvoință, de la fagori) trebuia hrăniți bine pentru ca așezarea să supraviețuiască.

Pentru că cercetașii patrulau mereu teritoriul învecinat, ținând comunitatea la curent cu ceea ce se întâmpla în alte părți și capturând tot ce le ieșea în cale, țarcurile centrale erau bine aprovizionate cu o populație de prizonieri în tranzit.

Prizonierii erau dați fagorilor ca tribut. În schimb, fagorii lăsau așezarea în pace. De ce nu? Preotul-războinic fondase cu șiretenie așezarea pe o armonică falsă; niciun fagor nu avea vreun motiv s-o invadeze.

Rămâneau însă dușmanii din interiorul taberei. Doi protognostici care-și dăduseră numele de Cathkaarnit-el și Cathkaarnit-ea se îmbolnăviseră la sosire și muriseră în scurtă vreme. Supraveghetorul țarcurilor chemase un preot-doctor, care identificase febra oaselor. Febra se răspândea săptămână după săptămână. În această dimineață, în baracă, un cercetaș fusese găsit cu membrele înțepenite, cu ochii dați peste cap și picături de sudoare revărsându-i-se din came.

Complet inoportun, dezastrul se petrecuse într-o perioadă când coloniștii încercau să adune stocuri de captivi pentru a fi dăruiți apropiatei cruciade a fagorilor. Deja se informaseră cu privire la numele preotului-războinic ancipital, care era nimeni altul decât kzahhnul Hrr-Brahl Yprt. Un număr mare de morți le-ar diminua resursele pentru tribut. Prin ordinul înaltului Festibariyatid, rugăciuni suplimentare erau cântate la fiecare diminuare a stocului.

Când pătrunse în așezare, Laintal Ay auzi rugăciunile și îi plăcu sunetul. Privi cu interes în jurul lui, fără să bage în seamă cele două santinele înarmate care-l escortau către un corp de pază central, lângă care câțiva prizonieri adunau cu grebla bălegar în grămezi.

Căpitanul pazei fu uimit să vadă o ființă umană care nu era din Sibornal și care intra totuși de bunăvoie în tabără. După ce vorbi un timp cu Laintal Ay și încercă să-l intimideze, trimise un subordonat să aducă un preot-militant.

În momentul de față, Laintal Ay trebuia să se obișnuiască cu faptul că cei care nu suferiseră de molimă arătau, în noii lui ochi, stânjenitor de grași. Preotul-militant arăta stânjenitor de gras. Îl înfruntă provocator pe Laintal Ay și îi puse ceea ce el considera că erau întrebări viclene.

— Am întâmpinat unele greutăți, povesti Laintal Ay. Am venit aici sperând să găsesc adăpost. Am nevoie de haine. Pădurile sunt prea populate pentru gustul meu. Vreau un animal de călărie, de preferat un zenel, și sunt gata să muncesc pentru el. Apoi plec spre casă.

— Ce fel de om ești? Vii din Hespagorat? De ce ești atât de slab?

— Am trecut prin febra oaselor.

Preotul-militant își duse degetul la buze.

— Ești luptător?

— Am omorât de curând un întreg trib din Ceilalți, de nondazi…

— Așadar, nu ți-e frică de protognostici?

— Deloc.

I se dădu sarcina de a păzi țarcurile și de a-i hrăni pe nenorociții lor deținuți. În schimb, i se dădură haine gri de lână. Raționamentul preotului-militant era simplu. Cineva care suferise de febra oaselor putea avea grijă de prizonieri fără să riște să moară sau să transmită pandemia.

Și totuși, tot mai mulți dintre coloniști și dintre prizonieri căzură pradă năpastei. Laintal Ay observă că rugăciunile din Biserica Păcii Extraordinare deveneau tot mai înflăcărate. În același timp, oamenii se evitau tot mai mult unul pe altul. El se ducea unde voia și nu-l oprea nimeni. Se simțea într-un fel invulnerabil. Fiecare zi era un dar.

Cercetașii își țineau animalele într-un ocol îngrădit. Laintal Ay avea în grijă un grup de prizonieri a căror însărcinare era să ducă înăuntru fân și nutreț pentru animale. Aici se afla marea problemă cu nutrețul a așezării. O jumătate de hectar de iarbă verde putea hrăni zece animale timp de o zi. Așezarea avea cincizeci de animale, folosite pentru a patrula pe o suprafață din

ce în ce mai mare; acestea consumau echivalentul a zece mii de hectare de iarbă pe an, sau ceva mai puțin, din moment ce erau hrăniți și dincolo de împrejmuiri. Această problemă gravă însemna că Biserica Păcii Extraordinare era în general plină de fermieri pe jumătate morți de foame – un fenomen rar, chiar și pe Helliconia.

Laintal Ay refuza să țipe la prizonieri; munceau destul de bine, având în vedere condițiile mizerabile. Paznicii stăteau la distanță. O ploaie ușoară îi făcea să-și țină capetele plecate. Numai Laintal Ay observă animalele de călărie când se îngrămădiră în jur, împingându-și înainte boturile moi, răsuflând ușor așteptând să-și primească hrana. Se apropia vremea când avea să-și aleagă un animal și să evadeze; peste încă o zi sau două, paza avea să fie suficient de dezorganizată pentru ca el să-și ducă la îndeplinire planurile, judecând după cum mergeau lucrurile.

Se uită pentru a doua oară la una dintre femelele de zenel. Puse mâna pe o bucată de turtă și se apropie de ea. Dungile animalelor se întindeau gălbui-portocalii de la cap până la coadă, iar între ele pielea le era de un albastru-închis.

— Loialitate!

Iapa veni spre el. Luă turta și apoi își vârî nasul sub brațul lui. Laintal Ay o luă de urechi și i le mângâie.

— Unde-i Shay Tal? întrebă el.

Dar răspunsul era evident. Sibornalezii o prinseseră și o vânduseră fagorilor. Acum n-avea să mai ajungă niciodată în Sibornal. Shay Tal ajunsese deja strigoi. Ea împreună cu micul ei grup, unul câte unul.

•

Numele căpitanului pazei era Schitosherill. Între el și Laintal Ay se născu un sentiment de prietenie precaută. Laintal Ay își dădea seama că Schitosherill era speriat; nu atingea pe nimeni și purta un buchețel de rujă și rarizom la rever, în care își băga deseori nasul lui lung, sperând că astfel se putea proteja de molimă.

— Voi, cei din Oldorando, venerați vreun zeu? îl întrebă el.

— Nu. Avem și singuri grijă de noi. Vorbim frumos despre Wutra, e adevărat, dar am alungat toți preoții din Embruddock acum câteva generații. Ar trebui să faceți același lucru în Noul Ashkitosh – ați duce o viață mai ușoară.

— Purtare barbară! De aceea ați luat molima, pentru că l-ați mâniat pe zeu!

— Ieri au murit nouă prizonieri și șase dintre oamenii voștri. Vă rugați prea mult și nu vă folosește la nimic.

Schitosherill arăta furios. Stăteau în aer liber și o adiere le făcea mantalele să fluture. Muzica rugăciunii plutea către ei din biserică.

— Nu ne admiri biserica? Nu suntem decât o comunitate simplă de fermieri, însă avem o biserică frumoasă. N-aveți nimic asemănător în Oldorando, pot să pun pariu.

— E o închisoare.

Dar în timp ce vorbea, auzi dinspre biserică o melodie solemnă care îi vorbea în mod misterios. Instrumentelor li se alăturară glasuri înălțătoare.

— Nu vorbi așa, aș putea să pun să fii bătut. Viața este în Biserică. Marea Roată din Kharnabhar, centrul sacru al credinței noastre. Dacă n-ar fi fost Marea Roată, ne-am afla încă în ghearele zăpezii și ale gheții.

Își desenă un cerc pe frunte cu arătătorul în timp ce vorbea.

— Cum așa?

— Roata e cea care ne mișcă tot timpul mai aproape de Freyr. Nu știai? Când eram copil, am fost dus în pelerinaj în munții Shivenink. Nu ești sibornalez adevărat dacă n-ai făcut acel pelerinaj.

Ziua următoare aduse încă șapte morți. Schitosherill conducea grupul însărcinat cu înmormântările, care consta din prizonieri madiși, abia în stare să sape morminte.

Laintal Ay zise:

— Am avut o prietenă dragă care a fost capturată de oamenii voștri. Dorea să facă un pelerinaj în Sibornal, să ceară sfaturi preoților de la Marea Roată a voastră. Credea că de la ei ar putea izvorî întreaga înțelepciune. În schimb, oamenii voștri au făcut-o prizonieră și au vândut-o împuțiților de fagori. Așa tratați voi oamenii?

Schitosherill ridică din umeri.

— Nu da vina pe mine. A fost probabil luată din greșeală drept spioană din Pannoval.

— Cum puteați greși? Călărea un zenel, la fel și tovarășii ei de călătorie. Au cei din Pannoval zenei? N-am auzit niciodată. Era o femeie minunată, iar voi, tâlharilor, ați dat-o pe mâna fagorilor.

— Nu suntem tâlhari. Nu vrem decât să ne stabilim aici în pace și să plecăm mai departe când pământul e secătuit.

— Adică atunci când ați epuizat populația locală. Frumos, să vindeți femei în schimb pentru siguranța voastră.

Rânjind încurcat, sibornalezul replică:

— Voi, barbarii din Campannlat, sunteți aceia care nu vă prețuiți femeile.

— Le prețuim foarte mult.

— Au voie să domnească?

— Femeile nu domnesc.

— În unele țări din Sibornal domnesc. În această așezare, vezi cum avem grijă de femeile noastre. Avem femei preotese.

— N-am văzut niciuna.

— Asta pentru că avem grijă de ele.

Se apleca în față.

— Ascultă, Laintal Ay, înțeleg că nu ești om rău, una peste alta. O să am încredere în tine. Cunosc starea de lucruri de aici. Știu câți cercetași au plecat și nu s-au mai întors. Au murit de molimă în cine știe ce desiș jalnic și n-au avut parte de îngropare. Cadavrele lor au fost probabil devorate de păsări sau de Ceilalți. O să fie și mai rău câtă vreme stăm aici. Sunt un om religios și cred în rugăciuni, dar febra oaselor e atât de puternică, încât nici măcar rugăciunile n-o pot înfrânge. Am o nevastă pe care o iubesc mult. Aș dori să fac un târg cu tine…

În timp ce Schitosherill vorbea, Laintal Ay stătea pe o ridicătură nu prea înaltă, privind către o porțiune de pământ mizerabil care cobora în pantă către un râu; arbori pitici ghimpați creșteau de-a lungul cursului de apă. Printre pietrele împrăștiate pe pantă, prizonierii aruncau pământul în spate, în timp ce șapte cadavre – trupuri de sibornalezi înfășurate în cearșafuri – zăceau sub cerul liber așteptând să fie îngropate. Își zise: „Înțeleg de ce bulgărele ăsta gras vrea să evadeze, dar ce înseamnă el pentru mine? Nu mai mult decât Shay Tal, Amin Lim și ceilalți au însemnat pentru el”.

— Ce târg?

— Patru yelki, bine hrăniți. Eu, nevasta mea, servitoarea ei și cu tine. Plecăm împreună – o să mă lase să trec peste hotar fără probleme. Mergem călare cu tine în Oldorando. Tu știi drumul, eu te apăr și o să am grijă să ai un animal bun. Altfel nu te vor lăsa niciodată să pleci de-aici – ești prea prețios –, în special

când lucrurile se înrăutățesc. De acord?

— Când plănuiești să pleci?

Schitosherill își îngropă nasul în buchețelul de flori și-l privi cercetător pe Laintal Ay.

— Dacă scoți o singură vorbă despre asta, te omor. Ascultă, cruciada kzahhnului fagor Hrr-Brahl Yprt trebuie să treacă pe-aici înainte de apusul lui Freyr, potrivit cercetașilor noștri. Noi patru o să-i urmăm după aceea – fagorii n-o să ne atace dacă suntem în spatele lor. Cruciada poate să se ducă unde vrea; noi o să mergem spre Oldorando.

— Plănuiești să te stabilești într-un loc atât de barbar? îl întrebă Laintal Ay.

— Va trebui să văd cât e de barbar înainte de a răspunde. Nu încerca să fii sarcastic cu superiorii. Accepți târgul?

— O să vreau un zenel în loc de un yelk și doresc să mi-l aleg singur. Și vreau o sabie din metal alb, nu din bronz.

— Foarte bine. Atunci, ești de acord, da?

— Vrei să batem palma?

— Nu ating alte mâini. Acordul verbal e de ajuns. Bine. Sunt un om profund religios și n-o să te trădez; ai grijă să nu mă trădezi nici tu. Îngroapă cadavrele astea cât mă duc s-o pregătesc pe nevastă-mea pentru drum.

De îndată ce sibornalezul cel înalt plecă, Laintal Ay le strigă prizonierilor să se oprească din treabă.

— Nu sunt stăpânul vostru. Sunt prizonier, la fel ca și voi. Aruncați cadavrele în apă și acoperiți-le cu pietre – vă scutește din muncă. Spălați-vă pe mâini după aceea.

Îi aruncară priviri bănuitoare în loc de mulțumiri – erau suspicioși în privința lui, cel care, îmbrăcat în haine cenușii de lână, înalt, stând deasupra lor pe mal, vorbea cu paznicul sibornalez de la egal la egal. Le simți ura și nu se lăsă tulburat de ea. Viața prețuia puțin dacă viața lui Shay Tal prețuise puțin. În timp ce bâjbâiau printre cadavre, traseră o parte din cearșaful care acoperea unul dintre ele, astfel încât Laintal Ay zări dedesubt un chip cenușiu, încremenit în suferință. Apoi luară trupul de picioare și de umeri și-l aruncară în râu, unde apa vijelioasă puse stăpânire cu lăcomie pe giulgiu, lipindu-l în jurul corpului, care începu să se rostogolească fără solemnitate la vale.

Cursul de apă marca hotarul Noului Ashkitosh; pe malul

celălalt, dincolo de un gard fragil, începea pământul nimănui.

Când terminară treaba, madișii se gândiră la posibilitatea de a evada, traversând râul prin vad și luând-o la fugă. Unii susținură acest plan. Stăteau la marginea apei și încercau să își convingă semenii. Cei mai timizi șovăiau, invocând pericole necunoscute. Cu toții aruncau priviri neliniștite către Laintal Ay, care stătea pe loc, cu brațele încrucișate. Nu reușeau să se hotărască dacă să acționeze individual sau colectiv, cu rezultatul că nu făceau decât să se certe, pornind când în sus pe mal, când în jos către râu, dar întorcându-se mereu într-un centru comun al nehotărârii.

Existau motive pentru șovăiala lor. Teritoriul nimănui de pe partea cealaltă a râului mișuna de siluete care se deplasau către vest. Păsări tulburate de agitația neîntreruptă zburau înaintea lor, rotindu-se pe cer și încercând apoi să se așeze.

Pământul se înălța către un orizont jos, aflat la jumătatea distanței, unde cobora brusc și lăsa să se vadă un șir de trunchiuri, coroanele rajabaralilor străvechi care degajau aburi. Dincolo de vaporii lor, peisajul devenea și mai măreț, dezvăluind dealuri îndepărtate și senine în lumina încețoșată. Megaliți de piatră se înălțau din loc în loc, ciudat scrijeliți, marcând sol și aer-armonice.

Fugarii care se îndreptau spre vest își întorceau fețele de la Noul Ashkitosh, ca și cum s-ar fi temut de reputația lui. Câteodată mergeau singuri, dar de cele mai multe ori erau în grupuri, de obicei mari. Unii mânau animale înaintea lor sau aveau cu ei fagori. Uneori, fagorii erau cei care conduceau.

Din când în când, erau nevoiți să se oprească din drum. Un grup mare se opri pe o pantă, la o oarecare depărtare de locul unde stătea Laintal Ay. Urechile lui agere distinseră niște vaiete. Văzu siluete aplecându-se sau întinzându-se cuprinse de durere. Alte grupuri soseau sau treceau; oamenii alergau de la un grup la altul. Molima călătorea cu ei.

Începu să cerceteze depărtările ca să vadă de ce fugeau refugiații. Avu impresia că vede un vârf acoperit de zăpadă în spațiul dintre două dealuri. Calitatea luminii care cădea peste el se schimba încontinuu, ca și cum ființe întunecate zburdau pe pantele înalte. Temeri superstițioase îi năvăliră în minte și dispărură numai când își dădu seama că ceea ce vedea nu era un munte, ci ceva aflat mai aproape și mult mai puțin statornic:

un stol de grauri ce traversau compact o trecătoare.

În cele din urmă, se trezi din reverie. Întorcându-se cu spatele la protognostici, care se ciondăneau încă în șanțul lor, se întoarse la clădirile unde se afla paza.

Era limpede pentru el că acești refugiați, mulți deja infectați de molimă, aveau să coboare către Oldorando. Trebuia să se întoarcă pe cât de repede posibil, ca să-i avertizeze pe Dathka și pe locotenenți; altfel, Oldorandoul avea să se scufunde sub un val de populații bolnave, umane și neumane, îngrijorarea pentru Oyre îi încleșta inima. Se gândise mult prea puțin la ea de când își petrecuse zilele cu *snoktruix*.

Sorii îi revărsau căldură pe spinare. Se simțea izolat, dar nu exista niciun remediu pentru asta în momentul de față.

Așteptă la postul de pază, încercând să audă dacă venea muzică din biserică, dar din direcția aceea sosea numai tăcerea. Fiind nesigur unde anume locuiau Schitosherill și soția lui în întinderea aceea vastă, nu putea decât să aștepte să apară cuplul. Așteptarea îi sporea presimțirile rele.

Trei cercetași intrară în așezare pe jos, aducând cu ei doi captivi, dintre care unul se prăbuși imediat și rămase făcut ghem lângă postul de pază. Cercetașii erau bolnavi și istoviți. Intrară în clădire poticnindu-se, fără să arunce nicio privire către Laintal Ay. Acesta se uita nepăsător la prizonierul care rămăsese în picioare; prizonierii nu mai erau treaba lui.

Captivul stătea cu picioarele depărtate, într-o atitudine sfidătoare, deși capul îi atârna ca și cum ar fi fost obosit. Era destul de înalt. Silueta subțire indica faptul că și el supraviețuise febrei oaselor. Purta blănuri negre, grosolane, care îi atârnau largi în jurul corpului.

Laintal Ay își vârî capul pe după ușa postului de pază, unde cercetașii nou-veniți se sprijineau de o masă și beau bere de rădăcini.

— Duc prizonierul afară, la lucru. E nevoie de el imediat.

Se retrase înainte ca paznicii să apuce să răspundă.

Cu un ordin aspru, Laintal Ay îl îndrumă pe bărbat către Biserica Păcii Extraordinare. Preoții erau înăuntru, la altarul central, dar Laintal Ay îl duse pe captiv la un scaun lipit de peretele unde lumina era mai slabă. Bărbatul se așeză recunoscător, prăbușindu-se ca un sac de oase.

Era Aoz Roon. Avea chipul slab și ridat, iar carnea de pe gât îi

atârna ca o pungă goală; barba îi devenise aproape în întregime căruntă; dar, după sprâncenele îmbinate și după fermitatea gurii, Stăpânul Embruddockului nu putea fi confundat. La început, acesta nu-l recunoscu pe bărbatul slab în haine sibornaleze ca fiind Laintal Ay. În cele din urmă, își dădu seama cine era, suspină și-l strânse la piept, cu trupul tremurând.

După o vreme, reuși să-i explice lui Laintal Ay ce i se întâmplase și cum ajunsese să se împotmolească pe o insuliță din mijlocul unui șuvoi de apă. În timp ce-și revenea din febră, își dăduse seama că fagorul izolat împreună cu el murea de foame. Fagorul nu era războinic, ci un umil negustor de ciuperci, pe nume Yhamm-Whrrmar, îngrozit de apă și prin urmare incapabil sau nedoritor să mănânce pește. Din cauza anorexiei de care sufereau cei care își reveneau după febră, Aoz Roon n-avea nevoie de aproape nimic de mâncare. Cei doi stătuseră de vorbă peste apa care îi separa și până la urmă Aoz Roon traversase până la cea mai mare dintre cele două insule, ca să încheie o alianță cu dușmanul lui de odinioară.

Din când în când, vedeau oameni și fagori pe maluri și strigau după ei, dar niciunul nu voia să traverseze apa cea repede-curgătoare ca să-i ajute. Împreună, încercară să construiască o barcă, ceea ce le luă multe săptămâni sâcâitoare.

Primele încercări fură zadarnice. Împletind rămurele și căptușindu-le cu noroi uscat, construiră în cele din urmă o ambarcațiune care plutea. Yhamm-Whrrmar se lăsă convins să urce în ea, dar sări afară, speriat. După multe discuții, Aoz Roon se desprinse singur de țărm. În mijlocul râului, noroiul se măcină și luntrea se scufundă. Aoz Roon reuși să înoate până la un mal, undeva în aval.

Intenția lui fusese să găsească o frânghie și să se întoarcă să-l salveze pe Yhamm-Whrrmar, dar ființele pe care le întâlnise erau fie ostile, fie fugeau de el. După multe peregrinări, fusese capturat de cercetașii sibornalezi și târât în Noul Ashkitosh.

— O să ne întoarcem împreună în Embruddock, îi promise Laintal Ay. Oyre o să fie încântată.

Aoz Roon nu răspunse nimic la început.

— Nu mă pot întoarce… nu pot… nu-l pot părăsi pe Yhamm-Whrrmar… Nu poți înțelege.

Își frecă mâinile de genunchi.

— Încă ești Stăpânul Embruddockului…

Aoz Roon își plecă fruntea oftând. Fusese înfrânt, eșuase. Nu dorise nimic altceva decât un refugiu pașnic. Își frecă din nou șovăitor mâinile de genunchi, pe pielea de urs ponosită.

— Nu există refugii pașnice, spuse Laintal Ay. Totul se schimbă. O să ne întoarcem împreună în Embruddock, de îndată ce vom putea.

Din moment ce voința îl părăsise pe Aoz Roon, Laintal Ay era nevoit să ia hotărâri în locul lui. Trebuia să obțină un rând de haine sibornaleze din clădirea corpului de pază; astfel deghizat, Aoz Roon putea să se alăture grupului lui Schitosherill. Îl părăsi dezamăgit pe Aoz Roon. Nu asta sperase.

Afară din biserică îl aștepta altă surpriză. Dincolo de clădirile de lemn care înconjurau biserica, membrii coloniei se adunau. Priveau în tăcere în zare, dincolo de așezare, către câmpul deschis, anonimi în nuanțele mohorâte de gri ale veșmintelor lor. Urma să treacă cruciada tânărului kzahhn fagor. Fuga din calea cruciadei continua încă. Din când în când, câte un cerb țâșnea printre oameni, protognostici și Ceilalți. Uneori, fugarii mergeau pe lângă grupuri de fagori care formau o parte din avangarda armatei lui Hrr-Brahl Yprt. Unii nu observau aparentele stângăcii ale procesiunii. Aceasta era impresionantă datorită numărului, mai curând decât datorită disciplinei.

Aparent la întâmplare, de fapt sub controlul aer-armonicelor, grupuri de fagori erau risipite pe vastul teritoriu sălbatic. Înaintau în ritmul lor lent, necruțător, nefiresc de încet. În creierul lor palid nu pulsa nicio urmă de grabă.

Drumul prin munți și prin văi de pe înălțimile aproape stratosferice ale Nktryhkului până jos pe câmpiile din Oldorando era lung de trei mii cinci sute de kilometri. La fel ca orice armată umană care se deplasa în principal pe jos pe teren accidentat, cruciații reușeau rareori să parcurgă mai mult de unsprezece kilometri pe zi.

Mărșăluiau rar mai mult de o zi din douăzeci. Pierdeau cea mai mare parte din timp cu activitățile specifice marilor armate: jefuirea ținutului și odihna.

Pentru a face rost de provizii, asediaseră câteva orășele sărace de munte din apropierea traseului lor, aliindu-se cu pietrele și cu piscurile în timp ce așteptau ca Fiii lui Freyr din interiorul orașului să deschidă porțile și să arunce armele. Urmăriseră popoare nomade, în pragul umanizării, încă

neștiutoare despre puterea semințelor și de aceea condamnate la o viață de pribegie, care-i purta pe cărări primejdioase pentru cele câteva capete de arangi costelivi cu care își potoleau cu toții foamea. Fuseseră întârziați la început de zăpezi, apoi, mai serios, de inundațiile uriașe care se revărsau în văi de pe versanții ghețarului Hhryggt, care începea să se subțieze.

Cruciații întâmpinaseră boli, accidente, dezertări și atacuri din partea triburilor pe ale căror teritorii se aventuraseră.

Acum ajunseseră la aer-întoarcerea cu numărul 446, potrivit calendarului modern. În mințile eotemporale ale rasei ancipitale, era și anul 367 După Mica Apoteoză a Marelui An 5.634.000 de la Catastrofă. Trecuseră treisprezece aer-întoarceri de la ziua când cornul de sacțep sunase pentru prima oară de-a lungul povârnișurilor înghețate ale ghețarului de acasă. Batalix și încruntatul Freyr coborau spre vest și stăteau aproape unul de celălalt când cruciada înainta agale către ultima fază a călătoriei.

Terenul era moale ca poala unei femei, în comparație cu ținuturile mai înalte din Mordriat pe care le traversaseră deja, și vorbea mai puțin fățiș despre prezența forțelor sălbatice. Și totuși, era erodat și scobit. Adevărat, primăvara îl peticise cu arbori, ale căror frunze de un verde acid își îndreptau vârfurile orizontal, apăsate parcă de aer-armonice invizibile, dar niciun frunziș nu putea masca marea anatomie geologică de dedesubt; această anatomie fusese corodată prea recent de către secolele de îngheț. Era un tărâm potrivit să țină fără să sprijine sufletul neodihnit al vieții, indiferent în ce formă era turnat acel suflet. Constituia manuscrisul nemodificat al marii povești a lui Wutra. Grupurile greoaie ale armatei fagorilor erau manifestări autohtone ale locului.

Prin comparație, locuitorii îmbrăcați în gri ai așezării erau niște umbre, mai trecătoare decât cei care le călcau hotarele.

Laintal Ay mergea pe drumul curb format între biserică și clădirile din jur, postul de pază și magazii, ducând cu el un rând de haine sibornaleze pentru Aoz Roon. Din mers, putea zări printre clădiri ce se petrecea.

Toți locuitorii din Noul Ashkitosh se adunaseră să privească trecerea cruciadei. Se întreba dacă așteptau acolo de teamă ori ca să verifice dacă tributul uman pe care-l plătiseră forței ancipitale le asigurase cu adevărat protecția.

Brutele albe și tăcute treceau pe ambele laturi ale așezării. Se mișcau cu precizie, privind nepăsătoare înainte. Multe dintre ele erau slabe, cu blana năpârlită; capetele lor neacoperite păreau enorme prin contrast. Deasupra lor zburau graurii, stârnind larmă. Mulți dintre ei ieșeau din rând pentru a coborî pe grămezile de bălegar risipite în jurul așezării. Se luptau pentru ele țipând și bătând din aripi.

Oamenii din așezare scoteau și ei sunete, ca pentru a se opune. Când Laintal Ay ieși din biserică, mulțimile începură să cânte. Cuvintele nu erau în oloneză. Aveau o sonoritate aspră și totuși lirică, îmbinată cu o melodie plină de forță. Cântecul respira o particularitate măreață, greu de definit, între sfidare și supunere. Glasurile femeilor pluteau limpezi deasupra basului, care executa o incantație lentă, foarte asemănătoare cu un marș.

În rândul zdrențăroasei armate de brute care se scurgea pe lângă ei, unii fagori puteau fi zăriți călărind pe spinările unor kaidavi – nu mai erau la fel de mulți kaidavi pe cât fuseseră la început, dar erau suficienți pentru a face spectacol. În centrul unei falange mai ordonate pășea Rukk-Ggrl. Își ținea capul roșcat aplecat și îl purta chiar pe tânărul kzahhn. În spatele kzahhnului veneau generalii, apoi fillocele lui personale – dintre care supraviețuiseră numai două, și ele acum gillote trufașe. Prizonierii umani se târau în mijlocul gloatei, cărând poverile. Hrr-Brahl Yprt își ținea capul sus, iar masca-diademă îi sclipea în lumina bolnăvicioasă. Zzhrrk fâlfâia deasupra lui ca un steag. Kzahhnul nu catadicsea să-și arunce privirea asupra așezării umane care-i plătise tribut. Și totuși, cântecul gutural care se rostogolea peste pământ în onoarea lui îi stârnea o anumită senzație în măruntaie, astfel că, atunci când ajunse într-un punct care se afla cam la același nivel cu Biserica Păcii Extraordinare, își ridică deasupra capului sabia din mâna dreaptă – ca salut sau ca amenințare, asta nu se putu stabili niciodată. Nu se opri deloc și își continuă drumul.

Văzând că Aoz Roon se ținea lângă el, Laintal Ay îl conduse la postul de pază. Acolo așteptară până când sosi Schitosherill, care își aduse cu el nevasta și o servitoare încărcată cu bagaje.

— Cine-i ăsta? întrebă Schitosherill arătând către Aoz Roon. Încalci deja partea ta de înțelegere, barbarule?

— E un prieten de-al meu, asta ajunge. Unde se duc prietenii

tăi fagori?

Sibornalezul ridică doar dintr-un umăr, ca și cum faptul că nu știa nu merita efortul de a-i ridica pe amândoi.

— De unde să știu? Dacă ești curios, oprește-i și întreabă-i.

— Se îndreaptă spre Oldorando. Nu știai? Tâlharilor, atât de prietenoși cu brutele, cântând în onoarea căpeteniei lor…

— Dacă aș ști unde se află fiecare orășel barbar din pustietate, n-ar trebui să te iau pe tine să-mi arăți calea către unul dintre ele.

Se înfruntau mânioși, când soția lui Schitosherill ieși în față și zise:

— De ce te cerți, Barboe? Să mergem mai departe cu planul nostru. Dacă omul ăsta zice că ne poate călăuzi către Ondoro, atunci încurajează-l s-o facă.

— Sigur că da, draga mea, răspunse Schitosherill, schițând în direcția ei un zâmbet ca o grimasă.

Încruntându-se la Laintal Ay, se îndepărtă și se întoarse foarte curând cu un cercetaș care mâna câțiva yelki. Soția lui se mulțumea să-i examineze pe Laintal Ay și pe Aoz Roon cu un dispreț tăcut.

Era o femeie voinică, aproape la fel de înaltă ca bărbatul ei, lipsită de forme pe sub veșmintele cenușii. Ceea ce o făcea demnă de atenție în ochii lui Laintal Ay era părul blond și drept și ochii de un albastru-deschis; în ciuda expresiei lor aspre, aveau un efect plăcut. I se adresă cordial:

— O să vă duc în siguranță în Oldorando. Orașul nostru e frumos și captivant și se laudă cu gheizere și turnuri de piatră. Fluierarul-Ceas o să vă uimească. Cu siguranță o să admirați tot ce vedeți.

— Eu nu sunt dispusă să admir nimic, ripostă femeia cu severitate.

Ca și cum și-ar fi regretat răspunsul, îl întrebă cum îl cheamă pe un ton mai cordial.

— Să pornim, se apropie apusul, zise Schitosherill cu vioiciune. Voi doi, barbarilor, o să mergeți călare pe yelki – nu e disponibil niciun zenel. Iar cercetașul o să ne însoțească. Are ordin să fie sever dacă ne faceți neplăceri.

— Orice neplăcere, zise cercetașul de sub glugă.

Când Freyr se cufundă sub orizont, porniră la drum. Erau șase oameni cu șapte yelki, unul dintre ei folosit pentru bagaje.

Trecură fără niciun incident de santinelele de la intrarea vestică a așezării. Paznicii stăteau acolo abătuți, ca niște umbre în lumina tot mai slabă, cu ochii ațintiți în bezna care devenea din ce în ce mai adâncă.

Grupul păși în pustietate pe urmele ultimilor soldați din armata zdrențăroasă a kzahhnului. Drumul era bătătorit și murdar după ce fusese călcat de atâtea picioare.

Laintal Ay mergea în fruntea celorlalți. Nu lua în seamă faptul că șaua yelkului era incomodă. O greutate sufocantă îi apăsa inima și măruntaiele când se gândea la armata sălbatică a fagorilor din fața lui; era din ce în ce mai convins că aceștia aveau să invadeze și Oldorandoul în drum spre destinația lor finală. Trebuia să dea pinteni animalului, să depășească cruciada și să avertizeze Oldorandoul. Lovi yelkul în coaste și îl încurajă în gând să zorească.

Oyre și ochii ei zâmbitori erau tot ceea ce îi era drag acolo. Nu-și regreta lunga absență, din moment ce reușise să se înțeleagă mai bine pe sine și căpătă un respect proaspăt pentru perspicacitatea lui Oyre; aceasta sesizase lipsa lui de maturitate și dependența de alții și dorise ceva mai bun pentru el, poate fără să fie în stare să exprime această dorință. Întorcându-se, avea să se prezinte în fața lui Oyre măcar cu unele dintre aceste calități necesare. Presupunând că ajungea la timp.

Intrară într-o pădure întunecoasă prin care licărea o lumină palidă, în timp ce Batalix apunea într-o strălucire aurie. Arborii erau încă tineri și creșteau ca buruienile, cu coroanele abia mai înalte decât capetele călăreților. Prin apropiere se învârteau fantome. Un șir îngust de protognostici mergea agale către est; urmându-și propria armonică misterioasă, reușise cumva să-l evite pe kzahhn și să se furișeze printre rândurile armatei lui. Chipuri supte se mișcau anemic printre puieții umbriți.

Își aplecă în șa silueta subțire și se uită în urmă. Cercetașul și Aoz Roon încheiau coloana, abia vizibili în amurg. Aoz Roon își ținea capul plecat; părea lipsit de viață și zdrobit. Apoi venea servitoarea cu yelkul pentru bagaje. Imediat în urma lui Laintal Ay călăreau Schitosherill și nevasta lui, cu fețele umbrite de glugi cenușii. Ochii ei albaștri licăreau, dar ceva înghețat în expresia lor îl înspăimânta. Se târa deja moartea spre ei?

Își îmboldi din nou yelkul încet, silindu-l să meargă către primejdiile ce îi așteptau în față.

XV

DUHOAREA PÂRJOLULUI

Peste Oldorando domnea tăcerea. Puţină lume umbla pe străzi. Dintre cei care se încumetaseră să iasă, cei mai mulţi îşi ţineau vreun leac sau altul în dreptul feţei, uneori fixându-l acolo cu o mască ce le acoperea nasul şi gura. Ierburile erau cele mai preţuite pentru acest scop. Alungau molima, muştele şi duhoarea focurilor.

Mult deasupra caselor, cei doi străjeri celeşti, aflaţi foarte aproape unul de altul, priveau înflăcăraţi în jos, ca nişte ochi. Dedesubtul ţiglelor şi al plăcilor de gresie, locuitorii din Oldorando aşteptau. Organizatoric, făcuseră tot ce se putea. Acum nu le rămânea decât să aştepte.

Virusul se muta de la un cartier al oraşului la altul. Într-o săptămână, cele mai multe morţi urmau să fie restrânse la cartierul sudic, aşa-numitul Pauk, iar restul oraşului avea să răsufle uşurat. Apoi urma să fie sectorul de dincolo de Voral – spre uşurarea celorlalte. Dar peste încă vreo câteva zile, molima putea să facă vizite-fulger în locurile frecventate înainte, iar vaietele izbucneau de pe străzi, şi chiar din case, de unde nu de mult se auziră plânsete asemănătoare.

Tanth Ein şi Faralin Ferd, locotenenţi în Embruddock, împreună cu Raynil Layan, şeful monetăriei, şi Dathka, Stăpânul Stepei de Apus, alcătuiseră un Comitet al Febrei, din care făceau parte chiar ei, împreună cu cetăţeni de bază cum era maica Rarizom de la sanatoriu. Cu ajutorul unui corp auxiliar format de pelerinii din Pannoval, numiţi Primitorii, care rămăseseră în Oldorando să predice împotriva imoralităţii aşezării, fuseseră întocmite legi care să se ocupe de dezastrele provocate de febra oaselor. Acele legi erau aplicate de către un detaşament special de poliţie.

Fură afişate înştiinţări pe toate străzile şi aleile, avertizându-i pe oameni că pedepsele pentru ascunderea cadavrelor şi pentru jaf erau aceleaşi: execuţia prin muşcătură de fagor – o pedeapsă primitivă care stârnea fiori negustorilor bogaţi. Înştiinţările

afișate în afara orașului îi preveneau pe toți cei care se apropiau de Oldorando că acolo domnea molima. Puțini dintre acei fugari care veneau dinspre est erau atât de nesăbuiți încât să ignore avertismentul; își desenau cu degetul un cerc pe frunte și ocoleau orașul. Fără îndoială că înștiințările aveau să ofere o protecție eficientă împotriva celor care se apropiau de oraș cu rele intenții.

Primele căruțe văzute vreodată în Oldorando, obiecte cu două roți executate fără finețe și trase de zenei, huruiau cu regularitate pe străzi. Cu ele era transportată recolta de cadavre a zilei; unele leșuri erau lăsate pe străzi, altora li se făcea vânt pe uși sau erau lăsate să cadă, dezgolite, de la ferestrele de sus. Mame, soți și copii, oricât de iubiți în viață, nu provocau altceva decât oroare și greață când erau pe moarte, și încă și mai rău după ce mureau.

Deși cauza febrei nu era înțeleasă, existau multe teorii. Toată lumea credea că boala era molipsitoare. Unii mergeau atât de departe încât să creadă că simpla vedere a unui cadavru era suficientă ca să trimită pe cineva în aceeași stare. Alții, care ascultaseră cuvântul lui Akha al profetului Naab – ce căpătase brusc putere de convingere –, credeau că desfrâul aducea după sine febra.

Indiferent de teoria în care credeau, toți erau de acord că focul era singurul răspuns pentru a scăpa de cadavre. Trupurile erau transportate în căruțe până într-un loc de dincolo de oraș și erau aruncate în flăcări. Rugul era mereu reaprins. Fumul și mirosul grăsimilor negre, plutind de-a lungul străzilor cu obloane trase, le aminteau locuitorilor cât erau de vulnerabili. Prin urmare, cei care supraviețuiau se aruncau fie întruna, fie într-alta – și uneori în amândouă – dintre cele două extreme: penitența și desfrâul.

Nimeni până acum nu credea că febra atinsese punctul culminant sau că nu avea să vină ceva și mai rău. Această groază era contrabalansată de speranță, pentru că exista un număr tot mai mare de persoane, mai ales tineri, care supraviețuiseră celor mai rele efecte ale helico-virusului și care, cu trupurile lor subțiate, mergeau cu încredere prin oraș. Printre ei se afla și Oyre.

Se prăbușise în stradă. Până când o luase Dol Sakil în grija ei, Oyre era deja încremenită în durere. Dol o îngriji fără teama că

se putea îmbolnăvi și ea. Afișa o indiferență apatică, tipică pentru felul de-a fi al lui Dol. În ciuda previziunilor prietenilor ei, nu se îmbolnăvi și trăi ca s-o vadă pe Oyre trecută prin urechea acului, devenită mai zveltă, chiar scheletică. Singura măsură de precauție pe care și-o luase Dol fusese să-și trimită copilul, pe Rastil Roon, să stea cu bărbatul lui Amin Lim și cu copilul lui. Acum, băiatul se întorsese.

Cele două femei și copilul își petreceau timpul în casă. Sentimentul așteptării sfârșitului nu era neplăcut. Plictiseala se manifesta în multe feluri. Se jucau cu băiețelul, jocuri simple care le aminteau de propria lor copilărie. O dată sau de două ori li se alăturase și Vry, dar aceasta avea un aer absent. Când vorbea, le povestea despre munca ei și despre tot ceea ce năzuia să facă. Cu un alt prilej, izbucni într-un discurs plin de pasiune, în care le mărturisi legătura cu Raynil Layan, despre care femeile nu putuseră până atunci să spună nimic bun. Legătura o stânjenea; deseori se simțea dezgustată; îl ura când era absent; și totuși, se arunca în brațele lui când apărea.

— Am trecut toate prin asta, Vry, comentă Dol. Numai că tu ai făcut-o un pic mai târziu, așa că pentru tine e mai dureros.

— Nu toate am făcut-o destul, zise Oyre încetișor. N-am nicio dorință acum. M-au părăsit toate... Ceea ce doresc e dorința. S-ar putea să revină doar dacă se întoarce Laintal Ay.

Aruncă o privire pe fereastră, la cerul albastru.

— Dar sunt atât de sfâșiată, continuă Vry, nelăsându-se distrasă de la propriile ei necazuri. Nu sunt niciodată liniștită, cum eram cândva. Nu mă mai recunosc.

În răbufnirea ei, Vry nu zise nimic despre Dathka, iar celelalte femei evitară subiectul. Dragostea i-ar fi adus mai multă tihnă dacă nu și-ar fi făcut griji pentru Dathka; nu numai că-l avea pe conștiință, dar acesta începuse s-o urmărească obsesiv. Ea se temea de ce s-ar putea întâmpla și-l convinsese cu ușurință pe Raynil Layan, neliniștit de felul lui, să se întâlnească într-o cameră secretă, și nu în propriile lor locuințe. În această cameră secretă, ea și iubitul ei cu barba bifurcată se întâlneau zilnic, în timp ce orașul se lupta cu boala, iar zgomotele animalelor care trăgeau carele pătrundeau prin fereastra deschisă.

Raynil Layan dorea să închidă fereastra, dar ea nici nu voia să audă.

— Animalele ar putea să transmită boala, protesta el. Hai să

plecăm de-aici, căprioara mea, să plecăm din oraș, departe de năpastă și de orice altceva ne mai supără.

— Cum am supraviețui? Aici e locul nostru. Aici, în așezarea asta, unul în brațele celuilalt.

El îi surâse neliniștit.

— Să presupunem că ne infectăm unul pe altul cu molima?

Ea se aruncă înapoi pe pat, cu sânii săltând în fața lui.

— Atunci o să murim unul lângă altul, o să murim îmbrățișați, făcând dragoste! Păstrează-ți curajul, Raynil Layan, hrănește-te dintr-al meu! Revarsă-te – încă o dată și încă o dată! Își plimbă o mână peste zona păroasă dintre coapsele lui și-i cuprinse mijlocul cu un picior.

— Ființă lacomă, exclamă el cu admirație și se rostogoli lângă femeie, lipindu-și trupul de al ei.

•

Dathka stătea pe marginea patului, cu capul rezemat în mâini. Cum nu scotea niciun cuvânt, fata de pe pat nu vorbi nici ea; se întoarse cu spatele la bărbat și-și trase genunchii la piept.

Numai când el se ridică și începu să se îmbrace în grabă, ca și când tocmai luase o hotărâre, spuse cu voce sugrumată:

— Nu port molima, știi…

El îi întoarse o privire plină de amărăciune, dar nu răspunse, și continuă să se îmbrace grăbit.

Ea își întoarse capul, dându-și la o parte de pe față părul lung.

— Ce se petrece cu tine, Dathka?

— Nimic.

— Nu prea mi-ai demonstrat că ești bărbat.

El își trase cizmele, părând mai preocupat de acestea decât de ea.

— La naiba, femeie, nu te vreau – nu tu ești cea pe care o vreau. Bagă-ți asta în cap și mișcă-te de-aici.

Dintr-un dulap montat în perete luă un pumnal curbat, cu lucrătură fină. Luciul lui contrasta cu tăbliile roase de care ale ușii dulapului. Și-l îndesă la brâu. Fata îl strigă și-l întrebă unde se duce. El o ignoră, trânti ușa în urma lui și coborî scările tropăind.

•

Dathka nu își irosise săptămânile amare de la plecarea lui Laintal Ay și de când descoperise ceea ce el descria drept trădarea lui Vry. Își petrecuse o mare parte din timp încercând

să câștige sprijinul tinerilor din Oldorando, consolidându-și poziția, făcând alianțe cu străinii nemulțumiți de restricțiile pe care Oldorandoul le impunea asupra lor, arătând compasiune față de aceia – și erau mulți – a căror viață fusese dată peste cap de condițiile chinuitoare de muncă impuse odată cu introducerea monedei locale. Șeful monetăriei, Raynil Layan, era ținta frecventă a criticilor lui.

Când intră pe alee, totul era liniștit și strada laterală era pustie. Se afla acolo doar un bărbat pe care-l plătise să-i păzească ușa. În piață, oamenii se duceau de nevoie, ocupându-se de treburile de zi cu zi. Mica dugheană a spițerului, cu vasele lui aliniate impunător, făcea mulți bani. Existau încă negustori cu prăvălii strălucitoare, îmbrăcați în robe viu colorate. Totodată, puteau fi zăriți și oameni trecând cu poveri în spinare. Părăseau orașul amenințat înainte ca lucrurile să se înrăutățească.

Dathka nu vedea nimic din toate acestea. Mergea cu mișcări mecanice și cu privirea ațintită înainte. Tensiunea care plana deasupra orașului era totuna cu propria lui încordare. Ajunsese într-un punct în care n-o mai putea suporta. Avea să-l omoare pe Raynil Layan, și pe Vry dacă era nevoie, și avea să termine cu asta. Buzele îi dezveleau dinții în timp ce repeta în minte, de nenumărate ori, lovitura fatală. Oamenii se dădeau la o parte din calea lui, tresărind, temându-se că privirea lui fixă prevestea declanșarea febrei.

Știa unde-și avea Vry camera secretă; spionii îl informaseră. Își zise: Dacă aș domni aici, aș închide de tot academia. Nimeni n-a avut vreodată curajul să ia această decizie finală. Eu aș avea. Acum e momentul să atac, folosind drept scuză faptul că lecțiile de la academie răspândesc molima. Asta ar lovi-o cu adevărat.

— Cugetă, frate, cugetă! Roagă-te cu Primitorii să fii cruțat, ascultă cuvântul marelui Akha al lui Naab…

Îi făcu vânt într-o parte predicatorului ambulant. Ar fi scăpat și de neghiobii ăștia de pe stradă dacă ar fi domnit.

În apropierea grajdurilor de zenei de pe aleea Yuli, fu abordat de un bărbat pe care-l cunoștea, mercenar și negustor de animale.

— Ei bine?

— E acum acolo sus, domnule.

Bărbatul îi făcu semn din ochi către fereastra de la mansarda uneia dintre clădirile de lemn din fața grajdurilor. Acestea erau mai ales hanuri, case cu camere de închiriat sau dughene cu băuturi, care jucau rolul de fațadă oarecum respectabilă pentru localurile cu muzică și pentru bordelurile înșirate în spatele lor.

Dathka dădu scurt din cap.

Trecu printr-o perdea de mărgele de care fuseseră legate flori proaspete de orling și rarizom și intră într-una dintre dughenele cu băuturi. Pe pereți, cranii de animale etalau zâmbete seci, zimțate. Patronul stătea rezemat de tejghea, cu brațele încrucișate, privind în gol. Deja pregătit, nu făcu decât să-și aplece capul, astfel încât bărbia dublă i se lăți pe piept, un semnal pentru Dathka că putea să facă orice dorea. Dathka trecu pe lângă el și urcă scările.

Îl întâmpinară mirosuri stătute de varză și de lucruri mai rele. Păși pe lângă perete, dar scândurile tot scârțâiră. Ascultă la ușa din capăt și auzi voci. Fiind o fire suspicioasă, Raynil Layan pusese cu siguranță zăvorul pe ușă. Dathka ciocăni în scândurile crăpate.

— Mesaj pentru tine, domnule, rosti el cu voce înăbușită. Urgent, de la monetărie.

Cu un zâmbet înspăimântător, rămase pe loc, ascultând cum zăvoarele erau trase în interiorul încăperii. De îndată ce se deschise ușa, se năpusti înăuntru, trântind-o de perete. Raynil Layan căzu pe spate, țipând îngrozit. La vederea pumnalului, fugi la fereastră și strigă după ajutor. Dathka îl apucă de gât și-l aruncă pe pat.

— Dathka! Vry se ridică în capul oaselor, trăgându-și un cearșaf peste trupul gol. Ieși de-aici, ticălosule!

Drept răspuns, el închise ușa cu piciorul fără să se uite în jur. Se duse către Raynil Layan, care se ridica în picioare gemând.

— Știu c-o să mă omori, văd, îmi dau seama, zise șeful monetăriei întinzând o mână ca să se apere. Cruță-mă, te rog, nu sunt dușmanul tău. Pot să te ajut.

— O să te omor cu tot atâta compasiune cu câtă l-ai omorât tu pe bătrânul meșter Datnil.

Raynil Layan se ridică încet, ascunzându-și goliciunea și urmărindu-și încordat atacatorul.

— N-am făcut-o eu. Nu cu mâna mea. Aoz Roon a ordonat uciderea lui. A fost legal, te asigur. S-a încălcat legea. Să mă

omori pe mine nu e legal. Spune-i, Vry! Ascultă, Dathka, meșterul Datnil a divulgat secrete ale breslei, i-a arătat cartea secretă a breslei lui Shay Tal. Nu toată. Nu ce era mai rău. Ar trebui să știi asta.

Dathka șovăi.

— Lumea aceea e moartă, tot rahatul ăla cu breslele. Știi ce părere am despre bresle. La dracu' cu trecutul. E mort, așa cum o să fii și tu.

Vry profită de șovăiala lui. Își recăpătase sângele rece.

— Ascultă, Dathka, dă-mi voie să explic situația. Te putem ajuta amândoi. Există lucruri în cartea aceea a breslei pe care meșterul Datnil n-a îndrăznit să i le dezvăluie nici măcar lui Shay Tal. S-au întâmplat cu multă vreme în urmă, dar trecutul e încă alături de noi, oricât de mult ne-am dori noi să fie altfel.

— Dacă ar fi așa, atunci m-ai accepta. Am tânjit atât de mult după tine…

Raynil Layan își trase roba pe el și continuă, adunându-și toată agerimea:

— Vrajba ta e cu mine, nu cu Vry. În cărțile diferitelor bresle sunt consemnări despre Embruddockul din vremurile trecute. Acestea dovedesc faptul că aici a fost cândva un oraș al fagorilor. Poate că fagorii l-au construit… Consemnările nu sunt complete. Cu siguranță l-au stăpânit, inclusiv breslele și oamenii din ele. I-au ținut pe oameni în sclavie.

Dathka îl privi sumbru. În mintea lui nu spunea decât „Suntem cu toții sclavi”, știind că era o prostie.

— Dacă stăpâneau Embruddockul, cine i-a omorât? Cine a recucerit orașul? Regele Denniss?

— Asta s-a întâmplat după vremea lui Denniss. Cartea secretă spune puțin; consemnează istoria numai ocazional. Noi înțelegem că fagorii s-au hotărât pur și simplu să plece.

— N-au fost învinși?

Vry interveni:

— Știi cât de puțin înțelegem aceste creaturi. Poate că li s-au schimbat aer-armonicele și au plecat. Dar trebuie să fi fost puternici aici. Dacă ai fi studiat vreodată pictura lui Wutra din templul vechi, ai fi știut. Wutra înfățișează un rege fagor.

Dathka își propti capul în podul palmei.

— Wutra fagor? Nu se poate. Mergi prea departe. Afurisita asta de învățătură poate să facă negru din alb. Toate

absurditățile astea pornesc de la academie. Aș desființa-o. Dacă aș avea puterea, aș rade-o de pe fața pământului.

— Dacă vrei puterea, o să fiu de partea ta, zise Raynil Layan.

— Nu te vreau de partea mea.

— Păi, sigur...

Făcu un gest de frustrare și își trase de vârfurile bărbii.

— Vezi tu, avem de rezolvat o enigmă. Pentru că se pare că se întorc fagorii. Poate-și vor înapoi vechiul oraș. Asta bănuiesc eu.

— Ce vrei să spui cu asta?

— E simplu. Trebuie să fi auzit zvonurile. Se apropie o armată mare de fagori. Du-te și vorbește cu oamenii care trec pe lângă oraș. Problema e că Tanth Ein și Faralin Ferd n-o să apere orașul, pentru că sunt mult prea preocupați de interesele lor personale. Ei sunt dușmanii tăi, nu eu. Dacă un bărbat puternic i-ar omorî pe locotenenți și ar prelua controlul orașului, l-ar putea salva. Asta e sugestia mea.

Îl privi cu atenție pe Dathka, observând emoțiile ce-i jucau pe chip. Zâmbi încurajator, știind că scăpase de moarte vorbind.

— O să te ajut, insistă el. Sunt de partea ta.

Vry adăugă:

— Și eu sunt de partea ta, Dathka.

El îi aruncă o privire cu luciri întunecate.

— N-o să fii niciodată de partea mea. Nici dacă aș câștiga tot Embruddockul pentru tine.

•

Faralin Ferd și Tanth Ein beau împreună la taverna *Halba cu două fețe*. Femei, prieteni și lingușitori stăteau alături de ei, simțindu-se bine.

Halba cu două fețe era unul dintre puținele locuri unde se mai puteau auzi râsete în acele zile. Taverna făcea parte dintr-o clădire administrativă nouă, care adăpostea și noua monetărie. Construcția clădirii fusese finanțată în cea mai mare parte de către negustorii bogați, dintre care unii erau de față împreună cu nevestele lor. În încăpere se afla mobilă care până de curând fusese necunoscută în Oldorando – mese ovale, canapele, bufete, dar și covoare elegant țesute, atârnate pe pereți.

Băuturile erau importate, iar un tânăr străin blond cânta la o harpă de mână.

Ferestrele erau închise pentru a ține afară aerul rece al nopții

și mirosul de fum de pe alei. Pe masa din mijloc ardea o lampă cu ulei. Mâncarea era la discreție, dar nu se servea nimeni. Unul dintre negustori istorisea o lungă poveste despre crime, trădări și călătorii.

Faralin Ferd purta o jachetă de piele întoarsă, descheiată, care lăsa să i se vadă cămașa de lână. Stătea cu coatele sprijinite de masă, nefiind foarte atent la cuvintele negustorului, în timp ce privirea i se rotea prin cameră.

Femeia lui Tanth Ein, Farayl Musk, se preumbla tiptil prin încăpere, aparent ca să vadă dacă sclava închidea bine obloanele. Farayl Musk era înrudită pe departe atât cu Tanth Ein, cât și cu Faralin Ferd, descinzând din familia Lordului Wall Ein Den. Deși nu tocmai frumoasă, Farayl Musk avea inteligență și caracter, ceea ce făcea să fie plăcută de unii și neiubită de alții. Ducea într-un sfeșnic o lumânare aprinsă, pe care o apăra cu o mână de curentul de aer provocat de mișcarea ei.

Lumina îi făcea chipul să radieze, aruncând umbre neașteptate asupra contururilor lui și împrumutându-i o undă de mister. Simțea că Faralin Ferd se uită la ea, dar se abținu să-i întoarcă privirea, cunoscând cât valora indiferența simulată. El reflectă, așa cum făcuse deseori până atunci, că o merita pe Farayl Musk, în locul femeii sale, care-l plictisea. În ciuda pericolelor care se puteau isca, făcuse dragoste cu ea de câteva ori. Acum nu mai era timp. Puteau fi cu toții morți peste câteva zile; băutura nu îmblânzea realitatea. O dorea din nou.

Ridicându-se, ieși brusc din încăpere, aruncând o privire plină de înțeles în direcția ei. Lunga poveste relatată în încăpere ajungea la una dintre părțile captivante cu care era presărată din când în când. Cea de acum relata cum un bărbat important fusese sufocat cu carcasa uneia dintre oile lui. Din jurul mesei se înălțară râsete. Cu toate acestea, ochii vigilenți îl văzură pe locotenent dispărând și pe femeia colegului său urmându-l după un interval discret de timp.

— Am crezut că n-o să îndrăznești să vii după mine.

— Curiozitatea e mai puternică decât lașitatea. Avem doar o clipă.

— Fă-o cu mine aici, sub scări. În colțul ăsta, uite!

— În picioare, Faralin Ferd?

— Pipăie asta, femeie – e în picioare sau nu e?

Ea oftă și se aplecă spre el, apucând cu ambele mâini ceea ce

i se oferise. El își aduse aminte din experiențele trecute cât de plăcută era răsuflarea femeii.

— Sub scări atunci.

Ea așeză lumânarea pe podea. Descheindu-se la corsaj, își dezveli în fața lui sânii maiestuoși. El îi puse un braț în jurul mijlocului și o trase în colț, sărutând-o ațâțat.

Acolo fură prinși când un grup de doisprezece oameni sub conducerea lui Dathka intră din stradă cu torțe aprinse și săbii scoase din teacă.

În ciuda protestelor lor, Farayl Musk și Faralin Ferd fură trași afară. Abia avură timp să-și aranjeze hainele pe ei, că fură aruncați înapoi în camera unde se ținea întâlnirea și unde ceilalți locotenenți erau deja sub ascuțișul săbiilor.

— Totul e legal, zise Dathka privindu-i așa cum un lup se uită la un pui de arang. Preiau conducerea până în momentul în care stăpânul legitim al Embruddockului, Aoz Roon, se întoarce. Sunt locotenentul pe care l-a înlăturat, dar sunt cel mai vechi dintre voi. Vreau ca orașul să fie păzit așa cum se cuvine împotriva invadatorilor.

În spatele lui se afla Raynil Layan, cu sabia în teacă. Acesta spuse pe un ton ridicat:

— Și eu îl sprijin pe Dathka Den. Trăiască Stăpânul Dathka Den!

Ochii lui Dathka îl găsiră ascuns în umbră pe Tanth Ein. Cel mai vârstnic dintre cei doi locotenenți nu se ridicase odată cu ceilalți. Stătea liniștit la locul lui din capul mesei, cu mâinile sprijinite pe brațele scaunului.

— Îndrăznești să mă sfidezi? strigă Dathka făcând un salt înainte cu sabia ridicată, ca să-l înfrunte pe bărbatul așezat pe scaun. În picioare, gunoi ce ești!

Tanth Ein nu se clinti. Doar un rictus de durere îi traversă fața în timp ce capul i se smuci pe spate. Ochii începură să i se rostogolească în orbite. Când Dathka lovi fotoliul cu piciorul, bărbatul alunecă țeapăn pe podea fără să încerce să își amortizeze căderea.

— E febra oaselor! strigă cineva. E printre noi!

Farayl Musk începu să țipe.

•

Până dimineață, încă două vieți se duseseră, iar mirosul de ars otrăvi încă o dată aerul din Oldorando. Tanth Ein zăcea în

sanatoriu, sub îngrijirea curajoasă a maicii Rarizom.

Deși erau îngroziți că s-ar putea molipsi de febra oaselor, oamenii se adunară pe strada Malului ca să audă cum Dathka se proclamă domn. Pe vremuri, asemenea întâlniri ar fi fost ținute lângă turnul mare. Însă acele zile apuseseră. Strada Malului era mai spațioasă și mai elegantă. Pe o parte a ei, câteva prăvălii erau presărate de-a lungul malului râului. Gâștele încă mergeau țanțoșe, cunoscându-și drepturile străvechi. Pe partea cealaltă se afla un șir de clădiri noi, cu vechile turnuri de piatră înălțându-se în spatele lor. Aici se ridicase o estradă publică.

Pe platformă stăteau Raynil Layan, mutându-și greutatea de pe un picior pe altul, Faralin Ferd, cu mâinile legate la spate, și șase tineri războinici din garda lui Dathka, înarmați cu săbii și sulițe, care priveau încruntați mulțimea. Negustori de flori protectoare umblau printre oameni. Pelerinii Primitori erau și ei acolo, în veșmintele lor speciale în alb și negru, cu steaguri care îndemnau la pocăință. Copiii se jucau la marginea mulțimii și chicoteau văzând cum se comportau adulții.

Când erupse Fluierarul-Ceas, Dathka se urcă pe estradă și se adresă mulțimii.

— Preiau povara conducerii de dragul orașului, anunță Dathka.

Se părea că i se dezlegase limba. Vorbea cu elocvență. Și totuși, stătea aproape nemișcat, fără să gesticuleze, fără să-și folosească trupul pentru da greutate cuvintelor, ca și cum obiceiul de a tăcea nu-i părăsise decât limba.

— N-am nici cea mai mică dorință să-i iau locul lui Aoz Roon, adevăratul conducător al Embruddockului. Când se va întoarce – dacă se va întoarce –, ceea ce este pe drept al lui îi va fi înapoiat. Sunt adjunctul lui legal. Aceia pe care i-a lăsat la comandă au abuzat de putere, și-au bătut joc de ea. Nu pot să stau deoparte și să privesc nepăsător. Avem nevoie de cinste în aceste vremuri grele.

— Atunci de ce îl ai alături de tine pe Raynil Layan? strigă o voce din mulțime, și se mai auziră și alte comentarii, peste care Dathka încercă să treacă.

— Știu că aveți nemulțumiri. O să le ascult după aceea – acum ascultați-mă voi. Eline Tal a avut curajul să se ducă în pustietate cu stăpânul lui. Celelalte două creaturi au stat acasă. Pe Tanth Ein l-a lovit febra drept răsplată. Aici stă cel de-al treilea dintre

ei, cel mai rău, Faralin Ferd. Uitați-vă cum tremură. Când vi s-a adresat vreodată? Era prea ocupat cu tainicele lui obiceiuri desfrânate.

Sunt vânător, după cum știți. Laintal Ay și cu mine am îmblânzit Stepa de Apus. Faralin Ferd o să moară de molimă, la fel ca prietenul lui, Tanth Ein. Vreți să fiți conduși de cadavre? Eu n-o să iau boala. Relațiile trupești transmit boala, dar eu nu am astfel de relații.

Primul lucru pe care îl voi face va fi să restabilesc paza în jurul Embruddockului și să instruiesc o armată adevărată. În starea în care ne aflăm acum putem cădea pradă oricărui dușman – uman sau neuman. Mai bine să murim în bătălie decât în pat.

Ultima remarcă stârni un val de neliniște. Dathka făcu o pauză, uitându-se încruntat la ei. Oyre și Dol stăteau printre oameni, Dol strângându-l în brațe pe Rastil Roon. Când Dathka se opri, Oyre strigă cu putere:

— Ești un uzurpator. Cu ce ești mai bun decât Tanth Ein sau decât Raynil Layan?

Dathka se duse la marginea platformei.

— Nu am furat nimic. Am luat de jos ceea ce a fost lăsat să cadă.

Arătă către Oyre:

— Tu mai presus de toți, Oyre, ca fiică naturală a lui Aoz Roon, ar trebui să știi că îi voi înapoia tatălui tău ce-i aparține când se va întoarce. El ar fi vrut să fac asta.

— Nu poți vorbi în numele lui cât timp e plecat…

— Pot și o s-o fac.

— Atunci nu vorbești drept.

Alții, pentru care această sfadă nu însemna mare lucru, cărora nu le păsa prea mult de Aoz Roon, începură și ei să-și strige nemulțumirile. Cineva aruncă cu un fruct răscopt. Garda îmbrânci mulțimea, fără niciun rezultat.

Dathka păli. Își ridică pătimaș pumnul deasupra capului.

— Foarte bine, gunoaielor, atunci o să vă spun în mod public ceea ce a fost întotdeauna ținut sub tăcere. Nu mă tem. Vouă, care aveți o părere atât de grozavă despre Aoz Roon, care credeți că a fost atât de admirabil, o să vă spun ce fel de om a fost. A fost un ucigaș. Mai rău, a fost de două ori ucigaș.

Oamenii amuțiră cu fețele întoarse către el.

Dathka tremura acum, conștient de ceea ce stârnise.

— Cum credeți că a câștigat puterea Aoz Roon? Prin crimă, crimă sângeroasă, crimă în toiul nopții. Unii dintre voi își aduc aminte de Nahkri și Klils, fiii lui Dresyl cel de demult, din vremurile trecute. Nahkri și Klils domneau pe când Embruddockul era doar un cătun. Într-o noapte întunecoasă, Aoz Roon – pe atunci tânăr – le-a făcut vânt celor doi frați din vârful turnului mare, când erau beți. O dublă faptă odioasă. Și cine era acolo ca martor, cine a văzut totul? Eu am fost acolo, la fel și ea, fiica lui naturală.

Arătă acuzator către silueta subțire a lui Oyre, care se agățase îngrozită de Dol.

— E nebun, strigă un băiat de la marginea mulțimii. Dathka e nebun!

Oamenii se împrăștiară fugind. Izbucnise dezordinea generală și se iscase o încăierare într-o parte a mulțimii.

Raynil Layan încercă să câștige gloata, ridicându-se puternic și palid ca să strige:

— Sprijiniți-ne și noi vă vom sprijini pe voi. O să păzim Oldorandoul.

În tot acest timp, Faralin Ferd stătuse tăcut în spatele estradei, cu mâinile legate, în strânsoarea unui gardian. Acum găsi ocazia prielnică.

— Alungați-l pe Dathka! strigă el. Nu s-a bucurat niciodată de aprobarea lui Aoz Roon și n-o s-o aibă nici pe a noastră!

Dathka se răsuci cu o mișcare rapidă de vânător și își scoase pumnalul curbat. Se năpusti asupra locotenentului. Un țipăt ascuțit se auzi dinspre Farayl Musk, de undeva din mulțime, în același timp în care câteva glasuri preluau îndemnul:

— Alungați-l pe Dathka!

Tăcură aproape imediat, amuțiți de comportamentul neașteptat al lui Dathka. În liniștea care se lăsă, fumul pluti pe deasupra scenei. Dathka stătea rigid, cu spatele la mulțime. Pentru o clipă, Faralin Ferd rămase și el nemișcat. Apoi își ridică brusc capul și scoase un geamăt sugrumat. Din gură îi țâșni sângele. Se încovoie, iar gardianul îl lăsă să cadă la picioarele lui Dathka.

Atunci mulțimea începu să freamăte. Vederea sângelui o făcu să-și recapete glasul.

— Neghiobule, or să ne măcelărească, strigă Raynil Layan.

Bărbatul alergă către spatele estradei și sări de pe ea. Înainte

ca cineva să pună mâna pe el, dispăru pe o stradă laterală.

Gardianul fugea de colo-colo, ignorând ordinele lui Dathka, în timp ce gloata se apropia de estradă. Farayl Musk țipa să fie arestat Dathka. Văzând că totul era pierdut, sări și el de pe platformă și fugi.

În spatele mulțimii, lângă prăvălii, băiețeii țopăiau bătând entuziasmați din palme. Mulțimea începu să se revolte, găsind răscoala mai puțin plictisitoare decât moartea.

Lui Dathka nu-i mai rămăsese nimic altceva decât să fugă umilit. Alerga gâfâind, cu răsuflarea tăiată, murmurând incoerent pe străzile pustii, în timp ce cele trei umbre – penumbră, umbră, penumbră – își schimbau topologia la picioarele lui. În timp ce încerca să scape de conștiința eșecului, gânduri fugare îl năpădeau și se stingeau în același fel.

Câțiva străini trecură pe lângă el, ducându-și catrafusele pe o sanie veche. Un bătrân care sprijinea un copil strigă:

— Vin fagorii!

Auzi vuietul oamenilor care alergau după el – gloata răzbunătoare. Exista un singur loc unde se putea duce să caute refugiu, o singură persoană, o singură speranță. Blestemând, fugi către Vry.

Ea se întorsese în vechiul său turn. Stătea ca într-un vis, conștientă – și speriată de ceea ce știa – că Embruddockul se îndrepta spre o cumpănă. Când Dathka bătu cu pumnul în ușa ei, îl lăsă să intre aproape cu ușurare. Stătea pe loc, fără să arate nici compătimire, nici batjocură, în timp ce Dathka se prăbuși pe pat plângând.

— E o nebunie, zise ea. Unde-i Raynil Layan?

El continuă să plângă, izbind patul cu pumnul.

— Încetează, zise ea cu blândețe.

Se învârti prin cameră, ridicându-și privirea către tavanul pătat.

— Trăim într-o asemenea nebunie… Aș dori să fiu lipsită de emoții. Ființele umane sunt așa o pacoste! Ne era mai bine când zăpada ne înghițea, când n-aveam nicio… speranță. Aș dori să existe numai cunoaștere, cunoaștere pură, fără emoție.

Bărbatul se ridică în capul oaselor.

— Vry…

— Nu vorbi cu mine! Nu-mi poți oferi nimic și n-ai putut niciodată, trebuie să accepți asta. Nu vreau să aud ce ai de

spus. Nu vreau să știu ce-ai făcut!

Afară, gâștele începură să gâgâie asurzitor.

El stătea întins pe pat. Căsca.

— Ești femeie numai pe jumătate. Ești rece. Am știut întotdeauna, dar n-am putut să încetez să simt pentru tine ceea ce am simțit…

— Rece?… Neghiobule, scot aburi ca un rajabaral!

Zgomotul din stradă se întețea. Ajunsese destul de tare pentru ca ei să poată distinge nota vocilor individuale. Dathka alergă la fereastră.

Unde erau acum oamenii lui? Cei care se revărsau de pe aleile din apropiere erau cu toții străini. Nu zări nici măcar un singur chip – niciunul dintre oamenii lui, nici Raynil Layan (nu că asta l-ar fi surprins) –, nici măcar un singur cetățean pe care să-l poată identifica. Pe vremuri, îi era cunoscut fiecare chip. Niște necunoscuți îi cereau sângele. O teamă reală îi pătrunse în inimă, ca și cum singura lui ambiție fusese să moară de mâna unui prieten. Să fii urât de necunoscuți… era de nesuportat. Se aplecă pe fereastră și-și flutură pumnul în semn de sfidare, blestemându-i.

Oamenii își ridicară fețele spre el. Mulțimea se deschise în mijloc aproape la unison, ca un banc de pești. Urlau și bolboroseau neinteligibil.

În fața acestui tumult de voci își lăsă pumnul să cadă și se dădu înapoi, nevrând să se lase copleșit, dar cu toate astea simțindu-se copleșit. Se rezemă de perete și-și examină mâinile aspre, cu sânge încă umed pe unghii.

Numai când auzi vocea lui Vry dedesubt își dădu seama că aceasta plecase din cameră. Deschisese ușa turnului și acum se adresa oamenilor de pe estradă. Gloata se îmbulzea în față, în timp ce indivizii din spate se împingeau ca să-i audă vorbele. Cineva strigă ceva batjocoritor, dar fu redus la tăcere de către ceilalți. Glasul ei, limpede și tăios, plutea pe deasupra capetelor lor zburlite.

— De ce nu vă opriți să vă gândiți ce faceți? Nu sunteți animale. Încercați să fiți oameni. Dacă e să murim, să murim cu demnitate umană, nu cu mâinile unul la gâtul celuilalt…

Știți ce înseamnă suferința. Atât suferința, cât și faptul că sunteți conștienți de ea reprezintă semnul umanității voastre. Fiți mândri de asta și muriți cu această cunoaștere. Amintiți-vă

de lumea de dedesubt a strigoilor care așteaptă, unde nu există decât scrâșnete din dinți, pentru că morții sunt dezgustați de propriile lor vieți. Nu e îngrozitor? Nu vi se pare îngrozitor să simțiți dezgust – dezgust și dispreț – pentru propriile voastre vieți? Transformați-vă viața din interior. Nu contează vremea de afară, dacă ninge sau plouă, dacă strălucește soarele, nu contează asta, acceptați-o, dar lucrați să vă transformați eul interior. Cugetați. Dathka și crima lui au puterea să vă scoată din situația grea în care vă aflați? Numai voi aveți puterea.

Credeți că lucrurile merg prost. Trebuie să vă avertizez că se apropie încercări și mai mari. V-o spun având în spate întreaga putere a academiei. Mâine, mâine la amiază, trebuie să sosească a treia și cea mai rea dintre cele douăzeci de Orbiri. Nimic n-o poate opri. Omenirea nu are putere asupra cerurilor. Ce-o să faceți atunci? O să alergați ca nebunii pe străzi tăind gâturi, spărgând lucruri, dând foc la ce-au construit cei mai buni decât voi, ca și cum ați fi mai răi decât fagorii? Hotărâți acum cât de mizerabili, cât de josnici o să fiți mâine!

Se uitară unii la alții și murmurară. Nimeni nu strigă. Vry așteptă, prinzând din instinct momentul potrivit în care să se lanseze pe un nou curs.

— Cu ani în urmă, vrăjitoarea Shay Tal s-a adresat locuitorilor din Oldorando. Îmi amintesc limpede cuvintele ei, pentru că veneram tot ce spunea. Ne-a oferit comoara cunoașterii. Aceasta poate fi a voastră numai dacă veți fi umili și veți îndrăzni să întindeți mâinile după ea. Înțelegeți ce vă spun. Orbirea de mâine nu e un eveniment supranatural. Ce este? Înseamnă numai că cei doi străjeri trec unul deasupra celuilalt, acei doi sori pe care-i cunoașteți de când v-ați născut. Lumea asta a noastră e rotundă, la fel cum și ei sunt rotunzi. Închipuiți-vă ce minge mare trebuie să fie lumea noastră pentru ca noi să nu cădem de pe ea – și totuși e mică în comparație cu străjerii. Ei arată mici numai pentru că sunt atât de departe. Shay Tal spunea că în trecut a avut loc un dezastru. Eu nu cred că asta s-a întâmplat. Noi am descoperit lucruri noi, clădind pe ceea ce a construit ea. Wutra a orânduit lumea lui astfel încât totul funcționează prin acțiune continuă în toate părțile ei. Părul vă crește pe cap și pe corp, în timp ce sorii răsar și apun. În ochii lui Wutra, acestea nu sunt acțiuni separate, ci una singură. Lumea noastră călătorește în cerc în jurul lui Batalix, dar există

și alte lumi ca a noastră care se comportă la fel. În același timp, Batalix descrie un cerc și mai mare în jurul lui Freyr. Trebuie să acceptați că lumea noastră nu este centrul universului.

Murmurele de protest se înteţiră. Vry le acoperi ridicând vocea:

— Înțelegeți ce v-am explicat? Să înțelegi e mai greu decât să tai gâturi, nu-i așa? Ca să pricepeți pe deplin ceea ce vă spun, trebuie mai întâi să înțelegeți și apoi să cuprindeți înțelegerea cu imaginația, astfel încât faptele să prindă viață. Anul nostru durează patru sute optzeci de zile, asta știm. Acesta este timpul de care are nevoie Hrl-Ichor ca să descrie un cerc complet în jurul lui Batalix. Dar mai e un cerc ce trebuie străbătut, cercul lui Batalix și al lumii noastre în jurul lui Freyr. Sunteți gata să auziți mai departe? Au nevoie de o mie opt sute douăzeci și cinci de ani mici… Închipuiți-vă anul mare!

Mulțimea tăcea acum, fixând-o cu privirea pe noua vrăjitoare.

— Până în zilele noastre, puțini își puteau închipui! Pentru că fiecare dintre noi se poate aștepta la numai patruzeci de ani de viață. Ar fi nevoie de patruzeci și șase de vieți ale noastre pentru a face un singur cerc întreg al acestei lumi în jurul lui Freyr. Multe dintre viețile noastre nu găsesc niciun ecou, dar fac parte din ceva mai măreț. De aceea, asemenea lucruri sunt greu de priceput și ușor de pierdut în vremuri de restriște.

Era captivată de noua ei putere, sedusă de propria ei elocvență.

— Care este necazul, care este dezastrul despre care ne-a vorbit Shay Tal și care este suficient de mare ca să ne facă să rătăcim asemenea cunoștințe importante? Păi, pur și simplu faptul că lumina lui Freyr variază în funcție de anotimpul anului mare. Am traversat multe generații de lumină slabă, de iarnă, când pământul zăcea mort sub zăpadă. Mâine ar trebui să vă bucurați când sosește eclipsa – orbirea când îndepărtatul Freyr alunecă în spatele lui Batalix –, pentru că e un semn că lumina lui Freyr se apropie… Mâine intrăm în primăvara anului mare. Bucurați-vă! Aveți înțelepciunea, aveți cunoașterea să vă bucurați! Alungați din viețile voastre dezordinea provocată de ignoranță și bucurați-vă! Vin vremuri mai bune pentru noi toți!

•

Damblaua-purcelului îi abătu din drum. Iarba lemnoasă creștea în smocuri pe măsură ce se apropiau de vale. Smocurile

de iarbă deveniră desișuri. Acum încercau să-și facă loc să treacă printr-o zonă sufocată de ele.

Vegetația se înălța mai sus de capetele lor. Era întreruptă numai de morene, pe care era posibil să urce din când în când ca să-și dea seama de direcție. Damblaua-purcelului se împletea și cu un mărăcine cu tulpină subțire, făcându-le înaintarea atât dificilă, cât și dureroasă. Armata fagorilor din față o luase pe altă cale. Erau siliți să urmeze făgașele mai șerpuite făcute de animale, și totuși yelkii înaintau greu. Aceștia erau agitați din cauza ierbii, ca și cum le-ar fi displăcut mirosul ei înțepător; coarnele lungi li se agățau de tulpinile goale pe dinăuntru, iar ghimpii de sub picioare le pătrundeau în părțile mai moi ale copitelor. Așa că oamenii descălecară, conducându-și necrogenii pe jos.

— Cât mai avem, barbarule? întrebă Schitosherill.

— Nu prea mult, răspunse Laintal Ay.

Era răspunsul lui obișnuit la întrebarea devenită deja obișnuită. Dormiseră incomod în pădure, iar în zori se treziseră având hainele înghețate. Se simțea înviorat, încă bucurându-se de silueta lui mai ușoară, dar vedea cât de obosiți deveneau ceilalți. Aoz Roon era o umbră a ceea ce fusese cândva; în timpul nopții, vorbise în somn într-o limbă ciudată.

Ajunseră pe teren mlăștinos, unde, spre ușurarea tuturor, damblaua-purcelului se rărea. După ce făcură o oprire ca să se asigure că totul era în ordine, porniră mai departe, risipind stoluri de păsărele înaintea lor. În față se deslușea o vale cu coline domoale care se înălțau pe fiecare parte. În principal din cauza oboselii, deciseră să o ia pe acolo, în loc să continue pe terenul mai înalt; dar de îndată ce intrară prin gura văii, fură luați pe sus de un vânt rece, care le pătrunse în oase, mușcându-i ca un animal. Înaintau cu îndârjire, cu capetele plecate.

Vântul aducea cu el ceața. Aceasta li se învălătucea în jurul trupurilor, în timp ce capetele le rămâneau deasupra. Laintal Ay înțelegea vântul. Știa că un strat de aer rece curgea ca apa din munții îndepărtați din stânga lor, peste coline până în vale, căutând o zonă joasă. Era un vânt născut acolo; cu cât ieșeau mai repede din gheara lui care îi amorțea, cu atât mai bine.

Soția lui Schitosherill scoase un țipăt slab și se opri, lipindu-se de yelk și îngropându-și fața în îndoitura brațului.

Schitosherill se întoarse îngrijorat spre ea și o învălui cu brațul înveșmântat în gri. Aerul înghețat îi înfășură mantaua în jurul picioarelor.

Se uită neliniștit la Laintal Ay.

— Nu poate să meargă mai departe, zise el.

— O să murim dacă rămânem aici.

Ștergându-și ochii umeziți de frig, scrută depărtările. Peste câteva ore, își dădu el seama, valea avea să se încălzească și să nu mai fie un pericol. În acest moment era o capcană a morții. Erau la umbră. Lumina celor doi sori cădea pieziș peste panta stângă a văii, deasupra lor; lumina lua forma unor coloane groase, verticale, acolo unde umbra era aruncată de rajabaralii uriași aflați pe creasta opusă. Rajabaralii scoteau deja aburi în lumina dimineții, iar vaporii se înălțau către cer, aruncând rotocoale de umbră.

Cunoștea locul. Configurația acestuia îi fusese familiară pe vremea când era acoperit de zăpadă. În mod normal, era un tărâm ospitalier – ultima trecătoare înainte ca un vânător să ajungă pe câmpiile la marginea cărora se afla Oldorandoul. Îi era prea frig chiar și să tremure, în timp ce vântul îi fura căldura corpului. Nu puteau continua. Nevasta lui Schitosherill încă se sprijinea, cu un aer bolnăvicios, de coastele necrogenului; acum, că stăpâna ei cedase, servitoarea simțea că putea și ea să dea glas suferințelor și stătea în picioare țipând, cu spatele la vântul tăios.

— O să urcăm printre rajabarali, urlă Laintal Ay în urechea lui Schitosherill. Acesta dădu din cap, încă ocupat cu soția lui, pe care încerca s-o ajute să urce în șa.

— Încălecați cu toții, răcni Laintal Ay.

În timp ce striga, o fâlfâire albă îi atrase privirea.

Deasupra dealului de pe partea stângă apărură grauri. Luptau împotriva curentului rece care cobora în vale, iar penele le străluceau în alb și gri, în timp ce oamenii călăreau în umbra rajabaralilor din partea opusă. Dedesubtul păsărilor se afla un șir de fagori. Erau războinici; aveau sulițele pregătite. Se deplasară până la marginea colinei, ca să se oprească acolo, unde rămaseră neclintiți ca niște bolovani. Se uitară în jos la ființele umane învăluite în cețurile învolburate de dedesubt.

— Repede, repede, sus, înainte să fim atacați!

În timp ce striga, văzu că Aoz Roon se uita în sus la brute, fără

nicio expresie, fără să se miște.

Alergă până la el și îi dădu o palmă peste spate.

— Urcă! Trebuie să plecăm de-aici!

Aoz Roon mârâi ceva aspru din gâtlej.

— Ești vrăjit, omule! Ai deprins câte ceva din limba lor blestemată și-ai rămas fără putere.

Cu forța, își urcă prietenul în șa. Cercetașul făcu același lucru cu servitoarea, care suspina îngrozită.

— Sus pe pantă, către rajabarali, strigă Laintal Ay.

Lovi yelkul lui Aoz Roon pe crupa lui mițoasă și alergă înapoi să-și încalece și el animalul. Șovăind, yelkii începură să urce. În zadar îi loveau în coaste cu călcâiele; un zenel ar fi fost mai ușor și mai rapid.

— N-o să ne atace, spuse sibornalezul. O să le-o dăm pe servitoare dacă avem necazuri.

— Animalele de călărie. O să ne omoare pentru animale, ca să le călărească sau să le mănânce. Poți să rămâi în urmă și să te târguiești dacă dorești.

Cu o înfățișare suferindă, Schitosherill clătină din cap și săltă în șa.

Urcă primul panta, ducând de hățuri animalul soției. Cercetașul și servitoarea îi urmau îndeaproape. Aoz Roon, care își călărea apatic yelkul, rămăsese în urmă, în ciuda strigătelor lui Laintal Ay să țină aproape de grup. El închidea coloana împreună cu yelkul pentru bagaje și se uita tot timpul în urmă, către culmea din spatele lui.

Fagorii nu se mișcau. Nu vântul rece îi îngrijora; erau creaturi ale frigului. Nemișcarea lor nu însemna că luaseră o hotărâre. Era imposibil să știi ce gândeau aceste brute.

Așa că urcară colina. Scăpară în curând de vânt, spre marea lor ușurare, și traseră cu insistență de frâie.

Când ajunseră pe coama dealului, lumina le bătea în ochi. Amândoi serii, destul de aproape ca să pară legați în mijlocul luminii orbitoare, sclipeau printre trunchiurile arborilor uriași. Doar pentru o clipă, în inima aurului arzător se zăriră siluete dansând, pășind ușor – erau Ceilalți, la o festivitate misterioasă; apoi dispărură ca și cum splendoarea acidă a luminii i-ar fi dizolvat inexplicabil. Grupul se trase la adăpostul coloanelor netede de lumină, cu răsuflarea încă tăiată de frig. Cu acoperișul de aburi deasupra, era aproape ca și cum ar fi intrat

într-o sală a zeilor. Erau cam treizeci de copaci masivi. Dincolo de ei se întindea câmpul deschis și drumul către Oldorando.

Detașamentul de fagori se puse în mișcare. De la nemișcare absolută, aceștia trecură la acțiune. Brutele se năpustiră deodată în jos pe panta pe care rămăseseră încremeniți. Numai unul din neamul lor era călare pe un kaidav. Acesta era în frunte. Graurii țipau deasupra văii.

Disperat, Laintal Ay se uită în jur, în căutarea unui adăpost. Nu exista niciunul, în afara celui oferit de rajabarali. Iar rajabaralii emiteau un huruit interior. Își scoase sabia și îmboldi yelkul către locul unde sibornalezul își dădea soția jos din șa.

— O să trebuiască să luptăm. Sunteți pregătiți pentru asta? Vor fi aici într-un minut sau două.

Schitosherill își ridică privirea către el, cu suferința întipărită pe fiecare trăsătură a feței. Avea gura deschisă într-un fel de mârâit de durere.

— Are febra oaselor, o să moară, zise el.

Ochii soției lui erau sticloși, trupul rigid, contorsionat.

Cu un gest expeditiv, Laintal Ay strigă către cercetași:

— Noi doi vom lupta. Mișcă! Iată-i!

Drept răspuns, cercetașul rânji răutăcios, făcând în același timp cu degetul un gest ca și când și-ar fi retezat traheea. Laintal Ay se simți încurajat într-un fel macabru.

Se uită în jur cu furie, la baza copacilor, căutând gaura în pământ pe unde dispăruseră Ceilalți, gândindu-se că pe acolo pe undeva, atât de aproape, ar putea exista un refugiu – un refugiu și o *snoktruix*; dar niciodată *snoktruix a sa*, niciodată.

Deși dispăruseră în mare grabă, Ceilalți nu lăsaseră nicio urmă. În cazul ăsta n-aveau alternativă decât să lupte. Nicio îndoială că aveau să moară. N-avea să-și dea duhul atâta vreme cât răsuflarea lui putea să scape de fiecare rană pe care-o primea de la sulițele ancipitalilor.

Cu cercetașul alături, se duse la marginea colinei ca să înfrunte dușmanul de îndată ce apărea.

În spatele lui, huruitul rajabaralilor se înteți. Arborii cei puternici încetaseră să emane aburi și scoteau zgomote asemănătoare tunetelor. Dedesubt, primele raze înclinate de la serii înlănțuiți pătrunseseră aproape până în fundul văii, unde luminau spectacolul fagorilor ce coborau odată cu vântul. Trupurile le erau înfășurate în ceața învolburată, iar perii țepeni

ai blănii le stăteau zburliți în năvala lor. Se uitară în sus și scoaseră un țipăt ascuțit la vederea celor doi oameni. Începură să urce dealul.

Acest eveniment fu observat de pe Stația Terestră de Observație și, o mie de ani mai târziu, de către cei care veneau încălțați cu sandale în marile amfiteatre de pe Pământ. Aceste amfiteatre erau mai pline acum decât oricând în decursul ultimului secol. Oamenii care se duceau să vadă acea reconstituire electronică enormă a unei realități care nu mai era reală de multe secole își doreau în adâncul inimii ca oamenii ale căror vieți le urmăriseră să supraviețuiască. Foloseau întotdeauna timpul viitor – lucru atât de ușor pentru homo sapiens –, chiar și pentru evenimente ca acesta, de atâta vreme trecute.

Din punctul lor de vedere privilegiat, vedeau dincolo de incidentul din crângul de rajabarali, dincolo de câmpia vălurită unde Lacul Peștelui păstrase cândva înfricoșătorul său grup statuar, chiar până în Oldorando.

Și tot acel peisaj era presărat cu siluete. Tânărul kzahhn era în sfârșit pregătit să coboare asupra orașului care-i smulsese ilustrului său străstallun atât viața, cât și liniștea de după. Aștepta doar semnul. Având în vedere că armata lui nu era aliniată într-o ordine militară prea strictă, ci era mai curând aranjată precum cirezile de vite care nu priveau întotdeauna înainte, numai numărul o făcea formidabilă. Avea să se rostogolească peste străvechiul Embruddock, apoi mai departe, fără cruțare, către coastele de sud-vest ale continentului Campannlat, tocmai către falezele oceanului răsăritean Climent, pentru a-l traversa dacă era posibil până în Hespagorat și în patria ancestrală stâncoasă, Pagovin.

Din cauza dispunerii neomogene a armatei fagorilor, era încă posibil pentru călători – mai ales pentru refugiați – să se strecoare printre diferitele cirezi și cete de fagori fără să întâmpine probleme, în timp ce iuțeau în direcția din care venise cruciada. În general, aceste grupuri speriate erau conduse de madiși, sensibili la aer-armonicele evitate de fiarele mătăhăloase aflate sub steagul lui Hrr-Brahl Yprt. Într-un astfel de grup se afla Raynil Layan cel cu barba bifurcată, care împingea în față un madiș. Trecură aproape de tânărul kzahhn, dar acesta, nemișcat, nu se arătă deloc interesat de prezența

lor.

Tânărul kzahhn stătea rezemat de coastele roase ale lui Rukk-Ggrl și intra în comuniune cu cei aflați în lumea de dincolo, tatăl și stră-străstallunul lui. Le asculta încă o dată sfaturile și instrucțiunile. În spatele lui se aflau generalii și cele două gillote, supraviețuitoare. Își făcuse rar datoria față de gillote, dar, dacă soarta îi era favorabilă, vremea aceea avea să vină din nou. Mai întâi trebuia să descopere cele două armonice ale victoriei sau morții; dacă mergea de-a lungul armonicei victoriei, avea să cânte muzica de împerechere.

Așteptă nemișcat, aruncându-și din când în când în sus lichidul vâscos prin fantele nărilor, aflate sub puful negru de pe bot. Semnul avea să apară pe cer, aer-armonicele aveau să se contracte într-un nod, iar el și cei pe care-i comanda aveau să năvălească și să ardă până-n temelii acel oraș antic blestemat, cândva numit Hrrm-Bhhrd Ydohk.

La celălalt capăt al acestui străvechi câmp de bătălie, unde oamenii și fagorii se întâlniseră mai des decât știa oricare dintre părți, Laintal Ay și cercetașul sibornalez stăteau cu săbiile pregătite să întâmpine primii fagori care urcau colina. În spatele lor, zgomotele făcute de rajabarali semănau cu tunetele. Aoz Roon și servitoarea stăteau ghemuiți lângă unul dintre trunchiuri, așteptându-și nepăsători soarta. Schitosherill întinse pe jos, cu multă tandrețe, trupul rigid al soției lui, apărându-i fața de orbitorul soare dublu care urca acum către zenit. Apoi alergă alături de cei doi tovarăși ai săi, trăgându-și sabia din teacă.

Urcușul destrămă șirul de fagori, iar cel mai în formă ajunse primul în vârf. Atunci când conducătorul se ivi, iar capul și umerii i se deslușiră deasupra pantei, Laintal Ay o luă la fugă spre el. Singura lor speranță era să-i trimită pe lumea cealaltă unul câte unul – numărase cel puțin treizeci și cinci de brute, și refuza să calculeze riscurile.

Fagorul își ridică brațul lung. Se aplecă pe spate într-un unghi care pentru un om era descumpănitor, dar Laintal Ay se feri din calea suliței și lovi cu sabia. Cotul preluă șocul când lama scrâșni pe coastele fagorului. În timp ce sângele galben al acestuia țâșnea din rană, lui Laintal Ay îi veni în minte vechea poveste vânătorească potrivit căreia intestinele ancipitalilor erau situate deasupra plămânilor; povestea se dovedise a fi

adevărată atunci când jupuise fagorul ca să-i înșele kaidavul.

Fagorul își aruncă pe spate capul lung, osos, iar buzele îi dezveliră dinții galbeni într-un gest de agonie. Căzu și se rostogoli în jos pe pantă, oprindu-se la poalele acesteia, în ceața pe cale să se risipească.

Dar celelalte brute trecuseră de jumătatea pantei și se apropiau. Cercetașul sibornalez lupta vitejește, eliberând din când în când câte o înjurătură în limba lui maternă, cu răsuflarea tăiată. Cu un răcnet, Laintal Ay se aruncă din nou în încăierare.

Lumea explodă.

Zgomotul fu atât de pătrunzător și venea atât de aproape, încât lupta se opri imediat. O a doua explozie se auzi. Pietre negre începură să zboare pe deasupra lor, cele mai multe aterizând undeva pe partea cealaltă a văii. Se dezlănțui iadul.

Fiecare tabără își urmă propriile instincte: fagorii rămaseră nemișcați, iar cei doi oameni se aruncară la pământ.

Sincronizarea era perfectă. Alte explozii răbufniră simultan. Pietrele negre zburau peste tot. Câteva îi loviră pe fagori, aruncându-i peste marginea pantei, împrăștiindu-le trupurile în agonie. Fagorii rămași o luară la sănătoasa înapoi în vale, căutând adăpost, rostogolindu-se, poticnindu-se, alunecând, în disperarea lor de a se salva. Graurii zburau cârâind pe cer.

Laintal Ay se întinse la pământ și își acoperi urechile cu mâinile, privind în sus îngrozit. Rajabaralii se despicau din vârf, trosnind și cojindu-se ca niște butoaie care explodează, pierzându-și frunzele. În toamna ultimului an mare de pe Helliconia își retrăseseră ramurile enorme, încărcate cu fructe, în vârfurile trunchiurilor, acoperindu-și coroanele cu un capac de rășină până la echinocțiul de primăvară. De-a lungul secolelor de iarnă, pompe interioare de căldură, care absorbeau temperatura ridicată prin sistemul de rădăcini din rocile aflate mult mai jos, pregătiseră calea pentru această explozie grandioasă. Copacul de deasupra lui Laintal Ay se făcu bucăți cu un zgomot puternic. Urmări semințele expulzate. Unele zburară în sus, cele mai multe fură răspândite peste tot în jur. Forța exploziei aruncă proiectilele negre chiar și până la jumătate de kilometru depărtare. Aburul se învălătucea peste tot.

Când se lăsă tăcerea, unsprezece arbori explodaseră. În timp ce învelișurile negre se jupuiau dinspre vârf, o coroană mai

subțire, alburie, cu ramuri verzi, fu împinsă în sus.

Acea coroană verde avea să crească până când crângul, care fusese format numai din trunchiuri lustruite, urma să fie acoperit de un frunziș verde strălucitor, menit să apere rădăcinile de sorii mai sălbatici care urmau să vină, în zilele când Helliconia avea să ajungă mai aproape de Freyr – mult prea aproape ca să fie confortabilă pentru oameni, animale și vegetație. Indiferent cine trăia sau murea la umbra lor, rajabaralii aveau de protejat propria formă de viață.

Acei rajabarali formau o parte din vegetația lumii noi, lumea care lua ființă după ce Freyr înota pe cerul înnorat al Helliconiei. Împreună cu noile animale, porneau într-o neîncetată competiție ecologică cu ordinea lumii vechi, când Batalix era singur stăpânitor. Sistemul binar crease o biologie binară.

Semințele, de culoare neagră pestriță, astfel făcute încât să semene cu pietrele, erau fiecare cât un cap de om. În cursul următoarelor șase sute de mii de zile, unele dintre ele aveau să supraviețuiască pentru a deveni arbori adulți.

Laintal Ay lovi nepăsător una cu piciorul și se duse să vadă în ce stare era cercetașul. Acesta fusese rănit, străpuns de sabia ascuțită a fagorilor. Schitosherill și Laintal Ay îl ajutară să se întoarcă în locul unde se aflau Aoz Roon și servitoarea. Sângera din abundență și era într-o stare proastă. Se așezară neputincioși pe vine alături de el în timp ce viața i se scurgea din vene.

Schitosherill începu să îndeplinească un ritual religios complicat, iar acest lucru îl făcu pe Laintal Ay să sară în sus furios.

— Trebuie să ajungem în Embruddock cât mai curând posibil, nu înțelegi? Lasă corpul aici. Lasă servitoarea cu nevasta ta. Vino repede cu mine și cu Aoz Roon. Timpul se scurge.

Schitosherill făcu semn către trupul cercetașului.

— Îi datorez asta. O să dureze o vreme, dar lucrurile trebuie făcute potrivit credinței.

— Fagorii s-ar putea întoarce. Nu se sperie cu ușurință și nu prea putem spera la o altă întorsătură norocoasă precum cea de adineauri. Eu o să plec cu Aoz Roon.

— Te-ai descurcat bine, barbarule. Ia-o înainte. Poate că o să ne mai întâlnim.

Laintal Ay se întoarse să plece, dar se opri și se uită înapoi.

— Îmi pare rău pentru soția ta.

Aoz Roon avusese atâta minte să țină de hățuri doi dintre yelki când explodaseră rajabaralii. Celelalte animale fugiseră înfricoșate.

— Ești în stare să călărești?

— Da, sunt în stare. Ajută-mă, Laintal Ay. O să-mi revin. Să înveți limba neamului fagorilor înseamnă să vezi altfel lumea. O să-mi revin.

— Încalecă și să mergem. Mă tem că s-ar putea să ajungem prea târziu ca să avertizăm Embruddockul.

Porniră repede, unul după celălalt, părăsind umbra crângului unde sibornalezul înveșmântat în haine cenușii îngenunchea în rugăciune.

•

Cei doi yelki înaintau la pas, cu capetele plecate, cu ochii ațintiți în gol. Când animalele se bălegau, gândacii ieșeau din pământ și rostogoleau în depozite subterane comoara găsită, plantând, fără să știe, semințele pădurilor viitoare.

Câmpia vălurită, plină de creste, făcea ca perspectiva să nu fie prea bună. Peisajul era presărat cu mai multe monumente de piatră, vechi de epoci întregi, semnele lor circulare fiind erodate de vreme sau de licheni. Laintal Ay mergea înainte, atent să observe primejdiile, și se întorcea mereu să-l îndemne pe Aoz Roon să țină pasul.

Câmpia era traversată de grupuri de călători care mergeau în toate direcțiile, dar le ocoli cât putu de mult. Trecură pe lângă cadavre descărnate; pe unele dintre ele mai atârnau încă veșminte; păsări grase stăteau lângă aceste monumente ale vieții. Zăriră furișându-se chiar și o limbispadă.

Un front de aer rece se înălță ca un șal pe umerii lor către nord și est. În locul unde cerul rămânea senin, Freyr și Batalix se agățau unul de altul, cu discurile de nedespărțit. Yelkii trecuseră de Lacul Peștelui, unde se ridicase o stelă pentru a marca locul în care se produsese, cu multe ierni în urmă, miracolul lui Shay Tal, în apele acum dispărute; urcau una dintre culmile istovitoare, când se stârni vântul. Lumea începu să se întunece.

Laintal Ay descălecă și mângâie botul yelkului său. Aoz Roon rămase abătut în șa.

Începea eclipsa. Încă o dată, exact așa cum prezisese Vry, Batalix lua o mușcătură de fagor din conturul strălucitor al lui

Freyr. Procesul era lent și de neoprit. Urma să aibă ca rezultat dispariția completă a lui Freyr vreme de cinci ore și jumătate. La doar câțiva kilometri depărtare, kzahhnul își primea semnul de care avea nevoie.

Sorii își devorau propria lumină. O spaimă teribilă puse stăpânire pe Laintal Ay, înghețându-i măruntaiele. Pentru o clipă, stelele străluciră pe cerul zilei. Închise ochii și se agăță de yelk, îngropându-și fața în blana lui ruginie. Cele Douăzeci de Orbiri sosiseră, iar el îi strigă în gând lui Wutra să câștige războiul din ceruri.

Dar Aoz Roon se uita la cer cu o venerație care-i îndulcea trăsăturile ascuțite și exclamă:

— Hrrm-Bhhrd Ydohk o să moară acum!

Timpul păru să se oprească. Încet, lumina cea mai puternică se stinse în spatele celei mai slabe. Ziua căpătă nuanța cenușie a unui cadavru.

Laintal Ay se dezmetici din teamă și-l luă pe Aoz Roon de umerii scheletici, cercetându-i chipul familiar, dar transformat.

— Ce mi-ai spus atunci?

Aoz Roon răspunse amețit:

— Că o să mă fac bine, că o să fiu iarăși eu însumi.

— Te-am întrebat ce-ai zis.

— Da… Știi cum se imprimă în toate duhoarea aceea a lor, mirosul de lapte. Limba lor e la fel. Transformă totul. Am stat cu Yhamm-Whrrmar o jumătate de aer-întoarcere și-am vorbit cu el. Multe lucruri. Lucruri pe care inteligența mea vorbitoare de oloneză nu le poate pricepe.

— Nu contează asta. Ce-ai zis despre Embruddock?

— E ceva ce Yhamm-Whrrmar știa c-o să se întâmple. Era atât de sigur de parcă ar fi vorbit despre trecut, nu despre viitor. Fagorii vor distruge Embruddockul…

— Trebuie să merg mai departe. Vino după mine dacă vrei. Eu trebuie să mă întorc și să-i previn pe toți. Pe Oyre… pe Dathka…

Aoz Roon îl apucă cu putere de brațe.

— Așteaptă, Laintal Ay. O clipă și-o să-mi vin în fire. Am avut febra oaselor. Mi-am pierdut cunoștința. Frigul mi-a încremenit inima.

— Nu cauți niciodată scuze pentru alții. Acum cauți scuze pentru tine.

Ceva din calitățile bărbatului mai în vârstă se reîntrezăreau pe

chipul lui când se uită fix spre Laintal Ay.

— Ești unul dintre oamenii buni. Îmi porți semnul, ți-am fost stăpân. Ascultă. Ce-ți spun acum sunt lucruri la care nu m-am gândit niciodată înainte să stau pe insula aceea o jumătate de aer-întoarcere. Generații se nasc și-și iau zborul, apoi cad în lumea de dedesubt. Nu există scăpare. Doar să spună cineva un cuvânt bun despre tine după ce se termină totul.

— O să vorbesc frumos despre tine, dar n-ai murit încă, omule.

— Rasa ancipitală știe că vremea ei s-a dus. Vin vremuri mai bune pentru bărbați și femei. Soare, flori, lucruri plăcute. Iar asta se va întâmpla după ce noi vom fi uitați. Până când toată forma lui Hrl-Ichor Yhar se golește.

Laintal Ay îl împinse deoparte blestemând pentru că nu îl putea înțelege.

— Nu contează mâine și toate astea. Lumea se ține tare acum. Pornesc spre Embruddock.

Urcă din nou în șaua yelkului și-l împunse cu călcâiul ca să-l pună în mișcare. Ca un somnambul, Aoz Roon făcu și el la fel.

Culoarea cenușie a cerului devenea mai intensă, ca fermentația. Peste încă o oră, Freyr avea să fie pe jumătate devorat, iar tăcerea deveni mai intensă. Cei doi bărbați trecură pe lângă grupuri pietrificate din cauza penumbrei.

După un timp, zăriră un bărbat apropiindu-se de ei pe jos. Alerga încet și hotărât. Se opri în vârful unei culmi și se uită lung la ei, încordat, gata să fugă. Laintal Ay își puse mâna dreaptă pe mânerul sabiei.

Nici chiar în lumina amurgului nu puteai confunda acea siluetă corpolentă, capul de leu cu barba bifurcată, înspicată cu gri. Laintal Ay îl strigă pe nume și-și îndemnă animalul să înainteze.

Raynil Layan avu nevoie de ceva timp ca să realizeze că acela era Laintal Ay și de și mai mult ca să-l recunoască pe sfrijitul Aoz Roon, cu ochii lui lipsiți de viață. Ocoli cu prudență coarnele yelkului și-l apucă pe Laintal Ay de încheietură cu mâna lui rece.

— O să ajung alături de străbunii noștri dacă mai fac un singur pas. Voi doi ați îndurat febra oaselor și ați supraviețuit. Eu s-ar putea să nu fiu la fel de norocos. Se spune că efortul înrăutățește lucrurile – efortul sexual sau de alt fel.

Se apucă de piept și gâfâi.

— Oldorandoul e ros de molimă. N-am reușit să scap la timp, nesăbuit cum sunt. Asta înseamnă semnele acelea revoltătoare de pe cer. Am păcătuit – deși nu sunt nici pe departe la fel de rău ca tine, Aoz Roon. Pelerinii aceia religioși grăiesc adevărul. Mă așteaptă strigoii.

Se lăsă jos, răsuflând greu și ținându-se de cap. Se rezemă cu cotul de o bocceluță pe care o dusese cu el.

— Spune-mi ce mai e nou în oraș, îl îndemnă Laintal Ay nerăbdător.

— Nu mă întreba nimic, lasă-mă-n pace… Lasă-mă să mor.

Laintal Ay descălecă și îl izbi cu piciorul pe șeful monetăriei.

— Ce altceva mai e în oraș – în afară de molimă?

Raynil Layan își întoarse spre el chipul stacojiu.

— Dușmanii dinăuntru… Ca și cum vizitele febrei nu erau deajuns, destoinicul tău prieten, celălalt Stăpân al Stepei de Apus, a încercat să uzurpe domnia lui Aoz Roon. Natura umană mă duce la disperare.

Își băgă mâna într-o pungă atârnată la brâu și scoase niște monede lucitoare de aur, rooni abia bătuți la monetărie.

— Lasă-mă să-ți cumpăr yelkul, Laintal Ay. Ai mai puțin de o oră până acasă și nu prea mai ai nevoie de el. Eu însă am nevoie…

— Spune-mi mai multe, naiba să te ia. Ce-i cu Dathka, e mort?

— Cine poate ști? Probabil că da. Am plecat noaptea trecută.

— Și cetele de fagori din față? Cum ai trecut de ele? Le-ai mituit cu bani?

Raynil Layan gesticulă cu o mână în timp ce-și punea banii la loc cu cealaltă.

— Sunt o grămadă de fagori între noi și oraș. Am avut un madiș drept călăuză. El m-a ajutat să trec. Cine poate spune ce pun la cale mizerabilii?

Parcă amintindu-și dintr-odată ceva, adăugă:

— Înțelege că am plecat, desigur, ca să mă apăr pe mine, dar și de dragul celor pe care aveam datoria să-i apăr. Ceilalți din grupul meu sunt în urmă. Ni s-au furat zeneii aproape imediat după ce am plecat ieri, așa că înaintarea noastră…

Mârâind ca un animal, Laintal Ay îl apucă pe Raynil Layan de haină și-l făcu să se ridice în picioare.

— Ceilalți? Cine mai e cu tine? De cine fugi, cap sec? E și Vry acolo?

Pe chipul lui Raynil apăru o expresie de dezgust.

— Dă-mi drumul. *Ea* a ales să rămână cu astronomia, îmi pare rău s-o spun. E încă în oraș. Trebuie să-mi fii recunoscător, Laintal Ay. Am salvat prieteni și chiar rude de-ale tale și de-ale lui Aoz Roon. Așa că dă-mi nesuferitul tău de yelk…

— Mă ocup de tine mai târziu.

Îl împinse pe Raynil Layan într-o parte și sări pe yelk. Îi dădu pinteni cu încrâncenare, traversă creasta și călări spre următoarea, strigând.

În sinclinalul de după creastă găsi ascunși trei adulți și un băiețel. O călăuză madișă zăcea cu fața la pământ, înfricoșată încă de semnele de pe cer. Alături se aflau Dol, care-l ținea strâns pe Rastil Roon, și Oyre. Băiatul plângea. Cele două femei se uitară îngrozite la Laintal Ay când descălecă și se duse spre ele. Numai când le îmbrățișă și le spuse pe nume îl recunoscură.

Oyre trecuse și ea prin urechea acului febrei. Se uitară cercetător unul la altul, zâmbind și minunându-se la vederea înfățișării lor scheletice. Oyre râdea și plângea în același timp și se cuibări în brațele lui. În timp ce stăteau împreună, cu fețele lipite unul de trupul celuilalt, apăru și Aoz Roon. Acesta își apucă băiețelul de încheietura dolofană și o îmbrățișă pe Dol. Lacrimile îi curgeau pe chipul devastat.

Femeile le prezentară o parte din dureroasele întâmplări din Oldorando; Oyre îi povesti despre încercarea nereușită a lui Dathka de a prelua conducerea. Dathka era încă în oraș, împreună cu mulți alții. Când Raynil Layan venise la Oyre și la Dol, oferindu-se să le însoțească la adăpost, ele îi acceptaseră oferta. Deși bănuiau că bărbatul fuge de fapt ca să-și salveze propria piele, se temeau atât de tare că Rastil Roon avea să ia molima, încât acceptaseră propunerea lui Raynil Layan și plecaseră în grabă cu el. Din cauza lipsei lui de experiență, bunurile și animalele de călărie le fuseseră furate de tâlhari borlienezi.

— Și fagorii? O să atace orașul?

Tot ce puteau spune femeile era că așezarea rezista încă, în ciuda haosului dintre zidurile sale. Și, cu siguranță, fuseseră concentrate șiruri de fagori îngrozitori în afara zidurilor orașului, când fugiseră ele.

— Va trebui să mă întorc.

— Vin cu tine. Nu te părăsesc din nou, scumpul meu, zise

Oyre. Raynil Layan poate să facă ce poftește. Dol și băiatul stau cu tata.

În timp ce vorbeau îmbrățișându-se, peste câmpie începu să plutească fum dinspre vest. Erau prea ocupați, prea fericiți ca să observe.

— Vederea fiului meu îmi redă pofta de viață, spuse Aoz Roon strângând copilul în brațe și ștergându-se la ochi cu mâneca. Dol, dacă poți uita trecutul, am să fiu un bărbat mai bun pentru tine de-acum înainte.

— Îți ceri iertare, tată, observă Oyre. Eu ar trebui să fiu prima care face asta. Știu acum cât de îndărătnică am fost față de Laintal Ay. Și aproape că l-am pierdut din cauza asta.

Când văzu lacrimile din ochii ei, Laintal Ay se gândi fără să vrea la acea *snoktruix* a lui din pământ, de sub rajabarali, și cugetă că numai pentru că Oyre aproape îl pierduse se puteau acum găsi unul pe altul. O mângâie, dar ea se smulse din strânsoarea lui și zise:

— Iartă-mă și o să fiu a ta. N-o să mai fiu încăpățânată, jur.

El o strânse la piept zâmbind.

— Păstrează-ți încăpățânarea. O să fie nevoie de ea. Mai avem multe de învățat și trebuie să ne schimbăm odată cu vremurile. Îți sunt recunoscător pentru înțelegere, pentru că m-ai împins să trec la fapte.

Se îmbrățișară iubitori, strângându-și în brațe trupurile scheletice, sărutându-și buzele fragile.

Călăuza madișă începu să-și vină în fire. Se ridică și-l strigă pe Raynil Layan, dar șeful monetăriei fugise. Fumul era mai gros acum, adăugându-și griul la cenușiul cerului.

Aoz Roon îi povesti lui Dol experiențele de pe insulă, însă Laintal Ay îl întrerupse.

— Suntem din nou împreună, iar asta e un miracol. Dar Oyre și cu mine trebuie să ne întoarcem de îndată în Embruddock. Cu siguranță o să fie nevoie de noi acolo.

Cei doi străjeri erau ascunși în nori. Se stârnea o adiere ce tulbura câmpia. Era vântul care sufla dinspre Embruddock și care purta vestea despre foc. Fumul deveni și mai dens, ca un linţoliu ce învăluia ființele vii – prieteni sau dușmani – risipite pe întinderea câmpiei. Totul era acoperit. Odată cu fumul venea și duhoarea de ars. Stoluri de gâște zburau pe deasupra, către răsărit.

Oamenii adunați în jurul celor două animale cu coarne reprezentau la un loc trei generații. Traversară câmpia în timp ce aceasta se pierdea în fum. Aveau să supraviețuiască, deși toți ceilalți aveau să moară. Kzahhnul avea să triumfe, pentru că asta era menit să se întâmple.

Chiar și în flăcările care înghițeau Embruddockul se nășteau noi forme. În spatele măștii de ancipital a lui Wutra, Shiva – zeul distrugerii și al regenerării – lucra cu furie pe Helliconia.

Eclipsa era acum totală.

virtual-project.eu

Brian
ALDISS

HELLICONIA

PRIMĂVARA

virtual-project.eu

